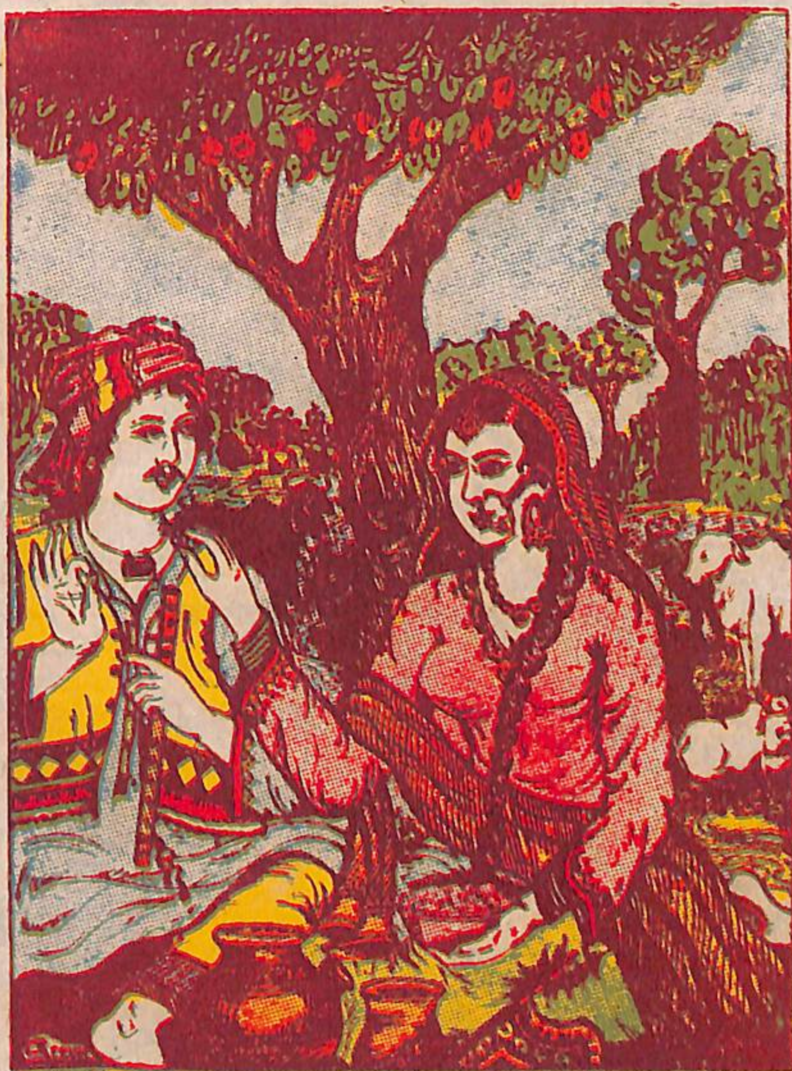
اصلی - (با تصویر)

وڈی ہیر وارث شاہ

بھائی جواہر سنگھ کرپال سنگھ پستکاں والے امرتسر

Frice 4-00

وارث شاہ کی زندہ تصنیف

باتصویر

اصلی

ہیر وارث شاہ

پبلشر

میسرز جواہر سنگھ کرپال سنگھ اینڈ کمپنی

تاجران کتب بازار مائی سیواں امرت سر

قیمت 4/ روپے

بڑھیا 5/ روپے

اصلی ہیر وارث شاہ

در حمد باری تعالےٰ

اوّل حمد خدا دا ورد کیجے عشق کیتا سو جگ دا مول میاں
عشق پیر فقیر دا مرتبہ اے مرد عشق دا بھلا رنجول میاں
عشق باہجھ نماز دا حج ناہیں تے نہ کلمہ کلام قبول میاں

پہلوں آپ ہی رب نے عشق کیتا تے معشوق ہے نبی رسول میاں
پڑھیاں علم نہ رب دی تم ہوندی اکو عشق دا حرف معقول میاں
بھاویں زہد عبادتاں لکھ کیجے عشق باہجھ نجات نہ مول میاں

منزل عشق دی وچ مقصود مل دا۔ جھیڑے ہورنی طول فضول میاں
وارث عاشقاں تے کرم ربّ دا ای۔ جنہاں کیتا ای عشق حصول میاں

در تعریف چہار یار کبار رضی اللہ عنہم

چارے یار رسول دے چار گوہر سب اک تھیں اک چڑھندڑے نی
جنہاں صدق یقین تحقیق کیتا راہ رب دے سیس وکندڑے نی
جنہاں فرق انہاں توں کجھ جاتا اوہ دھروں حضور دے گندڑے نی

ابوبکر تے عمر عثمان علیؓ آپو اپنے گنیں سوہنڑے نی
ذرق چھڈ کے جنہاں نے زہد کیتا واہ واہ اوہ رب دے بندڑے نی
وارث شاہ مدح چار یار سندی ربّا بخش میرے فعل مندڑے نی

در مدح حضرت پیر دستگیر قدس سرّہ

مدح پیر دی حب دے نال کیجے جیہندے خادماں وچ پیریاں نی
روز حشر دے پیر دے طالباں نوں ہتھیں سجڑے ملن گیاں چھیریاں نی
لگے پھل توحید دے ڈالیاں تے بھریاں میویاں وچ شیریانی

جیہڑے پیر دی نظر منظور ہوئے گھر تنہاں دے پیریاں میریاں نی
باہجھ ایس جناب دے پار ناہیں لکھ ڈھونڈدے پھرن فقیریاں نی
تازہ باغ کیتا دین نبی سندا لایاں مالیاں نے انگ پھیریاں نی

لکھاں بیجڑے ہین ظہور اندر تھاں تھاں پھرن کر دے دستگیریاں نی
وارث شاہ محیؒ الدین پیر ساڈا۔ سوہنے نام دیاں سانوں دہیریاں نی

در مدح حضرت فرید الدین شکر گنج رحمۃ اللہ

مودود دا لاڈلا پیر چشتی شکر گنج مسعود بھرپور ہے جی
بایاں قطبیاں دے وچ ہے پیر کامل جیہندی عاجزی زہد منظور ہے جی

خاندان وچ جیست دے قابلیت شہر فقر دا پٹن معمور ہے جی
زہد الانبیا نام دھرایا سو ایسا صابری وچ مشہور ہے جی

شکر گنج نے آن مکان کیتا دکھ درد پنجاب دا دور ہے جی
وارث شاہ فرید الدین آتے رحم رب دا فضل افور ہے جی

در آغاز کتاب و تصنیف

جدوں عشق دے کم نوں ہتھ لائیے پہلوں رب دا نام دھیائیے جی
یاراں اساں نوں آن سوال کیتا قصہ ہیر دا نواں بنائیے جی
حرص تونڈ کے بودنا بودوالی درجہ آپ فناہ دا پائیے جی
ٹکلدار رنگیلڑا شعر کر کے پٹیک عام تے خاص نوں لائیے جی
بلبل ہو کے چہکیئے باغ اندر سخن رمز دی نال الائیے جی
نال عجب بہار دے شعر کر کے رانجھے ہیر دا میل کرائیے جی
رانجھے ہیر دے عشق دی گل ستی نویں سرے توں پھیر جگائیے جی

پھر نبی رسول پیغمبراں نوں دم دم درود پہنچائیے جی
ایس پریم دی جھوک دا سب قصہ ڈھب سوہنے نال سنائیے جی
تدوں شعر دی شاعری ٹھیک ہووے جدوں اذان حضور توں پائیے جی
کر کے کالیاں بیلیاں کاغذاں نوں نویں شعر نوں لیکھ لائیے جی
رمز معنیاں وچ خوشبو ہووے عشق مشک نوں کھول وکھائیے جی
یاراں نال مجلساں وچ بہہ کے مزہ ہیر دے عشق دا پائیے جی
وارث شاہ پیاریاں نال رل کے سخن عشق دی گل ہلائیے جی

دربیان قبول کردن فرمائش یاران یکدل

حکم من کے پیاریاں سجناں دا قصہ عجب بہار دا جوڑیا اے
بہت جیو دے وچ تدبیر کر کے فرہاد پہاڑ نوں پھوڑیا اے
نکتے جیم دے تے گھیرا گھتیا اے کتے حمد تے میم نوں جوڑیا اے
توسن طبع دا جدوں روان ہویا انہوں کسے نہ ہٹکیا جوڑیا اے

فقرہ جوڑ کے خوب درست کیتا نواں پھل گلاب دا توڑیا اے
ڈبہ ایس وجود قلوب والا اساں لاہ سرپوش اکھوڑیا اے
گل گل تے کلا نے عرق کڈھے اساں جگر دا خون نچوڑیا اے
وارث شاہ فرمایا پیاریاں دا اساں منیاں مول نہ موڑیا اے

در تعریف تخت ہزارہ

اک تخت ہزاریوں گل کیجے جتھے رانجھیاں رنگ مچایا ای
کوئی حسن دی کان گمان جتی اک دوجے دا انت نہ پایا ای
ایس ندی جھناؤں دے ملک اندر تخت نگر دا نام دھرایا ای

چھیل گبھرو مست البیلڑے نے سندر اک تھیں اک سوایا ای
والے کوکلے مندراں مجھ لنگی نواں ٹھاٹھ تے ٹھاٹھ چڑھایا ای
وارث کی ہزارے دی صفت آکھاں جنت دیکھ زمین تے آیا ای

دربیان صفت موجو چوہدری

موجو چوہدری پنڈ دی پاند والا چنگا بھائیاں دا سردار آہا
دولت مال دیاں خوشحال سبھے ہور مجلساں وچ اعتبار آہا
حکم وچ شریک سبھو اوسدے سن عذر کسے نہ کجھ انکار آہا

آٹھ پتر دو بیٹیاں تسدیاں سن وڈا ٹبر اتے پریوار آہا
بھلیاں بھائیاں وچ پرتیت اسدی منیاں چوہدری وچ شمار آہا
وارث شاہ ایہہ قدرتاں رب دیاں نیں دھیدو نال اوہ بہت پیار آہا

دربیان عداوت کردن برادران با رانجھا

باپ کرے پیار تے ویر بھائی ڈربا پدتیوں پئے سنگدے نی
کوئی گل کریہے جے وچہ بھائیاں لہدی گل نوں چاء لنگدے نی
کوئی وس نہ چلنے کڈھ چھڈن دیندے مہنے رنگ برنگ دے نی
کچھ مہنے مار کے سپ وانگوں اوہدے کالجے نوں پئے ڈنگدے نی
پا تیوڑیاں متھے تے گل کر دے بولن بولی اولڑے جنگدے نی
وارث شاہ ایہہ غرض ہے بہت پیاری ہور ساک نہ سین نہ انگدے نی

در فوت شدن موجو حسد برادران

تقدیر ستی موجو فوت ہویا بھائی رانجھنے دینال کھیہ ردے نی
گلاں سچیاں جھوٹھیاں میل کے تے دامن پاک نوں داغ لویردے نی
بھائی بھابیاں ویر دیاں کرن گلاں ایہو جھنجھٹ تے نبیڑ دے نی
کھائیں رج کے گھور دا پھریں رناں کڈھ رکتاں بھیدواں چھیڑ دے نی
رت سجرے گھاؤ کلیجڑے دے گلاں نال بھابیاں ادھیڑ دے نی
وارث شاہ جہاں تے غرض مٹھی آپو اپنی جو گنوں گھیر دے نی

قاضی را برائے تقسیم زمین طلبیدن

حضرت قاضی پنج سدا سارے بھائیاں زمین نوں کچھ پوائی
کچھاں مار کے پیک ق کر دے بھائیاں دے بھیدو بھابیاں پائی
گل بھابیاں ایہہ بنا چھڈی مگر جٹ دے پھکڑی لائی
وڈھی دیکے زمین دے بنے مالک بنجر زمین رنجھیٹے نوں آئی
بدھا کرنا اریں بگ چکر ٹیتوں پھنڈی نت توں نت سوائی
وارث شاہ دے نفس دے کہے لگوں ایویں رائیگاں عمر گوائی

طعنہ زدن برادران رارانجھا

وال پھنڈ کے آرسی نال ویکھن تنہاں آکھ کیہا ہل واہنا ایں
جیہڑے زمین دے جھگڑے کرے منڈا ایس مول نہ توڑ بناہنا ایں
دنے وکھلی واہے تے رات گانویں ساں ایہہ نہ مول ویاہنا ایں
پنڈ اباں نکے چوبڑ پٹے جنہاں کسے رن کی ایسنوں چاہنا ایں
غصے ہویاں نوں مول نہ جاندائی تہ ایہہ پیار دیناں سا ہنا ایں
وارث شاہ کی جانیئے ایہہ ڈھا کہے روز دا ایہہ پراہنا ایں

رفتن رانجھا برائے قلبہ رانی

کر لئی ہرنالی ہی انجھنے تے ہل واہن نوں ترت تیار ہویا
رو رو مال تے باپ نوں یاد کردا ہل واہن تھیں سخت بیزار ہویا
وچہ زمیں دے جا کے ہل جتا نال دھپ دے بہت لاچار ہویا
خوشی نال ہی کھیڈ دا نے راتیں پھرے داریا نوچہ خوار ہویا
ہن پے گئے ریتیئے گلیں سارے دکھ درد اندر گرفتار ہویا
وارث شاہ ماں تے باپ دینال خوشی رل بھائیاں وچہ خوار ہویا

درماندگی رانجھا از قلبہ رانی و طعام آوردن بینگہ برائے او

رانجھا جوتراواہ کے تھک پیا لاہ اریاں چھاؤں نوں آوندا اے
چھالے پئے تے ہتھ تے پیر پھٹے ساتوں واہی داکم نہ آوندا اے
بھابی آکھدی لاڈلا باپ دا ایں اتے کھرا پیارڑا ماؤندا اے
بھتا آن کے بھابی نے کول دھریا حال اپنا رو وکھاوندا اے
راتیں دکھاں دینیاں نہ نیند پیندی دن روئیے نال وہاوندا اے
وارث شاہ میاں فضل بندیاں تے رب قدرتاں نال آزماوندا اے

غصہ شدن رانجھا با بینگہ

رانجھا آکھدا بھابیو ویرنوں دی تساں بھاییاں ناں نوں وچھوڑیا اے
سکے بھاییاں ناؤں وچھوڑ سینوں کنڈا وچہ کلیجڑے پوڑیا اے
ناں تھہر دے اکھیاں کڈھ بھابی ساتوں مہنا ہور چا جوڑیا اے
دن رات ساں مست ہیں وچہ یاراں ماربولیاں تساں اجوڑیا اے
خوش روح نوں بہت دلگیر کر کے تساں پھل گلاب دا توڑیا اے
ایس بھائی ساں جگر تے جان سارے وکھو وکھ ہی چا وچھوڑیا اے
تساں فکر کیتا میرے کڈھنے دا۔ بھاییاں ناؤں وچھوڑ کے بوڑیا اے
جلدوں صفاں ہوڑن گیاں حرف جنت وارث شاہ دیوانے موڑیا اے

مسخری کردن بینگہ با رانجھا

کریں آکڑاں کھائیکے دودھ چاول ایہہ رجکے کھان دیاں مستیاں نی
آکھن دیوراں نال نہال ہوئیاں ساتوں سب تمسخریاں سہدیاں نی
وچہ وہڑیاں بہندیاں ڈاہ چرخے۔ رت ساڈیاں گلاں توں سہدیاں نی
من بھاوندا کھائیے جگ آکھے گلاں ملک نوں پھاندیاں رسدیاں نی
ایہہ رانجھے دیناں نے شیر شکر پر جیو دا بھیت نہ دسدیاں نی
گھروں نکلیں تے پیا مریں بھکھا۔ سبھے بھل جانی خرمستیاں نی
ہتھ پکڑ کمان طوفان والی تیر ہنیاں دے ساتوں کسدیاں نی
اک توں کلنک ہیں اساں لگا ہور سب سوکھلیاں وسدیاں نی
رناں ڈِگدیاں ویکھ کے چھیل منڈا جویں شہد وچہ مکھیاں پھسدیاں نی
وارث جنہاں نوں عادتاں بھیڑیاں نے سب خلقتاں اوستوں نسدیاں نی

کلام رانجھا با بینگہ

تساں چھترے مرد بنا دتے۔ سپ رنیاں دے کر واڑیوئی
کیروں پانڈواں دی صفا گال سُٹی ذرا گل دیناں ہر باریوئی
تساں پیر ولی غوث قطب مارے مکراں نال سیھر یاریوئی
راجے بھوج دے مکھ لگام دیکے چڑھ دوڑیاں ہو ہتیاریوئی
راون لنک لٹا دیکے گرد ہویا کارے تساں دے ایہہ توں ہاریوئی
وارث تند رن دی ذات بیوفا ہوندی پوری نال نہ کسے آتاریوئی

کلام بینگہ با رانجھا

بھابی آکھدی گنڈیا منڈیا وے اساں نال کی رکتاں چایاں نی
ایسیں شرم دیاں ماریاں ڈُب مریئے جاؤ بھاتوں کمیاں بنایاں نی
علی بیٹھ تے جنہاں دے فتو دیور ڈُب مویاں اوہ بھر جایاں نی
لکیندڑا وہڑیاں وچہ پھریں رناں پیندیا ٹیڈر بھر بایاں نی

گھڑی گھڑی وچار دے لوک سارے سانوں کہیاں پھاہیاں پایاں نی
تیری گل نہ نبھے گی نال ساڈے۔ پہناہ لیا پیا لاندیاں جایاں نی
سانوں چھڈیا نہ کتے ہین جوگا لیکاں چھکے اساں توں لائیاں نی
وارث شاہ انمو ڑاں نوں موڑنا ہیں جنہاں وادیاں توڑنبا ہیاں نی

کلام رانجھا بہ ہیر

منہ بُرا دے تیرا بھابیئے نی ستڑے ہوئے تینگ کیوں سا ڑنی ایں
اینویں غیب دیاں تہمتاں جوڑ کے تے کجھ جُھوٹھ نہ ہیچ تارنی ایں
اساں نال کی معاملہ پیا تینوں پر پیکیاں وانوں گوا رنی ایں
تیرے گو چر اکم نہ پیا سانوں ہن بولیاں نال کیوں مارنی ایں
اُتے چاہڑ کے پوڑیاں لاہ دیویں کیسے گلاں دے محل اُسارنی ایں
وارث شاہ بیفائدہ عمر گذری بازی روز قیامتے ہارنی ایں

کلام ہیر بارانجھا

سدھا ہو بیکے روٹیاں کھا جٹا توں ایڈیاں چائیاں نی
دن رات خراب ہے مگر تیرے عشق نے بہت اکائیاں نی
زُلفاں کہنڈیاں کالیاں ہو ہنگوں جھوکاں ہکتے آن بنائیاں نی
تیری پنگھٹاں اُتے ہے بیوپتی۔ دُھماں ترنجناں دے وچہ پایاں نی
گھر باہر وسار خوار ہویاں جھوکاں پریم دیاں جنہاں نوں لائیاں نی
وارث شاہ ایہہ جنہاں دا چند دیور گھول گھتیاں لکھ بھرجایاں نی

کلام رانجھا بہ ہیر

رانجھے آکھیا بھابیو ویر نونی بولو سخن حیا نے شرم دے نی
جُھوٹھ غیبتاں وچہ غلطان رہو حکم نہیں ہوئے ایس کم دے نی
دُنیا خواب خیال دی بات ساری کجھ نہیں وساہ اس دم دے نی
وارث خلا تدے نال خراب ہوندے بندے پاک گناہ توں آدم دے نی

کلام ہیر بارانجھا

اٹھکیلیاں اہل دیوانیاں دے ٹھکاں موہندیاں دے اتو سُتنائیں
روٹی کھاندیاں توں جے پوے ٹکڑا چا اکنے وچہ پلٹنائیں
کم کریں ناہیں اچھا کھائیں بہنیں جڑھ اپنے آپ دی پٹنائیں
چیر ابنہ کے بھنبڑے وال چوپڑ وچہ ترنجناں پھریاں گھتنائیں
وانگ ہہدیاں ڈھاسنا لا بہیں کجھ کم نہ کاج نہ کھٹنائیں
وارث غفلتاں وچہ نابود جہیڑے تنہاں آکھ کی کھٹنا ڈھنائیں

تنگ آمدن رانجھا از بیگہ خود

بھل گئے ہاں وڑے ہاں آن وہڑے سانوں بخش لئے ڈاریئے واسطائی
دن رات توں ظلم تے لک بدھا مڑیں روپ سنگاریئے واسطائی
ہتھوں تیرے لوں لیس ہیں چھڈ جاساں رکھ لئیں ہنسائیے واسطائی
نال حسن دے پھریں گمان لدی سمجھ مست ہنکاریئے واسطائی
نال ناز لڈ کدے گل کریں گلاں کیبر کو ٹھٹے ماریئے واسطائی
وارث شاہ نوں مار نہ بھاگ بھریئے انی حسن دیئے پیاریئے واسطائی

کلام ہینگہ با رانجھا

ساڈا حسن پسند نہ لیاوناایں جا ہیر سیال ویاہ لیاویں ‖ واہ ونجھلی پریم دی گھت جالی نڈھی کوئی سیالاندی پھاہ لیاویں
جیتھے مل ہے رناں ولاویندا رانی کوکلاں محل توں لاہ لیاویں ‖ رنے گوہیوں کدتھی ملے ناہیں راتیں - کندھ پچھواڑیوں ڈھاہ لیاویں
دن رات پھریں اوہدے مگر لگا - جیہڑا راہ بیہے اوسے راہ لیاویں ‖ وارث شاہ جے ہور نہ داء لگے - جڑی عشق دی پا پھسا لیاویں

کلام رانجھا با ہینگہ

نڈھی سیالاندی ویاہ کے لیاوسائیں کرو بولیاں نہ ٹھٹھولیانی ‖ بہے گھت پیڑا دانگ مہریاں دے ہوون تساں جیہیاں اگے گولیانی
نقلاں نت کرو وچ وہڑا باندے - بھنڈاں کچیانداں جویں ڈولیانی ‖ مجھو واہ وچ پوڑئیے کھایا نوں ہوون تساں ہاں تگوں بڑ بولیانی
بس کرو بھابی اسیں رج رہے بھر دتیاں جے سانوں جھولیانی ‖ وارث شاہ عاقبت تہا نوں اجے رلسی پوسے پاڑے جنہاں تولیانی

باہمی گفتگو ہینگہ با رانجھا

ایتھوں بیہر مچائی کے چھیا وے متھاڈا ہیوئی سوکنا نوں ڈنگ کیہا ‖ جاہ سچرا ڈپ گوانا ہیں - ہو جاسیا جو بنا پھیر بیہا
رانجھے لما غصہ سر دھڑ ڈول ماری کہی چپڑی اُن نوں جویں لیہا ‖ تینوں دیس رکھو اسیں چھڈ چلے لیا بھابیئے جھگڑا کل کیہا
رانجھا ہو غصے اوتھوں اٹھ کریا بھابی آکھ رہی اوہ تاں نہ رہیا ‖ ہتھ پکڑ کے جتیاں مار بکل رانجھا ہوڑیا وارث شاہ جیہا

روانہ شدن رانجھا از تخت ہزارہ

روح چھڈ قلبوت جوں وداع ہوندا تویں ایہہ درویش سدھاریائی ‖ آن پائی ہزارے دا ختم کر کے قصہ جھنگ سیالاندا دھاریائی!
کیتا رزق نے آب و داس رانجھا چلو چلی ہی جیو پکاریائی ‖ کچھے ونجھلی مار کے رواں ہویا وارث دیس تے وطن وساریائی

خبر کردن مرداں برادران رانجھا

خبر بھایاں نوں لوکاں نے جا دتی - دھیدو رس ہزاریوں چلیا جے ‖ ہل واہنا اوستوں نہیں ہوندا - ماریاں بھابیاں گھلیا جے
دھیدو دکھو جیا نال بھر جائیاں دے اوہدا کسے نہ جیو تسلیا جے ‖ پکڑ راہ ٹریا ہنجوں نین رووں جیویں ندی دا نیر چھلیا جے
اگوں لین دے واسطے بھائیاں نے ادھ واٹیوں راہ جا ملیا جے ‖ وارث حق دی نعل جدوں سنج کریئے تدوں عرش اللہ دا ہلیا جے

آرزوئی برادران پیش رانجھا

آکھ رانجھیا بھا کی بنی تیرے - دیس اپنا چھڈ سدھارنا ہیں ‖ ویرا انبڑی جایا جانا ئیں سانوں نال فراق دے مارنا ہیں

ایہہ باندیاں اسیں غلام تیرے کوئی ہور وچار نا ہیں
بھائیاں باہجھ نہ مجلساں سوہندیاں نی اتے بھابیاں باہجھ بہار ناہیں
لکھ اوٹ ہے کول وسیندیاں دی بھایاں گیاں جیڈی ہار ناہیں
طالمعند اندیاں لکھ خوشامداں نے اتے غریب دا کوئی غمخوار ناہیں
باہاں والیاں دی لوک کرن منت باہجھ باہاں دے کجھ سنسار ناہیں
بخش ایہہ گناہ توں بھابیانوں کون جمیا جو گنہگار ناہیں
بھائی مرن تے پوندیاں بھج باہیں بھایاں باجھ بھرے پروار ناہیں
بھائی ڈھاوندے بھائی اسار دینی بھایاں باجھ بیلی کوئی یار ناہیں
الیکل باہیاں نوں لوکی مار دے نی - باہاں والیاں نوں کجھ رسار ناہیں
وارث شاہ میاں باجھ بھایاں دے ساڈوں جیونا درکار ناہیں

جواب میاں رانجھا

رانجھے آکھیا اٹھیا رزق میرا میتھوں بھائیو تسیں کی منگدے ہو
پہلے کم دیو چہ نہ نیت تساں روادار لڑائی تے جنگ دے ہو
وچوں خوشی ہو اساندے نکلنے تے بگل آکھدے مونہوں تسنگدے ہو
ونڈ لیا جے باپ دا ملک سارا تسیں ساک نہ سیین نہ انگ دے ہو
دس لگھائے تے منصور وانگوں مینوں چا سولی اتے ٹنگدے ہو
وارث شاہ ہن اسیں اداس ہوئے تسیں خوشی وسود وچ رنگدے ہو

زاری کردن بینگہ

بھر جائیاں آکھیا رانجھیا وے اسیں باندیاں تیریاں ہوندیاں ہاں
جان وچہ اینیاں آگئی تیرے درد فراق چا پھنیاں ہاں!
ساتھوں صبر نہ آوندا اک ساعت جس ویلڑے تیتھوں وچھنیاں ہاں
نال لیتا ای جدوں توں جاوندا اسیں بہوندی رت روئیاں ہاں
جان مال قربان ہے نزدہ اتوں اتے آپ بھی چوکھنے منیاں ہاں
وارث شاہ دا آکھیا من دیورا اسیں سب مرادے پنیاں ہاں

جواب رانجھا بابینگہ

بھابی رزق اداس جاں ہو ٹریا ہن کاسنوں گھیر کے کھلدیاں ہو
پہلوں ساڑ کے جی نما نڑے نوں پچھوں لاوڑے بھلیاں لگدیاں ہو
اسیں وانگ سواہ دے بھسم ہوئے تسیں وانگ انگیاریاں ہکدیاں ہو
اساں آپ تے ایہہ معلوم کیتا تسیں ٹھگنیاں سارے جگدیاں ہو
اسیں کوہجڑے روپ کروپ والے تسیں چھبنے کی نیں وگدیاں ہو
بھائی ساک من تساں چا وکھ کیتے تسیں ساک نہ ساڈیاں لگدیاں ہو
اسیں نس آئے تسیں مگر پیاں پچھا چھڈ دیہو دھیاں سگ دیا لہ ہو
وارث شاہ اکلڑے کی کرنا تسیں ست اکٹھیاں وگدیاں ہو

نا امید شدن برادران

واہ لا رہے بھائی بھابیاں بھی رانجھا رس ہزاریوں دہایا ئی!
ٹھکہ تنگ نوں جھا کھ کے پندھ کرکے راتیں وچہ مسیت دے آیا ئی
رن مرد نہ رہے نی پنڈ اندر گھیر اگرد مسیت دے پایا ئی
کوئی رہیا نہ ہل کے جان جوگا رانجھے اپنا رنگ جمایا ای
ان باقی ہزارے دا نسم کرکے قصد جھنگ سیالاں دا چایا ئی
ہتھ پکڑ کے وچھلی رات اَدھی رانجھے مزہ بھی خوب بنایا ئی
اک ہو بیہوش بے سُرت سئے اکناں راگ آکے دل لایا ئی
وارث شاہ میاں پنڈ جھگڑیاں دی پچھوں ملاں مسیت آیا ئی

در تعریف مسجد

مسجد بیت العتیق مثال آہی خانے کعبیوں ڈول اُتاریانے
ثابت نص حدیث دینال کر کے جہت کعبہ دی خوب وچاریانے
پڑھن فاضل درویش مفتی خوب گڈھ الحان پُرتادیانے
وچہ فقہ اصول دے خوب کامل نال علم دے عُمر گذاریانے
تعلیل میزان تے صرف بہائی صرف میر بھی یاد پکاریانے
خانی نال مجموعہ سلطانیاندے اتے جیرۂ الفقہ تردواریانے
معارج النبوۃ خلاصیاں نُوں روضہ نال اخلاق پیاریانے

معمار اصولوں سنے فقہ والے ہتھم دین دے نال کھلاریا سنے
گویا اقصلی دینال سی جگہیں دوئی تے انڈ صندلی نور اُساریانے
مُہر یدار دستاراں تے ہتھ عاصے کدی جھوٹھ دی لانہ ماریانے
جاپن ذات اصیل اُستاد لڑکے۔ تُو علم دی کدی نہ ہاریانے
قاضی قُطب تے کنز انواع باراں مسعودیاں جلد سواریانے
فناری برہنہ اتے منظوم شاہاں نال زہدیاں حفظ قراریانے
زرادیاں دے نال شرح مُلّاں زنجانیاں نحو تتاریانے

اٹھے پہر گرداناں دا دور کردے علم عربی دی عُمر سواریانے
وارث پڑھیں قرآن تفسیر دوراں غیر شرح نُوں وڑیاں ماریانے

در تعریف درس نظم و کُتبہا

اِک نظم دے درس ہر کرن پڑھدے نام حق اتے خالق بارینی
منشیات نصاب تے ابو الفضلاں شاہناہیوں صدق تتاریانی
بہار دانشاں اتے محمود نامہ کشف لغات بھی کھول اکھاڑیانی
دُر مجالس پڑھدے نالے جنگ نامہ نال حلوا تے شیخ عطاریانی
طبّ اکبر تے یوسفی پڑھیں لڑکے قصۂ یوسف۔ اکڈھ ہنکاریانی
ہدایہ کلی قرابہ دین پڑھدے نافع انسان نہ سنوں وساریانی
سکندر نامہ تے نال انوار سہیلی حاتم نامہ تے صادق یاریانی

گلستاں بوستاں نال بہار دانش طوطی نامہ تے واحد باریاں نی
قِران السعدین دیوان حافظ شیریں خسرواں لکھ سواریاں نی
بدر چاچ کریمانے پند نامہ آمد نامیاں تے اللہ باریاں نی
نجات المومنین تے روشندل پڑھدے۔ چار چمن بھی خوب پکاریاں نی
زلیخا نال آواز بلند پڑھدے نل دمن تے اعظم باریاں نی
تعویزات بھی نال ہی فال نامہ تے نگار دانش لکھ اُتاریانی
آئین اکبر تے نگار نامہ وارث ہو متفرقہ ساریاں نی

تعریف در نوشتن کو دکان

قلمدان دفتین دوات پٹی نانویں عاملی دیکھدے لڑکیاندے
اک پھل کے بعین داغین واچن مُلّاں جند کڈھے نال گھر کیاندے
اک نال پر کھات دے نس جانے مارے خوف دریڑیاں ڈڈ کیاندے

لکھن نال مسودے بیاق خسرے حرف ہور بھی لکھدے بہ تیاندے
اک آوندے شوق جزدان بیکے وچہ مکتباندے نال ترلکیاندے
وارث شاہ دھن بھاگ سہاگ تنہاں اُستاد دیاں چھڑکیاندے

کلام مُلّاں بارا انخاد مسجد

مُلّاں آکھیا چونڈیاں دیکھدیاں ہی غیر شرح نوں کوئی ہیں ڈدم ہواوے
ایتھے اُنجیاندی نہیں تھاں کاتی ہٹے دُور رکرخ منظور ہوادے

کوئی بدعتی توں نظر آونا ایں ایسے وقت ہی دور فرود ہو اوے
انا الحق کہاوناں کبر کرکے اوڑک مریں گا وانگ منصور ہو اوے
خرابا تیا ندی نہیں جاگہ ایتھے یاد رب دی نت مذکور ہو اوے
وارث شاہ نہ ہنگ دی باس چھپے بھاویں رکھیئے وچ کافور ہو اوے

کلام رانجھا با مُلّاں

داڑھی شیخ دی عمل شیطان والے کیہا راہیوں جاندیاں راہیاں نوں
اگے لدھ قرآن تے بہیں ممبر کیہا اڈیو مکر دیاں پھاہیاں نوں
جیہڑی تھاؤں ناپاک دی وچہ وڑیوں شکر رب دا مان پروا ہیاں نوں
اساں جیہے فقیر تے مہر کرو کیجے دعا چا پاندھیاں راہیاں نوں
لئیں رشوتاں رب توں نہ ڈریں کدی اجل دے سمجھ چا ہیاں نوں
چہرہ نوری تے متھے محراب میاں کیوں بولیوں کفر اگا ہیاں نوں
ایہہ پلید تے پاک دا کرو واقف اسیں جانیئے شرع گواہیاں نوں
کھوتی بھیڈ کتی سبھا مرب کڈھو چھڈو کواریاں تے ویاہیاں نوں
تسیں اڈدیاں نوں چا قید کرو کیوں پئے خیال ہو پھاہیاں نوں
وارث شاہ وچہ حجریاں فعل کردے مُلّاں جوتریں لاندو ا ہیاں نوں

بیز آرزو کردن رانجھا پیش مُلّاں

وچہ مسجداں بیٹھ کے صبح ویلے تسیں ذکر تے شغل کماوندے ہو
غیر شرع تے ہور حرام خوراں نال دُرّیاں چا کوہاوندے ہو
اساں رات گذارنی وچہ مسجد جیکر تسیں بھی روا رکھاوندے ہو
عاصی بندہ تسا ڈڑی کرے زیارت گناہ اوسدے چا بخشاوندے ہو
شرع چا سرپوش بنایو جے تسیں شرع دے کوٹ سداوندے ہو
وارث شاہ فقیر تے مہر کریو جے تاں مسجدی یات بچھاوندے ہو

جواب دادن مُلّاں

گھر رب دے مسجداں ہوندیاں نی ایتھے غیر شرع نہیں واڑیئے او
نا رکھ ہو صلوٰۃ دا پٹے رکھے لباں والیاں مار پچھاڑیئے او
جیہڑا فقر اصول دا نہیں واقف اوہنوں چا سُولی اُتے چاڑھیئے او
کرے حجتاں جیکو دی نال ساڈے اوسنوں مار کے چا اوجاڑیئے او
کُتّا اتے فقیر پلید ہوو نال دُرّیاں دے سنجھ ماریئے او
نہواں کپڑا ہوئے تاں پاڑ دیئے لباں ہون دراز ساڑیئے او
جیہڑا کھائے حرام تے جھوٹھ بولے اوہنوں کافر آکھ پکاریئے او
وارث شاہ خدا دے دشمناں نوں دُوروں کُتّیاں وانگ دُرکاریئے او

حجت کردن رانجھا با مُلّاں صاحب

سانوں دس نماز ایہہ کا سدی اے کس نال بنا ایکے ساریا اے
لتے تند چوڑے کس ہاں ہوندی کس چیز دے نال سوا ریا اے
کون تک نماز دے ہین کنّے متھے کنہاں دھروں ایہہ ماریا اے
وارث کُلّیاں گنتیاں اندیاں نے کس نال ایہہ سنجھ کھلاریا اے

کلام مُلّاں صاحب با رانجھا

اساں فقر اصول نوں صحیح کیتا غیر شرع ہن مردود درکار نا ہیں
اساں دسناں حکم عبادتاں دا اپل جھراتوں بارم تماونا ئیں

فرض سنتاں واجباں نفل وتراں نال جائزاں سیج نمازنا ئیں
وارث شاہ نماز دے تارکاں نوں تازیانیاں دُریاں مارنا ئیں

مذاق کردن رانجھا با مُلّاں صاحب

تُسیں وِچہ خدا دے خانیاں دے ڈِھلّی چھڈ کے گوز کیوں مار دے ہو
سوہنی شکل نُوں دیکھ کے گھوندے ہو پردے شرم دے تُسیں اُتار دے ہو
پچھلی رات جاں لکھ دا وقت ہوندا حال حال ہی گھت کو کار دے ہو
شرع چاسر پوش بنایا جے رواداروڈے گنہگار دے ہو

جھوٹھ غیبتاں اتے حرام کرنا مُشت زنی دے کم کیوں دھار دے ہو
باس حلویاں دی خبر مردیاں دی جیوندیاں نال دُعا دے مار دے ہو
انھے کوہڑیاں لُولیاں نوانگ بیٹھے قرعہ مرن جہاند اسار دے ہو
وارث شاہ مسافراں آیاں نوں چلو چل ہی پئے پکار دے ہو

کلام مُلّاں با رانجھا

مُلّاں ہم آکھیا اُونا معقول جٹا فرض کج مسیت وِچہ قدم پائیں
صُبح وقت جے وِچہ مسیت ڈِھٹوں چار سد چہ پر تیر مکر لائیں
گھر رب دیاں نہ مُنھ چھیڑ اِنا عیب دیاں حُجتاں چھیڑ نائیں

فجر ہوئی تُوں اگے ہی اُٹھ ایتھوں سر کجکے مسیتوں نکل جائیں
تُوں تاں بیوقوف جُھل جٹا رل چُکیوں ڈنگراں وِچہ گائیں
وارث شاہ خُدا دے خانیاں نوں ایہہ مُلّاں بھی چیر دے ہیں بلائیں

مقولہ شاعر

رانجھے لڑدیاں رات کٹی فجر ہوئی تاں اُٹھ کے دھایا ئی
بھایاں بولیاں مار کے کڈھ دِتا۔ آپیں دیس تے وطن بھلایا ئی

رکھیں ہیر دا جا دیدار کریئے دل وِچہ ایہہ متا پکایا ئی
وارث رب ہے بے پرواہ ڈاہڈا جس عاجزاں نُوں دُکھ پایا ئی

روانہ شدن رانجھا از مسجد

چڑی چُہکدی نال جاں ٹُرے راہی پاہندیاں دُدھ دے تو اندھانیاں نی
اُکناں اُٹھ کے ریڑکا پا دِتا اک دھوندیاں پھرن مدھانیاں نی
لیاں کڈھ ہرنالیاں ہالیاں نے سیاں بھومیں نُوں جنہاں نے لائیاں نی
کاروبار وچہ ہو جہان سارا چرخے ڈاہندیاں اُٹھ سوانیاں نی
پانی لان تُوں کامیاں کھوہ جتے بیٹھے گاہدی تے پکڑ پرانیاں نی
وضو ساز کے زاہداں پھڑی تسبیح بانگاں مسجداں کہیاں ملوانیاں نی
رانجھے کُوچ کیتا آیا ندی اُتے ساتھ لدیا پار مہانیاں نی

صُبح صادق ہوئی جدوں روشن تندوں لالیاں آ چھیلانیاں نی
اِک اُٹھ کے ہیں تیار ہوئے اِک ڈھوندے پھرن پرانیاں نی
گھر بار ناں چکیاں جھوٹیاں نی جنہاں تاؤ نال گُنھ پکانیاں نی
اُٹھ غسل دے واسطے جان دوڑے سیجاں جنہاں نے رات نُوں مانیاں نی
مٹی لین نُوں گدھے کمہار کس چلے باولی کرن پنیانیاں نی
ہوئے قافلے کُوچ سرائاں وچوں گھر کے ٹل پربھات چلانیاں نی
وارث شاہ میاں لُٹن وڈّا لوبھی کیا پھر یا جیوں پانیاں نی

منت رانجھا پیش ملاحاں

رانجھا آکھدا پار لنگھا بابیٹیوں جاہڑے رب دے واسطے نے
اساں رب دا واسطہ مندے ہیں بیڑا ٹھیل دے لبھ دا واسطے نے

اساں رزق کماونا نال حیلے بیڑا پکھڈے ڈھب دیو اسطے تے | ہتھ جوڑ کے منتاں کرے رانجھا ترلا کراں میں جھبد واسطے تے
تسیں چاہڑ لو و میتوں وچہ بیڑی چپہ دھکساں رہڑ دواسطے تے
وارث رُس آیا نال بھایاں دے چھٹ کراں اسبب دے واسطے تے

کلام ملاح بار انجھا

پیسہ کھول کے دھریں جے ہتھ میرے گودی چاکے پار اُتارناہاں | اتے ڈھیکیا مُفت جے کن کھائیں چاپیڑ لویں زمین تے مارناہاں
جیہڑا کپڑا دے تے نقد میتوں سبھو او سدے کم سوارناں ہاں | چور دھاڑوی آن دے لبھ گھتے پردہ او سدا تہ اُگھاڑنا ہاں
زور آوری جے آنکے چڑھے بیڑی ادھو اڑ دے ڈوب کے مارناہاں | لبھ واسطے بیڑی دیو چہ بیٹھا پیا پادہی پار پُکارناں ہاں
ڈوماں خنزاں تے جوگیاں مُفت خوراں دوروں کتیاں وانگ دُرکارناہاں | وارثشاہ جیہاں پیرزادیاں نوں مڈھوں بیڑی دیو چہ نہ واڑناہاں

آزردہ شدن رانجھا

رانجھا منتاں کرکے تھک رہیا انت ہار کنڈھے اُپر جا بیٹھا | چھڈ اگ بیگا نڑی ہو گوشے پریم ڈھانڈری دُکھ جگا بیٹھا
گاویں سد فراق دینال روے اتے ونجھلی شبد وجا بیٹھا | جو کوئی آدمی تریمتا مرد ہیسن تیں چھیڑ کے گرد ولا بیٹھا
رناں لڈن چھیل دیاں بھرن مٹھیں پیر دوہاں دو چہ لکا بیٹھا | غصہ کھا کے لئے چھیل چھیاں یار دوہاں نوں حق بنا بیٹھا
پنڈا باہو ڑی جٹ بیجاگ رناں کہیا آن کے شغل مچا بیٹھا | وارثشاہ اس ہو ہے نے مرد رناں نہیں جاندے کول بلا بیٹھا

رفتن رانجھا بطرف دریا

رانجھا نہہ کے تلا تیار ہویا وچہ ندی دے جاکے بیر پائے | اک آکھدے یہاں تھل ناہیں تیری جان جائے جویں پیر جائے
رناں لڈن چھیل دیاں پکڑ رہیاں رانجھا ہے نہ دیر جیا دیر لائے | لوکاں آکھیا موڑ کھاڈب مریسیں جند ویکھ چناب دی لہر جائے
رانجھا آکھدا دکھی نوں مرن بھلا سکھی کون جیہڑا اجھڈ شہر جائے | حیلے رزق بہانڑے موت ہندی گھر بیٹھیاں کوئی نہ خبر پائے
پیا وخت جاں ماں تے باپ مویا یوسف وانگ بھراواں ویر پائے | وارثشاہ نوں آسرا رب دا اے بندہ کیوں اوس بغیر جائے

منع کردن مرداں رانجھا

سُنیں ونجلیں جھناں دا انت ناہیں ڈُب مرینگا تھل نہ سجنا او | چاہڑ موڑیاں تے بتیوں آسیں ٹھلاں کوئی جاں توں ٹھل نہ سجنا او
ساڈا عقل شعور توں کھس لیتا بولیں بولی الول نہ سجنا او | ساڈی اکھیاں دو چہ دانگ دھری ڈیرا گھتّ بہو ٹھل نہ سجنا او
ہتھ بدھے ہاں آسیں غلام تیرے بھاویں وچ لے چل دے سجنا او
وارث شاہ میاں تیرے چہ کھنے ہاں ساڈا کالجہ سل نہ سجنا او

نشانیدن رانجھا در کشتی

دوہاں باہانتوں پکڑ رانجھیڑے نوں مُرٹ بیڑی وچہ واڑیا اے — تقصیر مُعاف کر آدمی دی مُڑ آن بہشت وچہ واڑیا نے
گویا خواب دے وچہ عزرائیل ڈٹھا اُوہنوں عرش تے پھیر کھلایا اے — وارثشاہ نوں تُرت نوہائیکے تے بی بی ہیر دے پلنگ تے چاہڑیا نے

پُرسیدن رانجھا حقیقت پلنگ

یارو پلنگ کہیا بیتے سیج ایتھے - لوکاں آکھیا ہیر جٹیٹری دا — بادشاہ سیالاں دے ترنجناندی مہر چوچک خان دی بیٹڑی دا
شاہ پری پناہ ترت دے جتنوں ایہہ تھاؤں ہے مشک لپیٹڑیدا — ہیر نال سہیلیاں ترت کھیڈکے باپ من دا حکم مہر بیٹڑی دا
دین دُنی جوگا اوہ رہوے ناہیں عاشق ہووے جو ہیر جٹیٹڑیدا — بگھیاڑ دا خوف جوں بکری نوں - تویں لڈن نوں خوف چکیٹریدا
اسیں کل جھبیل تے گھاٹ پتن سب حکم ہے اس سکیٹڑیدا — وارثشاہ سیال جگ جاندا اے ناؤں ہیر ہے حُسن ولپیٹڑیدا

مقولہ شاعر

ہیر کالی نہیں ایہہ جنجری نی بیٹھک جو کوئی آوے سو سد بہاوندا اے — ٹھا ہوڈا امیر فقیر بیٹھے کون پچھدا اے کیہڑی تھاں توں آوندا اے
جویں شمع تے ڈگن پتنگ دھڑا دھڑ لنگھ نین ہائن آوندا اے — گویا خضر دا ہاکاں آن لتھا جناں کھاں شربتیاں لیاوندا اے
لُڈن نہ لنگھایا پار اُستوں اوس ویلڑے نوں پچھوتاوندا اے — یارو جھوٹھ نہ کرے خُدا ایتھے انہاں بیریاں ایہہ کھسکاوندا اے
جنے کھتے نوں آکھدا ایہہ لڈن کویں اُستوں میلا آوندا اے — اِک مسیں دیناں ایہہ جندلیندا اینچی ڈیگدا مرگ پھاوندا اے
ٹھگ سُنے بنارسوں آوندے نے ایہہ ظاہرا ٹھگ جھفاوندا اے — وارثشاہ میاں ولی ظاہرا اے ویکھ ہُنے جھبیل کماوندا اے

خبر شُدن در جھنگ

جا ماہیاں پنڈ وچہ گل کیتی اِک سُگھڑ بیڑی وچہ گاوندا اے — اوہدے بولیاں مکھ توں پھل کردے لکھ لکھ داسدا اللہ وندا اے
سُنے لڈن جھبیل دیاں دو نویں رناں سیج ہیر دی تے رنگ لاوندا اے — وارثشاہ کواریاں آفتاں نی ویکھ سُنے فتور کوئی آوندا اے

کلام مرداں با رانجھا

لوکاں پچھیا میاں توں کون ہُناہیں اِن کسے تے آن کھولیا ای — اگے ایویں ای رات گذاریا ای کسے دودھ دا گھٹ پوالیا ای
تیری صورت تے بہت ملوک دِسے ایڈا اختاوں کا سنوں جالیا ای — انگ ساک کیوں چھڈ کے نس آئیوں بڈھی ماں تے باپ نوں گالیا ای

اوہنے آکھیا اں دے تینوں کویں کیتا دُنیاں دا قول پالیا ای
وارث حال کیکوں ہوگ ماہیاں دا جنہاں نہ فرزند سنبھالیا ای

کلام رانجھا

رانجھے کھول کے حال احوال سارا اونہاں کو کانوں چا سُنایائی
موئے ماں تے باپ تاں وخت پیا بھائیاں وطن تھیں چا تراہیائی

گھر ماپیاں دے رہیا لاڈلا میں ویکھو سائیں نے کھیل دکھایائی
وارث رب دے باجھ نہ تانگ کوئی باناں فقر دا اساں مٹایائی

آرام کردن رانجھا

رانجھے ہس کے رات گذار یا سو صبح اُٹھ کے جیوں دا آس کیتا
اگے پلنگ بیڑی وچہ وچھیا سی اُتے خوب وچھاونا راس کیتا
لوک گرد بیٹھے رانجھا گاؤندا اے ہر کسے دا جیوڑا راس کیتا

راہ جاندڑیوں جھگی نظر آئی ڈیرا چا ملاح اندے پاس کیتا
بیڑی وچہ وجا کے ونجھلی نوں چا پلنگ اُتے عام و خاص کیتا
وارث شاہ جاں ہیر نوں خبر ہوئی تیری سیج دا جٹ نے ناس کیتا

در تعریف دختراں

ہکی صفت سہیلیاں کرے شاعر اگے دوجی نوں بیاندے انگ بندے
کمر حسن کیہا لکلک قندھار دا اے جنہوں ویکھ محبوباں دی جنگ بندے
ابرو وانگ کمان لاہور دے سی کول پلکاں دے تیر خدنگ بندے
کھنگی پائیکے لٹکدی چال چلن عاشق مار دیندے ڈھنگ بندے
وچ تولیاں جھمکیاں لکھڑے تے ہتھیں سوہیندیاں ڈنگاں اندر رنگ بندے
گھر بار دم جاندا وسار کڑیاں سٹرے جیہہ گھڑے کول چور رنگ بندے

اک بھاریاں گوریاں حسن روشن عاشق ویکھ چراغ پتنگ بندے
ایس سحر جیاب دے ناز پیارے پر اصل بیالاندے جھگ بندے
جیہڑے نقش بنے بچے وچہ بیالال ایسے نقش نہ چین فرنگ بندے
زلفاں کالیاں ناگناں مکھڑے تے خاطر عاشقاں دی پٹے ڈنگ بندے
متھے مسجداں دے محراب سوہن صفاں چونڈیاندے کول سنگ بندے
وارث شاہ جنہاں شوق رانجھنے دا گل گفت دیو جا اک بندے

آمدن ہیر

لیکے سٹھ سہیلیاں نال آئی ہیر مٹڑی روپ گمان دی جی
گرتی سوہ سیدی ہک دیناں پہنچی ہوش رہی نہ زمین آسمان دی جی
آبندیاں والے ٹیس ہوئے اگے کئی گئے تمبو تان دے جی

ٹُک موتیا کنیں جھٹکدے سن کوئی حور تے پری دستان دی جی
اوہدے نک بلاق جیوں قطب تارا جویں پھنڑی قہر طوفان دی جی
وارث شاہ میاں جٹی لوہڑا لٹی بھری کبر ہنکار تے مان دی جی

در تعریف حسن ہیر

ہکی ہیر دی کرے تعریف شاعر متھے چمکدا حسن مہتاب دا جی
نین نرگسی برگ محو لڑیدے گلہاں ٹھیکیاں پھُل گلاب دا جی
شہر نیناں دی دھار وچہ چپ رہیا چڑھیا ہندتے کٹک پنجاب دا جی

خونی چونڈیاں رات جوں چند دوالے سرخ رنگ جوں رنگ شہاب دا جی
بھواں وانگ کمان لاہور دی سن کوئی حسن نہ انت حساب دا جی
ٹیاں نال جھولا لددی آوندی اے پر جھولدا جویں عقاب دا جی

کھُلی وِچہ ترنجھاں لٹکدی اے فیل مست جیوں پھرے نواب دا جی
جھیڑے دیکھنے دے مشتاق آہے وڈا وعدا آہنا ندے باب دا جی
چہرے سوہنے تے خط و خال سوہن خوشخط جیوں حرف کتاب دا جی
چلو لیلۃ القدر دی کرو زیارت وارثشاہ ایہہ کم ثواب دا جی

در تعریف صُورت ہیر

ہونٹھ سُرخ گُلاب جیوں لعل چمکن ٹھوڈی سیب ولائتی سار وچوں
دند چنبے دی لڑی کہ ہنس موتی دانے نکلے حُسن انار وچوں
گردن کونجدی انگلیاں رواںہہ پھلیاں ہتھ کولڑے برگ چنار وچوں
کافور شہناسرین بانکے حُسن ساق ستوں مینار وچوں
سُرخی ہوٹھاندی لوہڑ دنداسڑیدا خوجے کھتری قتل بازار وچوں
شاہ پری دی بھین پنج پھول رانی گُجھی رہے نہ ہیر ہزار وچوں
اپرادھ تے اندھ ولٹ بھری چمک نکلے یان دی دھار وچوں
لنکا باغ دی پری کہ اندر رانی حُور نکلی چند انوار وچوں
اینویں سر کدی آوندی لوہڑ لئی جویں کونج تر کلے ڈار وچوں
قزلباش جلّاد سوار خُونی نکل دوڑیا اڑد بازار وچوں
نک الف حسینی دا پپلائے زُلف ناگ خزانے دی بار وچوں
لکھی چین تصویر کشمیری جٹی قد سرو بہشت گلزار وچوں
چھاتی ٹھاٹھ دی اُبھری پٹ کھنوں سیو بلخ دے چنے انبار وچوں
دُھنی حوض بہشت دا مُشک قبہ پیڈو مخملی خاص سرکار وچوں
باہاں ویلنے ویلیاں گھت مکھن چھاتی سنگ مرمر دہار وچوں
ٹیاں نال لٹکدی مان متی جویں ہرنیاں ترٹھیاں بار وچوں
پھرے چھنکدی چاء دے نال جٹی چڑھیا غضب دا کٹک قندہار وچوں
چلی پکنی دے نقش روم والے لتھا پری تے چندا جاڑ وچوں
جو کوئی دیکھدا اوسدے حُسن تائیں کھاندا زخم ہزار تلوار وچوں
وارثشاہ جاں نیناں دا داء لگے کوئی بچے نہ جوٹیکی ہار وچوں

آمدن دُختران جھنگ بطرف دریائے چناب

آئیاں نال شتاب اوتاولیدے بیگے پریاں دیو انگ اُڈاریاں نی
چلو ہیر دے نال مل اُٹھ چلئے نی لئے وِچہ دریا دے تاریاں نی
نین شرتی کاتیاں سان چڑھیاں وچہ کجلیدیاں سوہن ہاریاں نی
اک دُوئی نوں آکھدی چلو اڑیو کرو ہیر دے نال تیاریاں نی
جیہڑا ہیر دی سیج تے نظر آوے ہیٹھاں سٹیئے مار پیزاریاں نی
نگہ ٹھڈرڑی دیکھ کے پھٹ مسکن ہو بیندیاں پریم پیاریاں نی
نیڑے آن کے کڑکیاں وانگ بدلی ہتھیں کاتیاں تے لوہڑے ماریاں نی
وارثشاہ چھبیل تے گرڑ التھا ہتھیں چالکاں لیاں ہتھیاریاں نی

کلام ہیر با لُڈن ملاح

دس لُڈناں کالیا کڈھنا شے ساڈے پلنگ نوں کس خراب کیتا
کجھ خوف خُدا دا نہ تُدھ کیتا میری جان دا تُدھ عذاب کیتا
میری سیج تے کون سوالیائی میرا کجھ نہ ادب اداب کیتا
تریال کرساں سارا مُلک جانے جیہا پلنگ نوں لے آب کیتا
امان زبان نہ کسے کریئے پاک لوکاں نے ہیٹھ حساب کیتا
وارثشاہ نہ کسے دا زیان کریئے رب حکم قرآن کتاب کیتا

آمدن ہیر بر پلنگ و خشم گرفتن ملاح

ئیاں ہیر دیاں سبھے سن دوڑ آئیاں ل پلنگ دے اہنا دھیان کیتے
آن پلنگ تے کون سوالیا جے ہیر دیر دے تساں سامان کیتے
ایہہ تاں آن بیٹھا بولے راگ سوہنے سر لوکاں نے ایس جان کیتے
کہی کیتوئی اساں دے نال ہیرے تیری مار نے بہت حیران کیتے
ایس سب بیدوس بیخبر ہاں نی تیرے ایس نے بہت نقصان کیتے

بکڑلے چھبیل تے بنھ مشکاں مار چھمکاں لہو لہان کیتے
کرکے تیرے مار نہ اساں بیدوشیاں نوں کوئی اساں نے ایہہ مہمان کیتے
چنیچر ہارئیے ریتوں ڈریں ہوئیے اگے کسے نہ ایڈ طوفان کیتے
تیرے جہیاں سوتاں کئی ہوئیاں انہاں سوہو دے نہ گمان کیتے
ایس عشق دے نشے تے نڈھیئے نی وارثشاہ ہوری پریشان کیتے

رنجیدہ بودن بوی ہیر

جوانی کملی راج ہے چوچکید آ ودے کیہدی کی پرواہ مینوں
ناہیں پلنگ تے ایسنوں ٹکن دینا لاہیگا لکھ جے واہ مینوں
اہدے جیہے غلام ہزار میتھے اتے ایسدی نہیں جے چاہ مینوں

بس تاں دھروہ کے پلنگ توں چا سٹاں آیا کدھروں ایہہ بادشاہ مینوں
نا ڈھو شاہ دا بیت کہ شیر ہاتھی پاس ڈھکیاں لیگا ڈاہ مینوں
ایہہ بودلا ہیر لنگھا دگنا میلے آن بیٹھا وارثشاہ مینوں

کلام ہیر با رانجھا

اٹھیں ستیا سیج اساڈڑی توں لما سسری وانگ کیوں پیا ہیں وے
بیتاں سٹھ سہیلیاں نال کھڑی ہینوں پہر سارا گذر گیا ہیں وے
بجے دناں دیاں تیریاں پھیریا تی وس سوہنا دے پے گیا ہیں وے
راتیں رکتے او نیندر اکیتوئی ایڈی نیند والا لڑ دہ گیا ہیں وے

سکھی لد دیا بیندڑی سیج ستی توں تاں کون کوئی آن پیا ہیں وے
آوے اٹھ کے دیہہ جواب مینوں کہیا نگھر ٹابوہڑ ہو گیا ہیں وے
کوئی لمبڑا بندہ ہے نڈھو کیتا بیندڑے ڈردیاں ٹھک گیا ہیں وے
سنجی ویکھ کے تکھرڑی سیج میری کوئی ایہہ نکما آن ڈھہ پیا ہیں وے

اکے تاپ بے سرت کر جن لگو اکتے ڈین کسے کھجھ لیا ہیں وے
وارثشاہ توں جیوندا کوک ستوں اکے موت آئی مر گیا ہیں وے

مہربان شدن ہیر

کوکے ماری مارتے پکڑ چھمک پری آدمی تے قہروان ہوئی
کچھ وچھلی کنا ندیو چہ والے زلف مکھڑے تے پریشان ہوئی
صورت یوسف دی ویکھ طیموس بیٹی سنے مال تے ملک قربان ہوئی
صورت ویہندیاں ہیر نوں خوشی ہوئی عقل بھل گئی سرگردان ہوئی
خوشی نال اوہدا سینہ ٹھلیا گیا جویں پھل کے تے وڈی شان ہوئی

لنگھے اٹھ کے آکھیا واہ سجن ہیر ہس کے تے مہربان ہوئی
بھنے وال چوٹی ستھا جن رانجھا جیں کجلیدی گھمسان ہوئی
نین مست کلیجڑے وچہ دھاتے جویں ترکھڑی نوں سنان ہوئی
روپ جٹ دا ویکھ کے جاگ لدھی ہیر وار گھتی تے قربان ہوئی
آبغل وچہ بیٹھ کے کراں گلاں جویں وچہ کریان ہوئی

بھلا ہو یا ئیں نہیوں نہ مار بیٹھی کائی نہیں سی گل بے شان ہوئی
وارث شاہ نہ تھاں دم مار نیدی چار چشم دی جدوں گھمسان ہوئی

کلام رانجھا با ہیر

رانجھا آکھدا ایہہ جہان سُفنہ مر جاونا ئیں متوالئے نی!
ایڈا حُسن دا نہ گمان کریئے ایہہ پلنگ تے سنے نہالئے نی
اساں رب دا آسرا رکھیائی اُٹھ جاوناں ئیں نیناں والئے نی
تُساں جیہاں پیاریاں ایہہ لازم آئے گئے مسافراں پالئے نی
عاجز نال مُسافراں نہیں کیچے کر دلیری ساتھ توالئے نی
وارث شاہ دے ہکر نہ پویں ہوئیے ایس چھڑیدی گلنوں ٹالئے نی

کلام ہیر با رانجھا

آ وے پلنگ تے ہیر سب تھاں تیری گھول گھتیاں چھوڑ دا واریائی
اسیں منتاں کراں تے پیر پکڑاں تینتھوں گھولیا کوڑ مہ ساریائی
تینجیں پھراں تر بجناں چین ناہیں اللہ والیا نے ساتوں تاریائی
ناہیں گال کڈھی ہتھ جوڑنی ہاں ہتھ لانا ہیں تینوں ماریائی
اساں ہس کے آن سلام کیتا آکھ کاستوں مکر پساریائی
وارث شاہ ہے کون تقریک اُسدا جیدا رب نے کم سواریائی

کلام رانجھا با ہیر

مان متیئے روپ گمان بھریئے اٹھکیلئے رنگ رنگیلئے نی
ایہہ جوبنا ٹھگ بازار دالے ٹونے ہاریئے چھیل چھبیلئے نی
عاشق بھور فقیر نے ناگ کالے۔ باہجھ منتراں مُول نہ کیلئے نی
تیرے پلنگ دا رنگ نہ روپ گھٹیا نہ کر تھہیدیاں نال بخیلئے نی
اسیں تُساں نوں دیکھ کے مست ہوئے ساڈے سنگدیناں سنگیلئے نی
وارث شاہ بن کار دوں ذبح کریئے بول نال زبان رسیلئے نی

کلام ہیر با رانجھا

گھول گھول گھتی تیندڑی واٹ اُتوں بیلی دس کتھاں کدھر آونا ئیں
تیری صُورت بہت پسند آوے سانوں جیو دیوچہ توں بھاونا ئیں
کی نام تے ذات دا کون ہیں توں لتے کیندڑا پت سداونا ئیں
کیہڑا وطن تے نام کی سایاں وے۔ اتے گوت دا کون سداونا ئیں
منگو بالبیدا تے توں چاک میرا ایہہ کھی نند لگے جیتوں لاونا ئیں
کیسے مان متی گھروں کڈھیا ہیں جیو اسطے پھیریاں پاونا ئیں
نین مست تے بھولڑا مُکھ تیرا۔ گلاں مٹھیاں نال ہساونا ئیں
کون چھڈ آئیوں پچھے مہر والی جس واسطے توں پچھوتاونا ئیں
تیرے وارتے وارنے جو کھنے ہاں منگوں با بلیدا چارنیا ونا ئیں
وارث شاہ جو ہیک جے توں بی جو ہیں سبھے بھل جانی جیہڑا پیا گا و نائیں

کلام رانجھا با ہیر

رانجھا ذات دا جٹ ہاں نڈھیئے نی پنڈ تخت ہزارہ پنجاب میرا
ہو جو چوہدری دا پت لاڈلا ساں پیا دخت مینوں ہو یا باپ میرا

بھابیاں زمین مینوں ادھ ونڈ دتی حصہ کتنو نے بہت لے آپ میرا
مینوں مار کے بولیاں بھابیاں نے کینا اندروں جی کباب میرا
طعنے دین شریک تے لوک سارے دُور کیتنو نے چا حجاب میرا
وارث شاہ دا جگر دکھی ہویا سب دیکھ کے حال خراب میرا

الیضاً

تُساں جیہے معشوق جے ہتھیں راہی منگو بینا ندی ہار وچہ چاڑئیے نی
کتھوں گل کیجیے نت نال تُساں کوئی بیٹھ وچار وچاریئے نی
گل گھت جنجال کنگال مارین۔ جانو بخشیں وڈیں کو ایٔے نی
نیناں تیر پایندا اسیں چاک ہوئے۔ جویں جیو منے تویں سارئیے نی
خوشی نال گمان نہ رُجھ رہیئے کیتے قول نہ مُول وسارئیے نی
وارث شاہ اس جگ آوں اُٹھ جانا۔ دلوں کبر ہنکار نوں مارئیے نی

کلام ہیر بار انجھا

ہتھ بدھڑی رہاں غلام تیری سنے ترنجناں نال سہیلیاں دے
سانوں ریہتے چاک ہلا دتا بھل گئے پیار ارہیلیاں دے
اساں رسکدیاں نوں رب جگ دتے تا نزداں ٹھیاں ساں اکیلیاں دے
ہوس نت پیار تے رنگ وکھے وچہ ہیلیاں دے نال بیلیاں دے
رہیا بیلیاں دیوچہ کریں موجاں راتیں کھیڈ ساں وچہ حویلیاں دے
اساں شوق پیار دیدار دا اے ہور شوق نہ رنگ متھیلیاں دے
خوش پوش پوشاک گو ہنڈ ہووے۔ کس کم گو ہنڈ پر تیلیاں دے
وارث شاہ میاں اللہ ہیر کیتی۔ اساں لبھ لئے ہٹ پھلیلیاں دے

کلام رانجھا با ہیر

نال نڈھیاں گھن چرکھڑ بنوں تُساں ہٹھا وچہ بھنڈار ہیرے
دھکے دیکے دہیڑیوں کڈھ چھڈیں سانوں ٹھگ کے مُول مار ہیرے
وہیڑے وڑے نیقر مسافراں نوں پھیر مُوں نہ کریں خوار ہیرے
اسیں آن کے رُلاں گے وچہ وہیڑے ساڈی کوئی نہ لیگا سار ہیرے
اساں نال جے توڑ نبا ہونی ایں ہنجا دے کھاں قول اقرار ہیرے
وارث شاہ دو کو ایمان دے نی۔ صدق دلوں زبان ہیرے

قسم خوردن ہیر بار انجھا

مینوں بابلیدی سونہہ رانجھیا ئے۔ مرے مال جے تُدھ تھیں مُکھ موڑاں
خواجہ خضر تے بیٹھ کے قسم کھادی بھقوں خوا جے پریتدی ریت توڑاں
ایہہ قول نہ توڑساں ماہیا ئے وچہ دوزخاں دے پھاویں جان بوڑاں
تیرے باہجھ طعام حرام مینوں تُدھ باجھ نہ نین نہ انگ جوڑاں
کوہڑی ہو کے نین پران جاون تیرے باہجھ جے کونت ہیں ہور لوڑاں
مدد نال خدا دی میاں وارثؔ دلوں غیر دلیل نوں چا ہوڑاں

کلام رانجھا باہیر

چتیا ملے پون تاں چھڈ جائیں عشق جالنا کھڑ دو بیلڑا ئی
سچ آکھائیں ہے آکھ مینوں ایہو سچ تے جھوٹھ دادیلڑا ئی

دہشت عشق دی بُری ہے سب کولوں پر چھی سانگ تے سپ شیلڑائی
تاب عشق دی جھلنی بڑی اوکھی عشق کردو تے سب جگ چیلڑائی
اینھوں چھڈ ایمان جے نس جائیں انت روز قیامت میلڑائی
وارث شاہ فقیر دی آس پُجے ہیر ملے تاں کم سوہلڑا ئی !

کلام ہیر با رانجھا

تیرے ناں توں ہیر قربان کیتی مال جان تیرے اُتوں واریائی
رانجھا جیو دیو چہ یقین کرکے مہر چوچک پاس سہاریائی
اگے پہنچ ہو کے ہیر چلی کول رانجھے نوں آن کھلاریائی
کر کے قسم سوگند اقرار سچا۔ ایہو قول زبان پکو کاریائی !
پاسا جان والائی ہن میں ہاری تساں جتیا تے اساں ہاریائی
وارث شاہ ہُن دیکھ لے ہیر جٹی کیہا عشق دا مکر لیاریائی

کلام ہیر با پدر خود در بارۂ رانجھا

ہیر جا ٹیکلے آکھدی بابلا وے تیرے نام توں گھول گھمایاں میں
لاساں پٹ دیا پا کے باغ کالے پینگاں شوق دیناں پینگایاں میں
جے تاں ناز دیناں میں نیند کیتی تاں بھی کسے نہ مول جگایاں میں
جس اپنے راج دے حکم اندر ساندل بار دے وچ کھڈایاں میں
میری جان بابل جویں ڈھول راجہ ماہی مہیں ڈھونڈ لیایاں میں
وارث شاہ پیار ڑا سوہدا آندا گلاں کھوڑیاں جا مُسکایاں میں

کلام چوچک با ہیر

باپ ہاسکے پُچھدا کون ہوندا ایہہ مُنڈڑا کت سرکار دا اے
گنگھر چیتر تے عقل اکوٹ نڈھا ہیں سب سنبھالکے چار دا اے
نالے صورت دا بہت ملوک دسّے دانش عقل دی گل وچار دا اے
ہتھ لایاں پنڈے تے داغ پیندا ایہہ مہیں دے نہ درکار دا اے
ہکے نال پیار دے ہونگے یکے سوٹا سنگ کے مول نہ مار دا اے
وارث جنہاں نوں ہور نہ تاہنگ کوئی کم تنہاں دے آپ سوار دا اے

مقولہ شاعر

کیہڑے چوہدری دا پُت کون ذاتوں کیہا عقل شعور دا کوٹ ہے نی
فوجدار وانگوں کر کوچ دھاناں جویں مار نگارے تے چوٹ ہے نی
مینوں جاپدا کوئی امیرزادہ خلقت ویکھ ہُندی لوٹ پوٹ ہے نی
کیکوں رزق نے آن اداس کیتا اینھوں کیہڑے پیر دی اوٹ ہے نی
کنہاں جٹاں دا پُتر ہے کون کوئی کیہڑی گل دی اینوں ترٹ ہے نی
وارث شاہ کیوں چھڈیا دیس اس نے کہیا چوچہ اکید کھوٹ ہے نی

جواب ہیر با چوچک پدر خود

پُتر تخت ہزارے دے چودھری دا رانجھا ذات دا جٹ اصیل ہے جی
متھا البیدا چمکدا نور بھریا سخی جیو دا نہیں بخیل ہے جی
جیکر وچ مقدمے جا بہے نال عقل دے رب سبیل ہے جی
اہدا لوپڑا اکھ تے نین رتے وڈی سوہنی البیدی ڈیل ہے جی
گل سوہنی پر ہید لوچہ کردا کھوج لائے تے نیاوں وکیل ہے جی
لکھاں جھگڑیاں ایہہ تاں لکھ لاہے ساو ذات دا نہیں رذیل ہے جی

ستّیں پٹریں ایہہ طالع مند رانجھا اصل نسل تھیں جٹ اصیل ہے جی
وارثشاہ وچہ مجلساں سوہندائی عقل بخت دی نری تمثیل ہے جی

کلام چوچک با ہیر

کُٹی ڈوگرے جٹا تدناؤں جاتے پرہے وچہ دلاوری لا بیٹھے
ہیرے بس اینوں نفع کوئی جس ویر پایا ناں بھایا ندے
کسے گل توں رس کے اٹھ آیا لڑیا دُکھ تو نال بھر جاہاندے
پاڑ چیر کر جاندا کڈھ دیسوں پتے لاوندا لکھ دانائیاں دے
اہدا عقل دھیا اسا لبھ لیتا کیکوں چھڈ آیا مال گایاں دے
وارثشاہ دی عقل ہے بہت چنگی قصے جوڑدا گلاں سنایاندے

کلام ہیر با چوچک

لائی ہو معلے دس دیند اُنصف ہوکہائی وڈے پھیڑ پاندے
مہر مہر دی دھار دیواوندا اے ہنڈا پاوندا وچہ بکھیڑ پاندے
یاں جوانا تد بھلا ہے چاک رانجھا جھیڑے جاندا دب پڑیاندے
بھاؤں رنبے آن بلایالے ہیں تاں آندہ رکھاں وچہ پھیڑ پاندے
باہوں کڈھ کے کنڈ ہیدپا رلائیے سبھوں کڈھ دیندا کھوج جھیڑ باندے
سبھا رہی رونی نوں سانبھ لیائے کھیں وچہ رکھے وانگ دھیر باندے
خبردار رہندا مال وچہ کھلا پہلوان جوں وچہ اکھاڑیاندے
وارثشاہ ہے شیر جوان رانجھا طالع دیکھیں چاک ہیڑ یاندے

منظور کردن شبانی رانجھا

تیرا آکھاں اساں منظور کیتا مجھیں دیہہ سنبھال کے ساریانی
رلا کرے ناہیں نال کھنڈیاندے ایس کدی نہیں مجھیں چاریانی
پترے کہے ہیرے چاک رکھیا اے جوں جوں کریں توں منتاں زاریانی
خبردار ہوئے مجھیں وچہ کھڑا بیلے وچہ بیتاں بھاریاں نی
متے کھیڈ رجھے کھڑیاں جان مجھیں ہون پنڈ دیوچہ خواریاں نی
وارث نیک نصیب نے عاشقاندے گلاں وگڑیاں رب سواریانی

اعلام کردن ہیر پیش مادر خود

پاس ماں دے نڈہڑی گل کیتی ماہی ہیں دا آکے چھیڑ یائیں
سبحان تے لے منگو وچہ بیلے ماہی سگھڑ تے چتر سہیڑ یائیں
پہلوں دے دلاسڑا چھپاسی گلاں مٹھیاں نال ہیڑ یائیں
ہیریں نال کلام دکاندے اوہدا جیوڑا پکڑ لدیڑ یائیں!
نت پنڈ دیوچہ وچار لوندی ایہہ جھگڑا چا نبیڑ یائیں
مائے کرم جاگے ساڈے منگواندے ساڈے اصل جٹ بیڑا گھیر یائیں
اوہدی ذات صفات تحقیق کرکے رانجھا ذات دا فرق نکھیڑ یائیں
وارث شاہ ہن رب تے مہر کیتی ٹوٹا دکھ دا بکھڑا وکھیڑ یائیں

آمدن ہیر نزد رانجھا

پیر ہیر رانجھیٹے دے کول آئی ہوئی بہت ادہیں دلاسڑے نے
ہس گبھرو رانجھیا جاں میاں گذر آوسی دودھ دے کاسڑے نے
مکھن کھنڈ پراؤ ٹھے کھامیاں مجھیں چھیڑ دے ربدے آسرے نے
ہیر آکھیا رب رزاق تیرا میاں جائیں نہ توں کاندے ہاسڑے نے

ہیر تے رانجھے دا پرتھم ملاپ

اُٹھ سُتیا سیج اساڈڑی توں — اتے سُمھری وانگ پیا ہیں وے
سُنجیں دیکھ تھمڑی سیج میری — کوئی آگی آن ڈھہہ پیا ہیں وے
ٹُرکے مار ہی مار کے جھمکاں — پری آدمی تے قہر وان ہوئی
رانجھے اُٹھ کے آکھیا واہ سجن — ہیر ہس کے تے مہربان ہوئی

ہتیاں سٹھ سہیلیاں نال لیکے کپڑے رکھساں ماہ اوبھا سنہڑے تے

مجھیں چھیڑ دے جھل دیو چہ بیبا۔ آپ ہو بہیں اِک پاسڑے تے

تیر بنالی رفیق شفیق ہو کے نظر پا وساکھوج دے گھا سڑے تے

وارث شاہ دم روز گذار ناہیں ایہہ تاں عمر ہے نقش پتاسڑے تے

رفتن رانجھا در بیابان برائے چرانیدن گاؤمیشاں

بیلے ربدا نام لے جاوڑیا ہو یا دھپ دیہاں ظہیر میاں

رانجھا ویکھ کے طبع فرشتیاں دی پنجاں پیراندی پکڑ دا وہیر میاں

کیتی عرض بھر ست سلام کر کے میںنوں چونپ ہے وچہ سر پر میاں

رب کاج سوارسی آپ تیرے کوئی پیش نہ آوسی بھیڑ میاں

حاصل ہوسن سب مقصود تیرے پوسی ٹھیک نشانے تے تیر میاں

چھاویں رکھ دی بیٹھ کے شوق سیتی سدلا ونداوانگ فقیر میاں

بخشی ہیر درگاہ تھیں تدھ تائیں سانوں یاد کریں پو بھیڑ میاں

تیرے ڈھٹھیاں باہجھ نہ پلک رہسی آسی جھل بیلا ندھی چیر میاں

اوہدی نیک ساعت رجوع آن ہوئی ملے راہ جاندے پنج پیر میاں

آکھے تدھ ھتری سوہنی کرو کشش نال ربدے تساں ہے سیر میاں

تساں ترٹھیاں کل جہان تردا۔ میر تسیں ہو دو دستگیر میاں

بچہ کھا چوری چو مجھ چوری۔ وچہ جیونہ ہو دلگیر میاں

بیڑا پار تھیسی فضل رب کرسی کیوں ہنائیں ایڈ ظہیر میاں

میںنوں ہیر دا عشق ہے ہیر بخشو اوس ربدے تسیں امیر میاں

ہیر نال پنجاں پیراں بخش دتی خادم ہو گئی جٹی ہیر میاں

وارث شاہ جاں نیک نصیب ہو دن مدد پیر امیر فقیر میاں

نامہای پیراں وعطا کردن اشیاء

خواجہ خضر تے شکر گنج نور گوہری ملتان دا ذکریا پیر نوری

طرہ خضر زوبال شکر گنج بخشیا مندرا لال شہباز نور پوری

تینوں بھیڑ پوے کریں یاد جتا ناہیں جانتا اساں نوں پلک دوری

ہور سید جلال بخاریا سی اتے لال شہباز بہت حوری

خنجر سید جلال بخاریئے نے کھنڈی ذکریئے پیر نے اک بھوری

وارث شاہ سانوں جدوں یاد کریں تیری ہوگ سب آس مراد پوری

در تعریف گاؤمیشاں

بیلا باغ سہایا مجھیاں نے رنگا رنگ دیاں رنگ رنگیلیانی

اک ڈھیلیاں موہیاں بوڑیاں سن اک کیریاں تے اک نیلیانی

پوتھی مار کے اک اوڈار ہویاں اک نال پیار رسیلیاں نی

اک کرن اگالیاں وچہ دمہاں اک ڈھڈلاں اک پتلیاں نی

اک رجکے کھا بیکلے مست ہوئیاں آ پوچہ ایہہ بہت رسیلیانی

اک ابلقاں سیاہ سفید سوہن پوچھل چوڑیاں بگیاں پیلیانی

ڈار کونجاں دیوانگ وچہ پھرن بیلے اکدو جیدے سنگ سنگیلیانی

اک کنڈہیاں سنگ دلدار سوہن اک دودھ دے مٹے ہٹیلیاں نی

اک وانگ مرغابیاں چال چلن اک بولیاں چھیل چھبیلیانی

اک ڈرویاں سدر نجھیڑتیوں اک ہوک رنجھیٹے دی کیلیانی

اک کرن اگالیاں مست ہو کے مرکاں کھا بیکے ساویاں پیلیانی

وارث ماہیدی سدنہ سنی جنہاں سنگ بیلیاں دے تے بڑے چیلیانی

آمدن ہیر نزد رانجھا در چراگاہ

ہیر جا بھنا کھنڈ ویکھیں مکھن منیق رانجھے دے پاس لیا وندیئے

ڈھونڈ بھال کے گھومتے سب بیلا ترٹ پاس رنجھیٹے دے آوندی

ہتھیں اپنے رانجھے نوں ہیر جٹی چوری مہر دیناں کھوا ندیئے خدمتگاری پیار دیناں کردی ادب اِک نہ مُول بُھلاوندیئے
تیرے واسطے جوہ بیں بھال تھکی رو رو اپنا حال سُناوندیئے وارث شاہ جو حال احوال سارا کل پڑتتے کھول وکھاوندیئے

کلام رانجھا با ہیر

شرح وِچہ منظور نہ قول رناں رانجھا ہیر نوں آکھ سُناوندا اے مکر رنّاں دے جیڈ نہ مکر کوئی ربّ وِچہ قرآن فرماوندا اے
مُرشد حقّ تے رنّاں دا جُھ شیطان جیہڑا افترا الکھ پڑھاوندا اے رنّاں مِنّجیاں نوں کرن چا جھوٹھے۔ مرداں وِچہ نہ کوڑ سماوندا اے
رنّاں مُندیاں پوسنیاں بھنگیاندا اعتبار زبان نہ آوندا اے وارث شاہ جے قول تے دئیں پہرہ پُت مہر دا چاکھ سداوندا اے

کلام ہیر با رانجھا

ہیر آکھدی رنّاں نوں نِندناایں رن چچہ وِچہ آپنوں جالدیئے رن جیڈ نہ ہٹھ ہے کِسے کرناں رن مال تے ملک نہ بھالدیئے
مُنیں مجنوں دے تن تے دب گی سوہنی اپنے آپنوں گالدیئے زلیخاں چھڈ ہر دا ایباں ہوئی عاجز جُھکگی پائیکے ہیٹھ سمہالدیئے
پیکے ساہو رسکیاں دین بچپا ابھی کرن نہ دو تاں مال دیئے سسّی ہو شہید وِچہ تھلاں موئی شیریں سچھ لے اودسدنالدیئے
ولی غوث ایہہ رناں بُھقیس ہوئے پیدا۔ حوّا سچھ لے آدم دیالدیئے ہٹھ رن دے جیڈ نہ مرد کردا۔ وارث شاہ نوں خبر اس حالدیئے

اعتماد دادن پیش رانجھا

اللہ سچ تے نبی برحق میاں ہین تاں اپنا دیاں اقرار تینوں تیری بندی ہے جان میری کھڑو تیج لے ہٹ بازار مینوں
مینوں بُھلیاں نی ہورسب گلاں تیرے دیدی لگ سی کار مینوں تیرے دامن لگڑی رہاں میاں جویں جانیا ایں پار اُتار مینوں
تیرے نام دا رات دِن ذکر ہے جی دیہہ بہر دیناں دِیدائیں ہوناں آپ کُٹھاں نبی جو ہوگ لکھی توں تاں دِلوں نہ مُول وسار مینوں

تیرے نال ہی قوال نبا ہناایں بھاویں جیت آوے بھاویں ہار مینوں
مُن جیوندی مُکھ نہ موڑساں میں وارث شاہ دے نال اقرار مینوں

پند دادن ہیر میاں رانجھا

ہیر کرے تسلیاں رانجھے دیاں میری گل دِیوں دِھیان کرنا دُوئی دُشمناں وِچہ ہے واس ساڈا ہا یہ ہوئیکے دُکھاں نوں جرنا
ایس عشق دے بحر دی لہر ماروُ اکے لڑھ جاسی اکے ڈُب مرنا دُو چا کیدو ہے شکل شیطان دی جی چارہ بندیاں اُس فرق کرنا
بیڑا انتقاں دا انت پار لگسی سچّی ثابتی داتُساں قدم دھرنا ایس عشق دی کھیت دی کار ایہا نال تہمتاں معاملہ پیا بھرنا
صبر شکر کرنا نے چُپ چاپ رہنا ہر اک دُکھ زمانیدا سر دھرنا سِر دیکے عشق دی اکھلی وِچہ پھیر غمدیاں دہمکاں تھیں کی ڈرنا
ڈرنا ہووے جے عشق دے ہنیاں تھیں لازم نہیں پھیر عشق دا دم بھرنا مینوں چھڈیو نہ کِسے کار جوگی میرا کم ہے تیرا دیدار کرنا!

گھمن گھیر دا تھیں ہے خوف کوئی اساں عشق دے بحر دے وچ ترنا
میاں رانجھا کوڑا ایہہ دور ہوسی انت سچ دا سچ ہے اترنا
جاہل عاشقاں نوں ایویں دین طعنے جویں کلب لگے مگر ہرنا
شائد تدھ نوں ایسدی قدر ناہیں میری جان عشق دے وچ چرنا
جان سوئی محبوب توں قدا ہووے نہیں عاقبت نوں اک روز مرنا
وارث شاہ اک ربدی مہر باہجوں نہیں عاشقاں آسرا ہو پھرنا

مقولہ شاعر

چھناں چوری دا گٹ کے ہیر جٹی نٹھیں رانجھے تے ترت پہنچاوندی اے
گتن تمن تے چھڈیا ہیر جٹی ہر وقت رنجھیٹے تے جاوندی اے
خلقت ویکھ کے اوسدی چال بھیڑی پنجے انگلیاں منہ وچ پاوندی اے
کر کے قسم سوگند تے قول سچا مڑ کے گھر اندیوں اوہ آوندی اے
لوئی شرم دی لاہ کے سٹ بیٹھی نال شوق دے گلے لگاوندی اے
وارث شاہ وچ دوزخاں ساڑنی گے برے عملاں نوں شرع فرماوندی اے

رسوا شدن ہیر در خلقت

نشر ہوئی ایہہ گل وچ سارے ہیر رہندی چاک دے نال لائی
گھر آئی جاں رانجھے توں وداع ہو کے ماں آکھدی کریں حیا کائی
مار ڈکرے کرن گے چاچے تیرے چوچک باپ سلطان تے سکا بھائی
مڑ جا رنجھیٹے توں ٹاڈیئے نی ٹلیا ہیر نے آکھے لگ جائی
بیلے وچ جدی یار ہنڈاوینوں مولوں شرم حیا نہ کرے کوئی
مینوں ساڑیاں لوکاں دے طعنیاں نے لوئی شرم دی مکھ توں دھلائی
آ ڈالیے جنجھر ہاریئے نی سر ساڈڑے وچ ہیں خاک پائی
تتی ماں سمجھاوندی ہیر تائیں کیوں چاک دے نال پریت لائی

کلام ہیر با مادر

سن ملکئے انبڑیئے میریئے نی چہر جانی نا رانجھے توں ٹلساں
عاشق ہو کے عشق دے وچ صادق جیکر رب میلے انہاں نال رلساں
بھاویں وڈ دھکے ڈکرے کرن میرے ذبح کربلا ہو شہید مرساں
وارث شاہ جے جیوندی مر گئی میں لیلی مجنوں دے سنگ وچ جا رلساں

کلام مادر با ہیر

ملکی آکھدی بھیڑا پٹیئے نی گلاں کرنی ایں آ دجگادیاں نی
پھل بیجیا سی کنڈے اگ پئے ایہہ بھی قسمتاں ویکھ اساڈیاں نی
چوری کٹ کے اٹھ کے ترت بیلے جاویں رانجھے دے پاس چودادیا نی
کتن تمن دا کجھ نہیں چا تینوں اساں پکیاں تے تساں کھادیاں نی
دھیاں مول نہ اچھیاں لگدیاں نے سانوں ایہہ جو تریاں جمیاں نی
دھیاں ہون نہ دار نا لگن آکھے جانو دھیاں نہ ایہہ مال زادیاں نی

گاہ گاہ آمدن ہیر در چراگاہ

چوری ماں توں اٹھ کے کسے حیلے ہیر رانجھے دے پاس کبھی آوندی ہے
رہنا قول اقرار تے تساں ثابت نال عاجزی آکھ سناوندی ہے
کسے وقت بے وقت بھی ہیر جٹی چھناں چوری دا گٹ لیجاوندی ہے
وارث شاہ میاں جھیڑا قول کیتا او ہو گل سانوں بھلی بھاوندی ہے

خوار شدن ہیر از دست کیدو

کیدو لنگا چاچا جیہڑا ہیر سندا اوہدا طور بُرا وس آوندا اے
چوچک ملکی نوں رات دن مت دیندا ٹھڈھی مار کے تہیں سمجھاوندا اے
گرگ وچہ سنسار خوار سارے ماہی ہیں داتوں نہ بھاؤندا اے
داؤ تکدا اکھلا اُڈیکدا سی وانگ سوہیاں پھیریاں پاؤندا اے
ٹھڈی نال رانجھیٹے بھردی وچہ بیلے کیدو سر وسر پیا کرلاؤندا اے
وارث پھب گئی گل لنگڑیدی جیہڑی گل نوں پیا کرلاوندا اے

جستجو کردن کیدو

کیدو ڈھونڈدا کھوج نوں پھرے بھوندا باس چوری دی ہلبول آوندی اے
سب پھب گئی گل لنگڑیدی جس گلنوں ہیر کرلاوندی اے
ہیر کول نہیں سی رانجھا نظر پیا ٹنگ لنگڑی تیز ہو جاوندیئے
رانجھا آکھدا آ فقیر سائیں تو ہاڈی طبع سوہنی دس آوندیئے
اگر لگ کے ہیر دے اُٹھ ٹُریا جس راہ رانجھیٹے تے جاوندی اے
مقصود ہویا کیدو لنگڑیدا جیندی گل نوں ہیر پرماوندیئے
سوال پانیکے منگدا چلک چوری جدوں ہیر ندی ول جاوندی اے
وارث شاہ رانجھیٹے نوں ہیر جٹی ہر نعمتاں روز کھواوندیئے

سوال کیدو پیش رانجھا

کیدو سہیلیاں ٹوپیاں پاگل وچہ وانگ فقیر دے رنگ وٹاوندا اے
ہیر گئی جاں ندی ول لین پانی کیدو آن کے مکھ دکھاؤندا اے
کیدو سن آواز خوشحال ہویا طرف رانجھیدی دوڑیا آوندا اے
ٹوپی پہن کے شیخ دی بنی صورت ابلیس دے مگر بناؤندا اے
رانجھے رگ بھر کے چوری چاردتی لیکے ترت اوہ پنڈ ول دھاوندا اے
رانجھا آکھدا اک فقیر عاجز آن واسطہ رب دا پاؤندا اے
رانجھے پچھیا ہیر نوں ایہہ لنگا ہیرے کون فقیر کس تھاؤندا اے
تیویں مرد وچہ رانجھیا پائے پاڑے ماواں دھیاں نوں لڑا کے کھاوندا اے
ایہہ بُرا بخیل بد اصل فاسق کوئی ایستوں بھلا نہ کہاوندا اے
داؤ تکدا اکھلا اُڈیکدا سی وانگ سوہیاں پھیریاں پاؤندا اے
پنجیں کپڑیں ہیر نوں اگ لگی جدوں رانجھا سخن الاؤندا اے
ہیر لولدی کیتوئی بُرا ماہیا تیری ہوت نوں کون لیجاؤندا اے
ایہیں گھکھے نے مار حیران کیتا آن سوال خدا دا پاؤندا اے
رانجھا دیکھ کے صورت اوسدیوں مہربانگی نال بلاؤندا اے
ایتھے خیر دلویں اگے ملے تینوں کیدو ایہہ سوال سناوندا اے
حاضر بھیجیو جب توفیق مولا رنگ رنگدیاں سدا سناؤندا اے
ہیر پچھدی آ کے رانجھے نوں ادھی چوری نوں کون لیجاؤندا اے
دتی ربدے نام تے چاچوری کوئی بہت مجذوب سداؤندا اے
ہیر آکھدی پیر اچنڈال چاچا ہتھیں لاوندا پیرین بجھاوندا اے
اہنوں ذرا نہ خیر توں پاو ناسی لکھ وار سوال جے پاوندا اے
دوئی تھاں شیطان ایہہ جھنگ اندر بھائی ہیر دا ایہہ سداوندا اے
ایہا گل جیٹی نوں کھائی جویں زخم تلوار دا کھاؤندا اے
جویں زخم تائیں پھیر چھک کے تے کوئی ایرڈ لون بجا لاوندا اے
دیسی سُتیاں کلا جگا لنگا اک دودھ دیوچہ چاؤندا اے

سخن چین جہان دا چغل لنگا ماواں دھیاں دے ویر پواندوا اے
وارث شاہ میاں ویکھ ٹنگ لنگی شیطانی دی گلاں جگاوندا اے

کلام ہیر با رانجھا

ہیر آکھیا رانجھا برا کیتو ساڈا کم سی نال وبرایاندے — ساڈے کھوج نوں تک کے کرے چغلی دن رات ہے وچہ پڑایاندے
ملے سراں نوں ایہہ وچھوڑ دیندا بھنگ گھتدا وچہ کڑمایاندے — بابل اینڑی تے جا ٹھٹھ کرسی اتے آکھسی پاس بھرجایاندے
جھوٹھیاں سچیاں گلاں نوں میلدا اے وانگ لاگیاں کوڑ بنایاندے — دولت دین تے دھرم ایمان سبھے وارثشاہ نال گمایاندے

کلام رانجھا با ہیر

ہیرے عاشقاں لکھ ملامتاں نی نال صبر دے شکر گذار دے نی — سخی سائلاں مول نہ رد کردے خیر دیوندے نال پیار دے نی
شیطان بخیل مکار کتا جھیڑا کردا اے کم وگاڑ دے نی — دنیا داراں تے غافلاں ٹھگ لیندا عاشق صالح چادر کار دے نی
اجے وبلائی اج سنبھال ہیرے ہوویں خوار نہ وچہ سنسار دے نی — وارثشاہ میاں کم مو کریئے جیہڑے ہون تیرے درکار دے نی

کلام ہیر با رانجھا

ہیر آکھدی رانجھیا پرا کیتو تیں تاں پچھنا سی ٹھہرا ئیکے تے — میرے آوندے تیک اڈیکنا سی گلیں لائیکے ذرا اٹکائے کے تے
ایہہ تاں وچہ سنسار خوار کرسی ساڈے نینچ نوں کوڑ بنائے تے — میتاں جاندا نہیں سال ایہہ سوہا خیر منگیو سو مٹھوں آ میکے تے
خیر لیندا ئی بچیاں نوں نرت بھنا اٹھ وگیا کنڈ ولائیکے تے — نیڑے جاندائی نڈھیئے جاہل نی بجھ پچھ لے گل سمجھائیکے تے
ہیر مگر نٹھی جا کھڑا کیتا انہوں پیار دینال ولائیکے تے — وارثشاہ میاں پچھوں گل پچھے دو تن اڈیاں لک وچہ لائیکے تے

گرفتہ شدن کیدو

دل راہ وچہ دوڑ کے جا ڈھی پہلے نال فریب دے سچیٹیا سو — نیڑے آ کے تنہی وانگ گجی اکھیں رتو ہیر پلٹیا سو
سروں لاہ ٹوپی گلوں لاہ سیلی لکوں جا کے زمین تے سٹیا سو — پکڑ زمین تے ماریا نال غصے دھوبی پڑے کھیس چھٹیا سو
کیدو لنگے نوں پکڑ کے چوسوا لگوں مار مار کے تے جا چھٹیا سو — وارثشاہ فرشتیاں عرش توں شیطان نوں زمین تے سٹیا سو

کلام ہیر با کیدو

ہیر ڈھاہ کے آکھیا میاں چاچا چوری دیہہ جے چونا لوڑنا ایں — نہیں تے مار کے جند گوا دیساں ہیٹوں کسے نہ ہٹکنا ہوڑنا ایں
بنھ ہتھ تے پیر لٹکا دیساں لڑ لڑکیاں نال کی جوڑنا ایں — چوری دیہہ کھاں نال جیا آپے کاہ اساں دینال اجوڑنا ایں
داڑھی پٹ کے دبر وچہ دیوانگی ہیں کیوں شرم دی بج نوں توڑنا ایں
وارثشاہ گناہ دی ندی اندر انیویں رائیگاں عمر نوں بوڑنا ایں

فریاد کردن کیدو پیش چوچاک

ادھی ٹِڈ گئی ادھی کھوہ لئی چُن ہیل کے پہے لیاوندا اے
نہیں چوچکے نوں کوئی مت دیندا اندھی مار کے نہیں سمجھاوندا اے
ایہہ گل جہان تے کھنڈ جاسی سگے ویلڑے نیوں پچھوتاوندا اے
جس ویلڑے ہیر نے چاک رکھیا اوس ویلڑے نوں پچھوتاوندا اے

کہیا منڈے نہیں سومُول میرا چُوری پلیوں کھول وکھاوندا اے
چاک نال اکلڑی جائے بیلے اجکل کوئی لیک لواوندا اے
گل آکھنی سی سو میں آکھ چھڈی ڈھولی ڈھول نوں چوہیں وجاوندا اے
وارث ہیر نوں نہیں سمجھاوندا اے اتے چاک نوں نہیں ہٹاوندا اے

کلام چوچاک باکیدو

چوچک آکھدا کوڑیاں کریں گلاں ہیر کھیڈدی نال سہیلیاں دے
ایہہ چُغل زمانے دا مگر لگا فقیر جان دے او نال سہیلیاں دے
نہیں چوہڑے دا اُپت ہووے بید گھوڑے ہون ناہیں ہنر لیلیاں دے

پینگاں پا کے پیاندے نال پینگے ترنجن چوڑدی وچ چوبلیاں دے
کدی نال مدائیاں بھنگ گھوٹے کدی جا بچے نال چیلیاں دے
وارث شاہ فقیر نہ ہون ہرگز پُتر جٹاں تے موچیاں تیلیاں دے

طعنہ زدن زناں مادر ہیر را

ماں ہیر دی تے لوک کرن چُغلی تیری ملکیئے دھی خراب ہے نی
ایہہ تاں ندی جھناؤں تے نشر ہوئی۔ ایہوں کھ دا الساعذاب ہے نی
بیلے جاندی سیت دا نام لیکے۔ کچھے مار قرآن کتاب ہے نی
چاک نال اکلیاں پھرن بیلے ہو یا ماپیاں دھروں جواب ہے نی
تیری دھی دا مغز ہے بیگماں دا دیکھو چاک جوں پھر نواب ہے نی

اسی ماپیاں پچھیاں لج مویاں ساڈا اندروچ کباب ہے نی
دھیاں ساڈیاں اساں نوں فکر ہویا تیری دھی دا ہور حساب ہے نی
لوکاں بھلے سیت دلوچ چڑھدی ایدا ہور دا ہور حساب ہے نی
شمس الدین قاضی کرے نت مسئلے شوخ دھی دا ویاہ ثواب ہے نی
وارث شاہ مُنہ انگلیاں لوک گھتن دھی ملکی دی بے حج خراب ہے نی

چُغلی کردن کیدو پیش مادر ہیر

کیدو آکھدا دھی ویاہ ملکی دھروہی ربدی من لے ڈاہیئے نی
دیکھ دھی دے لاڈ کی وند کڈھیں انت جھوریں رن قصائیے نی
غصے نال تپکے ملکی لال ہوئی جھب دوڑتوں میٹھیئے نائیے نی
کلر ڈونیئے ہیئے پا ہر ٹیئے نی منٹھڈیئے پا دیئے دائیے نی

اکے مار کے وڈھ کے کرں بیرے مُنہ سر بھن چاواں نال سائیے نی
اکے بنھ کے تے کھوہ چاگھتو نواب وانگ بھر ولید آئیے نی
سدلیا توں ہیر نوں ڈھونڈ کے تے نیوں ماں سدنیئے ڈائیے نی
وارث شاہ وانگوں کتے ڈب موئیں گھر سیا پلے دی نائیے نی

خشمناک شدن ملکی باہیر

ہیر آکھدی آ ایکے ہس کے تے انی جھات نی امبڑے ہیر یئے نی

اُٹھ غصے نال کہے ملکی ہیر تائیں سانوں ٹیوٹی چاک دے چیر یئے نی

دھی جوان جے کیدی بُری ہووے چُپ کیتڑی چا نبیڑیئے نی
دھی جوان جے نکلے گھروں باہر لگے وس تاں کھوہ نگھیڑیئے نی
لوکاں وچ پتاک توں پاک رکھیں دامن نال آلودو لویڑیئے نی
تینوں ڈوہنگڑے کھوہ وچ چا بوڑاں گل پٹیئے بچیئے ہیڑیئے نی
تینوں وٹوا ادماوڑا جا کیا یے تیر لواسطے منس سہیڑیئے نی
وارث جیوندے ہون جے بھین بھائی چاک چوبراں سہیڑیئے نی

سرزنش کردن ملکی با ہیر

تیرے ویر سلطان نوں خبر ہووے فکر کرے لوہ تیرے مرکاونیدا
نک وڈھ کے کوڑماں گالیائی ہویا فائدہ لاٹو لڈاوتے دا
آ میٹھئے لاہ لے سب گہنے کہیا فائدہ گہنیاں پاونیدا
زانی دوزخاں دے وچ ساڑنی گے بدلہ عاقبت عمل کماونیدا
چوچک باپ دے راج نوں لیک لایا کہیا فائدہ ماپیاں تاونیدا
راتیں چاک نوں چا جواب دیساں نہیں شوق ہن ہیں چراونیدا
تیرا خیال کویئے ترت ایہو ماؤں باپ نوں سدا ستاونیدا
وارث شاہ میاں اس چھوہر دا جی ہویا جے لنگ کٹاونیدا

کلام ہیر با ملکی مادر خود

مائے سب نے چاک گھر گھلیا ای تیرے ہون نصیب جے دھروں چنگے
جیہڑے رب کیتے کم ہو رہے ساتوں ماؤں کیوں عیب دے دیں ننگے
تے نہ چھیڑیئے ریدے پوریانوں جنہاں کپڑے خاک دے وچ رنگے
ایہو جیہے ہے آدمی ہتھ آون سارا ملک ہی رب توں دعا منگے
کل بیابیاں ملک نوں مت دتی تیغ ہیر یاں عشق نہ کردے سنگے
جنہاں عشق دے معاملے سر چائے وارث شاہ نہ کسے توں رہن ننگے

شکوہ کردن ملکی پیش چوچک

ملکی دیکھ کے ہیر دا شوخ دیدہ چا ہیر تے حال اظہار کیتا
طعنے دین شریک تے لوک سارے چوطرفیوں خوار ستمار کیتا
جاں ہیں مت دتی اگوں لڑن لگی لچ لاہ کے چشماں نوں چار کیتا
اکے دھی نوں چا گھرے ڈوب کریئے جانوں رب صاحب گنہگار کیتا
ایس آل اولاد توں شیخ ہیجھی جنہاں پیاں نال دگار کیتا
اساں نہیں ہے مہر جی بہت اڈکھی ساتوں ہیر دیاں بھتیاں خوار کیتا
ویکھ لج سیالاں دی لاہ سٹی نڈھی ہیر نے چاک نوں یار کیتا
کڈھ چاک نوں گھوہ لے ہیں سبھے اساں چاک تھیں جیو بیزار کیتا
جھب ویاہ کے دھی نوں کڈھ دیسوں سانوں ٹھٹھ ہے ایس مردار کیتا
وارث شاہ دا آکھیا من مہرا تینوں رب صاحب سردار کیتا

کلام چوچک با رانجھا و برادران خود

راتیں رانجھے نے مجھیں جا آن ڈھویاں چوچک سیال بیٹھے ٹھٹھ لایائی
بھائی چھڈ مہیں اٹھ جا گھروں تیرا اوڑ پورا دس آیائی ا
ساتوں مہنا ایہدا آیائی ٹھٹھے نال جہان نے تایائی
اساں سانبھن نہ رکھیا ایہہ نڈھا دھیاں چار ناہیں بنایائی
میاں رانجھے نوں پاس بلایائی سارا شہر گلاں کہن آیائی
سیالو کہو بھائی ساڈے کم ناہیں چلئے اودھر جدھروں آئیائی
بھلا کیتا سی ہن سنداہیں آیا کیتا اپنائی اساں پائیائی
حکم الفوا من مواضع التہم وارث شاہ ایہہ دھروں فرمایائی

مقولہ شاعر

ولو بسط اللہ الرزق رج کھائیکے مستیاں چائیاں نی
اچھا کھائیکے پہنئے جگ بھانا نہیں عادتاں کرنیاں آیاں نی
الا علی اللہ رزقہا ایہہ سانبھ جہیں گھر آئیاں نی

کلوا واشربوا داسی حکم ہویا لا تسرفوا منع فرمائیاں نی
کتھوں بچن انہاں شتنڈیاں نوں رت کھایا دودھ ملائیاں نی
سچا رب ہے رزق دا دین ہارا وارثشاہ گلاں سمجھائیاں نی

بدر شدن رانجھا از خانہ چوچک

رانجھا سٹ کھونڈی اتوں لاہ بھورا چھڈ سب منگواڑ میاں
دل چایا دیس تے تنگ اتوں اوہدے بھاہ دا بولیا ہاڑ میاں
تیری دھی نوں اسیں کی جانے ہاں تینوں آوندی نظر پہاڑ میاں
منگو مگر میرے سبھو آوندائی ہمیں اپنیاں مہرجی تاڑ میاں
گھٹ لویں چرایاں ماہیاں دیاں صحی کیتائی کوئی کراڑ میاں
وہی کھتری دی رہی کھتری تے لیکھا گیا ای ہو پہاڑ میاں
بٹ بھر کھکنے نوں سانبھیوئی کر چھڈیو ننگ کراڑ میاں
آکھ رب نوں کی دلیل دلیں دل وچہ توں سوچ وچار میاں

جہیا چور نوں کھر بدا کھڑک پہنچے چھڈ ٹردائے سنہ دا پاڑ میاں
تیریاں کھولیاں نوں نہیں نفع کوئی کھڑے کٹیاں نوں کائی ہاڑ میاں
مینوں مہیں دی کجھ پرواہ ناہیں نڈھی ٹی سی ایس رہاڑ میاں
انت مجھیں دے کارنے رات ادھی کھیراں پھند اتہر دے جھاڑ میاں
مہیں چاردیاں ماس گئے باراں اج اٹھیو اندروں ساڑ میاں
تیری دھی رہی تیرے گھر بیٹھی جھاڑ لیائی مفت دا جھاڑ میاں
مینوں اکھدا ایں گھر بار تیرا مالک توں تیرا پروار میاں
وارثشاہ اگوں پوری نہ پیا پچھوں آئیا ایں پڑتنے پاڑ میاں

افسوس خوردن چوچک از رفتن رانجھا

ہمیں چرن نہ باہجھ رنجھیٹڑے دے ماہی ہور سبھے جھکھ مار رہے
پیال پکڑ ہتھیار تے ہور کوہاں گمر لگ کے کھولیاں چار رہے
ہمیں چردیاں نہ باہجھ رانجھنے دے کر لوک بہتیرڑا پیار رہے

کائی کھب جائے کائی ڈب جائے کائی شینہہ پاڑے کائی پار رہے
کائی رلے پھرے وچہ جھل بیلے کائی چھپ کے اندر وار رہے
وارثشاہ چوچک پچھوتاوندا اے منگو تہ چھڑے ایس ہار رہے

کلام ہیر با مادر

مائے چاک تراہیا چاپاں نیں ایس گل اتے بہت خوشی ہونی!
ہمیں پھرن خراب وچہ بیلیاں دے اندر کھوسانڈے پھسا پھیلی او نی

رب اوسنوں رزق ہے دین ہارا کوئی اوس دا رب نہ تسیں او نی
وارثشاہ اولاد نہ مال رہسی اوہدا صبر جیہدی محنت کھسی او نی

کلام ملکی با چوچک از آوردن رانجھا

ملکی گل سناوندی چوچکے نوں لوک بہت دیندے بدعا میاں

یاراں ماس مجھیوں اس چاریاں نیں ہمیں کیتی سوچوں چرا میاں

حق کھوہ کے چا جواب دتا نہیں چھڈ کے گھراں نوں جامیاں
آکھیں ہیر تیرے بن رہے نا ہیں جویں دالگی توں لامیاں
پیریں لگ کے جانا اُسنوں آہ فقیر دی بُری پے جامیاں
جویں جانیں توں لیا اُسنوں آکھیں ہیر دا ہو خیر خواہ میاں
لیکھا منگدا اپنی نوکری دا تھیلی دماں دی دیوتی آمیاں
وارث شاہ غریب نے چُپ کیتی اوہدی چُپ ہی دیگ رہڑا میاں

کلام چوچک با ملکی

چوچک آکھیا جاسنا اوسنوں ویاہ ٹیک تاں نہیں چرا لیئے
ایس جگ مکار دا کم ایہو کوئی مکر فریب بنا لیئے
مکھن دہی لا بیئے اپنے جھنڈیاں نوں نالے کھنڈیاں نوں شام چڑھا لیئے
جدوں ہیر ڈولی پا تور دیئے اُس پوے جواب سُنا دیئے
اج روز دا کجھ وساہ نہیں نال خوشی دے وقت لنگھا لیئے
ساڈی دھی دا کجھ نہیں لاہ لیندا ایہہ ٹھل ٹھکور کرا لیئے
ٹپکا چکن دوزی نالے چھاپ چھلے نالے دنجھلی رنگ لگا لیئے
وارث شاہ ایس جٹ سدا کھوٹے اک جھٹکا فند بھی لا لیئے

پرسیدن ملکی رانجھا را

ملکی جا وہڑے وچہ پُچھدی اے جیہڑا وہڑا سی بھایاں پیاں دا
ذرا ہیر کڑی ادہنوں سد دیئے رنگ دھوے پلنگ پاویاں دا
رانجھا بولیا سٹھروں بھن آکڑا ایہہ بیٹھا سردار نتھاویاں دا
ساڈے ماہی دی خبر ہے کسے اڑیو کدھر مار گیا پچھتاویاں دا
ملکی نال نہ بولیا میاں رانجھا جویں چور نوں خوف سرڑادیاں دا
کھبت والیاں کھبت سنبھال لیا کی زور ہے کیریاں لاڑیاں دا
سر پٹے صفا کر ہو رہیا جویں بالکا منیاں باویاں دا
وارث شاہ رانجھا نہیں گل کردا اُبھے ساہ بھرے مارے ہاویاں دا

خاطر جمع کردن ملکی رانجھا را

ملکی آکھدی لڑیوں جے نال چوچک کوئی سخن نہ جیو تے لاونا ئیں
چھیڑ مال دیناں ہیں گھول گھتی مال سانبھ کے گھریں لیاونا ئیں
کڑکی گل دی تیرے نوں رس بیٹھی توں ہی اوسنوں آمناونا ئیں
گھتھا ٹولنا کس رلاونا ئیں سنجیں وگ نوں تساں لیاونا ئیں
کہیا ماپیاں پتراں لڑن ہوندا تساں کھٹنا تے اساں کھاونا ایں
توں ہی چوکے دودھ جماونا ایں توں ہی ہیر دا پلنگ وچھاونا ئیں
منگو مال تے ہیر سیال تیری نالے گھورنا تے نالے کھاونا ئیں
منگو چھیڑ کے جھل وچہ میاں وارث شاہ اساں تخت ہزاریوں جاونا ئیں

کلام رانجھا با ہیر

رانجھا آکھدا ہیر نوں ماں تیری سانوں پھیر مڑ راندی چمبڑی اے
قصے ہون جہان تے عاشقاں دے گلاں ٹُندیاں دی جند کمبڑی اے
کی جانیئے اوڑک کرے ہی بھی اجے ویاہ دی بات تے لمبڑی اے
میاں بن لے اوس دے آکھنے نوں تیری ہیر پیاری دی امبڑی اے
کوئی سار نائیں دُکھاں بھیڑیاں نوں گھر ماپیاں ہیر جمبڑی اے
وارث شاہ ایس عشق دے پیچ وچوں کسے پیٹے نہ بدھی دمڑی اے

منظور کردن رانجھا حکم ملکی

رانجھا ہیر دی مال دے نگ آکھے چھیڑ مجھیاں جھل نوں آوندا اے
بخشنہار ستار ہے نام تیرا بخش ہیر ایہہ شغل کماوندا اے
ہیر ستو ندا اگر گھول چھنا ویکھو رزق رنجھیٹرا کھاوندا اے
ہیرا مرن جیون تیرے نال میاں منجا لوک پیا بھس پاوندا اے
رانجھا ہیر دوہاں سنجھ سنجھ کھلے حکم پیراں دا ایہہ فرماوندا اے

منگو واڑ دتا وچ جھانگر بیلے آپ نہا کے رب دھیاوندا اے
صورت وچ محبوب دی محو ہو کے اگے نظر دے آ بہاوندا اے
گل پا پلا پیریں جا پیندی مَیں رانجھے نوں عشق مناوندا اے
پنجاں پیراں دی آمدن نزت ہوئی حکم رب دا پیراں نوں کھاوندا اے
وارثشاہ بیان تساں دوہاں تائیں رب تانتی نال ملاوندا اے

پند دادن پیراں ہیر و رانجھا را

رانجھے ہیر دوہاں رل عرض کیتی اگوں پیر دا ایہہ فرماونائیں
پیراں دوہاں نوں بہت نصیحت کیتی ایس عشق اکھاڑا پاونائیں
اٹھے پہر خدا دی یاد اندر تساں خیر تے خیر کماونا ایں
ایس عشق دا ونج بیوپار اہو جیو جان تے سیس گھماونائیں

بچہ ہیر تیری تے توں ہیر دائیں موتی لال دینال پروانائیں
بچہ دوہاں نے رب نوں یاد کرنا اتے عشق نوں مہتا نہ لاونائیں
مہنا تساں نوں جگ تے لاونائیں ایس عشق توں نس نہ جاونائیں
وارثشاہ پنجاں پیراں حکم کیتا بچہ عشق توں نہیں ڈولاونائیں

فہمائش کردن قاضی ہیر را

ہیر ونج کے بیلیوں گھریں آئی ماں باپ قاضی سد لیاوندے نی
بچہ ہیر تینوں آکھیں مت دیئے مٹھی نال زبان سمجھاوندے نی
چرخہ ڈاہ کے اپنی گھریں بہیئے سگھڑ لگاوندے جی پرچاوندے نی
نیویں نظر حیا دے نال رہیئے تینوں سب سیانے فرماوندے نی
شرم ماپیاں ول دھیان کیجے شاندار ایہہ جٹ سداوندے نی
ایتھے ویاہ دے سب سامان ہوئے کھیڑے پئے بنا بناوندے نی

دوویں آپ بیٹھے اتے وچ قاضی لتے سامنے ہیر بہاوندے نی
چاک چوبراں نال نہ گل کیجے ایہہ محنتی کھیڑے ٹھاوندے نی
لال چرکھڑا ڈاہ کے چھوپ پائیے ہی سوہنے گیت جھناوندے نی
چوچک سیال ہوری ہیرے جانی ایں سردار تے پنج گراوندے نی
باہر پھیرن نہ سوہندا کواریاں نوں اجکل لاگی گھریں آوندے نی
وارثشاہ میاں چندروز اندر کھیڑے جوڑ کے جنج لیاوندے نی

کلام ہیر باپدر خود

ہیر آکھدی بابلا عملیاں توں ناہیں عمل ہٹایا جا میاں
شینہہ چیترے رہن نہ ماس باجھوں جھٹ نال ایہہ رزق کما میاں
ہور سب گلاں منظور کراں اک چاک توں نہ ہٹا میاں
تیں نال منگ درگاہ تھیں لیا رانجھا چاک بخشیا آپ خدا میاں

جیہڑیاں وادیاں عادتاں جان ناہیں رانجھے چاک تھیں رہیا نہ جا میاں
داغ انب دی رسا دا اہے ناہیں داغ عشق دا بھی نہیں جا میاں
جتھے قلم تقدیر دی وگ چکی کون جمیا دے مٹا میاں
ہور سب سئلے منظور کیتے بناں رانجھے دے نہیں لکا میاں

ایس عشق دے روگ دی گل ایویں سر جائے تے ایہہ جانیاں
وارث شاہ میاں جویں گنج سر دا یاراں برس ٹِبن نہیں جامیاں

کلام پچوچک با ملکی

پچوچک آکھدا لاڈلی پالیائی کیہہ فائدہ ایستوں لوڑیئے نی
اہدے ڈکرے کر کھوہ چھنڈیا نوں گل کھٹکے ڈوہنگرے بوڑیئے نی
اہدا داتری نال چاڑھ ڈھڈ پاڑ دسیلا دکھیا ندیوچہ پوڑیئے نی
اہدے جیوندے اک نہ آوندیئے کھا دیں لکھ نصیحتاں لوڑیئے نی
ایہہ تاں چاک توں ہوڑدی نہ ہٹے موہے آپ ہی قبیلڑا ہوڑیئے نی
سرپھن سونال مدھانیاں دے ڈھوئی نال گھڑ تینیھی توڑیئے نی !
سنجے چاک توں ایہہ نہ مڑے موہے آپیں ورجیئے تے ترت ہوڑیئے نی
وارثشاہ پھٹے ناہیں موڑ ملدے دل موتی تے کیچ نہ جوڑیئے نی

باہم کلام ملکی و پچوچک

ملکی آکھدی مہرجی سنو میتھوں حق امر دا اساں وچاریوئی
پچوچک آکھدا ملکیئے جمدیوں گل گھٹ کے پھاہ نہ ماریوئی
کر کے لاڈ انوکھڑے پال کے تے کواری دھی دا اج وگاڑیوئی
ایہہ دھی نہ ڈوہنگرڑے بوڑیوئی دھن لوہڑ کے مار نہ ڈاریوئی
حکم وچ قرآن دے خون مندا اللہ پاک تے نبی پکاریوئی
گھتی زہر دی گھول نہ دیتوئی ایہدا اج ثواب نتاریوئی
مجھو ڈوہنگرڑے دھی نہ روہڑیوئی ماسہ زہر دا گھگہ نہ چاڑیوئی
وارث شاہ خدا دا خوف کیتو قاروں وانگ نہ زمین نگھاریوئی

کلام ہیر با مادر و پدر و قاضی

بنی کتنی بندیاں ہیچ مائے لگی درد جوایس وجود ہے نی
رانجھے نال ہے قول قرار میرا قولوں پھراں تے ہوواں مردود ہے نی
ہن تاں رانجھے نوں چھڈاں نہ مول مائے جیہڑا تن وچ جان موجود ہے نی
دعوے نال خدا دے بند داسی اپنی بندگی تے نمرود ہے نی
جنہاں گلاں دا توں ہیں نام لیندی ایہنیں گلیں کجھ نہ بہبود ہے نی
رانجھا کھسدے ہو کیہڑا دسدے ہو تیرے قاضی دل خوشنود ہے نی
وچ دوزخاں پائیکے ساڑیائی اوہناں کافراں دا ایہو دہے نی
جنہاں قول تے دھرم ایمان چھڈے وارثشاہ وچ حشر نابود ہے نی

کلام قاضی با پچوچک و ملکی

قاضی آکھیا پچھ تے ستی چڑھدے کہیا کسے نہ مندے مول میاں
سوہنی وچ دریا دے ڈب موئی جدوں کیتی سی عشق رنجول میاں
سسی تھلاں دیوچ شہید ہوئی جدوں لگو شوئیوں دا شول میاں
ایس ہرن تے لک بتھ لیتا شوخی سار فرہاد قبول میاں
روڑا او ڈھ کے ڈکرے روہڑ دتا اس عشق دا ایہو دھمول میاں
وارثشاہ جے جان گوا دی ایں کریں عشق دی مرض قبول میاں

کلام ہیر با قاضی

ناہیں مڑاں میں قول زبان دے تھیں بھاویں کریں نصیحتاں لکھ واری
مٹسی جا سا توں انہاں تائیں جیہڑا لے منہ یاں تیری گل واری

جیہڑی قضا ہوئی سو نہیں مڑدی کون جیمیا میٹدا ہونہاری
وارثشاہ جیہیاں ہُن عاجیاں ندی کرے رب دے فضل بِن کون کاری

کلام قاضی با ہیر

جویں عُمر خطاب نے عدل کیتا اُوہ شیر وال پُت کہاوندے نی
نہ رکھیئے کدی اولاد ایہی جنہوں روز الاہمڑے آوندے نی

مہر بیٹیاندے چا جُدا کر دے باپ غُصیاں تے جاروں آوندے نی
سروڈھ کے نہر وِچ روہڑ دیندے ماس کاں کُتے پلے کھاوندے نی

سسّی جام جلالی نے روہڑ دتی کئی ڈُوم ڈہاڑی پئے گاوندے نی
اوہ اولاد جیہڑی کہے نہ لگے، ماپے اُوسنوں مار مکاوندے نی

جدوں تہر تے آوندے باپ ظالم بنھ بیٹیاں کھوہ وِچ پاوندے نی
جسوقت ایہیں مُونہوں آکھ دیئیے اوسے وقت ہی مار مکاوندے نی

ایس کم تھیں جے نہ مُڑیں موئیے تیرا خُون ہُن تُرت وہاوندے نی
وارثشاہ جے مائیئے بداں تائیں ذِمے خُون نہ دیونے آوندے نی

کلام ہیر با قاضی

پوے ہتیا قوم اوہ نشٹ ہووے دھیاں ماریاں نوں لگواہ میاں
جنہاں بیٹیاں ماریاں روز قیامت سر تہاندے وڈا گناہ میاں

ملن کھانیاں تنہاں پہاڑ کر کے جویں ماریا جے تویں کھا میاں
دن رات تُوں کُترڑا وانگ بھونکیں مُنہ مندڑا اتدھ سیاہ میاں

اک چاک دی گل نہ کر مُولے جیہندا ہیر دیناں نباہ میاں
وارثشاہ رب ذوق تے شوق دیوے جیٹی ہیر نُوں چاک دی چاہ میاں

کلام مادر با ہیر

ہیرے مہنے لوک شریک دیندے تیرا دیکھ کے مندڑا راہ دھیا
کیہلے مُڈھ کریر دا واس آیا مینوں ساڑ یا اے تیری واہ دھیا

قُربان کردی اُوہدے نام اُتوں گل خویش قبیلڑا جاہ دھیا
ییں تاں بول نہ سکدی نال تیرے لوئی شرم دی لئی آلاہ دھیا

اوس چاک دا رات دن ذکر تینوں منگیں ربّ توں صبح صباح دھیا
ہائے موک نہ مُڑیں انمول کُڑیئے کھاویں ندی لگھاں کھاویں چاہ دھیا

تیری جان زبان دا ذکر ایہو دیون رانجھے دیناں ویاہ دھیا
وارثشاہ تُوں پُچھ لے دیکھ ساڈے باہجھ ربّ دے نہیں پناہ دھیا

تنبیہ کردن سُلطان برادر ہیر ملکی را

سُلطان بھائی آیا ہیر مند آکھے ماں تُوں دھی نُوں تاڑ اماں
اساں جاندڑی باہر جے ہیر ڈِٹھی ٹُکاں ایسنوں جان تے مار اماں

تیرا آکھیاں سر جے نہ بیٹھے بھیراں ایہدی دھون تلوار اماں
چاک وڑے نا ہیں ساڈے وِچ وہڑے نہیں ڈکرے کر انگا چار اماں

اہدیاں بھیّاں مہنیاں ڈوب دِتا ایہیں جگ سنسار خوار اماں
ایہہ دھی خوار نہ رکھ مائے موہرا دے کے ایسنوں مار اماں

جیکر دھی نہ حکم وِچ رکھیائی سب ساڑ سُٹاں گھر بار اماں
وارثشاہ جیکر دھی بُری ہووے دیئے روہڑ سمندروں پار اماں

کلام ہیر با سلطان برادر

اکھیں لگیاں مڑن نہ ویر میرے بیبا وارگھتی بلہاریاں دے
اوّل روز دا لکھیا آن ملیا ہیر گھول گھتی وارواریاں دے
اوکھوں لہو کیونکر نکلے نہ بھائی جھتے لگیاں نیز کٹاریاں دے
بدی لکھی ہے ایہہ نصیب میر بھادیں وڈھ ٹوں ناں تلواریاں دے
وہن پئے دریا نہ کدی مڑدے وڈے لاہے زور زاریاں دے
سر دتیاں با ہجھ نہ عشق پکے ایہہ تاں نہیں سوکھالیاں یاریاں دے
لگے روگ نہ عشق دے ہون، پچھے وید لکھدے ویدگیاں ویدگیاں ساریاں دے
وارثشاہ سمجھایاں کون سمجھے ایس عشق وچہ انت خواریاں دے

کلام قاضی با ہیر

قاضی آکھدا خوف خدا ائید اکر ما پلے ضد چڑھے چا مارنی گے
زوراں وراں دیناں نہ ضد چلدی تیرے چاک چور سب مارنی گے
منکر ہون جو پیر استاد کولوں اونہوں ڈوہنگڑے کھوہ نگھارنی گے
تیرے دیدڑے ورانہ ہون نیویں وانگ بازاں دے اکھیاں پاڑنی گے
ہون شرع دے حکم نوں باہر جیہڑے اونہاں وچہ بہشت دے واڑنی گے
تیری کباڑیوں جیبھ کاڑھا سٹس مارے شرم دے خون گذارنی گے
جسوقت دتا اساں چا نتولی او سیوقت ہی مار آتارنی گے!
ماں باپ دے کہے نوں عاق جیہڑے اوہ تاں روز قیامت ہارنی گے
قلمی قدر قضاء دی روز قیامت تیریاں اکھیاں وچہ چگھارنی گے
وارثشاہ توں چھڈ بریاں نوں نہیں اگ دیوچہ چا ساڑنی گے

جواب ہیر

جھوٹے فتویوں بس نہیں ڈرن والی کیسے ہور نوں رعب وکھال قاضی
آکھاں سچ نے مجلس وچ دو نا منے ہون سارے لال و لال قاضی
بھلے بُریدی گل پچھان مینوں تساں سمجھیا بال دی بال قاضی
وارثشاہ دی شرع دا خیال رکھیں ذرا بول زبان سنبھال قاضی

نا اُمّید شدن قاضی از ہیر

قاضی دے جواب ایہہ اٹھ ٹریا کھڑے پوڈنا ہیں کانے ہارنی دے
ماں باپ قاضی سب ہار بیٹھے کرد فکر کوئی لوہڑے مارنی دے
ماں آکھدی لوہڑ خدا دا اے نرکھے شوخ دیدے دیکھو بارنی دے
جھب ایسنوں کتے پرناہ دیو دیکھو عمل تہ ایس گوارنی دے
ابدا مغز نہ پایا جاوندا اے بہندی پلنگ تے وانگ شگدارنی دے
وارثشاہ سبھے اٹھ گھریں گئے قصے سُن سُن خون گذارنی دے

جلیس فرستادن ہیر نزد رانجھا

ہیر سد کے اک سہیلڑی نوں میں رانجھے تے ترت پہنچا وندیئے
ماں باپ قاضی اساں نوں تنگ کیتا جان وچہ شکنجیاں آوندیئے
میرے ماہی نوں آکھنا جا اڑیئے تینوں ہیر ایہہ عرض سنا وندیئے
نسی بیٹھے ہو خوشی دیناں ماہیا فولاد غماں دی اساں تے ڈھاوندیئے

کاسی کرو دُعا جناب اندر جیہڑی غماں دی فوج اُٹھاوندیئے
وارث شاہ دی عرض قبول ہووے جان تلخیوں نِت گھبراوندیئے

رسیدن پیغام ہیر نزد رانجھا

کڑھی سمجھ کے ہیر دی گل ساری رانجھے یار نوں جا سُنایا سو
رانجھا سُندیاں بہت دلگیر ہویا پیر سدّنے دی بِنت چایا سو
تیری ہیر نوں لوگ خراب کردے جا اگ پریم دی لایا سو
وارث شاہ دریا وِچ نہائیکے تے شبد ونجھلی چا وجایا سو

یاد کردن رانجھا پیراں را

پنجاں پیراں نوں رانجھے تے یاد کیتا جدوں ہیر سیہڑا اگھلیا اے
پنجاں پیراں اگے ہتھ جوڑ کھلا نیر روندیاں مُول نہ ٹھلیا اے
میری ہیر نوں ویر جیران کیتا قاضی ماں تے باپ پچھلیا اے
پنج پیر شتاب ہو آن پہنچے وِچوں رانجھے دا جیوڑا ہلیا اے
تیرا درد مصیبتاں دیکھ کے تے ساڈا شوق تُوں جی اچھلیا اے
بہت ہیا دلاسڑے نال پیراں مَیں رانجھے دا جیو تسلیا اے
ماں باپ قاضی سب گرد ہوئے گِلہ سار یاندا اساں جھلیا اے
بچہ کون مصیبتاں پیش آئیاں وِچوں جی ساڈا اتھر تھلیا اے
مدد کرو خُدا دا واسطہ جے میرا عشق خراب ہو چلیا اے
اساں وِچ مراتبے جا ڈٹھا تیرے عشق میدان کر ملیا اے
خورش رُوح دی راگ ایہہ کہن عاشق رُوح راگ قلبوت وِچ سلیا اے
تیری ہیر دی مدد نوں پیاں رانجھا مخدوم جہانیاں گھلیا اے

دو تن سدّ سنا کہان ونجلی دے۔ ساڈا گاونے تے چِت چلیا اے
وارث شاہ ہُن جٹ تیار ہو کے لیکے ونجھلی راگ وِچ رلیا اے

سرود کردن رانجھا پیش پیراں

شوق نال وجائیکے ونجھلی نوں پنجاں پیراں اگے کھڑا گاوندا اے
کدی ڈھول تے ماراں وچھو دینا کدی بولیاں چا سُناوندا اے
کدی سوہنی اتے مہیتواں والے نال شوق دے سدّ سُناوندا اے
سارنگ نال تلنگ شہنا ئیاندے راگ سوہیدا بھوگ لاوندا اے
ٹوڈی میگھ ملہار تے گونڈ سری دھنا سری وِچ بیت رلاوندا اے
کدارا اتے بھیھا کھڑا راگ مارو نالے کانہڑی دی سُر لاوندا اے
کلیان دیناں ہر جنس بولے۔ نٹ راگ الاپ وکھا پ دکھاوندا اے
مِٹھیں سُریں رلا ئیکے ونجلی نوں اُنگل پور گرام تے لاوندا اے
ادرب کھو دیپ شنپور تے تیوڑا نوں آپوا پنی بیٹھ تے لاوندا اے
برجیت لگت سمہال الاپ کرے وِدھ گھٹ نہ مارتے لاوندا اے
کدی ادھرتے کاہن دے بشن پتے کدی ماجہ پہاڑی بھی لاوندا اے
ملکی نال جلالی دے خوب گا دیں تے چوڑ ہیر دی گلی لاوندا اے
کدی دوہڑیاں نال کبت چھوہے کدی سوہلے نال رلاوندا اے
سورٹھ گجریاں پوربی للت بھیروں دیپک راگ کدی ذیل تیاوندا اے
مالسری تے پرچا راگ بولے نالے مالوہ وِچ جھناوندا اے
بھیرو نال بلاریاں بھیم بولے اتے جنگلا ہیا سُناوندا اے
مال کونس دیو چہ بھیر گیت چھوہے کدی وِچ آساوری گاوندا اے
کھرج رکھب گندہار تے مدہم پنجم بھوت اتے نکھاد ملاوندا اے
تال لے وِچ آوندا جو ہو کے کر کے واضح ہم سمجھاوندا اے
ٹھادوں وِچ دی تو ڑا ال چلے تکہ تال تے خوب لگاوندا اے

بولے راگ بسنت ہنڈول گوپی رام کلی دیاں دُھراں ٹھاؤندے | پیلابیاں نال ترانیاں دے وارثشاہ نوں کھڑا سناؤندے

خوش شدن پیراں

راضی ہو پنجاں پیراں حکم کیتا بچہ منگ دُعا جو منگنی ایں | آکھے ہیر جٹی مینوں بخش دیہو رنگن شوق دیناں جو رنگنی ایں
رت ہو ویں ملنگ ببھوت لاویں بچہ اوہ بھی تیری ملنگنی ایں | نہ سویں نہ چھڈ اُدہال جاویں گھر ماپیاندے ہیں ڈھنگنی ایں
جیہے نال رہئے تیہے ہو جائیے سنگاں نال رہئے اوہ بھی سنگنی ایں | وارث رانجھے اُتے قربان ہو کے پیراں آکھیا تیری اوہ منگنی ایں

دُعائے پیراں در حق رانجھا

رانجھے پیراں نوں بہت خوشحال کیتا دُعا دیتا ئے جاہ ہیر تیری | تیرے سب مقصود ہو گئے حاصل مدد ہو گئے پنجے پیر تیری
جیہتے بنی بھاری کریں یاد سانوں مشکل ہوگ آسان اخیر تیری | ہور غیر توں جی اُٹھا لینا ہو سی ہیر دے سنگ کھلیر تیری
جا گو نج توں وچہ منگواڑ بیٹا بخش لئی اے سب تقصیر تیری | وارثشاہ میاں پنجاں کاملاں نے کر چھڈی اے نیک تدبیر تیری

پرسیدن رانجھا حقیقت عشق از مٹھی نائن

رانجھا پچھدا مٹھیئے نائنے نی عشق چنگا ہے کیہڑی ذات دانی | مٹھا پھل بہشت دے میویاندا مزہ گھٹ ہے ہور پھل پاتدانی
نالی عقل وچار وچار کے تے دسیں ذات صفات عورت دانی | وارثشاہ بچھان کے دس جائیں عشق چنگا ہے کیہڑی ذات دانی

جواب دادن مٹھی

تینوں ہور بھی کھول کے دسنی ہاں سب ذات کو داندا عشق بھائی | منتخب ہے عشق درویشنی دا ڈریا ڈومنی دے اگے رج جائی
چلے چڑھیا ہے عشق کمگرانیاندا صقلی گریندا پھر تے تلوار جائی | تنگ پھرے جے عشق کلالیندا اُبلے جھیور ریندا گھت جھوک جائی
پیرٹے ڈھکدا عشق نہ کنجریاندے اگے میوندا کھڑا جال پائی | بوہکر ہو نجواں عشق ماہتمانیاندا اوچہ جنگر ریندا گھت دھوڑ جائی
چڑھیا وجھ تے عشق سی پیرنیدا بازیگرنیدے پھٹری چھال لائی | زیور سوہنا عشق منیاراندا تے بزازناندا رنگا رنگ لائی
عشق داتری واہڈواں چوہڑیاندا۔ اگے کھوجیاندا کھڑا اہٹ چلی | سُولی چڑھیا سی عشق جوگیاندا جنہوں تیرسیالاندی رات آئی
قزلباش ہے عشق راجپوتنی دا چڑھیا غضب دا کٹک کے فوج دہائی | کنڈل ماریا عشق پیاہدناندا گھتے قتوگراں تے مار ٹونگ جائی
لہنگا پایا ہے عشق ونجاریاندا تے مہانیاندا ڈوہنگھے ونجھ لائی | نفع منگدا عشق دلالنیدا اکے محصولن دا محصول جائی
کھلا عشق توں ویکھ بہار نداتے پشاورنا ندا پردے وچہ کھائی | راگ سُندر ہے بولدا کھیوڑیدا اگے بھٹنی دا کھلا گیت گائی
پیرزادیاں دا عشق سرس ہوندا اتے سرکنی دا پچھاڑے جائی | صاف عشق ہے راجیاں ڈیلیاندا کھمرو ٹیاندا اچھی وانگ بھائی
ہیراں مار دا عشق منہاریاندا چوڑی گریندا چھڈ نہ شدھ کائی | کھنڈ بوریاں عشق اروڑیاندا نفع واسطے بیٹھا سی ہٹ لائی

رام جینے دے عشق دی گل کریئے بت لاہ کے سٹیا وچہ کھائی
وضو سانیا یاندا عشق سید اینہاں اندا اگے کھرڑا ارائیں دا اپھل جائی
اونیاں پاؤندا عشق سنگھ ٹیندا اگے کھرڑا دھروبلیندا خرچ کھائی
لچی وانگ سی عشق کھتر اینیاندا اگے بہمنی داکھرڑا کھیر کھائی
نس بھجاں سی عشق لیا نیاں توں اگے کہے بھڑ بھونجیدا ہوئے بھائی
پکڑ لیئے وہنگی عشق مہر یاندا اگے سکھنی آؤندا ڈانگ چائی
بوبو کیتی سی عشق براجنی دے اگے گجرے دے سی کھلی ہاجھ پائی
رنگ رتا سی عشق لیلا ریاندا ٹھگی کرندی سی مٹھی چاٹ لائی
ستھا پار سمندروں سمیاندا مارے ٹبیاں تے کھرڑا ہاتھ لائی
سیتی سناں سی عشق مراقبی دا جیتھے مہر محمد شاہ لائی!
حکم کرے تے عشق بردا لیاندا منجی چالیندا جیتھے ویر پائی
تار کشنیدا پیا سی کربلا جویں گھت مہم سرکار آئی
کونج وانگ کرلاٹ سیاہندا جنہاں کو تت پردیس نہ خبر کائی
چڑھیا کھنب تے عشق جو دھونیاندا کھرڑا پیٹر یاندا اگے سکھائی
تلے وانگ بھڑ کے عشق موچیاندا دیکھے دب کھیٹر یدی کھس جائی

کنزاں کہیاں کھترا دا درزیاندا اگے گنڈ یاندا کھرڑا گنڈ لائی
دھرٹھ منگدا عشق دھرطوائیندا اگے کھرڑا ابتین دا نفس جائی
عشق ساہنیاں دا گھٹ کالی اگے کہے بروین دا دھاڑیائی
مالاں پھیر دا عشق بروہتنی دا اگے نٹنی دا آؤندا سانگ چائی
چھپ پیا سی عشق کشمیریندا اگے اوڈیندا بردے قید لائی
گھسا گھس ہے مار دا الگر یاندا اگے مور تیندے کھرڑی رکھ پائی
چھٹا بیراندا عشق بھرمار وانگوں ہا مہانیاں ڈنڈ پائی
کھور دپکڑیا عشق مرلیسیندے جمیار ریندیا ہانجہ پائی
آتش عشق ہے آتشبازیاں دا کرے خون جیندے انگ لگ جائی
چڑھیا اوٹھ تے عشق بلوچنی دا ملیے پاسے گے سیتے سنگ لائی
پا پڑ وانگ ہے عشق کمونیاندا انویں لبس جو ماہنوی دال کھائی
بڑ ماریا عشق اچار بھنی دے جیہڑا انتر ادہاں کو دہان کھائی
گھے بدل دیوانگ بھرائیتا ندا کول بیٹھیا ندے پیا کن کھائی
اگے عشق توں دیکھ قصائیاندا یاری لاکے ماس نوں وڈھ کھائی
تارے توڑ دا عشق سنیاریاندا اتوں ھنے تے اندروں کھوٹ سائی

کلے ٹھوکواں عشق ترکھانیاندا اگے ماشکن دا کھرڑا مشک چائی
عشق انتر پوانگ سی نائناندا ملوانیاندا بیٹھا ستر لائی!
سانگ بھر لیسی عشق پوربانیاندے اگے کھرڑا افرنگن دا تیغ چائی
تڑے سوسکھ سہیلی دا عشق ترٹھا رسے اک دیال تہ اک کائی
چڑھیا عشق قندہار مغلانیاں دا اگے کھلا پٹھانی دا کمر چائی
عشق جمیا وطن سیالاندے جھنگ باپ تے ندی جھناں مائی

تینوں دساں کی عشق ہیں انجیاں دے نہیں کھٹا برہمن ایہہ ڈوم نائی
آتے محل تے ماڑیاں گھت رہیا باہر جھونپڑی رانجھے آن پائی
عشق بھید ہے قدرت ربدی دا جیندے لیکھ لکھیا جھولی وچہ پائی
وارث شاہ بختاور رگھرا ایہو ہور نہیں رنجھیٹیا جیا کائی

احوال عاشقانِ سلف

حال دیکھ توں عاشقاں سارا یاندا رب نبی دا عشق چتاریائی
جھل ذکر یٹے لئی پناہ رکھوں آری نال اوہ چیر کے پھاڑیائی
آدم حوا بہشت تھیں کڈھ باہر ووڈا قہر تے خون گذاریائی
اسمعیل نوں باپ نے ذبح کیتا چخہ چا خلیل نوں چاہڑیائی

سُلیمان تے پلک وچ قہر ہویا سُٹ تخت توں چاء جاڑ یائی
دُنیاندا راندے عشق واحال دسّاں مرزا گھت کلکھا وچہ سا ڑیائی
کامروپ تے دُوسری کام لٹاں گوراں جام دا عشق نتا ریائی
سسّی سنے پُنوں زمین غرق ہوئی وچہ تھلاندے توں گذار یائی
شمس ڈھول جھوکے بھاڑ ماچھیاندے بائی سنے میر پکڑ اتار یائی
حضرت شیخ صفان نے عشق پچھے گھر ساہنیاں دے سُور چار یائی

کٹھے حسن حسین یزیدیاں نے اگے ریدے حال پکار یائی
چندر بدن میسار قہر ہو شہر یں جدوں موئے تاں ٹنگر گذار یائی
روڈا اوڈھ کے ڈرے ندی پایا سُولی چا منصور نوں چاڑھیائی
مئیں مجنوں دے تن وچہ دیکھ اگی فاروں ہیٹھ زمین نگھار یائی
سوہنی ڈُب موئی مہینوال پچھے یُوسف کھوہ دے وچہ اُتار یائی
عشق بائی امیر دا خُوب ہویا دوہاں کھایائیں دم گذار یائی

بادشاہ امیر فقیر سبھے رنگ عشق دے محل اُسار یائی
وارث شاہ کیسے ملکی وخت ڈِٹھا دُوجے بنھ کے چا کھلار یائی

مشورہ کردن رانجھا با ہیر

رانجھے آکھیا آکھاں بیٹھ ہیرے کوئی ہور تدبیر بنائیے نی
مٹھی مین نوں سد کے گل کیئے جیتوں کہیں تیرے گھر آئیے نی
سد مٹھی نوں ایہہ صلاح کیتی ساڈا دوہاں دا بھیت چھپائیے نی
دن رات تیرے گھر میں ساڈا اساڈے سریں احسان چڑھائیے نی
کُڑیاں پاس نہ کھولنا بھیت مُولے سبھا جیو دے وچہ لکائیے نی

تیری ماں تے باپ دلگیر ہُندے کویں انہاں توں بات چھپائیے نی
یئیں بیا لاندے وہڑے وڑاں ناہیں جیتے ہیر نوں نت پہنچائیے نی
اکھیں دیکھئے تے لئے کج اکھیں پردہ کیدا اہوں نہ چائیے نی
ہیر پنج موہراں سچھ دھر دتیاں کویں مٹھئے ڈول بنائیے نی
وارث شاہ چھپائیے خلق کولوں بھاویں اپنا ہی گڑ کھائیے نی

مقولہ شاعر

مایا دیکھ کے مٹھی نوں شرم آئی خوشی ہوئی سوبہت دھیان میاں
مایا باجھ نہ کوئی ہے بانہہ بیلی مایا باجھ نہ پنڈ گراں میاں
مایا پاس باجھ ڈُبے عقل ہوش سبھے کسے فکر نہ رہے اوسا میاں
دانشمند تے عقل دے کوٹ جیہڑے مایا باجھ اوہ ہون حیران میاں

مایہ عیب چھپاوندی ناقصاں دے۔ مایا لاج رکھے سرکاں میاں
مایا واردا ای آدر کرے خلقت مایا باجھ نہ کیندی شان میاں
مایا واسطے دین ایمان ڈوبن جنہاں احمقاں نہ کوئی آن میاں
وارث شاہ ہے ذکر توں کریں خالق جو کچھ لکھیا دیگ سر آن میاں

بخانہ مٹھی جائے مقرّر کردن ہیر و رانجھا برائے وصال

پھلے کول منگو چھتے بیٹھ دا سی اوتھے کول ہی سی گھر نائیاں دا
گھر نائیاں دے حکم رانجھے برا جیہا ساہو سے قدر جوائیاں دا
مٹھی سیج وچھائیکے پھل پُورے اُتے آوندا قدم نہ آئیاں دا
گھڑی رات رہندی گھر ہیر جائے رانجھا وگ چھیڑ کے جنگل پایاندا

مٹھی نائن گراندی خصمنی سی نائی کم کرے پھرن سایاں دا
چال ہال مٹھی پھروالیاندی بار آکھدا ایف تلائیاں دا
دوویں ہیر رانجھا آکے کرن موجاں کھڑیاں کھان جیس سر سائیاں دا
وارث اپنے کار وچہ جاڑ جھن کو ہا پھیر نہ دیکھدے نائیاں دا!

شناوری کردن جلیساں در دریا

دن ہووے دوپہر تے آوے رانجھا ہدرعں ہیر بھی آؤندی ئے
اُتے آ دریا جھناؤں دے تے رل ہوا کٹھڑی نہاؤندی ئے
اوہ ونجھلی نال سرود کردا اوہ نال سہیلیاں گاؤندی ئے
کائی چمبڑے لک نوں مشک لوڑی کوئی مکھ نال مکھ چھوہاوندی ئے
کائی آکھدی ماہیاوے تیری مجھ کٹا کٹی جاوندی اے !
کائی آکھدی ایدے ہور انجھا وے ماریا ہولی یار نوں دہاوندی ئے
کُتے تاریاں ترن چوا کر کے اک نوں نیل رہڑدی آؤندی ئے
اک بین تے بھنگ چیتر انگ بن کے سرخاب تے کونج بن آؤندی ئے
اک طوچینگ بنے اک بے لگلا اک سنگھ جلکاؤنی آوندی ئے
اک لودھر ہو کے کرے ٹلک آوے اک ہو سنسار سر لاوندی ئے
ہیر ترسے چو طرف ہی رانجھنے دے ہوئی مچھلی ہو بن آؤندی ئے
دس تخت ہزارے دے ڈنبر نیوں رنگ رنگ نگیاں جالیاں پاوندی ئے

ایہہ مہیں لیا بہاوندا اے اوہ نال سہیلیاں آؤندی اے
نالے نہاؤندی تے تارے کرے خوشی دن رات ایہہ کھیڈ مچاؤندی اے
کائی زلف نچوڑدی رانجھنے تے کائی آن گلے نال لاؤندی اے
کائی ہیر یا اکھ کس بھج جاندی مگر پوے تاں چٹیاں لاؤندی اے
کائی مامڑئیے خربوزیاں نوں کوڑے پکے چا بناؤندی اے
مُردے تاریاں ترن چوا کر کے اک چھال گھڑم دی لاؤندی اے
اک شرط بدھی ٹبی مار جائے تے پتال دی مٹی لیاؤندی اے
اک وانگ کلکو ہیاں سنگھ کڈھن اک اوگت وانگ لولا وندی ئے
اک اوگت بولدی ٹھٹری ہو اک کاکلا ہو دکھاؤندی ئے !
اک دے پسلیٹیاں ہو بلہن مشک وانگراوہ ڈہڈہہ پھوکاؤندی ئے
آپ بے مچھلی نال چاوڑاندے بیس رانجھے نوں کرل بناؤندی ئے
وارثشاہ جٹی نازنیاز کرکے رتب یار دا جیو پرچاؤندی ئے

چغلی خوردن کیدو نزد ملکی

کیدو آکھدا ملکئے بھیڑئیے نی تیری دھی نے خیر لوہ چا یائی
ماں باپ قاضی سب ہار تھکے ایس اک نہ جی تے لایائی
سنگھ گھٹ رہے جتاں پٹ رہے انت ہٹ رہے میںوں تایائی
ہتھیں دے رہے پیر سو رہے سبھے بھوں رہے لوہڑا آیائی

جانیں تے چاک نیاں کھلدی ایس ملک دا ارتھ گوایائی
ترگھٹ رہے وال پٹ رہے لنگ جٹ رہے لٹکایائی
ہیٹیاں پٹ رہے تے نکھٹ رہے انت مٹ رہے غیب چایائی
وارثشاہ میاں مسستے معاملے نوں لنگے رچھنے پھیر جگایائی

طلبیدن ملکی ہیر را

ملکی آکھدی سد توں ہیر تائیں جھب ہو توں ادیانائیا وے
بھجو ملبڑ تے پیرا جلاہ مل کے چھیتی بوہڑ توں تیلیا ماہیا وے
نتھو گجر تے جاموں کمہار تائیں سند کے دتے تھایا وے
دکھو ٹاہلی ہاری کڈہر نوں ہیتاں اک کے کال منایا وے
کھیڈن گئی ہے نجلے گھروں نکل تماشا ہی نہیں آیا وے

الفو موچیا تے جمیا وا گیا وے ڈھیڈو ماچھیا بھج توں بھایا وے
پھتو ماچھی لے چھبے بیوے توں خبر کریں بروالیا کاہیا وے
میںوں ڈاہڈھی اس دیلڑے آن بنی آئی کیدی ہیر نوں آئیا وے
لائق ایسی اولاد میں کچھ نہیں میتاں آتشی نہتاں تایا وے
وارثشاہ ماہی ہیر نہیں آئے مہرن منگواندی گھریں آیا وے

کلام مرد ماں با ہیر

جھینگر ڈوم تے فتو کلال دوڑے بیلا چوہڑا انے جھنڈا جاکت میاں
تیری ماں تیرے اتے بہت غصے جانوں مارسی چوچک ک میاں
طوطا انب دی ڈال تے کرے موجاں تے گولیلڑا پوس پٹاک میاں
بیلاں فکر کیتا تیرے مارنے دا۔ کِنے آپ نوں بہت چالاک میاں
جا ہیرا گے دھم گھتیا نے بچہ ہی اڈایائی خاک میاں
رانجھا جاہ تیرے سرآن بنی نالے آکھدی مار ئیے چاک میاں
چلیں بیلاں تے اج نہ اگ گھتی سارا کوڑ ماں بہت غمناک میاں
وارث شاہ یتیم دے مارنے نوں جوڑی سب جھناؤ ندی ڈاک میاں

آمدن ہیر نزد مادر

ہیر ماں نوں آسلام کیتا ماں آکھدی آنی نہر یئے نی
بڑ بولئے بے حیائے کھڑ ڈبنیئے گل دو پہر یئے نی
تول اکائیکے ساڑکے لوہڑ دِتا لنگ کھڑ ونگی نال ٹھہر یئے نی
ساہناں نال رہیں دِن رات کھہندی آٹیس کوپئے وہرکئے نی
ایس کم فقیں باز جے نہ آویں تیری شامت آوسی کہر یئے نی
آنی گنڈ ئیے تے مالزادئیے نی غصے مائیے زہر دئیے زہر یئے نی
ادھلا گتے ٹو ہنیئے کرڑ منئے نی چھیل چھندے چھنے چیر یئے نی
کو پیئیئے خوار سنسار ہوئیے ناتوں شرم حیائے ٹھہر یئے نی
اج رات تینوں مجھو واہ ڈوباں تیری ساعت آوندی قہر یئے نی
وارث شاہ جدوں کپڑ جھڑی ہوسی دیکھیں نیل ڈِیناں اتے لہر یئے نی

کلام ہیر با ملکی مادر خود

گنداہیت ملوک منہ جھوکھڑ یدا۔ اینڈا جھوکھ پہاڑ کیوں تولتی ایں
شعلہ نال گلاب تیار کیتا وِچہ پیاز کیوں جھوکھ داگھولتی ایں
آن سُنیا تُنوں چاسایائی ہوئے ناگ واگوں وِس گھولتی ایں
اماں چاک بیلے ایس ہینگھ جھوٹاں کہے غیب دے طوطنے بولنی ایں
گداں کیسدی تہیں چھڑا آندی دانی ہوکے غیب کیوں تولتی ایں
وارث شاہ گناہ کی اساں کیتا اینڈی غیب دے کوڑ کیوں بولنی ایں

کلام مادر با ہیر

سٹرے لیکھ ساڈے کج پئی تینوں وڈی سوہنی دھی نوں لیک لگی
ایس منع کر رہے ہاں مڑیں نا ہیں تینوں کسے فقیر دی کہی وگی
رت کریں یاری رت کریں تو بہ رت کریں پکھنڈ تے وڈی ٹھگی
وارث شاہ ایہہ دودھ تے کھنڈ کھاندی ماری پھکدی گئی جے ہوگئی

جواب ہیر

اماں بس کرگالیاں دے ناہیں گالیں دِتیاں بڑا اسراپ آوے
تینوں رب دتی بیٹی بہت بُری دھیاں ماریاں وڈا پاپ آوے
لیہ جاہ ہیں بھیڑا بڑ تینوں کوئی غیب دے سوال دا پاپ آوے
وارث شاہ نہ مُڑاں گی رانجھنے توں بھاویں باپ دے باپ دا پاپ آوے

کلام کیدو بارِشتہ داراں

کیدو آکھے آکھدا سو ہر لوڑے میتھوں کون چنگا مت دلیسیا اوئے
ایہہ نت دا پیار نہ جائے خالی ۔ پنج گڈوا پاس نہ دلیسیا اوئے
اِک رنگ وِچ پِک نے لنگیاندی کرت گِھیو خبر نبیج ملیکھیا اوئے

مہیں مُٹھیاں تے نال بیاں مُٹھے اجکل وگاڑ کر لیسیا اوئے
ہتھوں مار بیالاں نے گل ٹالی پراں چھڈ جھیڑا ایہہ پھیسیا اوئے
وارثشاہ ایہہ ٹچ شٹنڈرالے اکھیں ہیٹ یہے بنے جیسیا اوئے

ایضاً

کِسے روز وِچ مُلک مشہور ہوسی چوری یاری جو عیب کواریاں نوں
دن رات خراب وِچ بیلیاں دے رانجھے نال رہے نت دہاریاں نوں
جدوں چاک ماہیاں بیجاگ نہ ڈھی تدوں چھور سو بازیاں ہاریاں نوں

جنہاں مان ہے تجنے کُدنے دار کھے کون رناں ہر یاریاں نوں
اوس پا بھلا وڑ اٹھگیا اے کم پہنچیا بہت خواریاں نوں
وارثشاہ میاں جنہاں لایانی سوئی جاندے یاریاں واریاں نوں

آگاہ شُدن ہیر از شکایت کیدو

قِصہ ہیر نوں ترت سہیلیاں نے جا کن دے وِچ سُنایا ئی
ڈھول وانگ حرام شیطان دے جی ڈنکا وِچ بازار دے لایا ئی

نیتوں مہنا چاک دا دے کیدو اوس پر ہے وِچ شور مچایا ئی
ایہہ گل جو جاوسی اج تاں توں ہیر کیوں نام سدایا ئی

کر چھٹنی ایسدے نال ایسی سُنے دیس جو کنیڑا پایا ئی
وارثشاہ اپراہدیاں رہن ناہیں لگے رِچھ نے معاملہ چایا ئی

مشورہ کردن ہیر با جلیساں خود

رلو ملو کھاں تُسیں سہیلیو نی لگے پچ دی مُنج سوارئیے نی
نال مُکیاں ہوریاں کھُل گھتو مار مار کے زمیں ٹپکارئیے نی!
او توبیں مار کے چلئے پرے اندر چلو حال ہی حال پکارئیے نی!

مار کُٹ کے کڈھن با چھپا ندا ابویں جان کقیس چا کڈ ارئیے نی
ہولاں گُجھیاں پھراں دیو چہ مارو تاں توں جُتیاں نال ابھارئیے نی
وارثشاہ سہیلیاں آکھدیاں تی ایہہ چال توں سکھ لے ڈارئیے نی

ایضاً

ہیر آکھیا وارٹ کے پھلے اندر گل پا رسہ مُنہ گُھٹ گھتو!
گلوں پکڑ کے گھسیٹ کے پا جھچی کِسے ڈُوگھے دیو چہ سُٹ گھتو

لیکے گتکے کڈھن ما چھپا ند دھرڑا دھرڑا ہی مار کے کُٹ گھتو
مار وا لیسنوں لا کے اگ جُھگی سارڑیاں کے چیز سب لُٹ گھتو

نال جُتیاں دے کرو خوب جھاڑا ۔ لنگ پیر اہدے سب مُجٹ گھتو
وارثشاہ میاں داہڑی بھسڑ بدا جو کوئی وال دِسے سب پُٹ گھتو

گرفتن چلیساں ہیر کیدو را

بیاں نال رل کے ہیر متا کیتا کھنڈ پھٹکے گلیاں ملیانی — کیدو آن وڑیا جدوں پھلے اندر خبراں ترت ای ہیر نے گھلیانی
ہتھیں پکڑ کے کانیاں شاہ پریاں غصہ کھا میکے سار یا چلیانی — وارثشاہ وداں لوہار پوندے دھمکاں نال جویں بھوئیں ہلیانی

زدن کیدو را

گل پاکے سہلیاں لاہ ٹوپی پکڑ جنڈیاں سنگھ نوں گھٹیا نے — بھن دور تے گتکے چھڑن لتیں رو ہڑ وچہ کھڑولدے سُٹیا تے
جھنجھوڑ کے توڑ کے پاڑ لانگڑ دھڑا دھڑ ہی مار کے کُٹیا نے — مچھاں پٹ کے تے تاڑے والی کالے مار مار کے تے چا ہُٹیا تے
نالے مار کے مکیاں چور کیتا وانگ اُلھ دے ڈھاکے جٹیلانے — وارثشاہ میاں پٹی پاڑ لانگڑ ایہہ تاں ٹرا کھڑا گھٹیا تے

ایضاً

اک مار لتاں دُوئی مار چھمک تریجی نال چپا کیاں ماردی اے — کوئی اِٹ وٹا کوئی ڈھیم پتھر کوئی پکڑ کے دھون مار دھ ماردی اے
کوئی ہس کے چھبیاں دے گلیں کوئی پٹ کے پٹے اگ ساڑدی اے — رو رو عاجزی کرے تے پوے پیریں کھا قسم جبار قہار دی اے
کوئی پٹ داہڑی دبرو وچہ دیندی کوئی ڈنڈ کا وچہ گذاردی اے — چور ماریدا دیکھے چلو ساہدو۔ وارثشاہ ایہہ ضبط سرکار دی اے

مقولہ شاعر

کیدو کھائیکے مار آ مچیا لے گھر کے رکلے تے باندر سٹ خورواں گول — نالے مار کھائے نالے انہاں مارے سٹاں جھلدا اے گدڑ کورواں گول
پاڑ چتیاں ستھناں کرڈنیاں نوں چک وٹھ کے چیکدا چورواں گول — آنے پھرن پروار جیوں چیددوا لے۔ گرد پائیلاں پاندیاں موروانگوں
ساہو کاراں داماں جوں وچہ کوٹاں دوائے چوکیاں پھرن لاہوروانگو — وارثشاہ انگیاریاں بھکدیاں نی اُہدی پریت جے چند چکوروانگیں

ویران شدن خانہ کیدو

مار پھاٹکے کُٹ چکچور کیتا۔ سیاپیس لائیکے پاسنا دہائیانی — ہتھیں بال موانڑے کھاہ کالے وڈے بھانبڑ بال لے آیانی
جھگی ساڑ کے بھانڈڑے بھن سارے ککڑ کتیاں چا بھجائیانی — جل پاڑ کے ساڑ کے فتح پائی پیاں ہیر نوں ملن ودھائیانی
کی لڑکیاں دی کرتوت دساں۔ گلاں اِک نوں اِک سوایانی — فوجاں شاہ دیاں وار ثا مارپتھر اُمڑ پھیر لاہور تے آئیانی

آہ وزاری کردن کیدو

کیدو لنگڑا اپھڑا اخون دمہندے کوکے باہوڑی انتغر بادیما — مینوں مار کے ہیر نے کھسہ لیا اینویں عاجز نوں کیتا برباد میاں

کفنی پاڑ بادشاہ تے جا کوکاں ہیں تاں پٹ سٹیاں بنیاد میاں
چلو چل کے جھگڑیئے پاس قاضی ایہہ گل نہ جائے برباد میاں
مینوں بولنوں ماریا سیج پچھے شیریں ماریا جویں فرہاد میاں
وارث اجنہاں نوں بناں پھاٹ کھاندے نہیں ہوندا عشق سواد میاں

زہر دادن چوچک کیدو را

چوچک آکھیا لنگیا جاہ ساتھوں تینوں ول ہے جھگڑیا چھیڑ پاندا
تیرے وسب معلوم ہیں سبھ نوں لا کو وٹا ہیں لگ لوتریاندا
کھوہ گل جہان سب بن گیڑے تینوں وَل ہے اُلٹیاں گیڑ پاندا
تینوں وَیر ہے نال ایانیاں دے لتے ول ہے دب دریڑیاں دا
پہلوں چھیڑ کے اپنی وار روناں کم لونڈیاں چُت کھدیڑیاں دا
سردار ہیں چوراں اُچکیاں دا سوہا بیٹھا ہیں ساہوریا پٹریاں دا
تینوں صُلح سلوک دا ول ناہیں دل آؤندا وکھ بکھیڑیاں دا
آپ چھیڑ کے تے پچھوں پھریں بھوندا ایہہ حج ہے ماہی نوں چھیڑ پاندا
پھریں چھیڑ دا گُڈیاں ایانیاں نوں اتے روں ہے پاٹیاں لیڑ پاندا
وارث شاہ ابلیس دی شکل دیکھو کیدو مول ہے سب بکھیڑیاں دا

کلام کیدو با چوچک

مینوں مار کے اودھلاں منج کیتا جھگی لاموا تڑہ ساڑیا نے
بھنگ گھوٹنے دور سب توڑ سٹے نالے باگھ بلی چا ماریا نے
دھر ڈویل دھاڑے مار ملک لٹے میرا دیس لُٹیا نالے ماریا نے
ککڑ کُتیاں بھنگ افیم کُٹی میری باولی چا اُجاڑیا نے
دور بھن کے ککلے چھڑن لیتی پیوند جُلیاں پھوکے پاریا نے
وارث شاہ میاں ایس عشق پچھے ہیں غریب نوں بنھ کے ماریا نے

کلام چوچک با کیدو

جھوٹھیاں سچیاں چغلیاں میلکے تے گھر گھری توں لُوتیاں لاونائیں
تینوں مان ہے بُرا کماونیدا اینویں ٹکراں پیا لڑاونا ایں
پیو پتراں نوں یار یار کولوں ماواں دھیاں نوں پاڑ وکھاونائیں
پریہاں جاہ چھٹا پچھا چھڈ ساڈا وارث کاسنوں پیا اکاونائیں

فریاد کردن کیدو پیش برادران

دھروئی ربدی نیاؤں کماؤ پنچو بھرے دیس وچ پھاٹیا کٹیا ہاں
میں ماریا دیکھ ملک سارے دھرو کرنگ موئے وانگ سٹیا ہاں
میری مار کے لڑکیاں مُچھ کڈھی کتے ہلکے دیوانگ میں کٹیا ہاں
مُرشد بخشیا سی ٹھوٹھا بھنیا نے دھروں چڈھاں کھیں لائیں پٹیا ہاں
ہڈ گوڈڑے بھن کے چور کیتے اٹیدا ادگدوں وانگ کُٹیا ہاں
وارث شاہ میاں وڈا غضب ہویا رو رو کے بہت نکھٹیا ہاں

آمدن رئیساں پیش چوچک

گرایاں سدکے پنچاں نے پُچھ کیتی لنگا کاسنوں ٹہاہ کے ماریا جے
حال حال کردا پرہے وچ آیا وٹا اتھرے تے خون گذاریا جے!
راکے باہجھ گُناہ تقصیر ہویا اسکے کوئی گُناہ نتاریا جے
جھگی ساڑ کے مار کے بھن بھانڈے ایس فقیر نوں چا اجاڑیا جے

کہو کون تقصیر فقیر اندر چور وانگراں کُٹ کے ماریا جے   وارثشاہ میاں پچھو لڑکیاں نوں اگ لا فقیر نوں ساڑیا جے

کلام دختراں بار ئیاں

مُنہ انگلیاں گھت کے کہن سبھو کائے کرن تقصیر ایہہ نہ سنگدا اے   ساڈے مگر لگے واںگ کتیاں دے پچھوں ہو کے سُتھناں سنگھدا اے

ساڈوں کٹیاں کرے تے آپ پچھوں ساہن ہو کے ٹپدا رنگدا اے   نال کھوں کے جوگ جو دیندا اگتاں بنھ کے کھچدا ٹنگدا اے

تیتڑوں لاہ گھائی دوالے پھرے بھوندا بھوں بھوں کے مُوتدا رنگدا اے   وارثشاہ اُجاڑ دے وچہ جائیکے تے پُھل کناں اساڈیاں سنگھدا اے

فریاد کردن کیدو بار دوم

اوہ آکھدا مار گوادتا ہڈ گوڈے بھی سے چُور کیتے   جھگی ساڑ بھانڈے بھن کھوہ داہڑی لاہ پگ پٹ دُور کیتے

نادرشاہ پنجاب فتور پائے میرے بال دے انہاں فتور کیتے   میری حال پکار نہ سُنے کوئی شاہد حال دے اہل تنبور کیتے

سنگھوں پکڑ گھسیٹ دے وچہ کھائی لتاں مار کے حلق حضور کیتے
وارثشاہ گناہ بجھیں پکڑ کافر ہڈ پیر ملائیکاں چُور کیتے

کلام جلیساں ہیر با چوچک

وارگھتیاں کون بلا کتا درکار کے پرہاں نہ مار دے ہو   اساں بھیا پٹیاں نہیں ہتھ لایا تسیں اتنی گل نہ ساہندے ہو

اساں نیاؤں تساڈڑا ڈھونڈھدا دھیاں سد کے پرہے کھلار دےہو   بھوں باندراں وانگ کو تتیڑیوں مار چیکیاں تے پچکار دے ہو

فریبیاں مکریاں ٹھکریاں نوں مُنہ لا کے چاہ وگاڑ دے ہو   مٹھی مٹھی ہاں ایڈا پرا ہد بیندا دھیاں سد کے پرے وچہ واڑ دیہو

ایہہ پُج مشٹنڈڑا اسیں کُڑیاں اجے سچ تے جھوٹھ نتار دیہو   پُرش ہو کے ندھیاں نال گھلدا تسیں گل چا کی نکھار دیہو

ہیلوں مار کے پچھوں پکار کرو تسیں دے پیار سوار دے ہو   وارثشاہ میاں مرد سدا جھوٹھے رناں سچیاں سچ نتار دیہو

فریاد کردن کیدو بار سوم

کیدو باہوڑی تے فریاد کوکے دھیاں والیو کرو نیاں میاں   میرا ہٹ پساری دا لُٹیا ئی کوئی ویکھ داپنڈ گراں میاں

میرا بھنگ افیم تے پوست سڑیا ہور تمتاں دا کیہا ناں میاں   گی کہاں میرے حق بُری ہوئی ہو یا حق میرے انیاں میاں

مینوں تُساں نے بُرا بنا دتا ہُن سچ میں کہیا سُنا میاں   وارثشاہ نہ ویئے ٹول او تھے بیٹھے ہون اپد ھرکے تھاں میاں

تشفی دادن کیدو را

پنچاں کیدو نوں آکھیا صبر کر توں تینوں مار یا نے جھگھ ماریا نے   ہائے ہائے فقیر تے ظلم ہویا کوئی وڈا ای خون گذاریا نے

بہت دے دلاسڑے پُونجھ اکھیں کیدو لگے نُوں ٹھگ کے ٹھاریا نے　　سب لڑکیاں نُوں جِھڑک جھب دیکے کول کیدو دے کوڑ پیاریا نے
کیدو آکھدا دھیاں دیول ہو کے ویکھو دین ایمان نکھاریا نے　　وارث شاہ اندھ راجے تے بیدلو نگری جھوٹا دے دلاسڑا ماریا نے

کلام کیدو

چھٹریاں مُنڈھ دیاں عادتاں جان نائیں بھاویں قید رکھو بھاویں چھیڑ دیہو　　اُو دوں گلوں اموڑ نہ مُڑن ہرگز بھاویں وچہ زمین دے گڈ دیہو
اَیس تاں ایہا ہی گل بناونی سی چاک چوبرا نوں ایس کڈھ دیہو　　ہیر جاؤنوں بیلے وچہ نہیں رہندی دوئیں پیر جے ایس دے وڈھ دیہو
بھاویں ڈوہنگڑے کھوہ وچہ بوڑ دیہو ڈونگھا وچہ زمین تر ڈ دیہو
بدعادتاں تھِیں نالے، جھٹکا بھاویں بند ہڈ دیہو

تنبیہ دادن مہر چوچک کیدو را

چوچک آکھیا اکھیں وِکھا مینوں مُنڈی لاہ سُٹاں مُنڈی مُنڈیا ندی　　اِکے دیاں تراہ میں ترت ماہی سانڈھے دیس نہ ٹھاں ہے گنڈیا ندی
سِر دوں دھیاں دی چوچک کے اکھ لاہا ایس سمہ نہ پرے ہاں مُنڈیا ندی　　کیدو آکھیا ویکھ پچھوناں ہاں اتے تھاں کیہڑی انہاں گنڈیا ندی
کیدو گل سُن کے خبردار ہویا کمر بدھی سو پکڑ نے مُنڈیاں دی　　ایس ہیر دے برچھدی بھنگ لیساں سہلی وٹسماں چا کد جنڈیا ندی
اکھیں ویکھ کے پھیر جے نہ مار و تدوں جانساں پرے دو ٹنڈیا ندی　　وارث شاہ میاں ایتھے کھیڈ پوندی ویکھو بڈھیاندی اتے منڈیاندی

باہم گفتگو کردن کیدو با ہیر

کیدو مہر توں لے جواب ٹریا مُڑ بھونکدا ہیر تے آئیائی　　ایڈ قہر کیتو نال شہدیاندے تیرے جی نے ترس نہ آئیائی
سب رخت تے مال متاع میرا وچہ جھگی دے چا جلایائی　　ہیر آکھیا کیدو نُوں پیش تیرے چاچا اپنا پھیڑیا آئیائی
اک بیج کے انب نہ کسے کھادے پھر دا تہہ شہتوت نہ لایائی　　جیہا بیجیئے وارثا وڈھ لئے حرف وچہ حدیث دے آئیائی

مقولۂ شاعر

بولے جھوٹھ نہ چغلیاں کرے غیبت راہ فقر دے وچہ نہ آیائی　　پنج تت مارے سوئی فقیر ہووے نہیں گدھے تے گو دڑا پایائی
شاہی دوہاں جہاناندی فقیر ہیگا نبی وچہ حدیث فرمایائی　　الفقر فخری و الفقر منی حق فقیر دے قول جو آیائی
لو لاک لما خلقت الا فلاک شان نبی دی رب فرمایائی!　　وارث مکر پوں گلیں وچہ دوزخ تینوں اکھ کھاں کس پڑھایائی

کلام ہیر با کیدو

ہیر آکھدی قول الٰہ حق انہاں جیہڑے مرد میدان دیدار دے لوے　　دِن روزہ تے رات نُوں جاگدینی وچہ بندگی ہیں غفا دے لوے

ہر ہر دم دے نال اللہ آکھن اوہ جیوندے جگ نوں ہار دیوے
بیترے جیہے چھکھے لکھ پھرن بھوندے خوار تاں وچہ سنسار دیوے
جنہاں حرص ہوا دی وچہ جالی اوہ آدمی کسے نہ کار دیوے
وارثشاہ جھوٹھے فقر نے جیہڑے وچہ روز قیامت ہار دیوے

کلام کیدو بہ دل خود

کیدو آکھیا جیو تدبیر کرکے وچہ جُود دے جا کے کھیڈ دے نی
اکھیں ویکھ پرایاں جھگیاں نوں اگ لا لنگے ہورسی تریڈ دینی
چھئیں مار کے جنگلے وچہ بیٹھا دیکھ برے چالے ننگ ڈھیڈ دینی
میرے آکھیاں دھیانوں کون مارے پنڈ کون ساڈے خون پھیڈ دینی
اُچا ویکھ کے محل نہ ڈگ مریئے چھیڑ چھیڑیئے اپنے جیڈ دینی
وارث اہل بہشت دے لوک سدھے شوق خچریانوں وانگ بھیڈ دینی

تلاش کردن کیدو ہیر و رانجھا را

وڈی ہوئی اچیر جا چھپیائی پوہ ماگھ کنک وچہ کہنوا اندے
وچہ بیلے دے دغے تے چھپ رہیا گھاس وٹکے وانگ گھنسوا اندے
بیلا لالوہی لال پکار داسی کیدو ہو رہیا وانگ گھنوا اندے
ہویا چھاہ ویلا تدوں وچہ بیلے پھرے آن پٹے سستی پنواندے
پوتا پنھ کے رانجھے دے ہتھ ملیا ڈھیر آن لگے رتنے چھنوا اندے
وارثشاہ فساد دی اگ پاون کم ایہہ تے صورتاں لواندے

متفق شدن ہیر و رانجھا در چراگاہ

جدوں لال کچوریوں کھیل سیاں سبھ گھر و گھری اٹھ چلیانے
پئے ویکھ کے دوہاں اکلیاں نوں ٹھگاں لگے دیا تیر ہو چلیانے
لگے رچھ بلا کو فاتئے تے ویکھو سنیاں کلاں انقلیاں تے
رانجھا ہیر بیار ٹرے ہو سستے کنڈھاں ندی دیاں ہین تے ملیانے
پرہے وچہ کیدو آن پگ ماری چلو دیکھو لوگلاں اوتیاں نے
وارثشاہ میاں جنہاں نیت مندی گلاں تہاں دیاں سدا الگلیانے

رفتن چوچک در چراگاہ برائے دیدن ہیر و رانجھا

پرہے وچہ بیجتی گل ہوئی چوبھڑ وچہ کلیجے دے چبکدی اے
چوچک گھوڑے تے ترت اسوار ہویا ہتھ ڈانگ جیوں بجلی لشکدی ئے
اُٹھ رانجھیا بابل آوندا ئی نالے گل کر دی نالے کسکدی ئے
بیٹھی رام ہی ٹپ کے سرے چڑھدا پھلے آدمی دی جان دھسکدی اے
سنب گھوڑے دے کاٹھی کا ٹوچن ہیر سندیاں رانجھے تو ں کھسکدی اے
مینوں چھڈ سہیلیاں نس گئیاں مکر نال ہولی ہولی رُسکدی اے

میں پھیر نہ آوساں کدی ایتھے۔ بختو نیں مینوں پئی ڈسکدی ئے
وارث شاہ جیوں ہو پچھے بیٹھ بلی ساہ گھٹ جاندی ہیں کسکدی ئے

خشمناک شدن چوچک بر ہیر و رانجھا

مہر دیکھ کے دوہاں اکلیاں نوں غصہ کھا کے ہو یائی رتو رتیا
بابو دیکھو ایرادھ خدائیدا جے بیلے وچہ اکلیاں جان رتیاں

اکھیں نیویاں رکھ کے ٹھرک چلی گجھے مار چودھری دا تھال چھپاں | چوچک آکھیا رکھ توں جمع خاطر تیرے لنگ میں ہوٹیاں نال بھاں

مار کراں گا چابکاں رسیاں دی مشکاں جوڑ کے کھمیاں نال بنھاں
وارثشاہ تیرے نال کراں ایسی نت رونڈری کریں گی یاد اماں

عذر کردن ہیر

اسیں چھڑ ماہی اٹھ گئے گھریں اوہدے کھانیدی خبر نہ کسے لیتی | بھنا پھیر نہ کسے لیا وانائیں ایدوں بھلی بابلا ہو بیتی

مست ہو کے ہیر بیہوشی کھڑا جویں کسے ابدال نے بھنگ پیتی | کتے ایسنوں جھٹ پرناہ دیئے ایہو ہیر تے جیو دیوچہ سیتی

کر چپ نہ بول توں بابلا وے جائے کھنڈ جہان دوچہ گل کیتی | وارثشاہ دعا قبول تیری جیتاں نقص نہیں دوچہ نیک نیتی

نامہ نوشتن برادران بطرف جھنگ

جدوں رانجھا جاکے چاک لگا ہیں سانبھیاں چوچک سیالدیاں نی | لوکاں تخت ہزار دوچہ جا کہیا تھاں اوس اگے بڑی مالدیاں نی

بھائیاں رانجھے دیاں سیالاں نوں ایہہ لکھیا ذات ماں محرم ذاتدے چالدیاں نی | موجو چوہدری دا پت چاک لایو۔ ایہہ قدرتاں ذوالجلال دیاں نی

ساتھوں رسدا یا تسیں موڑ گھلو اوہنوں واہر اں رات دن بھالدیاں نی | جنہاں بھوئیں توں رس کے اٹھ آیا کیار یاں بنیاں ایس لالدیاں نی

بناں واہیاں سیجیاں دانے اتے مانیاں پچھلے سال دیاں نی | ساتھوں گھڑی نہ وسرے ویر پیارا روندو بھابیاں لیدیاں الدیاں نی

ساڈے آکھیاں جے تسیں موڑ گھلو۔ اجناں خوبیاں نیک خصالدیاں نی | ہیں چار کے وڈ ہیو سونک ساڈا۔ سانبھے کھونیاں الیدیاں لدیاں نی

ہیں کنک لرں دیکھے کھسک جاسی ساڈا تیں ذمہ پھیر وکھالدیاں نی | ایہہ صورتاں ٹھگ جو دیکھدے ہو۔ وارثشاہ فقیر دنیال دیاں نی

ایفاً

تسیں گھل دیو تاں احسان ہووے نہیں چل سیال اسیں آوندے ہاں | گل پلوڑا پاکے ویر سبھے اسیں رکھڑا ویر منا دیندے ہاں

اساں آئیاں نوں جے نہ تسیں موڑو بڑے متھے ہی پئے لگاوندے ہاں | نال بھائیاں پنڈدے پینچ سارے وارثشاہ نوں نال لیاوندے ہاں

جواب نوشتن مہر چوچک

چوچک سیال نے لکھیا رانجھیاں نوں نڈھی ہیر دا چاک اوہ مندڑا اے | اساں جٹاں ہی جان کے چاک لایا دیئے تراہ جے جائیے گنڈڑا اے

سارا پنڈ ڈردا اس چاک کولوں سر ماہیا ں ندا اوہدا کنڈڑا اے | ایڈا گبھرو گھروں کیوں کڈھیا جے لنگا تیں کجھ نہ ٹنڈڑا اے

سر سوہندیاں بودیاں نڈھڑیدے کنیں لاڈلیدے پئے بنڈڑا اے
وارثشاہ نہ کسے نوں جاندا اے پاس ہیر دے راتدن مندڑا اے

الف گ

گھر آئیاں دو نناں کون دیندا کسے ینھ پنڈوں کون آڑیا جے
اکے چٹھیاں خط سنیہاں تنے مال لٹیا ناہیوں موڑیا جے
ساڈے نال ہے دنے رات ہسیدا اک گھڑی نہ اسا وچھوڑیا جے

اساں جیوندیاں ہیں جواب دینا ساڈا رنے جوڑ نا جوڑیا جے
جائے بھابیاں بھائیاں پاس جھم جھم کسے مکلفاں نے نہیں ہوڑیا جے
وارث شاہ ہزارے دے باغ وچوں اساں پھل گلاب دا توڑیا جے

نامہ نوشتن رانجھا بطرف ہیر

بھر جائیاں رانجھے دیاں تنگ ہو کے خط ہیر سیال نوں لکھیا ای
دیور جند ساڈا اساتھوں رس آیا ۔ بول بول کے گھراں تھیں رکھیا ای
جھٹ کیتیاں لال نہ ہتھ آون سوئی ملے جو توڑ دا رکھیا ای
گڑیئے ساتھ نہ توں مال رانجھیاں دا ۔ کر سار دا دیدڑا لکھیا ای

ساتھوں چھلوں وو دھیک ونڈائیے لوک باریاں کدھروں سکھیا ای
ساڈا لال موڑ وسا نوں خیر پاؤ جالوں کھکھیاں نال یاکی بھکھیا ای
کوئی ڈھونڈ دو وڈیرڑا کم جوگا اے ایہہ ناں یاریاں سکھیا ای
وارث شاہ ایہہ چٹھیاں دوڑیا ئی کم قاصد اندا میاں سکھیا ای

آمدن خط نزد ہیر

جدوں خط دتا لیا قاصدے نے ندھی ہیر نے ترت پڑھیا یائی
اٹھے بہر رو دن سبھو دیر آہدے ۔ ایہہ لکھیا جا بتا یائی
ہیر سدکے رانجھنے یار تائیں سارا معاملہ کھول سنایائی

سارے معاملے اتے وجھاپ سارے گلہ لکھیا واچ سنایائی
گھلو موڑ کے دیورا ساڈڑے نوں منڈا رس ہزاریوں آیائی
وارث شاہ رانجھے سنی گل ساری کیہا بھابیاں جھگڑا لایائی

شکایت کردن رانجھا پیش ہیر

بھائیاں بھابیاں چا جواب دتا مینوں وطن تھیں چا ٹرا ہیو نے
مینوں مار کے بولیاں بھابیاں نے کوئی سیدا قول نہ بھائیو نے
مینوں دے جواب چا کڈھیو نے ہل جو کیا رڑا واہیو نے
ترت بولیاں مانیا چا بیا ہیں میرا کلڈھا دیس تھیں چا ہیو نے
ہن چٹھیاں لکھ کے گھلیا نے جدوں کھیتر یدا را کھا چا ہیو نے

بھو ئیں کھوہ کے باپ دا لیا ورثہ مینوں اپنے گلو چالا ہیو نے
گجھے دے طعنے ہیر ساڈا اندر اتے کالجہ چا تپا ہیو نے
دل رن خصماں مینوں کھٹھ لیتا میرا عرش دا کنگرہ ڈھا ہیو نے
اسیں ہیر سیال کد چاک لگے چیٹے ہیر دی نال دل بھا ہیو نے
وارث شاہ سمجھا چٹھیاں نوں سالکے نال کھیا سنگھا ہیو نے

جواب نوشتن ہیر بطرف رانجھا

ہیر پچھ کے ماہیٹرے اپنے نوں لکھوا جواب چا ٹوریا جے
اساں دیکھیدو توں چا ماہیوال کیتا ۔ کدی موڑ نا نے ہیں موڑیا جے

تساں گھلیا نے اساں واچیا اے ساتھوں داچھڑیا لگا بھوریا جے
کدی پان نہ دیں تے پھیر ہیر چھیجے شیشہ چور ہو یا کس جوڑیا جے

گنگا ہڈیاں گئیاں نہ مڑدیاں نے گیا وقت نہ کسے تے موڑیا جے
ہتھوں چھٹڑے واہری نہیں مڑدے وارث چھڈ ناتے ہیں چھوڑ نا جے

نامہ نوشتن بیگمہ رانجھا بطرف ہیر

جے توں سوہنی ہو کے پویں سوکن اسیں اک تیں اک چڑہندیاں ہاں
اوہ اساں دیناں ہے چند بتدا اسیں کھتیاں نال تیندیاں ہاں
اسیں اکید مگر دیوانیاں ہاں کھاویں چنگیاں تے بھاویں مندیاں ہاں
جیتوں اکید کوں مڑیں ہوئیے اسیں ساری عمر دیاں تیندیاں ہاں

سب جاندا اے سبھا عمر ساری اسیں ایس محبوب دیاں بندیاں ہاں
اوہ مارد اکالیاں دے ساتوں اسیں پھیر مڑ جھکھٹے ہندیاں ہاں
جیو بلکہ دا ساتھوں رس آیا اسیں ہنجوں رت دیاں روندیاں ہاں
وارث بہت لاچار خوار ہویاں رانجھا نظر آوے اسیں جیندیاں ہاں

ایضاً

ایہدی تھاں غلام ہے ہور ساتھوں ممنون احسان دیاں تینیاں ہاں
جوگی ہو کاں توں من کے کرن چیلے اسیں اکید عشق تے منیاں ہاں

رانجھے لال بانجھ کسے آئیں خوار ہویاں کونجاں ڈار تھیں اسیں وچھنیاں ہاں
وارث شاہ رانجھے اگے سخت جوڑیں تیرے پریم دی اگ نے کھنیاں ہاں

نامہ نوشتن ہیر

جو چک سیال توں لکھ کے نال چوری ہیر سیالنی کہے تبیت ہے نی
ہور رانجھے دی بات جو لکھیا جے ایہہ تاں گل تیری انا نیت ہے نی
تیں مگر کیوں اکید اٹھ پیئے ایہدی اساں دیناں پریت ہے نی
دتے چھیڑ مجھیں وڑے وچ بیلے ایس منڈیلی ایہا ریت ہے نی

ساڈی خیر ہے چاہندہاں خیر تیری جیڑی خط دے لکھن دی ریت ہے نی
رکھاں چا قرآن مصحف اینوں قسم کھا کے وچ مسیت ہے نی
اساں جاتر تخیاں وچ بیہنا سائوں لگو نا اکید اکیت ہے نی
راتیں بیٹھ اللہ نوں یاد کردا وارث شاہ دیناں پریت ہے نی

ایضاً

نی میں گھول گھتی اوہدے مکھڑیتوں پاؤ دودھ چوری اہدا قوت ہے نی
نہیں کجھ بیاندی کرتوت کوئی سبھے لڑن آتے مغلوط ہے نی
موہ یا تساندیاں مہیاں گالیاں دا اہناں ٹک کے ہویا تابوت ہے نی
جو قتنا آوے تینوں چند چڑھدا رانجھا دسدا وانگ ملکوت ہے نی

الا اللہ دیاں چلیاں پاؤندا اے ذکر حی لایموت ہے نی
جدوں تساں تے سی گالی دیندیاں سو اتھاں آ نہیں دا کوئی کوت ہے نی
بیلے وچ مجھیں تت چاردا اے رانجھے یار دا تھاں لاتو ہے نی
وارث شاہ پھراں اوہدے مگر لگی اجے نیک اوہ رہیا اچھوت ہے نی

نامہ نوشتن بیگمہ رانجھا بطرف ہیر

ساڈا ماں سی سوتیرا ہو گیا ذرا ویکھنا بُرا خدایاں دا!
شاہو کار ہو بیٹھی ایں مار تھیلی کھوہ لیائی مال توں سایاں دا

توں ہی جیہا نتے توں ہی پایا اے نہ ایہہ باپ تساں نہ بھایاں دا
گنڈا ہتھ آیا تساں گنڈیاں دے اکھا چوہا جیوں لکھو تھا دیا یاں دا

اگ لین آئی گھر ساںبھیوئی بدلہ پا وسیل ٹیڈیاں چایا ندا ۔ وارثشاہ دی مار ای وگے ہیرے جویں کھیوئی دیو بھر جایاندا

نامہ نوشتن ہیر

چھلاں بیلیاں اندیو چہ پھرے بھوند اسر وچہ پائیں گنہگاراتوں ۔ میرے واسطے کار کماوندا ئے میری جند گھولی ایہدی کاراتوں
تدوں بھابیاں ساک بندیاں سن جدوں ٹیا پکڑ پہاڑاتوں ۔ گھروں بھائیاں نے چا جوابدتا لڑکے بھوئیندیاں پٹیاں چاراتوں
ناامید ہو کے وطن نوں چھڈ ٹریا موتی ٹٹے جیوں ٹپدتی تاراتوں ۔ ایہہ آکھدا ئیں نہیں جاوندا جے بھاویں لالو زور سرکاراتوں
بناں محنتاں مقتے لکھ ہیر وہیں ہور چا جائے تلواراتوں ۔ ندھی آکھسن جھگڑ تاں ال لوکاں ادس موہنے بھنڑے یاراتوں
تیس ایہدے خیال نہ پؤ وانڑیو نہیں کھٹ کجھ ایس بیوپاراتوں ۔ میرے آکھنے تے ہیں چار دا اے لوک کھٹدے کسب روزگاراتوں
وارثشاہ سمجھاتوں بھابیاں نوں ہن مڑے نہ لکھ ہزاراتوں

مشورہ کردن چوچک با برادران خویش

چوچک سدبھائی پرہے لا بیٹھا کتے ہیر نوں چا پرنا ئیے جی ۔ آکھو رانجھے دینال ویاہ دیواں اگے نبڑے چا منگائیے جی
ہتھیں اپنی کیتے سامان کیجے جان بجھ کے لیکٹ نہ لائیے جی ۔ بھائیاں آکھیا چوچکا ایہہ مصلحت اسیں آکھدے نہ تھیں مائیے جی
ساٹی آکھیا جیکرن بیٹیں اسیں کھول کے چا سنائیے جی ۔ وارثشاہ فقیر پریم شاہی ہیرا وستوں پچھ منگائیے جی

جواب دادن برادران

رانجھیاں نال نہ کدی ہے ساک کیتا نہیں دتیاں اساں کوڑمائیاں او ۔ رکتوں رلدیاں کھلدیاں آیا نوں ملن ایہہ سیالاں ندیاں جایاں او
ناں کھیڑیاں دے ایہہ ساک کیجے دتی مصلحت بھیناں تے بھایاں او ۔ بھلیاں ساکاندیاں چا ساک کیجے دھروں ایہہ جے ہندیاں آیاں او
کھیڑا ساک چنگا کہیا من ساڈا ایہہ پچھوں پھر چنگا ڈھونڈ دا جایاں او ۔ وارثشاہ انگیاریاں بھکھ دیاں نی کیسے وچہ بروُدنہ پایاں او

ایضاً

کھیڑیاں بھیجیا اساں تے اک نامی کرن منتاں چا احساں کیجے ۔ بھلے جٹ بوہے اُتے آن بیٹھے ایہہ چھوکری انہاں نوں دان کیجے
اساں بھایا تنے ایہہ صلاح دتی کہیا اساں تدا سر پروان کیجے ۔ انہاں دماں اکجھ وساہ ناہیں اتے یاہاں دا نہ گمان کیجے
جیھتے رب دے نام دا ذکر آوے لکھ بیٹیاں چا قربان کیجے ۔ وارثشاہ میاں نہیں کرُوا کرڑ فرعون جیہاں ول دھیان کیجے

مجلس آراستہ کردن مہر چوچک برائے شادی

جیھڑے آئے بھائی سن بنیا حد لاتے پینچ سن اپنے نگر اندے ۔ ہتھ دے روپیہ تے پا ٹنکر سوال پاوندے چھوہراں بکراندے

لوکاں آکھیا سُن توں بیلیا اوئے بتراساک ہویا نال ٹھکراندے
اک آکھدیاں گاوندیاں نال خوشی پھر گھومدیاں نال سکھراندے
دھرپا ڈھول جٹیٹیاں دین ویلاں چھٹے لیندیاں دائیاں ٹکراندے
وارث ہیر رانجھا دلگیر ہوئے دہوئیں دین گالی نال اکڑاندے

کھیڑیاں رامژدہ شادی رسیدن

رلی جاو دھائی چاکھیڑیاں نوں لڈی مار کے جھنبرل گھندینی
بولی راگ سوہاگ دیاں نال خوشی ہور رچن پئے گتا گت دیتی
بھلے کرم ملے سانوں شرم والے۔ رچے جٹ بھائی اہل پت دینی
چھالاں لاں اٹھیاں خوشی ہو کے لامجلساں کھیڈدے وندینی
اک دوجے نوں دین مبارکاں جی ہور کم سب ہون سپت دیتی
وارثشاہ وی تیسری ونڈیاں تے وڈے دیگچے دودھ تے کھندیتی

غصہ شدن ہیر با مادر خود

ہیر ماں دے نال آلڑن لگی تساں ساک کیتا نال زوریاں دے
کدوں منگیا منس میں آن تیتھوں ویر کڈھیونی کنہاں کھوریاں دے
جیہڑے ہون بے عقل چالاوندینی اٹاں چوبیاں دیاں وچہ بوریاں دے
چاچند نوں پری داساک دتو پری بدہ سیائی گل ڈہوریاں دے
میتاں نہیں جانا نال کھیڑیاں دے بھاویں لالے زور حضوریاں دے
ہن کریں ولاکیوں ساں کولوں ایہہ کم نہ ہوندینی چوریاں دے
بھلاں مار کے کچھوں پیار کرنا چپ کرن نا ہیں نال لوریاں دے
وارث شاہ میاں گنا چکھ سارا مزہ دیکھ لے پوریاں پوریاں دے

مشورہ کردن ہیر با رانجھا

ہیر آکھیا رانجھیا تیر ہویا ایتھوں چل جے اٹھ کے چلنائیں
جدوں گھر سے جاوڑی میں کھیڑیاں دے کسے اساں نوں مڑ نہ گھلنائیں
ایس عشق دے آن میدان اُٹھے بُرا شور سے نوں رنوں ہلنائیں
دووین اٹھ کے لمبڑے راہ پئیے کوئی اساں تے دیس نہ ملنائیں
ماں باپ نے جدوں ویاہ دتی کوئی اساں دا زور نہ چلنائیں
وارثشاہ جے عشق فراق دڈے ایہہ کٹک فراق کس جھلنائیں

کلام رانجھا با ہیر

ہیرے عشق نہ مول سوا دیندا نال چوریاں اتے اددہالیاندے
معلوم ہویا تیرے عشق توں چاکے دنجاایں منہ کالیاں دے
ٹھگی نال نیں میں چرائیاں ایہہ راہ رناندیاں چالیاں دے
کڑاں پوندیاں نٹھیاں لبیں وچوں قصے سنے نی کھوہیاں گالیاندے
سرجان قربان توں ورتنی ایں پتر ڈھٹھے نی کنہاں بروالیاندے
وارثشاہ صراف سب جانیدیتی عیب کھوٹیاں پیہیاں والیاندے

تیاری کردن شادی ہیر

چوچک سیال نے قرار وسار تے جدوں ہیر نوں پایا مایا نئی
ہن تیری رانجھیٹیا گل کیکوں توں الانئیں جھیاں چرایاں نی!
کڑیاں سیالاندیاں دھنیلا ہو سبھے پاس رانجھیٹے دے آیا نئی
اوہدویاہ دے سازسامان ہوئے گنڈیں پھیریا دیس تایا نئی

ادے مور کھا اچھو توں ٹنڈھڑیوں ہیر سیال کہیا ہن چا پانی
جیتوں انت توں ہی پچھاونا سی ایڈیاں محنتاں کا سنوں چا پانی
تینوں ویاہ دے ہار شنگار ہوئے اتے کھیڑیاں گھر بیو دہا پانی
رانجھے سد کے ہیر نوں بیٹھ گوشے گلاں بیچ دیاں چا گشیا پانی
باہوں پکڑ کے نوردے کڈھ دیسوں ایویں توڑ توں جو بیس لا پانی
کدی اساں نوں آس ہے نڈ دیئے نی جتھے کھیڑیاں زراں وکھایا نی
ہیرے قہر کیتو رل نال بھاباں سب کھلو کھل چا گوائیاں نی
ایہا حد ہیرے تیریاں ساڈی محل چاہڑ کے پوڑیاں چایاں نی
کھاہ قسم سوگند تیں گھول پیتی ڈوب سٹیاں پونیاں پایاں نی
تیریاں نیتاں ہور دیاں ہور ہویاں گلاں آس امید دیاں مکایاں نی
یار یار تھیں جدا کر دور ہوئے ہیرے باپ تقدیر لکھایاں نی
وارثشاہ ویاہ دی خوشی چڑھی اکھیں ہیر دیاں لال سوایاں نی

کلام رانجھا با جلیساں ہیر

رانجھے آکھیا مونہوں کی بولنائیں گھٹ وٹ کے دکھڑا ہیونائیں
یوم تشقق السماء بالغمام اینڈا پاڑ کے نوں کس سیونائیں
صبر دلائے مار جہان پٹن اپے کاہیوں اساں کہیونائیں
اساں صبر تھیں کم جو پاونائیں انبر پاٹ پوے صبر سیونائیں
ہیرے صبر دی داد جے رب دتی کھیڑیں ہیر سیالی نہ جیونائیں
یوم اخرج الارض اثقالہا سارے دیس دیوچ ایہہ کھیونائیں
تیں کملیاں عشق تھیں نہیں واقف نہوں لاونا تم دا ہیونائیں
وارثشاہ چپ کیتیاں کم پایئے اچا بول کے کاہ رکھیونائیں

آمدن جلیساں نزد ہیر

رل ہیر تے آئیاں پھیر سبھے ۔ رانجھے یار تیرے سانوں گھلیائی
جیتوں انت اوہنوں پچھا دیونا سی اوہدا کالجہ کاسنوں سلیائی
بے صدق ہویوں صدق ہاریوئی تیرا صدق یقین ہن ہلیائی
جے تدھ انت ایہہ گھولنا گھولنا سی کاہنوں اسلا جی آڈلیائی
سوٹا کملی وجھلی سٹ کے تے اٹھ دیس پردیس نوں چلیائی
اساں انتی گل محکم کیتی تیرا بکل ایمان ہن چلیائی
اوہدا ویکھ کے حال احوال سارا ساڈا اوندیاں ہنجھ نہ ٹھلیائی
تراس ہیر اس دے عشق کولوں تقلات دے بیان توں چلیائی

دن رات ہیرے تیرے رشق رانجھے مہناں کل جہان دا جھلیائی
وارث حق دیتوں جدوں حق کھتھا عرش ربدا تدوں ترتھلیائی

جواب دادن ہیر جلیساں را

ہیر آکھیا اوسنوں کڑی کر کے بکل وچ لوکایا جے
آہمو سامنے بیٹھ کے کمال گلاں تسیں منصف ہو مکایا جے
بس آکھ تھکی اوس کملڑے نوں لیکے اٹھ چل وقت کھیایا جے
میری ماں تے باپ توں کرو پردہ گل کسے نہ مول سنایا جے
جیہڑے ہون سچے سوئی جت جاسن رل جھوٹھیاں مہناں لایا جے
میرا آکھنا اوس نہ کن کیتا ہن کاسنوں ڈسکنا لایا جے

اجے ہے ویلا آکھے لگ جائے تسیں اوسنوں جا سمجھایا جے
وارثشاہ میاں ایہہ وقت گھتھا کسے پیر نوں ہتھ نہ آیا جے

آوردہ شدن رانجھا نزد ہیر

راتیں وِچ رلائیکے ماہڑیوں کڑیاں ہیر دے پاس لے آیانی — ہیر آکھیا آوندیاں بسم اللہ دولتاں ہین گھر آئیاں نی
لوکاں آکھیا ہیر داویاہ ہندا اسیں ویکھنے آیاں مایانتی — سورج چڑھیگا مغربوں جو ہین نیت تیا توبہ ترک کر گل برائیاں نی
جنہاں مہینداچاک ساں ستے تڈھی سوئی کھیڑیاں دے ہتھ آیانی — اوسیوقت جواب دے ماکاں نوں ہک ڈھاڈیاں اگے لایاں نی
ایہہ سہیلیاں ساک تے بیسن تیرے سبھے ماہیاں پھوکیا تایانی — تساں وہٹیاں تین دی نیت بدھی لیکاں جدنوں پچھے لایانی

ہکی اساں نوں آس ہے نڈھ ہینے نی جیتھے کھیڑیاں نے رلا ویکھایاں نی
وارث شاہ اللہ نوں سونپیوں توں ساؤں چھڈ کے ہور دے لایاں نی

مقرر کردن تاریخ شادی ہیر

کھیڑیاں ساہ کڈھایا باہمناں توں بھلا تتھ مہورت وار میاں — ناویں ساونوں رات سی ویروارئ لکھ گیا ایہہ دن وار میاں
ہیر رات نوں آن نکاح لینا ڈھل لاونی نہ زینہار میاں — اوتھے کھیڑیاں سب سامان کیتے ایدھر سیال بھی ہوئے تیار میاں
رانجھا ویکھ کے ساز سامان سارا ہو بیٹھائی بیقرار میاں — وارث شاہ نبا ہلڑا نال ہویا ہتھ تیر کمانا تلوار میاں

اقسام مٹھائی

لگے تگدیاں تے نشکر پارے تلن ڈھیر لادے وڈے گھیور انداے — تلے خوب جلیب گل ہیت لوندی لڈو مکیاں بھنڑ میور اندے
سیداکھنڈ تے گھیو پارہے جیجھی کھابی لاڈلی نال جوں دیو راندے — قلاقند کھانیاں سواد میٹھے پکوان کیتے نال تیو راندے

ہور جو جہان دی رسم آہی سب جمع ہوئے نال تیو راندے
رنگا والیاں تتھ جمیل جھانجھر باز وبند مالا نال تیو راندے

ایضاً

مٹھی ہور کھجور پر اکڑی بھی بھرے خوانچے نال سمو سیاندے — اندر سے پچور بالچی وڈے اتے کھنڈ تے کھریاں کھوسیاندے
دھر نال خطاباں گول پکے نے بیدانیاں نال بلوسیاندے — رانجھا جوڑ کے ہتھ فریاد کردا دیکھو کھنڈ ساک بیدو سیاندے
اسیں چپ کرکے پرہاں ہو بیٹھے وس چلدا نہیں ہن رو سیاندے — وارث شاہ نصیب ہن پون جھولی کرم ڈھہن نا ہیں نال جھوباندے

اقسام طعام

منگائے پاس چاول دال دہیں بھر یا پالیا پاہندیا ماہیاں نوں — سب پچوہڑے چیتڑے رج رہے رانجھے جہیڑے سانبھدے واہیاں نوں

یخنی زردے تے ہور پلاؤ قلیئے اشراف امیر سپاہیانوں
دال شوربا نے نال مٹھا منڈا اڈو ماں کنجراں راولاں نائیاں نوں

کامے چاک چوبر جہیز ڈانگری سن دہی مکھ جو دہن مولائیانوں
وارث شاہ سب نعمتاں جمع ہویاں لوک کھاوندے بے پرواہیانوں

اقسام برنجہا

مُشکی چاولاں دے بھرے آن کوٹھے سوئن پتی دے جھونڑے چھڑیدینی
باریک سفید کشمیر چاول خورش جیہڑے حُور تے پریدے نی
گل بند یار توا خوب چاول سکھداس نالے پئے چھڑیدینی

باسمتی مسافری بیگمی سن چیند تے در دبھی بھری دے نی
مٹھی کر کہرا سیولا کرت انوکھا میوا پاکے تھالو چہ دھریدینی
گگیاں ہنپچیاں نال ہتھوڑیاندے موتی چون لوہیاں نال جڑیدینی

مقولہ شاعر

ساک ماڑیاندے کھوہ لین ڈاڈے آن ڈھگے آن پُجدے اوہ نہ بولدینی
کدی آکھدے ماپیئے آپ مریئے پئے اندرمن باہر وڈولدینی
شاندار نوں کرے نہ کوئی جھوٹھا۔ کنگال جھوکھٹا کرتولدے نی

تہیں چیلدا وس لاچار ہوکے موٹے سپ وانگوں وس گھولدینی
گُن ماڑیاندے سبھے رہن وچے ماڑے ماڑیاں تے دُکھ پھولدینی
وارث شاہ لتاڑیدے پئے ماڑے مارے خوف دے موہوں نہ بولدینی

تعریف زیورات

کنگن نال زنجیریاں پنج تنیاں ہار نال لونگ پرائیونے
بنجی جگنیاں نال حمیل مالا عطردان بھی نال گھڑائیونے
گور کھ دھندا انگوٹھی نے چونپ کلیاں کان پھول تے آہس بنائیونے

انگلاں نال کپورا ندے جُٹ پیچے توڑے پاؤنٹے گجریاں چھالیونے
سوہنیاں اڈیاں نال پازیب پھبے گھنگرا لڑ گھنگھرو لائیونے
وارث شاہ گہنا ٹھیک چاک آہا سوٹی کھنڈ طرے چا پوائیونے

ایضاً

سکندری بھنڈی بیربلیاں پپل پترے جُھمکے ساریا تے
چنن ہار لوگا ہنڈیاں نال لوہلاں وٹی ڈوڈل بیاڑے دہار یا تے
لاگ لاگیاندے جیہڑے نقد آہے گن گٹ کے چاو چار یا نے
ونگاں چوڑیاں وچہ وندانیاں سن نال چھلیاں وا آرسی ستار یاے
جیہڑے زیور سب تیار ہوئے انگ لاندے ہار سنگار یا نے

ہس جبڑے چھڑ کنگناں نال جگنی ٹکے نال ہی چا سوار یا تے
چھلے کھیلاں تے سب تیار ہوئے نال داؤنی چا سوار یا نے
داج گھت کے تونگ صندوق یدے سنو کی داج رنگا یا تے
یندے آرسی نال انگوٹھیاں دے مہر چھوئی آن شار یا نے
وارث شاہ میاں اصل داج رانجھا اک اوہ بدرنگ کر مار یا تے

شمار پارچات جہیز

لال لنگیاں لنتے ملاحی لاچے نالے کھیس تے ریشم سلا ریانی

مانگ چونگ ٹپا گلاڈوپٹے سن بوندا ہور پنجتانیاں ساریانی

چوپ چھاٹلاں تے نالے چار سہے چنداں مورا اندر باہو چھاریاں نی
ساکو نبھرڑے چادراں بافتے دیاں نال کھوچھضاں دے جھلکاریاں نی

رنگ رنگ دے داج تیار ہوئے سب جوڑ کے چا سوایا نی
وارثشاہ چنگے سرو پا خاصے پوشاکیوں ملدیاں بھاریاں نی

ایضاً

لال گھگھرے کاہڈویں نال سُتر وشنکی لگاں دیناں تسلیرڑینی
دریائیدیاں چوپیاں نال کھیمن کمخواب تے چُنیاں بلیرڑینی
داج سُرخ سفید تے زرد پیلے کیسری اطلسی نیلرڑے نی

بوک بند اتے ستر بادلاسی زری خاصے چوتار رسیلرڑے نی
چار خانئے ڈوریئے ململاں سن چھوپ چھاٹلاں ل سکھیلرڑیتی
وارثشاہ دو اوڑھنے ہیر رانجھا ٹک تیلرڑے نے ٹرے جیلرڑیتی

ظروف جہیز

سُر مبدانیاں تھالیاں تھال چھتے لوہ کڑاہ چھ تے نال کڑاہ بیاندے
چمچے بیلوی دوہنے دیگچے سن نال خوانچے طاس بادشاہیاندے
گھمہاراں نے ٹھاندے ڈھیر لائے ڈھکے بہت بالن نال کاہیاندے
خلقت جُڑی ہے روٹیاں کھان والی کوئی وار نہ آوندا ناٹیاندے
لیا جس وچہ جگدے ہیر چوچک خلقت جوڑ دی ہتھ دعا نیاندے
رانجھا چھڈ کے جہیں فقیر ہویا جا بیٹھا ٹی وچہ سرائیاندے

گول گڑوے نیلی تے طلبیا زاں تے رکاب پرات پر دار بانیدے
بیحساب پیالے انت سن داج لئے جگرے پاٹدے دیکھ پرائیاندے
شکاں ماشکی بھرن آتا دے لوکے سینکڑے کھوہ وچہ پاپاندے
کوہن بکرے کرن پلا قلیہ کھیہ چھائلے بہت قصائیاندے
دیگاں رکھیدے گھت زنجیر رسے توپاں کھچدے کٹک بادشاہیاندے
وارثشاہ چاہ دیاہ دا ملے سنجے بھرن پیسے منگوماہیاندے

آمدن مردمان برشادی ہیر

ڈاراں خوبانے میلا آندمیل آئے حور پری دی ہوش گوانداتی
باراں ذات تے سٹ سنات مٹھی رنگے نگدیاں صورتاں آندیتی
نال آرسی مکھڑا دیکھ سُندر کول عاشقاں نوں ترساندیاں نی
اک وانگ بساتیاں کڈھ لاٹو دیر راہد دی ناف دکھاندیاتی
اک گاؤ نکے کوٹلاں وانگ ہویاں آل وچہ دوہڑ کے لاندیاتی

لکھ جٹیاں مشک پلٹیاں تن پدمنیاں وانگ سہاندیانی
پریزادجٹیاں تین کُھنی نال ہیک مہین دے گاندیاں نی
اک لاہ کے چادراں کڈھ چھاتی اور پروادیوں چھاتیاں باندیاتی
اک ناوٹی مار دیا نچدیاں نی اک شتوہ دیاں گھوڑیاں گاندیاتی
اک آکھدی مورنہ مار میرا اک وچہ مولڑا اکاندیاں نی

اک عاشقاندے گیت گاندیاں نی تھنے کھنے تُول بیاں سُناندیانی
وارثشاہ جو شیر گرلھ ٹین اتے لکھ سنگتاں زیارتی آندیاں نی!

ایضاً

جویں لوک لگا ہے تے وتن کھمن بھرڑ تھو مار کے تے رنگ لاندیاتی

جھرڑیاں صدق دیناں چل آوندیانی قدم چُم مراد سب پاوندیانی

کڑیاں جھنگ سیال دیاں وچ ڈولی، پنجاں پیراں دی رات نوں آئیاں نی

گڑیاں جھنگ سیالاندیا میل نبیاں کامن راگ سہاگ گاندیاں نی | جوڑی زری تے بادلے ویاہیاں نددیکھ کواریاں کول شرماندیاں نی

پھڑ ٹھوٹھ مار کے چھمنیاں گھتدیاں نی اک آوندیاں تے اک جاندیاں نی

وارثشاہ داچوراں گٹ کے تے دے فاتحہ ونڈ ونڈیاں نی!

آمدن برات

ڈھاڈی بھگتے کنجریاں نقلیے سن گاؤن ڈوم سرود وجائیکے جی | کشمیریاں دکھنی نال واجے بھیڑاں تڑیاں چھنا چھنائیکے جی

ہوئے گھوڑیاں تے اسوار کھیڑے چڑھے گبھرو جنج بنا کے جی | گاؤن کنجریاں خوب آواز کر کے لتے دسدیاں ہتھ بنا کے جی

وانگ مور دے پائلاں پاندیاں نے ناچ نچدیاں پیر نچا کے جی | پروار کبت سن بہت پڑھدے دیندے لوک زبان سنا کے جی

گھوڑی سرا راگ مراثناں دا گاؤن ڈھولکاں نال سوچھا کے جی | کاٹھیاں سرخ بنا دیاں ہتھ نیزے داروپی کے دھرگ وجائیکے جی

کیسر بھنڑے پگاندے پیچ آہے گھوڑے بوہجیل چھنکائیکے جی | وچ دائرے جنج اتار کیتا صفاں بوریاں دین وچھا کے جی

چھلا سریاں طریاں نال کلکس ٹکے دتے نی لکھ لٹکائیکے جی! | سونے ٹوپے تے چیرے لاچقے بدے بھرتد چمکا کے جی

پیچ دان سجائے تے خوب بیچے سچے تلے دے بند پوائیکے جی

وارثشاہ دے متھے تے زنہ مکٹ سوہنے سہرے گنھ بنھا کے جی

آمدن برات در جھنگ

چڑھی رنگ پوروں جنج کھیڑیاں دی ڈھکی شہر سیالاندے آمیاں | لاگی لکھ خوشامدی آکھلے ہتھیں دستے نے سہرے اپڑا میاں

سطر بنجیاں گفت وچ شہر بیٹھے چوڑے ڈھاڈیاں کھلے آمیاں | وارثشاہ ڈہاڈی کھلکاؤندی کیتی کھیڑیاں بہت عطا میاں

آمدن برات و غمگین شدن رانجھا

جنج آؤندی دیکھ کے کھیڑیاں دی رانجھا بھج کے وانگ کباب ہویا | خوشی ہیر دے ویاہ دی ہیدڑیاں نوں مست پیتیاں باہجھ شراب ہویا

اج کون پچھے رانجھے چاک تائیں بیگم ہیر تے کھیڑا نواب ہویا | بھلی موت آکھے رانجھا زندگی توں جیون یار دے باہجھ عذاب ہویا

لوک آکھدے چوچک نے ظلم کیتا ہارے قول ایمان خراب ہویا | رانجھا ہیر تچھے مہیں چار داسی مشہور سی وچ پنجاب ہویا

کیتا جدوں سوال سی کھیڑیاں نے رانجھے سمجھیا سانوں جواب ہویا | وارثشاہ معلوم کرلئیں آپے روز حشر دے جدوں حساب ہویا

دشنام دادن دختران مردمان برات را

دیکھ جھنگ سیال بہشت نبیاں کے کڑیاں نے وقت سہایا ئی | پہلاں چھتیاں سوہنیاں گندکے تے اکو جنبڈ ہاں متا پکا یائی

کائی آکھدی اماں چوداو بانے تیری بھین تے کی پھنایائی | اماں تیری داسید یا کھیڑیاں وے نال چاک دے عقد پڑھایائی

آوے لاڑا بابچیک بچیک کہنی ایتھے دہاں داچک چکایا ئی!
کائی دے گا ئیں کائی پائے کامن آپوا پنا ڈھول وجایا ئی
جنج کھیڑیاندی جلدوں آن ڈھکی کڑیاں کا مناں نے زور پایا ئی
بھاویں بھین بھنیویں توں وچ کھاں ویکھا اِہو اساں نوں پایا ئی
چوچک مہر دیاں گھر دیاں بلیاں توں ٹبر کھیڑیاں دا پڑوایا ئی!
وارثشاہ میاں پہلوں سمجھا سی کیوں جانکے بھار اُٹھایا ئی

ملاقی شُدن سیالاں با کھیڑیاں

جانجی کمراں کس کے کھلے تدوں تیلیاں آن مثال پھڑی!
بھرا داسیاں دا ویکھ کے خوشی ہوئے کئیں پیندے تے سوہنے ہس کڑی
لکھ لکھ گذار دے شکرانہ جدوں جنج دروازیوں آن وڑی
وارثشاہ کی پچھنا ئیں ہیر تائیں وانجی جگتوں چلی ہے ہیر کڑی

ایضاً

نائی چاکے تھال پتاسیاں دا دھریا کھیڑیاندے اگے آمیاں
رلمی کھیڑیاندی ہوگئی پچھاں چلے لاڑا گھوڑی تے لیا چڑھا میاں
روک تے نچ بعلے تے اِک لگی دھریا کھیڑیاندا سِروپا میاں
وارثشاہ سر بابلے نال چڑھیا چنگے کریگا کم خُدا میاں

روشن شُدن آتشبازی

آتشبازیاں چھٹیاں پھلجھڑیاں ہوئیں چھٹے تے باغ ہوا میاں
سادن بھادروں گجیا چھیڑیا پانی ٹنڈ چو ہیاندی کرتائے میاں
ہوائیں چڑھدیاں طرف اسمان دے چی رنگ رنگ دے ہون شعاع میاں
کوکیاں چلن زمین کنیدی سی بُرج چڑھدے سن طرف اسمان میاں
شیر سرن تے چھٹدے نال خوشی مغل سوٹیاں تے بھڑ کو پا میاں
ہاتھی مور تے چکیاں جھاڑ چھٹے تارو تاڑ پٹاکیاں پا میاں
مہتابیاں ٹوٹکے چادراں سن دین چکیاں وٹھے رسا میاں
اک لاکڑی آوندے کھیس لیکے تسبیح ذکر دی بہت پھرا میاں
دوروں نیڑیوں ویاہ دے ویکھنے نوں آئی پر کھمی شُم شما میاں
وارثشاہ آتشبازی چھٹ گئی ہُن اگلی گل سُنا میاں

تمسخر مطربانی

ڈومنی کامن پائیکے چھندا آکھے دے سِٹھنیاں تے مہنے ات دینی
بھاون رکھ بیٹھے وچہ کھیڑیاندے چاول تھالیاں دے پوچہ گھندیتی
لاگی دین پچھاوڑیاں لاگیاں نوں رسم ہور جو سوں پیندے نی
ویلاں دین اتمیلیاں نہ سدکائی کھیڑے اُتے وڈے گتدینی
کجھ کھیؤ تے تنکراں شُدھ ناہیں کھنڈ چاولاں دے اُتے سٹدینی
وارثشاہ کھیڑے رل کھان کھانا بہت جس ہوئے چوچک جیدیتی

دُولہا اندرُون آوردن

میل جوڑ کے سالیاں نے جنج آندی لگیاں شگن سبب کراونے نوں
آبیٹھ کھڈکنے کھیڈ ملا۔ چاول لونگ پتاریاں پاونے نوں
گھت شرم سلائیاں دین گالی تے کھڈ کنے نال کھڈاونے نوں
ستھ تیلیاں پڑ پوچہ یال دیو شوہ دی نذر ٹکاونے نوں

کائی آکھدی اماں چو دا ویا وے نکی آندیوئی بھین پٹھاونے نوں
چھنّا تھال دیوچہ چار کھیئوتے پکڑ زور دے نال اٹھاونے نوں
ہولی نال چا کچھیا گبھروں نوں روڑی لگیاں آن کھلاونے نوں
گرد آن ہو بیاں دوالے رنید کرید نیاری کردیاں چھند بجھاونے نوں

تیرے نکے سر بالیدی اماں چودی سدا وسنوں پام پہاونے نوں
دئیں ترت حساب کتاب سانوں چھڈ بیٹھائیں ڈھل کی لاونے نوں
بھری گھڑا اگھڑولی تے کڑی نہاتی آیاں پھیر نکاح پڑھاونے نوں
وارثشاہ نوں بیٹھ کے چھند چھیں جادو کردیاں سحر لواونے نوں

گفتگو خسراچیاں با سیدا

بیٹھ منگدیاں سالیاں چیچ چھلا دودھ دیہہ آن بدھڑی چڑیدا وے
لونگ منجڑ ید یوچہ کوٹ کردے گھت چھلا کڑی چڑیدا وے
تینوں تاں وکھاں تُوں باہجھ تھماں پونجادیہہ کھاسونیدی چڑیدا وے
چینا بلکناتے جویں تیل تھندا دیکھاں ڈھلیہ پیا کیلوں چھیدا وے
کوادی کڑی تے بافتہ کتیائی جیہڑا شہر تسا ڈے آئیدا وے
ساڈے پینڈڑے چاک نوں دیہہ اماں لیکھا نال تیرا دین وریدا وے

دودھ دے توں کواری دا چوجناّ نال وچھنا کھنڈی پڑی دا وے
بناں بلداں دے کھوہ دیہہ گیڑ سانوں او کھڑ کنا کا ٹھدا کھڑیدا وے
اک منس کیرا کھڑی منگے ہاتھی کچھے کیکوں پھڑیدا وے
ان وِدھ موتی ہار ہیاندا گل انگیاں پا مُکے پھڑیدا وے
جیہڑی ماں بھین تے پیو تیرا اہدا نام اُچیرڑا مستی دا وے
وارثشاہ جیہا کھڑیا وانگ پھلاں جویں پھل گلاب دا کھڑیدا وے

کلام سیدا

انی سوہنی ایں چھیل ملوک کڑئیے مینتھوں اینا چھیڑ نہ چھیڑیدانی
چڑھیا ساون باغ بہار ہوئی دیہہ رکھا سر کرڑا کھڑیدانی
چینا کنگنی چوگ چھونیاندی جیہڑا انت گھمیاراں تے چھڑی دانی
سوہنیاں ساویاں نال بہار تیری ٹمک آئے ندا لونگاندی ھڑیدانی
تینوں تاں دسّنا اساں باہجھ تھماں میلہ دیکھے دھو نکل تے جھڑیدانی
چھب نہائے بلک بھر چھیل کڑئیے چک کھو یدا نام لے گڑیدانی
اساں بھال کیسر یدا منسوں آندا ٹپ ٹپ تیرے اُنے چڑھیدانی
آ کنج کوائیے ڈریں موئیے جیہا یانہ گجی دی جھری دانی
اک منگیو ایہہ آن ہوند کڑئیے لوکا سونیدا کتے نہ کھڑیدانی
اک گل بھلی میرے یاد آئی روٹ سکیھا پیر دی بھڑدی دانی
کوٹ لونگاندے کیتے نے وچ بیچے تیرے سوت نوں کول نے دڑیدانی
پھولی منگدی لے توں گھوک ترکا منا سب سمریر وچہ وڑیدانی
اک چاک دی بھین نے نیں سیدہ چلو نال میرے جوڑ جڑیدانی

رتن سوسٹھ دیوچہ بلقیس رانی ایہہ لے چیچ اوہدی پڑی دانی
ٹنگیس بارسا دوہتی پور لڈھے ایہہ دودھ آن بدھڑی چڑیدانی
دودھ لیا ہے کواری دا چو کڑئیے ایہہ لے پی جے باپ لڑیدانی
کھنڈ پو سیدا وچھا دیاں تینوں ٹلمہ لال وچہ اوسد دھری دانی
بناں بلداں دے کھوہ بھجا دتّا اُدھ کھڑ کنا کا ٹھدا کھڑی دانی
ہور کون ہے تی جیہڑی منس منگے ۔ اساں منس لبھا جوڑ جڑیدانی
چکھا لودا تے ہندوستان اندر ایسی حکمت پیر دی جڑی دانی
جوڑی ہاتھیاندی گھے وچہ پائی ۔ ایہہ لے ڈالیے پھڑ جے پھڑیدانی
ہیقص آپ لیں سمبھال کڑئیے ایہہ سے گھرک بلا کڑی چڑیدانی
چال چلن مرغائیاں تراں ناری بولیاں پھل گلاب دا جھڑی دانی
سرمہ سرخی تے لوہڑ اندا سٹر یدا شیشہ نشا وچہ آرسی جڑی دانی
اساں بھال کیسر یدا منس آندا جیہڑا ساڈیاں حوراں نہ مڑیدانی
وارثشاہ کھیڑا کا ہنوں لکھیا ہے جویں چند پردا اوچہ وڑیدانی

در بیان عقد بستن ہیر

قاضی سد بہالیا فرش اُتے آیا ہیر دا عقد پڑھاونے نوں
مسلمان دے پنج بنا دستے کلمہ صفت ایمان پڑھاونے نوں
چھ کلمے تے پنج نمازاں کہیا مسئلے ہور بتا سمجھاونے نوں
غصہ کھا کے ہیر سیال کہندی نہ کر جھگڑا اجی کھپاونے نوں

دو شاہد تے اک وکیل کیتے نیت خیر دے ہتھ اٹھاونے نوں
لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ ہکو کہیا شریعت بتاونے نوں
دلوں شک مٹا کے کہیں بی بی تاں ایجاب قبول کراونے نوں
میتاں مکھ نہ موڑساں رانجھنے توں وارثشاہ کی قول پھراونے نوں

کلام ہیر با قاضی

پڑھے علم تے عمل نہ کرے جیہڑا اوہ وچہ ہاویہ دوزخ سٹنا ئیں
وڈا اکھوہ ڈوہنگا ورگ ہیگا رب قاضیاں نوں اوتھے سٹنائیں
میتاں وچہ ایمان دے رہاں ثابت بھلا قاضیا تدھ کی وٹنائیں

جیہڑا حق نوں کرے ناحق میاں ایس جگ تے اوس کی کھٹنائیں
زہد بندگی رات دن کرن ناہیں وچہ اگ برا بندے گھٹنائیں
وارثشاہ جو قاضیاں برا کیتا وڈے ڈوہنگڑے کھوہ وچہ سٹنائیں

رنجیدہ شدن ہیر

قاضی سدیا پڑھن نکاح نوں جی ہیر وہیر بیٹھی نہیں بولدیے
نزع وقت شیطان جاں دے پانی پئی جان غریب دی ڈولدی اے
لکھی اندر رنجھیٹے دی اساں کیتا تنجی ماں کیوں چھہاؤ نوں رولدیے
دیکھو محکمے عشق دے اساں کیتے ساتوں ماں کیوں چھہاؤ نوں رولدیے

میتاں منگ رنجھیٹے دی ہو چکی ماں کفر تے عیب کیوں تولدیے
اساں منگ درگاہ تھیں لیا رانجھا صدق سچ زبان پئی بولدیے
اسان جان رنجھیٹے دے ہیش گینی لکھ کھیڑیاں نوں چا کھولدیے
وارثشاہ میاں انتھے میو انگوں پئی سوت وچہ کھپیاں ٹولدیے

کلام قاضی با ہیر

قاضی محکمے وچہ ارشاد کیتا من شرع دا حکم جے جیونا ئیں
نال ذوق تے شوق دے نور شربت وچہ جنت الصدنہ پیونا ئیں
چادر نال ہیاوے ستر کیجے کاہ ورنہ حرام دی سیونا ئیں

بعد موت دے نال ایمان ہیرے داخل وچہ بہشت دے تھیونا ئیں
وچہ شرم حیا دے رہیں ثابت اتے خوشی دیہاں دا ہیونا ئیں
وارثشاہ خوشی ہوسی جگ سارا عمر خوشی دیہاں گتیونا ئیں

کلام ہیر با قاضی

ہیر آکھیا جیونا بھلا سوئی جیہڑا اوہ نے بھی نال ایمان میاں
قول توڑیاں نوں اقرار کرکے کوکاں رہ جا دیوان میاں
کل شئی ہالک الا وجہہ حکم آیا ہے وچہ قرآن میاں

سبھو جگ فانی اکو رب باقی حکم کیتا ای آپ رحمان میاں
اینتھے رہا نہ رہیا ٹول کوئی اوڑک جاونا چھڈ جہان میاں
ہیرے عشق توں جاندا ڈہول باخنک قلم نے زمین آسمان میاں

رانجھا چھڈ کے نظر نہ ہیر کرساں بھاویں چلکے آوے جہان میاں ۔ وارثشاہ نہ چھڈساں رانجھے نوں بھاویں دور کریں میری جان میاں

کلام قاضی با ہیر

جوبن روپ دا کجھ وساہ ناہیں مان متیئے روپ پلیٹئے نی ۔ نبی حکم نکاح فرما دتا حکم فانکحوا من لئے جٹیئے نی
کدی دین اسلام دے راہ ٹریئے پیر طعہ کفر دی دلیتوں پٹیئے نی ۔ جیہڑے چھڈ حلال حرام تکن وچ ہاویئے دوزخ سٹیئے نی
کہیا من توں ساریاں بھاپاندا قاضی آکھدا روپ پلیٹئے نی ۔ کھیڑا اخو حلال قبول کر توں وارثشاہ بن بیٹھئے ڈٹے نی

کلام ہیر با قاضی

ہیر آکھیا قاضیا کریں توبہ ۔ راہ سچ بناں کوئی راہ ناہیں ۔ قلوب المومنین عرش اللہ تعالی قاضی عرش دا کنگرہ ڈھاہ ناہیں
جیھتے رانجھے دے عشق مقام کیتا اوتھے کھیڑیاں دی کوئی واہ ناہیں ۔ آپ چڑھی گولیر میں عشق والی اوتھے ہور کوئی چارہ لاہ ناہیں
جے ہیں جیوندی کاج ایمان ویچاں ایہا کون جو اتت فناہ ناہیں ۔ جیکر پھراں میں اج رنجھیٹڑیتوں روز حشر دیہی چہرہ ستاہ ناہیں
جیہا لنگھڑا او جیہ نہ ہیر کوئی آئے لدھرا وچہ بادشاہ ناہیں ۔ وارثشاہ میاں قاضی شرع دینوں نال اہل طریقت دے راہ ناہیں

ایضاً

حکم رب دے عمل عاشقاں دے نافرمانیاں قاضیاں سا دیاں نوے ۔ رب کدی نہ انہاں نوں ٹور چاہڑے جنہاں منیا بے مرادیاں نوے
جدوں کل جہان تے سوگ ہوے تاروں قاضیاں دی گھریں شادیاں نوے ۔ اوہ محروم ہوئے رحمت ربدی توں جنہاں وڈھیاں پیریاں کھادیاں نوے
مشکل ہو مناندی کم موذیاں دے ایہہ اصل شیطان دیاں وادیاں نوے ۔ جس دغے فریب تے لک بدھا ڈھوں لاہ سب آدیکا دیاں نو
چوری پڑھن نکاح نے زبردستی کددوں لکھیا حکم ایہہ ہادیاں نو ۔ وارثشاہ عاشقاں نوں کون قید کردا جنہاں بخشیاں رب آزادیاں نو

کلام قاضی با ہیر

روز ازل دے جنہاں دے کرم چنگے من لین فرمایا رب ہیرے ۔ راہ دین اسلام دے ٹرن سدھے کرن شرع دا بہت ادب ہیرے
قرآن وچہ فانکحوا رب کہیا نازل ہویا اسی شان سبب ہیرے ۔ ٹرنا آیا ہے پیر دی نبی دی تے چھڈ راہ شیطان کرتب ہیرے
من حکم فرمان رسول دا تی ابولہب دے چھڈ کسب ہیرے ۔ حکم ماں تے باپ دے وچہ ٹرنا دین دنی دا ایہہ ورتب ہیرے
جیہڑے نفسا صولی دے راہ چلن جنت ملیگا انہاں نوں جب ہیرے ۔ ماں باپ استاد دے عاشق جیہڑے ہٹن دوزخاں وچہ غضب ہیرے

جیھتے ماں تے باپ تے اسیں راضی اوسے تھاں دا کریں تو طلب ہیرے
وارثشاہ دا آکھیا من جائیں نہیں ہوویں گی ابولہب ہیرے

کلام ہیر با قاضی

ہیر روئیکے اٹھ کھلو تیائی سن کھاں گل توں نال ایمان قاضی
اکوار دے قول توں پھیر پھیرنا کدوں ہو یا سی ایہہ فرمان قاضی
اک ماں تے باپ اجوڑ کردے دو جا توں بھی وچہ شیطان قاضی

ماں پیو سی قول اقرار کیتا ہیر رانجھے دی ہے امان قاضی
پہلاں قول ہی قول کے بولنا سی ہو یا کستوں ایہہ نقصان قاضی
وارث شاہ پناہ ہور ڈھاہ بیٹھی اکو آسرا رب رحمان قاضی

کلام قاضی با ہیر

قاضی آکھا ہیر لاچار ہو کے جگہ تک کے نکھ توں پا ہیرے
دتے شرع دے مار دھیڑ لیا کراں عمر خطا بدانیاں ہیرے
کھیڑا کریں قبول جے ہیر جا میں چھڈ چاک رانجھیٹے والیاں ہیرے
میرا آکھنا جدوں قبول کرسیں شاباہو سیا وچہ جہان ہیرے

کراں خوف خدا ئیدا ڈراں ہوئیے نہیں ڈکرے ڈڈھ کے کھان ہیرے
گھت کلکھا ندیوچہ ہیں ساڑ ساں تینوں ویکھسی پنڈ گراں ہیرے
اکھیں میٹ کے وقت لنگھا ہوئیے ایہہ جو بنا بدلا چھاں ہیرے
وارث شاہ ہن آسرا رب دا ہئی جدوں وڑے ماں تے باپ ہیرے

کلام ہیر با قاضی

ہیر آکھدی لے میاں قاضیا وے کیوں چھیڑنا ہیں شر تے شراریاں نوں
رلے دلاں نوں پکڑ وچھوڑ دیندے بری بان ہے تنہاں ہتیاریاں نوں
جنہتوں لیو تدے اوسدی گل کردے رب ماریا انہاں ہتیاریاں نوں

درس عشق دی وتغی نہیں تینوں ملاں خبر کی پاسپاریاں نوں
راہ مسجد یتوں کرکے ترک قاضی کریں گوڑ دے کیڈ پاریاں نوں
رب دوزخاں نوں بھرے پایا لن وارث دوس ہے کہیا وچاریاں نوں

کلام قاضی با ہیر

جیہڑے شرع دے راہ تے رہن ثابت جگہ وچہ بہشت دے پاسنی گے
جنہاں رد کیتا شرع قول تائیں اوہ دوزخاں دیوچہ ڈاہنی گے

جیہڑے ماں تے باپ دا حکم منن اٹھ بہشت بھی انہاں نوں چاہنی گے
وارث من توں آکھیا اساں دانی نہیں تاں کھل تیری الٹی لاہنی گے

مقولہ شاعر

نزع وقت نہ کسے نے ساتھ رلنا خالی دست تے جیب سب جھاڑنی گے
قبر وچہ بہا کے مار گرزاں اوتھے پاپ تے پن نتارنی گے
روز حشر دے ایہہ گنہگار سبھے گھت اگ دیوچہ نگھارنی گے

جیہڑے چھڈ کے راہ حلال دینوں تکن نظر حرام دی مارنی گے
دنیا اتے بھی روسیاہ ہوسدا عاقبت نوں خوک سوارنی گے
وارث شاہ ایہہ عمر دے لال مہرے اک روز نوں عاقبت ہارنی گے

کلام ہیر با قاضی

جیہڑے جاہل بے تقصیر قاضی اوہناں آسرا بدکار رکھنا ئیں

پڑھ علم تے عمل نہ کرن جیہڑے واںگ ڈھول دے ڈھول جو سکنا ئیں

جیہڑے سیپیاں نوں کرن چا جھوٹھے تنہاں دوزخاں دکھ جھلکھائیں
ایس ضد دا کجھ صواد ناہیں اینویں خاک دا ہنک کیوں پھکنائیں
کھوہے ویل دیوچہ اوہ لاہنی گے وڈھ سپ اٹھو نہاں بھکھائیں
وارثشاہ ایس جگ جہاں اُتوں اسا اعتقدے حرفنوں لکھائیں

کلام قاضی با ہیر

مینوں دس کھاں کس نکاح بدھا کون شاہد تے کون وکیل ہے نی
دین جھوٹھ دی خبر اگم داہیں نص فقہ دے وچہ ذلیل ہے نی
شرع پکڑ چڑھایا چا شولی منصور جو مرد اصیل ہے نی
جہڑا راہ خدا ئیدا نہ چلنے لوک اوسنوں کہن بخیل ہے نی
بناں شاہداں روا نکاح ناہیں ایہہ تاں شرعدی خاص دلیل ہے نی
ایہہ تاں شرع سرپوش ہے سب فرقہ رد ہوئے نوں نہ سبیل ہے نی
رانجھا یا بیچہ نکاح دے بدھیا ند کون کہے در تمثیل ہے نی
وارثشاہ کس بدھا نکاح تیرا وچہ شرعدے جھوٹھ قلیل ہے نی

کلام ہیر با قاضی

سن قاضیا بیتہ نکاح داجی اساں سیجدا استحق الایائی
عین شین نے قاف جینت میرے جنہاں ہیر ایمان دا پائی
قطب ہو وکیل وچہ آن بیٹھا حکم رب نے آن کرایائی!
اگوں ہیر بولی میاں قاضیا وے تینوں کس استاد پڑھایائی
موجب شرع دے جھلی منصور سولی شاہ شمس نے چم لہایائی
اگلا توڑ کے ہور نکاح پڑھنا آکھ رب نے کدوں فرمایائی
بینت عین حلال ہے عاشقاندی نقطہ عین دا جنہاں اٹھایائی
قالوا بلیٰ دے دن نکاح بدھا روح نبی دے آن پڑھایائی
جبرائیل میکائیل گواہ چارے عزرائیل اسرافیل آئیائی!
تینوں شرع شریعت دی خبر ناہیں سچ آکھ کیوں رب بھلائیائی
قاضی مسلیاتوں توں تاں ہیں جھوٹا تینوں کھول کے آکھ سنایائی
وارثشاہ حقیقت دی خبر ناہیں قاضی دینیا دا نام دہرایائی

کلام قاضی با ہیر

قاضی آکھدا ہیر نوں ایہہ مسئلہ من لے جے تدھنوں لوڑ ہے نی
لکھیا وچہ کتاب قرآن دے جی گنہگار خدا دا چور ہے نی
جو کجھ ماں نے باپ تے اسیں کریئے اوکھے تدھ دا کجھ نہ شور ہے نی
کریں ترک حرام حلال کھائیں ایہو راہ شریعت دا توڑ ہے نی
منے صدق یقین ایمان والا جہڑا نہ منے سوا نموڑ ہے نی
حکم ماں تے باپ دا من لینا حکم شرع دا ات نوں روڑ ہے نی
جنہاں نہ منیا پچھوتاونی گے پیر ویکھ کے جھور دا مور ہے نی
ان دھن تے پچھی رب دیسی وارثشاہ نوں کا سدی لوڑ ہے نی

ایضاً

قرب وچہ درگاہ دے تنہاں نوں ہے جہڑے حق دینال نکامیں گے
جیہڑے چھڈ کے حکم بیکلم ہوئے وچہ ہاویہ دوزخ ڈھاہیں گے
ڈرن فقہ تے پڑھن قرآن جیہڑے اوگن انہاندے ڈھول ہیں گے
ماں باپ دے حکم دیوچہ چلن نال شوق دے اوہ وپاہیں گے
جیہڑے حق دینال پیار رکھن اللہ بہشت بھی نہانوں چاہسی گے
جیہڑے نال تکبری کرن آکڑ وانگ عید دے بکرے ڈھاہسی گے

تن پال کے جنہاں خود روئی کیتی اگے اگدی عاقبت ڈاہنی گے   وارثشاہ میاں جیہڑے بہت پیلتے کانگ وانگ اوہ پلک وچہ پھاہنی گے

کلام ہیر با قاضی

ہیر عرض کیتی ہنجھ بنجھ کے جی قاضی ستے جے املدی جاہنی ایں   جیتاں ہے یقین تاں من جائیں گل گلوں ساڈیوں لاہنی ایں
قاضی ماں تے باپ اقرار کیتا ہیر رانجھے دیبال دیا ہنی ایں   اساں اوسدے نال ہے قول کیتا لب گورے تیک نباہنی ایں
انت رانجھے نوں ہیر پرناہ دیتی کسے روز دی ابہیر اہتی ایں   وارثشاہ نہ جاندی ہیر کملی خورش خیر دی گدھے نوں ڈاہنی ایں

ایضاً

ہیر بھیر بولی میاں قاضیا وے توں سُتیں نعرے میری آہ دیوے   جیہڑے ربدے نام تے محو ہوئے منظور خدائیے راہ دیوے
جنہاں صدق یقین تحقیق کیتا مقبول درگاہ اللہ دیوے   جنہاں اک دا راہ درست کیتا اپناں ذکر اندر لیتر ڈکاہ دیوے
مشکل راہ ہے عشق دا قاضیا وے رکھے دید کرکے جائیں ماہ دیوے   جنہاں نام محبوب دا ورد کیتا اوہ صاحب مرتبہ جاہ دیوے
جنہاں قوم تے دھرم ایمان چھڈکے لائق ہوئے اوہ زگدی کھاد دیوے   عاشق ربدے بکیا نوچہ شامل بیڑے ڈکا ڈھکدے ہیں گناہ دیوے
جیہڑے تٹو ہیاں کھائیکے حق رو ہرٹن اوہ چور اچکڑے راہ دیوے   ایہہ قرآن مجید دے معنے نی جیہڑے شعر منیں وارثشاہ دیوے

کلام قاضی با ہیر

غیر شرع دے جھگڑے جھگڑنی ایں نوہیوں بول توں سخن سمبھال ہیرے   پیچھے وقت نماز گذار دی ہیں تیرے کپڑے پٹی روال ہیرے
اسیں پڑھاں نماز پر تُدھ کدیاں لاہ کپڑے سب ہنگال ہیرے   رانجھا باجھ نکاح دے بدھیاں دے نینوں لیکر ہوگ حلال ہیرے
وچہ دوزخاں پائیکے ساڑنی گے اوتھے چھُٹنا ہوگ محال ہیرے   وارثشاہ دا آکھیا من لئیں ہوسیں عاقبت وچہ نہال ہیرے

کلام ہیر با قاضی

سرجنہار کرتار نوں یاد کریئے جیندا نام ہے پاک اللہ قاضی   دو جانبی دے نام دا آسرا اے جیہڑا اُمتاں دا خیر خواہ قاضی
رضا حقدی عاشقاں من لئی۔ تکی ہور نہ کتے پناہ قاضی   اکھر لیکھ دے لکھے نہ مٹن ہرگز کیوں ہوتائیں سمجھ گمراہ قاضی
دسس کون تانی جیہڑا موڑ دیوے کیتے کم اللہ بادشاہ قاضی   جوڑا لکھیا سی پیار بدھ ماتا۔ دنیا وچہ ملیا نال چاہ قاضی
عین شین تے کاف دی چڑھی رنگن رنگ۔ رتا واہ واہ قاضی   سانوں آسرا رب رحیم دا ای کہندا لوک کے تے وارثشاہ قاضی

ایضاً

ہیر آکھیا عشقدے راہ پوناں نہیں کم ملوانیاں قاضیاں دا   ایس عشق میدانیاں کُٹھیاں نوں رتبہ ملے شہیداں تے غازیاں دا

ترت وچہ درگاہ قبول ہونا سجدہ عاشقاں پاک نماز یاندا
کرکے قول زبان تھیں ہار جانا کم بے ایمان دھوکے باز یاندا
رانجھا نال ایمان قبولیا ایں قصہ تم کر دور درازیاں دا
جدوں کدوں کر داترس عاشقاں تے مالک رب غریب نواز یاندا
راہ حقدے جان قربان کرنی ایہہ کم نہیں جھوٹیاں بازیاں دا
عشق سرہے ذات خدائیدا وے عاشق تتاں دیکھیں کاسازیاندا
رانجھا چھڈ کے اگاں نہ لاں کھیڑا اُہندا اگدھے نوں حق نہ تازیاندا
وارثشاہ حقیقی دی لین لذت پہلاں چکھ کے لون مجازیاندا

کلامی قاضی باھیر

تمام علم تحصیل میں ہاں ہیرے جس نے پڑھی تفسیر قرآن ہے نی
جنہاں غیر دلیل تے قدم رکھے بخت نصری اتے دم شیطان ہے نی
ماں باپ دے سامنے بولتی ایں کیسے کھتیا تینوں مسلمان ہے نی
نا معقول زبان تھیں حرف بولیں رجل کہیئے بڑا طوفان ہے نی
شرع نبی دینال نہ تیہ جھیڑا ارج کرے ناہیں مسلمان ہے نی
وارثشاہ استاد نوں نندی ایں وانگ چوہڑیاں ہو رگیاں ہے نی

کلام ہیر باقاضی

تمام تحصیل جہان اندر اپو ہیمہ تے دوم شیطان ہے وے
تینوں نس حدیث دی خبر ناہیں جھگڑے واسطے بڑا حیوان ہے وے
انہاں دوہاں وچوں نوں تاں نہیں قاضی توں ان ہوری جن بھوت ہے وے
وارثشاہ شکار نوں پھریں بھوندا وچہ دوتیاں بڑا مستان ہے وے

کلام چوچک باقاضی

چوچک آکھدا قاضیا تینوں میتھیں مینوں تدھ بتھیں کون ودھیک میاں
کھیڑا اچھدا جگ جہان سارا اتے باپ دے کل شریک میاں
جنج کھیڑیاں دی نوہے آن بیٹھی متاں دیر ہو وے لگے لیک میاں
وارث دیاں تینوں جو کجھ منگیں گا کریں گل میری سب ٹھیک میاں

کلام قاضی باچوچک

قاضی آکھدا چوچکا سنیں میتھوں دغے باجھ نہ ہوسیا کم تیرا
زبردست دا راہ بنا روڑ الے کر داخوف ہے پیر فقیر جیہڑا
جھوٹھ موٹھ دا قول اقرار کرکے تینیں عقد تے چکیا جائے جھیڑا
کرن خوف خدا دا مول ناہیں قاضی کھان حرام دا اون بیڑا
اہتاں جاندی پیچ درپیچ گلاں اٹریے ناہیں سخن دم میرا
چوری چوری سمجھا وکیل تائیں دغے بازیاں نال جا بھرے بیڑا
رناں بچھیاں پڑھے نکاح قاضی سو ہیر منانی دا دس کیہڑا
وارثشاہ سدھار نماز روزہ حقدار نوں سرے ناحق جیہڑا

کلام قاضی باھیر

ہیر آکھیا قاضیا دغا کیتو کی ڈٹھا ایس جہان توں جی
لیکے رشوتاں کریں خوشامداں توں نہیں سنگدا رب برتہا توں جی
رناں بچھیاں پڑھیں نکاح میرا ایہہ فتوی نہیں قرآن توں جی
جھوٹھی دنیا تے شان اکّان جھوٹا کیوں پھر نا ہیں آپ ایمان توں جی

جیہا کیتوئی ملگ سزا تینوں پاویں بدلہ رب رحمان توں جی !
وارثشاہ کجھ عمل کمائیاں اوتر جائیگا ایس جہان توں جی

کلام قاضی باچوچک

قاضی آکھیا چوچکا جھب ہوتوں سد خویش قبیلڑا لیاوئیں
ڈھنگی لکڑی دینال واہ ساڈا اساں ڈنگ توں ڈنگ کڈھاونائیں
رانجھا نال تقدیر تعبیر ہویا ایتھے ہور فوجدار بہاونائیں
جنج ترت تیار چا ودا کرنی ڈوم ڈلڑا چاپر چاودنائیں !
جھیڑے پے گیا نال ہن احمقاندے اساں اپنا آپ بچاونائیں

نالے سد گواہ وکیل تائیں اساں شرعا عقد پڑھاونائیں
گھڑی ڈھل نہ لاونی پھیر ایتھے اساں ترت نکاح پڑھاونائیں
فجر ہوندی نوں تخت دیوا دینا ڈولی گھت کہار ٹراونائیں
جویں مال پرایاں دا نظر آوے ہک ٹہاڑدیاں نے اگے لاونائیں
جھو ہری پھیر نہ کھلنی موڑ ایتھے وارثشاہ جا سمجھاونائیں

کلام ہیر باقاضی

غصہ کھائیکے ہیر جواب دتا تینوں رب جبار تہار پٹے
چلے نس گواہ وکیل سبھے جویں شیر نوں ویکھ کے اُٹھ نٹھے

مہندی کھول کے ہتھ نہ لاونی ہیں اج پین سہاگناں سریں گھٹے
وارث ہیر دے ان جواب چھٹے جیسے تیر کمان دے تیر چھٹے

ایضاً

پوری تہر خدا دا جان اُتے مذہب عشقدی کریں توہین قاضی
قدر عشقدی تُہندی تے پولدوں نہ دے توں روہووین نکتہ چین قاضی
پہرہ قول اُتے دلدیاں دینا اہو عاشقاں دا مذہب دین قاضی
کھیڑا اہو کھیڑا مالک کھیڑیاں دا رانجھے جیہا نہ کوئی حسین قاضی
سر تے تاج لولاک دا پاک صورت تے مشتاق اسد اعالمین قاضی
آیا فرش اُتے سایہ عرش اتے دسی نیق نقش گل زمین قاضی !
پڑھاں پئی نماز میں عشق والی نال صدق ایمان یقین قاضی
ہتھ بنھ کے پڑھاں سبحانک اللہ ہوئی امر کفیں جویں تلقین قاضی
پڑھاں جدوں آعوذ شیطان اُتے رو و سر سے دی سب یقین قاضی
پہلی نظر آکھاں الحمد للہ یا النہار رب العالمین قاضی !
اُہدی نہگی ایاک نعبد مدد وایاک نستعین تساقاضی
سیدھا راہ صراط المستقیم لکھیا ثابت کرے صراط الذین قاضی
ہوئے غیر غیر المغضوب علیھم ایتھے او سارے شرکین قاضی

براٗبولدے عاشقاں ہمادقانوں جکھ مار دے نئی جاہلین قاضی
جھوٹ سچ اکڑی نہ میل کریئے لول انکتم ہمادقین قاضی
اِک نکتیوں محرموں نے مجرم ایس عشقدی جا آمین قاضی
جیوندی جان جے رانجھے نقش تکھ بوٹاں نگھرجائیں وچہ زمین قاضی
جیو جان ہے جان وچہ جان وانگوں شرع عشقدی تتی دادیں قاضی
رانجھا دین ایمان تے ہان میرا آئیہ رحمت العالمین قاضی
کیسے ول میں کھڑی قیام اندر نیت بنھ ختم المرسلین قاضی
دامن لگیاندی لج پالدا ئے ہوندے یارنی اہل صفیں قاضی
کرکے بسم اللہ بنام اللہ لکھیتے عشقدی واہی زمین قاضی
الرحمن الرحیم دریا رحمت فضل مالک یوم الدین قاضی
اہدنا ہدایتے نصیب ہوئے جویں عشقدی خاص تلقین قاضی
انعمت علیھم والشان پایا عاشق مرنہ جیندڑے متقین قاضی
کیتا تنگ جنہیں سینہ شق ہویا او گمراہ ولا الضالین قاضی

مَیں آمین آمین پکارنی ہاں لکھ وار ہے ثم امین قاضی ۔ صورت نال اوہدی صورت میلکے تے کردی یاد ہر دم خالقین قاضی
ڈگی وچ جہد کورع خشوع سیتی سجدے پئی ہاں نال یقین قاضی ۔ التحیات دُرود دعا آکھاں تے سلام کفیں یں ھا جدین قاضی
والضحیٰ رخسار واللیل زلفاں صفت وچہ دندان یٰسین قاضی ۔ وارثشاہ تے عشق رنجھیٹر یدا اکھل پیا قران مبین قاضی

کلام قاضی بار وسا

قاضی پنڈ دے پینچ سدسارے شنطرنجیاں صفاں وچھا بیٹھے ۔ لئے سد گواہ وکیل سارے جھیڑے ہوئے نی آن کے سب کٹھے
اس طرح دا شو فساد پوسی جیہے شور پوندے بائے لون بیٹھے ۔ وارثشاہ ہیر نہ مُڑ دیئے رانجھے توں بھاویں جا پہنائے زری لیٹھے

کلام ہیر با قاضی

ہیر آکھدی قاضیا دس کہاں وے کہیا نال ساڈے متھا ڈاہیا ئی ۔ مِیتاں کردی نہ کھیڑیاں نال ولیں یا کیوں اِتنا شور مچایا ای
اپنی دھی نوں پاسے وچہ ڈولی جیکر ترس تیرے من آئیائی ۔ وارثشاہ توں قاضیا باز آدیں ہیر آکھدی کیوں مینوں تایا ای

کلام قاضی با ہیر

غصہ کھائکے قاضی جواب دِتا ہوئی بہت ہی جاہ انموڑیئے نی ۔ قدم دیکھ کے زمین تے رکھئے نی چکر ڈیکھ کے پیر بنگوڑیئے نی
بھوڑے کملے چا جواب دیئے ریشم نال دو تتالیاں جوڑیئے نی ۔ بھاویں لکھ بنیاس ہیر اگے ہووے بند مغل پٹھانی بھی لوڑیئے نی
چونسی کھدراں تھاں تریسیائے رینڈے نال نہ ٹول جموڑیئے نی ۔ اوڑک ذات صفات تے اصل ہوندا گدھے خچراں رلن نہ گھوڑیئے نی
زری با دلہ خوب پچھان لئے سر یصافہ تے بھوچھن جوڑیئے نی ۔ چھڈ شیخ مشائخ سوڈیاں نوں وارثشاہ دا حکم نہ موڑیئے نی

کلام ہیر با قاضی

اگے ہیر نے پھیر جواب دِتا تینوں رب دی مار ہے قاضیاوے ۔ کھائیں وڈھیاں جھوٹھ توں ترت بولیں تینوں نبی دی مار ہے پا زیاوے
آسڑاں پنہ توں میاں قاضیاوے اساں نال کیہی کھیڈ ساز یاوے ۔ وارثشاہ خدا توں نئیں بدلہ ایہی کیتائی دغے باز یاوے

کلام قاضی با چوچک

قاضی آکھدا ایہہ جے روڑ بگا ہیر جھگڑیاں نال نہ ہاردی اے ۔ لیا ڈیڑھو نکاح مُنہ نہ ایسدا متاں کوئی فساد گذاردی اے
گالی دیندی اے سا ہوریاں پیکیاں نوں رانجھے یار دا نام چتاردی اے ۔ ایہنوں باہجھ ایجا یدنہ ٹوردا ایتھا نڈ ہڑی کیسے نہ کاردی اے
چھڈ مسجداں دائریاں وچہ وڑدی چھڈ بکریاں سوہیاں چاردی اے
وارثشاہ مدہاتی ایں ہیر جٹی عشق دہیں دا گھیو نتاردی اے

کلام ہیر با قاضی

ہیر آکھیا قاضیا بازیا نے دھکو دھکی نہ پڑھیں نکاح میرا — پہلے روز میں عشق دے لڑ لگی رب بخشیا گل گنا میرا

روح چاک دیتوں جیہی ماریائیں جاتے رب رسول گواہ میرا — ہیری گل دی نہیں پرتیت تینوں شاہد خال دا اے وارثشاہ میرا

نکاح خواندن قاضی ہیر را با سیدا بنا راضی ہیر!

قاضی بنھ نکاح تے گھت ڈولی نال کھیڑیاں دے دتی تور میاں! — نیوڑ ٹیوراں نال جڑاؤ گہنے دم دولتاں نعمتاں ہور میاں

ٹھک ہیں اتے نال اٹھ گھوڑے گہنا کپڑا ڈنگراں ڈھور میاں — زوراوری جانیاں ظالماں نے ہیر بٹھ ڈولی نول گور میاں

ہیر سنجھ آئی ہن ویریاں دے ہونی ہو گئی ہور دی ہور میاں — ہیر کھیڑیاں نال نہ ٹرے ٹورے پیا پنڈ دے وچ ایہہ شور میاں

کھیڑے ہیر نوں رکھن کے رہن ہوکے جویں مالنوں نے لے چور میاں — وارثشاہ میاں حق رانجھنے دا کھیڑے لے چلے زور وزور میاں

ایضاً

ڈولی چڑھدیاں ماریاں ہیر چیکاں مینوں لے چلے بابلا لے چلے وے — مینوں رکھ لے بابلا ہیر آکھے ڈولی گھت کہار نی لے چلے وے

میرا آکھیا کدی نہ موڑدا سیں اوہ دن بابلا کتھے گئے چلے وے — تیری چھتر چھاویں بابل رکھو آنگوں وانگ مسافراں ایہہ چلے وے

دل چار نہ رج آرام پایا دکھ درد مصیبتاں سہہ چلے وے — ساٹوں بولیا چالیا معاف کرنا پنج روز تیرے گھر رہ چلے وے

لے وے رانجھیا رب نوں سونپیوں توں ایہیں ظالماں دے وس چلے وے — چیہڑے نال خیال اساڈے سا خانے سپ امید دے ڈھہہ چلے وے

اساں وت نہ آئیکے کھیڈنا ئیں بازی عشق والی کرکے طے چلے وے — سیدے کھیڑے دی اج مکان ہوئی رون پٹ پٹ کردے ہائے ہائے چلے وے

چلدے کتیاں ہیر بادیکھ خالی اسیں نال نہیوں کجھ لے چلے وے — کوڑی دنیا تے نشان گمان کوڑا۔ وارثشاہ ہوری سچ کہہ چلے وے

مقولہ شاعر

ہیں ٹرن نہ باہجھ رنجھیٹڑے دے بھوئے ہو کیکے پنڈ بھجائیو نے — توڑ جائیکے پوتھیاں آناں کرکے شوہ گھاٹ تے ڈھنبلا لائیو نے

پٹ چنگیاں لوکاں نوں ٹھگ مارن بھانڈے بھن کے شور گھتائیو نے — لوکاں آکھیا رانجھے دی کرو صفت پیر ٹبے کے آن جگائیو نے

چشمہ پیر دے خاک والا مہتھے وانگ سیوکاں سخی منایو نے — پھر ٹھگو ماریو نے دوالے رانجھنے لال بیگ دا بھرمایو جایو نے

پنج پنیاں اک پکوان دیکھ بھولو رام نوں خوشی کرایو نے — گر نہیں دے چھیڑ کے نال شفقت سر اوس دے ٹمک چوایو نے

واہو واہ چلے لیکے ہیر کھیڑے دنیا جا مکان چڑھایو نے!
وارثشاہ کھیڑے بہت خوشی ہوئی ڈولا ہیر دا ہتھ جاں آیو نے

آرام کردن برات در راہ

کھیڑے ویکھ کے بہت مکان چنگا اُتر گھوڑیاں توں ڈیرا لایو نے ، بہت خوشی ہو کے کُڈّی ماردیتی تال شوق دے مجرا کرایو نے
چھانویں بیٹھ سرداں گھوٹیوں نیں ہکدوئے نوں چا پوایو نے ، وارث شاہ رانجھا پریشان بیٹھا اُہنوں کسے نہ مُول بُلایو نے

شکار کردن کھیڑیاں

کھیڑے پہنچ اوتھے بہت خوشی ہوئے نیت صید شکار دی ٹھایو نے ، اِکدوئے نوں دسدے درختاں تے ترکش تیر کمان سوار یو نے
مگر ہرناں دے گھوڑے دوڑائیو نے آپو اپنا زور نتاریو نے ، اِک مارن بندوق نشانیاں نوں اِک چلّے کمان چا چاڑیو نے
ہرن پاہڑے تے ذبح شکار کیتے نالے تُومیڑ دوتن ماریو نے ، وارث شاہ کباب کھُن کھاوندے نے حصہ ہیر دا اڈ نتاریو نے

مُلاقات کردن ہیر در محافہ

ہیر ویکھ کے تھاں مکان چنگا اُبجھے یار نوں ترت بُلاوندی ئے ، رانجھے یار نوں وچہ بہا ڈولی نال شوق دے انگ لگاوندی ئے
کھیڑے دیکھ کے قہر وان ہوئے ہار رانجھے نوں آدر وکھاوندی ئے ، ملے چُکنے نوں کول سدیا سی ابہہ افزائ چا بناوندی ئے

لائی پھلدی چھٹی جے کسے اسنوں زہر کھا مرساں ابہہ سُناوندی لے
وارث شاہ کھیڑے سن چُپ ہوئے جنج کُوچ دا حکم فرماوندی لے

روانہ شُدن برات کھیڑیاں

جنج کھیڑیاں دی اوتھوں رواں ہوئی ڈولا جا کے شہر لہایو نے ، اگوں ویہن آئیاں سیّاں وہٹیاں نوں بہت مدآنڈیوے مِلا گایو نے
ڈولا جا بیٹھا جد کول توہے لوہڑ رو ندے ترت انوایو تے ، منگے پنج پیسے روک لاکھیا نے تلی ہیر دی ہتھ ٹکایو نے
آکھن لیف تو لائیاں ٹنگتے بھی نینگر نیدڑ دے منگنے چایو تے ، کُڑیاں وہٹی نوں ڈولیوں کڈھ آندا تیل وچہ دہلیز ڈلایو نے
پانی وار پیتا سس ہیر دی تے۔ شُکر رب دا مونہوں آکھایو تے ، وچہ کھٹ پر اندے کھیو چُوری اگے ہیر دے آن دھرایو نے
پنج مہراں بھی ہیر دے ہتھ دیکے ترت وہٹی دا گھنڈ لہایو نے ، ہسّے سس تے سہتی نناں دونویں نالے دائی اُوں کول بہایو نے
دائی لا کیا ندی کرن ٹہل خدمت رانجھے ول دھیان جاں آیو نے ، ہیر دوں لاہ ٹمک کُھورا کس لیا۔ آدم جنتوں چاڑ ا ہیو نے
ماں سیّدے دی پاس گواہنڈناں دے جُھرمٹ آن مُبارکاں پایو نے ، دھوں بھاگ تیرے واج پلنگ پیڑا سنے وہٹڑی دیکھ صلاحیو تے
جیہا پُت سی رب نے نُونہہ دتی۔ کوہا اجو دا خوب سہایو تے ، گلّاں ہیر دے دل دیاں ہیر جانے کجھ او سد ابھیت نہ پایو تے

کھیڑے آکھدے پھیر نہ ملن دیہو ہیر رانجھے نوں چا اٹکایو تے
وارث شاہ فیلڑا خوشی سارا رانجھا ہیر دلگیر کرایو تے

کلام ہیر ورانجھا

لے وے رانجھا زور ہیں لاکھی میرے وس ہُنیں گل پوس ہوئی
گھر کھیڑیاں دے نہیں وسنا ہیں ساڈے نال انہاں خروخس ہوئی
بیتاں روندڑی رہاں گی عُمر ساری ساڈی دُنیا سڑ بھس ہوئی

قاضی ماپیاں بھاباں بنھ ٹوری میںڈی تیندڑی دوستی لس ہوئی
جے جیواں گی ملاں گی رب میلے حال سالی تاں دوستی لس ہوئی
قسمت نال ملساں تینوں رانجھا وے بھا اساندا حال گھر مس ہوئی

کہے تترٹے وقت سسی نیوں لگا سب رس دی بات بیرس ہوئی
وارث شاہ نوں پُچھ لے لیکھ میرے ہونی ہیر نمانی دی سس ہوئی

کلام رانجھا باہیر

جو کچھ وچ رضا دے لکھ چھڈیا مونہوں لس آکھئے بھیڑیئے نی
جیکر منتر کیل دا نہ آوے ایویں منترے ناگ نہ چھیڑیئے نی
جے نہ اُتریئے یار دنیاں پورے ایڈے پینے نہ سہیڑیئے نی

اُسے جا سکہ ضا چاکنوں رکھائی متھے بھوریئے چند یئے چیڑیئے نی
اکے یار دے نام توں فدا ہوئیے موہرا دیکے اُسکے بنیڑیئے نی
دغا دیونا ہووے جے سجناں نوں پہلے روز ہی چا کھدیڑیئے نی

مہر نال نہ ہر گز گل کریئے غُصّے نال چا دِلوں نکھیڑیئے نی
وارثشاہ پیاس نہ ہوئے اندر شیشے شربتاں دے ہیں چھیڑیئے نی

کلام ہیر بارانجھا

تینوں حالدی گل میں لکھ گھلّاں نرت ہو بیقرار تیں آونائیں!
سبھو ذات صفات یاد کرکے اتے ٹھکانے سیس منا ونائیں
پہلا ویس مُتار کے رانجھا وے کوئی ویس چا ہور وٹا ونائیں

کِسے جوگی دا جا کے ہمیں چیلا سواہ لا کے کن پڑوا نائیں
توں ہیں جیوندیا دید تا آ دینی اساں وت نہ جیوندیاں آونائیں
وارثشاہ تُسیں ساڈی خبر لینی۔ نہیں جان توں اساں گواونائیں

مقولہ شاعر

یار وجٹ دا قول منظور ناہیں گوز شتر دا قول رسنائیاندا
جدوں ہن اروڑی تے عقل آوے جیویں کتڑ اُبھرے قضائیاندا
اکبر شاہ نوں زور لورجٹ آہے جنہاں بیربل کٹھا سی شاہیاندا
جیٹی جٹ دے سانگ تے ہون راضی پرے مُغل تے دیس کی لایا ندا
جٹ غرض دے واسطے یار بندا مراسیاں موچیاں نائیاں دا
جٹ چور سید اکھوہ بنا لیندے چلے وس نہ لکاں سائیاں دا

تنہاں ہوں اکی جس جٹ نائیں سوئی اصل بھرے بھائیاں دا
سیروں لاہ کے چیتر طاں بیٹھ دیندے مرآ ئوندا ندو صفائیاں دا
ربے جٹ نال کرے فساد کوئی مارسٹے میت ویرائیاں دا
جٹ جیڈ نہ کوئی گنوار ڈٹھا جویں یار نہ کوئی پیا ہیاں دا
دھیاں دینیاں کرن مسافراں نوں وچھن ہور دے مال جوائیاں دا
مُونہوں آکھ کر کوٹائیاں کھوہ لیندے منہ کرن کالا بھرائیاں دا

وارثشاہ نہ معتبر جانیئے جی قول جٹاں سُنیار تے نائیاں دا

خفا شُدن رانجھا بر سیالاں

رانجھے آکھیا ال سیال گئے گل سارے اتے ہیر وی چھڈ ایمان چلی
دھیلا وپچدے قول زبان ہارن محراب متھے اتے دھون ڈِھلی
وِچوں کھوٹے تے باہروں صاف دِسّن گلاں جاندیاں تے کرم بلی
سر ہیٹھاں کر گیا مہر چُپ چپ جدوں سنتھ دِچہ آن کے گل چلی
یار وییا لاندیاں داہڑیاں ویکھدیاں ہو جیہی منگ منگوا اڑتو مسر پھلی
وارثشاہ میاں دِھی سوہنی نوں گلو چہ جا پاوندے ہین ٹلی

خفا شُدن رانجھا بر پنچاں

پنچاں پنڈ دیاں سچنوں ترک کیتی قاضی رشوتاں کھائیکے چور کیتے
گل کریئے ایمان دی کدھ چھڈن پینچ پنڈ دے ٹھگ تے چور کیتے
عالم اہل ایمان علماں نے چُپ سارے جاہل سلیا تو چہ لٹور کیتے
تدوں فوج ایمان دی نس جاندی جدوں حرص تے طمع تے زور کیتے
نہ ورادری ویاہ بیگئے کھیڑے اساں رو ہیترے شور کیتے
پہلے ہورناں نال اقرار کر کے طمع دیکھ داماد پھر ہور کیتے
اشراف دی بات منظور ناہیں چور چوہدری لاتے لنڈ ور کیتے
دِنوں دِن کجھ ہور دا ہور ہویا گئے وقت زمانیاں ہور کیتے
کاں باغ دیچہ کلول کرے کوڑا پھر ولنے دے اُتے مور کیتے
وارثشاہ جو اہل ایمان آہے تنہاں جا ڈیرے وِچہ گور کیتے

جواب ہیر بار رانجھا

تدوں ہیر نے اِک جواب کیتا دغے باز جہان ہے ہو رہیا
دعیدار چاچوراں نُوں کرن سچے حقدار ہی انت نُوں رو رہیا
سچے سخن تُوں خلق چا ترک کیتا کُوڑ سچ دینال سمو رہیا
اوڑک دیکھے دم ویا ہیاں نے رانجھا الکھ شاہدے ڈھو رہیا
کہن ہور تے کرن پھر ہور گلاں وِچہ کلے جہان کھلو رہیا
سیالاں سچدے کھیت نہ آب دِتا رانجھا حقدا اوگنوں جو رہیا
وِچہ مجلساں کُوڑ دی فوج دھائی پھیرا سچدا اکّنے ہو رہیا
وارثشاہ کی فائدہ جھورنے دا جو کجھ ہونا سی سوئی ہو رہیا

کلام رانجھا بدل خود

یارو ٹھگ سیال تحقیق جانو دھیاں ٹھگنیاں دغے سکھاوندے نی
قول ہار زبان دا ساک کھوہن چا پیوند کھی ہور ہی لاوندے نی
جھٹ چوریاں یاریاں راہ مارن ڈنڈیاں ہوہندے تے سنھ لاوندے نی
چتر ٹھگ سردار مٹھیاں تے اُنہوں میہاندا چاک بناوندے نی
داہڑی شیخ دی چھتر انتصائیندا بیٹھ پر اہو چہ پنچ سداوندے نی
وارثشاہ ایہ جٹ نے سب کھوٹے وڈے ٹھگ ایہ جٹ جھگاوندے نی

مقولہ شاعر

ڈوگر جٹ ایمان نوں ویچ کیندے سنہاں مار دے تے پاڑ لاوندے نی
الرک قول حدیث دی تت کردے چوری یاری بیاج کماوندے نی

جیہے آپ ہوون تنہاں عورتاں نے بیٹے بیٹیاں چوریاں جاوندی نی
موہوں آکھ کُٹّہ مائیاں کھوہ لیندی دیکھو موت تے رب بھلاوندی نی
وچہ دین دے اوہ خوار ہندے پیسے وچہیاندے لے جو کھاوندی نی

جیہڑا چور تے راہزن ہووے کوٹی اوہدی بڑی تعریف سناوندی نی
جیہڑا پڑھے نماز حلال کھاوے اوہنوں مہنا متقی لاوندی نی
وارثشاہ میاں دو دو خصم دیندے نال بیٹیاں ویر کماوندی نی

آمدن دختران برائے کشادن دستیارہ ہیر و سیدا

چھدوں گانا ترید ے دن تیج گئے لسی مُندری کھیڈن آئیاں نی
ہویا سدّا آوا جیٹھیاں نوں کُڑیاں ہُم ہُما کے آئیاں نی
ہکا جھفل لونگ کیوریاں ے اک گھت جھبیلڑی نہایاں نی
بلن وانگ مشال دیوا رانے جیوں چراغیاں بال کھائیاں نی
چھٹی آ خوشبو بہار دی جی رنگو رنگ دے مشک سوہایاں نی
کی کجھ کراں تعریف جیٹھیاندی جیویں تر دیاں ڈبیاں لا لہیانی
شوبیدار جو دانگ لالے ہور دے جی سیدے ایہہ نوجدار پا پایاں نی
دولے ہیر نوں دہر ے میٹھیانی کُڑیاں ہما برات لے آیاں نی
سہنو ومٹیاں شوخ و دھبک ہوون ہیر کرا مُول ادایاں نی
دوہٹی گھبرو کھولدے گانڑیوں وانگ ٹکڑاں کرن لڑائیاں نی
پکڑ ہیر دے ہتھ برات بائے باہاں مُردیاں وانگ پلمائیاں نی
کُڑیاں آکھدیاں کھول توں گانڑیوں دل ومٹی ہور خفایا نی
ہن ہیر نوں قسم ہے پیر دی جی کنہاں جادواں گھت لکایا نی
گانا کھولیا م تہاں جیٹھیاں نے جیہڑیاں خوشی دیناں دہا ہیانی
رہی سون سپت جیٹھاندی لسی ڈوہل برات لے آیاں نی!
سبھے اُٹھ گئیاں اوزار ہو کے کسے پھیر نہ مُول بھایاں نی!
کجھ شوق نہ سی اسنوں نال سیدے جیو وچہ کلیلیاں لکایاں نی

پئی دُھم کہار اج گانڑیدی پھرن خوشی دیناں سوایاں نی
ہوتی برنگ گلاب رعپل چنبہ سر پیں عطر پھلیل مل آیاں نی
نواں وقت دیا ہندا بجرا سی خوشبوئیاں روز کھنڈایاں نی
مارن حُسن دی آب دو چند ہو کے کُھنباں وہوبیاں گھت چڑھایاں نی
گیاں مہک حویلیاں ساریاں نی شالامار دا باغ ہوایاں نی
تہیں خوشی جہان دی ہور کوئی دوہٹی گبھرو نال کھڈایاں نی
سیدا لال ہیٹھڑے اتے آن بیٹھا کُڑیاں دوہٹڑی پاس بہایاں نی
لسی وچہ چاپاندیاں مُندری نوں ہتھ ماردیاں نال ادایاں نی
مگوں سیدے نوں ویکھ نچوڑ ہوئی بڑاں بدھلا پاس قصایا نی
کھِڑیاں وانگ روپل چنبیل ہے ۔ پھریاں ہیر دے مُنہ زردایاں نی
مندری نہ جیٹھیدی ہتھ آوے دل ہیر دے نہ صفایاں نی
گانے ایس بھی مُول نہ کُھلناجے باہاں جھولیاں مار گوایاں نی
بانی کسے نہ مول ہلکتائیں نہراں دھروں پہاڑواں جے آیا نی
سُنیاں سَخن جیٹھیاں ہیر توں جی اسیو قتہی اُٹھ سیدھا یانی
سانوں آس اُمید برسات دی سی ۔ گھٹا گرجدیاں رب وسایا نی
لگے غم اندوہ فراق بہتے کُڑیاں مار ڈہاہاں گھریں آیا نی
متھے ہو رہی ہو ردی ہور ہوئی شکر کرے جو رب رضایا نی

چلیاں اُٹھ سوانیاں اک گھریں کرن سیت نہ بُریائیاں نی
وارث شاہ میاں نیناں ہیر دیاں وانگ بدلاں جھڑیاں لائیاں نی

کلام قاضی باچوچک

قاضی آکھیا چوچکا بھلا بچیوں لیتے اج ڈگا دے گلوں بتیرے

گھر کھیڑیاں دے جدوں ہیر آئی چک پے لگا و ٹے اتے جھیڑے

وچہ بیلا آکے تدچپ چنگ ہوئی لے خوشی ہو پھر دے نی رت کھیڑے
وچہ تخت ہزارے دے ہون کلاں آتے بھابیاں رانجھے دیاں کرن جھیڑے
دن رات آرام نہ رانجھنے نوں جنہوں درد فراق نے پائے جھیڑے
فوجدار تغیر ہو آن بیٹھا کوئی رانجھے دے پاس نہ پلٹے پھیرے
چٹھی لکھ کے ہیر غلاں خواہی جویں ہوئے نوں پچھنے ہو تیرڑے
وارثشاہ میاں ویکھ بھابیاں نے چھیٹے لٹ رانجھیٹے دے پھیر کیرڑے

نامہ نوشتن ہیر بطرف رانجھا

ہوئی لکھی رضا دسی رنجھیٹیا وے ساڈے الڑے بے گناہ تُوں اچیرڑے
جیہڑے پھل دا نت تُوں رہیں راکھا اس پھلوں آڑ لیکھے پھیرڑے
کوئی نہیں وساہ کوا یا ندا ایویں لوک نکمرڑے کرن جھیڑے
دے رات خوار سیں وچہ جھلاں قول کوا یاندے ہو نال تیرے
تیریاں منتاں منیاں رانجھیا وے لاویں وچہ ہزار دے پیدوت ڈیرے
مرڈآ نہ وگڑیا کم تیرا لکھ پند ٹرا گھریں توں پا پھیرے
جھواسطے بھریں توں وچہ جھلاں جیہے باگھ بگھیلے تے شیر پھیرے
تُوں تاں محنتاں کیں دن رات کردا ویکھ ندر تاں ریہڑیاں پھیرے
کلس زری دا چاہڑیئے جا بیعفے جو میلڑے آکھے وڈیں وہرے
وارثشاہ ایہہ ندرسی اساں منی خواجہ خضر چراغدا جا بیرڑے

جواب نوشتن رانجھا بطرف ہیر

بھابی حیراں دی رُت جاں آن پہنچی بھورا آسرے تیتھے جالدینی
اساں جدوں کدوں انہاں پاس جانا جیہڑے محرم اساڈڑے حالدینی
ابراہیم ادہم لتے حسن بھری ہوئے پھیر نہ صاحب مال دے نی
ایس عشق پچھے لڑاں مرن سُوئے صفاں ڈھیدے کھونیاں گالدینی
میوں ٹپلاں ٹوٹیاں ٹمکیاں نُوں پھیر پھل لگن نال دالدنی
بھابی عشق توں نس کے اوہ جاندے پتر ہون جو ننگ کنگالدینی
نت واحدت دے دریا اندر بیندے ست شراب وصالدینی
ماے بولیا دے گھریں نہیں وڑدے وارثشاہ ہوری پھرن بھالدینی

ایضاً

موجو چوہدری دا پت چاک لایا ایہہ پیکھنے ذوالجلالدینی
لوکاں کول پیغام جا گھلدینی ایہہ گل کویں مکروں ٹالدے نی
جنہاں ٹولیاں نے بے جا جھوٹے منصور ہوری ساڈے نال دینی
وارثشاہ جو گئے سو نہیں مُڑدے لوک اسانوں آو نا بھالدینی

مقولہ شاعر

گئی عمر تے وقت پھر نہیں مُڑدے گئے کرم تے بھاگ نہ آوندینی
گئی گل زبان تھیں تیر چھٹا گئی روح قلبوت نہ آوندینی
مڑ اپنے پھیرے آوندے رانجھے جیہے کون مڑ آوندینی
رانجھے یار ہوراں ایہا ٹھان چھڈی کتے جاکے کن پڑاوندینی
دیکھو جٹ ہن فند چلاوندینی بن جیلڑے گور دے آوندینی!
گئی لہر سمندروں تیر چھٹے گئے مرے تے سمے نہ آوندے نی
گئی جان جہان تھیں چھڈ جسہ کئی ہور بیان فرماوندے نی
اگے واسیوں جاگو اپنے ہن عشق تھیں جاگوانے نی
راہ اپنی جان گوادینی اگے ہیر جیٹی بنجھ لیا وندے نی!
وارثشاہ میاں سانوں کون سدے بھائی بھابیاں تیر چلاوندینی

رسیدن نامہ رانجھا بہ ہیر

خط لکھ کے رانجھے چا ہتھ دتا سوہوں پولیا بہت سلام کرنا | دانے پانی دے وس نہ وس میرے جو کجھ لیکھ لکھیا سوئی پیا بھرنا
یار دے رزق ہوم اداس ٹُریا چارہ کجھ نہ چلدا موڑ دھرتا | بھابی اوستوں آہیں بیوس ہوئے سانوں پیا ہے عشق دریا ترنا

سُن بھابیاں خط خاموش ہویاں کہیا بھابیاں اوس نہ مُول مُڑنا
رب میلسی تے تدوں آن ملسی وارثشاہ ہوراں ہُن صبر کرنا

مشورہ کردن خسراچیاں ہیر

مصلحت ہیر دیاں ساہوریاں ایہہ کیتی مُڑ پیکڑے ایہہ نہ گھلنی جے | متے چاک مُڑ چھیڑے وچہ سیالاں ایہہ گل فساد دی ہلنی جے
آخر رنّ دی ذات بیوفا ہُندی چا پیر دے گھریں ایہہ ملنی جے | وارثشاہ دیئال نہ ملن دینی ایہہ گل نہ کسے اُتھلنی جے

پابند شُدن ہیر بخانہ خسراچیاں

ہیر ساہورے گھر وچہ قید ہوئی سوندی بہندی طعام نہ کھاندڑی ہئے | ڈلوں دن ادہ سُکدی جاندڑی ہئے بانجھ درد انہوں درماندڑی ہئے
ڈونڈ دی سس ننان تے دُوتیاں کولوں چھپ کیتڑی قت دُ لنگھاندڑی ہئے | جدوں رانجھنے دا ہیر نام سُنے لکھ رب دا شکر منانڈڑی ہئے
کدی آرانجھا دیئیں درس میتوں۔ تیری مُل خریدڑی باندڑی ہئے | وارثشاہ جھبک دیدار دیویں ہیں تے جان ایہہ ضائع جاندڑی ہئے

ایضاً

وچہ اکھیں دے عشق دی چیک پوڑی محرم راز ہووے سوئی آن کڈھے | ڈھونڈ کے راہ پیا پیار یا وچہ او جھبر جنہاں مال تے ملک محل چھڈے
سہتی بیٹھ کے پُچھ دی ہیر تائیں کسے بھابیے تُد ھ نوں سحر گڈے | دِلوں دن توں سُکدی جاونی ایں دیویں لویں ساوے بیلیڑے رنگ کڈے
کامن کیبدے پتے نے زور تینوں دھاگے ریشمی اتے تعویز گنڈے | وارثشاہ طبیب نوں مرض دسیں تیرے درد تے ویڑا سب وڈے

کلام ہیر و سہتی باہمدگر

بھیت اوّلوں آخروں سب قصہ سارا کھولکے ہیر سنایا بائی | سہتی سُندیاں ہیر توں سب گلاں ہولی بیٹھ کے کول سمجھایا بائی
تیرے وانگ پیاریئے بھابیئے نی عشق دھا میرا لوں آئیا ئی | میں بھی نال مُراد بلوچ دینی تیرے وانگ پریم رچایا ئی
کسے ہتھ سنیوڑا گھل اُسنوں اوہ بھی عشق نے جوگ سنایا ئی | خط لکھ کے بھیج منگا اُسنوں اونویں آوسی جے اُس بھایا ئی

جھب دیئے گا آن دیدار تینوں خاطر جمع کر اساں الایا ئی
وارثشاہ بنوں لائیدی لاج رکھیں عمل کریں جو رب فرمایا ئی

رفتن سیدا بر چار پائی ہیر

اک رات سیدا بہت خوشی سیتی پلنگ ہیر دے تے چا پیر دھرا   ہیر آکھدی لے نماز پڑھنی سیدا بھج کے نے نہ بہر زیر کردا
ہیر یاد کیتا پیر اپنے نوں۔ حاضر ہو کے پچھنا پیر کردا   ہیر کہے امان ہیں رانجھنے دی پیر سیدے نوں پکڑ ظہیر کردا
ہڈ پیر اودھے سب چور کیتے بنھ مشکاں چا اسیر کردا   وارث شاہ سیدا ہتھ جوڑ والے بیتاں بھل گیا بخش پیر مردا

غسل کردن ہیر

فجر ہوئی تے اٹھ کے ہیر جٹی بیٹھ انگنے وچ اشنان کیتا   اوہندی پائیکے غم دل وچ بیٹھی رانجھے یار دلول دکھیا کیتا
ہیں تاں تیری امان رانجھیٹیا وے دل وچ اقرار ایمان کیتا   تیرے باہجھ نہ ہیں نہ انگ جوڑ آ اشتاہد حال دار بے جہان کیتا
پاک صاف ہاں ہیں تیرے عشق اندر جھوٹھ موٹھ اوہیں اُنتا کیتا   وارث شاہ فراق دیاں جٹی بارہ ماہ دا ذکر بیان کیتا

باراں ماہ

ماہ ساون

چڑھیا ساون ماہ عذاب والا انہاں اہیاں نے ڈولی پائیاں ہیں   رو رو بہت ہیر نے شور کیتے قاضی کھیڑیاں گھت دیوائیاں ہیں
اتہاں مایاں پھوپھیاں نے چیج چہانی گھت اڈائیاں ہیں   نتی لکھ ہزار پکار کیتی۔ پیے گئی ساں وس قصائیاں ہیں
سیو ہیر بس ہیو ہیں ہوگئی رانجھے یار کھیں جدا ہو آئیاں ہیں   وارث شاہ تقدیر ایہہ ربدی اے کونج کلاں دے ہتھ سونپیاں ہیں

ماہ بھادوں

چڑھیا بھادروں روندڑی ہیر جٹی مینوں رانجھا نظر نہ آوندا اے   راتیں نیند نہ آوندی سیج اُتے دنے چرکھڑا اُنوں نہ بھاوندا اے
سر تے پدل گرڑ کدا عشق والا نت قہر دی بوند وساوندا اے   کرکھیاں پنڈ دیاں آکاندیا نتے نالے برہوں فراق ستاوندا اے
ہیرا داس آیا وچ دہیریاں نے کوئی سیج نہ مخن الاوندا اے
وارث شاہ اللہ بن تا ہنگ ناہیں دیکھاں رانجھنا کدوں ملاوندا اے

ماہ اسوج

اسوں آس اللہ دی رکھ لئی ہو رڈھا بیٹھی سیجے ڈھیریاں ہیں   رانجھا یار ملاتوں کواری اودے عشق فراق نے گھیریاں ہیں

کیہے تنرڑے وقت سی نیوں لگا آئی دکھاں نہ مکھ وڈھیریاں میں
نال شوق دے انگ لگا وندیساں ہو نہو آ کھدی سہا یتری تیریاں میں
او تسی یاوندی کاگ اڈاوندی ہاں رانجھے یار دی جیب نے گھیریاں میں
وارثشاہ قضا جد آ کیتی عرضاں گیتیاں رو ہنیریاں میں

ماہ کاتک

کتک ماہ دا کتک بہن زور چڑھیا میری آیا ہے جند مکاونیوں
پیکے ہووندی تے پیلے وجدیلیاں رانجھے یار دے انگ لگاونیوں
کتے رانجھا نظر نہ آوندا اے دِل چاہوندا نہیں کتے جاونے نوں
ایس ماہ دے وچ سہیلیوں نی میرا جی چاہے پیلے جاونے نوں
کہیاں رزق مہاراں نے چک لیا گلیاں پیکیاں راہ بھلاونیوں
وارثشاہ میاں ماہی نال رلکے۔ جاندی ساں جھناں تے نہاونے نوں

ماہ مگھر

مگھر ماہ دے وچ پیئے دکھ پیتے دل چاہندا اے ملے آن رانجھا
تیرا اوپرا مکھ تے ہمیں نہیں وڈی ہو ہنی ڈیل تے نشان رانجھا
بیاں جوانا ندا بھلاؤں چاک میرا تیرے جیہا نہ کوئی جوان رانجھا
کدی آ ئیکے پھیر سنبھالنی سی ہنیں اپنی دھری امان رانجھا
تیرا مکھ ڈٹھیاں مینوں جند پوندی میرا توں ہی دین ایمان رانجھا
وارثشاہ گرلاوندی ہیر جٹی آ ملیں نہ کریں گمان رانجھا

ماہ پوہ

پوہ ماہ وچ کنبدی جان میری میں اکلڑی سیج تے سوندی ہاں
کدی آئیکے ملنا سی سجناں دے تیرے دکھاں ندھوے تے دھوونی ہاں
جو وقت کوئی گھریں نہیں ہوندا تاں میں بیٹھ کو یکلی روندی ہاں
آس پاس خالی کوئی یار ناہیں پیچ کھا کے جان سنگوونی ہاں
مینوں روندیاں رات وہاوندی اے فجر ہووے تے اٹھ کھلوونی ہاں
رانجھا نظر نہ آوندا اوں مینوں وارثشاہ ہنجواندے ہار پروندی ہاں

ماہ ماگھ

چڑھیا ماگھ تے جی اُداس ہویا دل چاہوندا اے زہر کھا مریئے
توں میل سایاں رانجھا یار مینوں ضائع جان نہ آپ وگا مریئے
بھٹھ تکنی آس بیگانڑاں دی ہنیں اپنی خبر کماں مریئے
کسے روز دا حسن پراہونا ایں مہرالیدے دری چڑھا مریئے
دل وچ نہ لہے افسوس کوئی رانجھا ادج کے گلے لگا مریئے
وارثشاہ درگاہ نہ ملے ڈھوئی جیکر یاد نوں منوں بھلا مریئے

ماہ پھاگن

پھاگن ماہ دی رُت جد آن پہنچی پھر ٹے باغ تے خوب بہار ہوئی
پیس تی دے بھائبول پھٹے ہوں لنگھ کلیجیوں پار ہوئی
لوگ سہدے خوشی وبنال کھیڈن ساعت اساندی خوشی خوار ہوئی
سبز بوٹیاں لوں لگے پھل تاتے ہر ہر باغ دے وچ گلزار ہوئی
توں تاں نچ جیندڑی امیر ہیے نی میری جان نہ یار اڑار ہوئی
وارثشاہ رانجھیٹے دے باہجھ جٹی دردنال فراق بیمار ہوئی

ماہ چیت

چڑھے چیت ماہ نوں سب ٹیاں رل بندیاں ملکے لاندیاں نی
نال شوقدے گھراں دیوچہ بہہ کے پھلاں رنگلی سیج وچھاندیاں نی
بن تتڑی داماہی کول ناہیں ہیرے جیوچہ کاتیاں جاندیاں نی
ہیٹھیں پاگنگن پہن زری زیور پیریں جھانجراں پاچھنکاندیاں نی
گھر باروچوں ڈر آوندا اے گلیاں کھیڑیاں دیاں مینوں کھاندیاں نی
وارثشاہ اکلڑی ہیر جٹی ہور کو نتاں نوں انگ لاندیاں نی!

ماہ بساکھ

چڑھدے ماہ بساکھ بھی ہیر جٹی رانجھے یاردے باہجھ حیران ہوئی
روروپچھدی پنڈتاں جوگیانوں میری ساعت وچہ زیان ہوئی
رانجھا ملے مینوں تاں میں جیوتی ہاں اوہدے نام اتوں قربان ہوئی
زاری روندی تے پلو پاوندی اے جیوندی جاں لباں اتے آن ہوئی
کدوں ٹیک ہوسن بخت تتڑی دے سب ساعت وچہ امان ہوئی
وارثشاہ کیوں ساں رس گیوں ساتھوں کہیں سی گل بیٹیاں ہوئی

ماہ جیٹھ

چڑھدے جیٹھ مہینے دے بیٹھ اوندے میرا جیوڑا کلمل آیا ئی
کونتاں والیاں ماندیاں سرو خانے - اساں تتڑا لیکہ لکھایا ئی
میتاں بندی ہاں دماں دے باہجھ تیری تیرے باہجھ میں حال ونجایا ئی
تانے اگ فراقدی ساڑدی اے رت بیتواں لوء اکایا ئی
ساتھوں خطا کی ہوئی ہے ماہیا وے تساں منوں کیوں جا کیلایا ئی
وارثشاہ روندی زاری ہیر جٹی تیرے درد فراق ستایا ئی

ماہ ہاڑ

چڑھیا ہاڑ تے ہیر حیران بیٹھی بل بل اگ سینے وچہ بجھدی سی
بات دلیدی کھول نہ دسدی سی نال درد فراقدے گجھدی سی
لوں لوں دیوچہ سی عشق دھاناں اوتھے زوردی بات نہ پجدی سی
ہوبا جیو اداس تہ پاس رانجھا گھڑیا اوچہ نہ کھیڈی رجھدی سی
دلوں درد بیار دیناں کروی مکھوں ہوردکھاں تاں لجھدی سی
وارثشاہ ماہی یتاں ہیر تائیں کائی جگ دی بات نہ سجھدی سی

آمدن زنے پیش ہیر وچیزے پرسیدن ازو

ہویا سال تیبت تے اک جٹی طرف جھنگ سیالاندے تیار ہوئی
کوئی ہسدے سینہوڑا ماپیاں توں کیوں پئی ہیں جیو اڈار ہوئی
اوول ہیر دے جائیکے بیٹھ کہندی پیر کھول گھتی میں نثار ہوئی
جو کجھ دسنائیں سوئی دس مینوں تیرے غماندی میں غمخوار ہوئی
بیتی تاں چلیاں جھنگ وچہ بول ہیرے گل چھپنے دی رواداری ہوئی
وارثشاہ جٹی ہیر رون لگی میں تاں رانجھے دے باہجھ خوار ہوئی

ایضاً

ہو رُود ھٹری سا ہوری چلی سیالیں آئی ہیر تے بین سیتنہا نوں
تیری کنجھرو نال ہے نیت کہی دو ہٹیاں دسدیا نیں اساں جیہا نوں
ہیر آکھدی او سدی گل ایویں دیر رنجھیاں نال جو لیبا نوں

تیرے پیکڑے چلی ہاں دیہہ گلاں کھول قصیاں جیہا کیہا نوں
تیرے سا ہو ریاں تدھ پیار کیہا گرم کرو سنیہیاں بیہا نوں
وارث قاف تے لام تے میم بولے ہو رکی آکھاں ایہا تیہا نوں

پیغام دادن ہیر بدست یک سہیلی

ہتھ بجھ کے گل وچ پا پلا کہیں دیس نوں دعا سلام میرا
تجھو واہ وچ پوڑ بیٹے ما بیا نوں انہاں نال نہیں کوئی کام میرا
کرو مہربانی تسیں آپ آؤ نہیں تے جائیگا ہو انجام میرا

گھت ویر یا بدے دس بالو تے بیاں چاو ساریا نام میرا
ہتھ جوڑ کے رانجھیدے پیر پکڑیں آکھ اتنا کہیں پیغام میرا
وارث نال بے وارثاں رحم کیجے مہربان ہو کے دراتنام میرا

ظاہر نمودن کیفیت ضمیر ہیر در جھنگ

ہیر درد فراق دیاں بولی گلاں دسدی سدی کنجھیاں ہیں
ہتھ جھمبنی پکڑ کے عشق ظالم پھنڈی وانگ کہا ہدی کُٹھیاں ہیں
ترنجن جوڑ دیلیاں داد کھ چھو بے آہیں وٹ کے پونیاں چھنیاں ہیں
جوگی ہو کے نگر وچ پا پھیری کسے انبر دنا ہری ترٹھیاں ہیں
ہیں چھڈ گھر بار اجاڑ دیلیاں ہیں دستا تے ہیں لٹیاں ہیں

سُنجی تراٹ کلیجے دی وچ دھانی نہیں دیو نال قرآن دے ٹھیاں ہیں
ہجر ویلنے بیٹھڑیاں وانگ ویلی نکلیں درد دے چا ہر ٹے گھٹیاں ہیں
چور بین راتیں گھر سیتبا ند دیکھو وہیں بازار وچہ مُٹھیاں ہیں
دن رات قرار آرام نا ہیں او دہدے عشق دی اگ نے لوٹھیاں ہیں
وارث شاہ میاں پریم چھٹیاں نے مار چھٹیاں پھٹیاں کُٹھیاں ہیں

آمدن آں زن بخانہ خسر اچیاں در جھنگ

ودہٹی آن کے سا ہو ر دڑی جیدن پیچھے چاک بیالا ندا کہیڑا نی
جہیڑا عاشقاں وچ مشہور رانجھا سرا و سد عشق دا سہرانی
او ہتاں عشق دا لوٹھیا پھر ہووندا ہیر جدوں دی لیگیا کھیڑا نی

منگو چو چکید اجیہڑا چار داسی مُنڈا تخت ہزار یدا جیہڑا نی
کتے وارے کنے ریت رہندا میرا او سنوں بہو سہیڑا نی
ارو رہ جھل ولیاں کرے گلاں نت ساجرا ڈکھ نہ بیہڑا نی

عشق پٹ ترٹیاں گالیاں سُو اُجڑ گئیاں داو ہڑا کیہڑا نی
کھورا و نجھلی سٹ جنون ہویا وارث شاہ نوں دیہو سیہڑا نی

جواب دادن دختران آں زن را

کڑیاں آکھیا جھل ہے سی نہ تھاں چھڈ بیٹھیائی جگدے سب جھیڑے
اکھنڈی نجھلی سٹ نہ ہوایا جس روز سے ہیر لیگئے کھیڑے

وچہ بیلیاں گوکدا پھرے کملا جیتھے باگھ بگھیلے تے شینہ بیڑے ۔ کوئی اوسدے نال نہ گل کردا باجھ منتروں ناگ نوں کون چھیڑے
بی بی آپ توں گل کر ہونیڑے اُس کلاندے کھوہ نوں کون گیڑے ۔ آکھو نال پیار دلاسڑیدے رب لا دیسی تیرے ٹانگ بیڑے
کڑیاں آکھیا جاؤ ولاؤ اسنوں وانگ ماندری گھیر کے کر و نیڑے ۔ آکھیں وارثا جاد بھیڑ یئوں تینوں سددیا آج محبوب ویڑے

چاپلوسی کردن دختران بخدمت رانجھا

کڑیاں جاولایا رانجھے نوں پھرے دُکھ تے درد دا اللہ دیائی ۔ آکھن سیہوڑا سجناں دا تینوں ہیر سیال نے سدّ بائی
سانوں ایہہ سیہوڑا ہیر دتا ۔ سب جیو دا بھید اُلّدیائی ۔ اِنہاں دماند اکھو وساہ ناہیں عزرائیل چڑھ دھون تے وریائی
جھب ہو فقیر تے پہنچ میسے اوتھے جھنڈا کاسنوں گڈیائی ۔ تُدھ یار بجھ نہ جیونا ہوگ میرا دچہ بیالاندے جی کیوں گڈیائی
تیرے واسطے ماپیاں گھروں کڈھی ۔ اساں ساہورا بکھیڑا رہ لیائی ۔ وارثشاہ ایس عشق دی نوکری نے دماں باجھ غلام کر چھڈیائی

آمدن رانجھا پیش ملّاں صاحب

ہنس رانجھے نے ملّاں نوں سد کہیا چٹھی لکھو جی سجناں پیاریاں نوں ۔ پہلے دعا سلام کے خیر سلّا انہاں دوستاں رب سواریاں نوں
مہر بانگی نال جو یاد کیتا پانی پایا جے بھکھے انگیاریاں نوں ۔ تساں ساہورے جا آرام کیتا اسیں ڈھوے ہاں سول انگیاریاں نوں
اگ لگ کے زمین آسمان ساڑے چا لکھنا جے دکھاں بھاریاں نوں ۔ توں تاں ٹھگ کے ہیں چڑیاں رناں وچ لے توڑ دیا تاریاں نوں
اک ہور بھی گل چا لکھیا جے ہیرے ماریئے نہیں آوازیاں نوں ۔ اکسے یار دے نام توں سیس دیئے اکے چھڈیئے اینڈیاں پیاریاں نوں
چاک ہو کے وت فقیر ہوواں کہیا مار یو اساں بیچاریاں نوں ۔ گلہ لکھ کے یار نے گھلیائی ہجن لکھدے چوبیں پیاریاں نوں
ملّاں حال توں سب لکھ ذرہ چھڈیں نہ گلہ گذاریاں نوں ۔ وارثشاہ نہ رب بن تانگھ کائی کوئیں جتے معاملے ہاریاں نوں

مضمون خط ہذالطرف ہیر

تینوں چاہ سی وڈا ویاہ والا کیلا ہو بایا جے جھب وہیجئے نی ۔ اتھوں نکل گئی ایں پرے دنیا دا اگوں اُت ساہورے جا پہنچئے نی
رنگ رتے تے ہیٹے کھیڑیاں دے کیدہ دلگیمدی گنڈ بھیجئے نی ! ۔ چلیاں پا پائی دُکھاں نال پالی کرم سیدے ماپیاں بیجئے نی !
تنگ چھڈ کے نال کو منگ رہیں کیوں سنگدیئے بیچ توں بیجئے آں ۔ کھیڑے ساہورے جا بنایا ای سید کھیڑے تے بھک تنکیئے نی
قاصد ہیر نوں جائیکے خط دتا ایہہ نے چاک دا لکھیا بیجئے نی ۔ وارثشاہ بیتوں ہن آکھدے لے گھلی متراں نال نہ بیجئے نی

جواب خط

تیرے واسطے بہت اُداس ہاں میں تیا سیل نوں چرید چھپیاں نوں ۔ ایتھے ماپیاں دی ساں ظالماں نوں لگا توں کلیجیاں بجھیاں نوں
موت آتے ہو گئے چلے مُوئے کولہ موڑ دا ساہیاں پنیاں نوں ۔ جوگی ہو کے آتوں سجناں اُوکون جاندا جوگیاں ٹیئیاں نوں

وہرڑے وچہ توں آکے پا پھیری میں تاں لبھ لواں یاراں گنیاں نوں | وارثشاہ اس ربدی مہر باہجوں بھلا کون سہاؤندا رنیاں نوں

مقولہ شاعر

قید آب تے خورش نے واگ کھچی کوئل لنکا دے باغدی گئی رلی
چُستی اپنی پکڑنہ ہار ہمت ہیر ناہیوں عشق دیوچہ ڈھلی
ہو مست مانگ فقیر بن کے سہلی گودڑی پہن ہو شیخ چلی

میناں لئی ہنگالیوں چاک کملے گھیڑا پیا ازغیب دی آن بلی
کوئی جائیگے پکڑ فقیر کامل فقر مارے وچہ رضاء کلی
وارثشاہ ایہہ عشق دریا ڈوہنگا ہیر تلھیوں باہجہ ملاح ٹھلی

نامہ فرستادن ہیر بطرف رانجھا

دتی ہیر لکھا کے ایہہ چٹھی میں رانجھے دے ہتھ لے جاوینی
ہتھ بنھ کے تے میرے سجناں نوں رو رو سلام دعا دینی
کھیڑا ہتھ نہ لاؤندا منجھڑی نوں ہتھ لائیکے گود وچہ پا دینی
پڑھیں آپ جنازہ توں آ رانجھا سامی گھت کے گود وچہ پا دینی
میرا یار ہیں تاں میتھے پہنچ رانجھا کن میں دے اپنی پا دینی
میری دے نشانڑی سبھیں اسنوں رانے ہور بھی بات سمجھا دینی

کتے بیٹھ نویکلا سدملاں ساری کھول کے بات سُنا دینی
مرچکیاں جان ہے نک آئے اک واری جے دیدناں آ دینی
لکھ ہور بیاں غماں نال رانجھا ایہہ چنگ بیجا کے لا دینی
تساں حق حقیقت سمجھنی سی دل اپنے دی سمجھا دینی
میری ایہیں نشانڑی بانک چھلا رانجھے یار دے ہتھ بیجا دینی
وارثشاہ میاں اوس کملڑی نوں ڈھنگ زلف زنجیر دی پا دینی

ایضاً

اگے چونیاں نال ہنڈایائی زلفاں کنڈلا تدا ہُن دیکھ میاں
مل وٹنا لوہڑ دنداسڑیدا ہین خونیاں دے بھرن بھیکھ میاں

گھٹ کنڈل ناگ سیاہ پلمن دیکھے اور بھلا جس لیکھ میاں
آ حُسن دی دید کر زلفاں خونی نیناں دے بھیکھ نوں دیکھ میاں

دن رات پئی گرلاوندی اے اوہدے وچہ کلیجڑے چھیک میاں
وارثشاہ فقیر رضا متی فقر مارے لیکھ وچہ میکھ میاں

پیغام دادن ہیر قاصد را

ویرا قاصدا رب دا واسطہ ای آکھیں جا رانجھیٹے نوں غم میرے
بیاں وچہ میں تت بھرتر یدے کیتے سجڑے رب جرم میرے
تیرے باہجہ نہ ہین نہ انگ جوڑے اتنا بد حال دیتی دو لویں خم میرے

پئی سکنی ہاں مکھ دیکھنے نوں آ ہے نی نک تے دم میرے
راہ دیکھدیاں اکھیں نے پک گئیاں کدی دیہہ دیدار خصم میرے
جھب بوہڑ بہینوں ہیر سیاں ہے گڈیں دین آکے ڈتی دے ٹھم میرے

رحمت کو کدی کا نگ اُڈاوندی ہاں ایہو لکھیا لیکھ جرم میرے
وارثشاہ رانجھیٹے نوں ہلا گیلوں تن زور نہیں چلے دم میرے

رسیدن نامہ ہیر بہ رانجھا

قاصد آن رانجھیٹے نوں خط دتا ناڈھی ہوئی ہے تنگ کے جان میاں
اک گھڑی آرام نہ آؤندا اے کہیا ٹھو کیو پریم دا بان میاں
نال سون نہ دیندی اے سیدڑے نوں ڈھکے مول نہ او سدے کول میاں
جوگی ہوکے نگر وچ پا پھیرا ہو جاں نال توں ناڈھڑی دا ان میاں

کوئی پا بھلاوڑا اٹھ گیائی سر کھنیا چا مساں میاں
نال کھیڑیاں دے اوہدا پیار ناہیں لوک لا تھکے سب تھان میاں
توہنوں ناڈھ دا نام جو لڈھ بہندی اوتھے نت پوندے گھمسان میاں
وارثشاہ میاں سبھے کم ہوندے جدوں رب ہوندا مہربان میاں

خوانده شدن نامہ ہیر

چٹھی نام تیرے لکھی ناڈھڑی نے وچہ لکھے شو درد فراق سارے
ملاں لکھ توں درد فراق میرا جیہڑا اندروں سڑدا توڑ تارے
قاصد ہو یا فارغ خط دیکے تے کیتا پھیر خدا دا شکر بارے

رانجھا زرت پڑھا کے خوشی ہویا دلوں ساہ دی ٹھنڈڑی آہ مارے
لکھ لکھ چودلاند ے دُکھڑے یدا لکھن پیاریاں نوں جویں یار پیارے
وارث کم اوہی جیہڑے رب کرے اوہدیاں قدرتاں توں میتاں وارے

جواب نوشتن رانجھا بطرف ہیر

لکھیا ایہہ جواب رنجھیٹڑے نے جدوں جیو وچہ او سدے شور پئے
پہلے دعا سلام پیاریاں نوں مجھ واہ فراق دے بوڑ گئے!
ساڈی گل نہ پچھدا اکول کوئی ملکھ یار جدوں کنا موڑ گئے
ساڈی ذات صفات برباد کرکے لڑ کھیڑیاں دیناں جوڑ گئے

اوہ سے روز دے اسیں فقیر ہوئے جس روز دے ہنڈے چھوڑ پئے
اساں جان تے مال درپیش کیتا تیس ملگڑی پریت نوں توڑ گئے
ساڈا اداس آیا وچہ الواندے اڈ مار اڈاریاں موڑ گئے
آپ ہس کے ساہو رالیا ہے۔ ساڈے رو پدا سانچوڑ گئے

آپ ہو محبوب جا ستر بیٹھے۔ ساڈے نیناں دے نیر نکھوڑ گئے
وارثشاہ میاں ملیاں واہرانوں ڈھڑیاں ویکھو زور زور گئے

مضمون نامہ ہذا

ساڈی خیر ہے۔ چاہوندے خیر تیری پھیر لکھو حقیقتاں ساریاں جی
ہو جو چوہدری دا پُت چاک ہو کے چو چک بہالدیا کھولیاں چاریاں جی

پاک رب نے پیر دی مہر باجوں کون کٹے مصیبتاں بھاریاں جی
دعا دیکے آپ چڑھ جان ڈولی چینچر ہاریاں ایہہ کواریاں جی

سپ رسیا کدد کیاں مار منتر نال دے دبنیاں جے بیٹھ کھاریاں جی ۔ پہلے بیلیاں نوں مار فقیر کر کے لین سا ہور جا گھکاریاں جی
آپ نال سہاگ دے جا رجن پچھے جا لادن پچکاریاں جی ۔ سر دالیاں دیاں پتراں چاک کر کے آپ بیلیاں جا منٹریاں جی
جو وقت کوئی اوتھے نظر کردا خوب کردیاں ہار شنگاریاں جی ۔ وارثشاہ کدہاردیاں اساں کولوں اجے کھوج کھتوں ایہہ نہاریاں جی

اندیشہ کردن رانجھا بدل خود بنا بر دیدار ہیر

رانجھے فکر کر کے تجویز کیتی کویں ہیر دا درشن پا لیئے ۔ سینہ اگ فراق طوفان تایا مل کے یار نوں کویں بجھا لیئے
دھونسہ عشق دا نویں سر پھیر گھریا دل اپنے نوں سمجھا لیئے ۔ بڑا اکٹھن دریا ہے عشق والا پار لنگھن نوں تلہا بنا لیئے
گرماں نال ہے لبھدی ڈھیر دولت طالع ہون چنگے گنج پا لیئے ۔ رانجھے آکھیا کندی ہیر دولت جرم گا لیئے تے بھیت پا لیئے
رنگ ہور وٹا کے جا وڑیئے نال ہیر دے انگ لگا لیئے ! ۔ اوہ ریندے نوردا خون بشما تہدے ہو کے جرم وٹا لیئے
اک ہونا ہے یا فقیر جیتھوں ذرا ایتناں بھی وس لا لیئے ۔ مکھن پالیا چیکنا نرم پنڈا ۔ ذرا سواہ دیو چہ رلا لیئے
کسے جوگی نوں مکیئے سحر کوئی چیلے ہوئیکے کن پڑا لیئے ۔ اوتھے خودی گمان منظور ناہیں سر ویچیئے تاں بھیت پا لیئے
کتے ہو نویکلا ہو گوشے حرف عشق دا ورد پکا لیئے ۔ بھیر ہون نصیب جے دھروں چنگے یار رج کے انگ لگا لیئے
اگے لوکاندے جھگڑے بال بیکے ۔ ذرا اپنے نوں چنگ لا لیئے ۔ جدوں رن گھربار وسار دیئے تدوں جھگڑیدی چا وا لیئے
کنگھی وانگ ہی چیر کے آپ تائیں ہن زلف محبوب دی واہ لیئے ۔ اگے جھنگ سیالاں دا سیر لیتا ذرا کھیڑیاں نوں جھوک لا لیئے
کسے جوگی دیناں پیوند پا کے رن لیا دنید اسحر پا لیئے ۔ وارثشاہ محبوب نوں تدوں پائیے جدوں اپنا آپ گوا لیئے

ایضاً

دھیدو ہور دلیل دی غور کیتی اساں پہنچایئں منزل دور یارو ۔ سر تے پھار فراق دی ندی تارو کویں لنگھیئے پہلڑے پور یارو
خانے فقر دے عشق دی چال چنگی چلوا لیس دوکان ضرور یارو ۔ ٹنڈ ٹکڑ پاندی رکا لیسی باجھوں معاملہ باجھ منظور یارو
دو لویں وقت بہنا وانگ عہد باندے نہیں بولنا ہو حضور یارو ۔ نال فکر دے چلیہ نہ تا ہنی نہیں کھلنا کھٹے دا تنور یارو
دیکھے باہمہ سرہانے تے کھوک سونا پھیر اٹھ کے بیٹھنا کھور یارو ۔ وارثشاہ دا بولنا بھیت اندر ۔ دانشمنداں نوں غور ضرور یارو

روانہ شدن رانجھا بخدمت بالناتھ

انجھی عشق دی اگ نوں وانگ سماں آیائی غنوق جگا دیندا ۔ بالناتھ دے ٹلے دا راہ پھڑیا مقا جا گیا کن پڑوا نیسدا

یار ملے تاں شکر بجا لیائے کہیا فائدہ عمر گواوتے دا
اک روز وچ پیندھ کر گیا سارا ایا چاء سی بھیس وٹا ویندا
نالے آکھدا جے کرامات ہووے نالے آکھدا کم بناوتے دا
بُندے سونے دے لاہ کے چاء چڑھیا کن پاڑ کے مُندراں پاویندا

یارو آکھدے ہین بالناتھ جوگی دل جان دا پار لنگھا ویندا
نا اُمید ہوناں دُنیاں داریاں نوں فکر لاہیا سو پھیر مڑ آویندا
پٹے وال ملائیاں ندے نال پالے وقت آیا سو رگڑ منا ویندا
وارثشاہ میاں اتھاں عاشقاں نوں فکر ذرا نہ جند گواویندا

آوازہ کردن رانجھا برائے فقیر شدن

ہو کا پھیرے دیندا پنڈاں وچ سارے آؤ کسے فقیر جے ہوونا جے
ذرا کن پڑوا کے سواہ ملنی گورو سارے جگت دا ہوونا جے
نہ دھینی وہاٹی کسے جمنے دی کسے موئے نوں مول نہ رونا جے
نالے منگناں تے نالے گھورنا جے دیندار نہ کسے دا ہوونا جے
یاراں واہیاں دے واہیاں نفع ناہیں اک واہ کے سچ کھلونا جے
دھر کے ٹنگ تے ٹنگ نِسنگ سے نا دُکھاں نال نہ جی وگونا جے

منگ کھاؤنا کم نہ کاج کرنا کجھ چارنا تے نہ کجھ چونا جے
نہ دہاڑی نہ کسب نہ روزگار کرنا ڈھو شاہ پھر مفت دا ہوونا جے
منگ کھاونا اتے مسیت سونا نہ کجھ دیونا تے نہ کجھ لیونا جے
ست لٹکدے جنگلاں وچ پھرنا اتے غم نوں کھوہ ڈبونا جے
دیکھو جھڑدیاں پونیاں جا دھامن کھن رات نہ جوگیاں چوونا جے
دِلوں میل جہان وی پاک کرنی داغ حرص پلیت دا دھونا جے

ہر کسے توں ٹہل کرا لیتی ۔ ولی پیر فقیر سداونا جے
خوشی اپنی اُٹھاں میاں وارث اتے اپنی نیندرے سوونا جے

ملاقی شدن رانجھا با بالناتھ

بالناتھ دے ڈیرے جا رانجھا کل تھان مکان ول نظر کردا
آسن جوگیاں دے بنے بہت سُندر رنگا رنگ دا کیتا سی چا پردا
رانجھا ویکھ کے بہت نہال ہویا سبھو دِسدا زُہد تے جہد کردا

روڑی گرڈ پیدی رکھ کے ٹیک متھا سب جوگیاں دے چا چرن پھڑدا
کئی بینر سفید تے سوسنی سن ملمع پھیریا چاندی تے ہور زر دا
کئی پوتھیاں پڑھن گیان گیتا کوئی بھاگوت بہار تے بید پڑھدا

سبھو ذکر تے شغل تے فکر اندر بناں ربدے نام نہ ہور کردا
وارثشاہ بھی فقیر دے نام اُتوں جی جان صدقڑے چاء کردا

معروض شدن رانجھا بخدمت بالناتھ

ٹلے جا کے جوگی نے ہتھ جوڑے سانوں اپنا کرو فقیر سائیں
تیرے درس دیدار دے ویکھنے نوں آیا دیس پردیس مِیں چیر سائیں

صدق دھار کے نال یقین آیا اسیں چل کے آئے تُسیں پیر سائیں
تینوں جوڑ کے ہتھ سلام کر دا آکھندا ہو کے بہت حقیر سائیں
یاد حقدی صبر تسلیم پہنچا۔ تُساں جگ دیناں کی سیر سائیں
میرا ماں تے باپ نہ بہن بھائی چاچا تایا تے ساک نہ ویر سائیں
پادشاہ سچا رب عالماں دا فقر اوس دے ہین وزیر سائیں
بناں مُرشداں راہ نہ ہتھ آوے دودھ باجھ نہ رجھدی کھیر سائیں
فقر کُل جہان دا آسرا اے تابع فقر دی پیر امیر سائیں!
دُنیا وچہ ہاں بہت اُداس ہویا پیروں ساڈیوں لاہ زنجیر سائیں

ایضاً

کر آس آیا کوئی زور ناہیں تُسیں رب دے واسطے کرو دیا
میں نے ماریا دُکھاں تے ہوڑیاں دا نک سا سنجھ تساڈڑی آن ڈھیا
تیری صفت میں سُنی ہے جوگیاں تھیں بالناتھ جگت دے وچہ تھیا
تیرے ڈٹھیاں سب دے پاپ جھڑدے ہو دُکھ دا ناس ہے ندھ کیا
کوئی سکھنا پھر تیتے آوندا اے بھریا چاہے تے اوسنے کرے میا
میں غریب سبھو سُکھ چھڈ آیا گوپی چند تے بھرتری جوگ لیا
تیری دیکھ کرامت شکر کیتا۔ ایسے واسطے میں آن رجوع پیا
وارث شاہ جاں فقر دا پوے مُرتبہ دوہاں عالماں وچہ نہال تھیا

کلام بالناتھ با رانجھا

ناتھ ویکھ کے بہت ملوک چنچل اہل طبع تے سوہنا چھیل منڈا
کسے دُکھ توں رُس کے اُٹھ آیا اگے کیدیاں نال پے گیا دھندا
تیرا طور نہ جوگ دا کوئی دِسے مال ست دِسیں توں نہیں گنڈا
جگی ہووے وا اصیل جو کھولیا ہووے جوگی ہووے ناہیں جیہڑا چور گُنڈا
کوئی حُسن دی کان ہو تُسنا کُ سُندرا تے لاڈلا ماں تے باپ سندا
یار و کیکروں ایہہ فقیر ہویا او کھا رکھنا سر تیتے جوگ جنڈا
چشماں تیریاں خُون گذار نانی طبع حاکمی نہیں غلام بندا
وارث شاہ تُساں جیہا چھیل بانکا وچہ مجلساں سوہندا چھیل مُنڈا

کلام رانجھا با بالناتھ

ہتھ جوڑ کے ناتھ نُوں عرض کردا شہرت جوگ دا گھول پیونا ئیں
چھاں بدلاں دی عُمر بندیاں دی عزرائیل نے پاڑ نا سیونا ئیں
اجکل جہان دا سبھ میلا کسے رہنا نہ حکم تے کھیونا ئیں!
ایہہ جگ مقام فناہ دا ای سبھا ریت دی کندھ ایہہ جیونا ئیں
بھاویں تخت بہے بھاویں زمیں سوئیے آخر خاک دے وچہ رلیونا ئیں
وارث شاہ میاں انت خاک ہونا لکھ آبحیات جے پیونا ئیں

کلام بالناتھ

ہتھ کنگیاں پہنچیاں پھب رہیاں کنیں لکدے سوہنے بندڑیئی
مجھ پٹڑیاں کنگیاں کھیوی تے سر بھنے چھیل دے جنڈڑینی

سر کو چکے باریاں دار چھلے کجل بھنڑے نین بچند ڑینی ۔ کھلے وچہ بازار دے لٹکدینی پھلاں ہار گلاں وچہ گندڑینی
کھان پہن پہرن سروں ماپیاندیلو ۔ تساں جیہے فقیر کیوں ہندڑینی ۔ وارثشاہ تساں جیہے بانکے وچہ مجلساں سوہندے منڈڑینی

کلام بالناتھ بارانجھا

خواب راتدی جگدیاں سب گلاں دھن مال نوں مول نہ چھوہیئے جی ۔ پنج بھوت بیکار تے اردبائی نال صبر سنتو کھوڈے پوئیے جی
کہو آتما وس رس کس نیاگے اینویں گور و نوں کاہ وڈوئیے جی ۔ ایہہ دکھ تے سکھ اک سمان جاپے جہی ثنال شرتے بھوئیے جی
کھلے فتح دا باب گیان اندر نال دان تے دھیان صبوئیے جی ۔ وارثشاہ میاں تاہیں جوگ پائیے جدوں اپنے آپنوں روئیے جی

ایضاً

بھوگ بھوگنا دودھ تے دہی پیویں پنڈا پال کے راتاں دھوونا ہے ۔ کھکھڑی کٹھن ہے فقر دیاوٹ جھاکن موہوں آکھ کے کاہ وگونا ہے
واہیں وجھلی تریمتاں نال گھورین گائیں مجھیں ولائیکے چوونا ہے ۔ سچ آکھ جٹا کہی بنی تینوں سواد چھڈ کے کھید کیوں ہوونا ہے

ہن ایہوئی آوندا عقل ساڈی عمر آخری وچہ تساں رہونا ہے
وارثشاہ تینوں نت کہے جٹا ۔ ایس نفر وچہ اوکھڑا ہوونا ہے

کلام رانجھا

ابراہیم ادہم چھڈ راج دتا باتاں حکم دیاں جا وسایانی ۔ یار ہس لوہے نوں ملے تے ہووے سونا سن گلاں توں ایہہ تنا ریانی
ناتھا چھڈ دتے راج راجیاں نے فوجاں فقر نے جدوں اتاریاں نی ۔ کبر غیبتاں جھوٹھ سب نس ویندے صفاں فقر نے جدوں کھلاریانی
جو گی چھڈ جہان نیفر ہوئے ایس جگ وچہ بہت تواریاں نی ۔ لین دین تے دغا انیاں کرنا لٹ گھٹ تے چوریاں یاریانی
اوہ پرکھ نریاں پد جا پہنچے پانچوں اندریاں جنہاں نے تاریانی ۔ جوگ دیجے گرو نہال میتوں لیساں جیوتے گھنڈیاں چاہڑ پانی

ایس جٹ غریب نوں تار اویں جویں اگلیاں سنگتاں تاریاں نی
وارثشاہ میاں رب شرم رکھے ایہہ جوگ جیتاں بھاریاں نی

کلام بالناتھ

مہادیو تھیں جوگ دا نیخہ بنیا بڑا کسٹھن ہے جوگ ہم میاں ۔ کوڑا بکیکا سواد ہے جوگ اندر جہی گھوٹ کے پیونی سم میاں

جہان سن سمادھ دی منڈلی لے تہاں چھوڑ نارم تے چھم میاں
لکھاں وچوں کوئی اک چائوندا اے بھاری جوگڑی ایڈ نقم میاں
اوہاں بھسم لگائیکے بھسم ہونا بیش جائے ناہیں کرم دھرم میاں
وارث شاہ ایتھے پرکھ سے بیٹھے شوق نال رونند ترم ترم میاں

کلام رانجھا

تسیں جوگ دا حرف بتاؤ مینوں شوق جاگیا حرف نگینیاں دے
جدھ اک تے نفر دا لوپے پانی جوگ ٹھنڈ گھتے وچہ سینیاں دے
تیرے دوار تے آن محتاج ہوئے ایس نوکر یا بچہ ہینیاں دے
رب جنہاں دے حال تے کرم کردا ہوندے سوئی نفیر یقینیاں دے
دیدار خدا شفاعت مینوں کرئیے کم کوئی ایتھے دینیاں دے
ایس جوگڑی بیٹھ دیو چہ وڑیاں چھٹیں عیب ثواب کمینیاں دے
اک فقری رب دے ہن ثابت ہو رنفر طلدے اہل خمینیاں دے
بیترا ہو فقیر ہیں نگر منگاں چھڈ دا آعدا تہاں روز تیاں دے
تسیں کرم کرو رب فضل کرسی درد دور ہو جان رنجینیاں دے
وارث کرو جے کرم فقیر آتے رنگ خوب ہوون جیم ہینیاں دے

کلام بالناتھ

ایس جوگ دے واعدے بہت اوکھے نادسنکھ پی نت وجاؤنا اوئے
تاڑی لائیکے ناتھ ول دھیان دھرنا سویں ناری سانس چڑھاؤنا اوئے
نام فقر دا بہت آسان لینا کھرا اوکھا ہے جوگ کماونا اوئے
ودوان باتی حق ستی جوگی جہات استری ول نہ پاونا اوئے
کندموں تے پوست افیم بچہ نشہ کھائیکے مست ہو جاونا اوئے
جگ خواب خیال دی بات جانیں بھکھیا ہوش کھلاونا اوئے
کام کرودھ تے لوبھ ہنکار مارن جوگی خاک در خاک ہو جاونا اوئے
جوگی جنگم گودڑی جٹا دھاری منڈی نرملا وٹاونا اوئے
آئے گئے دا سرکھ سوگ چھڈے نہیں رویاں گیاں پچھوتاونا اوئے
نہا دھو کے جٹاں نوں دھوپ دینا سدا انگ بھبوت رماونا اوئے
لکھ خوبصورت پری حور ہووے ذرا جی نوں نہیں ڈولاونا اوئے
تن چوپڑیں آرسی نال ویکھیں ایتھے سہرا روڈ کراونا اوئے
گھت مندراں جنگلاں وچہ رہنا ہیں کنگ تے سنکھ وجاونا اوئے
وارث جدھ نوں مار فقیر ہونا اساں ہور راہ بتاونا اوئے

کلام رانجھا

تساں بخشنا جوگ تاں کرو کرپا دان کرو ہیا ڈھل نہ لوڑیئے جی
ہیں تاں رن گھربار وسار بیٹھا مڑ گھر ڈگور وچ نہ ٹکوئیے جی
ناتھا اڑک نہیں ونگدے جگ سارے جیکیاں پیار دے توڑیئے جی
صدق بنھ کے تے جیہڑا اچیرن لگے پار لائیے وچہ نہ لوڑیئے جی
ابتریاں سب گلاں منظور مینوں وچہ جوگ دے کوئی نہ بوڑیئے جی
جیہڑا آس کرکے ڈگے آن دوارے جیو اوسدا چا نہ توڑیئے جی
لا تقنطو دی جیہڑا آس رکھے کیوں اوسنوں چا پلوڑیئے جی
وارث شاہ میاں جیندا کوئی ناہیں ہیرا وستوں نہ وچھوڑیئے جی

کلام بالناتھ

گھوڑا صبر دا ذکر دی واگ دیکے نفس مارنا کم بہو چنگیاندا
عشق کرن تے پیندی دھار کیتی نہیں کم ایہہ کھیاں تنگیاندا
جیتوں جوگ کمایا نہ جائے میاں کی فائدہ جوگدے منگیاندا
شوق مہر تے صدق یقین باہجوں کیہا فائدہ ٹکڑیاں منگیاندا

چھڈ زراں تے حکم فقیر ہونا ایہہ کم ہے ماہنواں چنگیاندا
ایتھے کھاؤں نہیں اڑ بنگیاندا ایہہ کم ہے سرانتوں ننگیاندا
جیہڑے مرن سو فقر یقین ہان وا تقف ـ نہیں کم ایہہ مرن تھیں سنگیاندا
وارثشاہ جو عشق دے رنگ رتے کندہی آپ رنگدے رنگیاندا

کلام بالناتھ

جوگ کرن جو مرن یقین ہوئے آکھ جوگ سکھنے سکھنا آیا ئی
نال صدق یقین دے بنھ تقوی دھنے پتھروں ریتوں پایا ئی
بندا آپ نوں جانا خلق کولوں ـ جیتاں جوگدے بھار توں پایا ئی
پکڑ شنواس وچہ جلوت خاکی سیسے رب نے تھاوں تیایا ئی

ہنجادھار کے گورُو دی کر سیوا ایہہ کھی جوگیاندا فرمایا ئی
میل دلیدی دھوئیکے صاف کیتی ـ ترت گورُو نے رب تایا ئی
تا می کپڑے دھوندے دھوندی گورُو لدھا پاس بہاکے بھیت بتایا ئی
وارثشاہ میاں ہمہ اوست جاپے سرب موئے بھگوان نوں پایا ئی

ایضاً

مالا منکیاندے وچہ دھاگا توہیں سرب کے بیچ سما رہیا
جویں پترون مہندیوں رنگ رہیا توہیں جان جہان میں آ رہیا
رانجھا نیھ کے خرچ ہے سگر لگا جوگی اپنا زور سب لا رہیا
ایس جوگ نوں فائدہ کی نیتوں نیر اکم آسان ہن آ رہیا
بھرم کرم تیاگ سر یر وچوں تیرے درس سے دُکھ مٹا رہیا
تیرے دُوار تے مراں گے اسیں جوگی نہیں کم سادیتے لا رہیا

ساہ جیونا یا نوچہ ہے جان وانگوں نشہ بھنگ افیم وچہ آ رہیا
جویں رکت سریر وچہ سانس ایویں توہیں جوت میں جوت سما رہیا
تیرے دُوار جوگا ہو رہیا ہاں ایں جوگی جٹ نوں لکھنا سمجھا رہیا
توں داتا ظاہر اولی خدا ہیں تیرا نام میاں دُکھ جا رہیا
بھوت اکاش تے ترا کاش دو نواتنے چیت اکاش میں لا رہیا
وارثشاہ میاں جنھوں عشق لگا دین دُنی دے کم تھیں جا رہیا

کلام بالناتھ

جوگی آکھدا آج جانائیں رہیں ایس خیال نوں باز میاں
جوگ جیوندی جان مر جاونائیں ـ ایتھے کم ناہیں لاڈے ناز میاں

سر سختیاں نر میاں جھلنیاں نی دماں دے لے دار از میاں
راگ نفی اثبات نوں گاوتائیں سر کے رنگ تلوت دا ساز میاں

ذکر شغل تے فکر دے وچ رہنا ہووے آت آوازیاں ‖ ایتھے اپنے آپنوں گالنائیں ہین کھیلنے چرخ تے بازیاں
ایس جوگ دا جالنا بہت مشکل رنگ رنگدے سوز گدازیاں ‖ ہر فقر وچہ تلہ توکلے دا وارث حرص دا وعہر جھاڑیاں

مقولہ شاعر

جوگی ہولا چار جاں مہر کیتی تدوں جیلیاں بولیاں ماریاں نی ‖ جیہاں سان چڑھائیکے رگڑ ہوئے جویں تکیھیاں تیز کٹاریاں نی
دیکھ سوہنا رنگ جھیڑیا جوگ دین ڈبا کرے تیاریاں نی ‖ جوگ دین نہ مُول نمانیا نوں جنہاں کیتیاں محنتاں بھاریاں نی
ٹھرک مُنڈیاں دے لگے جوگیاں نوں متاں جنہاں دیاں رب نے ماریاں نی ‖ وارث شاہ خوشامداں سوہنیاں دیاں گلاں ہندیاں نہ نردالیاں نی

کلام رانجھا با مُریدان بالناتھ

بالناتھ جیہا تُساں جاناں ہاں جیہڑا ہو یا ہاں تساں دا خاص بھائی ‖ سبھے دُعا کر دیئں غریب ہُم تے ہوداں عاقبت وچہ خلاص بھائی
جنہاں ہر میں ہر پچھان لیا کم تنہاں دا ہو یا سب راس بھائی ‖ آہی آس ہیں جوگ دے سکھنے دی جلدوں مُکّ یا ساں ہو اُداس بھائی
تُساں نال ہیر کوئی زور ناہیں کیوں چھیا ایڈ وسواس بھائی ‖ ویر ساہد دیناں جو ساہ کردا ایویں عمر اکارتھ جاس بھائی
عرش حقدائے دل مومناں دا جیہڑا رنج کرے ہندا ناس بھائی ‖ نفر سوئی جو دُوئی نوں دُور کرے ۔ وارث شاہ توں پچھڑے راس بھائی

کلام مُریدان با رانجھا

چیلے آکھدے مُنڈیا ئیں ساکھوں اسیں سیوی پا ستاوندے ہاں ‖ باراں برس ہوئے سانوں ٹہل اندر منگ پن کے رت کھواونے ہاں
جوگ اساں نوں مہر کر نہیں دیندا اپئے راتدن کوک سناوے ہاں ‖ کدی اگ ہوندا لکدی وانگ پانی کجھ الیلا انت نہ پاوے ہاں
لئے رت چرنامت پیر دھو کے آسن ٹہل دانت وچھاونے ہاں ‖ ماتا گنگا آؤں جل رت پا کے تے پربھات اشنان کراونے ہاں
کُرسی بیٹھیاں نوں متھا ٹیک کے تے نال صدقدے پیر دھواونے ہاں ‖ وارث کرم جیہڑے سوئی پون جھول ایویں رائیگاں عمر گواونے ہاں

کلام رانجھا با مُریدان ناتھ

عیب کرن بیگانڑیں طاعت اندر ستے آدمی ایہہ گنہگار ہوندے ‖ چور۔ کرت گھن۔ چغل مکار جھوٹھا لُوتی لاؤڑ راتی نہ یار ہوندے
سادھو ایس زمانے دی چال ایہا ئی پیدل تے گئی اسوار ہوندے ‖ رب ہتیاں کھس چا کرے نفوڑے اوہ چاہے تے اک کھن چار ہوندے

اک باہجھ امید دے پار لنگھن تے اکناں امید خوار ہوندے
اساں جوگ نوں گل نہیں بہن بہنا تیں کاسنوں ایڈ بیزار ہوندے
ایہو جیہے معاملے کئی سادھو اساں ڈٹھے نیں وچہ سنسار ہوندے
وارث جنہاں امید نہ ماہنگ کائی کم تنہاں دے عاقبت پار ہوندے

تمثیل شاعر

رل چیلیاں تاگھسا کیتا بالناتھ نوں پکڑ پنجلیا نے
لوکاں بولیاں نال بیشرم ہوکے بالناتھ دے جگر نوں سلیا نے
سہلی ٹوپی تے مندراں دھروکے ستے گودڑی ناتھ نوں سلیا نے
چھڈ دوار بھنڈار او کھاڑ چلے۔ راہ تے واٹ سب ہلیا نے
غصے نال پکار پکار کردے گرو دلیاں نال نہ ہلیا نے!
وارث رب بخیل نہ ہووے میرا چارے راہ نصیب دے ہلیا نے

کلام رانجھا با مریدان ناتھ

سنجا لوک بخیل ہے باب ماندڑے میرا رب بخیل نہ لوڑیئے جی
ایہہ حکم تے حسن نہ سدا رہندے نال عاجزاں کرو نہ زور دیئے جی
بیڑا اللہ دا ہو یا مسافراں دا پار لائیے وچہ نہ بوڑیئے جی
زمیں نال نہ ماریئے پھیر انہاں ہتھیں جنہاں نوں چاہڑ گئے گھوڑیئے جی
جیہڑا آس کرکے ڈگے آن دوارے جیو اوسدا مول نہ توڑیئے جی
کیجے غور تے کم بنا دیجے ملے دلاں نوں نہ وچھوڑیئے جی
جیکوئی کم غریب دا کرے ضائع سگوں اوسنوں ٹھکے ہوڑیئے جی
بھلا کر دیاں ڈھل نہ مول کریئے تقصہ دور دراز نہ لوڑیئے جی
جیہڑا ماں تے باپ توں جدا ہووے ہیر اوستوں نہ وچھوڑیئے جی
وارث شاہ یتیم دی غور کریئے ہتھ عاجزاں دیاں جوڑیئے جی

کلام بالناتھ با مریدان خود

وڈھروں مندڑے کاوشاں آئے بریاں چیلیاں اتے بخیلیاں اوئے
پانی دودھ وچوں کڈھ لین چائز جدوں پاوندے تیلیا اوئے
نہیں لنگدے مرن تقیص اوہ عاشق جنہاں سولیاں سر اتے جھلیاں اوئے
مینوں ترس آیا ویکھ زہد اوہدا گلاں مٹھیاں بہت رسیلیاں اوئے
گورو آکھیا مندراں جھب لیاؤ چھڈ دیہو گلاں اٹکھیلیاں اوئے
وارث شاہ پھر ناتھ نے حکم کیتا۔ کڈھ اکھیاں نیلیاں پیلیاں اوئے

قبول کردن مریدان فرمان ناتھ را

چیلیاں گورو دا بچن پروان کیتا۔ ست سر گرد مٹیاں ملیاں نی
نوں ناتھ بو بخرا ابیرا ہے چوسٹھ جوگیاں نال رسیلیاں نی
سبھا تن سو سٹھ جا کیوبن تیرتھ واچ گو راندے منتر الیاں کیلیاں نی
چھ جتی تے دسے اوتار آئے وچہ آکھیات دے چھیلیاں نی

اِک دُوجے دے نال نہ بات کردا تاں پھولیاں بہہ سہیلیاں نی | وارث شاہ نہ طاقت ہے بولنے دی جیتھے قدرتاں ربّ دیاں کھیلیاں نی

جوگی شدن رانجھا

دن چار بنا سکا مُندراں بال ناتھ دی پیش گذاریا تے | غُصّے نال وگاڑ کے گل ساری ڈِر دے گوروں نوں چا سواریا ئے

جیہڑے غُصّے تے خاستے جُھلیاں سن سب جگ نوں چا مُتارو نے | اُنہوں ہویا جناب تھیں جوگ بخشش آپ وچہ ایہہ بات چتار یلئے

بہت غُصّے کر دمہ دی بات آہی سبھا جیو اندر چا مار یائے | زور دماندی گل ہے بہت اوکھی جان بجھ کے بدی وسار یائے

گورو کہیا سو اُنہاں پروان کیتا۔ نروان پھٹّیاں نے بازی ہار یائے | گھٹ وٹ کے حکم تسلیم ہوئے کائی گل نہ موڑ کے سار یائے

گہنا کپڑا کُل تاراج حُسن یا ول چا مُجاڑ یا نے ! | لیا اُسترا گورو دے ہتھ دِتّا۔ جوگی سر دی ہنیت چادھاریو نے

پیٹرہ لاء کے گوٹے تے بیار دنا انگ لا بھبُوت سوار یا نے | وارث شاہ ہُن حکم دی چُپ پھیٹی سیکھ ویریاں ٹھک کے ماریو تے

حاضر شدن رانجھا بخدمت بالناتھ

بالناتھ تے سامنے سد دھید ھ جوگ دین نوں پاس بہالیا سُو | روڑ موڑ ہویا سواہ ملی مُنہ نے سب کوڑ مے دا نام گالیو سُو

کن پاڑ کے جھاڑ کے حرص حسرت اِک پلک وچہ مُن وکھالیا سُو | خبراں کُل جہان وچہ کھنڈ گئیاں رانجھا جوگیڑا ساز وکھالیا سُو

سواہ انگ رما سِر مُن داہڑی پا مُندراں چا نوالیا سُو | جیہبے پنڑاں تے باپ بہر کرتے جا پلے دودھ پوا کے پالیا سُو

ہتھ کھپری سمرنا دسنگی اسم الکھ دا چا سکھالیا سُو | وارث شاہ میاں سینیار وانگوں جٹ پھیر مُڑ بھن کے گالیا سُو

پند دادن بالناتھ رانجھا

دے سِکھیا ربدی یاد والی دس راہ جو گوراندے جائیے جی | سب تیاگ کے ذکر اندیشڑے تھیوں راہ گوراند گُرانتوں پائیے جی

ساڈا آتما جائیے پر آستری توں اس طور سے جوگ کمائیے جی | لکھ بدھنی جیتری نظر آوے او تھے جیونوں نہ ڈولائیے جی

اتے دیا ربدی یاد سے گورو جوگ دے پنتھ نوں پائیے جی | نہا دھو کے چا بھبوت ملئے اتے کسوتت انگ وٹائیے جی

سنگی کھپری بھاوڑی ہتھ لے کے پہلے ربدا نام دھیائیے جی | نگر الکھ جگا کے جاوڑیئے پاپ جان جے نادو جائیے جی

سنکھی دوا دستے جوگی بھیکھ مانگے دے دُعا اسیس سُنائیے جی | اسی بھات سے نگر دی بھیکھ لیکے ست ٹلکدے دوار کو کیئے جی

ماں بڑی نوں جان کے کرد ہنجا چھوٹی بھین تنال کر پائیے جی
وارث شاہ یقین دی گل جنگی سمجھو حق ہی حق ٹھہرائیے جی

کلام رانجھا با بالناتھ

رانجھے آکھیا مگر نہ پؤ میرے کدی قہر دی اگ بجھایئے جی ۔ گورومت تیری سانوں نہ بھیّی گل گھُٹ کے چا لنگھائیے جی
پہلے چیلیاں نوں چا ہیز کریئے پچھوں جوگ دی ریت بنایئے جی ۔ اِکوار جو دستا دس چھڈو ۔ گھڑی گھڑی نہ گورو اکایئے جی
کرتوت جے ایہو سی سب تیری مُندڑے ٹھگ کے لیٹ لایئے جی ۔ وارثشاہ اس گورو دے چیلڑیں نوں کائی بھلی ہی مت سکھایئے جی

باز نصیحت کردن بالناتھ رانجھا

کہے ناتھ رنجھیٹیا سمجھ بھائی سر چائیکے جوگ بھر وٹڑیئوں ۔ الکھ نادو جا کے کر وہنجا ۔ میل بیا و نا ٹکڑے رو بڑیئوں
من مایئے جوگ نوں پایئے جیہا مایئے ناگ رکھ سوٹڑیئوں ۔ بچہ نفس شیطان توں گھٹ ماریں دیکھیں کوارٹڑی دو سہرٹڑیئوں
ایس مُکھ آلود نہ جھوٹھ بولاں چاریا و ناں اپنی کھوٹڑیئوں ۔ کوٹوں چپ چپارڑا النگھ جانا ہک ٹیناں نہ ہلیں جوٹڑیئوں
جتی ستی نمانیاں ہو رہیں رکھیں ثابت ایس لنگوٹڑیئوں ۔ ایہیں بڈھی نڈی ماں ہی جانے ہاں لاتے بھیں برابر چھوٹڑیئوں

رکھ صدق یقین نہ ہار جائیں ۔ لائیں لاج نہ ایس لنگوٹڑی نوں
وارث شاہ میاں بیلے جھڑی کائی وٹھ دور کریں ایس پوٹڑی نوں

کلام رانجھا با بالناتھ

ثابت ہڑے لنگوٹڑی کہیں ناتھا کا جھگڑا اچا جاڑ دائیں ۔ ایس عشق کھتوں چپ جے رہے بیری ایکو باڑنے کا سنوں پاڑ دائیں
ایس جیو نوں نڈھی نے موہ لیا نیت نفر دا نام چتار دائیں ۔ ہور رکم نہیں سی نفیر ہو و نیدا اگے ۔ رکھنا ہاں غم یار دائیں
جیو مارکے رہن جے ہو دسے میرا ایڈے معاملے کا سنوں مار دائیں ۔ سر روڈ کرا کیوں کن پاٹن جیکر کسیر ہنکار نوں مار دائیں
جے ہیں جاندا اکن توں پاڑ دیتے ایہہ مُندرا ٹول نہ ساڑ دائیں ۔ جے ہیں مست اجاڑ وچہ جا بہندا بہیں انہاندیاں کا سنو جا کردائیں
جے ہیں جاندا عشق نفس منع کرنا ہیڑے ٹلے نے دھارنہ مار دائیں عشق ۔ اکے کن ہوار دے پھیر میرے نہیں تے کھتوں ڈھلوٹ سرکار دائیں

جے توں کرنی سی ہیں ناں ایہہ ٹھگی پہلے روز چا دیس اُتار دائیں
وارثشاہ دیناں کوئی گل کردا ۔ اوہنوں پکڑ زمین تے مار دائیں

کلام بالناتھ بدل خود

جہبونا وندا ہاں کھیتی نور کلی بن نکھیں سنتھ نہ آو ندا اوہ ویلا ۔ کہیں الیہ مُندرا پا بیٹھا ہو یا ٹھگی دا آن کے ایہہ میلا

ساڈے سنگ لوچہ گرسنگ لیا جویں سنگ کریر دینال کھیلا
موٹے مندراں کون بے عیب سنگے لا بیٹھائی مارہن جگر سیلا
جوگ مٹھڑے کیت کماد اُتے ایہہ بالکا غیب دا پیا نیلا
وارث جیوندی جان ات وار چھٹاں اگے کراں گا کسے نہ مول حیلا

کلام بالناتھ با رانجھا

کھاہ رزق حلال تے سچ بولیں چھڈ دیہہ توں بار یا چوریاں اوئے
آ چھڈ چالے گوار پنے ٹلے چنی پاڑ کے کیتیاں موریاں اوئے
جو راہکاں چوترے لاتے جھڑیاں ادیاں بھنیاں توڑیاں اوئے
چھڈ سب برائیاں پاک ہو جا نہ کر نال جگت دے زوریاں اوئے
تیری عاجزی عجز منظور کیتی تاہیں مندراں کن وچہ سوریاں اوئے
توبہ کریں معاف تقصیر تیری جرطیاں پچھلیاں صفاں نگھوریاں اوئے
پچھا جتا خصماں سانبھ لیاں جھڑیاں پاڑیاں کھنڈ دیاں لوریاں اوئے
دھودھا کے مالکاں دڑلیاں جھڑیاں چاٹیاں کیتیاں گھوریاں اوئے
رولے وچہ نیں رہڑیا کم چوری کوئی خرچیوں ناہیوں بوریاں اوئے
وارث شاہ نہ عادتاں جاندیاں نی بھاویں کٹیئے پوریاں پوریاں اوئے

کلام رانجھا با بالناتھ

ناتھا جیوندیاں مرن ہے بڑا اوکھا ساتھوں ایہہ نہ داعد ہوونے نی
جیہڑے سخن منظور نہ کرے کوئی ایویں آکھ کے چاوگونے نی
رناں دین گالی اسیں چپ کریئے ایڈے صبر دے پیر کس دھوونے نی
اسیں جٹ ہاں ناڑیاں کو نوالے اسا جھگڑے نہ پروونے نی
اسیں ٹلے تے آن خوار ہوئے ساتھوں نہیں ہوندا ایڈے رووئے نی
رناں اکھ مٹکیاں پان دائے سنکے سخن نہ چپ کھلوونے نی

کلام بالناتھ با رانجھا

چھڈ چوریاں یاریاں دغا جٹا بہت اوکھیاں ایہہ فقیریاں نی
جوگی نال نصیحتاں ہو جاندے جویں اٹھدے تنگ لکیریاں نی
چھڈ تریمتاں دی جھاک ہو جوگی فقر نال جہان سی ہیریاں نی
جوگ جالنا سار دا ترکائی اسیں جوگ وچہ بہت ظہیریاں نی
توں نیا کھیری سمرنا نا دسنگی چمٹا بھنگ نریل زنجیریاں نی
وارث شاہ ایہہ جٹ فقیر ہویا نہیں ہوندیاں گدھے توں پیریاں نی

کلام رانجھا با بالناتھ

رانجھا گوڈنوں آکھدا سنو داتا کارن ہیر فقیریاں لیتیاں نے
اوہدی مخملی سیج نصیب ہووے ایہو واسطے ٹاکیاں سیتیاں نے
اوہدے وصل دے آب حیات بدلے اساں زہر پیالیاں پیتیاں نے
گن گن کے اوہدیاں گالیاں بدلے وارث نال جو لوکاں نے کیتیاں نے

کلام بالناتھ با رانجھا

ناتھ سُندیاں سار حیران ہو کے شکل وٹ ہویا اتھے فیل جیہا
چھُری جھل لیندوں جیکر صبر والی ترت ہو جاندوں اسماعیل جیہا
ٹلیوں جا پدا رنگپور کوڈ اسنوں ٹن جا پدا سو لکھاں میں جیہا

قول من دوں نبی دا نال دِکد دیجے وار ہو ندوں جبرائیل جیہا
ادس نار نوں کدی گلزار سمجھیں ہو جاندوں ترت خلیل جیہا
وارث چُپ کیتی رانجھا بولیا نہ سائے بیٹھ جیوں پیا دلیل جیہا

کلام رانجھا با بالناتھ

سانوں جوگدی ریجھ تدو کتی سی جدوں ہیر سیال محبوب کیتے
رل ہیر دیناں سی عمر جالی اساں مزے جوانی دے خوب کیتے
ہو یار زن اداس تاں گل ہلی ماپیاں ویاہ دے چا اسلوب کیتے
پیا وخت تاں جوگ وچہ آن پھسے ایہہ وعدے آن مطلوب کیتے
ایہہ عشق نہ ٹلے پیغمبراں توں کھوتے عشق نے ہڈ ایوب کیتے
عشق واسطے شاہ سکندرے نے فتح شہر شمال جنوب کیتے

چھڈ دیس شریک قبیلڑے نوں اساں شرم دے طور عجوب کیتے
ہیر جھنبیاں نال بن مس بھناں اساں دوہاں نے تتے مرغوب کیتے
دیہاں کنڈ دتی آئی بری ساعت نال کھیڑیاں دے منسوب کیتے
عشق نال فرزند عزیز یوسف نعرے درد کے بہت یعقوب کیتے
دہی اپنی ساڑ کے خاک کیتی ایس عشق نے جا غروب کیتے
ایس زلف زنجیر محبوبدی نے وارث شاہ جیہے مجذوب کیتے

دعا کردن بالناتھ در حق رانجھا و قبول شدن آں

ہووین گورو جگت، داتا ہیں پنجا جس نے کرم کریں پار لنگھدائے
ناتھ سمجھا نہیں خیال چھڈ دا۔ لگا ایسنوں تیر خدنگ دائے
رانجھا ناتھ اگے ایہو عرض کردا اساں عشق دوہاں رنگ رنگدائے
اکھیں میٹ مراقبے وچہ ہویا ہر طرف دھیان کر منگدائے
چوداں طبق کاٹے نی تھاؤں تھائیں کیتا بڑا دیار توں رنگدائے
آسمان زمین داتوں وارث تیرا بڑا پیارڑا رنگ دائے
سب چھڈ برائیاں بنھ تقوی لاہ آسرا ساکمتے انگدائے
ایسا عشق نے مار حیران کیتا مر گیا سوانگ تپگدائے
توں رب نواز صاحب سوال منتا ایس ملنگ دائے
کیکوں گل ہے کھول کے کہہ اصلی رانجھا ہو جوگی ہیر منگدائے

مینوں ہیر دیہو سانوں طلب ایہا ہیر ہیر میرا جی منگدائے
ناتھ کر اشنان بھبوت بلیا۔ تاڑی لا کے ربتوں منگدائے
ناتھاں واکولوں جوئیں ڈرے دیوا تویں ہوناں توں دل سنگدائے
ناتھ میٹ اکھیں درگاہ اندر نالے عرض کردا نالے سنگدائے
درگاہ لاابالی ہے حق والی اوتھے آدمی بول نہ سنگدائے
رانجھا جٹ فقیر ہو آن بیٹھا۔ لاہ آسرا نام تے ننگدائے
مار ہیر دیاں نیناں نے خوار کیتا لگا جگر وچہ تیر خدنگدائے
کن پاڑ کے سیس منا واہڑی پی بیہے پیالڑا بھنگدائے
جوگی ہو کے دیس تیاگ آیا۔ مذق دور جوں کونج کلنگدائے
ہویا حکم درگاہ تھیں ہیر بخشی بیڑا لا دتا اساں ڈھنگدائے

پنجاں پیراں درگاہ وچہ عرض کیتی دیہو فقر نوں جسم ملنگ دائے
وارثشاہ چا جنہاں نوں رب بخشے تنہاں نال کی حکمہ جھگدائے

مژدہ دادن بالناتھ رانجھارا

ناتھ کھول اکھیں کہیا رانجھنے نوں بچہ جاہ تیرا کم ہو یائی
ہیر بخش دتی پنجے رب تینوں موتی لعل دے نال پرو یائی
سن کے خوشی دیناں تیار ہویا اک پلک نہ پھیر مڑ سو یائی
کمر کس اداسیاں پہن لیاں جٹ جوگڑا جو گنوں جو یائی!
کرو مہر میرے نگر لاؤ تھاپی رخصت دیہو ویلا رب ڈھو یائی
پھل آن لگا اوس موتڑے نوں جیہڑا او چہ درگاہ دے لو یائی
چڑھ دوڑ کے جٹ نے گھیڑیاں نوں بچہ شگن تینوں بھلا ہو یائی
پڑھ کے فاتحہ خیر دا گورو صاحب بچن فتحدا مکھ تھیں گو یائی
خوشی ہو کے کرو وداع مینوں ہتھ بنھ کے آن کھلو یائی
وارثشاہ جاں ناتھ نے حکم کیتا ٹلیوں اتر دا بیڑا ہو یائی

تیار شدن رانجھا بطرف رنگپور

رانجھے ٹردیاں ہویاں وچار کیتی کوئی ہور فریب بنایئے جی
جوگا بھیس کے بل وچہ پایئے طلیا تیر دا رنگ وکھایئے جی
چھاں گھٹ کے بھیس کے پالنگی ہو کا ویدگی جا دلوایئے جی
سیس لال جیہیں تیہیانو انگوں زیور چوڑیاں نتھ چاپایئے جی
درشن یار پیارے دے دیکھنے نوں دیداں جوگیا نداویس لایئے جی
پٹ گوٹیاں ٹلے دیاں پا بغلی دچھے رکھ کے چا سکایئے جی
اٹ سٹ دیاں جڑاں نوں پٹ کے تے جڑپان دی آکھ وسایئے جی
کسے فند فریب جے ملے پیارا لونے سحر جادو پڑھ جایئے جی
وچوں ٹلیوں اٹھ کے وانگ مجنوں ہیر کتنیاں ندے چم آیئے جی
وارث یار دا تدوں دیدار پایئے جدوں اپنا آپ گوایئے جی

حسد بردن مریداں بر جوگ رانجھا

جوگی ناتھ توں خوشی تھیں وداع ہویا چھٹا یار رجیوں تیز طراریا نوں
اک پلک وچہ کم ہو گیا او ہدا لگی اک پھر چیلیاں ساریاں نوں
جوگ دیہو جو آونسے لوک نویں رب جاندا ساڈیاں نفریاں نوں
کدی مہر دی نظر نہ وچھائیں باویں رتیوں کریں چوکاریاں نوں
بھلے کرم ہوون تائیں جوگ پایئے جوگ ملے نہ کرماندیاں ہاریاں نوں
تو جدار حضور تھیں کوچ کیتا ڈنکا لگا ہے کوچ نگاریاں نوں
اساں زہد کریندیاں عمر گذری ٹہلاں کیتیاں چیلیاں بھاریاں نوں
جٹ کل دے آئے نوں جوگ کمیا تراں ہے اساں تکاریاں نوں
مڑ کے دیسعدو نے جواب دتا انہاں چیلیاں بھی ہتھ ساریاں نوں
ایہیں جٹ انجاں سال پھس گئے کرم کیتا سواساں بیچاریاں نوں
نیہیں مدد تماندے بیٹھے ٹہل کردے حاصل کجھ نہ عقل سواریاں نوں
وارثشاہ اللہ جدوں کرم کردا حکم ہوندائی نیک ستاریاں نوں

کلام مریدان ناتھ بار انجھا

توں تاں جوگ لیا نال صاجی دے گوشتے نال کمان دے چا لیتو
دھن بھاگ سوہاگ نصیب تیرے جس گوروں جھبٹ جھکا لیتو
زہد بندگی تدھ نہ مول کیتی ستگوراں دا کھار اٹھا لیتو
کوئی پا بھلا وڑا ٹھگ کوئی سر گورو دے چا دوڑا لیتو

بھلے ملدیا ٹلے تے آن چڑھیوں جوگ ڈانگ دے نال اڑا لیتو
کجھ پن نہ دان اشنان کیتا کم گل دے نال بتا لیتو
ایس مردے تے ڈردے ہی دور رہیئے آسن تدھ نزدیک وچھا لیتو
وارثشاہ توں جوگ دا مار دھاڑا ہک اگے توں جوگیوں لا لیتو

مقولہ شاعر

جدوں کرم اللہ دا کرے مدد بیڑا پار ہو جائے نمانیاں دا
حکم نال جہاز سمندر پھر دا اوتھے کجھ نہ زور مہانیاں دا
اک سستر ٹے دے جگا صاحب ضامن کیہڑا حقد یہانیاں دا
جیندے ہونٹ نبات تے شکر پارے گلاں وچ سواد مکھانیاں دا
وڈھی کھا کے پڑھن نکاح قاضی جدوں جلیا حکم ملوانیاں دا
رانجھا ہو جوگی آباد ہو وای شوق ہیر دا نام دیوانیاں دا

لہنا قرض نہیں لوہے جا بیئے کہیا تان ہے اساں نتانیاں دا
اک جا لگدے رہن محروم کیوں ایہہ کھیل ہے او سعد یہانیاں دا
کھیڑا ہیر پرناہ گھر جا بیٹھا ہویا وارثی حسن ٹکانیاں دا
رانجھا چاک ہویا لکھ دکھ جھاگے ہیر کیتا سی چاک لے آنیاں دا
ہیر سے کرم سو لڑے آن جاگے کھیت اگیا پھٹیاں دانیاں دا
وارثشاہ میاں وڈا ویدا رانجھا سردار ہے سب سیانیاں دا

روانہ شدن رانجھا بطرف رنگپور

جوگی ہو تیار رجاں اٹھ ٹریا آیا پنڈ پر پینڈ بھسوڑائی
کنیں مندراں ایتھوں نہ پھبن آہے نیڑا نہ پینے لنگوٹڑائی
جگہ مندراں دی سیو سوہن والے سہتھ سوہندا سوٹڑا رنگلائی
ساتوں ایس جہاں چیندے ہتھ آوے پہنے زردی تے یاو لکو ٹڑائی
ست جیم کے ہیں ہاں ناتھ پورے کدی واہیا نا ہیوں جوترائی
بالناتھ ہے گورو دیو ساڈا چلے اوس کا پوچنے جوترائی
جھل عشق دا جھاگنا بہت مشکل یا ہچھ رہبر لا راہ دا لوٹڑائی

جیہڑے پنڈ وچ آوے تاں لوک پچھن ایہہ تاں جوگیڑا بالڑا چھوٹڑائی
کوئی جوگیا ندی نہیں ڈول اہدی ہٹ پیروتوں دیکھو موٹڑائی
کسے بھاگ بھری اہنوں جمیا سی جیندا انکھیں وکاوندا پوٹڑائی
کسے مان متی گھروں چاڑے تا اہناں حسن دی کان دا توترائی
دکھ بھجن ناتھ ہے نام میرا ہیں دھنتو ویدا پوترائی!
جو کوئی اساں دیاں دم مار وائے ایس جگتوں جائیگا اوترائی
جنہوں عشق دی رمز دی خبر ناہیں بھار ہیٹھ جیوں لدیا کھوتڑائی

اسیں فقیر ہاں طاہر انگ کالے کونڈا بغل تے ہتھ کھنگ گھوٹڑائی
وارثشاہ جوگیا بالے ساڈی دودھ پتر اندیال سوترائی!

ایضاً

دھایا ٹلیوں رنسلی کھیڑیاں ندچلیا مینہ جو آوندا اُگھڑ اُتے
چمٹا کھپری پھاوڑی ڈنڈا کھنگ پوست چاید دھا سوٹھ اُتے
نشے نال جھولار داست جوگی جویں سارباں جھولدے اُٹھ اُتے
ایویں سر کدا آوندا کھیڑیاں نوں جویں فوج چڑھے دوڑی لٹ اُتے
کعبہ رکھ مینتھے رب یاد کرکے چڑھیا کھیڑیاں ندی بجی گُٹھ اُتے
بیراگ شناس جو لرڑن چلے رکھ ہتھ تلوار دی مُٹھ اُتے
جوگی خوشی ہو آوندا کھیڑیاں نوں جویں جنج بن آوندی سٹھ اُتے
وارث آن وڑیا جُوہ کھیڑیاں دی سائیں ہو یائی رانجھیدی پٹھ اُتے

تبدیل کردن لباس رانجھا

رانجھا بھیس وٹا ئیکے جوگیاں دا اُٹھ ہیر دے شہر نوں دھاؤندا ئے
سچی یار دے توں چت لائیکے تے کدی روندا تے کدی گاؤندا ئے
نال چاء دے جوگی سی سر کٹریا جویں مینہ اندھیری دا آوندا ئے
اُگھا شیر جیوں دوڑدا ماس اُتے جویں چوران ڈھٹے آوندا ئے
آتر بولدا اشگن مناوندا ئے من شیر بنی پیر مناؤندا ئے
دیس کھیڑیاں دا رانجھا جا وڑیا وارث شاہ عیالی بولاؤندا ئے

آمدن رانجھا در حد لسبت رنگپور!

جدوں رنگپور دی جُوہ جا وڑیا بھیڈاں چار دا عیال وچ بار دی جی
چھُپن چور نہ چُغلدی جیبھ وانگوں گجے رہن نہ دیدڑے یار دی جی
تسیں کیہڑے دیس دے فقیر سائیں سچ دس کھاں نردار دی جی
ایہہ ڑے آنکے جوگی نوں دیکھدا جویں نین دیکھن نین یار دی جی
چوریار تے ٹھگ نہ رہن گجھے کتھوں چھپن ایہہ آدمی کار دی جی
ہیں گنگ باشی چلے کنبھ میلے ہیں پنچھی سمندروں پار دی جی

باراں برس بیٹھے باراں برس پھر دے ملن والیاندی گلاں تار دی جی
وارث شاہ میاں چالے چک ہوندے ہیں قدرتاں کو دید مار دی جی

کلام جویان با رانجھا

پالی آکھ دا فقر نہ جھوٹھ بولن فقر سوئی جو جھوٹھ نوں مار دے جی
اک سچ اللہ تے فقر دوجا ہور جھوٹھ پسار پسار دے جی
سارے ملک توں ودھ پھروٹ پالی جیہڑے پھیر دی بھیڈاں نوں چار دی جی
توں تاں چاک سیال آندا نام دھیدو چھڈ پھیر یہ گل ہنجار دے جی
بنے فقر تے اپنا جھوٹھ بولیں دھرم ایمان نوں سار دے جی
پھیر آکھدا ناکفر جی ویکھ تینوں اسیں ڈول تے چال چتار دی جی
تو جھٹے پھروٹ وچ پالیاں دا دسواں حصہ ہے ویہ سنسار دی جی
تس جا ایتھوں مار فقٹنی گے کھیڑے سچ تے جھوٹ تار دے جی

دیس کھیڑیاں دے ذرا خبر ہووے جان تخت ہزاریوں مار دیچی
میاں جاہ ایتھوں لیکھا منگنی گے وِچہ روز حساب شمار دیچی
مار چور کرسٹنی ہڈ گوڈے ملک گور عذاب قہار دیچی
جسو قت ہووے خبر کھیڑیاں نوں اوسیوقت تیری جان مار دیچی

نس جاہ کھیڑے تھاں لاہد کرنی پیلے تھ لیجان سرکار دیچی
کوئی حامی نہ ہووسی مُول تیرا نفس و نفسی ہا سب پکار دیچی
آکھے لگ میرے مُڑ جا پچھاں کھیڑے گھوڑیاں تے چڑھ مار دیچی
وارثشاہ جیوں گور وِچہ گُرز کڑکن گُرز انال عاصی گنہگار دیچی

باہم کلام رانجھا و چوپان

فقر آکھ پایا تھر کیتو ایڈا جھوٹھ دا بول کیوں بولیوئی
اجڑ چارنا کم پیغمبراں دا کہیا عمل شیطان دا تولیوئی
اسیں فقر اللہ دے ناگ کالے اساں نال کی گھولنا گھولیوئی
تیرا سب احوال معلوم کیتا ۔ لقمہ مکھ حرام دا چریوئی
کھیڑے لے گئے زور بزور تیتھوں روندا پھرنا ئیں جھوٹھ چا بولیوئی
تیری سب حقیقت سمجھ لئی چلیا جاہ مُڑ کے قہر بولیوئی

ڈھانگا پھیر کے ٹچکراں کریں ایویں ایڈا جھوٹھ اپرادھ کیوں تولیوئی
بھیڈاں چار کے تھاں جوڑ نائیں کیوں غضب فقیر تے بولیوئی
عیالی آکھ جھوٹھ نہ بول تول بھی ۔ مکھن پانیوں کسے نہ ولیوئی
واہی چھڈ کے کھولیاں چاریو نی ہوویں جوگیڑا جیو جان ڈولیوئی
سچ من کے پچھاں مُڑ جاہ جٹا ۔ کیہا کوڑ دا گھولنا گھولیوئی!
وارثشاہ ایہہ عمر نت کریں ضائع شکر وچہ پیاز کیوں گھولیوئی

کلام محض رانجھا چوپان

رانجھا آکھدا مِلک سرا تیتھوں اتھاں ہو یائی بہت قصور تیتھوں
اک دُودھ دیوچہ چا گھولیوئی وڈا ہویا ہے ایہہ فتور تیتھوں
اپنے آپ توں بنیا ہیں عقل والا رہیا عقل شعور ہے دُور تیتھوں

ایڈے جھوٹھ اپرا ہار کیوں بولنا ئیں لیکھا منگسی روز نشور تیتھوں
گلاں والاں چھلاں دیاں ویکھ کے تے ڈر گیا شیطان لنگور تیتھوں
وارث چاک بنائیں توں جوگیا نوں سڑ یا ہویا ہے جیو منور تیتھوں

کلام چوپان بار انجھا

آ ھُنی چاک سواہ لا مُنہ تے جوگی ہو کے نظر کھوا بیٹھوں
کھیڑے مار لیگئے منہ مار تیرے ساری عمر دی لیک لوا بیٹھوں
منگ چھڈ بے شبہ جان ہووے دلی وددھ اچھیڈ چھڈا بیٹھوں
ھُن وارثی مُجھ مائیں موڑ کہاوئے جدوں لڑے تے مون منا بیٹھوں
سر ڈدھ تیرا کرن چا بیرے جسو یلڑے کھیڑیں توں جا بیٹھوں

ہیر سیال دا یار مشہور رانجھا موجاں مان کے کن پڑوا بیٹھوں
تیرے بیٹھیاں دیاہ لیگئے کھیڑے داہڑی پر ہیدا چہ چُڑا بیٹھوں
جدوں ڈھوئی دانہ لگدا ہے توں ہے ناتھ دے انت نوں جا بیٹھوں
چنگا عمل نہ کیتوئی غافلا اوئے ایویں کیمیا عمر وچ جا بیٹھوں
وارثشاہ تر باندی تھاں نا ہیں تھیں اپنی زہر نوں کھا بیٹھوں

ایضاً

صاحبا نال غلاماندی دوستی کی کوئی روز تیرا ڈونا پھب گیا
بیٹھوں پھل رویل تے ڈھونڈ جا کے کوئی روز دی لا کے لب گیا
نکھن چھاہ نصیب بیگئے کھیڑے توں مالنوں سا تھدا یب گیا

ہس آکن سبی ہیر دی مہربانی تیرا شرم حیا ادب گیا
باغ بیگیاندے تال جاوڑیا اندر مغز یا داماند جیب گیا
بیبا پاسناں غیب بھیں کھیڑیا ندا وارثشاہ لویرانہ گب گیا

کلام رانجھا و چوپان ہمدگر

فقر آکھیا پالیا سنی بیٹھیں دساں جیودی سب تدبیر میاں
اساں سہیلیاں کھپرا نال ورتن بھیکھ کھائیکے پئے وہیر میاں
نام مہر یا نکد ساتوں ڈرن آوے رانجھا کون تے کھڑی ہیر میاں
جٹا چاک بنائیں توں جوگیانوں اہو جیو آوے سٹو چیر میاں
ہتھ جوڑ عیالی نے پیر پکڑے جوگی بخش لے ایہہ تقصیر میاں
شکل چاک دی ہگی سی تیرے جہی مر گیا جیسے ہی ہون مر پیر میاں

ست جنم کے ہیں فقیر جوگی نہیں نال جہاندے سیر میاں
بھلا چاہیں نہ چاک بنا ساتوں آہیں فقر ہاں ظاہر پیر میاں
جی تی ہاں ناتھ نے جوگ پور سے ستے پیر ٹیئے جتم فقیر میاں
فقر فقر کنبے نجھٹے نال جوگی آکھیں روہ پلیٹیا نیر میاں
تیئیں پار سمندروں رہن والے گھل گیا چیلا بخش پیر میاں
وارثشاہ دی عرض جناب اندر سن ہو ونا ہیں کیوں دلگیر میاں

کلام چوپان با جوگی

پالی عرض کیتی ہتھ بنھ کے جی قصے سنو حقیقتاں ساریاں دے
ایہہ پریم پیالڑا پکھیوئی ہین ست سن نال خواریاندے
جدوں ویاہ ہویا تدوں وہر جیٹھی ڈولی چاہڑیاناں خواریاندے
موسا خیگر اندیاں لاڈ ونڈ ہیاندے مزے یاریاں عشق کواریاندے
کھیٹن والیاں سا ہوسے نہ کھڑیاں رن چھمکاں سٹ نکاریاندے
معشوق پیارے جدا ہون کیکوں عاشق ہین کھو چھیں پھلکاریاندے
نکیاں چھیر لنے تنہاں پیار آون داغ لگدے تیس ٹیاریاندے
مولی مہد یا ندجدوں کھیت مانے لٹے لے گئے ہٹ پساریاندے
لنڈی رن بازدی ہوٹی نی حاجن پھیر مور جھل گرد مزاریاندے
ہماں جا جھا مار چھٹنی گے ناہیں چھپدے یار کواریاندے

بھتے پیلیا نوچہ بیجائیے جی بینگھاں پینگھدی نال پیاریاندے
واہیں وٹھلی تے پھرے نگر لگی یا نجھ گھس کے نال کواریاندے
دھاراں کھا ننگراں دیاں جھوکاں بانیاندیاں مزے باریاں کولی کواریاندے
جٹی ویاہ دنی رہیا نڈہر انوں سیجے سکھنے تونگ ٹیاریاندے
رانجھا وانگ لیاں نترا بیاندے نت پھیر دائی وانگ نکاریاندے
نالے کرن وظیفہ جہان ٹھگن تند بھیدے نہیں جھلیاریاندے
دند کھینیا ڈانٹا نوا نگے بدھتے تان چلیدے نہیں وچاریاندے
چوڑی گرنیاں کرن پیار ریتے جتھے بال وکھین جنجل ہاریاندے
بڈھا ہو کے چور سینت وڑدا پھیروائی نال مداریاندے
کاریگر موقوف کرنیاں وارث تینتھے دل ہے پانے جھاڑیاندے

کلام رانجھا جوگی با چوپان

تسیں عقل دے کوٹ عیال ہوندے لقمان حکیم دستور ہے جی
لوہا پشم پتہ ڈبا موت صورت سرا ہور شابان منظور ہے جی
چک شینہہ وانگوں گج مینہ وانگوں جینوں دندان ہڈ چور ہے جی
بین نال ہولا چار فقیر ہویا کوں ہیر دا ہووے حضور ہے جی
شاہ علی نے سر چھپایا سی پردہ پوشی وچہ فقیر مشہور ہے جی

باز بھور لگا لوہا لونگ کا لو شاہین شینی نال کستور ہے جی
پنچھے باز جیہے لگ وانگ چیتے ہنجا وچیا مرگ سیہ دور ہے جی
کسے پاس نہ کھولنا بھیت بھائی جو کجھ آکھیو سب منظور ہے جی
پردیس وچہ کم آ بنیا میرا ہیر لئی اکے سر دور ہے جی
وارثشاہ ہن بنی ہے بہت اوکھی - اگے سمجھ اتھر قلوب ہے جی

تواضع نمودن چوپان با رانجھا

عیالی ہس کے پھیر وچھا بھورا باہوں پکڑ رانجھیٹے نوں بیٹھ گیا
پالی رانجھے نوں چا للکاریائی رانجھا اٹھ بگھیاڑ دے مگر پیا

گلاں نال پیار دے کرن لگا - مگروں بھیڈاں نوں اٹھ بگھیاڑ پیا
وارثشاہ عیال سمہالیل نے پیلے ست تے بھیڈ اک پاڑ گیا

کشتہ شدن گرگ از دست جوگی

رانجھا من سوال عیال دا جی نعرہ گج کے کوک پکاریائی !
مارے خوف دے ترت اوہ اٹھ نٹھا رانجھے بہر نوں چا للکاریائی
بٹڑ پوانگ زمین تے ڈھیہہ پیا - رانجھے نال چھٹے ڈھڈ پاڑیائی

کڈھ اجڑوں بہر نوں چک دتا وچہ رڑ پیدے آن تاریائی
کھرکی وٹ بگھیاڑ اکھڑا ہو یا رانجھے پھرا کھچ کے ماریائی
وارثشاہ عیال نے کول لیا یا بالی قدرتاں ویکھ ہلہاریائی

کلام چوپان بدل خود

عیال سمجھیا ایہہ ہے فقر کامل ثابت کراماتی دینال بھرپور ہے جی
وتیے راہ خدا دے سبس تائیں رکھے دھیان ضرور قبول ہے جی
ہتھ جوڑ عیالی نے پیر پکڑے تیرے کشف دا نور ظہور ہے جی

پیر اترت سوال سومن لیا رکھ اکھیاں تے منظور ہے جی
صادق عشق دیو چہ حلال ہویا کیتا ذرا نہ کجھ قصور ہے جی
وارث ہس کے آکھدا جاہ کھائی جو کجھ بولیو سب منظور ہے جی

کلام رانجھا با چوپان

رانجھے کہیا عیالی نوں بیٹھ بھائی بھیت کسے تے پول نہ پھٹ جائے
بھید دسنا مرد دا کم ناہیں ہر دسوئی جو دیکھ دم گھٹ جائے

مولوں بھیت ہی کہیدا نہ دیئے لوکی مار کے تے بھاویں ہٹ جائے
گل جی دیو چہ ہی رہے خفیہ کانگ وانگ پنجال نہ سٹ جائے

بھید دسنا کہیدا بھلا ناہیں بھاویں پچھ کے لوک نکھٹ جائے
وارثشاہ نہ بھید صندوق کھلے بھاویں جان دا جندرا ٹٹ جائے

کلام چوپان بارانجھا

یار عاشقاں دی لج لاہیائی یاری لاکے گھن بیجاونی سسی
انت کھیڑیاں ویاہ لیجاونی سی یاری اوس دیناں کی لاونی سی
لیکے ہیر تائیں کتے بیٹھ جاندوں اینڈی دھم کیوں یار مچاونی سی
اکے ہیر ہی مار مکاونی سی اکے اپنی جان گواونی سی!

اکے یاری ہی مول نہ لاونی سی اک ہیر ہی مار مکاونی سی
منگ ویاہ کے لیگئے جیوندیتوں مرجاوناں ایک لاونی سسی
مرجاونا سی دریاوے تے مڈھوں سمجھ کے پنڈ ایہہ چاونی سی
وارثشاہ جے منگ لیگئے کھیڑے داہڑی پرم بیدبوچہ منانی سی

منع کردن رانجھا چوپان را ازیں گفتگو

رانجھے آکھیا بس کر بیلیا اوئے تیریاں گلاں سنیاں دل ہٹ جائے
ہیرا ہتھ کھوہیا اینہاں ظالماں نے ہیرا جیر جرھہ بیدیدی پُھٹ جائے
دینا نہیں جے بھیت وچہ کھیڑیاں دے گل خوار ہوئے کھنڈ پُھٹ جائے
ہاتھی چور گو لیر مٹیں چھٹ جاندا ایہا کون جو عشق تھیں چھٹ جائے

اساں جوگیاں صبر تھیں کم لینا کھاویں کوئی سانوں مارکٹ جائے
اکھیں دیکھ کے مردہ ہیں چپ کرنے کھاویں چوہری جھگڑا الٹ جائے
ٹولاں کھیڑیاں دے لوہے ہیر تائیں متاں جاک نشانے توں گھٹ جائے
وارثشاہ میاں بالی سوئی چنگا جیہڑا وچھڑیاں نوں کرد اجٹ جائے

کلام چوپان بارانجھا

عیالی آکھیا رن لے جا مور کھ سیدا یار نہ ساڈڑی پگدائی
لاٹ رہے نہ جیو دیو چہ لگی ایہہ عشق الہبڑا اگ دائی
اساں وساں چھڈیا وچ پنڈاں کھا دی قسم خدا جو جگدائی
پیلے ندھڑی نوں کھسک جا چاکا سیدا ساکنے ساڈڑا الگدائی

اساں رانجھیا ہس کے گل کیتی دیکھ لے دا جے لگ دائی
جاہ ویکھ محبوب نین خونی تینوں نت اولا نبڑا جگ دائی
جیلہ یار دا تے گھسا بانوالا جھٹ چور دا تے نالے ٹھگ دائی
وارث کن پاٹے نہیں جا موہیوں اجے تک تاں بہنا جگ دائی

مقولہ شاعر

مردیا ہیچ بہری پانی باہجھ دھرتی عاشق ڈھیڑے باہجھ نہ رجدینی
بھیڑاں بیندیاں مرد ونڈا لیندے پیر دے عاشقاں دے مرد کجدینی
نقر حال باہجل زاہد زہد باہجوں عالم علم دے باہجھ نہ سجدے نی

لکھ بہریں اول سول آون یار یار یاتوں مول نہ بھجدے نی
دا چور نے یار دا اک سا تا ہیں وسدے مینہ جو گجدے نی
وارث یار دے اک دیدار باہجوں عشق ویکھ لے جان نوں تجدے نی

داخل شدن رانجھا در شہر رنگپور

رانجھے اگے عیال نے قسم کھا دی لنگر کھیڑیاں دے جا کے وہسبائی
اگے پنڈ دے کوٹھے تے دھن بانی کڑیاں نال ہانتھا خفتانی

یار و کون سردار گراں کیٹرا انے وک کرو کنا د سبائی
یار ہیر دا کھادیں تاں ایہہ جوگی کسے لیجیانے کسے دسبائی

ایہہ نام ہے رنگپور کھیڑیاں دا کسے بھاگ بھری جا دسیائی
اتے کون سردار ہے بھات کھانے سچی تسوم کیہا نام جیائی
باغ باغ رنجھیٹڑا ہو گیا جدوں نام جٹیٹیاں دسیائی
اوتھے خوب لباس بنا کے تے جوگی ہو تیار اٹھ نسیائی
کدی لے ہولاں کدی جھولدا لے کدی رو پیا کدی ہسیائی

پانی پیو ٹھنڈا اچھا ویں گھوٹ بوٹی حسن پنڈ دا نام کھڑ ہسیائی
اجو نام سردار ہے پت سیدا جنے حق رانجھنیدا کھسیائی
خوشی عیش نے آن مقام کیتا غم فکر اندیشڑا نسیائی
رنگی کھیڑی بجھ تیار ہویا لک چا فقیر نے کسیائی
وارثشاہ کرساں جو ہون راضی مینہ اوڑدے دیہاں نوں وسیائی

سیر کردن رانجھا بہ لباس جوگیاں

پھرن بال کڑیاں مگر جوگیڑیدے خیر منگدا ای گھراں ساریاندے
اوتھے جھول متانیاں کرے گلاں سچی سنو کن پاٹیاں پیاریاندے
مارعاشقاندے کرن چا بیرے نین بکھرڑے نوک کٹاریاندے
ایس جوبنے دیاں ونجاریاں نوں ملے آن سوداگر یاریاں دے
نیناں نال کلیجڑا چھک لدھن دسن بھولڑے مکھ بیچاریاں دے
جوگی دیکھ کے آن چودگرد ہویاں چھٹے پھرن جوں ناگ پٹاریاندے
شاہ پریاں نوں ویکھ حیران ہویا جیہا ملک زادہ وچ باریاں دے
آن گرد ہویاں بیٹھا وچ جھولے بادشاہ جیوں وچ عماریاندے

آ جو گیا کیہا ایہہ دیس ڈٹھوئی چھپن گبھرو بیٹھ وچ داریاندے
کرن کون صلاح نیں کھیڑیاندی ڈار پھرن چوطرف کواریاندے
مارن عاشقاں نوں توڑے نال نیناں نین وہن ناہیں ہریکاریاندے
سرمہ چھل دنداسڑا سرخ مہندی لٹ لے ہٹ پساریاندے
سہے سرخ ساؤ پشمین چوڑے رنگا رنگ سنگار مٹیاریاندے
اوتھے کھول کے اکھیاں ہس پوندا اتے خواب وچ چیل کواریاندے
کدی بول پوے کدی چپ کردا کدی کردے سخن قراریاندے
وارثشاہ نہ رہن نچلڑیتی جیہاں نرا توں شوق نظاریاندے

آمادہ کردن رانجھا کو دکان و دختران را برائے خبر رسانیدن بطور استفہام

ماہی منڈیو گھریں جا کہنا جوگی مست ملنگ لا اک آ وڑیا
گمڑیاں نال نہ کردائی گل کوئی گیان پوتھیاں شبد سناوڑیا
کسے گھریں نہ جا کے آکھنا جے جوگی مست ابدھوت ہے آوڑیا
چیتیاں نال میرا کوئی جا لیوے متھے جوگ دا تلک لگا وڑیا
ہر گھڑی اوہ گورو دا نام لیندا مہاندیو تھیں دونتاں پاوڑیا

کنیں مندراں سندراں سہیلیاں نے داہڑی پٹے سر بھوا مناوڑیا
کسے نال قدرت پھل جنگلے تھیں ایتویں پھل پھلاوڑے آوڑیا
دم دم دیناں اوہ ذکر کردا پاک رب دا نام دھیاوڑیا
ہر وقت کھڑا کرے ورد اسدا اک رب دا نام لے آوڑیا
وارث کم سوئی جیہڑے رب کرسی ایں تاں اوسدا بھجیا آوڑیا

آمدن دختران خانہ ظاہر نمودن احوال جوگی مادران خود

کڑیاں دیکھ کے جوگی دی طرح ساری گھریں ہسدیاں ہسدیاں آئیاں نی
ناہیں بولدا برا زبان وچوں بہادیں بھچیا پان نہ مائیاں نی
ارڑاندا وانگ جلالیاں ندجٹاں وانگ مداریاں چھائیاں نی

مائے اک جوگی ساڈے نگر آیا کنیں اوسنے مندراں پائیاں نی
ہتھ کھپری پہاوڑی موہڈیاں تے مرگانیاں گلے پہنائیاں نی
پریم مٹیاں اکھیاں رنگ بھریاں سدا گوہڑیاں وانگ سوائیاں نی

خونی اکھیاں نشے دیناں بھریاں نیناں کھیویاں ساں چڑھائیاں نی
کدی کڑک وجا ئیکے کھڑا روے کدی ہس کے نادگھوکایاں نی
لشنے باہ بچھ بھواں اہدیاں کھیویاں نی مرگانیاں عجب سہائیاں نی
سیج پچھوتے حوصلہ کجھ ناہیں گلاں کردائے بہت اتایاں نی!
نہ کوئی مردانہ کسے نال لڑیا بنیاں اوسدیاں جھڑیاں لڑیاں نی
نہ اوہ منڈیا گوڈڑی نہ جنگم نہ اداسیاں وچہ ٹھہرایاں نی
کھیڑیاں گھوآں تے پانی بھردیاں سن ہس ہس کے گھرانوں آئیاں نی
کدی سنگی ست کے ننگن واچے کدی سواہ تے اونیاں پائیاں نی
اٹھے پھر اللہ نوں یاد کرداخیر اوستوں پاندیاں مائیاں نی
جتاں سوہندیاں چھیل اس ندھڑ نوں جیویں چند دوالے گھٹاں چھائیاں نی
اہدے حسن دیلوانیاں کیتیاں نی۔ گلاں مٹھیاں بہت رسایاں نی
کوئی گورو پورا اسنوں آن ملیا کن پاڑ کے مندراں پائیاں نی!
کدی ہسدا تے کدی روندا اے۔ کدی رو رو دئے دہائیاں نی
وارثشاہ چیلہ بالناتھ دا اے جھوکاں پریم دیاں کسے لائیاں نی

ذکر کردن خواہر سیدا پیش ہیر از حال جوگی

گھر آنناں نے گل کیتی۔ کہیا اِک جوگی نواں آئیا نی!
پھرے ڈھونڈا وچہ جو بلیاں دے کوئی اوس تے لعل گوایا نی
ہیرے کسے جونس دا اوہ پتر روپ تدہ نقیں دون سوایا نی
تیویں نظر پھردا وچہ کھیڑیاں دے متھے چمکدا نور سوایا نی!
دردناں پکار دا میل سایاں کوئی اوس تے یار دو تجایا نی
حسن بھری جو آن کے عشق اندر تھی خاک بوچہ رلایا نی
گوروناتھ دا اوس نے نام بیکے پنڈ وڑدیاں نادوجایا نی
سسی وانگ جوان کے عشق اندر لاپچ بیندی یار دو نجایا نی
پھرے ویکھ دا وہٹیاں چھیل کڑیاں من کسے نے نہ بھرمایا نی
کائی جھنگ سیالاں دی آکھدی ہے کائی کہے ہزاریوں آیا نی
کائی آکھدی کسے دے عشق پچھے ٹلے لاہ کے مندراں پایاں نی
کوئی کجھ آکھے کوئی کجھ آکھے عاشق اِک نہ چت تے لایا نی
کائی آکھدی ایہہ تاں نہیں جوگی ہیر واسطے کن پڑوایا نی
کنیں اوسدے درشنی مندراں نے گل سیلا عجب سہائیا نی
نالے گاوندا تے نالے روندا اے وڈا اوس نے رنگ مچایا نی
وچہ ترنجناں گاوندا پھرے بھوندا انت اوس دا کسے نہ پایا نی
گل سیلیاں اتے محراب متھے یا نافقر دا خوب سہائیا نی
ابراہیم ادہم جوں جوگ اندر گل مال تے ملک لٹایا نی
لوبھی دسدائی کسے چیز دائی سانگ جوگیاں دا بن آیا نی
جتی وانگ جوان ہے کاہن صورت گوپی چند جوں جوگ لیایا نی
کوئی آکھ دیسی راجہ بھرتری اے راج حکم تیاگ کے آئیا نی
کائی آکھدی حسن دا چور پھردا تاہیں اوسنے کن پڑوایا نی
کائی آکھدی پریم دی چاٹ لگی تائیں اوس نے بھیس وٹایا نی
آکھی تخت ہزار یدا ایہہ جوگی۔ بالناتھ نوں جوگ لے آیا نی
انہاں نکھ ملاتساں تھنتماں نے جنہاں بھار پریم دا چایا نی
وارثشاہ ایہہ فقریاں ہیں خالی کسے کال تے دے اتے آیا نی

زاری کردن ہیر از شنیدن خبر رانجھا بحال جوگی

سنھی منتھی ایہہ گل نہ کرو اڑیو میتاں سنیدیاں ہی مر گئی جے نی
بگئے ست پڑان تے عقل ڈبی میرے دھوکھ کلیجڑے پئی جے نی
اہدا دکھڑا روناجدوں سنیا منٹھی ہیٹ کے ئیں بہہ گئی جے نی
تساں ایہہ جد دکنی گل کیتی ندوں ہی میں لڑھ گئی جے نی
کیکوں کن پڑوا کے جیوندائی گلاں سندیاں ہی جند گئی جے نی
مسو بھنو دا نام جو لیندیاں ہو جند سندیاں ہی نکل گئی جے نی

رکویں دیکھیئے اوس مستانڑے نوں جہدی دُھم ترنجنیں پئی جے جی
اک پوست دھتورہ تے بھنگ پی کے موت اوسنے مُل کیوں لئی جنّی
ہا مے ہائے مُٹھی اوہدی گل سن کے بیتاں نگھرڑا بوڑھ ہو گئی جے نی
جیندا ویر امیر فقیر ہویا بھین اوسدی جیوندی رہی جے نی
جیندے سوہنے یار دے کن پاٹے اوہ تاں تدھرڑی چوڑ ہو گئی جے نی
جیدے سوہنے یار دے کن پاٹے اوہ تاں تدھرڑی چوڑ ہو گئی جے نی
تاہیں رب دے غضب تھیں لوک ڈر دے متھے لیکھدی لیکھ رہ گئی جے نی

دیکھاں کیہڑے دیس دا اوہ جوگی اُستوں کون پیارا رُس گئی جے نی
جدا ماں نہ باپ نہ بھین بھائی کون کریگا اوسدی سہی جے نی
بھاویں بھکھڑا راہ دِچہ رہے ڈھٹھا کیسے خبر نہ اوسدی لئی جے نی
جیوندا جیند پُتر سواہ لا بیٹھا دتا ریدا ماں سہہ گئی جے نی
گلیاں وِچہ دیوانڑی ہوگ پھردی سینے گھاہ فراق سہہ گئی جے نی
اڑ بورو ندڑی رہیگی عمر ساری جگّی یار ہویا مر گئی جے نی
وارثشاہ پھرے دُکھاں نال بھریا خلقت مگر کیہڑی اوسدے پئی جے نی

افسوس کردن ہیر از جوگی شدن رانجھا پیش دختران

رب جھوٹھ نہ کرے تے ہووے رانجھا تاں میں چوہوئی مینوں ٹپیا سُو
میرے واسطے دُکھڑے پھیرے کردا لوہا تا جیبے نال چیٹیا سُو
ایہہ رنجھیٹڑا اچھل گلاب دا سی ہیرے ہجر اندر جوبن لُٹیا سُو
جو کوئی ساکھ دیسی نال رانجھنے دے حصّہ حُور قصور تھیں کھٹیا سُو
تیغ صبر تھیں ماریا نفس مُوذی شرک کُفر نُوں گردنوں کٹیا سُو
بُکل وِچہ چوری چوری ہیر روئے گھڑا نیر دا چا پلٹیا سُو!
نی گھول گھتی سکھیاں ڑا اسی ہیر واسطے دُکھڑا کٹیا سُو

اگے اگ فراق دی سا رٹی سڑی ہلی نوں مُڑ کیوں ٹپیا سُو
نالے رن گئی نالے کن پاٹے آکھ عشق تھیں نفع کی کھٹیا سُو
مہربان ہے رب رسول اس تے جام وصل دا لبا تے چٹیا سُو
ثابت قدم عشق دے راہ اُتے ہیر اگاں تے پچھاں نہ ہٹیا سُو
ہویا چاک پنڈے ملی خاک رانجھے راہ ننگ ناموس نوں سٹیا سُو
ظاہر نہ روئے دلوں آہ مارے رانجھے ہو جوگی مینوں پٹیا سُو
وارثشاہ ایس عشق دے وِچوں جفا جال کے کھٹیا وٹیا سُو

گفتن ہیر دختران را کہ کسے حیلہ جوگی را بیار ید

گلیں لا کے کویں لیاؤ اسنوں رل پچھیئے کیہڑے تھاؤں دا نی
کیہڑا لا کے دیس وِچہ پھرے بھوندا تے پچھیا منگ کے کھاؤندا نی
دیکھاں ماجھیوں روہیوں ہیٹ ولوں راوی بیاس دا کے جھناؤندا نی
آیا کس جا تے کیتے جاونا سو کی نام سُو باپ تے ماؤں دا نی!

کون گوت دے کس دے کن پاٹے چیلہ کسدا اوہ سداوندا نی
دیکھاں کیہڑے دیس دا چوہدری اے تے ذات دا کون سداوندا نی
پھرے ترنجناں وِچہ خوار ہوندا وِچہ وہڑیاں پھیریاں پاؤندا نی
وارثشاہ پر الٹھو ایہہ کاسدا ئے کوئی ایسدا انت نہ پاؤندا نی

مشورہ کردن دختران باہمد گر برائے مستخر جوگی

پانی بھردیاں پنج مٹیار کُڑیاں دیکھ جوگی نوں کھلی ماریا نے
جنہاں دوس نہ کسیدا کوئی کیتا کن تنہاندے کاسنوں پاڑیا نے
ہیر کھیڑیاں نال پیار ڈاہڈا اوہنوں آکھ کے اگ نال ساڑیا نے

موجاں مانیاں جنہاں کواریاں ندیاں ایہہ تنہاندا حال وچاریا نے
ایہہ جاندا کسے نہ چاک لدھا کُڑیاں سدکے اوسنوں جھاڑیا نے
ہکاں کھولکے لکاں ماریو نے جگدھو ابیت تے دھاڑیا نے

مینڈھیں پھرن تے مچلیاں ہو بچھن اوہنوں پلنگ اُتے چا چاہڑدے تے
چینچل ہاریاں کواریاں کِن پاٹے ہائے ہائے مٹھی لیکھ ماریا تے
کنگن پہنچیاں لاہ کے دین ٹُونیاں ایہنوں بھچھیا منگنے چاہڑیا نے
نال کرن گلاں نالے ہسدیاں نے صورت دیکھ فقیر ہر یاریا تے
پہلے نال پیار دے جوگڑیں نوں کول سد بہا کے ماریا نے
گلاں کرن تے آکھے ٹھوکیا تی حمق جوگی دینال سواریا نے
سونے لنک محبوب ہوت وانگوں ایویں لائیکے چینگ چا ساڑیا نے
وارث شاہ میاں ایویں پھاہ کے تے انجان ککوہڑا ماریا نے

رفتن دختران برائے آوردن جوگی نزد ہیر

ہین جوگی نوں آئیاں دھُنبلا ہو چلو گل بنا سنوائیے نی
وڈی ہیر ہوئی ایس دیس اُتے - وہڑے ہیر دے چلو تا ئیے نی
میلے کنبھ دے ہمیں اتیت چلے نگر جائیکے بھیکھ جیایئے نی
سبھے بولیاں جا نمسکار جوگی کیوں نی سائیں سوائیے لاڈیئے نی
منگ نگر اتیت ہے اجے کھاناں باناں حقدیاں جاو سائیے نی
وارث شاہ نیئں گھروں کھا آئیاں نال چاوڑاں پیو کھکائیے نی

افسوس کردن دختران برحال جوگی

کمڑیاں ویکھ کے حسن فقر دے نوں اُچی کوک کے شور پکاریا تے
ویکھو سُندر چودھویں رات دے نوں لاکرن بھبھوت سنگاریا نے
ٹھگی نال کیتا جوگی نڈھڑیں نوں کسے جنم دا دیر نتاریا نے
والے کنگن لاہ کے دے تُونیا وارث بھچھیا منگنے چاہڑیا نے

عجز نمودن دختران پیش جوگی

رسم جگدی کرو اتیت سائیں ساڈیاں ھوتاں ول دھیاں کیجے
چلو سیر کرو نگر کھیڑیاں دے جوگ پنتھ دا کجھ گیان کیجے
وہڑا مہر دا چلو وکھالیا ئیے ذرا ہیر دی طرف دھیان کیجے
تیتھے پنتھ کے ہتھ کھلوتیاں نی جوگی عرض اساڈڑی مان کیجے
چلو دیکھئے گھراں سرداریاں نوں اجی صاحبو نہیں گمان کیجے
اجو ہیر دے وہڑیوں کر دیکھو اسہتی موہنی تے نظر آن کیجے
ساڈی بینتی منو فقیر سائیں ایہو عاجزاں نال احسان کیجے
منظور ہے عاجزی رب تائیں اُپر بندگی کجھ نہ تان کیجے
نالے کرن عرضاں مُسکراندیاں نی نالے کہن دیدار ائی آن کیجے
وارث شاہ میاں ناہیں کرو آکڑ فرعون جیہاں دل دھیان کیجے

فخریہ کلام جوگی درلباس خود

اسیں بڑے فقیر ست پہڑیئے رسم جگدی ہیں نہ جانے ہاں
بگھیار ڑا مرگ نے شینہہ چیتے ہیں تہاندیاں صورتاں جانے ہاں
نگر پیچ نہ آتما پر چلدے جنگل وچہ جاکے تنبوتاں نے ہاں
لوک چھاند بھنگ نے تہر بتاں نوں اسیں آدمی نظر وچہ چھانے ہاں
گل اپنی تے جیہڑا نہ آوے اہنوں اپنی گل تے آتنے ہاں !
کند مُول اُجاڑ وچہ کھائیکے تے بنباس لیکے موجاں مانے ہاں
تہیں سُندراں سوہنیاں خوبصورت ہیں بوٹیاں باٹیاں جانے ہاں
گورو نیر کھ جوگ بیراگ ہووے رُوپ تہاں دا ہیں پہچانتے ہاں
پری جن تے رن شیطان تائیں پڑھ سیفیاں انہانوں رانے ہاں
وارث شاہ میاں یاد ربدی بن ہور کوڑ خیال بچھانتے ہاں

داہو داہی چلے لے کے ہیر کھیڑے
وارث شاہ کھیڑے بہت خوشی ہوئے
کھیڑے دیکھ بہت مقام چنگا
بڑی خوشی ہوئی لُڈی مارنے نے
چھاویں بیٹھ سرواٹیاں گھوٹیاں نے
وارث شاہ رانجھا پریشان بیٹھا

واڑے جا کے دینہہ چڑھاونے نے
ڈولا ہیر دا جاں ہتھ آیو نے
اُتر گھوڑیاں توں ڈیرا لائیو نے
نال شوق دے مجرا کرائیو نے
نکے وڈے نوں چا پلائیو نے !
اوہنوں کسے نہ مُول بلائیو نے ،

مقولہ شاعر

چھوہر آیاں مٹیار کڑیاں رانجھا ویکھ کے موہ چھا گھت ہویاں
اکھیں ٹڈیاں رہیوں تے مکھ نیڑے ٹھگاں وگا بے ست ہویاں

انی آئیکھاں پچھیئے نڈھ ہڑ نیوں کرڑے او سدے پنج تے ست ہویاں
ڈھے آن کھلوتیاں ویکھدیاں مڑھ کے ڈبیاں تے رتو رت ہویاں

رل اکلیاں پچھلیاں دھم پائی۔ گل پچھنے نوں اک مت ہویاں
وارثشاہ رانجھیٹے تے نڈھیانوں گلاں ات حساب بقیں آ ہویاں

تعریف جوگی بزبان دختران

سئیو ویکھیو نی مست الست جوگی جیندا رب بول حقیا ہے نی
انہاں بھوراں نوں آسرا ریدائے گھر بار نہ تاں نہ مان ہے نی

سوتے ونڑی دیہی نوں خاک کرکے رلن خاکو چہ فقر دے بان ہے نی
سوہنا پھل گلاب معشوق نڈھا راج پتر تے سگڑ سجان ہے نی

جنہاں بھنگ پیتی سواہ لا بیٹھے تنہاں ماہنوانوں کیہی کان ہے نی
جویں آسیں مٹیاریاں رنگ بھریاں تویں ایہہ بھی ساڈڑا ہان ہے نی

آ پچھیئے کیہڑے دیس دا ایہہ اتے ایہہ راکون مکان ہے نی
وارثشاہ سانوں نظر آوندا اے ایہہ تاں ہیر دی حق مان ہے نی

کلام دختراں با جوگی

سئیں جوگیا کیہڑ وچھیل بانکیا۔ نیناں کھیو یا مست دیوانیاں وے
کنیں مندراں سندراں سہیلیانی داہڑی پٹے سر بھوال تنانیاں نو

وچوں تیوں ہیں ہو سنہ بھیت دس اکھیں سیڈا نال ہیانیاں تو
کس منیوں کن کس پاڑیوتی تیرا وطن ہے کون دیوانیاں وے

کون ذات تے کاسنوں جوگ لیا سچو سچ ہی دس مستانیاں وے
ایس عمر کی داغ آلدا ہے تینوں کیوں بھوتائیں دیس بیگانیاں نو

کنہاں جیتا تد اپت توں کون کوئی ایس چھڈیا گل تئرمانیاں وے
رانجھا تخت ہزاریدا جاپنا ایں۔ آسیں ماریا مغز کھپانیاں وے

کسے رل بھابی بولی ماریائی ہک ساڑیا سونال طعنیاں تدے
وچہ ترنجناں بوے وچار تیری ہوسے ذکر تیرا جھلیاں ہانیاں وے

بیبا دس تتاب ہے جی جاندا اسیں دھپ دیناں مر جانیاں نو
کرن منتاں مٹھیاں بھرن بہہ کے اسیں ماریا مغز کھپانیاں نو

نالے پچھدیاں تے مسکراندیاں تی نالے آکھدیاں اسیں ہن جانیاں وے
وارثشاہ گمان نہ پوہیں میاں آ وے ہیر دیا مال خزانیاں وے

کلام رانجھا با دختران

رانجھے آکھیا خیال نہ پوؤ میرے شینہہ سپ فقیر دا دیس کیہا
کونجاں وانگ ممولیاں دیس چھڈے اساں ذات صفات نے بھیس کیہا

وطن دم اتد بنال تے ذات جوگی ساڈا ساک قبیلڑا خویش کیہا
جیہڑا ذات تے وطن ول دھیان رکھے دنیادار ہے اوہ درویش کیہا

دنیا نال پیوند ہے اساں کیہا پتھر جوڑنا نال سرشیش کیہا
جنہاں خاک در خاک فناہ ہونا وارثشاہ پھر انہاں نوں عیش کیہا

ایضاً

سانوں نہ ستاؤ تے کھات کھانی کھنڈا کر دُدھ داہیں نہ سوتے ہاں
گھر پھیر آئندگا سنوں اساں جاتا سر پھیر پائندا ایسیں بھوتنے ہاں
ایسیں جاتنے ہاں پھیر کون کوئی ہیں ربدی یاد تے لوٹنے ہاں
جے اپنے دا تے آجایئے کھلی جھنڈ سر تے ایسیں بھوتنے ہاں
باہجھ ربدے ہور خیال ناہیں اک بھنگ دھتورہ پیئے گھوٹنے ہاں
وارث شاہ میاں میٹھے بال بھانبڑ اُلٹے ہوکدا تے نوں جھوٹنے ہاں

کلام دُختراں با جوگی!

ایسیں گورو کر کے تینوں عرض کیتی بالناتھ دیا تیں نشانیاں ہو
ساڈی عاجزی تیں نہ منّدے ہو غصے نال بسار کے آئیاں ہو
تینوں چھڈ پائی کوین ظالماں نے کشمیر دیاں تیں حرامیاں ہو
وارث آکھیا پھیر دے چلو دسیرے تیں نہیں کرتے پھیر پانیاں ہو

کلام جوگی با دُختراں

جاؤ واسطے ربدے خیال چھڈو ساڈے حال تھیں تیں بیگانیاں ہو
الے پھیر کو دسم دے وداع ہو اساں نال تیں کہیاں تانیاں ہو
ایسیں مست بیہوش بے عقل جوگی تیں سب سیانیاں نیاں ہو
ہاروت ماروت نوں کھوہ پایا زہرہ مشتری دیاں ہمشانیاں ہو
تساں شیخ سعدی نال مکر کیتا تیں مکر دیاں پڑھنیاں ہو
افلاطون لقمان بھی ہار گئے تیں وڈے شہر دیاں نانیاں ہو
ایسیں مست فقیر دیوانڑے ہاں تیں دانیاں تے بھروایاں ہو
سچے سوہندیاں تریخنے شاہ پریاں جیویں ترکشاں حرتاں کانیاں ہو
اساں جیہاں فقیراں دا بھیت مشکل محرم راز اساں ندجانیاں ہو
چلو کردا انگشت فرشتیاں نوں تیں اصل شیطان دیاں نانیاں ہو
ہمیں کسے پردیس دے فقیر ہیگے تیس نال شرکیاں ہمتانیاں ہو
وارث فقیر غریب ہیگا کوئی ڈھونڈو جوان جوانیاں ہو

ایضاً

ہمیں بھکھیا واسطے تیار ہوئے تیں آن کے دکتاں چھیڑ دیاں ہو
اساں لاہ پنجالیاں جوگ تجلی تیں پھیر پُرٹا کھود نوں کیر لیاں ہو
باغ میوہ کھان نوں اساں لایا تیں دکھ دینال اکھیڑ دیاں ہو
ہمیں بھکھیا منگنے چلے ہاں تے تہیں آن کے کاہ کھیڑ دیاں ہو
پچھوں آکھسو بھوتنے آ لگے۔ اُٹھے کھوہ وچ سنگ کیوں ہڑ دیاں ہو
ایسیں چھڈ جھیڑ کے جوگی ہو بیٹھے تیں پھیر آ ٹود ویڑیاں ہو!
ایسیں مول نہیں پھیر دے گھریں جاکیوں معاملے ہیں تبیڑ دیاں ہو
وارث شاہ نوں نہ اکاؤ کھاں تے لڈی مار کے زیں اچیڑیاں ہو

مقولہ شاعر

جوگی گھریاں دی بات نہ اک مٹی انہاں زور بھیڑا لایا ئی
جوگی آکھدا رناں بیوفا یار ونیع انہاں توں کسے نہ پایا ئی
انہاں عاجزی عجز نے بہت کیتی جوگی اک نہ جیوتے لیا یائی
جنہاں ست زنانی تے عمل کیتا تنہاں آن نوں عقل گوا یائی

اساں رناں دی بت نہ اک لینی ایہا گوراں نے سبق پڑھایا ئی

وارث شاہ کڑیاں لاچار ہویاں۔ جوگی صاف جواب سنایا ئی

کلام دختران با ہیر

ہیر پاس حقیقتاں کھولیوں نے جیو وچہ نہ شوق سماؤندائی

بے پرواہ ہے اساں حلوم کیتا ایہا رب دا نام دھیاؤندائی

جھوٹھ موٹھ دی گل جو کرے بیتھے تیرا جواب ایہ بھرماؤندائی

پٹی رہیں رنجور توں پلنگ اتے۔ ٹبر دا مول نہ کوئی بُلاوندائی

ایہیں بہت تعریف سنا رہیاں اوہ اک نہ جیوندے لاؤندائی

ہیرے جوگی دی عاجزی بہت کیتی گھر کیکر مول نہ جاوندا ئی

اساں بہت صلاحیا کھیڑیاں نوں نام کیدا اوس سنھاؤندا ئی

ڈبے پیکڑے سل ہو سنے تیرے۔ تینوں ہجر دن رات نہ آؤندا ئی

اساں منتاں بینتی بہت کیتی گھر کیدے پھیرا نہ پاؤندا ئی

وارث شاہ وانگوں دن رات تینوں ذکر یار دے نام دا کھاؤندا ئی

کلام ہیر با دختران

نی بی مہنے تسیں ہزار دیہو اساں رب دے نال نہ زور کوئی

متھے کرماں دا لکھیا نوں کون موڑے۔ جیہڑی ہووندی سو ہو رہی

سب سنجیاں ترمیاں جھل لیاں تساں نال نہ کیتا ئی موڑ کوئی

دوس کہیا ہے تساں بچاریاں تے جیہڑی رنئوں بھاوندی کرے معنی

بدی جگ دی سب قبول کیتی رب باجھ نہ آسرا ہور کوئی

بھادیں لکھ آکھو سر جھلنی ہاں وارث شاہ دیاں نہ زور کوئی

کلام دختران با ہیر

کہے مہنے کسینوں کوئی دیندا کہا کم ساتوں تیرے نال ہیرے

جنہاں ڈولڑی پا دیاہ آندی سب کیتے نی چا نہال ہیرے

اساں ہمدیاں آن کے گل کیتی لیہہ وانگ توں چمڑے نال ہیرے

توں ہی آکھیا جوگی نوں سد لیاؤ اٹھ پئی سیں ایں خیال ہیرے

اجے بیکیوں آنہ چکیں توں کدوں ہویا عمر دی جال ہیرے

کائی ونڈنا چہ تیریاں ساڈی ذرا بول توں سکھ سنبھال ہیرے

ناٹے آکھیوئی نالی مکرنی ایں کتے رکھیوئی جوگیدی بھال ہیرے

وارث شاہ تینوں نت کہے بھائی ذرا اپنے آپ نوں ٹال ہیرے

غصہ کردن ہیر بر دختران

کسب اپنے دسدیاں ہور نانوں جہیڑے کردیاں پھیرو آ رب گڑیو

کہیا تہر کیتا انہاں لاگیاں نے بنھ کھیڑیاں نول دتی بب گڑیو

میرا صبر پوے انہاں کھیڑیاں تے آئے رب دا قہر غضب گڑیو

ہکیے گوتیاں مہنے لاندیاں سو سارے جگ وچوں میتوں سبھ گڑیو

سنھے رکھی سبھی بری کلام میرے ایتھے بوڑھیاں مین آن رب گڑیو

بہری جان عذاب تیں تدوں چھٹے ایدوں گھر دوں جے مراں کیوں جھب گڑیو

پئی وانگ اریاں تڑفنی ہاں جاندی جان ہئیں کیسے ڈھب گڑیو

وارث عمر تقیں بیسر ہے ہو جاندا جدوں لاوندا رب سبب گڑیو

کلام دختران با ہیر

اساں حسرت نہ غرض سمبھال آہی لفظ جوگی دا ایہا سی کون ہیرے

بھادیں تیرا غیطے جھیو نانول کرن دے تے جھوٹے دا قوں ہیرے

بھلا کر دیاں نوں سند ابولیوئی لایو اُٹھ کے جان ڈن ہیرے
ادہدے کن پاٹے تدھ عُمر گالی رب ییلیا سن کدّی سمن ہیرے
گتی لونتر یوتیش کوار یانوں مغز رانیاں دا نیرا دپھناہیرے
ساڈا صبر لوپے بولئیں نوں تیری جان گمان نہ ظن ہیرے
تُوہاں طیّر دیاں نے ستساں سو ہریا توں تینتھوں ساہو رسگوں قُم ہیرے
دتیں ڈرن بلائیاں تو تدھ جہیاں اتے رات نوں تدی ترن ہیرے
تہیں خلقدی بند زبان ہُندی وجدا نہیں دریا نوں بنھ ہیرے
شربت نال دھالدے کھول روزہ جو گی آبائی عید دا چن ہیرے

ایڈے دُھتے کریں توں نال ساڈے وارن دا جاندی رن ہیرے
سکھاں وچ انگیار نہ کدی چھپن لگّی اگ نہ چھپدی چھپن ہیرے
لڑیں دُکھ جنہاں بھٹے پیٹنے نی سانوں نہیں اوہ یاد نہ کن ہیرے
دلوں خوشی زبان تھیں رنج ظاہر کتھوں سکھیونی ایڈے فن ہیرے
رڑکن تینوں تے بہین پیکان نوہاں رکریں کُکھ نہ دو ہرا اجیھن ہیرے
اساں سمجھیا کھیڑیا توں چہ تینوں کرنی چال ہے بہت کٹھن ہیرے
جھوٹھ موٹھ گو ہتھیاں جوڑ کے تے توں تھالدی وچہ تہ کیھن ہیرے
نہ کبر ہنکار تے مان ایڈا۔ وارثشاہ دا آکھیا من ہیرے

کلام ہیر بادُختران

ہیر بوپے تساڈیاں مایاں نوں جنہاں جن کے تُسیں جو رکھیاں ہو
ہُنے کیہڑے مُول نہ لگدیاں ہو سُنیے چیندرے دلیں وچ وسیاں ہو
ہتھے دیو پرائیاں جائیاں نوں اجے جال پریم نہ بھسیاں ہو
بڑا کمن تے پڑا کھاونے تے لک بنھ کے سیج توں نسیاں ہو

ہو پھیر دنمانیاں مرن ماپے تان جنہاں دے تُسیں عمر سیاں ہو
کرن منجری ساں ہی ہلکیاں ہو ائے مجھ دیاں گدھیاں ہو
مار و تیرا آہو نیاں طعنیاں دے تساں تر کشاں کانیاں کسیاں ہو
وارثشاہ وانگوں چھڈ نیک عملاں کیہیاں وچ پرائیاں دھسیاں ہو

کلام دُختران باہیر

آکھے بُرا کریندیاں پیش بھیناں بھلا و سیدینی بُرا کرے جیہڑا
اگوں لڑن نوں اُٹھ تیار ہوویں اساں نہیں وچھوڑیا یار تیرا

منجی پئی ایں رنج رنجود وانگوں پئی گو کنی ایں ویکھو حال میرا
شرم اپنی اپنے ہتھ رکھن وارثشاہ نوں پچھ جو پیر میرا

کلام ہیر بادُختران

بنراں تالمبو کھاندیو جیندیا نوں پھر وچیاں ہو بیتاں گڑیو
ہتھے لکھی کلام قبول کیتی جدیں جانساں کراں ہیں جال گُڑیو
کراں شکر میں رب دا رت دے نے حل مشکلاں ہون محال گُڑیو
ویا ملیڑا پیندہ ہے پیش میرے نکل ہوئی حال بہت نڈھال گُڑیو
راکے رانجھا آ دیدار دیوے اِکے خواب وچہ ہووے دھال گُڑیو

گلاں مندیاں جیوڑا بھج گیا میتاں اندر وں ٹٹی چے گال گُڑیو
بھاویں وڈھ کے کیمہ جاکرو میتوں رے نہ جیو کھیڑیاں نال گُڑیو
اکو ار لاوے گلے آن رانجھا ہوواں جیو دیو چہ خوشحال گُڑیو
نہیں تخت ہزار یدی خبر کوئی رہیا دور ہے جھنگ سیال گُڑیو
وارثشاہ جاں رب دا فضل ہوسی کرے سرم تاں ہوواں نہال گُڑیو

کلام دُختران باہیر

ہیرے بھیلے دیو اسطے گل کیتی کوئی وپر نہ اساں کماو ناسی

کھڑی بت ہی عقل دیاں ا کھیاندی اساں تر نجنوں گھ کیوں جاونا ہی

پڑھی بھاوندی سی دِلدی گل تینوں آکھ رِس نے کوک سُنا وناسی ۔ ساڈا بخش گناہ تے لِس کرجاہ موہوں اِتنا اساں کہاوناسی
اگوں پویں اپٹھی جے جائیے نی ۔ اساں جوگی نوں کاہنلا وناسی ۔ وارثشاہ اساں بھیت لبھ لیا تیرا انت نہ کسے تے پاوناسی

کلام ہیر با دُختران

اگے اپنے حال حیران ہاں میں درد تُساں نہ ونڈ کے لیا ہے نی ۔ ایتھے آن کے مکھ نہ دیکھیا میں دونا دُکھاندا معاملہ پیا ہے نی
من بھاوندے بول بولیندیاں ہو دل وچہ نہ مہر نہ دیا ہے نی ۔ بہت لاڈی کرو ہیر ماپیاندے اجے ساہورے کم نہ پیا ہے نی
دُکھ درد مُصیبتاں بھاریاں نے جیب لگ شوہ دا پھیرا نہ پیا ہے نی ۔ وارث جے آن دیدار دیوے دُکھ درد ہیرا دیکھو گیا ہے نی

کلام دُختران با ہیر

اکھیں ڈِٹھیاں باہجھ پتیج ناہیں جدوں ویکھیں کریں اعتبار ہیرے ۔ ہٹنے آوندا کھیا منگنے نوں رکھیں جیو نوں ذرا سہار ہیرے
سوہنا خوبصورت کوئی چھیل نڈھا پیا جاپدا ایت سردار ہیرے ۔ اساں طبع دا آن بیان کیتا کیتی گل نوں نہ کھلار ہیرے
اساں نال منہ دھڑا بچایا ای بھوسرے مٹھیاں ہو دینگی خوار ہیرے ۔ تیرے عشق نوں جاندا جگ سارا کیوں ہونی ایں آپ بیمار ہیرے
گھریں بیٹھیاں توں تے بھاہے نی لکھ نوں لکھ دا بھار ہیرے ۔ آو اسطہ رب دا جان دیہنی مونہوں بولی نوں پکڑ نہ مار ہیرے
سانوں رب نے بھیجیاں ہے کرناں آوے جوگی اوہ عجب بہار ہیرے ۔ وارثشاہ دی من توں نیتری تی حال عجب ہوے تیرا یار ہیرے

کلام ہیر با دُختران

مکر لگیاں ہوندیاں سکھیا ہو ہُن پچھیاں مُنہ نوں ٹال ہوئی ۔ اکلیں تارنٹو بھلیاں اکلیاندی جیتے وڑوگیاں ہون نہال ہوئی
وچوں ہجر نے سی آواز کیتی اُنوں بولیاں نال بُرا حال ہوئی ۔ دل ہیر دے پھیر خیال آیا ہُن بھری یار دی بھال ہوئی
آئی تیندے اُٹھ دراز ہوئی ۔ شکل ماہجھے دے نال وصال ہوئی ۔ وارثشاہ گھر ہیر دے جاونیدی ادھر جوگی نوں قرعہ دی فال ہوئی

آمدن جوگی در رنگ پور برائے دریوزہ گری

رانجھا کھیری پکڑ گدا چڑھیا سنگی دواہی دوار وجاوندا ئے ۔ اُٹھو فقیر گھتو وہڑے وائیونی نا دبھوک کے بیا اڈراوندا ئے
کوئی آکھدا حمہ کیڑا انواں آیا ۔ کوئی روہڈیا بھواں چڑھاوندا ئے ۔ کائی پٹے دا نے سُت پیر ڑیا نوں غصہ جیونے مُول نہ آوندا ئے
کوئی آکھدا چور اچکڑ لٹے چوراں وانگ ایہہ جھاتیاں پاوندا ئے ۔ رناں دیکھنے دی اہنوں ٹھرک لگی کانی ہٹے اُدھال لیجاوندا ئے
کائی جوڑ کے ہتھ تے کرے منت ۔ سانوں آسرا فقر دے ناوندا ئے ۔ کائی آکھدی منتیا چاکھ پھیر دا نال منتیاں پانڈا کاوندا ئے
کائی دے گالی دھاڑے مار پھیر دا کائی بولدی جوسن بھاوندا ئے ۔ کائی آکھدی یہ مُشنڈرا ئے جوگی ہس کے گل گواوندا ئے
صُورت فقر دی اکھیا گندیا ندیاں نال مکر دے نکو دکھاوندا ئے ۔ مکر نال ملی سواہ مکھ ٹیتے کوئی چوہڑی ذات جھناوندا ئے

کائی آکھدی چاک ایہہ سجرا ئے عشق مشک دا بھید چھپاؤندا ئے
کائی آکھدی وو ہٹیاں ویکھنے نوں کنگ نال ایہہ راگ سناؤندا ئے
کوئی مستاں کرسے تے چرن چھُہے کوئی نیوں کے سیس نواؤندا ئے
کائی آکھدی مست دیوانڑا ئے جوراں چوبراں انگ دس آؤندا ئے
کسے نال مہدا کسے نال لڑدا وڈے رنگ تے رنگ مچاؤندا ئے
لڑے بھڑے تے گالیاں دئے لوکاں ٹھٹھے مار دا اوہ ہڑ کماؤندا ئے
آٹا کنک دا تے نے گھیو بھتا دانہ ٹکڑا گود نہ پاؤندا ئے
کائی آکھدی چاک اُدھال پھردا رن کیہدی ایہہ کھسکاؤندا ئے

عاشق کیہدی گل نہ گولدا ئے چپ کینتڑا وقت لنگھاؤندا ئے
کائی آکھدی پُت اے پیچ والے وانگ لاٹھے دے رس آؤندا ئے
صدق نال جیہڑا ایہہ پیر آن لگے پیرکے اوسدے نیوں نیتے لاؤندا ئے
کائی آکھدی گُڈیاں اکھیاں نوں رمزاں گجھیاں نال لڑاؤندا ئے
چھوچھا کردا نا لے گٹ دھاگے نیکے تیر ایہہ وڈے چلاؤندا ئے
کائی آکھدی چرس دا مار سُوٹا آئے لال اکال وکھاؤندا ئے
رناں نال بھرے ایہہ کھیہڑ کردا ہیج خیر دیاں بولاؤندا ئے
وارثشاہ رنجھیٹڑا اچن چیر طیبا گھر وگھریں مبارکاں لیاؤندا ئے

مذمت کردن جوگی رنگپور

آوڑے ہاں اُجڑے پنڈ اندر کائی گُڑی نہ ترنجنے گاؤندے ئے
سوئی لبھنے دا کسے دل ناہیں نہ تے ویلنے چیک مچاؤندے ئے
نہیں چوہڑیڑی دا گیت گاندیاں نے کڑیہدا راہ وچ کوئی نہ پاؤندے ئے

ناہ کلکڑی پاؤندی نہ سمی تپی پا نہ دھرت کنبا دندے ئے
ماہگا مار کے یار دا پیار کر کے نہیں کانگ تے مور اُڈا دندے ئے
وارثشاہ پچھڑ چلے ایہہ نگری ایسی طبع فقیر دی آؤندے ئے

کلام کودکان با جوگی

چل جوگیا اسیں وکھالیائیے جتھے ترنجنیں چھوہریاں گاندیاں نی
تند نکلے تکلیوں توڑکے تے اک دُوئی نوں بہت ہساندیاں نی
اک نچدیاں بہت ملنگ بنکے۔ اک سانگ چوہڑیئی والا لاندیاں نی

لیکے جوگی نوں آن وکھالیو تے جتھے وو ہٹیاں چھوپ کے ل پاندیاں نی
اک پاٹڑاں نال گھسا پاٹڑا اک ماہل تے ماہل پھڑاندیاں نی
رنگ رنگ دا ہیک اہین کر کے وارثشاہ نوں گیت سُناندیاں نی

آمدن جوگی در مجلس نسواں و مشاہدہ کردن ایشاں را

جتھے ترنجناں دے گھمکار پوندے کتن بیٹھیاں لکھ مہیریٹیاں نی
سُندر کوایاں رُوپ سنگاریاں نی اتے ویاہیاں مشک پلیٹیاں نی
روڑیاں مشک وچہ بوڑیاں نی پھلیاریاں جھل ستریٹیاں نی
پٹھانیاں چادراں تانیاں نی پشتو ماردیاں نال مغلیٹیاں نی
درزانیاں سگھڑ سیانیاں نی پروالیاں نال مچھیٹیاں نی ا
گنہیلنا چھیل چھبیلیاں نی تے کلالناں بھابڑاں بٹیاں نی
چھیلناں میوناں نفے کُتناں تے تھائناں نال کھتریٹیاں نی

کھتریٹیاں تے مہمیٹیاں نی ترکھیٹیاں اتے جٹیٹیاں نی ا
لوہاریاں لونگ پیاریاں نی سُندر خوجناں تے رنگھڑیٹیاں نی
سنہاریاں لونگ پیاریاں نی سُندر خوجناں تے رنگھڑیٹیاں نی
بنجاریاں نال چھیاریاں نی راجپوتنیاں نال بیٹیٹیاں نی
راولانیاں بیٹیاں باہنیاں دیاں جٹانیاں نال ڈھیٹیٹیاں نی
چنگڑیٹیاں نائیناں میرزادیاں نال سوہنیاں راجیاں بیٹیاں نی
بازیگریاں نٹیاں سنگرانیاں الاں راہناں نال رام جنیٹیاں نی

پوربانیاں جتھاں رنگریزیاں تے بیراگناں نال ٹھٹھریٹیاں نی
کاغذ کٹ ڈھگرانیاں اڈ دیکن ہاتھی داناں نال بلوچیاں نی
ملوانیاں ہور ارائیانی کشمیرناں نال جھلیٹیاں نی
بھرائیاں ڈائناں سرسانیاں نے لتے سوہندیاں کوٹ کھٹیانی
لبانیاں مورناں لنگرانیاں راج بیٹیاں اتے جٹیاں نی
سیدزادیاں نی شیخ زادیاں نی پیرزادیاں تے بجا درٹیاں نی
تار کشنیاں تیلے وٹیانی گوٹا دیکناں عقل رگھر ٹیانی
صورت وہندیاں دوں ٹھل حسن جوگیر بدے سبھے بیٹیانی
پکڑ انچلا جوگی نوں لاگئیں وہڑے واڑکے گھیرے بیٹھیانی

منڈاساں اتے خراسانی داگبریناں نال ویلیاں نی
بانکیاں گجریاں ڈوگریاں جھیل کھٹیاں راجپوتاں راچیدیاں پیٹانی
منجھریٹیاں ڈومناں دہائیں گتھاں آتشبازناں نال حلوئیانی
کھٹیکناں تے نیچہ بندنانے چوڑیگرنیاں تے لمگریٹیاں نی
بھروپیاں راجناں ذیلدارناں بروالناں نال تمیٹیاں نی
سنیاریاں تے سبے آریاں نی نال چوہڑیاں تے دھریٹیاں نی
ککے زئیاں نال دھروائیناں نی مارن اڈیاں پان گھمریٹیاں نی
سبھو اپنے آپ وچ حال ستاں جیہیاں جھنگ دے بوچ سیلیٹیانی
وارث شاہ جیہا وچ بیٹھا دولے بیٹھیاں سالیاں جیٹھیانی

مسخری کردن دختران با جوگی

کائی آکے رانجھے دے بین ویکھے کائی مکھڑا دیکھ صلاوندی اے
چھوٹی عمر دی دوستی نال جیدے دن چار نہ توڑ نبھاوندی اے
کوئی مکھ رانجھیٹے دیناں جوڑے تیری طبع کی جوگیا چاہوندیئے
سہتی لاڈ دیناں چوا کرکے چا سہلیاں جوگیدیاں لاہوندیئے
اج بجوانے بھجو کون ہندا کائی اُٹھ کے اگوں ایہہ کہندیئے

اڑیو ویکھو تی تساں اس جوگڑے دی راہ جاندکو مرگ چھاوندیئے
کوئی اوہٹی لاہ کے مکھ پونجھے دھو دھا بھبوت چا لاوندیئے
کائی نال پیار دے بہے اگے کائی گل کردی مسکراوندیئے
جوگی پچھیا کون ہے ایہہ نڈھی دھی اجودی کائی چا آکھدیئے
وارث شاہ تساں ایہہ سہیر دیئے دھی کھیڑیاں دی بادشاہ ہندیئے

ناراض شدن جوگی با سہتی

اجو دھی رکھی دھاڑے مار پیر منتندڑی نرجنے گھمدیئے
لاہ سہلیاں ماردی جوگیانوں اتے ہلدیاں ہیں نوں گھدیئے
سردار ہے لوہکاں لاہکاندی بہین ڈولدی تے تاوں ہلدیئے

کرے آن بے ادبیاں نال فقراں سگوں سہلیانوں ہیں چھیڑدیئے
پھرے نچدی شوخ ریان گھوڑی نہ ایہہ کتدی نہ ایہہ تمدیئے
وارث شاہ دل آوندا جیہر سٹاں بنیاد پر ظلم دی دھمدیئے

کلام سہتی با جوگی

سہتی آکھدی راولا سخت بولیں تاہیں لوبیوں تو ماریں تیں وے
ایہہ ناں مکردا بیس وٹا پائی چھیڑا نہ وانقف انہوں راہ دیں وے
دہڑے وڑیں تے کھوہ گی جھڑ یانوں تدوں شکر بجالیا دیں وے
سہتی اٹھ کے گھراں نوں گھوک چلی وہڑے آدسیں تاں مینوں جاتیں وے

لائیں ہتھ تے پکڑ پچھاڑ سٹاں تیریاں کریاں تانوں جانیں وے
دکھو دکھ کریاں بھن لنگ تیرے تدوں رب نوں ٹھیک پچھانیں وے
گدوں دانگ جاں جوڑ کے گھر انیوں تدوں چھٹ تدیری اسیں وے
وارث شاہ دانگوں تیری گراں خدمت موج سکھاندی تنوں آ قیس دے

کلام سہتی با جوگی

مونہوں اُوت گفتوتیاں واہنا ایں ذرا ٹھاک زبان توں گندیاں وے ۔ رنّاں نوں چہ دھناں کہیا پسر بیٹھوں کسے بھاگ بھری دیا چنڈیا وے
ایہہ گھر دریا چھلتراں صاف ہوسن جدوں چاہڑ شہزادے رندیاں وے ۔ اوکھے وقت چھڈ اوسی کون تینوں میاں وارثشاہ ریدیا بندیا وے

کلام جوگی با سہتی

اسیں پینچ سردار کی جانئے ہاں ماری بُھل ہے چنگیاں جو کھیاندی کی ۔ کرکے چھوہلیاں بولیاں بول بولیں دھی جاپدی کنہاں اَوکھیاندی
ادھ ہتھ نوں بھی نہ چھلے لا دیسیں گی ہٹی ڈھونڈیسیں کلیاں ٹھوریاندی ۔ وارثشاہ نوں طانج کی دستی ٹیں کھکھی کنجری لشنیاں پھوکیاندی

ایضاً

کیوں فقر دیناں برہاڑیئیں بھلا بخش سانوں ماپے جیندی ایں نی ۔ سپ شہنی وانگ کوانی ماس کھلئے تے رت پیندی ایں نی
دکھی جی دکھانہ بھاگ بھریئے ہو کے چرڑی تے کوریج لکھیئیں نی ۔ ساتھوں نشانہ ہوسیا مول تیری سکّے خصم توں نہ پتیندی ایں نی
چرخہ چائیکے ٹٹی ایں مردمارییں کسے یار نے پکڑ ملیندی ایں نی ۔ متھاناں فقیر دے لایائی دھروں جرڑھاں نوں لا پیندی ایں نی
ٹھیاں ٹھیاں کردی پھریں نچدی توں ٹلہاہ فقیر توں میسنی ایں نی ۔ وارثشاہ فقیر دے وَیر پئی ایں جرم تینئے کماندیئے ہینیئے نی

مقولۂ شاعر

دھکّے دھوڑے سبھی کھاوندا وچہ نگری ناہیں زور سبھی عشق دیاں ماریاں دا ۔ ہر ہرو ہیر گھر جاکے پائے جھاتی پھرے ڈھونڈدا درشن پیاریاں دا
پھرے گلیاں دیو وچہ حیران ہویا ایہو حال ہے عشق دے ساڑیاں دا ۔ کھوج تکدا یار دا پھرے بھوندا گھر لبھدا سیج نتاریاں دا
نظر باز پھرے وچہ کوچیاں دے عاشق ساڑیا عشق اُڈاریاں دا ۔ وارث طلب کتابوں ہتھ لیکے گھر گھر پڑھدا سبق نظاریاں دا

رفتن جوگی بخانہ روستائی در شہر رنگپور برائے دریوزہ گری

وہڑے جٹاں دے منگدا جا وڑیا اگے جٹ بیٹھا گاں میلدا ئے ۔ رنگی پھوک کے ناد گھوکایا سُو جوگی گج کے جا وچہ ٹھیلدا ئے
ہو ہو کر کے سنگھ اُڈیا سُو نیلیاں جو مست نوں پیلدا ئے ۔ وہڑے وچہ اید ھوت جا گجیائی مست سانہہ وانگوں ڈنڈ پیلدا ئے
اڈی مار کے گاں اُلکایا سُو کم جو گیدے دیکھ ولیلدا ئے ۔ وارثشاہ میاں ورج رانجھنے نوں کیوں ویہڑے جیو دیر مویلدا ئے

گریختن مادہ گاؤ از دہشت جوگی

نیاناں توڑ کے ڈھاندڑی اُٹھ نٹھی بھن دمہنی دودھ سبھ ڈوہلیائی ۔ گھنے خیر الس کلکدے مو ہریوں جٹ اٹھ کے روہ ہو بولیائی

کِسے بھکھے دیس دا ایہہ جوگی ایتھے ڈنڈ کی آن کے گھولیائی
جوگی اکھیاں لکّھ کے گھنڈ تیوڑی بیکے کچھر اسیتھ وچہ تولیائی
صُورت جوگیاندی اکھیں گنڈ ٹیاں دِیاں ٹاپ کِھگدی تے جیوڑ ولیائی
وارثشاہ ہُن جنگ تحقیق ہویا جیوں تائیں دا اگوں بولیائی

دُشنام دادن زن روستائی جوگی را

جٹی بول کے دُودھ دی کسر کڈھی سب اڑتے پڑتے پاڑ سٹے
جھڑے تاپچاسن بھر سُٹے کر جوگیدے ٹھنڈ ٹرے ٹھار سُٹے
بول مارکے گالیاں وٹے جٹی پیرٹے نقر بندے سب پاڑ سٹے
جٹی زمین تے پٹڑ یولانگ ڈھٹی جویں واہر وپھکیے سواڑ سُٹے
پُتے دادے پڑدادے جوگیڑے دیسچے ٹنگنے تے ساک چاہر سُٹے
دھکے دیوندی جاتوں چویراوے تے لنگوٹی نے پاڑ لنگار سُٹے
جوگی روہ دیبالی اِک نت گھتی دھروال مارکے دند سب جھاڑ سُٹے
وارثشاہ بیاں یکڈ بنیتہ فرہادتے چیر پہاڑ سُٹے

فریاد کردن روستائی از زدوکوب جوگی

جٹ ویکھ کے جٹی نوں کانگ گھتی دیکھو پری نوں رِچھ پتھلیاجے
لوکا یا ہوڑی تے فریاد کُوکاں میرا جھگڑا اُجوڑ کر چلیاجے
پنڈ وچہ ایہہ آن بلا وجی جیہا چن پچھواڑ وچہ بلیا جے
میری یاندی ہویرن مارچندوں تلک مہردی سٹھ نوں چلیاجے
پکڑ لاٹھیاں گھبرو آن ڈھکے وانگ کاہڑویں کنکدے ہلیاجے
وارثشاہ جویں دُھواں سرکیاتوں بدل پاٹکے کھاں ہو چلیاجے

تیار شُدن مرداں وزناں برائے زدن جوگی

آئے آئے ہماہنیاں جدوں کیتی چوں ویس جاں پلم کے آگئے
دیکھو نقر اللہ دے مار جٹی اوس جٹ نوں واعدے پاگئے
جدوں گل پچھواڑے آن وجی جوگی ہوری بھی قدم اٹھاگئے
جدوں جٹ چوطرفہ تیار ہوئے اوتھوں اپنا آپ کھسکا گئے
جدوں خصم ملے پچھوں واہر آئے تدوں دھاڑوی گھوڑے بھجا گئے
سچ مچ جاں پھاٹ نے تیار ہوئے جوگی ہوری بھی جیو چُرا گئے
دُوے وہیڑ ہتوں جا تُہار چھٹی پہ جھجی دیکے دند کلکا گئے
دیکھو عاشق غضب دے بہرے چڑھکے جٹ شیر والا ہیں لا گئے
اِک پھاٹ کڈھی سمجھ گیاں رناں پنڈدیاں نُوں راہ پا گئے
ہتھ لگے برکتی جوان پورے کراماتاں ظاہر وکھا گئے

مقولۂ شاعر

کیندیاں ولگناں وہڑیتے ارل کھوڑاں کینداں پکھلاتے اکھڑنیانی
کتے دل ڈیٹھے پلنگ کُرڈ تلانیے کتے ڈیڑھیاں منجیاں داٹیاں نی
چھچاں نال ٹنگے ہوئے نظر آون کھوپے ناڑیاں اتے پراٹیاں نی
سنزاں والڑیں گھریں انجگ بھردا ایڈ موہڑے دے مار اکھانیانی
بھائی اکھیاں اہدیاں کھیویانی جویں لاباں اُوپر ساٹیاں نی
کیندیاں کوریاں چاٹیاں تھوبیاں تے کیندیاں کلیاں نال مدہانیانی
کتے ہیں بنکھیر بجوکھاریاں ند کتے ٹنگیاں مہرکاں ساٹیاں نی
اوتھے اِک چھنچھوڑی جیہی مبیٹھی کتے نکیاں گھروں سوانیانی
نال اکھیاں سیتیاں مارداای جھیڑاں جھیڑ دازوردکھانیانی
وارثشاہ کواریاں کننے کرن ہیہ کے موٹے مارڑے محنتاں آنیانی

احوال جوگی در اثنائے دریوزہ گری

جوگی منگ کے پنڈ تیار ہویا۔ آٹا میں کے کھپر اپوریائی!
کتے ہس کے گل گوا دیندا کِتے غصیاں دینال گھوریائی
کِسے جوگی نوں دب کے داب دِتا۔ کِتے جوگی نے اُنہاں نوں گھوریائی

کِسے ہس کے رنگ چاپایائی کسے جوگی نوں ہتھ چا دھوڑیائی
یار و یار دے مِلن دا ڈھنگ۔ کریئے ایسوا سطے جوگ کرڈا اجھوریائی
وہڑے کھیڑیاں دے جھات پایا سُو وارث چودھویں دا چن پوریائی

گدایانہ صدا کردن جوگی در خانہ مہرا جُو بموجودگی ہیر

جوگی ہیر دے ساہورے جا وڑیا بھکھا باز جیوں پھرے للوردا جی
دُھس دیکے وہڑے وِچ آوڑیا ہتھ کیتا سُو ستھ تے چوردا جی
پیا تاڑدا باز شکار والگوں پینے تراں سی عشق دے زور دا جی
خیر گھت رنّے تینوں آکھیائی منگن جٹ دا ویکھ ہوردا جی
سہتی دہندیاں آکھیا کچ پھردا ایدی واگ ناہیں کوئی موڑدا جی

ایجا الکھ جگا کے نادپھوکے سوال پاؤندا لٹ پٹیا توڑدا جی!
اتی کھیڑیاں دی پیاری ووہٹیئے نی ہیرے تکھ ہے چا لکوردا جی
ذرا اکھیاں وچہ جیا ناہیں دھیان پاؤندا ہوردوں ہوردا جی
وہڑے وڑدیاں جٹیاں چھیڑیاں سُو کم عاشقاں دے لکھ لوردا جی
وارثشاہ اگوں ہُن ایہو کی ٹھگن ہویا ہے جنگ تے شوردا جی

کلام سہتی با ہیر

بھابی اکھیاں ایہدیاں گُنڈیاں تی تسان دیکھدا دھیاں بنائیا تدا
پھٹک نویں وگی بھگ رپین لگا۔ دھروں لعنتاں گلے پوائیا تدا
آدم گری دا اِک نہ طور اُستے دسنوں جا پیدا اُتے بھرائیا تدا
ایہدا طور نہ جوگیاں والگ کوئی لڑدا پھرے دیو رہبر جائیا تدا

کِتے سجرے کن پڑوا آیا کیتیں جا سو مُندراں پائیا اندا
پھرے تاڑدا رناں پرائیاں نوں نظر آوندا کُجھ خدائیاں دا
بیشرم ہو کے وہڑے آن وڑیا۔ اکھیں وچہ نہیں دید جائیاندا
وارثشاہ جوگی لوہڑے مار پھردا جیہا ساہورے قدر جوائیاندا

کلام سہتی با جوگی

سچ آکھ راولا کہے سہتنی تیرا جیو کائی گل لوڑدا جی!
پہلے ہیر پچھیو سکھ ہیرے پائل ہوری تے پاویں موردا جی
نالے کرسے ٹھٹھا نالے ننگدائے منہ نال تکے نالے ہوردا جی

وہڑے وڑدیاں رکتاں چھیڑیائی کنڈا وچہ کلیجے دے پوڑدا جی
بادشاہاں دے باغ وچہ نال چادر پھریں پھل گلاب دا توڑدا جی
وارثشاہ نوں شتر بُہار ریا ہجوں ٹڈا نگ نال ناہیں کوئی موڑدا جی

کلام جوگی با سہتی

آکوارئیے ایڈ اپراہنے نی دھکا دیہہ نہ بکدے زور دا نی
اساں ہیر کھیا ندھ ہیر جاناں تیری گل ناہیں کوئی موڑدا نی

بُندے کُنڈے شِنگدے تے ہس کرطباں بیٹھی روپ بنا کے موردا نی
وِچ کھیڑیاں دے تیرا زور ایہا جیہا ستی نوں شہر بھنبور دا نی!

آنڈھیئے رکتاں چھیڑناہیں ایہہ کم نہ دھم تے شور دانی
وارثشاہ فقیر غریب اُتے ویر کڈھیئوئی کسے ہور دانی

کلام سہتی با جوگی

کل جا مُکے نال چواچاوڑ سانوں بھنڈ بھنڈار کڈھایو وے
سہتی گنج کے بولدی چوبرا وے تینوں کسے نہ عقل سکھایو وے
گدوں آن وڑیوں وچہ چھوہریاں دے کنہاں نساتساں آن پھسایو وے
اج آن وڑیوں جن وانگ ویہڑے ویر کل دا آن جگایو وے
کائی گورو نہ دتیا مت تینوں چیلا بھل کے چابنایو وے
وارثشاہ رضادے کم دیکھو۔ اج رب نے ٹھیک کو ٹایو وے

کلام جوگی با سہتی

کچی کوار یئے لوہڑیدی مایئے نی ڈونے ہاریئے آکھ کی آہنی ایں
اساں بھکھیاں آن سوال کیتا کہیاں غیب دیاں رکتاں ڈاہنی ایں
گل ہوچکی پھیر چھیڑنی ایں ہری شاخ نوں موڑ کے داہنی ایں
کہیا نال پردیسیاں ویر چائیو چینچر ہاریئے آکھ کی آہنی ایں
کہیاں گوڑ کہانیاں میل کے تے ایس خلق توں پٹی وساہنی ایں
آواسطائی نیناں گنڈھ یاندا ایہہ گل کویں مگروں لاہنی ایں
آکھاں ہاں ٹلجاہ ساکھوں نہیں تے ہور کجھ ہُنتے آکھاہنی ایں
بھلیا نال بُری کاہ ہوونی ایں کائی بُری ہی پھاونی پھاہنی ایں
وچوں پکیئے چھیل اُچکیئے نی راہ جاندڑے مرگ پٹی پھاہنی ایں
گھر جان سردار اندا بھیکھ منگی ہمراہ عرش کا کنگرہ ڈھاہنی ایں
راہ جاندڑے فقر کہیڑنی ایں دھکے دھوڑے ساہناں نوں ڈاہنی ایں
گھر پیکڑے دھرویاں پھیر پانی آنہریئے سنگ کیوں ڈاہنی ایں
آشکار دریا وچہ کھیڈ موییئے کہیاں موت وچہ چھیاں پھاہنی ایں
وارثشاہ فقیر نوں چھیڑنی ایں اکیس نال کیوں کھکھراں لاہنی ایں

کلام سہتی با جوگی

انی سنو بھیناں کوئی جٹ جوگی وڈی جوٹھ بھیڑا کسے تھاؤندانی
پردیسیاندی نہیں ڈول اسدی ایہہ تاں واقف ہیرد ے ناؤندانی
ہُنے بھن کھپر توڑ سہیلیاں نوں نالے جناندی جوٹ کھواؤندانی
اکے ڈوم بوجی اکے ڈھڈ کنجر اکے چوہڑا کسے سراوس دانی
نال نخریاندے وکیھو گل کرد ا اکھیں نال بجھارتاں پاؤندانی
جھگڑیل مرنا گھنڈ مو بجر چرکٹہ ایہہ کسے گراؤں دانی
گل آکھ کے ہتھاں تے پوئے مکر۔ آپ لاؤندا آپ بجھاؤندانی
جے ئیں اٹھ کے پان پت لاہ سٹاں کون ہیج ایہہ کسے گراؤندانی
ایس عشق دا کھا دا سور وانگوں رمز عشق دیاں مرجاؤندانی
وارثشاہ میاں واہ لا رہیاں اتھاں جھگڑیوں باز نہ آؤندانی

کلام جوگی با سہتی

پکڑ ڈھال تلوار کیوں گرد ہوئی ایں متھا مینیئے کرم بے بھاگیئے نی
متھا ڈاہ ناہیں آچھڈ پچھا پھنے جاندیئے مگر نہ لاگیئے نی
ایس جٹیاں نال جے کراں جھیڑے دکھ دیستے فقر کیوں تیاگیئے نی
پیشوا فسادی فوجدی ایں تے شیطان دے لک ترڑا کیئے نی
آکھاں ہوں ٹلجاہ ساکھوں نہیں تے ہو جاسیں اُنہے بھاگیئے نی
وارثشاہ فقیر دے پیر پھڑیئے اتے کبر ہنکار نوں تیاگیئے نی

کلام سہتی با جوگی

ہویاں جمع گواہنڈناں کنگ سنکے کہیا جوگڑے نے بڈھا ٹھٹھ ہے نی
سہتی ڈبکدی تے وچوں چھلکدی ئے تنالا جوگی نوں پا تر کھٹ ہے نی
پو بکر بدیپوانگ بولدائے مینوں ایس جاتا کوئی سیٹھ ہے نی
ڈکر ڈکر کیتی واہ وواہ دھاناں دھاڑ مار وانگوں کرے اکھ ہے نی
چکی ہاتیانوں چہ وچار پوندی اہدی دھم تنور تے بھٹھ ہے نی
منگ کھان حرام مشٹنڈیانوں وڈا اسار ہندھاندی لٹھ ہے نی
نالے کرے چوری نالے گھر تکے نالے منگنے دا ایہنوں ہٹھ ہے نی
ایہہ جٹ ہے نی جھگی پٹ ہے نی اہتاں چوہدری چور چوپٹ ہے نی
ایہہ تاں لچ اچکڑا انہیں مرڈدا پھاٹ کھان اتے اہدا کٹھ ہے نی

تاں سین وانگوں جاپے راگ دھاری سر البیدی تن سوکھ ہے نی
پریاں رد کر دیکھے خیر اسنوں بری خیر اندر ڈھل مٹھ ہے نی
لٹ کھان نوں ایہہ جوگی ساہدنیاں آیا چور کتھوں نیندو نٹھ ہے نی
سہتی آکھدی جاؤ کھاں گھریں بھینا۔ کیتا تساں نے کہیا اکٹھ ہے نی
کم ذات کو بیترا ڈھڈ کنجر ڈبی پوری دیناں دی جیٹھ ہے نی
بھیڑو کا کھوٹا ٹھگ ماہجڑ بڈا جیندا دن پیرولی دا ہٹھ ہے نی
مشٹنڈڑے تر ت پچھان لیندے۔ کم ڈاہڈے دیہا ہناں جیٹھ ہے نی
گدوں لدیا ایہہ سنے چھٹ ہے نی بھجے ویلنے دی اہتساں لٹھ ہے نی
وارثشاہ تہ ایسدا رسا مٹھا۔ ایہہ تاں کاٹھے کماد دی گٹھ ہے نی

کلام زناں با ہمد گر

وہڑے والیاں داتیاں آن کھڑیاں کیوں بولدکتیس دیوانڑے نی
انہاں نال ناہیں کوئی زور ساڈا ایہہ تاں اصل صحیں ستانڑے نی

کرڑی کاسنوں کھوجدی نال جوگی اہتاں جنگلی کھڑے تمانڑے نی
وارثشاہ تہ انہاندے خیال پیئے ایہہ تاں پچھے بہت سیانڑے نی

کلام زناں با سہتی

منگ کھائیکے سدا ایہہ دیس تیاگن تنھو ویروے ایہہ نہ ماندے نی
جاپ جاندے ربدی یاد والا ایڈے جھگڑے ایہہ نہ جاندے نی

سدا رہن اداس تراس ننگے بر چھ چوک کے بیال گزار دیتی
وارثشاہ براساں معلوم کیتا جٹی جوگی دونویں اکسے ہان دیتی

کلام سہتی با زناں

سانوں لڑونا ہیں اماں وڈیو نی ایہہ جوگیڑا وڈا کمذات ہے نی
من کھاندیوں بولیندڑا ئے گنڈیا ناں اہدی ملاقات ہے نی
کوئی چوہڑا یا چمیار موچی کی جانیئے ذات صفات ہے نی
بدنیت اتے ایس لک بدھا۔ برے کم اندر دن رات ہے نی

کنوں سحر دے کن پڑوا آیا کتاں تیک تاں پاٹڑا وات ہے نی
لانگر پائیکے تے منہ تے سواہ ملی پلے الیبدے ایہہ کرامات ہے نی
صورت ویکھ کے کالجہ دھڑکدا اے ڈرآوندا وانگ آفات ہے نی
وارثشاہ آکھے کرو عمل چنگے نیک عملاں دے وچہ نجات ہے نی

کلام زناں با سہتی

کوڑ بولڑونا ہیں نال جوگڑیدے کن پاٹڑے ایہہ سدا نڈے نی

کن پاٹیاں تے تک پاٹیاندے اک بیان نہ سخن سماندڑے نی

مکھ جوگیاں سواہ مُنہاوندیے تُساں مکھڑے گھنڈ مُنہاوندڑے نی ۔ وانگوں راس ٹھٹے وتجاریاں دے پھرن دیس پردیس گرلاندڑے نی
پہلے روز دے مست الست جوگی گورو منتر اندے گیت گاندڑے نی ۔ کِسے نال نہ دوستی ویر رکھن سدا رہن نویکلے واندڑے نی
نال درد فراق پیار طریدے ڈاہڈی سور دی کِنگ وجاوندڑے نی ۔ وارثشاہ منع کیتے ہین ناہیں جیہی جوگی دونویں اکسے ہاندڑے نی

کلام سہتی با زناں

سہتی آکھیا مت نہ دیو بھیناں اہناں جوگیڑا ں نیت دائے ۔ بیٹھا اساں تہ جاپدا ایہ جوگی ایویں کوڑدی ایتی نیت دائے
ینیں ہیر دے ویکھ کے آہ بھردا وانگ عاشقاں اکھیاں میٹدا ائے ۔ جویں خصم کو پتر طارن ٹھنڈی کیتی گل نوں پیا گھیٹدا ائے
رناں گنڈ ہیاں وانگہ خرفیچ کردا توڑن ہار ڈا لگی پریت دائے ۔ گھت گھگھری ہے وچہ رناں استادڑا کسے مستیدائے
چوہنڈی وکھیاندیاں وچہ وڈھ لیندا اچھوں اپنی وار ایہ چیکدائے ۔ اکے خیر ہتھا نہیں ایہہ راول اکے چیلڑا کسے پلیت دائے
نہ ایہہ جن نہ بھوت نہ رچھ باندر نہ ایہہ مُنیا کسے انیت دائے ۔ وارثشاہ پریم دی ذیل بیاری بنار اترا عشق دے گیت دائے

کلام جوگی با سہتی

کنجی چاہئے بہت بیتا ہے نی ہتے دیوانگا سچ سُنا موہئے ۔ بدل گرڈیدیو وانگ کیوں گجنی ایں اُٹھ کیوٹی شرم حیا موہئے
پیراں گورا نتوں گالیاں دے ناہیں ساڈا اندروں جیو نہ تاموہئے ۔ حکم رب تھیں پیر جاں مہر کرسن اُٹھ جانگے تا گھسا موہئے
سانوں گوراندا چین سی ایہہ ہویا ایس نگر دا کرن گدا موہئے ۔ وارثشاہ منگو در در بدے تے در ہو ریدے پیر نہ پاموہئے

کلام سہتی با جوگی

سہتی آکھیا جوگیا روگیا وے میں بھی سچ دے سخن سناؤنگی وے ۔ اگے کناں توں ریک لوا آیوں تیرے نک نوں ریک لواؤنگی وے
دوتو سدکے چور تدھ جیہے تیری پان پت سب لہاؤنگی وے ۔ جیویں رچھ قلندراں گھول لوندا ایس وٹہ ریدیو وچہ نچاؤنگی وے
تیرے سچڑے گھاؤ کلیجڑے دے گلاں ترکھیاں نال دکھاؤنگی وے ۔ وارثشاہ جیہڑے تدھ لول لوے ریکھا روز قیامت پاؤنگی وے

کلام جوگی با سہتی

باہروں کھوٹئے اندروں لوٹھئے نی تال رمز دے سخن الاوُنی ایں ۔ سخن بڈھیا نو انگ پکنوٹ تیرے اکھیں نال تجھارتاں پاونی ایں
دعوی کریں تقدیر دے میٹنے دا صیغہ عربی دبتاں سُناونی ایں ۔ حکم رب دیاں میں اک بُوٹی جڑھاں تپک تے پُٹے جاونی ایں
بہتا بولنے دا نہیں نفع کوئی اساں نیڑیوں گل مکاونی ایں ۔ وارثشاہ میاں گل اوہ کریئے جیہڑی کم قیامتے آونی ایں

مقولہ شاعر

حکم پاک اللہ دا من لئے وارد ہو جائے تقدیر جیتھے ۔ اوتھے دانشمند حیران ہوندے پیش جائے ناہیں تدبیر جیتھے

محکم ہنیاں اولیاں انبیاں نے تابع ہوئے نے پیر فقیر جتھے
رو رو کے اج توں کڈھنی وے نک نال حدیث لکیر جتھے
گھر ایہوئی ہیر دا جوگیا وے بیدویاہ کے آندڑی ہیر جتھے
وارثشاہ کوڑ مکان تے رہجہ رہیوں اکدم دی نہیں کھیر جتھے

کلام جوگی با سہتی

ایہہ تھل مشہور جہان سارے کرم ریڈ جیڈ نہ مہر ہے نی
چھلی نہیں دیپالپور کوٹ جیہی اوہ نمرود دی تھاوں بہر ہے نی
تیریاں ابتراں گلاں نوں سمجھیاں میں تیری دھم گراویں تے شہر ہے نی
ایہہ تاں کوڑ شہد تھاند کوٹ شاں تینوں دس کھاں کاسدی دہر ہے نی
ہنر جھوٹھ کمان لاہور جیہی اتے قاروں دے جیڈ سحر ہے نی
نقش چین مُلک نہ ختن جیہا یوسف جیہا نہ کسیدا جہر ہے نی
چار چشم جیادی گل ناہیں تیرے متھے دی تیوڑی قہر ہے نی
بات بات تیری وچہ ہیں کامن وارثشاہ دا شعر کی سحر ہے نی

ایضاً

کوئی اساں جیہا دی سدھ ناہیں نظر آوندا جگ ظہور جیہا
ہور لکھ پہاڑنی زمیں اتے رتبہ کسیدا نہیں کوہ طور جیہا
کشمیر جیہا سرد ملک ناہیں نہیں چانا چن دے نور جیہا
ناہیں رن کو لکر تندھ جیہی ناہیں زلزلہ حشر دے صور جیہا
ہیچ وسدیاں جیڈ نہ بھلا کوئی برا نہیں جے کم فتور جیہا
ہنگ جیڈ نہ ہور بدبو کوئی۔ کوئی باتسدار نہ ہور کچور جیہا
جاجمند نہ آدمی جیڈ کوئی بے پرواہ نہ رب غفور جیہا
دستار بجوار یوں خوب آوے تے یاقوت نہیں قصور جیہا
دان دیوتے جیڈ نہ عمل کوئی ذکر ربدے جیڈ نہ نور جیہا
اگے مرد دے مزا معشوق والے اتے ڈھول سہاوندا دور جیہا
سہتی جیڈ نہ ہور جھگڑیل کوئی اتے سوہنا ہور نہ حور جیہا
کھیڑیاں جیڈ نہ نیک نصیب کوئی کتے کتھاں نہ بیت معمور جیہا
کوئی لونگ توں ودھ کے گرم ناہیں اتے سرد نہ کوئی کافور جیہا
وارثشاہ جیہا گنہگار ناہیں بخشنہار نہ رب غفور جیہا

کلام سہتی با جوگی

ایتھوں جا کو تپیا راولا وے کہیا جھگڑنا میں نال سوانیاں دے!
تیرے جیہے جوگی میتاں ڈھیر ڈٹھے نہیں پر چلے تاں کہانیاں دے
ایویں بھیس فقیر دا بہن بیٹھوں ویلے یاد کریں موجاں مانیاں دے
کیہڑے گورو دا ہیں توں چیلڑا وے کھلا آن وڑیں وچہ رانیاں دے
کوئی ماردو گا پیڑ جا ایتھوں متھا لا نہ نال ایانیاں دے
وارثشاہ فقیر نہ ہویوں ہولے جا دھگڑے نال سیانیاں دے

ایضاً

میاں اٹھائی پھرن ایس جگ اتے جنہاں بھون تے پھرن پیاکدے
سورج چن گھوڑا اتے روح جنگل نظر شیر پانی ونجار ہے وے
بلی رن فقیر تے اگ باندی تہاں پھرن گھر و گھری کار ہے وے
انہاں پھرن ضرور ہے گھر و گھری ٹھردوں پھرن جو انہاندی کار ہے وے
تاناں تن والی اک گرہ کتا تیر چھج تے چھوکرا یار ہے وے
اک لوگراں بھی ایہو کم ہیگا۔ راتدن دا پھرن روزگار ہے وے

ڈوبا چھانی ترکڑی تیغ مرکب غلّہ ترکلا پھرن دیارہے وے
انہاں اٹھایاں وِچوں توں تاں مُول ناہیں تیرا الرکمتی پھرتن بندیاں وے

کِسواسطے بھونائیں وِچ پنڈاں تینوں ایہہ گل نی لاچار ہے وے
وارثشاہ ولی جھکے لکھ پھرے صبر نقر توں قول قرار ہے وے

کلام جوگی با سہتی

پھرن پِڑا ہے جگ تے انہاں تائیں جیہڑے پھرن تے کم دے مُول ناہیں
رن آئی دگار تے چِھیہ چڑھدی نقر آئے تے قہر نزول ناہیں
رضا اللہ دی اتے ہے حکم قطعی قطب کوہ کعبہ معمول ناہیں
حکم نال حدیث دے ہو ناہیں سودا دُوںدا اسایاں بھول ناہیں

پھرے تول زبان جوان رن تھیں بنتر دا رگھر چھوڑ معقول ناہیں
زمیندار کن کیتیاں خوشی ناہیں اتے احمق کدی ملول ناہیں
پیغمبری وقت تے حکم دینا دھرطویل نوں عاقلی مُول ناہیں
وارثشاہ دی بندگی لل جیہی۔ دیکھاں حق لئی کہ قبول ناہیں

کلام سہتی با جوگی

سہتی آکھدی جوگیا راولا دے تینوں کس دا ایڈ ویراگ ہے وے
اکھیں تیریاں وِچ حیا ناہیں کنہاں کنڈیاں دی تینوں لاگ ہے وے
جوگ دس کھاں کدہرو ہویا پیدا کتھوں ہویا نساس بیراگ ہے وے

کِتوں سیحرے کن پڑوا آیوں اجکل دا نواں سُہاگ ہے وے
گوُرمنتراں دی تینوں شدھ ناہیں کھبر جتھیوں لک ترلاگ ہے وے
وارثشاہ بھبوت کس کڈھیائی کتھوں نکلی پوچنی اگ ہے وے

کلام جوگی با سہتی

مہادیو توں جوگ دا پنتھ بنیا دیودت ہے گورو سنیا سیاندا
سُتھرا ستھریا ندا نانک بیاندا شاہ مکن مند ہے الھاسیاندا
وششٹ ویراگ ویراگیاندا سری کرشن بھگوان اودھا سیاندا
دستگیر دا سلسلہ قادری ہے تے فرید ہے چشت عباسیاندا
حضرت سید جلال جلالیاندا اتے ادیس کرتی کھلے کا سیاندا
نامدیو گورو سب چھنبیاندا۔ شاہ شمس بنیاریاں جا سیاندا
خواجہ خضر ہے پیر مہانیاندا نقشبند مُغلاں چغتا سیاندا
نل راجہ ہے گورو جواریاندا شمس پیر سنیاریاں پا سیاندا
شیت ولد آدم ہے جولاہیاندا تے شیطان ہے پیر مرا سیاندا
جویں حاجی گلگو گھمیار منن شاہ علی ہے شیعاں خاصیاندا
عشق پیر ہے عاشقاں ساریاندا الکھ پیر ہے منتیاں ہاتھیاندا
سوٹا پیر ہے وِگڑیاں تگڑیاں دا اتے داؤد ہے زرہ نوا سیاندا

رامانند توں سب بیراگ ہویا پریم جوت ہے گورو ہم داسیاندا
برہما برہمناندا رام ہندو آندا اتے بشن بھیش سب راسیاندا
حاجی نوشوہ جویں نوشاہیاندا اتے بھگت کبیر جولاسیاندا
شیخ طاہر ہے پیر جو چیاندا لقمان لوہار ترکھاسیاں دا
جویں شاہ مدار مداریاں دا اتے انصار انصاریاں طاسیاندا
نبی پیر ہے عالماں ساریاندا علم پیر ہے سب طواسیاندا
سروشی بھرائیاں سیوکاندا لعل بیگ ہے چوہڑیاں خاصیاندا
خالق پیر ہیگا گل خلق دا جی بخشنہار ہے اوہ اساں عاصیاندا
شیخ عطار ہے پیر عطاریاندا شاہ شمس تبریز خوجا سیاندا
سُلیمان پارس پیر ناٹیاندا علی رنگریز ادریس درزا سیاندا
جوتیلی پیر ہے جو تیلیاندا سُلیمان ہے چن پھوتا سیاندا
وارثشاہ جو رام ہے ہندواں دا اتے رحمن ہے مومناں خاصیاندا

کلام جوگی با سہتی

عقل بناں سردار ہے دُکھا اپھل رن گدھی ہے جو وفادار ناہیں
بناں آدمیت نہ انسان جاپے بناں آپ قاتل تلوار ناہیں!
عمل باہجھ عامل کوئی نہیں ہوندا کتب لدیا خر کسے کار ناہیں
کوئی نہیں سردار سادات باہجوں شاہ علی دے باہجھ دربار ناہیں
فقر ہوئیکے صبر نہ کرے جہڑا جُبہ فقر دا اوہ روادار ناہیں
ہمت باہجھ جوان بن حُسن دلبر لون باہجھ طعام سواد ناہیں
بے پرواہیاں بناں معشوق ناہیں مراں دنیاں باہجھ دیدار ناہیں

ناز بناں ہے کنجنی بانجھ جیہی مرد گدھا جو عقلی دا یار ناہیں
صبر ذکر عبادتاں باہجھ جوگی دماں باہجھ جیوں درکار ناہیں
پانی باہجھ دریا بھی نہ وہندے استغفار باہجوں چھٹکار ناہیں
اکھیں ویکھیاں باہجھ پرتیت ناہیں جویں بناں یقین اعتبار ناہیں
شرم باہجھ مچھاں بنا عمل داہڑی طلب باہجھ نوجا بھوم بھار ناہیں
عقل باہجھ وزیر صلوٰۃ مومن تے دیوان حساب شمار ناہیں
وارثشاہ رن فقیر تلوار گھوڑے چارے تھوک ایہہ کسے دے یار ناہیں

کلام سہتی با جوگی

سہتی آکھدی رناں نوں ننداہیں جوگی ہوئیاہیں کن پڑائیکے وے
مینتھوں کجھ وصول نہ ہوسیا وے ایویں جائیں گا مُہلیاں کھائیکے وے
دعویٰ اولیاں کم شیطاناں دے گلاں کریں توں بہت سمجھائیکے وے
بیارا شیطاں نالیواں نگ مارین سر سجدیوں آیوں اکائیکے وے

ہوراں جٹیا نوانگ نیں نہیں کجھی کی لیناہیں من بھرمائیکے وے
گیری نال توں کپڑے رنگ لیتے کیتا باہجھ گیان توں لائیکے وے
گلاں نال توں ٹھگدا پھریں لوکاں ایویں آیوں فریب بنائیکے وے
وارثشاہ فقیر نہ ہوویں موئے کی کھٹیو بھیس وٹائیکے وے

کلام جوگی با سہتی

مردم کردے نقد سہتیئے نی زناں دشمناں نیک کمائیاں دیاں
سر دین جہاز جو نیکیاں دے زناں بیڑیاں ہین بُریائیاں دیاں
ہڈ ماس حلال حرام کپن ایہہ کلہاڑیاں تیز قصائیاں دیاں
سر جائے نہ یار دا بھیت دیئے شرم رکھنے اکھیاں لائیاں دیاں
اہڈا نال فقیر دے لاندیاں نی خوبیاں ویکھ نناں بھر جائیاں دیاں
تلچاہ ساتھوں اجے ہے ویلا پچھوتاوسیں گلاں گلایاں دیاں

تُسیں ایس جہان وچ ہوریہاں پنجیریاں گھٹ دھروائیاں دیاں
ماں باپ دا نام ناموس ڈوبن پتاں لاہ سٹن بھیلیاں کھائیاں دیاں
لیاں لیندیاں صاف کردیہن داہڑی ایہہ قینچی احمقاں نائیاں دیاں
نی توں کیہڑی گل تے اینڈ شو کیں گلاں دس کھاں پوریاں پائیاں دیاں
تینوں شرم دیاں نہ جانئے ہاں کریں چاوڑاں توں حیاباں دیاں
وارثشاہ تیرے منہ نال ماراں بیڈاں پنجھ کے سب بھلائیاں دیاں

کلام سہتی با جوگی

ریس جوگیاں دی تیتھوں نہیں ہندی بھساں کہیاں جٹاں لکھایاندیاں
تا ر سین جیہا راگ نہیں ہندا لکھ صفتاں جے ہون عطایاں دیاں

بے شرم دی موچھ جوں پوچھ پدی جیہاں کھنجراں بیڈیاں داہیاں دیاں
لنڈیاں نال گھلنا مندے بول بولن نہیں چالیاں بھلیاندیاں چائیاندیاں

نہیں کھیبوں چوہڑا ہوئے واقف خبراں جاندے چوہڑے کھایا دیاں
رچھڑ سواہ بھرے ویکھو مکر لگا جویں کتیاں ہون قصائیاں دیاں

جھڑیاں سون اجاڑ وچہ وانگ چھپر قدر اوہ کی جاندیا دایاں دیاں
گدھے وانگ جال رہیوں کریں مستی کچھاں سنگھائیں رنا پرائیاں دیاں

گڑھ کوٹ کی کرینگا اوہ قائم خبراں نہیں جنہوں خندق کھائیاں دیاں
بال پورا تینوں کوئی نہیں ملیا اجے ڈوہنا ایں لگلاں مائیاں دیاں

نہیں فقر دے بھیت داتوں واقف خبراں اندھ نوں ہیٹاں چڑھائیاں دیاں
سر منن داہڑی کھیہ لائیاں قدراں ڈٹھیوں ایڈیاں لایاں دیاں

پوچھل کا ئیاندیاں ہین توں چوڑ نائیں کھریا ہیں نوں لاونائیں گلاں نائیاں دیاں
ہاسہ دیکھ کے آوندا اسقلوائی گلاں طبعدیاں دیکھ خفتا یاں دیاں

پھیر کون چھڈاوسی آن تینوں دھمکاں پونگیاں چدو کٹایاں دیاں
پانی ویکھ کے دونیاں ہوندیاں نی ایہہ چالیاں ہیں مرغابیاں دیاں

جٹیاں کھیڑی ناد سواہ منہ تے ایہہ صورتاں ہین بلائیاں دیاں
جنہاں ٹکڑے پن کے رت کھادے ساراں اوہ کی جانن ہنڈھایاں دیاں

جیہڑی ڈول دیناں توں اڈیشو کیں ایہہ طرح نی تماشا آیاں دیاں
رج کھا کے ڈھڈو دہلایائی گلھاں ابھریاں وانگ سرائیاں دیاں

تریاں باریاں کسے نہ ڈٹھیاں نی جواں انہاں دے پوچھ خدائیاں دیاں
چپکے خود ہوئے پھریں بھوندا فقے ٹکڑیاں جویں کرڑمایاں دیاں!

ربا لک دیناں تے کس لانگر ڈ کہیاں خوبیاں جٹاں دوائیاں دیاں
گلاں عشق دیاں الیاں نہیں رلیاں پچھے گھر تیتے وہن رڑھایاں دیاں

پریاں نال دیواں نوں آکھ لگے جنہاں دکھیاں بھیناں بھایاں دیاں
جا جا جیاں یار دے وچہ رلے بھائی دہاڑا عشقدیاں وچہ چنگیایاں دیاں

سسی نال چوپٹوں نے عشق کیتا خبراں ہویاں جہان تے تماہیاں دیاں
لیلے مجنوں بھی عشق نشر ہوئے خبراں اڈیاں دیکھ اکایاں دیاں

ایہہ عشق کی جاندے چاک چوبر خبراں جاندے روٹیاں ڈہائیاں دیاں
وارث شاہ نہ بجھیاں تہاں جنیاں قدراں اوہ کی جانن جدایاں دیاں

کلام جوگی با سہتی

اسیں سہتیئے مول نہ ڈراں تیتھوں تکھے دیدڑے نیندڑے مار دی نی
ہاتھی ہین تصویر دا قلعہ ڈھاہے شیر پھویا توں نہیں ہار دے نی

کھے کاواندی کدی نہ ڈھور موئے شیر گھیاں توں نہیں ہار دی نی
ناہیں ہیجڑے تینوں خبر عورتاں دی کھنب چڑھدیاں ساکھ نہ تار دے نی

پھٹیں ہین لڑائی دے اہل ڈھائی ہور کوڑ پیار دے نی
اکے مارنا تے اکے آپ مرنا کسے نس جانا اگے سار دے نی

مت سست بھروٹڑے سر ہن کھار اوہ کمبھرو کسے نہ کار دے نی
نہ ہوریئے جگ نوں ٹھک کرکے سگوں اکلیاں نوں پچھل مار دی نی

سڑن کپڑے ہون تحقیق کالے جیہڑے گوشٹی ہون لوہار دی نی
جھوٹھے مہتیاں نال نہ جوگ جاندا ننگ گلے نہ مالی پھوہار دے نی

خیر دتیاں مال نہ ہووے تھوڑا بول تھڑے نہ چنگے گتار دی نی
جدوں چوہڑیوں جٹ کر دخل بھجاڑ آکرید ناں پیر آر دی نی

توں تاں ذکر کیتا ساڈے مار تیدا تینوں دیکھ لے یار ہن مار دی نی
توں دین گالی آئیں میر کریئے فقر صبر دیناں اجاڑ دے نی

جیہا کرے کوئی تیہا پاوندا اے سچے وعدے پروردگار دے نی
وارث شاہ میاں رن بھونکنی نوں فقر پا چڑیاں چا مار دے نی!

کلام سہتی با جوگی

تیریاں سہیلیاں توں اسیں ڈراں ناہیں کوئی ڈرے نہ بھیکڑ سانگ کولوں
اینویں خوف پیسی تینوں مار نیدا جویں دھمکدا ہیرا لا ہنگ کولوں

ایویں ماریا جاویں اسیں پنڈوں جویں کھسکدا کفر ہے بانگ کولوں
سر کچلے ٹرینگا چھیل جٹا جویں سپ اٹھ نسدا وانگ کولوں

میرے ڈٹھیاں کنیسی جان نیری جویں چوردی جا چھلانگ کولوں	ایویں کپھری سٹ کے جائیگا توں جیویں دھاڑوی کھسکدا کانگ کولوں
تیری ٹوٹنی پھرکدی سپ وانگوں آڑ ماندی ڈریں اوانگ کولوں	وارثشاہ ایہہ جگ ڑا مویا پیا پانی منگسی نیز یدی سانگ کولوں

کلام جوگی با سہتی

کھیاں آن پنچاتاں جوڑیاں نی اسیں رن نوں ریوڑی جانیے ہاں	پھڑئیے چیچھ کے لئے لنگھا پل وچہ تنبو ویر دے مول نہ تانیے ہاں
چیندیاں چادر دی چھنجہ پایئے انہوں پلکو چہ مار کے رانیے ہاں	رناں کرو دھایا جوج وٹے اسیں آدمی نظر وچہ چھانیے ہاں!
لوگ جاگدے مہر بانال پرچن اسیں خواب اندر ہو جا مانے ہاں	پھر لگی مگر اوہدی موت آئی وارثشاہ نوں مار کے رانیے ہاں

کلام سہتی با جوگی

مرد با بجھ مہری کسے کم ناہیں ویر مہر بیدا جوگی کیوں چائیا ئی	رناں با بجھ کیکوں دس جمیوں توں ہور جگ جہان بنایا ئی
جیہڑا اپنے نور تھیں نور کیتا اوہ ترے مہتاں با بجھ نہ آیا ئی!	ہو یا ختم ہے انبیاں اولیاندا۔ اہدی حق لولاک سوہایا ئی!
مرد نال عورت، عورت نال مرداں دوہاں ٹولیاں بیل میلایا ئی	ھن لباس لکم ؤ انتم لباس لھن وارثشاہ قرآن وچہ آیا ئی

کلام جوگی با سہتی

سن سہتیے اِیس جہان اتے رب کئی پیار پیار دا نی	نال قدرت خواہش اپنی دے رنگا رنگیا ہور تاں دھار دا ئی
اک علم اندر اک جہل اندر اک زہد اندر دم مار دا نی	اک نال حیا سماگئے اک مل بیٹھے گھر خوار دا نی!
اک بے حیا، حیا ناہیں کجھ فکر نہیں گھر بار دا نی	اک ہو بیہوش خموش بیٹھی تقویٰ سمجھ بیٹھے دیدار دا نی
اک لاہ پاسم وا سں بھرے الٹاں چاہے ہار شنگار دا نی	اک دانشمند دو چند ہو کے نوال کرن سبب روزگار دا نی
اکناں چپ چپاتیاں کنج پائے اک رت سوال پکار دا نی	اک با بجھ عقلوں بازی جت لیندے اک عقل والا بازی ہار دا نی
تیرا طور کجھ ہور دا ہو رجاپے نوار جلاں تے چشم یار دا نی	وارثشاہ کجھ رفت وباہجہ لئیں ٹوہا کھلا ہے اڈو بازار دانی

کلام سہتی با جوگی

سہتی آکھدی راولا سنیں میتھوں ایہہ کچہر گ گیان سنائیں گا وے	اساں اتینی گل معلوم کیتی بناں پھاٹ کھاہد نہیں جاویں گا وے
رناں نال جے اٹھ کے لڑن لگوں پت اپنی آپ گوائیں گا وے	جیہناں کھیڑیاں دوچہ خبر ہووے انہاں جٹاندی جوٹ کہائیں گا وے
ولیاں نال تیتوں پئی ورجنی ہاں ایہہ کچہرک سانگ بنائیں گا وے	دس کون تیری ہا نجھ کا نجھ بھرسی حال کس تے کوک سنائیں گا وے

میرے آکھیاں نہیں پر تیت ہوئی۔ اوڑک ہار کے تے پچھوتائیں گا وے
وارثشاہ میاں انت خاک ہونا کیونکر اپنی شان ودھائیں گا وے

کلام جوگی با سہتی

جیٹھ مہینہ تے سیال نوں وا مندی گنگ ماہ وچہ منع اندھیریانی
جوراں نال رفاق تے دغا پیراں پر نار جنجال دیاں بیڑیانی
لڑن نال فقیر سردار یاری گھٹ گھتناں مالی وسیریاں نی
مڑن قول زبان تھیں پھرن پیراں برا بولنا رن دیاں ایہہ کجی پھیریانی
چغلی خاوندا دی بدی نال ملاں کھان نوں حرام بدخیریانی
بھلی نال بھلیاں بدی نال بریاں یاد رکھ نصیحتاں میریاں نی
بدرنگ نوں رنگ کے رنگ لایو واہ واہ ایہہ قدرتاں تیریاں نی
نقش لکھ کے چا بیہوش کردا توں نہوں آکھیں لگی تیری تریاں نی

رونا ویاہ وچہ گاونا وچہ سیاپے ستر مجلساں کرن مندیریانی
غیبت ترک صلوٰۃ تے جھوٹ مستی دور کرن فرشتیاں جبریانی
میر نال جو کھیرٹیا نوں چہ ہوئی خجر وادیاں ایہہ سب ابتریانی
خصماں نال برابری کرن رناں نہیں چنگیاں ایڈ دلیریانی
حکم ہتھ کمذات دے سونپدیاں نال دوستاں کرنیاں ویریانی
بناں حکم دے مرن نہ اوہ بندے ثابت جنہاں اندر رزق دیاں ڈھیریانی
ہنے گھت کے جادوڑا کروں اپنی گرد میرے گھتیں پھیریانی
وارثشاہ اساں نال جادواندے کئی رانیاں کیتیاں چیریانی

کلام سہتی با جوگی

اساں جادو ٹے گھو لکے سب پیتے کراں یاد وسجا دواں والیاں نوں
راجے بھوج جیہے کیتے چا گھوڑے نہیں جاندا ساڈیاں چالیاں نوں
سرکپ رسالو نوں وخت پایا گھت مکر دیاں رودیاں والیاں نوں
یوسف بند وچہ پا تھیر کیتا سستی وخت پایا اوٹھاں والیاں نوں
چھوگو عمر بادشاہ تواہ ہویا ملی ماروی ڈھونڈیاں رالیاں نوں
ولی بلعم باعورا ایمان دتا ویکھ ڈوبیا بندگی والیاں نوں
اٹھارہ کھونیاں کٹک لڑ موئے پانڈو ڈوبے ککھو بیا گالیاں نوں
رناں سچیاں نوں کرن چا جھوٹے مکر نال وچھا نہالیاں نوں

اکھیں گھت پھوکا یاسی مرزا مان کردا سی تیلی دیاں چالیاں نوں
سکے بھائیاں نوں کرن نفر راجے اتے راج بہاوندے سالیاں نوں
راون لنک لٹا کے گرد ہویا ستینا واسطے بعید وکھالیاں نوں
رانجھا چار کے مہیں فقیر ہویا ملی ہیر جے کھیڑیاں سالیاں نوں
روڈا وڈھ کے ڈکرے ندی پایا تے جلالی دے ویکھے چالیاں نوں
مہینوال توں سوہنی رہی ایویں ہور پچھ لے معتقد بھالیاں نوں
رناں مار لڑائے امام زادے مار گھتیا پیراں والیاں نوں
وارثشاہ تدں جوگیا کون ہندا اوڑک بھر گئی ساڈیاں ہالیاں نوں

کلام جوگی با سہتی

آہنڈ چھپے غیب کیوں اڈیائی ساڈے نال کیوں رکتاں چالیاں نی
یکساں وا کوئی نہ رب باہجوں تسیں دونویں نناں بھر جائیانی
منڈھواں آہموں رناں دا نام بدو کدوں کیتیاں کیسے وفایانی

کریں نراند نال برابری کیوں آکھ تساں وچہ کی بھلیایانی
جھڑے رہے تے بھلا کر سی اگے ملن گیاں اوس بھلیایانی
اگے تہاں دا حال زبون ہوسی اکھیں ویکھ جو کرن بریایانی

گلاں چھل دلیاں سکھ کے تے آکھاں نص حدیث بھلایاں نی
نیر باتیاں عمل دے سکھیت دیاں وارثشاہ نوں دنیاں آکھیاں نی

کلام سہتی با جوگی

کدوں خدمتاں کیتیوں نی نیک مرداں کدوں صحبتاں توں اتر پائیو وے — فریبیاں کریں چھنال داہیں ایس پیتھ دا بھیت نہ آیو وے
تیری عمر چھوٹی نظر آوندی ئے ایہہ سرکتھوں تدھ پایو وے — کی کھٹیوں پٹیا بید پڑھکے وارثشاہ نے آکھ سنایو وے

کلام جوگی با سہتی

مرد صاف چہرے ہین نیکیاں دے صورت رن دی میم موقوف ہے نی — مرد عالم فاضل اتے اہل قابل کسے رن نوں کون وقوف ہے نی
صبر فرحہ ہے میاں نیک مرداں اتے صبر دیواک معطوف ہے نی — دفتر مکر فریب تے نخر وادی انہاں پٹیا نو وچہ ملعوف ہے نی
انللہ خاص ہے عمل نہ نیک ہوون انسان کھاوتا نازوف ہے نی — اِنّ کیدکُنّ حق عورتاں دے انہاں وچہ قرآن حروف ہے نی
رن مرد دی سدا محکوم ہوندی اتہاں گل مشہور معروف ہے نی — رن ریشمی کپڑا منع میلے مرد جوز کی دار معروف ہے نی
خاطر مرد دی ہوئی ہے رن پیدا۔ بول واسطے اک ظروف ہے نی — وارثشاہ ولائتی مرد میوا اتے رن مسواک دا صوف ہے نی

کلام سہتی با جوگی

دوست سوئی جو بپت وچہ بھیڑ کٹے یار سوئی جو جان قربان ہووے — شاہ سوئی جو کال وچہ دکھ کٹے گل بات دا جو نگہبان ہووے
گاں سوئی جو سیال وچہ دودھ دیوے بادشاہ سوئی جو شابان ہووے — نار سوئی جو مال بن بیٹھ جالے پیادہ سوئی جو بھوت مسان ہووے
امساک سوئی جو اصل اقیم باہجوں غصے بناں فقیر دی جان ہووے — روگ سوئی جو نال علاج ہووے تیر سوئی جو نال کمان ہووے
کنجر سوئی جو غیرت توں باہجہ ہووے جویں بھابڑا بناں اشنان ہووے — قصیہ سوئی جو دیر بن پاؤ سے جلاد جو مہر بن جان ہووے
کواری سوئی جو کرے حیا بہتا نویں نظر تے باہجہ زبان ہووے — بناں جنگ تے شور دے ملک قصے پٹ سوئی بن آن دی پان ہووے
قاضی سوئی جو شرح وچہ ہووے قائم گا لک سوئی جو گلے وچہ تان ہووے — پیر سوئی جو ترت مراد دیوے خادم سوئی جو وچہ فرمان ہووے
منصف سو جو بے ریا ہووے پہلوان جو ہڈ ستران ہووے — عالم سوئی جو علم دی خبر رکھے قاری سوئی جو خوش الحان ہووے
شوم سوئی جو لاریاں وچہ رکھے سخی سو جو ڈھل نہ دان ہووے — معشوق سوئی جو اہل تمیز ہووے عاشق سو جو جان قربان ہووے
رعیت سوئی جو من آئین لئے حکم سوئی جو حکم قرآن ہووے — بھلتھہ باہجہ جو ہتھ وچہ ڈھال ہووے گرز سو جو ہتھ پہلوان ہووے
وید سوئی جو مرض دا نام جانے سیانا سوئی جو سمجھ پچھان ہووے — کاریگر جو ونڈ نوں سوچ لئے کم سوئی جو عمر جوان ہووے
سید سوئی جو شوم نہ ہووے کاذب زانی سیاہ تے نہ قہروان ہووے — چاکر عورتاں سدا بیجذاہ ہوون اتے آدمی بے نقصان ہووے
پرہاں جاتوں بھکھیا چو براوے متے منگنوں کوئی دوہان ہووے — وارثشاہ فقیر بن حرص غفلت یاد رب دی وچہ غلطان ہووے

کلام جوگی با سہتی

کارساز ہے رب تے پھیر دولت سبھے مختاں لہیٹ دے کارنے نی — نیک مرد تے نیک بھی ہوے عورت انہاں دہاں دے کم سنوارنے نی

پیٹ واسطے سب خرابیانی پیٹ واسطے خون گذارنے نی
پیٹ واسطے حور تے پری زادا جان جن تے بھوت دے وارنے نی
ایس زمین نوں واسطہ ملک تھکا ایتھے ہو چکے وڈے کارنے نی
مہربان جے ہون فقیر اک پل تساں جیہے کروڑ لکھ تارنے نی

پیٹ واسطے پھرن امیر در در سیّدزادیاں تے گدھے چارنے نی
پیٹے واسطے رات نوں کرن چوری پیٹ واسطے اگوچہ سالگے نی
کاہن ہور تے رالک تے ہور آہے خاوند ہور تے ہور دم مارنے نی
وارث شاہ رن جیکر مہربان ہووے بھانڈے پولدے کھول مونہ مارنے نی

کلام سہتی با جوگی

رب جیڈ نہ کوئی جگ دانا زمیں جیڈ نہ کیسدی ھا بری وے
چنڈ جیڈ چالاک نہ مرد کوئی حکم جیڈ نہ کسے اکابری وے
آسمان دے جیڈ نہ پلا ریت جیڈ نہ کسیدی چابری وے
جٹ ننڈے سنار نوں کھچ چنگی ترائے ریچکے گالدے ٹابرے وے
موت جیڈ نہ ہووے سخت چٹی اوتھے کسیدی نا ہیوں بری وے

مجھیں جیڈ نہ کیسدے ہون جبر راج ہند پنجاب نہ بابری وے
اَن دھن نہ کھتری جیڈ ہرگز کوئی کم نہ اللہ تھیں نابری وے
بُرا کسب نہ نوکری جیڈ کوئی یاد حقدی جیڈ اکابری وے
گکڑ کاں کمبو سوک تناں اُنہاں نال نہ کسے برابری وے
وارث شاہ شیطان دے عمل تیرے داہڑی ہوگئی شہدی چھابری وے

کلام جوگی با سہتی

رن وکھنی عیب ہے انھیاں نوں رب اکھیاں دتیاں دیکھنے نوں
راون راجیاں سراندے ڈالائے ذرہ جائیکے اکھیاں سیکنے نوں
سب دید معاف ہے عاشقاں نوں رب نین دتے جگ ویکھنے نوں
عزرائیل کے قلم ہتھ وکھدائی تیرا نام جہان توں چھیکنے نوں

سب خلقدا ویکھ کے لیو مجرا کر دو دید ایس جگدے بھیکنے نوں
مہادیو جیہے پاربتی اگے کام لیاوندا سی متھا ٹیکنے نوں
عاشق ڈھونڈ پھرن دیدار تائیں کوئی ہووے حاصل ایس بھیکنے نوں
وارث شاہ میاں روز حشر دینوں سب سلتی گے لیکھا لیکھتے نوں

کلام سہتی با جوگی

جیہی نیت تے تینہی مراد ملیا گھر وگھری جھاتی پھردا پاوناہیں
سانوں رب نے دہیں تے دُدھ دتا اچھا کھاونا تے ہنڈاوناہیں
مارا بھید تیرا اساں سمجھ لیا سانوں کا سنوں پیا لوکاوناہیں

پھریں بھونکدا سنگدا نوا ہوندا۔ لکھ دتے پکھنڈ جگاوناہیں
کس دسیو کیس ستایوئی ہیر ہیر کر کے مکراوناہیں
سونا روپڑا ہین کے اسیں بہیئے وارث شاہ توں کیوں بھرماوناہیں

کلام جوگی با سہتی

سونا روپڑا شان سوانیاندا توں تاں نہیں اصیل تی گولئے نی
رنگ گورڑیناں تیں جگ مٹھا وچوں گنّا ندے کالے پھولئے نی
اساں ہیر کہیا تدھ ہیر جاتا جھل گئی ایں سمجھ وچہ بھولئے نی

گدا لڑدا کا نال نہ ہوئے گھوڑا تھا پری نہ ہوسے پرولئے نی
دھڑ لوچہ توں کنجری وانگ نچیں چوراں یاراں دے وچہ وچولئے نی
ساڈا آکھیا تدھ نہ سمجھیا اے ایڈ کر ڑدے گھول نہ گھولئے نی

فقر اصل اللہ دی بن صورت اگے انہاں دے جھوٹ نہ بولئے نی
بُرا سخن برابری نال شاہاں رکھیں جیبھ سمبھال پر بولئے نی
بُرا بول نہ رب دے پیاریاں نوں بے شرم کو پتیئے لولئے نی!
انت ایہہ جہان چھڈ جاونا ایں ایڈ کفر اپرادھ نہ تولئے نی

حُسن مَتیئے بوبکے سوئین چڑھے تیناں والئے عقو ترح ممولئے نی
ناہیں ریس کریئے اِنہاں جوگیاں دی سمجھ سُخن فقیر نوں بولئے نی
تینڈا بھلا تھیوے ساڈا چھڈ کھہڑا بکھیا جیونیئے آئے بھولئے نی
مستی نال فقیراں نوں دیئیں گالی۔ وارثشاہ نوں بُرا نہ بولئے نی

کلام سہتی با جوگی

چھیڑ گھُندراں بھیڑ مچاونائیں سیکاں لگ تیرے نال سوٹیاں دے
جادوں ہیلیاں پکڑ کے گرد ہوئے پیتے کند ھیٹے چھنیاں کوٹیاں دے
پسر شاہ دا بالکا شاہ جھکھڑ تیتھے ول ہے ایڈ لپوٹیاں دے

اسیں جٹیاں مشک پلٹیاں ہاں نک پاڑ سٹے جنہاں جھوٹیاں دے
جُٹ جھٹکے کٹیئے نال سوٹے ایہہ علاج نی چپڑاں موٹیاں دے
وارثشاہ رو ڈا ایہ کن پاٹے ایہہ حال چوراں یاراں کھوٹیاں دے

کلام جوگی باسہتی

فقر شیر دا آکھدے ہین پُرتھہ بھیت فقر دا مول نہ پھولئے نی
سبے خیر جو ہس کے آن دیجے لئے دعا تے مٹھڑا بولئے نی
ہر کسے دے نال پیار کریئے اتے دل دا بھیت نہ کھولئے نی

دودھ صاف ہے دیکھنا عاشقاں دا شکر وچ پیاز نہ گھولئے نی
لئے آکھ چڑھائیکے دُودھ پیسہ پر تول کتھیں گھٹ نہ تولئے نی
وارثشاہ دل پیار کر لے تُوں سدھا ہووے نہ بانجھ ٹھولئے نی

کلام سہتی با جوگی

اسیں بھوت دی عقل گوا دیندے سانوں لا بھبوت ڈرانائیں
وِچہ ترنجنیں سہیلیاں لدھ چھیں گُڑیاں اوتھے لنگ دی تار روجاونائیں
اوہ پٹی حیران ہے نال زحمت گھڑی گھڑی کیوں پیا اکاونائیں
چور چوہڑ ا وانگ ہی نین تیرے پٹی جاپدی سری پھہاونائیں
اٹ سٹ بھکاٹ تے کوا رگندل ایہہ گوٹیاں کڈھ وکھاونائیں
جاہ گھروں اساڈیوں نکل کھکھے نہیں تے جٹاں دی چوگ کھاونائیں
کھوہ کھچڑی بھا ہو تری بھن تو ڑوں اتے ہوسکی لیک لاونائیں

ویکھ سوہنی نڈھڑی ہووے جتھے اوتھے جال کے جھاتیاں پاونائیں
میری بھابی دیاں تُوں رمز ماریں بھلا آپ نوں کون سداونائیں
نہ تُوں وید نہ ماندری نہ مُلاں جھاگ کے علم غیب دے کاستوں پاونائیں
کدی کھوونا ہو کے جھنڈ کھولیں کدی جوگ دھاری بن آونائیں!
دارو نہ کتاب نہ ہتھ شیشی آکھ کاہیدا وید سداونائیں
جتھے ترنا دھنیلا نظر آوے اوتھے وِنجلی راگ سناونائیں
رناں یلیم پا کے دڑا دین کھویا وارثشاہ توں کون کہاونائیں

کلام جوگی باسہتی

تحت بول نہ بول توں عاجزاں نوں گالی دیہہ نہ کر ٹیئے کو پتیئے نی
کرامات فقیر دی ویکھنی ایں خبر رب توں منگ سو پتیئے نی!

اساں محنتاں ڈاہڈیاں کیتیاں نی انی گنڈیئے چپڑیئے جٹیئے نی
کن پاٹیاں نال نہ ضد کیجے آکھے کوہ وچہ جھگا نہ گھتئے نی

مست نال تکبری رات دنے کدی ہوش دی اکھ پرتیندی ٭ سکیاں نیئیں نواں دگا دیئے اتے وہندیاں پلکو چہ ہٹیئے نی
پڑھ پھوکئے اک عزیت سیفی چڑھ جن تے بھوتدی پٹیئے نی ٭ کوئی دکھ تے درد نہ رہے جھوڑ - جھاڑا مہر دا جنہاں نوں کھٹیئے نی
موہوں مٹھری بول تے موم ہو جا - ترکھی ہو نہ کملئے جٹیئے نی ٭ تیری بھابی دے دکھڑے دور ہوون اسیں مہر جے چا پلٹیئے نی
مرض نال کراماں دور کریئے جیکر اک دوا چا گھٹیئے نی ٭ جاندے سب آزار یقین کر کے وارثشاہ دے قدم جے چٹیئے نی

کلام سہتی با جوگی

فریبیا تے یاراں نالیاں اوکھے عشق دے جھیڑ رکیا ونے وے ٭ نیں وکھے مارنی پھوک ساہویں ستے پرمید ناگ جگاونے وے
کدوں یوسفی طب میزان پڑھیوں دستور علاج سکھاونے وے ٭ قرطاس سکندری طب اکبر تے ذخیریوں باب سکھاونے وے
قانون موجز تحفہ مومنین بھی تے کفایہ منصوری تقیس پاونے وے ٭ پران سکھ دکھ وید منوت سیرت زرکھنڈ دے دھیان بھلاونے وے
رتن جوت شاسکھ بالمیک سوچن سکھ دیہہ کنگا تستے آونے وے ٭ کفایہ اتے محاہدہ کدوں پڑھیوں لقمان بقراط کہاونے وے
ارسطا لیس اتے جالینوس نہیوں ساڈے جیو نوں مول نہ بھاونے وے ٭ کدوں پڑھیوں توں علم ایہہ ویدگی دا دکھ کیہڑے کدواں گواونے وے
کدوں پڑھیوں توں خیر منگھ سیرت ایویں جھوٹھڑے وہم پے آونے وے ٭ افلاطون شاگرد غلام ارسطو لقمان نوں پیر دھواونے وے
انہاں مکریاں توں ہووے کون چنگا ٹھگ پھردے نے رناں ولاونے وے ٭ جیہڑے مکرے یہ پیر کھلار بیٹھے نال پھاٹ کھادھیں جاوندے وے
منہ نال کہیاں جیہڑے جان ناہیں ہڈ گوڈڑے تنہاں بھناونے وے ٭ وارثشاہ ایہہ مارنے وست آپی جن بھوت تے دیو نواونے وے

کلام جوگی با سہتی

سن سہتیئے اسیں ہاں ناگ کالے پڑھ بیٹیاں زہد کماونے ہاں ٭ سنیں کن دھر کے ذرا غور کریں تینوں جوگ دا بھوگ بتاونے ہاں
ادھی رات جاں لوک آرام کردے اسیں اٹھ کے کار کماونے ہاں ٭ کھوہ نیناں دا گھیر اشنان کریئے میل دلیدی دور کراونے ہاں
منہ وچہ پھیر دا تن استغفار والی تے کدورتاں باہر دگاونے ہاں ٭ ہو کے خاص حضور ستگوراں اگے چرن چم کے سیس نواونے ہاں
حم، یکم ہو کے سانس گھٹ لئے انگ وانگ پتنگ جلاونے ہاں ٭ دسویں دوار تے سانس چڑھا کے تے نشا اپنے من مناونے ہاں
پئے جھوٹنے ہاں تدوں مست ہو کے جدوں کنگنی تا ردجاونے ہاں ٭ لیکے ایہہ انند پربھات ویلے پھیر نگر دی سیر نوں جاونے ہاں
زہد کرنے ہاں خاص خدا دا نی کجھ خلق دا نہیں دہراونے ہاں ٭ ہر دے وچہ ماڑے ہر ہر دھس رہیا اسیں باہروں بھید چھپاونے ہاں
بچن اساں نوں گوراں دا سبر کرنا - اسیں فقر دے بال سداونے ہاں ٭ تیرے جیہا کنہاں ترکیاں نوں مانج موبج اچھان کڈھاونے ہاں
ہوکا سیچ دا دیو نا فرض ساڈوں - امر حق بجا لیاونے ہاں ! ٭ ہووے چاہ تے شوق دیدار رکھے اوہنوں اپنا آپ دکھاونے ہاں
پنڈو پنڈ پھرنا ایہہ بھی زہد ساڈا گھر و گھری الکھ جگاونے ہاں ٭ دکھ درد بلا سب دور ہوندے قدم جنہاں دے وہڑیاں پاونے ہاں
سنے تسمیہ پڑھاں اخلاص سورۃ جڑھاں وی دیاں پٹ دگاونے ہاں ٭ دلوں حب دا چا تعویذ لکھیئے اسیں وچھڑا یار مناونے ہاں !
مکر فن نوں کھن کے صاف کردے جن بھوتنوں ماڑ دکھاونے ہاں ٭ نقش لکھ کے پھوکئے جا جیس سائیں سولدی ذات گواونے ہاں

جیہڑا کرے ساڈے نال حجت بازی اوہنوں چکر اں نال اُڈاونے ہاں
جیہڑا مارنا ہووے ذلیل کرکے اتوار مسان جگاونے ہاں
جیہڑے گبھرُو توں رن رہے وکھ لونگ مندر کے چا کھاونے ہاں
کیل ڈائناں کچھیاں پکیاں نوں دند بھن کے لٹاں منّاونے ہاں
جنہوں عشق تے مشک دی خبر ناہیں اُسنوں اپنی گل سناونے ہاں
ساڈے فن اُتے جیہڑی صدق رکھے دُکھ درد تے مرض گواونے ہاں
ایہے ہے ویلا توں اساں نال سمجھ جائیں نہیں تاں ٹندھو نوں مار وکھاونے ہاں
جیہڑے چھڈ کے راہ کوراہ ٹُردے سِدّھے راہ تے اوہناں نوں لاونے ہاں
جیہڑے یار نوں یار نہ ملے ناہیں پھل مندر کے چا سنگھاونے ہاں
اُنہاں دو ہٹیاں دے دُکھ درد جاندے سر جنہاں دے ہتھ پھراونے ہاں
جاہن سحر جادو جیہڑے بھوت گنڈے گنڈا کیل دولیدا پاونے ہاں
مُنہ پاٹیاں رناں لڑاکیاں نوں مار دین دیو وچ دساونے ہاں
اسیں کھیڑیاں دے گھروں اک بوٹا حکم ربدیاں ٹپاونے ہاں
وارث شاہ وچ ہور نہ داگتے سرے پریم جڑیاں چا پاونے ہاں

کلام سہتی با جوگی

تسیں خاص محبوب اللہ دے ہو ایس ووہٹڑی نوں کوئی سول ہے جی
ہتھوں ہکر دیندی لاہو رتھڑیدی ووہٹی ہو جاندی تختول ہے جی
ہوندا پیا ہے جھگڑا نت ساڈا۔ ایہہ ووہٹڑی گھر بیدا مول ہے جی
اگے ایسدی ساہورے ہے۔ جو کجھ آکھدی سب قبول ہے جی
نت وانگ آنا یاں کرے گلاں ساڈے جھگڑے وچہ دخول ہے جی
ساڈے واہ نہ پیوں نہ پرکھیوں بڑی ڈول تیری مجھول ہے جی
پا بھچ پچھیاں سخن نہ مول کریئے دانشمند دا ایہہ معمول ہے جی
تیری ساکھ تُمری پنڈاں وچہ وجی لوک کہن لڑائی دا حول ہے جی
کوئی گھر لاروگ ہے ایس دعا نا پٹی نت ایہہ پیے رنجول ہے جی
مونہوں مٹھڑی لاڈ دیناں لے ہر کسے دیناں معقول ہے جی
میرے ویر دیناں ہے ویر ایدا جیہا کافراں نال رسول ہے جی
ایہہ پلنگ توں کدی نہ اُٹھ بہندی ساڈے ڈھڈ دیو چہ ٹنڈول ہے جی
وانگ ڈھکاندے ڈولڑی پا آندی اساں کیتا ویاہ انجول ہے جی
کرو مہر تے دھو فقیر سائیں توہاڈی مدد رب رسول ہے جی
اساں نال حکائتاں چھیڑ نائیں ایس جھگڑیل ایہہ وصول ہے جی
وارث شاہ معشوق تے حکم والے جو کجھ آکھدے سب قبول ہے جی

کلام سہتی با جوگی

سہتی آکھدی راولا جوگیا وے ایس گل دا بھیت بتا مینوں
جوگی آکھدا اُنیں توں سہتئے نی گلاں کیتیاں بہت سمجھا مینوں
نال ویکھ کے کراں علاج اسدا اُٹھ کے ہتھ وکھا مینوں
روگ کا ستوں چلیا کرے ظاہر مزہ مُنہ دا دسے بتا مینوں
نبض ویکھ کے کرو علاج ہتھ جوڑ کے بینتی کراں تینوں!
پھیرے اکھیاں دا ذرا ویکھاں نالے دیہہ قارورہ دکھا مینوں
ہتھ ویکھ کے ایسدی کراں کاری دے ویدناں سب بتا مینوں
وارث شاہ میاں چھیتی روگ کڈھاں ملک الموت تھیں لواں بچا اہنوں

ایضاً

سہتی آکھدی جوگیا راولا وے ایڈے بول نہ بول ہنکاریا وے
اوہدی کھیڈ دا بھید نہ کسے لدّھا جیہڑی اوسنے کھیڈ کھلاریا وے
کل نفس نوں ذائقہ موت دا ئے رضا ربدی دِلوں وساریا وے
کیتھوں پیٹ ئیں گھوکے حال دساں قدرت ربدی بابھج شہاریا وے

جیندیواسطے حکم تطہیر ہویا - سرا وسدے بنی سی بھاریا وے
نام دس کھاں ساریاں زخماں دلناں لے ہور دوا پساریا وے
صحیح کیتا ئی کیہڑے دُکھڑیاں نوں اتے کیہڑی مرض تاریا وے

جھگاتبی دا ٹوہ بخ کے صاف کیتا - ملک الموت نے پھیر بہاریا وے
اگے کیہڑا ہئی علاج کیتا اکے نویں کتاب وچاریا وے
وارث شاہ میاں تیریاں حکمتاں نوں جند جان میری بلہاریا وے

کلام جوگی با سہتی

سُن سہتے جوبن متیئے نی تینوں سچ دا سخن الاوناں ہاں
کھنگ کھرک تے بیاہ تے اکھ آئی سُول ڈندی پیڑ گواوناں ہاں
قولنج تپدق تے محرقہ تپ اوہنوں کاہڑیاں نال گواوناں ہاں
ہووے پسلی پیڑ تے ادھ سِر دی ماہدا گناں دِن اکھوئیں پاوناں ہاں
جیندی مُدپڑا ٹھیک ہووے اوہنوں بھوت سان چمڑاوناں ہاں
ادھر نگ منہ کھو نگیا ہووے جیدا شیشہ حلب دا کڈھ وکھاوناں ہاں
جھولا مار جائے جیہڑے رہ گیاں نوں سوئی تیل سوہانجنا لاوناں ہاں
یرص سُرخ سفید سیاہ رتا منفیج بانہہ دا فصد کراوناں ہاں
پانا روگ ہووے جس شخص تائیں اوہنوں اُوٹھنی دُودھ پواوناں ہاں
سنڈھ دن دا کراں علاج پکا ناڑ سگے دی ترت چھڈاوناں ہاں!
دن مرد نوں کام جے کرے غلبہ دھنیا گھوٹ کے چا پواوناں ہاں
نامرد تائیں پیچ بہوٹیاں دا تیل کڈھ کے ترت ملاوناں ہاں
اتیسار بتا ہیاں سُول جیہنوں اسبغول ہی گھول پھکاوناں ہاں
بواسیریاں تیل ممولیاں دا اتے لاوناں ترت کھواوناں ہاں

برکت اپنے پیر دیاں تینوں ہُن زحمتاں سب سُناوناں ہاں
سرسام سودا زکام نزلہ ایہہ ٹھر پتاں نال ہٹاوناں ہاں
سِل نفخ اتے استسقاء جنہوں لحم طحل تے داؤ ونجاوناں ہاں
لُوتِ پھوڑیاں اتے کھنبیر چنبیل تیل لائیکے جڑاں پٹاوناں ہاں
بُرا بولدے تے جیہڑے جوگیاں نوں اونہوں غصے دیاں جلاوناں ہاں
مِرگی ہوس تاں لاہ کے پیر چھتر رکھ نک تے چا سنگھاوناں ہاں
بانہہ سُک جائے ٹنگ سُن ہووے تندوں بین دا تیل ملاوناں ہاں
الھا لال جنس جذام نوں دُور کراں جادہانت اسیر کھواوناں ہاں!
پوے دھرن تے پیٹ مروڑ لگن مل کے وکھیاں ناف چڑھاوناں ہاں
جان نکلی نہیں جے رہی اٹکی کر کے وضو یٰسین سُناوناں ہاں
جے کینوں باد فرنگ ہووے رسکپور تے رنگ دیواوناں ہاں
پر میہ سوزاک تے چھاہ ہوتی اوہنوں اندر جھاڑ کراوناں ہاں
کڈھاں پتھری جیہڑے سنگریزے نالے لنگ بہود پھکاوناں ہاں
وارث شاہ جیہڑی اُٹھ بہے ناہیں اوہنوں ستھ کھی ٹھول نہ لاوناں ہاں

کلام سہتی با جوگی

لکھ ویدگی وید لگا تھکے دُھروں ٹُٹڑی کسے نہ جوڑنی وے!
تیریاں منتاں اتے احسان کیہا گنڈھ ہی اوسدی کسے نہ توڑنی وے
کراماتاں ہووے پھیریں منگدا توں کیوں جیبھ ناحق دے بوڑنی وے
بتاں سیّاں پچھیاں وید تینوں تیری ویدگی کسے نہ لوڑنی وے

جیہنے قلم تقدیر دی وگ چکی کسے ویدگی نال نہ موڑنی وے
جس کم وچہ وہٹڑی ہووے چنگی سوئی خیر اساں ہُن لوڑنی وے
سہتی آکھدی مکریا اولاوے جڑھ جھوٹھ دی رب اکھوڑنی وے
وارث شاہ ہو سب مُراد اے ایہہ جھلی کسے نہ موڑنی وے!

کلام جوگی با سہتی

مَن جیلدعصاۓ حکم ہو یا گل نقردی لُڈی ناہیں میسیے نی!
جو کچھ کہیں فقیر سو رب کردا آکھے فقر دے توں ناہیں تیسیے نی

ہووے خیر تے دیہی واروگ جاوے نت پہنیئے کھائیے ویسیئے نی
ہتھ بنھ فقیر تے صدق کیجے ناہیں سہیلیاں ٹوپیاں کھیئے نی
مکھ کھول وکھال جے ہوویں چنگی انی بھولیئے ایا تے سیئے نی
پاکدامنی دی کنجی قفل لیکے راضی ہو گھر بار وچ ویسیئے نی
ضلع کیتیاں فتح جے ہتھ آوے مکر جنگ تے مول نہ کیسیئے نی
بھلا برا جو دیکھیئے میت کریئے بھیت فقر دا مول نہ دیسیئے نی
دکھ درد تیرے سب جان کڑھیئے بھید جیو دا کھول جاں دیسیئے نی
رب آن سبب جاں میلدا ئے خیر ہو جاندی نال لیسیئے نی
صدق نال فقیر دے قدم چموں انی حسن گمان سر سیسیئے نی
تیرے درد دا سب علاج ایتھے وارثشاہ نوں بھید جے دیسیئے نی

کلام سہتی با جوگی

سہتی رنج کے آکھدی چھڈ جٹا کھوہ سب زواہیاں سٹیاں نی
ایہہ رمز نہ سنی ہے راولا وے رناں جٹیاں ہور سب چٹیاں نی
کدی وید حکیم بن آونائیں گلاں کرنائیں بہت ہی اپٹھیاں نی !
کتے چھیڑ کے وہڑیدے سگراؤں پھریں پھدا پٹیاں پٹیاں نی
چھڈن سرخ سفید نہ سبز پیلا ایہہ مہربانی تیں دیاں مٹیاں نی
تیرے جیہاں چالاک کھڑ اودا تنوں اساں مار گھتکے نٹیاں نی
ڈوماں راولاں کتیاں جوگیاں دیاں جیہاں دھرو شیطان نے چٹیاں نی
یو دے ہڈ تے عقل دی مار ہیتی چھاہاں پین تر یاں کٹیاں نی
ہور سب ذاتاں ٹھگ کھا دیاں نی پر ایس وہڑے وچہ جٹیاں نی
تیری پیری فقیری سب گھول دیئے ساڈے نال جے کریں اپٹھیاں نی
اساں ایتنی گل معلوم کیتی ایہہ جٹیاں ملک دیاں ڈٹیاں نی
جنہاں جٹاں دے نال اڑ بدھی انہاں کجھ نہ کھٹیاں کٹیاں نی
پر اساں بھی جنہاں نوں ہتھ لایا اوہ بوٹیاں جڑا انتوں پٹیاں نی
کھنب چاہڑ کے اساں بھی کئی اگے دھوبی وانگ ڈنڈے دی چھٹیاں نی
ہن جوگیا کریں پا کھنڈ کیسے تندو وانگ تاراں ہیتریاں کٹیاں نی
وارثشاہ ہن مار سر ہور تانوں جڑاں آپنے آپ دیاں پٹیاں نی

کلام جوگی با سہتی

ہوئی صبح سبھا دی گل کیہے ناہیں کر کڑکے بولئے کچیئے نی !
دھیان رب تے رکھ نہ ہوتی لکھ اوگن ہون تاں بچیئے نی
پہو داں طبق دی خبر فقیر رکھن منہ تنہا تنوں کا سنوں کچیئے نی
ساری عمر رای پلنگ تے رہیں وٹھی ایس عقل دیاں کو پچیئے نی
جنہاں چونڈیاں دیاں مکھ ڈٹھا پھر انہاں تنوں کا سنوں کچیئے نی
لکھ جھٹ تر لے کوئی پھیر دے کردار تے رہندے باجھ نہ رچیئے نی
ایس فقر کریئے ترت ہوون چنگے جنہاں روگیاں تے جا دیئے نی
جیندے حکم وچہ مال تے جان ہووے اوس ربتوں کا ستوں کچیئے نی
شرم جیٹھ تے ساہریاں کرن آئی مکھ فقراں توں کا سنوں کچیئے نی
وارثشاہ تدعشق دی نبض دسے جدوں اپنے آپ نوں جچیئے نی

کلام سہتی با جوگی

کیہی وید گی آن جگایو ئی ایس ویدنے دس پڑھا یائیں
سہلی ٹوپیاں چین لنگو وانگوں تو تاں شاہ بھولویں آیائیں
ستوں جٹ رہیوں نہ فقیر ہویوں انویں ہن کے گون گوا نیائیں
وانگ چوہدری آنکے پینچ بنیوں ایس چٹیاں گھل سدا یائیں
وڈے وغے فند فریب پڑھیوں انویں پاڑ کے کن گوایائیں
وارثشاہ کر بندگی رب دی توں جس واسطے رب بنایائیں

کلام جوگی و سہتی باہمدگر

تیری طبع چالاک ہے چنچل چھندر چور اُلوانگ کی سہیلیاں سلیانی
کسے ایسنوں چا مسان گھتے پڑھ کٹوکیاں ساردیاں کلیانی
جھب کراں یکن جتن چھر جان کامن اتی مکلیو ہوونہ ڈھلیاں نی
کہیا جوگی تے روگ سب دس دیواں سانوں رب پچھے خبراں گھلیانی
ہتھ پھیر کے دھوپ تے کراں جھاڑا پھریں ین تے ماردی کھلیانی
رب دیار پیا گھر گھلیا جے پھر ڈھونڈ دیاں پورب دیلیانی

پیریں پلیاں ہین پھرندیاں وے یتری جیبھ ہر یار دی ٹلیاں نی
سہنس دھوپ اتے ہور پھل ہر ول ہرسے شہر تیھ دیاں چھمکاں گلیانی
سانوں رب نے ایہہ توفیق دتی ایویں ماردی پھریں توں کھلیانی
حکم کر تے بیٹھ کے کراں کاری ایس روگ دیاں گلاں لولیانی
کہیا روگ ہے دس اس وہٹڑیوں کے ماردی رہیں پڑھ پلیانی
وارثشاہ پریم دی جڑی گھتی اکھیں ہیر دیاں پچیاں پھلیانی

کلام سہتی با جوگی

میرے نال کی پیا ئیں دیر چاکا متھا سوکناں وانگ کی ڈاہیائی
ماں باپ گورو گھر چھڈ یائی ۔ کسے نال نہ توڑ نبا ہیائی
کسے جوگڑے ٹھگ فقیر کیتوں انجاں ککوہڑا اکھا ہیائی
پیٹ لائے کے اپنا پالیوئی سکتے رن دوں چا نڑا ہیبائی
آ آکھنی ہوں ٹلہاہ ساکھوں گانڈھ ساکھ لدہواد ہو ارہیائی

ایویں گھوڑ کے مکسنوں پھریں کھاندا کدی جوتڑا مُول نہ لایائی
ڈبی پورے دیا چھل ولیلیاوے اساں نال کی خچر لوہ چایائی
بکڑھی ماں نوں روندڑی چھڈ آیوں اوہدا عرش دا کنگرہ ڈھایائی
سواہ لایا باناں نہ بدلیائی ایویں کپڑا جیھتڑا لاہیائی
وارثشاہ میاں اوکتے اک جے چھکے عاشقاں جوترا لایائی

کلام جوگی با سہتی

مان ہیٹیئے روپ گمان بھرئیے بھیڑ و کاریئے گرب گہیلئے نی
ایس حسن دا نہ گمان کیجے مان ہیٹیئے تن شرمیلئے نی
ملے سِراں نوں نہ وچھوڑدیئے ہتھوں وچھڑے سرانوں میلئے نی
ایہہ جٹی سی کونج تے جٹ اُلو پری بدھیا جے گل تیلئے نی

ایڈے غند فریب ہیں یاد تینوں کسے وڈے اُستاد دی چھیلئے نی
تیری بھابی دی نہیں پرواہ سانوں وڈی ہیر دی انگ سہیلئے نی
کہیا ویر فقیر دے نال چایئو پچھا چھڈ انو کھئے بیلئے نی
وارث جنس دے نال ہمجنس ہوندی بھورتا نزاں گدھے نہ میلئے نی

شنیدن ہیر کلام جوگی و سہتی

ہیر کن دھریا ایہہ کون آیا ایہہ تاں ہے کوئی دردخواہ میرا
میرے آکھنے نوں کہاویں سومینوں مہربان ہو یا بے پرواہ میرا
ہمراز یا جھوں کون کرسے رمزاں پوندا ہور تے ہتیوں ساہ میرا
ہتے جاک میر آکویں آن ملی میناں ایسد تاں ٹکڑاں چھیڑا

چھیڑا بھورتا نال مینوں آکھدا اے لنے گدھا ہیا سو چاکھیڑا
تناں سن پڑواپکے میں رانجھے گھتے مندراں تے لیا راہ میرا
کڑیاں جوگی دی گل سن بھاویں ہیر چڑھیا بادشاہ میرا
ہناں جان پچھان نے کون سمجھے بولی ریا جو وارثشاہ میرا

کلام ہیر با جوگی

بولی ہیر دے اُڑیا جاہ ساکھوں کوئی خوشی نہ ہووے تے ہسیئے کیوں
جیہڑا کون لپیٹ کے نس جائے مگر لگ کے اوسنوں دھیئے کیوں
جیتیاں جفا نہ جالیا جائے جوگی جوگ ننتھ وچہ آ نیکلے دھسیئے کیوں
جیتوں انت رناں نوں ویکھنا سی واہی جوتر چھڈ کے نسیئے کیوں

پردیسیاں جوگیاں کملیاں نوں وچوں جیو دا بھیت چا دسیئے کیوں
جیتے آپ علاج نہ کر جانیئے وے رجن بھوتند جادوڑے دسیئے کیوں
نقیر بھارٹے گورٹے ہوسیئے کوای گرڑی دیناں خرچیئے کیوں
وارثشاہ اجاڑ کے وسدیاں نوں آپ خیر دے نال ہی پھیر وسیئے کیوں

کلام جوگی با ہیر

اسیں فقر اللہ دے ہاں پورے کجھ منگ لے اساں نقیں گوئیے نی!
سوال کسیدا مول نہ رد کرئیے دن رات ہی رنگوں سوئیے نی
گھر وسدا ویکھ سوال کیتا ایتھے ہو رہی گھور سور پیئے نی
ہوندے سونے اُتوں جیہڑے پیئی مکر روز حساب پکڑیئے نی
اسیں کھلے ہاں آن دوار تیرے کریں خدمتاں کدہ نہ موڑیئے نی
گھروں سکھنا فقیر نہ دوم جائے انی کھیڑیاں دیئے غمخوریئے نی
کوئی اساں تقصیر ہے وڈی کیتی صدقہ حسن دا کش لے گوریئے نی
اسیں رٹھڑے یار منا دیئے دکھ درد دلدھراں توڑ سیئے نی!
اڑی نال فقیر دے نہ کریئے ہو دلم تراشی نہ جوڑیئے نی

کریئے مطالب سب جہان پورے تقدیر خدا نہ موڑیئے نی
یار چھڈ کے یار نوں نس جائیے نقش لکھ کے جوڑ نا جوڑیئے نی
دہ در دنیا ستر در آخر جنہاں دتا ہے تنہانوں لوڑیئے نی
دل فقر دا رنج نہ مول کریئے شبنشہ چور ہو یا ہیں چوڑیئے نی
جیندے نال قلوب دی گل ہووے پھیر اوسنوں نہ وچھوڑیئے نی
کرامات بھی دیکھ ویکھا وناں ایں اینویں فقر نوں نہ ٹھکوریئے نی
جو کجھ سرے سو فقیر نوں خیر دیجے نہیں دے جواب چا ٹوریئے نی
سر نے آئی بلا نوں ٹال دیئے حکم ربدے نال چا موڑیئے نی
وارثشاہ کجھ ربدے نام دیئے نہیں عاجزاں دی کجھ زوریئے نی

کلام ہیر با جوگی

ہیر آکھیا جوگیا جھوٹھ آکھیں کون رٹھڑے یار مناوندا ئی
ساڈے چم دیاں جتیاں کرے کوئی جیہڑا جیو دا روگ گواوندا ئی
میرا جیو جامہ جیہڑا آن میلے سر صدقہ اوسدے ناؤں دا ئی
اِک باہ نتوں کانگ ساتکو رنج کھوئی دیکھاں چپ ہے کہ کرلاوندا ئی
اِک جٹ دے کھیت نوں اگ لگی دیکھاں آکے کدوں بجھاوندا ئی

ایسا کوئی نہ ملیا میں ڈھونڈ تھکی جیہڑا گیاں نوں موڑ لیاوندا ئی
بھلا دس کھاں چریں وچھنیاں نوں کد رب سچا گھریں لیاوندا ئی
بھلا ہوئے تے وچھڑے کون میلے اینویں جیوڑا لوک دلاوندا ئی
دکھا نوا لیا نوں گلاں سکھدیاں نے قصے جوڑ جہان سناوندا ئی!
دیاں چوریاں گھیو دے یال دیوے وارثشاہ جے سناں میں آوندا ئی

کلام جوگی با ہیر

جدوں تیک ہے زمیں آسمان قائم تدوں تیک ایہہ واہ سیٹ ہن گئی!
مسجا کبر نہ کار کماں اللہ سے آپ دیہ ایہہ انت نوں ڈھہن گے تی

یوم تنشق السماء بالغمام تدوں آسرے ایہہ ڈھہن گے نی
آپو آپ معلوم کرلین سبھے جدوں حشر نوں معاملے پین گے نی
دساں حال احوال تمام سارا اسرا انہاں جو دیتیا سہن گے نی
بول پوے گا زمین آسمان مونہوں نالے حکم جو الڑتے کہن گے نی

اسرافیل جاں صور کرنا پھوکے تدوں سب پسار کے ڈھہن گے نی
بدلے ملن گے کرنیاں بھرنیاں دے تے اعمالنامے ہتھیں ڈھہن گے نی
نالے فال قرآن کتاب وچوں جیہڑے ڈھونڈ رکھن لبھ لین گے نی
کھلی جان اسرار ہن بند جیہڑے اکھیں اپنی آپ وس پین گے نی

قرعہ انداختن جوگی!

ہن سنگلی سٹ کے شگن بولاں دوجا ساہ ہویاں تے گدہ پیاسی نی
اوہ وچھلی نال توں نال لشکاں جیو دوہانداں دوہانے پیاسی نی
اوہ عشق دے ہٹ وکار رہیا مجھیں کھیڈیاں چار وار رہیا کنی
اوہ آس کر کے مجھیں چار دا سی تیرا اویاہ ہویا لڑ کھ گیا سی نی
سر دوں لاہ ٹمک بھورا کس لیا راہ جھنگ سیالاں دے پیاسی نی
ہن چھٹیاں گھل کے سد پائی ٹلے بال گنداں دے گیا سی نی
بالناتھ نے اوس دے کن پاڑے درد کسے دیواسطے سہیا سی نی
جدوں لگی تھاپی نہ کجھ رہیا باقی کم اوس دا کھلا ہو گیا سی نی
ہو جگ چوہدری دا پُت لاڈلا سی زری پٹ ہنڈاوندا پیاسی نی
اج پنڈ ٹکسا ڈٹے آن وڑیا اچے لنگھ کے اگاں نہ گیا سی نی

توں چھٹیاں نال اوہ مس بھنا تدوں دوہاندا جی رل گیا سی نی
ہن کن پڑوا فقیر ہویا نال جوگیاں دے رل گیا سی نی
اک بانس سی چھک چھ ست اُسنوں پھوک ٹاریاں بولدا یا سی نی
توں تاں چڑھی ڈولی تے اوہ رہ کھبیں ٹمک چاپ کے نال بیگیا سی نی
جھلاں بیلیاں وچ پھرے بھوندا کھاناں اوس کولوں رہ گیا سی نی
روک پنج پڑلے تے اک روٹڑی بالناتھ دی نذر بگیا سی نی
روڑ بھوڈ ہو یا سواہ ملی منہ تے ذات اوس دی دا لنگ گیا سی نی
بالناتھ کولوں وداع ہو ٹریا شہر کھیڑیاں نوں دھایا سی نی
ہن لک لنگوٹ تے ہتھ کھپر توں ہے تاد وچاوندا پیاسی نی
وارث شاہ میں بیتری پھول ڈٹھی قرعہ ایہہ نجوم دا پیاسی نی

مقولہ شاعر

چھوٹی عمر دیاں یاریاں بہت مشکل پُتر مہر آندے کھولیاں چار دینی
رناں واسطے کن پڑوا ادا ہے سبھ ذات صفات نگھار دینی
دھن مال گوا سر دکھ کر کے دید بازہ عاشق دید مارتے نی

کن پاڑ فقیر ہو جاں راہے ور دمند پھرتے وچہ بار دے نی
بھلے رناں دے نیک نصیب ہوون سجی آن بیٹھن کول یار دے نی
وارث شاہ جاں ذوق دی لگے گدی جو ہر نکلن باہر تلوار دے نی

کلام جوگی

جس جٹ دے کھیت نوں اگ لگی نا امید ہو کے اُپے سواہ ہویا
جیہڑے باز توں کا لنگ نے کونج کھوئی صبر شکر دا بار رفناہ ہویا

لٹے ہار رکھے سب وداع ہوئے واہڑی ہوئی تہ اوس دا گاہ ہویا
اینویں حال ہے ایس فقیر دا نی دھن مال گیا تے تباہ ہویا

کریں صدق نے کم معلوم ہوئے تیرا رب رسول گواہ ہویا
دنیا چھڈ اداسیاں پہن لیاں سید وارثوں ہن وارث شاہ ہویا

مقولہ شاعر

ہیر اٹھ بیٹھی پتے ٹھیک لگے اتے ٹھیک نشانیاں ساریاں نی
پتے ونجھلی دے ایس ٹھیک دتے اتے ہیں کھی ساڈیاں چاریاں نی
خبراں ہو بھی عجب سناوندائی گلاں گہریاں خوب نتاریاں نی

انہاں جوتشی پنڈت آن ملیا باتاں آکھدا خوب کراریاں نی
لاگی ہو کے ٹہک چایا سی جگ جھلیاں بہت خواریاں نی
وارثشاہ ایہہ علم دا دھنی ڈاہڈا کھول کہے نشانیاں ساریاں نی

کلام ہیر و جوگی با ہمدگر

بھلا دس جوگیا چور ساڈا ہن کیہڑی طرف نوں اٹھ گیا
دکھ یار دا ہویا نخفور سینے چھالہ پھل کے اج ہی پھٹ گیا
رٹھے آدمی گھراں وچہ آن رلدے گل سمجھ جا بدھڑی مٹھ گیا
گھر بار تے ڈھونڈدی پھریں باہر کتے محل نہ ماڑیاں اٹھ گیا
ہوئی کجھ خطا ہے تدھ کولوں تا ہیں یار تیرا تیتھوں رٹھ گیا

دیکھاں آپ ہن کیہڑی طرف پھردا اتے مجھ غریب نوں کٹھ گیا
ملے یار تاں جان خلاص ہووے ساڈا کالجہ سل کے سٹ گیا
گھراں وچہ پوندا اگن بجھا ندا یار ہور ناہیں کسے گھٹ گیا
باہجھ یار دے گھڑی آرام ناہیں پکڑ چھری تے کالجہ کٹھ گیا
سانوں ہیر قرار تے چین ناہیں وارثشاہ جدوں کدھر لٹھ گیا

کلام جوگی با ہیر

سیتھوں سچ دی گل ہے پچھنی ایں کن لا کے سن بٹھا یئے نی
ساڈا گھنڈ نوں کھول کے دیکھ نیناں نی انوکھے سانوں مارئیے نی
ایس گھنڈ وچہ بہت خرابیاں نی اکسلا ئیکے گھنڈ نوں ساڑئیے نی
گھنڈ عاشقاں دے بیڑے ڈوب دیندا ہتا تاڑ کے پنجرے ماریئے نی
گھنڈ انھیاں کرے سو جا کھیاں نوں گھنڈ لاہو نہوں آنوں اڈیئے نی

یئتاں کھول کے گل سناوناں ہاں اس بات نوں سمجھ وچاریئے نی
گھنڈ کھول کے کریں دھیان ذرا یار نظر آوے نتے ڈاریئے نی
گھنڈ حسن دی آب چھپا لیندا لے گھنڈ والی رلے مارئیے نی
تدوں ایہہ جہان سب نظر آوے جدوں گھنڈ نوں ذرا اتاریئے نی
وارثشاہ نہ دبیئے موتیاں نوں پھل اگ دے وچہ نہ ساڑیئے نی

کلام ہیر با جوگی

سن جوگیا راولا تنوں ساڈا اسیں پکڑ کے دکھ نوں جالیئے وے
دل ہیر دے تدوں تدبیر آئی اکھیں ویکھ کے یار نوں بھالیئے وے
گھنڈ لاہ کے ہیر جاں نظر کیتی اوہا یار نہ غیر نوں بھالیئے وے
ایس عشق دا بھیت نہ چھپئے ظاہر کیسے پاس نہ گل نوالیئے وے
سہتی پاس نہ کھولنا بھیت موئے شیر پاس نہ بکری پالیئے وے
دیکھ مال چرا کے پیا مکر راہ جاندڑے کوئی نہ بھالیئے وے

اکھیں سامنے چور ہے نظر آون کیوں دکھ دے وچہ آپ نوں گالیئے وے
اگ بجھی نوں دھریاں لکھ پھونکن بناں پھوک کدے نہیں بھالیئے وے
ہیر دیکھ کے ترت پچھان لیتا ہس آکھدی بات سنبھالیئے وے
مونہوں نکلی گل خوار ہوندی نال عقل فساد مٹالیئے وے
اوہ تاں بہت بے عقل ہوروالی ایس بھیت نوں کویں چھپالیئے وے
عاشق سوئی جو دکھ نہ کرے ظاہر جو کجھ سر تے بنے سو جالیئے وے

بھاویں پچھ کے لوک گھٹ جائے بھید جیو دا کھول نہ ڈائیے وے

وارثشاہ ملکھائیاں مال لدھا پچلو کچیاں پدر پوائیے وے

کلام جوگی با ہیر

ہکی دسنی عقل بیابیانوں کدوں نفر قدیم سمجھا لیے نی

ایس حسن دا نہ گمان کریئے نی محبوب دی چال کو چالیئے نی

لکھیا عشق کتاب وچہ ایہہ مسئلہ نیوں عاجزاں دیناں پالیئے نی

گودی بال ڈھنڈو وڈا جگ سارے جیویں سمجھ کے کیڑیاں والیئے نی

دولتمند نوں جاند اسب کوئی نیہوں نال غریب دے پالیئے نی

جے اوہ کرے سوال دیدار والا نال تو قدرے دیکھ دکھا لیئے نی

شرم پال وکھایئے لا یاندی لجاں گھت کے کھوہ نہ گالیئے نی

وارثشاہ ہے عشق دا گا دیکھ انے حسن دی گرم نہالیئے نی

کلام سہتی با ہیر

سہتی سمجھیا ایہہ مل گئے دونویں لیاں گھت فقیر بلائیاں نی

آکھے ہیر نوں مخر کھپا ناہیں انی تیریاں لال پلائیاں نی

بھیکھ ملے سوہس کے لے ناہیں کسے چوریاں کٹ کھوائیاں نی

ڈرن آوندا بھوتنے وانگ اِستوں کسے نہاں بال ایہہ بلائیاں نی

لیکے خیر توں جا فقر فیجیا وے یاتاں ماولا کہیاں چایاں نی

پھریں بہت پکھنڈ کھلار داتوں اینھے کہیاں ولیاں جایاں نی

ایہہ دیکھ فقیر نہال ہوئی جٹیاں اینے گھول پوائیاں نی

ایس جوگیڑیاں لوں کھو سچ ناہیں انی کھایئے گھول گھمائیاں نی

آٹا خیر نہ پچھیا لے دانے کھتوں کڈھیئے دودھ ملائیاں نی

مت گھت جگد ھوڑے کرے کملی گلاں ایسدیناں کی لائیاں نی

گھن خیر تے جھٹ ٹر جاہ ایتھوں بار بار تینوں سمجھائیاں نی

وارثشاہ فقیر دی عقل کتھے ایہہ تاں پٹیاں عشق پڑھائیاں نی

کلام جوگی

میں اکلڑا گل نہ جانناہاں تسیں دونویں ننان بھر جائیاں نی

پیر پکڑ فقیر دے دیہہ بھچھیا اڑیاں کوار یئے کہیاں لایاں نی

تینوں شوق ہے تہاندا بھاگ بھریئے جنہاں ڈاچیاں یار چرائیاں نی

ساڈے پیر نوں رب توفیق دتی لکھ منگتاں مُرگ جس پایا نی

ساڈے پیر نوں جاند امویا گیا تاہیں گالیاں دیونیاں لائیاں نی

مالزادیاں وانگ بنا تیری پابیٹھی ایں سُرم سلائیاں نی

دھیان رب تے رکھ نہ ہوتی غصے ہون نہ بھلیاں ندیاں جایانی

جس رب دے ایس فقیر ہوئے دیکھ قدرتاں اوس دکھائیاں نی

میرے پیر جیہا نہیں ہور کوئی آساں جس نے سب پچائیاں نی

وارثشاہ اوہ سدا ہی جیوندے نی جنہاں کیتیاں نیک کمائیاں نی

کلام سہتی با جوگی

پتے ڈاچیاں دے پرطے لادیائیں دیندا ہیں نشانیاں چوریاں دے

تیری جیبھ مولیاں ہتھ الف انے چتریں لڑوایاں بھوریاں دے

اک دہن آٹا اک دین چینہ بھردیاں نہ چاٹیاں کوریاں دے

متھا ڈاہیوئی نال کواریاندے تیری لونڈیاں جوگیا موریاں دے

خیر ملے سوہس کے نے ناہیں منگیں دودھ تے پان نلودیاں دے

ایس ان لوں ڈھونڈے اوہ پھرے چرخھن ہاتھیاں تے ہوں چوریاں دے

وڈے کملیاں دی اساں بھنگ جھاڑی ایتھے کیہاں للیاں سوا یاں نے
سوٹا وڈا علاج کوبنیّاں دا تیریاں پھیڑیاں دسیاں طوریاں دے
توں کون جوگی نیا پھریں لویں اساں گندلاں کیہیاں کوڑیاں دے
وارث شاہ فقیر ہویوں ضد چھڈیا نہ دیکھ رناں نوں گھتائیں گھوریاں نوں

کلام جوگی با سہتی

کیہی گنڈھ فقیر دیناں پیاں اٹھکھیل بُریار اُچکیاں نی
اک بھوکدی دوسری بیٹے چکی ایہہ نشان بھابی دو توپیں سکیاں نی
چخر چیڑہ ہدیاں ہیو ایہہ بھیڑ آپے جاپن بہت پیار وچہ سکیاں نی
جنہاں مُدیاں پاکے سرین چاباں رناں تہماندیاں مُول نہ سکیاں نی
جھاٹا کھُر کدیاں کھنگدیاں نک سُنکن مارن داوتے چاہڑ کے نکیاں نی
راتب کھائیکے ہنکن وچہ تلے مارن لت عراقیاں ہکیاں نی
آپے کرن بیاپے ایہہ مار کے تے گل گل دیو چہ ایہہ پکیاں نی
ایتھے کئی فقیر ظہیر ہوئے خبر دیندیاں دیندیاں اکیاں نی
نالے ڈھڈ کھُرکن نالے دُودھ رڑکن نالے چاٹیاں کیتیاں لکیاں نی
لڑلو نہیں جے چنگیاں ہونا ہے وارث شاہ توں لیوو پھکیاں نی

کلام سہتی با جوگی

انی دیکھو تی واسطہ رب دا جے داہ ہیکیا نال کوتیّیاں دے
اکے واہڈیاں لادیاں کرن چوبرا کے داہ دیجن بیٹھ جھٹیاں دے
ہیر آکھدی بہت ہے شوق تینوں بینڈ پھاہیں نال ڈٹیاں دے
اگر ہلاندے چوبرا لادیجن اکے چھیڑ دیجن مگر کٹیاں دے
ایہہ پورانیاں لعنتاں ہین جوگی گدوں وانگ لیٹن وچہ کھلیاں دے
وارث شاہ میاں کھہڑے نہ پیئے کن پاٹیاں ریدیاں پٹیاں دے

کلام سہتی با ہیر

بھابی جوگیاں دے وڈے کارنے نی گلاں نہیں سُنیاں کن پاٹیاں دیاں
بھابی ایہیں سوداگری والیاں نوں خبراں پُرسن اکدن گھاٹیاں دیاں
گنڈھ گھٹ وڈیائیکے وال نا تھن رینجھ پلمدی لانگڑاں پاٹیاں دیاں
روک نیہ پلے دودھ دہی پیوں وڈیاں چاٹیاں جوڑے آٹیاں دیاں
ستھی چڑھی نوں کجھ نہ جاندی ہیں چالاں جوگیاں اُلواں باٹیاں دیاں
وارث شاہ ایہہ مست کی پاٹ تھارکاں گرلیاں وانگ گاٹیاں دیاں

مقولہ شاعر

ایہہ مثل مشہور جہان سارے جی چاہے ہی تھوک سوار دی اے
جدوں آوندی جھگڑے دی گل اُتے تھوڑی گل نوں بہت کھلار دی اے
یہہ جھیڑے نیقرا ندے نال لڑدی گھر ساتجدی لوکاں نوں ماردی اے
اُن تبندی مسے تے بال لیہڑے چڑیاں ہاکر تے پیلے چار دی اے
جٹی لڑن تے جدوں تیار ہوئے پھر چار و چار و چار دی اے
وارث شاہ دو لڑن معشوق ایتھے میری سنگی تگن وچا روی اے

کلام سہتی با جوگی

میری ہتھ لوندے تیری لویں تون کوئی مار سیگا نال ہیلیاندے
اسیں گھرُاں سگے وانگ تلبوت موچی کریں چا وٹاں نال نیا چو ہکیاندے

مار اک چپیڑ نے دند بھنوں سواد آوونی مٹھیاں پھلیاں دے   قرضدار ہوئے عزرائیل صورت لہنا لیئے تیتھوں تال کھلیاندے
دند بھنوں چوراہے دیواانگ کھنگر ساتھوں خوف نہ ہو ہلیا کھلیاندے   جیہڑیاں آکڑاں پیادشاایں کڈھاں مجھ تیری نال ٹھلیاندے
وڈا آن پاکھنڈ جگایائی تینوں خوف نہ اساں اربلیاندے   وارث ہڈ تیرے گھاڑو وانگ گھڑسن نال کنگیاں ڈنڈیاں ٹھلیاندے

کلام جوگی باسہتی

تیرے نور کوند پھاٹے کھان اُتے میری پھرکدی اَج منظر ہے نی   میرا گنکاویں نے تیرے چتر آج دوہاندا وڈڑا بھیڑ ہے نی
وَل کھاونی ایں کالے سپ وانگوں کلڈانا گنے تدھ وچہ زہر ہے نی   ہتنے نام ہو جایا مان نہ کر تیرے حسن دی اجے دوپہر ہے نی
پانی پین توں روک نہ کیسے تائیں تیری زندگی دی وگدی نہر ہے نی   جھڑکاں دینی ایں کیوں پردیسیاں نوں تیرا رنگپور منیاں شہر ہے نی
چھبر طوانگ تیری جیبھ کڈھ سٹاں تینوں آیا ہے رُوم دا قہر ہے نی   ایس بھیڈ دے خون تے کیسے چڑھکے نہیں مارلیا کدی شیر ہے نی
اجاڑے خور گدھے وانگ کٹیں گی تینوں وڈڑی کیسدی دیر ہے نی   وارث شاہ ایہہ ڈگڈگی رن گتی کس چھڈا دتی دہر تے قہر ہے نی

ایضاً

ایس صبر کرکے چپ ہو بیٹھے بہت او کھیاں ایہہ فقیریاں نی!   نظر تلے نہ لیاویں توں کن پاٹے جیندے ہیس دیتال زنجیریاں نی
جیہڑے درشنی ہنڈیاں واچ بیٹھے سب جٹھیاں انہانے چیریاں نی   تئیں کرو جیا کواریونی اجے دودھ دیاں دندیاں کھیریاں نی
وانگ ہڈیاں کریوں نک جاہڑ گلاں ستے چوندیاں کواردیاں چیڑیاں نی   ہکی چیندری لگی ہیں اَج مستھے اکھیں ھکھدیاں بھون بھیریاں نی
میتاں مار زٹیاں پٹ سٹاں میری اُنگلی منگلی پیریاں نی!   وارث شاہ فوجدار دے مارتے نوں بیتاں ماردیاں دیکھ کشمیریاں نی

اشارت نمودن ہیر جوگی را

بینت مار کے ہیر نے جوگیڑ نوں کہیا چیکر ایس ہوکا وَنی ہاں   تیرے نال جے ایس نے ویر پایا منتھا ایسدی نال میں لاوتی ہاں
رناں نال برابری رن ہوندی ویر شترا پھیر جگاوتی ہاں   گڑیاں سدگراں دیاں مگر اسدے سبھے طوریں انوں دکھاوتی ہاں
کراں گل گلائنوں نال اسدے گل ایسدی رنیٹھ پاوتی ہاں   وارث شاہ میاں رانجھے یار اگے اینوں کنجری وانگ نچاوتی ہاں

کلام ہیر باسہتی

ہیر آکھدی ایس فقیر نوں نی کہیا گھنیوئی غیب دا واعدا نی   رنہاں عاجزاں نوں ٹپی مارنی ایں ایس جیو نیدا کہیا لائدہ نی
اللہ والیاں نال کی ویر چایو سُتن کوا دیئے ایہہ بڑا قاعدا نی   ہیر چم فقیر دی ٹہل کیجے ایس کم وچہ خیر دا ئدا نی

نچھوں بھیڑیں گی گٹ کا جوگیڑیدا کون جاندا کیہڑی جانْدائی
وارث شاہ نقیر ہے ہون غصے خوف شہر نوں قہر وباندائی!

کلام سہتی و ہیر با ہمد گر

بھابی آکدی سہتی لڑے فقیر ساڈوں توں بھی جند کڈھ بخیل گھوریاندے
انہاں جوگیاں دے کائی وس ناہیں گھتے رزق تے واعدے دو ہیاندے
کوئی دیندے بد دعا تے گال گھتے پچھوں فائدہ کی انہاں جھوریاندے
دو ہٹی بیدڑی بی بی نے فقیر بیٹھا دیکھو کم ایہہ حقد نوریاں دے
ساہن بیکیاں دا جان ٹہل کر سیں کوٹھے سب کری خالی کوٹھیاں دے
جتیاں منگ دے نرخ دی خبر ناہیں کاہ پچھیئے بھاکٹوریاں دے
جتیاں پٹ پٹاؤ نا نہ ہووے کا ہنوں کھیہہ کیچے نال کھوریاندے
پچھوچھو کر دی پھریں نال فقراں نچ چالڑے انہاں لنگوریاندے
لگر نال لڑے ساڈوں گھروں کڈھیں کٹ دیہہ ایہنوں پھنے چھوڑیاندے
وارث شاہ فقیر دی آن ویران جویں مرگ نی ویرا نگوریاندے

کلام سہتی با ہیر

بھابی کریں رعائتاں جوگیاں ندیاں ہتھیں پہنچیاں پا ہتھوڑیاں نی
گوروا لیسدیہوں نہیں پہنچ اوتھے جتھے عقلاں ساڈیاں دوڑیاں نی
مار ہیلیاں تے مٹاں بھن ٹنگاں پھرے ڈھونڈا کاٹھ کھوٹیاں نی
جیہڑی ڈنڈ وکھائیکے کرے آکڑ ہن تاں پٹ سٹاں ہدبا چوڑیاں نی
رجن بھوت تے دیو دی عقل جائے جلد اٹھئے مار کے چھوڑیاں نی
وارث شاہ فقیر دے نال لڑنا کیہن زہر دیاں گندلاں کوڑیاں نی

کلام ہیر با سہتی

ہائے ہائے فقیر دے نال بولیں بری سہتئے تیری اموڑ ہوئی
کن پاٹیاں نال جس ضد بدھی پس وپیش تقبلیات توں جوڑ ہوئی
انہاں جیہیاں نوں چھیڑئیے مول ناہیں جنہاں عشق نے فقر دی لوڑ ہوئی
جنہاں نال فقیر دے اڑی بدھی سنے نال تے جاندے چوڑ ہوئی
رہی ادت نکھرڑی رنڈ سہتی جیہڑی نال ملنگاندے کھوڑ ہوئی
وارث شاہ لڑائی دا مول اولن ویکھو دہا ندلڑان دی طور ہوئی

کلام سہتی با ہیر

بھابی ایس جے گدھیدی اڑی بدھی اسی رناں بھی چھہ چپیاں ہاں
جیکرہ گنڈھ بالوچہ ایہہ پیر دھوا ایس مانگیاں چنچڑواریاں ہاں
ایہہ آپنوں چھیل سدا وندلائے ایس زاندیاں دیاں ناریاں ہاں
ایس چاکدی کون مجال ہے نی ایجے بھوج تقیں ایس نہ ہاریاں ہاں
ایہہ مایاں ایس جہان تازہ ایس روز میثاق دیاں ماریاں ہاں
مر در رنگ محل نے عشرتاں دے آئی ذوق تے مزدیاں ماریاں ہاں
جے ایہہ ضد دے جھیڑے ہے چھوہ بیٹھا ایس رناں بھی چنچریاریاں ہاں
وارث شاہ وچہ حق سفیدپوشاں ایس ہولی دی رنگ پچکاریاں ہاں

کلام سہتی با ہیر

جنہاں نال فقیراں دے اڑی بدھی ہتھ دھو جہان توں چلیاں نی
راتیں تردیاں نے چھتی پتناں تے دنے کواریاں جھل ولیاں نی
اٹلیس کواریئے ڈالیئے نی کہیاں چاٹیاں بھکھاں اولیاں نی
میتاں جانی ہاں تینوں لمیس ویلے تیٹں حسن گمان اچھلیاں نی

جیہڑے خوف خدا دا کرن موئیے یاتاں ہون گیاں تنہاں ہونیاں نی
کارے ہتیاں کواریاں ویگ بھریاں بھلا کیونکر رہن نچلیاں نی
پچھے چرکھڑا اُٹھے ہے سرطن جوگا کدی چار نہ لاہیوں چھلیاں نی
تلبچاہ فقیر توں گُنڈیئے نی آکواریئے راہاں کیوں ملیاں نی
آن جٹاں واننگ کیوں خیال پئی ایں گلاں کچھلیاں چاء اٹھلیاں نی

جنہاں آن فقیراں دے پیر پکڑے اوہ آکھیں جہاں وچہ بھلیاں نی
منس منگدیاں جوگیا نال رل کے رانجھا دیکھاں ہون اکلیاں نی
جتھے کھیڑو ہون جا کھہن اوتھے پرہے مارکے بہن پتھلیاں نی
ہین یدل بھی ویسکھ ہو موئیں دھماں تہر دیاں دلیس نے گھلیاں نی
لک بدھیاں ٹول تہ ہلک جاندا وارثشاہ جو اندروں ہلیاں نی

کلام سہتی با ہیر

بھابی نال فقیر دے دھڑا بدھا حال حال لکا سالوں مار دی اے
اسیں گودڑیاں تے آپ تیک بندی جیہڑی یار ہی یار پکار دی اے
اج مار کراوی جوگیڑیوں سہتی ہیر نوں پئی للکار دی اے

جوگی ویکھ پان موچڑی کاٹی مان متری خون گذار دی اے
نہیں جاندی یار سوایہ جوگی اکے لیا پاٹ انڑی یار دی اے
لڑے نال میرے پنجے تال اُتے وارثشاہ نوں سینتاں مار دی اے

کلام ہیر با سہتی

کھول گھتنے کوائیٹے ڈالیئے نی متھا ڈہیئے کنت بڑولئے نی
کتے سدھ ستا نشانیاں ندی اسکے جیوندیاں جھوٹ نہ بولئے نی
جنی پاڑکے باریاں کیتیاں نی کنج کوالیئے آلیئے بھولئے نی
ایہاں جیہاں فقیراں دے نام آون جیو جان چا اپنی گھولئے نی

واننگ تاناں دے چیچکے خیال پئی ایں ساڈیاں توں اید بجولئے نی
سرو کھ کہہ چاہڑیئے چاشولی تاں بھی اید اپرادھ نہ تولئے نی
چوریار رواتنگوں نت رہیں سچی چوری کریئے تے موں نہ ملیئے نی
وارثشاہ ہمو زن ہے جھوٹھ دوزخ کنڈے با انصاف دے تولئے نی

ایضاً

خوار خجلاں رلیاں پھرد یا کس من کھیں دیکھدیاں ہوردیاں ہور ہویاں
چودھر چوہدری رن پردھان گنڈی ایہہ لٹ اولیاں زور ہویاں
ایہہ چغل بلوچاں دی لوٹ مٹھی زمیں دوز کھوٹی من دگور ہویاں
بھر جائیاں بولیاں مار دیاں نی پھرن منڈیاں مگر لٹور ہویاں

آپے دودھ دیاں دھوتیاں نیک ہویاں اگے چور اندر آپ بھی چور ہویاں
بدزیب تے کو بجیاں پھیر موہنیاں اگے تحت دے یا نفر موند ہویاں
اہدی نیت دیکھو نال نخریاں دے ندا ملزادیاں وچہ لاہور ہویاں
وارثشاہ جہان تے دھم اہدی جویں سسی دیاں شہر بھنبور ہویاں

کلام سہتی با ہیر

بھلا دس بھابی کہیا دیبہ چائیو بھیا پٹیا نوں پئی تو سہنی ایں
آپ چھانی چھیڑدی دوہتی نوں ایویں کنڈیاں نوں پئی دوہنی ایں
آپ چاک ہنڈا چھٹایوں ہن خلق نوں پئی ڈوہنی ایں

انہونیاں گلاں دے نام لیکے گناہ الڑے پئی گھنڈ دہتی ایں
سوہتی ہوئی تاہیں توں تاں غضب چایا خون حلق دا پئی نچوہنی ایں
آکھو بھائی لوں ہتے کڈھا چھڈوں جیسے اسانوں ہینے لوہتی ایں

آپ کملی لوکاں دے سانگ لائیں خچرو ادیاں دی وڈی کھوہنی ایں ۔ وارث شاہ ہے کہے بگھیاڑیئے نی منڈے موہنی تے جھوٹے ڈھہنی ایں

کلام سہتی با ہیر

گداں کیہدی نہیں چڑھ آندی بھابی ایہہ کیوں اسانتے دہایا ئی ۔ ہن دیکھ لو ایہہ ہے الٹ سماں لڑے بھین تے پھر ٹیڈا بھائیا ئی
لڑے جٹ تے کھیٹے ڈوم نائی سر جو گیڑیدے گل آئیا ئی ۔ آ کڈھیئے وڈھیئے ایہہ بھتہ جگد ھوڑ کائی ایس پائیا ئی
ایس مار منتر و یر پاڈتا چان چک دی پٹی لڑائیا ئی ۔ ہیر نہیں کھاندی مار اساں کوں وارث گل فقیر تے آئیا ئی

کلام سہتی با غلام ربیل

سہتی آکھیا اٹھ ربیل باندی پا خیر فقیر نوں کڈھیئے نی ۔ آ ٹا گھت کے دیئے بک بھینا وچوں الکھ فسادی وڈھیئے نی
دے بھچھیا دہڑیوں کڈھ آیئے ہوڈا وچہ برو نہہ دے گڈیئے نی ۔ اماں آوے تے بھابی توں دکھ ہوئے ساتھ اوکھ پلید دا چھڈیئے نی
وانگ قلعہ دیپالپور ہو عاتی جھنڈا وچہ میدان دے گڈیئے نی ۔ آوے کھوہ نوالیاں ہیر سٹے ایدے بار توں کٹ کے چھڈیئے نی
جیہڑا آکرڈاں پیا دکھاوندا اے ذرا دہڑیوں ایسنوں کڈیئے نی ۔ وارث شاہ دینال دو ہتھ کریئے انی اٹھ توں سارییئے ہڈیئے نی

آمدن ربیل نزد جوگی

باندی ہو غصے چپ ہو رہی بک چینے دا چا او بیر پا سو! ۔ دھر وہی ربدی خیر لیجاہ چا کے حال حال کم پلڑا پھیر یا سو
پراں ہیں دے چبر امریں وچوں گالیں کڈھ کے ناتھ نوں چھیڑیا سو ۔ اکھیں ڈائنا نوانگ پسار پوندی غصہ اپنا چا اوکھیڑیا سو
چھبی دیکھ کے گلہ وچہ کھوہ داہڑی ہتھ جوگیدے مونہہ تے پھیریا سو ۔ لیکے کھپری چبر اجاہ وچوں اوس سنیرڑے ناگ نوں چھیڑیا سو
باندی لاڈ دینال چواکر کے دھکا دیکے ناتھ نوں گیڑیا سو ۔ وارث شاہ فرنگ دے باغ وڑ کے اوس کلا دے کھوہ نوں گیڑیا سو

مقولہ شاعر

جوگی دیکھ کے بہت حیران ہویا پیاں دودھ وچہ انبدیاں پھاڑیاں نی ۔ غصے نال جو شتر زمین تپدی جیوں وچہ کلبلیاں چاہڑیاں نی
جیناں جوگ چھونیاں آن پایو من چلیس گوئے داہڑیاں نی ۔ جس تے بنی دارد ادرود ناہیں اکھیں پھڑن نہ مول اگھاڑیاں نی
جیندا پوے پراوٹھانہ سنڈا پنڈ نہ بجھے وچہ ساہڑیاں نی ۔ ڈب موئے نی کامیں وچہ چینے وارث شاہ نے بولیاں ماریاں نی

کلام جوگی

ایس فقر نوں چا جواب کیتا وڈا تہر کیتا لوہڑے ماریاں نی ۔ اوہ اوہ لوہڑا وڈا تہر ہویا کم ڈوب سٹیاں انہاں لاڑیاں نی
نینوں لوشباں تے اتچول گھگو ڈبلے آپو اپنی واریاں نی ! ۔ اوہو بھچھیا گھتیو آن چینا نال فقر دے گھولیاں یاریاں نی

میری کھپری چا پلید کیتی پیاں دھونیاں سہیلیاں ماریانی — ساڈوں دھونیدا انہیں ول آوے ایس ہیں پیا لاندیاں چاریانی
ویکھو وچہ یار گود دی کوٹھڑیدے سٹ چلی جے رن اگیاریانی — وارث خبر نہیں انہاں بازیاندی اکے جتیاں اکے چاہاریاں نی

کلام ربیل با جوگی

باندی آکھیا رزق کیوں نندنا ئیں جھیڑا لانہ دکھاند دھکیاندا — چیناں رب نے رزق بنا دتا عیب دھریں نہ ترکھڑی لکھیاندا
چیناں چھال چھلے جٹاں ساریاندی چینا مول ہے ننگیاں بھکیاندا — ان چینے دا کھائیے نال لسی سواد آوندا ٹکڑیاں رکھیاں دا
بنن پنیاں اکیدے چاولائیاں ماٹی باپ ہے ننگیاں بھکھیاندا — وارث شاہ میاں نواں نظر آیا ایہہ چالڑا اچیاں سکیھاں دا

مقولہ شاعر

چینا خیر دینا برا جوگیانوں پچھی بھابڑہ نبول ماس باہمنانی — کیف بھگت قاضی تیل کھنگ والے وڈھ سٹناں لنگ پلا ہمنانی
زہر جیوندیوں ان سن والے پاتی الکیانوں وہرن ساہمنانی — سہیا چوہڑیانوں پیاج مومناں نوں موت ایڑانوں کھیں ٹی ہمنانی
سچ جھوٹھیانوں جھوٹھ نیک بختاں راست گویانوں دین لاہمنانی — برا اگ بیوقت جوں شیر مچھی تے او چکر ٹیدا ہونا ضامناں نی
کولی فقر دے غیر دلیل کرنی سخن عالما تدبیاں ساہمناں نی — غصہ آیاں عقل ہے نکل دیندا ہوندا او کھڑا عقل دا تھاہمنانی
جویں اگ دارو تویں دودھ کھٹا تے دیوا تپنگ جوں جانانی — کسبہ رنگ ہے جویں کا زیانوں اگ لا دینی جھل کا ننانی
سچ جھوٹھ دیوچہ وچار کرنی نہیں سوہندے اوہ ہلاکی نانی — برا جھگڑنا نال فقیر ہوندا مار دینا عقل دا تاں نی
جھڑک عاشقاں مہر نا لائقانوں نیہوں لاونا ناداناں نی — وارث شاہ جو سکھیا چوہیانوں سنکھ ملاں تے بانگ جو باہمنی

کلام سہتی با جوگی

کیوں وگڑکے رنگڑکے پاٹ لتھوں ان آبحیات ہے بھکھیانوں — بڈھا ہو ویں لنگ جاں رہن ٹرنوں اجے پھریں چلاوندا اکیانوں
ٹریں آکڑاں نال بیتال ہوکے پھریں چھیڑدا دکھاندڈ کیانوں — مثک وانگراں ڈھڈ پھوکا بائی دیرے وچہ پیکے بھنگاں سکیانوں
کتے ون گھر بارنہ اڈیائی پھریں ڈھونڈدا ٹکڑیاں رکیانوں — وارث شاہ اج ویکھ جرمی مستی انہاں لنڈریاں گنڈیاں جھکیھاں نوں

مقولہ شاعر

جوگی غضب دے سرے چڑھ سٹ کھپر پکڑ اٹھیا مارکے چھوڑیائی — لیکے پھاہوڑی گھتن نیاد ہویا ناکہ وہڑ یوچہ اپوڑیائی!
ساڑیاں کے چیونیں خاک لیتا نال کاڑاندے جٹ گھوریائی — کڈھ اکھیاں تیوڑیاں پا متھے سہتی لونڈی دینال اجوڑیائی

جویں ذکریا خاں مہم کرکے سے کے توپ پہاڑ تے دوڑیائی
جیہا مہر دی ستھ دا بان بھجو وارث شاہ فقیر رے کوڑیائی!

غصہ شدن جوگی با سہتی

چاول نعمتاں کنک توں آپ کھائیں خیر دین کے کیتائی گنج رنّے
پٹ چیڑ دیاں چوڑیاں پٹ سٹوں لاہیں جے ویردی جھنج تنّے
کٹی سا ہناندے موڈھے تے اکڑ ٹنی ایں وانگ روں دے سٹو نگا پنج رنّے
تیر فقر دا ہدف مراد ہوندا کدی وارنا ہیں گیا کھنچ رنّے
گھر ڈوہ چینا گھر خاوند کدنہیں مار کے کرو نگا منج رنّے
تیری دراسوئی ہتنے پھول سٹاں بیٹھی رہیں گی ایج تے انج رنّے
چھٹے نال تیرا سینہ پاڑ سٹاں دیاں زور دیناں جال ہنج رنّے
وارث شاہ سر چا ہر ڈوگا سیس توں ہاتھی وانگ میدا نوچہ کنج رنّے

کلام سہتی با ربیل

باندی ہو بیٹھی چپ کھلو رہی سہتی آکھدی خیر نہ پائیو کیوں
بانا فقر دا ہین خوار ہویا ایس فقر دا نام گوائیو کیوں؟
ایہہ جوگیڑا ایک کمذات کنجر ایس نال تدھ بھیڑ مچائیو کیوں
آپ جائیکے دہ جے لئے لیندا گھر موت دے گھت پھسائیو کیوں
میں تاں ایہدے ہتھ وچ آن پھاکتی منہ شیر دے ماس پھہائیو کیوں
ایہہ تاں کنک چاول دودھ گھیو منگے چینا ایسنوں خیر دوائیو کیوں
سگوں مارنا نوں اٹھ تیار ہویا مار پھاوڑی نال رلائیو کیوں؟
گولی آکھیا خیر ایہہ نہیں لیندا مینوں شوہدے تدھ مروائیو کیوں؟
میری پان پت ایس نے لاہ سٹی جان بجھ بیشرم کرائیو کیوں
وارث شاہ ایسی مورنی تے وداں لاہ کے باز چھڈائیو کیوں

کلام سہتی با جوگی

گھر گھاٹ تیرا نہ کوئی رن تیری پھریں نعمتاں نے ہتھوں وانجیا وے
تکیئے دار سے تے چرس خا بنا نو چہ تیرا کم ہے بھیڑ یا گا نجیا وے
تیری سب فقیریاں جانئی ہاں جیہڑی گل بدلے آئیوں رانجھیا وے
تیرے ہوندیاں متاں کوئی پوے رنّا وارث چلا جا عشق دیا لانجیا وے

کلام جوگی با ربیل باندی

جھاٹا پٹ کے مینڈیاں کھوہ سٹوں گتوں پکڑ کے دیوں ولا ڈرانی
تیرا اساندیناں مد پڑالے نہیں ہونا ہے سبھ ملا وڈرانی
سنے سہتی دے کوار دی جھ کڈھوں چتڑ گھر طونگا مار پھا ڈرانی
تئیں ترلے گھولاٹڑاں جاننا ہاں کڈھاں دوہاندا مار لیتا وڈرانی
جیتنے پنڈ دا خوف وکھاونی ایں لکھاں پشم تے ایہہ گرا د ڈرانی
لت مار کے چھڑ و نگا چاگیبن کدھ آئی تمیں ڈھڈ جو تا د ڈرانی
ہتھ لگیں تے مٹو نگا چیر رنّے کدھ لیوں گا ٹے دا کا وڈرانی
وارث شاہ دے سوٹیاں چڑھی ایں توں نکلجائے جو انیداجا وڈرانی

کلام ربیل و سہتی و جوگی

باندی سنے سہتی غصے نال کڑکی کی لیناایں شور کھلار کے وے
جوگی نہیں چور ناں دیناں جھگڑن کرن رناں اکھیاں مار کے وے
جوگی ہیوں تے مت نہ کیسے دتی کی لیناایں سانگ ایہہ دھار کے وے
پہلاں اپنے آپ نوں پھوک کدوتوں کی لینائی لوکاں نوں ساڑ کے وے

مونہوں کہیں کو بنیڑا ہو ناٹوں کریں آپ کو پت وچار کے وے ۔ کر بندگی رب قبول کرسی وارث شاہ کہے نیت دھار کے وے

کلام جوگی با ہیر

ہیرے کراں بیں بہت جیا تیرا اہیں تے ماراں سو پکڑ تھل کے نی ۔ سبھا پان پت الیدی لاہ سٹاں ہیر کھس جان تعلقے نی !
جیہا مار چتوڑ گڑھ شاہ اکبر ڈھاہ سوٹیچ بے پچل کے نی ۔ جیوں جیوں شرم دا مار یا چپ کراں نال سبتیاں آوندی چل کے نی
ہیں تے پکڑ سنگھوں چند کڈھ سٹاں لکھ داہر آند ویکھ لے کھلکے نی ۔ بھلا آکھ کی کھٹنا وٹنا ئیں وارث شاہ دبنال پڑٹل کے نی

عاجزانہ کلام ہیر با جوگی

بولی ہیر ہیں تے خاکپا تیری پچھا ٹیاں آئیں پردیسناں ہاں ۔ پیار دے چھڑے چوپٹ نہ رہی کائی لوکاں وانگ نہ مٹھیاں مٹھیاں ہاں
اسیں جوگیا پیراں دی خاک تیری ہیں کھوٹیاں تے ملکھینیاں ہاں ۔ تیس گوراندیا وانگ اُپدیش دیہو اسیں نال دیس پولنیاں ہاں
اسیں جوگیا پیراں دی خاک ہاں جی جو کہو سو اسیں منیاں ہاں ۔ وارث شاہ پردیسی دی غور کریئے اسیں اپنے دیس دیاں بدبختاں ہاں

کلام سہتی با ہیر

تویں نچئے کچھیئے یار نیئے کاہے ہتئے چاک دیئے پیاریئے نی ۔ اکھیں ہار کے یار نوں چھیڑیائی نی بھاستی جہہ جہایئے نی !
آپ بھلی ہو بہیں تے اسیں بُریاں کریں خچر پوہ روپ سنگاریئے نی ۔ پہلے کم سوار ہو بہیں پیاری پیلے گھیر لے جاہ توں ڈاریئے نی
آ جوگی نوں لیٹیں چھڈ ا ساتھوں تساں دوہاں دی عمر سواریئے نی ۔ وارث شاہ ہتھ پھڑ بیدی لاج ہوندی ساتھ تریئے تاق تا رام تاریئے نی

خیر دادن سہتی جوگی را - با غصہ شکستن کاسہ او

سہتی ہو غصے چا خیر پایا جوگی ویکھیاں ترٹ ہی رنج پیا ۔ ٹوہوں آکھدا دہدیناں یار و کتک کھیڑیاں دی بھاج پیا
اہیہ بے مکر یا ٹھکر یار اولاسے کاہی داچنا ئیں ایڈ دہرج پیا ۔ ٹھوٹھے وچ سہتی چینا گھت زنا جی جو گیر بے دیڈ وچ ڈھج پیا
تاب حسن دی جائیں نہ مول جھلی لا تجھا ویکھ کے سہتی نو لرج پیا ۔ سہتی بک ادے ہیر یا نال غصے پھٹ کا بے جوگی دے وچ پیا
ہتھوں چھڈ زنبیل چا زمین مارے چینا ڈلہہ گیا ٹھوٹھا بھج پیا ۔ آہڈا لایا یاد دے ویکھنے نوں کم جوگی دا ہو کوہج پیا
جوگی لکھیاں کرماں نوں چھور داسی لکھ ہتھ متھے جوگی سج پیا ۔ وارث شاہ مصیبتاں پیش آیاں جو کجھ لکھیا سی جھولی آرج پیا

کلام جوگی با سہتی

خیر فقر نوں عقل دیناں دتیجے ہتھ سنبھل کے پھک لائیے نی ۔ کیجے ایڈ ہنکار نہ جوبنے داکھول کھیئے مت ہنکاریئے نی
بھری ہوئی غرور تکبری دی اوہ پڑا گکھیتوی رنے ٹا لیئے نی ۔ جوگی آکھدائی وڈا قہر ہویا ٹھوٹھا بھن دتو کاسے ہاریئے نی

کیجے حسن دا مان نہ بھاگ بھریئے چھل جایا روپ وچایئے نی
میرے نال نہ تیری ہے ساجھ کوئی گل گل دیو چہ ہٹایئے نی
غور کریئے مسافراں عاجزاں دی ہتھوں سمجھ کے سچ نتاریئے نی!
ٹھوٹھا بھن فقیر نوں پٹیوئی شالا یار مری سنے ڈاہیئے نی
پالے مرن ہنکار نہ بھج پوے تیرا نی پٹے دیئے وچ جاییئے نی
وارث شاہ بازار ہڑ تال ہوسی لچ وہاج لے وچ وچایئے نی

کلام سہتی با جوگی

گھول گھتیوں یار دے نام آتوں کھیہ منہ تیرے سینہ ساڑیا وے
تیر نیال کی اساں برا کیتا ہتھ لائیں تینوں ماریا وے
تیتھے آدمی گری دی گل ناہیں رب چا تجھن اُساریا وے
تاں منڈیاں پینے توں یار میرا بڑا قہر کیتو توں ہڑکماریا وے
رگ آٹے دا ہو ریبجاہ ساتھوں کوئی وڈا افساد ہریاریا وے
وارث شاہ کسے اساڈیوں خبر ہووے ایویں مفت وچ جائیگا مارا یا وے

کلام جوگی با سہتی

جیتاں پول کدھا دناں نہ ہووے ٹھوٹھا فقر دا چا بھنایئے کیوں
تیر منگنے تاں بھن دیں کاسہ ایہیں آکھدے نوں ہنوں شتر مایئے کیوں
لدتی ہو بلوچ دے ہتھ آئیں جیر ڈھکوار دی چا بھنایئے کیوں
جیتاں کو ایاں یار ہنڈاونا سی تاں پھر ماپیاں کولوں چھپایئے کیوں
بھرجائی نوں بہنا چاک والی یاری نال بلوچ دے لایئے کیوں
وارث شاہ جاں عاقبت خاک ہونا ایتھے اپنی شان ودھایئے کیوں

کلام سہتی یا جوگی

جو کوئی جمیگا مریگا سب کوئی گھڑیا بھجسی واہ سب وہن گے وے
مرد پیر ولی غوث قطب جاسن ایہہ سب پیسار کے ڈھہن گے وے
بھنے کٹھے توں ایڈو دہان کرنا ایں برا اندھ نوں لوک سیہ گہن گے وے
ہاتھی گھوڑے تے مال سب جان مر ایہہ کس کولوں پھر لہن گے وے
محل ماڑیاں اتے ایہہ باغ سارے آپو وچ ایہہ انت نوں ڈھہن گے وے
جدوں رب اعمال دی خبر پچھے ہتھ پیر گواہیاں دین گے وے
جدوں عمر دی آن میعاد پگی عزرائیل ہو ڈھآ ہن گے وے
جیہا برا توں بولیا رولا دے ہٹ کس سزایاں لہن گے وے
گل چیز فنا ہو خاک دیسی ثابت ولی اللہ دے رہن گے وے
ٹھوٹھا نال تقدیر دے بھج پیا وارث شاہ ہوری سچ کہن گے وے

کلام جوگی با سہتی

شالا قہر خدا دا پیش آوے ٹھوٹھا بھن کے لاڈ بھکارتی ایں
نالے مارنی ایں نک چاہڑنی ایں نالے حال ہی حال پکارتی ایں
برے بول جے بولنے برے ہویئے اسیں بولنے ہاں تاں آوں مارتی ایں
لوک آکھدے ہین ایہہ کڑی کواری ساڈے باہدی دھاڑوی دھاڑتی ایں
گھر وائے دو ویکھئے بول توں بھی ہکے سوچ وچار دے چارتی ایں
لک ٹیکئے رنے کو لکڑ بنی مارنا ویکھ فقیر نوں مارنی ایں
مرے حکم دینال تاں سب کوئی بناں حکم دے خون گذارتی ایں
ٹھوٹھا پھیر درست کر دیہہ میرا ہو ساکھی سچ نتارتی ایں
ایڈے فند فریب تے یاد تینوں مرداراں دے سر مردارتی ایں
ناں نقر دے پٹی کھہڑنی ایں ہنے اپنے آپ گوارنی ایں

سوامنی مطہر پٹی پھر کدیئے کسے پانی دے سر مارتی ایں ۔ ایس نقر اُتے وڈا قہر کیتو لوہڑے سا بیئے خون گذارتی ایں
گھوڑے اُوٹھ تے مال سب جان سر ہر کہے ریت دی محل اسارتی ایں ۔ اک چور تے دوسری چتر بنیوں وارثشاہ توں پچھوڑے ہارتی ایں

کلام سہتی با جوگی

اسیں ٹھوٹھے دی سار کی جٹ جاناں تُو ہاکی کسے گھمیار دا وے ۔ اوتھوں سہتا آوے ٹھوٹھا پھیر تینوں پیسہ خرچیں تے کم سوار دا وے
چار پہر رہے تینوں وچہ ویہڑے کوئی آن کے تدھ تول ماردا وے ۔ سہتی آکھدی خیر دینال جائیں نہیں ہنے تینوں کوئی ماردا وے
تینوں ذرا نقیر دا اثر نا ہیں نقر سوئی جو نفس نوں ماردا اے ۔ وارثشاہ فقیر نہ ہو بولیں ٹوں لے توں تاں لدیا کبر ہنکار دا وے

نشستن جوگی در صحن خانہ و تاسف کردن از شکستہ شدن کاسہ

و ہڑ لوچہ اوہ چوکڑی مار بیٹھا کرے کیر نے خون گذاردا نی ۔ جوڑے ٹھیکری نال لاوے آہیں کڈھدا رو پکار دا نی
نہیں خوف کیتا ٹھوٹھا بھننے دا دیکھو تج اس رن گوار دا نی ۔ ٹھوٹھا مین والا مرشد بخشیا سی وڈا قیمتی لکھ ہزار دا نی
نیویں نظر تے ہیر دیول دیکھے کرے سیناں تے رمز ماردا نی ۔ وارثشاہ نے مکر سکھار دتا دیکھو جھگڑیوں مُول نہ ہار دا نی

کلام جوگی با سہتی

کاسہ بھن گھمار دا گھر وسیں تینوں خوف نہ رب قہار دا نی ۔ جے ہیں کھا غصہ کہاں ہیر تائیں ترت گل تُساڈڑی ماردا نی
میرے پیر نوں رب توفیق دتی اہناں خاص رفیق جبار دا نی ۔ حیران ہاں ہیں پریشان ہویا ایہہ وڈا قیمتی لکھ ہزار دا نی
اوسنوں ذرا شعور تے عقل نا ہیں جیہڑا عاجزاں نال ہوگار دا نی ۔ بے پرواہیاں ریدیاں وارث بخشنہار عاصی گنہگار دا نی

کلام سہتی با جوگی !

گیا نال تقدیر دے بھج ٹھوٹھا ۔ ایہہ ساکھوں نیمت ٹمدی وے ۔ تقدیر اللہ دی نوں کون موڑے تقدیر پہاڑاں نوں پٹ دی وے
آدم حوا نوں کڈھ بہشت وچوں تقدیر زمین تے سُٹدی وے ۔ سلیمان جھوکے بھٹھ ماچھیاندے تختوں چا تقدیر پلٹ دی وے
موسیٰ لنگھیا پار فرعون اُتے تقدیر دریا اُلٹ دی اوے ۔ یوسف جیہے حسین شہزادیاں نوں تقدیر کھوہ وچہ سُٹدی وے
داہڑی مُن تقدیر نے کن پاڑے اڑی گد جیوالی اجے چھٹدی وے ۔ ہاتھی وانگ ٹنگاں تیرا ڈھڈ کیا آتی سری جاپے صورت ڈمکدی وے
رسی وانگ نصیب سڑ گئے تیرے صورت ہی اونویں تیر ڈٹدی وے ۔ جوگی سوئی جو خاک در خاک ہوئے اجے ریکھ تینوں چہم گھٹدی وے
اکے ڈوم اسکے نقلیا توں نسل جاپنا ئیں کسے نٹ دی وے ۔ کلیاں ایڈی کتھوں سکھیوں ٹی جو ٹھ کھا دیوئی کسے بھٹ دی وے
گدوں جاپنا ئیں نہیں آدمی توں پر کسر تیرے اُتے چھٹدی وے ۔ تیرے نال تقدیر ہے بہت کیتی آکڑ نہیں چوہڑ یوالی گھٹدی وے
اچھے تیر تلوار دے زخم ہوون مرہم نہیں زبان دے پھٹ دی وے ۔ جیہڑا کھوہ کڈھے ڈگ مرے کوئی تقدیر اوہدا کھاتہ کھٹدی وے

پنچھی مرگ پھاہی وچہ آن پھاہے نہیں خبر تقدیر دے جھیڑی وے
دتی زہر تقدیر نے حسن تائیں شاہ دا کٹ دی دے
تقدیر جس دے سر تے تاج رکھے قدم آ و سند پر کتھی چیڑی وے
وارث نبی دا وند شہید ہویا تقدیر نہ کسے توں ہٹدی وے

منع کردن ہیر سہتی را از خرخشہ کردن با جوگی

ہیر آکھیا ایہہ چا کیا کھوٹا بھین فقر نوں مارنا کی!
جیہڑے کن پڑا فقیر ہوئے بھلا انہاں دا پڑتنا پاڑنا کی!
ہیرے بوہے تے فکر نوں مار یائی وسدے گھرا نوں چا اجاڑنا کی
جنہاں آپنے چھڈ ہو ایکنی مرنا انہاں نوں اندریں ساڑنا کی!
جنہاں اک اللہ دا آسرا ئے انہاں فقر اندیاں کھہاڑنا کی
تھوڑی گل دا بہت ودھا کرکے سوتے کم نوں چا وگاڑنا کی
جیہڑے عشق دی اگ دیاں نچھے انہاں کوتیاں نال مڑ ساڑنا کی
وارث شاہ اجاڑیاں ریدیاں نوں ہتھیں اپنی پھیر اجاڑنا کی

کلام سہتی با ہیر

سہتی آکھیا بھابیئے پھیر مڈھوں ایس جوگیڑا دنب چایاتوں
ماں بیٹھیاں ایس کو سیتر پڑیتوں تیرا بول بلائیا توں
ہتھوں سیتاں مار کے چھیڑ یائی سانے جا ہڑکے پھیر لڑا یا توں
تیری ماں تے باپ دے وچہ وہڑے کوئی آن کمذات پنجایا توں
مندا بولیا سو گھریں بیٹھیاں نوں منع کیتا نہ مول ہٹایا توں
وارث صاف نہ اندروں مول ہویں باہروں پیا شان وہایا توں

ایضاً

بھلا آکھ کی سہتیئے نیک پاک جیہڑے پیدے تے پڑھن نماز آئی
ٹھر بار تیرا سی کون کوئی جاپے لدکے گمروں جہاز آئی!
سانوں خاطر تلے نہ لیاونی ایں ویکھو جوگیڑے نوں کرکے ناز آئی
گلاں تیریاں جاندا جگ ہیر مینوں کہیں زبان دراز آئی
اگے چپ چپاتڑی بیٹھدی سیں اج گج کر ٹلک آواز آئی
نڈھے موہنی تے چھوٹے دوہنی ایں اجے تیک نہ عشق تھیں باز آئی
وچہ بیلیاں آپ خوار ہوئی گنڈی نیت بنا کے ساز آئی
وارث شاہ جوانی دی عمر گذری اجے طبع نہ حرص توں باز آئی

کلام ہیر با سہتی

ایس فقر دیناں کی ویر چایوئی دھل جاوسیں تدھ ہیں وسنائیں
تیرے کوار نوں خوار سنسار کرساں ایس جوگیدا کجھ نہ گھسنائیں
ٹھوٹا بھین فقیر انوں مارتی ایں اگے ریدے آکھ کی دسنائیں
نال چوہڑیدے کھتری گھلن لگا وارث شاہ پھر ملک ہسنائیں

کلام سہتی با ہیر

تیرے جیہیاں لکھ پڑھائیاں میں لتے اڈائیاں نال انگوٹھیاندے
جوں حمائتی کھوتڑی لت مارے بھورتا ز نانوں اتے بوٹھیاندے
تینوں ستھ کامل ولی غوث دسے بہنوں ٹھگدے بھیس جھوٹھیاندے
ساڈے کھونسڑے نوں نہیں یاد چوہڑے کھاویں ڈھیر لائے آن ٹھوٹھیاندے

ایہہ بھت ملنگ بیں مست ایدوں آہد مکرتے ٹکڑیاں جو کھاندے | وارثشاہ میاں نال چاڑ بانلے لگ بیکئے چوہراں کھوتیاں دے

کلام ہیر با سہتی

ایہہ مست فقیر نہ چھیڑ کڑیئے کوئی وڈا فساد گل پاسیانی | ملسے جان بکھیڑے اُجڑ جان ملپے تدھ کُڑی دا کجھ نہ جا بیانی
بہت اپنے گورو نوں یاد کرداست اوسنوں عرش تا سیانی | احمد شاہ اندغیب تیں آن پہنچا رب رکھ چنڈیالے نوں جا لیبانی
تمر لنگ تے کیتی فقیر کرپا ہیہاں ست دیا سیجانی | سکندر شاہ دجاں فقر سے پیر پکڑے قلعہ وند دا فتح کراسیانی
پیر پکڑ فقیر دے سہی رانی ناہیں ایسدی آہ پے جا سیانی | وارثشاہ جس کیدا برا کیتا جا گور اندر پچھوتا سیانی

کلام سہتی با ہیر

اکے مرا نگی ہیں اکے ایسی ملاں اکے بھابیے تدھ مرلساں نی | رووان مار دھائیں بھائی آوندیتے خواہ مخواہ کٹائساں نی
چاک ریک لائی تینوں بے بھائی گلاں پچھلیاں آکھ سنائساں نی | اُتے ماریں توں اتے ہیٹھ جوگی ایہا گگڑی چا دچھائساں نی
ستیا دھسر یہاں جوگاہ کیتا کوئی وڈا اپھنڈ پوائسانی | ران تائیں جاں گھوں کڈھاں تینوں تے مراد بلوچ ہندائساں نی
چیہڑے چوچے تے بولیاں لاونی ایں بیرے جیونیاں پکھائی نی | مرالیں دا ودھ سکرا کے تیرا ایسے ٹھوٹھے دیاں ولائساں نی
ہیرے رکھ توں اپنی جمع خاطر تیری رات نوں بھنگ لہائساں نی | گناہاں اتے مرائساں گگوں پکڑ کے کھرون کڈھائساں نی
کوئی وان شطور نگراجوڑ کے تے تساں دوہاں نوں اج لڑائساں نی | وارثشاہ سکائیکے بید تیتوں تیرے لنگ سب چھوڑ کرائساں نی

کلام ہیر با سہتی

ہوتن بھیڈ ڈے پنڈ سے مار دیوں اُجڑ جاسے جہان تے جگ سارا | ہتھوں جو آندی جل جے سٹ وچن کیکر کھیتے پوہ تے مانگی سارا
بیترے بھائی دی بھین نوں کھڑے جوگی ہتھ لائے مینوں کوئی ہو گارا | بیری بھنگ جھاٹے اودی ٹنگ بھناں پیالی مار شکن اوہدا دکھی سارا
میتوں چھیڑ کے تدھ نوں کیہ لبھدا آکو ایئے پالیئی کہیا آٹا | سردں کوہ کے جوتیاں تیریاں نوں کراں نال پیزار دے خوب جھاڑا
پیریں کیمر ہنکار دے نال لڈی تیریاں کرساں ویکھے جگ سارا | وارثشاہ پناہ منگ رب کولوں ننگی ہو کیتو پٹھا غرور بھارا

کلام سہتی با ہیر

بجلی پو چھلا گھت سکے وچ نیناں زلفاں کنڈلاں وا بناونی ایں | واہ پٹیاں مکھ پلیا زلفاں چھلے گھت کے رنگ بناونی ایں
زیور عاشقاں نوں دکھلاونی ایں نت وہیڑیدیو چہ چھنکاونی ایں | پانکی بہب بہی چولی بافتے دی لتے تہریاں ایاں لاونی ایں
ٹھوڈی گلہہ تے پائیکے خال خونی راہ جاندے سر گمہ پہاونی ایں | کنہاں نخریاں نال بھرماونی ایں اکھیں پا سرمہ مٹکاونی ایں
بیترہ چوڑا پائیکے پٹ والا کنجاں گھت کے لاونا لاونی ایں | مل وٹنا او ہر ٹلوندا سرڑ بدا زری باولے پٹ ہنڈاونی ایں

نال حسن گمان دے پلنگ بہہ کے حور پری دی بھین سداوندی این
مہندی لا ہتھیں پہن زری زیور سوہنی مُرغ دی شان گواوندی این
سرمہ بیں خوباندے ترنجناں دی خاطر تلے نہ کسے نوں لیاوندی این
پر ایس ہی بھیں ہاں گھٹ تینوں جیتوں آپنوں چھیل سداوندی این
ناڈھو شاہ دی ملہ ہو پلنگ بہے سانگ جیو دچہ توں نہ کھاوندی این
جو تک پائیکے سر اتے تہر والا نتاں یار نوں پئی دکھاوندی این
تینوں سمجھ نہ آوسی کجھ ہیرے جیہا کہتی تے چغلیاں لاوندی این
ستے جوگیدی مارکے مچھ کنڈھوں جیندیاں چانڈھاں پئی دکھاوندی این
تیرا یاد آیا سائیں نہ بھاوے اتے ہور کی موہنوں اکھاوندی این
تیرے نال اوہ کراں گی ٹک دیکھے جیہے ہتھے ٹوتیاں لاوندی این

نواں دیس تے ویس بناوندی این لٹیں پھیریاں تے گھماوندی این
پھیریں نال جوانے کریں چاوڑ لاڈ نال گھنے چھنکاوندی این
دیکھ ہور ناں تک چڑھاوندی این بیٹھی پلنگ تے ٹوٹیاں لاوندی این
ساڈے چین سر پیہ ٹھلیاندے سانول جوہڑی پئی نظر نہ آوندی این
نال جوگیڑے دے توں تاں رل گئی این اکھیں تیر پا نال بھرماوندی این
اکھیں پا سرمہ مٹکاوندی این مترپان دینال بھراوندی این
تیرا کم نہ کوئی دکاڈیلے اینویں جوگیڑی ٹنگ بھناوندی این
سیبے اڈدے پڑدے پار مٹیں اینویں شتیاں پئی جگاوندی این
دیکھ جوگی نوں مار کھدیڑ کڈھوں کیہیں اوستوں آن چھیڑاوندی این
ایس گل دچ چوں کڈھ بیٹھا کی وارث شاہ دا مغز کھپاوندی این

کلام ہیر با سہتی

بھلا کوا میتے سانگ کیوں بلاوندی این پچھے ہوکھ کیوں پئی بناوندی این
لگی دس تاں کھوہ وچہ پاوندی این سڑے کا تکنوں ٹوتیاں لاوندی این
ایڈی ٹھک دیناں کیوں گل کرسیں سیسے نال نکاح پڑھاوندی این

بھلا جوگی نوں پئی بھراوندی این اتے جیبھ کیوں پئی ہلاوندی این
کاہی جوگی توں گُٹ پٹاوندی این اتے ٹنگ گھڑے بھنواوندی این
وارث شاہ دے نال اٹھ جا وصل کیہاں پئی بجھارتاں پاوندی این

گرفتن سہتی جوگی را

سہتی سنے لونڈی ہتھ پکڑ ہولی جیندیاں چھڑیندیاں چاولینوں
پھیر سہیلیاں توڑ کے بھنگ جھاڑی ڈھاہ لیا نے سوہنے تناولینوں
اندروں پلنگ توں ہیر پکار کیتی کیوں ماریوجے کھنڈ پانولے نوں
گھر دی گھرڑی ناؤں بکواد کیتا انہاں تکیا ای اس لانولے نوں

گرد آن ہویاں وانگ جوگیاں دے ڈھاہ گھتیو نے اس راٹھوے نوں
اندر واڑ کے ہیر نوں مار کڈھایا پر گھیتیا نے لٹ باولے نوں
انہاں لُٹ کُٹ مار تباہ کیتا جویں اکلی سُٹے چاولے نوں
وارث شاہ میاں نال جھبیاں دے کڈھ کیتو نے اوس رم تاولینوں

زدن سہتی جوگی را

دوہاں دوٹ لنگوٹڑے پکڑ لیٹے کارے جیکہ لوٹڑیاں ہنیاندے
نکل جھٹ کیتا سہتی راوے تے پاسے جینوں سو نال کوہیاندے

ماہڑا پا جیداں وچہ گھوک پیاں گھیکے بکے لوٹو تے ٹو ہنیاندے
جٹ مار دھانیاں پھٹ ہویا سر پھیلنے نال دو ہنیاندے

نواب حسین خاں نال لڑیا جویں او سمند وچہ چوہنیاں دے
وارث شاہ فقیر حیران ہویا لشکر جھل پیٹے نی جھاگے توہنیاں دے

مقولہ شاعر

رانجھا کھائکے مار پھر گرم ہویا مار دماریا بھوت تھُو دینے
کمر بنھ کے پیر نوں یاد کیتا لائی تھاپنا ملک حضور دینے
جدوں نال ٹھکو رمے گرم کیتا دِتا دھڑا گھاہ نا سُوہ دینے
ڈٹھو پریاں دیاں خم ماریائی آدم فرشتے بیت معمور دینے
ڈیرا بخشیدا مار کے لٹ لیا فتح پائی پٹھان قصور دینے
وارثشاہ جاں اندروں گرم ہویا لاٹاں چھٹیاں تا تنور دینے

زدن جوگی سہتی کنیزک را

دوہویں مار سواریاں راودے سُو پنج ست پھوڑیاں لایاں سُو
نالے توڑ چھچھوڑ کے پکڑ گُتوں دوہویں دہڑ ہیہ پوچہ پھوایا سُو
کھوہ چُونڈیاں گلھیاں تے مار ہڈاں دودھوں دے مدھ چُتانیاں سُو
کنگھا تک ڈھو ستے پکڑ ٹرکوں دوہویں باندریاں واگ نچائیاں سُو
کوڈ حج جیہی ہیں یا نہ مُول آئے لیکاں جوگی نوں ہور کوائیاں سُو
گُتاں پکڑ کے مار خراب کردا موراں لجن کے لال کرایاں سُو
واگ ڈھولکے چلیر دیاں کھچ تیاں پھر واگ چنگ گڈیاں سُو
جھاڑ چھڈ قلندراں گھول ہوندا سوٹے پا ٹھیکے خوب نچائیاں سُو
بہت ایس رچھ چھیٹاں نوں ٹھاکیا یئی ٹلی تاں جاں سنتر لاہیاں سُو
وارثشاہ رب دے واسطے بند کریں پیر دتیاں بہت دوہائیاں سُو

فریاد کردن سہتی وکنیزک وجمع شدن زناں برائے حمایت سہتی

اُہناں چھڈیاں حال پکار کیتی پنج ست مشٹنڈیاں آگئیاں
لتاں مار کے دھک کے رکھ اگے گھروں کڈھ کے تاک چڑھا گئیاں
واگ لشکراں آن کے گرد ہویاں فتح پا کے قلعہ چھڈا گئیاں
باز توڑ کے ٹھمیں نوں لا پہوسے معشوق دی دید ہٹا گئیاں
اگے ویر سی نواں ہی پھیر ہویا ویکھ پھڑ کدے تیل پا گئیاں
مُنوبیار تیغ کر کڈھ چھڈ دا جوگی نوں واعدا پا گئیاں
جوگی مست حیران ہو دنگ رہیا کیہا جادوڑا گھول پا گئیاں
رانجھا رووندا اتے گرلاوندا سی تینوں کم کنھیں ایہہ کرا گئیاں
واگ کابلی کتیاں گرد ہویاں دوہو علی الحساب لگا گئیاں
دھکے دے کے سٹ پلٹے آسنوں ہوڑا بڑا مغضوب بہا گئیاں
نال افترے باڈھے پا مٹھیا بابوں پکڑ کے رناں اٹھا گئیاں
لے چریں وچھُنڑے کھو ہیوتے دُوتی اگ نے اگ لگا گئیاں
جھٹریاں راتاں دا خوف رنجیشر نوں موئی رات رانجھیٹے تے آگئیاں
گھروں کڈھ اروڑی تے سٹیا نے کڈھ جنتوں دوزخے پا گئیاں
اگے ٹھوٹھے نوں جھوردا خفا ہوندا اتوں ہور بپا رنا گئیاں
وارثشاہ میاں ڈاڈھا رہیا پریاں جن فرشتے نوں لا گئیاں

مقولہ شاعر

گھروں کڈھیا عقل شعور گیا آدم جنتوں کڈھ حیران کیتا
شداد بہشت تھیں رہیا باہر نمرود مچھر پریشان کیتا
جیہڑے عقل سن یار دے ویکھنے دے سبھ کھوہ کے چا نادان کیتا
سجدے واسطے عرش توں لے دھکے جویں رب نے رد شیطان کیتا
جوگی عاشق عشق دیاں شاہدیاں دا اک پلک دے وچ حیران کیتا
وارثشاہ حیران ہو رہیا جوگی جویں نوح حیران طوفان کیتا

کلام جوگی بدل خود

ہیر چپ بیٹھی اسیں کٹ کڈھے ساڈا داہ پیا نال ڈھو ریاندے
ایتھے گل کوچجدی آن وچی جوگ لیاسی نال ٹھکو ریاں دے
اک دن گئی دو جا دھن گیا۔ لوک ماردے نال ہنو ریاں دے
اساں خبر منگیا انہاں ویر کیتا مینوں ماریا نال ہنویاں دے

اوہ ویلڑا ہتھ نہ آوندلے لوک دے پہے لکھ ڈھنڈو ریاندے
شرم رنجھوں ہے میںوں دے بدلے گڑیاں ماریا نال پھوڑیاندے
دھیاں واچیاں دیاں رناں ڈاہلیاں دیاں لیکر ہتھ آون نال زوریاندے
وارث ڈاہڈیاں دا سوست وہیں ہاڑے رب اگے مکر وریاندے

پریشان شدن جوگی

ڈھیواں ہو بجدار دمیکے آہ مائے دتا ییلی کے یاد وچھوڑیو کیوں
کوئی اساں تقصیر وڈا گناہ ہویا ساتھ فضل دا اللہ کے موڑیو کیوں

میرا رہے جہازسی آن لگا۔ تیتے لاکے پھیر ترٹ بوڑیو کیوں
وارثشاہ عبادتاں چھڈ کے تے دل نال شیطان دے جوڑیو کیوں

ایضاً

گھر دل کڈھیا بہت حیران ہو یار یا پھیر ییں اسیں گھر کدوں وڑساں
پچھے گھر رہیا ہیرے بھایا ندا بابجھ یاراں کی کھیڑیاں نال لڑساں
سب شرم رب رسول مقبول تائیں بیتے لادی تاں کسے گھاٹ اڑساں
مدد پیر دی ہیر جے آن ملے نال سنگ دے رل کے جھنگ وڑساں

مشہور رساں ہیر لوں لین آیا مرکا سکھناں وطن نوں کی گھر ساں
پلے دم ناہیں دیاں حاکمانیوں لواں محالے جو ترے چاچڑ ساں
اکے بیٹھ کنارے بیں چلہ کٹاں پڑہاں سفیاں تے ذکر حق کرساں
من وچہ تو ہیں اتے نام تیرا وارثشاہ وادرد دن رات پڑھساں

مقولہ شاعر

جوگی مرد مرد سر چڑدا لے متھے لکیتاں قلماں اڈتیاں نی!
جتھے شعنہ بولی شوکون ناگ کالے بگھیاڑ چھتن تے جلیاں نی!
ہیر ہیر کردا فاروز ار روندا سانگاں سینے فراق دیاں ہلیاں نی!
چلہ کٹ کے پڑھاں کلام ڈاہڈی بھیڑاں وچیاں آن اڈیاں نی
آہیں ماردا حال پکار کردا کرے کمبتاں لل وللیاں نی

مینوں رب بابجھوں ناہیں تانگہ کائی سب ڈونڈیاں غولنے پیانی
ساڈے ملک تے دیس دی سانجھ مکی ساڈیاں قسمتاں جنگلیں چلیانی
جیکر ہیر آوے ہتھ ایس ویلے تدوں ہو نگیاں گلاں سولیاں نی
کیتیاں محنتاں عاشقاں دکھ جھا کے راتاں جاندیاں ہن اکیلیانی
وارثشاہ محبوب دی کارن اساں اپڈ چھینتاں جھیلیاں نی

بددعا دادن جوگی

رانجھا بہت بددعایاں دیوندا سی سہتی رن سانوں برا ماریائی
مدد کرن جے آن کے پیر پنجے بدلہ لواں ییں دعا پکاریائی!

ساڈا اوس تہ چلدا اک رتی۔ نال عاجزاں قہر گذاریائی
ٹھک ٹھٹ کے انت نوں ہار رہیا ماہیوں اتے ودو ہاریائی

ایس ہیر دے واسطے لے توبے گھر وسدا اساں اُجاڑیا ئی
بھابی بھابیاں نال چا ویر پایا - اساں وطن تے دیس وسا یائی
گل پا کے مندراں پائیاں ایس عشق نقیں جیونہ ہارایائی
وارث شاہ مینوں ملے ہیر جٹی ایہو جیو وچ سخن وچا پایائی

کلام رانجھا بدل خود

کرامات نگا سکے سحر بھیجے کاں جڑھعاں پکیڑیا ندیا ملم ہوا پٹ سٹاں
نال فوج نا ہیں پکڑ کولیا ئیوں ہتھ پیر تے نک کن وڈھ سٹاں
کتی ہاتھ آوے ہے بگڑ چور نتوں وانگ ٹانڈی پڑی چھٹ ٹاں
ہووے پار سمندروں ہیر جٹی بکاں نال سمندر نوں جھٹ سٹاں
جیکر ہیر ملے نا ئیں جیونا ہاں نہیں تے جگر دا خون الٹ سٹاں
نو جیدار تائیں دیاں پھوک اگاں کر ملک نوں چوڑ چوپٹ سٹاں
الم ترکیب تہار پابعج پڑھکے نیش وہندیاں پلکوچہ الٹ سٹاں
پنج پیر جے باہو ملن آن مینوں دُکھ درد فقیر دے کٹ سٹاں
حکم ہیدیناں ین کال چھیا مگر لگ کے دوت نوں چٹ سٹاں
وارث شاہ معشوق جے ملے خلوت سب جیو دے دُکھ میں کٹ سٹاں

رفتن جوگی بطرف کالا باغ

دل فکر نے گھیریا بند ہویا رانجھا چپ غوطے مکھ کھا بیٹھا
اکلیں بیٹھ کے ریلا دھیان کیتا چاروں طرف ہی دھونیاں لا بیٹھا
اساں کجھ کیتا رب سچ کرسی ایہہ آکھ کے ڈیرہ جگا بیٹھا
ایہہ کم کسی اہل تپیشر انداستیاں کلاں نوں اُٹھ جگا بیٹھا
کوسنہ لا بیکے سالس چڑھا دواکے کوئی وڈا ہنت ہے آ بیٹھا
ہتھ سمرنا گل وچ پا مالا سارے انگ بھبوت رما بیٹھا
لال اکھیاں بھکھڑیا اوس سمندرانے حرص توں دیوں بھلا بیٹھا
ہتھوں ہو پنج دھواں سرچا مٹیاں کالے باغ وچ ڈیرہ مچا بیٹھا
وٹ مار کے چاروں ہی طرف کچی اوتے دلگن خوب بنا بیٹھا
بھڑکی اگ جاں تاونی تا کیتا عشق منک دیاچ کے جا بیٹھا
جدوں اگ نے دھپ دا تا پایا تدوں چھال دل جھوپڑی لا بیٹھا
وچ سنگھنی چھاں دے لاٹاں وانگ بڑے پتیاں آ بیٹھا
چھاں سنگھنی تک کے شت بھورا دونگ عہدیاں ڈھا سنالا بیٹھا
وارث شاہ اُس وقت نوں جھور دا ئے جس دلبر دے اکھیاں لا بیٹھا

نشستن جوگی در مراقبہ

رانجھا دل تجویز بنا کے تے وانگ سادھواں چپت بنا رہیا
کدی نک تپ ثناتت پون پنکھی سدا ورت نمی جٹ لا رہیا
کدی اردتپ سائی تپ کرا تس نوں کدی جوگ جگتی لا رہیا
کدی ناگیا نوانگ الکھ بولے ڈنڈے سُتھریاں وانگ وجا رہیا
کدی مست مجذوب ہو سُتھرا الف سیاہ سیتے آ ہتے لا رہیا
وارث شاہ ہے یاد دائم اُسنوں احمد نام دا ورد پکا رہیا

ایضاً

بیٹھ اکھیاں رکھیاں بندگی تے جلیاں چلے وچ ہو رہیا
دسویں دوار نے سالس چڑھا کے تے کدی وانگ سادھ دکھو رہیا
کرے عاجزی وچ مراقبے دے دل داتھ خدا نے رو رہیا
خالق گت کے ذکر تے فکر دیاں میلاں دل دیاں میاں دھو رہیا

وچہ یاد خدا دی محو رہندا کدی بیٹھ رہیا کدی سو رہیا
پیراں آن زبان بخش حکم کیتا بچہ جاہ تیرا کم ہو رہیا
رانجھا خوشی ہویا بہت دلے اندر گھوڑا یار دا ویل ہن ہو رہیا
نیوں کی کرم کرو دھدے ارد تپ وچہ کدی موم سر بیہ وچہ چھو رہیا
آواز آیا بچہ رانجھیا اٹھ تیرا صبح مقابلہ ہو رہیا
وارثشاہ منہ فکر دا مشکلاں دا جو کجھ ہونا سی سوئی ہو رہیا

سیر نمودن سہتیاں ہیر بروز جمعہ در باغ

روز جمعہ دے ترنجناں دور کیتی ٹرپئے لنک لک بیلیاں دے
دھمکا پے گئی تے دھرتی ہلی چھٹے پاسنے گرب گہیلیاں دے
وانگ شاہ پریاں چھنا چھن چھنکن وڈے ترنجن نال سہیلیاں دے
جویں کونجاں دی ڈار آ لہے باغیں پھرن گھوڑے اٹھ سہیلیاں دے
دیکھ جوگی دی تھاں وچہ آوڑیاں دھمکار پے گئی چوڑیلیاں دے
وارثشاہ ہوشناک جوں اٹھ کیند عطر واسطے ہٹ پھلیلیاں دے

خراب نمودن دختران آتش کدہ جوگی را!

دھوآں پھول کے رول کے سٹ ٹھیکر توڑ سہیلیاں بھنگ کھلاریاں نے
دودھ پیالہ کے پوست افیم لکڑ پھول پھال کے پٹیا ڈاریاں نے
جیہا ہو تجہ دکان دا پھول گوڈا باہر سٹیا چھان پساریاں نے
کوئی سیلوا سیلوا مار ماہنگا دیہن دھیریاں تے کلی ماریاں نے
ڈنڈا کونڈا ٹاہینیاں تے ختہ گھت گھت کے لٹیاں رٹیاں نے
صافہ سنگی چمٹا تے کنگا بھنگی نادھ سمرنا دھوپ کھلاریاں نے
دیہن گھڑ کیاں کھلیاں مار سکے تے گھوتا باندڑ نوانگ چاڑیاں نے
وارثشاہ جیوں دلاں پنجاب لٹی تویں جوگیں رسدا جالیاں نے

گریختن دختراں از خوف جوگی

قلعہ دار نوں مورچے تنگ ڈھکے شبخون تے تیار ہو سپجیائی
سبھے نس گئیاں اکے ہی باقی جو سوہنی چیڑی آتے وچیائی
خالی ہو بیٹھی ست ستر ناوز سبھ جہان بہائیاں نجیائی
توں نادو جائے تے کرے نعرے اکھیں لال کرکے مونہوں لجیائی
کھڑ کھڑا ہوئے جوں دھاڑ نوں شینہ چھٹے اٹھ لوٹیاں دمنے گجیائی
ہائے ہائے ماہی منڈے جاہ ناہیں پہری دیکھ ادد ھو نہ لجیائی
ملک الموت عذاب بخش کرے تنگی پردہ کیدا ناہیں کجیائی !
وارثشاہ حساب نوں پہی پکڑی صور حشر دا دیکھ لے وجیائی

کلام قولاں با جوگی

کہڑی آکھیا مار نہ پھاوڑی نے مرجاؤ نگی اہل دیوانیا وے
عزرائیل جاں آن کے بہے کولے نہیں چھڈ دا نالی بہانیاں وے
تیرا بھید نہ کسے کول دساں میتاں قسم قرآن دی کھانیاں وے
جیہڑا ادسنوں دیس سیہوڑا اوں تیرا آکھیا گھن لیجانیاں وے
تیرے واسطے اوس دی کراں منت جا ہیر لگے ٹٹیاں نیاں وے
لکھے بھاوڑی یا وڑی مراں جانوں سکو نیں میاں ستانیاں وے
تیری ڈیل ہے دیو دی آہیں پریاں اک لت لگی مرجانیاں وے
ہیر نام اسدا جیہڑی تدھ بیلن اسیں حال تیں نہیں ہیکانیاں وے
تیرا ہیر نوں دیاں پیغام بیگا قولاں آکھیا میں ہن جانیاں وے
وارثشاہ دی کر یہ مراد حاصل گل خلقدے کم دیانیاں وے

پیغام دادن جوگی قولاں را بطرف ہیر

جا ہیر نوں آکھنا بھلا کیتو سانوں حال تھیں چا بے حال کیتو
جھنڈا بیاہ سفید سی عشق والا اوہ کفت مجیٹھ تم لال کیتو
طِلا کُندن اک دا تا مُو دیکھے چا اندروں باہروں لال کیتو
چا ہڑ ھدے بہا لیوئی کھیڑیاں نوں بیر طرفیاں تے مہینوال کیتو
کر کے لوک دکھاوڑا ویاہ والا ڈولی چڑھن لگی حال حال کیتو
بھلے چوہدری دا پُت چاک کیتو چا جگ۔ اُتے مہینوال کیتو
ساڈھ یا لی کنگال بے حال کر کے حال فال تھیں چا بے حال کیتو
نہوں لا کے مکھ چھپا یائی نال کھیڑیاں دے اشتعال کیتو
اساں عاجزاں نوں ترسا یائی وچہ جگدے چا پائمال کیتو
رات دن پئے دعائیاں دیوناں ہاں مینوں عشق دے وچہ نڈھال کیتو
والنازعات غرقاً داب پڑھ کے اذا زلزلت چا کدی فال کیتو
دینا بیگدے ۔ مگر جو پئے خلجی ڈیرا لُٹ کے چا گت سنگال کیتو
احمد شاہ وانگوں میرے ڈیر پیکے پٹ ٹھڈ کے چا کدا تال کیتو
فتح آباد چا دتوئی کھیڑیاں نوں بھاہ دا کجھیدے ویہڑوال کیتو
چھڈ ٹھیٹ سیال نے مہیں ماہی وچہ کھیڑیاں دے آن جال کیتو
نادر شاہ توں ہند پنجاب دھڑکے میرے یا بلا ندھ بھونچال کیتو
تندوں سنگھرزُں پٹے کر چاندی ایں جدوں اساں دیاں وصال کیتو
جال ہین گیا دھڑکے سہتی نال رل کے پھڑ کے چور وانگوں بیر حال کیتو
تیرے باب درگاہ تھیں ٹلے بدلہ چھپا ظلمے تدھ میں نال کیتو
دل تو اپنا ذوق تے شوق سیتی وارث شاہ فقیر نہال کیتو

رسانیدن قولاں پیغام جوگی را بہ ہیر

کُڑی اپنا آپ چھڈ اٹھی تیر غضب دے جیو وچہ کسیائی
چھڈ ننگ ناموس فقیر ہو یا رہے ڈھونڈ اکدی نہ ہٹیائی
گھروں مار کے ٹھیلیاں کڈھیائی جا کا لڑے باغ وچہ دسیائی
کھیڈن لگی ساں نال سہیلیاں دے مینوں اپنا بھید اس دسیائی
اسیج آن کے ہیر دے کول بہہ کے حال جوگیدا کھول کے دسیائی
ایس عشق دی اگ نے ساڑ دتا کرڑا آہردا اوس تے وسیائی
ایس حسن کمان نوں ہتھ پھڑ کے آ نہردا تیر کیوں کسیائی!
وارث شاہ دن رات دے مینہ وانگوں نیر لوسدے نیناں دو سیائی

کلام ہیر با قولاں

کُڑ ھیئے دیکھ تا انجھیٹے نے کچ کیتا بھید جیو دا کھول لیا ریائی
رسم ایس جہان دی چُپ رہنا موہوں بولیا سو اوہ ماریائی
عاشق ہو جیس عشق اظہار کیتا اُہنوں عشق میدان وچہ چھاڑیائی
یوسف بول کے باپ نوں خواب سیتی اُونہوں کھوہ دے وچہ تاریائی
منصور نے عشق ابیت دتا اونہوں حضرت سُولی اُتے چاہڑیائی
طوطا بول کے پنجرے قید ہویا اوس بول کے اگن سواریائی
تم با نئی جان شمس تبریز کھیا اوہدا کھلے دا چم اُتاریائی!
وارث شاہ قارون نے دولت بیٹھ زمین دے چا نگھاریائی

کلام قولاں با ہیر

چاک ہو کے کھڑیاں چار دا سی جدوں اوسدا جی تنگ کھیا سی
اُسدی نظر دے سامنے کھیڑی دی سیر باغ او ہدے شہد دسیا سی

آسلا ہوئے وو دہڑی ہو بیٹھی تدوں جاکے جوگ وچہ دھیاسی
مار موہلیاں نال حیران کیتا تدوں کا لڑے باغ وچہ نسیاسی
ڈولی چڑھی تاں یارتوں چھپ گئیں تدوں ملک سارا تینوں ہسیاسی
جدوں زوح اخراج کیتا تدوں جا قلبوت وچہ دھسیاسی

آیا ہو فقیر تاں لڑی ہتی گرد آہر دا اوس تے دسیاسی
پچھا دیہہ نہ ماریا جائیگا نی بھیت عشق دا عاشقاں دسیاسی
جدوں شیں نے گوچہ آحکم کیتا تنگ تو بر نقر تے کسیاسی
جھیڑے نیویں سوچا حضور ہوئے وارث شاہ نوں ہیر نے دسیاسی

کلام ہیر با قولاں

ہیر آکھدی سمجھ توں گل کرئیے رانجھے یار نے کیڈا فساد کیتا
چالا دس کے کھیڈ شطرنج والا رانجھے اپنا شاہ برباد کیتا
اگے بھید دا اک وجود آہا ہن رانجھے نے اہل اولاد کیتا

رناں اگے چا بھید کھلایا سی۔ نر دعشق دی نوں چا مار کیتا
جیہڑا مرغ سی بھید دی قید والا اہدی توڑ کے ڈوڈ آزاد کیتا
وارث ہو یا کی رانجھے دی عقل نوں جی جنہیں داد نوں چا بیداد کیتا

کلام قولاں با ہیر

رانجھا وانگ ایاں شہر بیاندے جدا ہو کے پنڈ تھیں باہر رہیا
توں کھیڑیاں دی نی چودھرانی رانجھا رو کے ٹکراں مار رہیا
اوہنوں وطن نہ ملے تیں ستر ملنے تھک ٹٹ کے انت نوں ہار رہیا
شکر گنج مسعود مودود وانگوں اوتھاں نفس تے حرص نوں مار رہیا
جیہڑا اوجنا ڈھول سی درج رہیا اجے شرم دیناں پیار رہیا

اینناں ہیریاں جٹ نوں قتل کیتا چاک ہو کے کھولیاں چار رہیا
انت کن پڑوا فقیر ہو یا گھت مندراں وچہ اجاڑ رہیا
تینوں چا کدی آکھدا ملک سارا اوہیں اوسنوں ہتا مار رہیا
بیتھا نال توکلے ٹھیل بیڑا اسکے وچہ ڈبا اکے پار رہیا
وارث ننگ ناموس نہ رہے اوتھے جتھے عشق دا نگت بازار رہیا

کلام ہیر با قولاں

عاقی ہو بیٹھے اسیں جوگیڑتیں جاہ لائے زور بہ لا دنائیں
شعر مرا کھیاندے وچہ پادنائیں اتے بڑا اپھنڈ مچادنائیں
ترح دیکھے یار پیارڑے نیوں سیلا ڈ تھے دیناں لڑادنائیں
رانجھے کن پڑوا کے جوگ لیا اساں جنے جوگ تے لاونائیں

اسیں حسن دے ہو مغرور بیٹھے چار چشم دا کھٹک لڑاونائیں
لکھ زور توں لاجے لاونائیں اساں یدھ کیا با مجھ نہ آونائیں
بیتا بوج بیٹھا بیدا وانگ نصر ہونے لنک نراوسی ٹھاونائیں
وارث شاہ اوہ باغ وچہ جا بیٹھا اساں ملی باغ دا پاونائیں

کلام قولاں با ہیر

عاقی ہو کے کھیڑیاں وچہ وڑئیں عاشق مندی وارثے چھٹیئے نی
جیہڑا دیکھ مکھ نہال ہووے کیہے قتل نہ بان پٹیئے نی!
جھلے جھول کٹیئے تینوں تینوں ہو وندی ات نال بے لیکھوں کٹیئے نی

اکچا انت نوں دیونا ہووے جسنوں جھکا اوس دا کاسنوں پٹیئے نی
ایہہ عاشق دیل انگوٹھی لے بیٹھیاں لانہ ایہنوں پٹیئے نی
ایہہ جوبنات نہ ہوونائیں پیر یار دے دھو کے چٹیئے نی

لیکے سٹھ سہیلیاں وچہ بیلے نوں تاں دہاوندی کیں نٹھ ڈٹھیئے نی
دعوی انہیں تے وکھڑیاں ہولڑیئے پتر مار کے آپ نہ ہٹیئے نی!
جنہاں کونت بھلایا چھیڑ ٹلنے لکھ مولیاں مہندیاں گھتیئے نی!
مٹھی چاٹ لگا کے طوطڑیئوں پچھوں کینکر ہوڑنہ سٹیئے نی!
پچھانہ دیکے پیچھے عاشقانوں جو کجھ جان نے پتے سو کیٹے نی
اُٹھے بہروسا یئے نہ صاحب کدی ہو تس دی اکھ پرتیئے نی
اُٹھ ٹھوگی تے جا ئیکے ہو حاضر ایسے کم وچہ ڈھل نہ گھتیئے نی
وارثشاہ کی کھائیگے کھیڈ رُڈھوں جیدا کھائیے اوسدا کیتیئے نی

خوشامد کردن ہیر سہتی را

جوئیں مرشداں پاس جا ڈگن طالب توئیں سہتی لے ہیر پھیرے
بخشے نت گناہ خدا سچا بندے لکھ گناہ دے پھرن بیڑے
توبہ تائب بھتو جیدی کراں پی پی باجھ تسانیے اسانوں کون پھیرے
کریں سب تقصیر معاف میری پیریں پواں تے متھے نال ہیرے
ہیر کرے ترلے سہتی نہ منتے گھڑی گھڑی اوہ پاوندی پی پیرے
وارثشاہ منا وڑا اساں آندا ساڈی صلح کراوندا نال تیرے

کلام سہتی با ہیر

اساں کیہ دینال نہ کجھ مطلب گل پائیکے خوشی ہاں ہو رہے
غصے نال ابہہ وال پیکان وانگوں ساڈے جسم تے تیر کھلو رہے
جتھے انب دی رسا دا داغ لگے نہیں ہوندا سفید جے دھو رہے
ہیر پیر پکڑے سہتی نہ منے اسیں اپنا آپ دگو رہے
قولاں ہیئے ہار بیتی کتی بارے شرم دے اندریں رو رہے
میرا تدھ دیناں نہ چیو رلدا ہتھ بدھے غلام جے ہو رہے
تیل مٹیاں دیو چہ دے رہے لکھ لکھ میلے اوتھے ڈھو رہے
وارثشاہ نہ سنگ نوں رنگ آوے لکھ سوہڈ یو چہ ڈبو رہے

عاجزانہ کلام ہیر با سہتی

ہیر آن جناب وچہ عرض کیتی نیاز مندانیاں بخش مرغولیاں نی
نہیں جاوسی باغ نوں چھڈ کے اوہ وانگ داسانگ جو ہولیاں نی
سانوں بخش گناہ تقصیر ساڈی ساری جو کجھ تدھ نوں بولیاں پولیاں نی
میرا کم کرمل نے باجھ دماں جو کجھ آکھیں تیں تیری گولیاں نی
میرا یار آیا چل ویکھ آئیے پٹی مار دی سیں تت پولیاں نی
جیہڑا اُنہہ دھ قدیم دا یار میرا جس گھنڈیاں جیو دیاں کھولیاں نی
کیتی سب تقصیر معاف تیری دُونا بول لے جو کجھ بولیاں نی
قولاں ہتھ سینہہ ٹرے اوس گھلے تیر بنا لدیاں اوہ بجھیاں نی
اجنتی بیڑ ونداوڑی بھین میری تیتھوں وار سٹی گھول گھولیاں نی
گھر بار تے مال زر حکم تیرا ایسے تیریاں ڈھانڈیاں کھولیاں نی
جس ذات صفات چوہدر اچھڈی ہیر لواسطے چاریاں کھولیاں نی
وارثشاہ گمان دی نال بیٹھا ہیں بولدا تار وا بولیاں نی

کلام سہتی با ہیر

پیا لعنت دا طوق شیطان دے گل انہوں رب عرش تے چاہڑنا ئیں
اسیں جیوندے میل پکا بیٹھے وت کراں نہ سیونا پاڑنا ئیں!
جھوٹھ بولیا جنہاں پیاج کھادے تنہاں وچہ بہشت نہ واڑنا ئیں
ساڈوں مارے بھیڑا اٹھیا نوں چاہڑ سیج اُتے جنہوں چاہڑنا ئیں

اگے جوگی نوں مار کرایائی ہن ہور کسی پر لتنا پاڑنا ئیں !
غرض واسطے آن کے پوئیں پیریں غرض با جھ کوئی کسے دا یار نا ئیں
گھر بار توں چا جواب دتا ہوسا کھ کے سچ نتار نا ئیں !
تو بتہ تصوحا دی موہوں بولا نگ وڈھ کے گدھے چاہڑنا ئیں
گل سمجھ جہان سب مطلبی اے با جھ مطلبے بانگ پکار نا ہیں
میرے نال نہ وارثشاہ بولی ایویں متے ہو جائے کوئی کار نا ہیں

منت کردن ہیر سہتی را

آ سہتیئے رب دا واسطائی نال بھابیاں دے مٹھا بولئے نی
کم بند ہوئے پردیسیاں دا نال مہر دے گنڈھ نوں کھولئے نی
پرسوار تکی کم ہے سچ بی بی جان گھولیئے تے نہیں ڈولئے نی
جوگی چل منائیے باغ وچوں ہتھ بنھ کے مٹھڑا بولئے نی
چل میرے توں نال بھاگ بھریئے میل کریئے وچھ وچولئے نی
جنہاں راہ خدا دے کم کیتے وچ سرگ دے لین جھوٹے نی
رانجھا ہیر دے نال جے آن میلیں تینوں ملیگا یار مولئے نی
ہوئی پیر وانڈا وڑی شوہدیاں دی زہر شیر دیوچ نہ گھولئے نی
مطلب واسطے شوہدیاں شاہ مرداں وگڑ گیا سی سمجھ ہیجلئے نی
تیرے جیہی ننان ہو میل کرنی جیو جان بھی اوستوں گھولئے نی
جو کجھ ہے کے سو سر تیتے من لے غمی تنادیوں موں نہ ٹڈولئے نی
کویں ہیر تے رانجھے دا میل ہوئے کھنڈ دودھ دیوچ چا گھولئے نی
پیریں پواں تے ست سلام تینوں یار میلئے میل منولئے نی
وارث شاہ توں نال ملا دڑائے گلاں چھوڑ دے آئے بھولئے نی

راضی شدن سہتی با ہیر

جویں صبح دی قضا نماز ہوندی راضی ہو شیطان بھی نچدائے
جویں بال چراغ دنے ہو چھا شاہ خوشی نال نچدائے
جاہ بخشیا سب گناہ تیرا تینوں عشق قدیم توں سچدائے
توں ہیں سہتی دے جیو وچ خوشی ہوئی دل رنداچھلوٹا کچدائے
ٹھاہ ٹھاہ کر کے سہتی ہس پئی چڑھیا زوم سی حسن دے وچدائے
وارثشاہ چل یار منا آیئے ایتھے نواں اکھاڑا پیدائے

مقولہ شاعر

سہتی کھنڈ ملائی دا تھال بھریا چا کپڑے وچ لکایا ئی !
اتے پنج روپے روک رکھے جا فقیر نے پھیرڑا پاٹیا ئی
اساں روحاں بہشتیاں بیٹھیاں نوں مال دوزخیاں تھوں آنیا ئی
ایہہ تاں خاص شیطان دیاں ہین رناں اساں کول سے چا گنایا ئی
سہتی بنھ کے ہتھ سلام کیتا اگوں موڑ جواب نہ آکھیا ئی
توں تاں بہت مغرور نہ ہو ویں ہر گز سانوں مکر شیطان کرایا ئی
جیہا وچہ نماز وسواس غیبوں عزرائیل بنا لے آئیا ئی !
جدوں آو نہاری جوگی تے اوہ ڈٹھی پچھاں اپنا مکھ بھوائیا ئی
طلب مینہ دی وگیا آن جھکھڑ یا رو آ فسری دور ہن آئیا ئی
اشرف پٹھان تے مغل سید سب خاک در خاک سمایا ئی !
بہت منتاں سہتی دیاں دیکھ سکے تے رانجھیا ردا جی بھرایا ئی
عامل چور تے چوہدری جٹ ظالم وارثشاہ نوں رب کھایا ئی

ایضاً

جدوں خلق پیدا کیتی رب سچے بند یاں واسطے کیتے نی سب پیار
قرآن کتاب وچہ ملک ملف اندر زمین آسمان تے چند تارے

بادشاہ سلطان تے خاص دیوان ہو ہندو مومن رنگا رنگ دکھائے ۔ اک سادھ اک سنت اک پیر مرشد اک ہن الکت جو فلک تارے
آپو اپنے پنتھ وچہ آن وڑے سبھو اوسدا انت دھن کرنہارے ۔ رناں چھوکرے جن شیطان رلول گنا گکرڑی بکری اٹھ سارے
ایہا مول فساد دا ہویا پیدا جنہاں سب جگت دے موکہ ہارے ۔ آدم کڈھ بہشت تھیں خوار کیتا ۔ اہناں ٹوانا مثال دی کرن کارے
ایہا کرن فقیر چار اجیاں نوں انہاں راجے تے رانے نے سب مارے ۔ وارث شاہ جو ہنر سب وچہ مرداں لتے مہریاں وچہ نی عیب بھارے

کلام سہتی با ہیر

سہتی آکھیا پیٹ نے خوار کیتا کنک کھا بہشت تھیں کڈھیائی ۔ آئی میل تاں جنتوں ملے دھکے رساں آس امید دا وڈھیائی
آکھے رب فرشتے جو کنک دانہ نہیں کھاونا حکم کر چھڈیائی ۔ ولا تقربا ہذہ الشجرۃ نالے ہور تے سب نوں کڈھیائی!
ایہہ دیکھ شیطان بھی مرد ہویا نام رناں دا بُرا کر چھڈیائی ۔ جان بجھ کے تے نافرمان ہویا رب وچہ درگاہ تھیں رڈیائی
جوگی عمل دی راس نہ پاس تیرے جھنڈا مکر فریب کیوں گڈیائی ۔ سگوں آدم تے حوا نوں خوار کیتا ساتھ اوسدا ایس نہ چھڈیائی
اماں حوا نوں تہمتاں لاونائیں بے ادبیوں منہ کیوں اڈیائی ۔ اساں کیہ دنیاں نہ بُرا کیتا ایویں نام جہان تے وڈھیائی
مکر آیا سی سامنے رانجھے نوں جدوں زہد وچہ جی اسی گڈیائی ۔ نبی اہل عیال ہے سبھ پیاں جیہڑا خاص محرا جنوں سڈیائی
ہُن مرد تے سو تیرے تیویاں نوں منہ جھوٹھڑا کاسنوں ٹڈیائی ۔ مرد چور تے ٹھگ جا ایتھے نی معاملہ بُریدا بریاں نے رڈیائی
حق فرض عورت ادہا دین آیا جنازہ روانہ عقد بن بدھیائی ۔ قرآن وچہ نانکو ارب کہیا جدوں وحی رسول نوں سدیائی
انہاں رناں دا کجھ اعتبار ناہیں مرد آکھدے جھوٹھ منہ اڈیائی ۔ وارث شاہ ایہہ تریمتاں کان رحمت پیدا جنہاں جہان کر چھڈیائی

کلام جوگی با سہتی

عقل لکھیا نے گھٹ عورتاں دی ہور مردنوں دس کی دیہامیانی ۔ رناں دھنسر پال جوگاہ کیتا راجے بھوج نوں دین لگامیاں نی
مر کیب تے نال سلوہنے دے دیکھ رناں نے کیتیاں خامیانی ۔ ایہہ تاں مکر فریب دیاں پتلیاں نی راہ جاندیاں پاندیاں دامیانی
رناں دین نے دُنی دا راہ مارن پتلے مکر فریب حرامیانی ۔ جنہاں نہیں داہڑی نک کن پالے کون پھیریگا تہاندیاں حامیانی
انہاں مکر کیتے نال مرسلاں دے دساں کی تیں ہور خو نامیانی ۔ ناقص عقل تے دین ہے عورتاں دا نبی پاک جیہاں کہیا ہادیانی!
ناہیں عمل تقصیر دی توں واقف گلاں کریں بلند تے سامیانی ۔ جدوں لک تے دم اخیر ہووے تدوں ہندیاں آن سلامیاں نی
مرد ہین جو رکھدے ہیٹھ سدھے سر بیچ چاہڑیا انہا نو کل میانی ۔ وارث شاہ کی کھنڈا انت انہاں جنہاں ویکھ دوبجیاں سلامیانی

کلام سہتی با جوگی

جس مرد نوں شرم نہ ہووے ۔ غیرت اس مرد تھیں چنگیاں تیویانی ۔ رن چیٹہ نہ آن ہے مرد نوں جی نال حسن گمان دے جیویانی
گھر سداہی عورتاں نال سوہندا شرم دند تے ستر دیاں پیویانی ۔ اک حال تھیں ست گھر بار اندر اک ہار سنگار وچہ کھیویانی

نال اپنے حق ہمراہ ہوباں ساتھ اپنے منگ سوہیوباں نی
گھر لگا اعورتاں نال سوہنا جیویں رات اندھیری نوں دیوا بانی
انہاں شرم حیا دی پہن چادر اکھیں نال زمین دی سیوباں نی
نیچے مُنگلیاں دیکھ نہ آپ جہیاں وارث اُچیاں تے اکیوں بانی

کلام جوگی با سہتی

وفادار نہ رن جہان اُتے لا دی شیر کے نک وچ نتھ ناہیں
گدھا نہیں کولد نکھٹ کھوجیہ اتے خسر باندی کائی کتھ ناہیں
جوگی نال نہ رناں دا پھیرے ٹونا۔ روز روز نفیں چرھے اگتھ ناہیں
یاری سوہندی نہیں سوہاگناں نوں لی رنڈی رن نوں سہندی نتھ ناہیں
نامردی وار نہ کسے گاویں لئے گانڈ واندی کائی کتھ ناہیں
بیوفا ٹولا انہاں نیوباندا شرم کرم حیا انتھ ناہیں
بھاویں لکھ روپیا دیئے لا دیئے محل سوہندائی بناں چھت ناہیں
وارثشاہ اوہ آپ ہی کرنہار انہاں بندیاں دے کجھ ہتھ ناہیں

کلام سہتی با جوگی

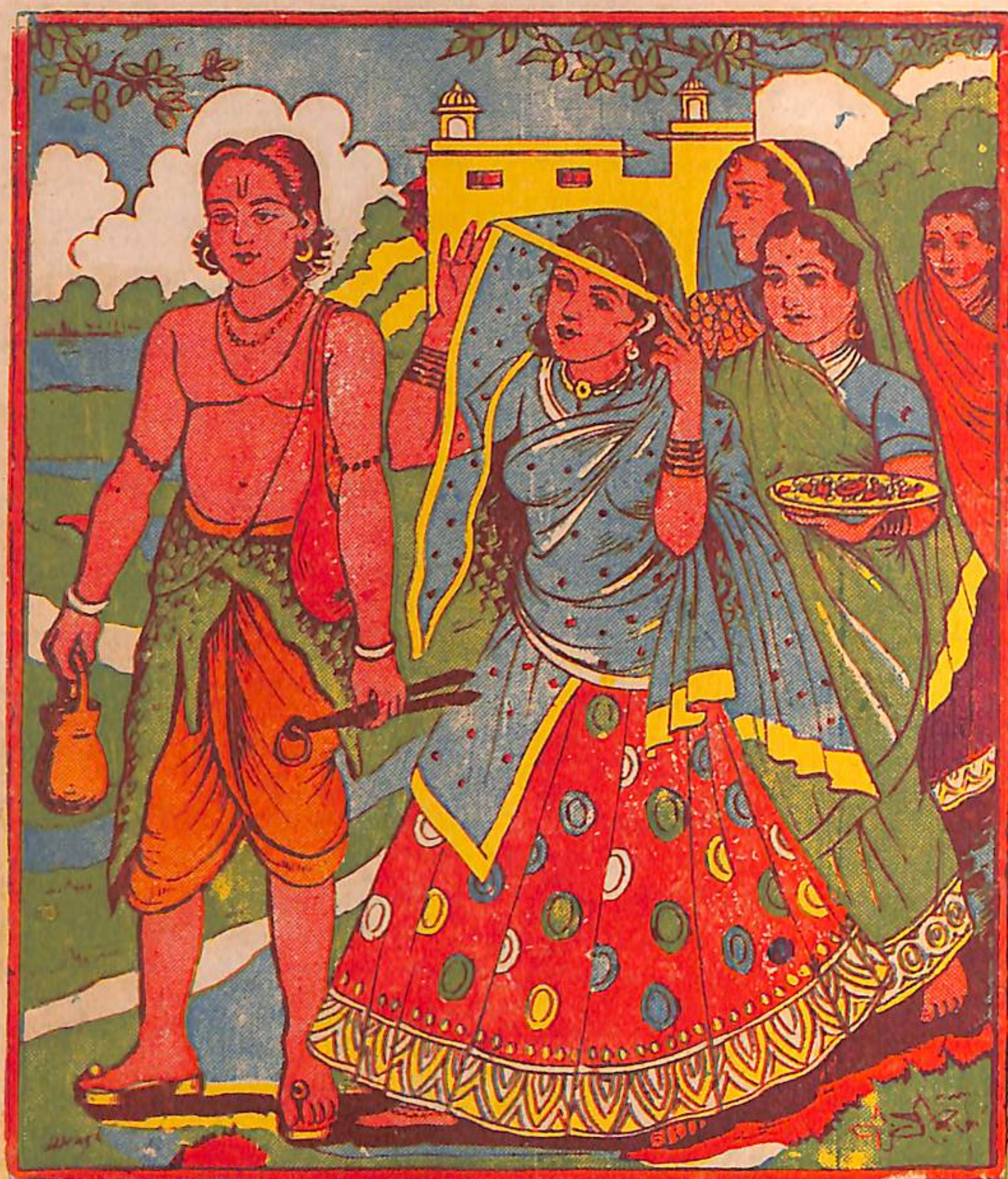
میاں تریمتاں نال دیاہ سوہن اتے مرندے سوہنے دین میاں
جناں جمیوں تنہاں دے نال رکھیں اتے کہیں شیطان دی کھیں میاں
پچھ چرھدیاں نال ایہہ مردوے جی سر صدقہ جان کردین میاں
گھربار دی زیب تے ہین زینت نال تریمتاں ساک تے سین میاں
کیتا رب نے زمیں آسمان پیدا جوڑا چن سورج دن رین میاں
ہویا حکم قرآن دی وچہ نازل کل شے خلقہ نازوجین میاں
ایہہ تریمتاں سیج دیاں وارثی نی اتے دلاندیاں دین نے سین میاں
وارثشاہ ایہہ جوڑنا جوڑ دیلے نے اتے مہریاں بھراندیاں ہین میاں

کلام سہتی با جوگی

تینوں پڑا اُہنکار رہے جو بنے دا خاطر تلے نہ کسینوں لیاونائیں
جنہاں جمیوں تنہاں دے نام وھریں بڑا آپ غوث سداونائیں
ہون تریمتاں نہیں تے جگ مُکے وت کسے نہ جگ تے آونائیں
وانگ مُردیاں دے تیرے دال ہرنے رچھ وانگ بیا نظر آونائیں
اساں چیچیاں گھل سدایوں توں ساتھوں اپنا آپ چھپاونائیں
کرامات تیری اساں ڈھونڈ ڈٹھی ایویں شیخیاں پیا دکھاونائیں
باپ چھڈ کے باغ چوں لڈھ چھڈوں لئے ہورکی مونہوں گنگنھاونائیں
شیطان نستو نگڑے یار تیرے ساہوں مکر فریب کھاونائیں
ننگ فرض تے بہت وودھا پنیماں خصتین نوں پیا پلماونائیں
ایہہ نماز نہ پُھٹی پیغمبراں نوں فرض وتر بجا نہ لیاونائیں
یاد ربدی وچہ نہ مجو ہویوں ایویں خلق نوں گھور کے کھاونائیں
چھڈ بندگی چوراں دا راہ پھڑیا وارثشاہ فقیر سداونائیں

کلام جوگی با سہتی

سچ آکھ رنے کہی دھم پائیا تساں کھوج راجہ تیئیں کٹیا جے
دُھنسر ماریا کھید گھرو گھر ٹیڈے بنے لنگدے اوستوں پٹیا جے
کیرو پانڈواں دے کٹک کئی کھوہنی مارے تساں نے بینہ نکھٹیا جے
امام قتل ہویا کربلا اندر مار دین دا دا تئی سٹیا جے
جو کوئی شرم حیا دا آدمی سنے مال تے جاندے ہٹیا جے
وارثشاہ فقیر تاں نسو آپا چھپا اوسدا کاستوں کھتیا جے

رانجھا کھپری پکڑ گدا چڑھیا
اٹھو خیر گھتو ویہڑے والیو نی !!
پانی بھر دیاں کوار مٹیار کڑیاں
موجاں مانیاں جنھاں کواریاں دیاں !

سنگی دوار ہی دوار وجاوندا اے
ناد پھوک کے پیا ایہڑاوندا اے
ویکھ جوگیڑے نوں کھلی ماریاں نے
ایہہ تناں دا حال بچاریاں نے

الف گ

باغ چھڈ گئے گوپی چند جیہے شداد فرعون دہا گیا
آدم چھڈ بہشت دے باغ نٹھا بھکے وِچ کنک نوں کھا گیا
نمرود شداد جہان اُتے دوزخ اتے بہشت بنا گیا
مال دولتاں حکم تے شان دولت مگھا سروں رنڈ لٹا گیا
اوہ بھی ایس جہان تے رہیا ناہیں جیہڑا آپ خدا کہا گیا
تیرے جیہیاں کیتیاں کئی ہویاں تیتوں چا کی باغ دا آ گیا
وڈا سوہنا حُسن سی یوسفے دا درشن دیوانگ دکھا گیا
نبی خاص حبیب خُدا دا اے امت عاجزی نال بخشا گیا
باغ تساں بھی چھڈ کے جاونا ئیں گئی آ ایتھے پھیرا پا گیا

نوشیرواں چھڈ بغداد ٹُریا اوہ بھی اپنی وار لنگھا گیا
فرعون خدا کہا کے تے موسیٰ نال اسٹنڈ بنا گیا
قارون زراں اکٹھیاں میلکے تے اپنے سر تیتے پنڈا ٹھا گیا
سلیمان سکندروں لاسبھے ستاں بھوئیاں تے حکم چلا گیا
مویا بخت نصر اتنے چاہڑ ڈولا پچھے رہنوں نیر چلا گیا
حضرت صالح شیخ صنعان ہوئے حضرت ذکریا تن چیرا گیا
اوس ایس جہان توں سفر کیتا متھے پھٹک دا تلک لگا گیا
عزرائیل تکبری خوار کیتا متھے پھٹک دا تلک لگا گیا
وارث شاہ اوہ آپ ہی کرنہارا سر بندیاں دے گلہ پا گیا

کلام سہتی با جوگی

پنڈ جھگڑیاں دی کہی کھول بیٹھوں وڈا مسخرا ئیں گنڈ باولاوے
اُتے رکھیا کی ہے نذر تیری مگتے آپنوں بہت ادتا دلاوے
کی روک ہے کا سدا ایہہ باس ماناں وس گناں سوہنیا سا دلاوے

اساں اک رسال ہے بھالی آندی بھلا دس گناں کی ہے را دلاوے
دسے بناں نہ جاپدی ذات تیری جھیڑے باجھ نہ بھوندا چا دلاوے
ہیج نال سب کم نباہ ہوندے - وارث شاہ نہ ہوا و تا دلاوے

کلام جوگی با سہتی

کرامات ہے خودی دا نام رنّے کہیا گھتیوئی آن دسُو ریائی
کریں چادراں جگھڑاں نال ستی اجے تیک انجانا نوں گھوریائی
اُتے پنج پیسے لال روک دھر یو کھنڈ چا دلاں دا نھاں پو ریائی
ربّا عزتاں ذلتاں وس تیرے رکھیں شرم تقصیر تصوریائی

ایس لدھ اولیا فقیر سچے اساں کھوہ وچہ جھوٹ نوں بوڑیائی
فقر آکھن سوئی کجھ رب کرسی ایویں جوگی نوں چا وڈو ریائی !
اگے لوکاں نوں بہت ڈراوندی ایں ہن ایس فقیر نوں گھوریائی
پہلاں قول دلیر یدا بول کے تے وارث شاہ فقیر ہن جھوریائی

کلام سہتی با جوگی

مکر تتراندے انھا بانچھٹا جا چھڑے داند بتا لواں نوں
گھلیا پھل گلاب دے توڑ لیاویں جا چھڑے ذوت سمہالواں نوں
کو بندگی رب دی کشف پاویں صاف نہیں نصیب جھگڑالواں نوں

انھاں گھلیا اب انار ویکھن جا لگائی لین کچیالواں نوں
انھاں مہرے لایا سی قافلے دے لٹوایا مو ساتھ چالواں نوں
پچھر لواں دے چالڑے کرن لگوں اساں پھایا گنگیا نوالیا نوں

بھیڑاں وچوں توں اُٹھ پچھانائیں کھنڈ ا بادلواں نوں !
جھوٹھ آہندیاں شرم نہ آوندیئے چوراں یاراں تے ٹھگاں اداہلواں نوں
کھنڈ کھیر ملائی دی خبر کتھوں بھیڑ کے ٹھگیاں چاول ابالیاں نوں
موڑ کھ گورو اسیسے جیہڑے کرن چیلے سارے ہو گیا مُحمد نام گالواں نوں
جانن سار کی کھنڈ تے لڈوواندی جیہڑے کھان اُبال کے آلوانوں
دعویٰ خودی گمان تے حرص ناہیں اساں ویکھیا رب پابھاؤاں نوں
لعنت رب دی جھوٹھیاں ظالماں تے رحمت سچیاں سچیاں عشقے دے ماٹواں نوں
رُنڈ بنے ناہیں دعویٰ لگیاں دیترے جیہے بکھا دند تالواں نوں
شکل بھوتنے دی دلوں بنے یوسف ذرا ویکھنا نور جمالواں نوں
ٹھنڈا گھٹ پانی اُتوں پین جا یک انہاں تیہاں جگر دے جالواں نوں
اک پلک نہ پوچھ آپ سمجھ لیئے چغل خور حرام نوالواں نوں
وارث شاہ تور وچہ رب بیٹھا انہاں گھلیا دنگھے سابواں نوں

کلام جوگی با سہتی

جاکھول کے دیکھ جو صدق آوی کہیا شک دل اپنے پا بوئی
جاکے دیکھ وسواس جو دور ہووے کہیا درد آن پکائیو ئی !
منزل دور تے اوکھڑا راہ جاپے بھلا آکھ کیوں بھار اٹھایو ئی
کہیا اساں سو رب تحقیق کرسی کہیا آن کے مغز کھپایو ئی
شک سب مٹے جے تھال کھول دکھیں ایتھے مکر کی آن پھیلائیو ئی
وارث شاہ میاں نول دے آبوں ایتھے آن کے پھیر بھلایو ئی

دیدن سہتی بسوئے طشت

سہتی کھول کے تھالو چہ دیکھیا اِن کیتا کھنڈ چاولاں دا تھال ہو گیا
جیہڑا چلیا نکل یقین آہا کرامات نوں ویکھ کھلو گیا
جس نال فقیر اندے اڑی بدھی اوہ اپنا آپ دگو گیا
مرن وقت ہویا سبھو ختم لیکھا ۔ جو کوئی جمیا چھوہنے چھو گیا
چھٹیا تیر فقیر دے معجزے دا وچوں کفر دا جیو پرو گیا
گرم غضب دے آتشوں آب آہا برف کشف دی نال سمو گیا
اینویں ٹاہڈیاں مارڑیاں کہیا گیا آدس لکھوہ لیا اوہ روڑھ گیا
وارث شاہ جو کیمیا نال چھوہیا سونا تانبیوں ترت ہی ہو گیا

عذر نمودن سہتی بخدمت جوگی

ہتھ بنھ کے کورناں کرے سہتی دل جان تھیں چیلڑی تیریاں ہیں
کراں لونڈیاں وانگ بجا خدمت نت پاوندی رہاں گی پھیریاں ہیں
کرامات تیری گئے صدق کیتا تیرے حکم دے کشف نے گھیریاں ہیں
اگے بھل کے بول ہیں بول بیٹھی ہُن حق حکائتاں چھیڑیاں ہیں
اساں کیہڑی گل نہ کدی منی تیرے اسم اعظم جُب گھیریاں نیں
میں نوں کشف دکھا کے موہ لیئو تیرے عشق خراق نے گھیریاں ہیں
میرا باپ نہ ماں نہ بھین کوئی نہ کوئی خصم تے نہ سہیڑیاں ہیں
پیر سچڑا اساں تحقیق جاتا دل جان تھیں گولڑی تیریاں ہیں !
ساڈی جان تے مال تے پیر تیری ناہے سنے سہیلیاں تیریاں ہیں
تیرا شان شوکت ناہے فیض دولت آج تو لیا گھت پنجیریاں ہیں
اک مرت اللہ دا رکھ تقوے ہور ڈٹھا بیٹھی سب ڈھیریاں ہیں
پوری نال حساب نہ لگا سکاں وارث شاہ کی کراں دلیریاں ہیں

کلام جوگی با سہتی

گھر اپنے جاہ جوا کر کے آکھ ناگنی وانگ کی شوکیندی ئی ۔ انال جوگیاں نوں رہے لاڑوی رہے جٹ وانگوں ودی ہوئیں ئی

جدوں تُبہ چھیڑے تھک ہٹ رہیں جاں پئیدیاں یار زناں تے کوئیوں نی

بھلیو بھلی جاں ڈٹھیو عاشقاں ندی وانگ گُتیاں انت نوں چوئیوں نی

کدّھ گالیاں سنے رابیل باندی گھن نہلیاں اساں تے گھوئیں نی

وارثشاہ توں پُچھ لے بندگی نوں رُوح ساز کلبوت وچہ پھوکئیں نی

عاجزانہ کلام سہتی با جوگی

سانوں بخش اللہ دے نام میاں ساتھوں بھلیاں ایہہ گناہ ہویا

آدم بھُل کے کنک نُوں کھا بیٹھا کڈھ جنتوں حکم فناہ ہویا

اللہ سچ تے نبی برحق میاں ایس قول دا رب گواہ ہویا

قارُوں بھُل زکوٰۃ نہ کیتی شوم ہویا۔ وار اوس تے قہر اللہ ہویا

حضرت شیخ صنعاں تے خوک چارے منصور نی الفور تباہ ہویا

کجا شیر ببر بتا بند اسدا بھلا دھروں آدموں بھلنا رلہ ہویا

شیطان اُستاد فرشتیاں دا بھُلا سجدیوں کردے واہ ہویا

مڈھوں رُوح بھلا قول دے وڈیا جُستہ چھڈ کے انت فناہ ہویا

بھُل ذکریے لئی پناہ ہزم آ کے نال اوہ چیر دوبھاہ ہویا

عملاں باجھ درگاہ وچہ پون پولے ۔ لوکاں وچہ میاں وارثشاہ ہویا

کلام جوگی با سہتی

گھر پکڑے بڑی ہوا تینوں دتیوں چھپیا نال انگوٹھیاں دے

جیتوں ماریا اساں نے صبر کیتا نہیں جاندے دا ایہہ گوٹھیاں دے

ماگوں لوڑیاں مار کے زندی سیں مُنہ ڈٹھے نی ٹکریاں چوٹھیاں دے

انت سچدا سچ ہی نتر یگا کوئی دیس نہ دسدے جھوٹھیاں دے

جٹی ہو نفیر اندیاں اڑیں چھتاں بھیڑ لوئی نال کھوٹھیاں دے

وارثشاہ نقیر نوں چھیڑدی سیں ڈٹھے معجزے عشق لوٹھیاں دے

کلام سہتی با جوگی

سانوں بخش گناہ تقصیر ساری ساتھوں چنگ چنگیر لے بھُل گئے

یُوسف بھُل کے حُسن دامان کیتا سُو تراٹیاں دینیاں تل گئے

فقر مہر کردے عیباں والیاں تے جدوں فضل دے جھوکڑے جھل گئے

بھائیاں عیب سی یُوسفے دا سُٹ کھوہ وچ اوسنوں جل گئے

ولی بلعم باعور جیہے زہد کردے اک گل توں بھُل کے رُل گئے

پھڑیاں دامن پاک رسُول والا وارثشاہ دی عقل دے کھُل گئے

مقولہ شاعر

کیے جنہاں ندیاں رب حما نتاں نی حق تنہاں ندا خوب معمول کیتا

میتھوں سُنیں توں کملیئے سہتیئے نی جھیڑا ندہ سیوں عرض تے طول کیتا

کدّھ تیھروں اُوٹھنی رب سچے کرامات پیغمبری مُول کیتا

جدوں مشرکاں آن سوال کیتا ۔ تدوں چن دو دکھن رسُول کیتا

خاطر نبی دی ایہہ تحقیق ہویا اندر شان قرآن نزول کیتا

وارثشاہ جاں کشف دکھا دِتا تدوں جٹی نے فقر قبول کیتا

کلام جوگی با سہتی

پھیریں دوم دی جبری تے سان چڑھی آ کلیں نی کنڈ دیویں واسطائی

سینوں سارڑے کے عشق کباب کیتا سڑ گیا ہوں کنڈ دیئے واسطائی

ماپے سیال ماہی توں چھڈ آئی ایں گھروں تا وندی ترنڈ ییئے واسطائی
مردمار مر کنے جنگ بانے مال مینتے گنڈ ییئے واسطائی!
جھیڑے درد فراقدی چڑھے سُولی تیراں نال نہ پھنڈ ییئے واسطائی
اتفاق دیںبال فقیر ماریو ہیر سیال دی جند ییئے واسطائی

تھوتھے پڑ ہوئے وانگ چھولیا ئے ڈکھ دیہہ نہ ٹنڈ ییئے واسطائی
بخشتے سب گناہ تقصیر تیری لیا ہیر توں گنڈ ییئے واسطائی
آکھیں مجھیا ند چھیڑ دسدا ای کھول جیدی گھنڈ ییئے واسطائی
وارثشاہ سمجھا چھیڑ بتوں لاہ دلیدی گھنڈ ییئے واسطائی

آرزو نمودن جوگی پیش سہتی

لیا ہیر سیال دیدار کریئے ایہو چاہ او دلبرا واسطائی
اکھیں سد دائے طلبگار تیرا بے پرواہ او دلبرا واسطائی
لگی روز میثاق دی دوستی اے توں نبھاہ او دلبرا واسطائی
تیرے دیکھنے دے طلبگار پھردے مہروماہ او دلبرا واسطائی
اکھاں ساہمنے ہے تصویر تیری ایہو چاہ او دلبرا واسطائی
آکھیں وچہ بیڑی جنہوں نظر بھر کے لائیو گھاہ او دلبرا واسطائی
جھیڑا مجھیاں داکاما ں رکھیا سی ڈنترہ او دلبرا واسطائی!
اکھیں فقر فاقہ تے نہ خوف جہاکا گذرے ماہ او دلبرا واسطائی
مینوں دیکھ کے لوک مخول کردے خواہ مخواہ او دلبرا واسطائی
تیرے باجھ اک پلک دی زندگی دا نہ وساہ او دلبرا واسطائی
ٹھاٹھاں مارنا عشق دریا خونی لائی ڈھاہ او دلبرا واسطائی!
اسیں بہت حیران لاچار ہوئے لائیں واہ او دلبرا واسطائی
چہرہ زرد فراق دیںبال ہویا سینے گھاہ او دلبرا واسطائی
اٹھے پہرا داس حیران ہویا میں تیری چاہ او دلبرا واسطائی
گل پلڑا منہ وچہ گھاہ میرے دادخواہ او دلبرا واسطائی
جیہڑا دیکھدا اے تینوں ہس پیندا ٹاہ او دلبرا واسطائی
تیرے واسطے پھراں م جاڑ اندر بھلا راہ او دلبرا واسطائی!
میں خوار توں ہار شنگار لاویں ایہہ کی او دلبرا واسطائی
ا کو خوف مینوں تیری جان دا اے رب گواہ او دلبرا واسطائی
صدے آئے نے پھیر نہ وات پچھی واہ واہ او دلبرا واسطائی
تیریاں اکھیاں وچ ہے کوئی جادو بخشے جاہ او دلبرا واسطائی

ادب نال اکھیں تیرے باجھ جوگی بے پناہ او دلبرا واسطائی
تیری یاد دتا وندی دنے راتیں لگے پھاہ او دلبرا واسطائی!
تیرے عشق وچہ ماریا ظالماں نے بیگناہ او دلبرا واسطائی
اک وار تے مکھ وکھال آکے سدھر لاہ او دلبرا واسطائی
تیرے درد فراق دے ہاڈیاں تھیں میں تباہ او دلبرا واسطائی
دن رات بیٹھا تینوں یاد کراں ہر ہر ساہ او دلبرا واسطائی
تیرے تخت ہزارے دے چوہدری دا خاک شاہ او دلبرا واسطائی
آویں ساہمنے تے مینوں عید ہووے کر نگاہ او دلبرا واسطائی
تینوں سار نہ کوئی غریب دی اے بے پرواہ او دلبرا واسطائی
تینوں لا کے نال بیقدریاں دے میں تباہ او دلبرا واسطائی
کشتی ڈولدی وچہ اسوار ہودے خواہ مخواہ او دلبرا واسطائی
پچھولا کے کویں بحیتا ند لیسئے لاہ او دلبرا واسطائی!
ہر ہم لاجدائی دے کٹھیاں نوں درد خواہ او دلبرا واسطائی
تساں ہار شنگار تے سیج سونا میں تباہ او دلبرا واسطائی
سینے اگ فراقدی بھڑک اٹھی ہویا سواہ او دلبرا واسطائی
کنڈل ناگ پریم دے گلے اندر آکے لاہ او دلبرا واسطائی
وانگو خضر لیا سدے بوہڑ جلدی رستے پا او دلبرا واسطائی
درنے ڈگیاں نہیں درکار دیندے خیرخواہ او دلبرا واسطائی!
تہیں تے میں جہان نوں ساڑ سٹاں کر کے آہ او دلبرا واسطائی
سہتی نال آویں ہے یقین مینوں خاطر خواہ او دلبرا واسطائی
دو جہان نوں پلک دے وچہ تاردیوے ایہہ نگاہ او دلبرا واسطائی

لب آبِ حیات ہے مُردیاں نوں پھوک ساہ او دلبرا واسطائی
پئی پیتے سپ دیوانگ پیلے لِٹ سیاہ او دلبرا واسطائی
مہنا جگ دا بھار تقدیر دا ئے سروں لاہ او دلبرا واسطائی
جیبتوں آونا نہیں تے مار جاتوں مگروں لاہ او دلبرا واسطائی
کرے ظلم غریب دے اُتے توں اڈ گاہ اور دلبرا واسطائی
جلدی آ نہیں تاں ایس زندگی دا کی وساہ او دلبرا واسطائی

تیرے باروں دو جہان اندر نہ پناہ او دلبرا واسطائی
میرے واسطے عید دا چن چڑھیا لکھ ماہ او دلبرا واسطائی
بیٹھا روز قدیم توں یاد کردا اکسے ساہ او دلبرا واسطائی
جھگڑا روز دا کویں مُکا آ کے پواں راہ او دلبرا واسطائی
کسے قسم دل ہوئے نہ ہر کہ تینوں ڈھنجہ لاہ او دلبرا واسطائی
کالے کاغذ دیو چہ اُڈیک رہیا وارث شاہ او دلبرا واسطائی

کلام سہتی با جوگی

ہُنے سوہنی موہنی ہنس رانی مرگ موہنی جا کے گھلنی ہاں
پیری پیر دی دیکھ مُرید ہوئی تیریاں چُنیاں سر پیتے جھلنی ہاں
مینوں ملے مُراد تے جیونی ہاں کرو بخشش تاں ایتھوں ہلنی ہاں
گھر باروں چھڈ مُرید ہوئی تیرے جوگ دیاں مہیا سلتی ہاں
اوہدے نام دا شوق ہے رات دِنے وانگ سیخ کبابدی جلنی ہاں

تیری عظمتاں ویکھ کے میں باندی ہو کے گھراں نوں چلنی ہاں
دلوں صاف ہو کے تیرے پیر پکڑے ہُن ہو مُریدنی چلنی ہاں
مینوں عشق مُراد خراب کیتا اوہ ملنگ تے میں ملنگنی ہاں
مینوں میل مُراد بلوچ سائیاں تیرے پیر میں آ کے ملنی ہاں
وارث شاہ کر ترک پُریائیاں دی دربار اللہ دا ملنی ہاں

کلام جوگی

دکھ سہتئے اپنی جمع خاطر تیرے یار نوں رب ملا وسی نی
ساڈی عاجزی بحر منظور کرسی رب تُدھ مُراد دیواوسی نی
بیاں کوہاں دے وچ بندھ اک گھڑی اندر رب مہر دیناں انواوسی نی

ایسی بڑھاں میں اک عظمت سیفی نال جا دُعاں ڈویاں آوسی نی
تقوی اک دا رکھ لے سہتئے نی رب چا سبب بناوسی نی
وارث شاہ جیہا کرئے تیہا پائے پیش ازل کا لکھیا آوسی نی

کلام سہتی با ہیر

سہتی جا کے ہیر دے کول بہہ کے بھیت یار دا سب سمجھایا ئی
اوہنوں ٹھگ کے مہیں چرانی ایتھے آن کے رنگ وٹایا ئی
اوہ بھی کن پڑوا کے آن لتھا آپ وہٹڑی آن سدایا ئی
دتے قول قرار وِسار سارے آن سیدے نوں کونت بنایا ئی
دینے دار ہو اس ہو وہر بیٹھا لینے دار مُڑ اک کے آٹیا ئی
ہو جائیں نہال جے کریں زیارت تینوں باغ وچ اوس بُلایا ئی
بہت زُہد کیتا ملے پیر تینوں میں تینوں کشف دا زور دکھایا ئی

جنہوں مار کے گھروں فقیر کیتو اوہ جوگیڑا ہو کے آئیا ئی
تیرے نیناں نے چا ملنگ کیتا منوں اوستوں چا بھلایا ئی
آپ ہو زلیخاں دیوانگ سچی اُنہوں یوسف چا بنایا ئی
ہویا چاک پنڈے ملی خاک رانجھے لاہ ننگ ناموس وگایا ئی
کالی دیکھے وہڑیوں کڈھ اسنوں کل مہیلیاں نال کٹایا ئی
زیارت مرد کفایت گناہ کہندے نور نقر دا دیکھنا آیا ئی
جعب نذر کیتے مِل ہو رہیت نوجدار تغیر ہو آیا ئی

اُہدی نزع نُوں آب حیات پُہنا کہیا جھگڑا بھابیئے لایا ئی
مار حال بے حال ہو بہیاں رہیا کہیا بھابیئے مغز کھپایا ئی
شہزادہ فقیر اُتوں ہیر کربے ہتھ بنھ کے جنہاں نخشایا ئی
اِکے مار جاسی اِکے نار جاسی ایہہ مینہ اپنا دندا آئیا ئی
وانگ رعیتاں نندرے جاہ اُس تے فوجدار بنکے نوال آیا ئی
عمل فوت تے وڈی دستار پھلی کہیا پھیل دا سانگ بنایا ئی

وقت نزع دے آبحیات نوہیں کہیا بھابیئے پھول پھلایا ئی
چاٹ لائیکے کن پڑوایونی مینناں والیئے غضب کیوں چایا ئی
قتل عام چایا مُلک صاف ہویا مینناں والیئے لوہڑا ٹھایا ئی
ڈٹھا حال توں حال چینگڑ ڈرائے عیسیٰ ہو زمین تے آئیا ئی
وچہ باغ کالے ڈیرا لا بیٹھا دل وچہ تیرا دھیان لایا ئی
وارث شاہ نُوں بُھلا کے کھیڈ دُجھوں کہیا تُوں مخول بنایا ئی

کلام ہیر با سہتی

ہیر آکھیا جا کے کھول مُکل اہدے دیس نُوں پھوک کھاونی ہاں
جنہاں چاہڑ کے سانگ تے کراں پُرزے قتل عاشقاں دے دہاونی ہاں
مویا پیا ہے نال فراق رانجھا عیسیٰ وانگ پھیر مُڑ جواونی ہاں

اہدی پیراں دی خاک ہے جان میری جیوجان تھیں گھول گھماونی ہاں
اگے چاک سی خاک ہُن کر سُٹاں آہدے عشق نُوں عقل کراونی ہاں
وارث شاہ پتنگ نُوں شمع اُتے اگ لائیکے دیکھ جلاونی ہاں

روانہ شُدن ہیر بطرف کالا باغ

ہیر نہا کے پٹ دا پہن تیور والیں عطر پھلیل لگاوندی اے
کجل بھنڑے نین اپرادھ لٹے دُوتے حُسن دی کٹک لے دھاوندی اے
سر بیجات دا بھو چھن پہن اُتے کنیں مُک یکٹ والیاں پاوندی اے
گُت چھانجراں لوہڑے سرے چڑھ کے ہیر سیال اٹکدی آوندی اے
ہاتھی مست چھٹا چھنا چھن چھنکے قتل عام خلقت ہوندی آوندی اے
کدی کڈھ کے گھنڈ لڑہا دیندی کدی کھول کے مار مکاوندی اے
مالک مال دے نُوں سب کھول دولت وکھو وکھرا چا وکھاوندی اے

ول پا کے مہنڈیاں کونیاں نُوں گورے مکھڑے تے زُلف پلماوندی اے
مل وٹنا ہونٹھاں تے لا سُرخی نواں لوہڑے تے لوہڑ چڑھاوندی اے
کیمخواب دی چولڑی پہب رہی مانگ چونگ تے تیر دلاوندی اے
لکا بندلی تی ہے نال لوہلاں وانگ مور دے پائلاں پاوندی اے
نین مست تے لوہڑ دندا سڑ دیا شاہ پری جھمکدی آوندی اے
گھنڈ لاہ کے ٹکٹ وکھا ساری جیو دُکھڑا یاد مناوندی اے
وارث شاہ تاں پری دی نظر چڑھیا خلقت سیفیاں پھوکدی آوندی اے

آمدن ہیر نزد جوگی

ہیر ویکھ کے آکھدا پری کوئی ایہہ بھاویں تاں ہیر سیال ہووے
تیر ٹرے آئیکے کالجے دھائی جویں مست کوئی نینے دینال ہووے
ہتھ جوڑ کے بدلاں بارہیجہ بدھی دیکھاں کیہڑا دیس نہال ہووے
ڈول ڈال تے چالدی لٹک سُندر جیہا بھیکھنی دا کوئی قیال ہووے
یا رسوئی محبوب توں فدا ہووے جیو سوئی جو سرخدا نال ہووے

کوئی ہیر کہ دینی اندرانی ہیر ہوشے تاں سیال دے نال ہووے
رانجھا آکھدا ابر بہار آیا بیلا جنگلا بھی لال ولال ہووے
چمکی لیلۃ القدر سیاہ شب تھیں جیہتے پوے گی نظر نہال ہووے
دوست سوئی جو بیت وچہ بھیڑ کے ڈٹے دوستی وچہ کمال ہووے
وارث شاہ آ جُڑی رانجھے نُوں جیہا گدڑے دے گل وچہ لال ہووے

دیدار کنانیدن ہیر جوگی را

گھنڈ لاہ کے ہیر دیدار دتا رہیا ہوش نہ عقل بقش طاق کیتا
بنھ ماپیاں ظالماں ٹوردتی تیرے عشق نے مار ہلاک کیتا
تیرے ماپیچھ نہ کیتوں انگ لایا شاید حال دا ربّ بیں پاک کیتا
اللہ جاندا اے انہاں عاشقاں نے مزے ذوق تے چاہ طلاق کیتا

لٹکاں نال غدی پری نے جھاک دیکے سینہ چاک دا پاڑ کے چاک کیتا
ماں باپ نے انگ کھلا بیٹھی اساں چاک نوں اپنا ساک کیتا
دیکھ نویں ٹردی اہاں تیری سینہ پاڑ کے برہوں نے خاک کیتا
وارثشاہ لیہ چلنا تساں سانوں کس واسطے جیو غمناک کیتا

کلام جوگی با ہیر

چوہدرائیاں چھڈ کے چاک بنیا ہیں چار کے انت نوں چور ہوئے
تساں رنگ مانے چڑھ کے لال ڈولی ساڈے انت نوں آکر ڈھور ہوئے
ماں باپ اقرار کر قول ہارے کم کھیڑیاں دے زور و زور ہوئے
تیرے واسطے رلی ہاں کڈھ دیسوں اسیں دیس دے چور ہوئے

قول کوار یاں دے لوہڑے مار یاندا اودہل ہار یاندا دیکھو ہور ہوئے
جنہاں قول اقرار و سار دتے ویکھے تنہاں دے انت وچہ گور ہوئے
راہ سچ دے تے قدم دھرن ناہیں جنہاں کھوٹیاں دے دل کھور ہوئے
وارثشاہ نہ عقل تے ہوش رہیا مارے ہیر دے سحر دے مور ہوئے

کلام ہیر با جوگی

مہتر نوح دیاں بیٹیاں ضد کیتی ڈب موئے نی چھڈ کے نانیاں نوں
ہابیل قابیل دا جنگ ہویا چھڈ گئے پیغمبری ماپیاں نوں
جدوں ویلڑا وقت گھسا بیٹھے خبراں ہویاں نے خاک سمانیاں نوں
عزرائیل سر دے آن تے کھوردا اے چھڈ چلنا تنبوآں تانیاں نوں
خواہش ربدی قلم تقدیر دی گی موڑے کون اللہ دے بھانیاں نوں
ہیر آکھیا رانجھیا کسے نہیں مینتھوں کیہی دسی مت سیانیاں نوں
جہڑی پیش آنی سانوں سمجھانے ہیں ماں جاندی انہاں کہانیاں نوں
ساڈے تن ہتھ زمیں ہے ملک تیرا اوہی کاسنوں ویس وٹانیاں نوں

یعقوب دیاں پتراں ظلم کیتا ۔ سنیا ہو سیا یوسف دیاں بانیاں نوں
جے میں جاندی ماپیاں بنھ دینی چھڈ چلدی جھنگ گھیانیاں نوں
تقدیر خدا دی تے دکھ پائے سبھے حق دے راہ وکانیاں نوں
میرے وس ناہیں کجھ ماپیاں دے چلی چننگ پلے گئی اپانیاں نوں
لکھیا لوح قلم دا نہیں مڑدا ہونی ہوندی لئے حرف لکھانیاں نوں
گنگا نہیں قرآن دا ہو وے حافظ انہاں دیکھدا نہیں ملّاں نیاں نوں
کسے تنر طے وقت ہی نیوں لگا اساں بیچیا گھتیاں دا نیاں نوں
وارثشاہ اللہ بن کون جچھے اساں ٹٹیاں لتے نتانیاں نوں

کلام جوگی با ہیر

تیرے ماپیاں ساک کوتھاں کیتا اسی آکے لکھی رہ گئے پاپیاں تے
سانوں مار کے چاہے حال کیتا آپ ہوئی ایں دا بیاں ماپیاں تے
شش پنج باراں اتے تن کاتے لکھے ایس زمانیدے پاپیاں تے

آپ مُر چھوتی ایں نال کھیڑیاں دے ساڈی گل گوائی آہا سیاں تے
ساڈی تن من دیہی نیں فدا کیتی ہن ہو یا ہال تو لیاں دا سیاں تے
وارثشاہ وسماہی زندگی دا ساڈی عمر ہے لفظ تماہیاں تے

کلام ہیر با جوگی

جو کوئی ایس جہان تے آدمی ہے رہندا مرے گا عُمر تے جھُور دائی ۔ سدا خوشی ناہیں کسے نال نبھدی ایہہ زندگی نیش زنبُور دائی
گل لگ پیر میاں رانجھیا وے تت ساڑدا داغ ہتھوُر دائی ۔ سڑ بل کے کوئلہ ہوئیاں میں سینہ ہویا جو روز منوُر دائی
بندہ جیوندی تت کرے آسا عزرائیل سِر دے اُتے گھوُر دائی ۔ وارث شاہ اس عشق دے کرنہارا ڈال ڈال تے خال کھجُور دائی

ایضاً

ہتھ بنھ کے ہیر سلام کیتا تیری باندی ہاں جو ہیں فرمائیے جی ۔ تیُس ہیر کر داسیں گھریں جائیے نال سہتی دے ڈول بنائیے جی
سحر عشق دا خُشک غم نال ہویا نال عقل دے مینہ وسائیے جی ۔ کویں کراں میں کوششاں عشق دیاں تیرے عشق دیاں پوریاں پائیے جی
حضرت سورۃ اخلاص لکھ دیہو مینوں فرعہ نال نجُوم دا پائیے جی ۔ نقش حُب دا لکھ دیو کوئی اکے نوک زبان چڑھائیے جی
نالے کھول کتاب تعویز لکھو کویں سہتی دا دِل بھوائیے جی ۔ پتھر جی اوہدا جھب دم ہووے کرے کم اوہ نال رسائیے جی
جاتیاں ریاں ٹرن دیاں جھب کریئے اجی سبھنوں حکم کرائیے جی ۔ کھول فالنامہ تے دیوان حافظ وارث شاہ تیں فال کڈھائیے جی

ملاقی شُدن ہیر و جوگی

اول پیر پکڑے اعتقاد کر کے پھیر نال کلیجے دے لگ گئی ۔ نواں طور تجھ پیدا نظر آیا دیکھو جل پتنگ تے اگ گئی
کہی لگ گئی چنگ جگ گئی خبر لگ گئی وچہ دھرگ گئی ۔ یار و ٹھگاں دی ریوڑی ہیر جٹی منہ لگدیاں یار نوں ٹھگ گئی
لگا مست ہو کملیاں کرن گلاں دُعا کسے فقیر دی لگ گئی ۔ رانجھا شوق دے نال اُٹھ کھڑا ہویا داؤ عشق دی دوہا نوں لگ گئی
واو وگ گئی حرص بھگ گئی دل لگ گئی خبر جگ گئی ۔ چلدوں یار نوں یار پھر آن ملیا حرص دوہاں دی اندروں لگ گئی
اگے دھواں دھو کھلیندڑا جو گیر ملام اتوں پھوک کے چھوکری اگ گئی ۔ یار یار دا باغ وچہ میل ہویا گل عام مشہور ہو جگ گئی
یار و کھلی اندھیرڑی عشق والی اوڈ شرم حیا دی پگ گئی ۔ وارث ٹھگیاں نوں رب جوڑ دائی ہتھ کملڑے نوں پری اگ گئی

روانہ شُدن ہیر از کالا باغ بطرف خانہ خود و مشورہ کردن با سہتی

ہیر ہو رخصت رانجھے یار کولوں آکھے سہتیئے متا پکائیے نی ۔ ٹھوٹھا بھن فقیر نوں کڈھیا ئی کویں اوسنوں خیر بھی پائیے نی
دہن لوہڑا بیا بیڑا شوہدیاں دا نال کرم دے بنڑے لائیے نی ۔ ہیر لو اس لئے اوس نے لئے تیرے کویں اوسدی آس پُجائیے نی
تینوں ملے مُراد تے اساں ماہی دوویں اپنے یار ہنڈائیے نی ۔ رانجھا کن پڑا فقیر ہویا ہیرا اوسدے ورد نی چڑھائیے نی
ہویا میل جو چِریں وچھنیاں دا یار رج کے گلے لگائیے نی ۔ باقی عمر رانجھیٹے دے نال جالاں جویں سہتیئے ڈول بنائیے نی
سہتی نال ہو یا تینوں میل کیتا تویں میرا بھی میل ملائیے نی ۔ ورد ہائیے مقصود دے ہماشہ خاندا بدلہ رہتوں ہتھو ہتھ پلائیے نی

جیو عاشقاں دا عرش خدا دا اے کویں اوسنوں ٹھنڈ پوائیے نی
کھیڑیا نوں چہ تیر پرچا جی میل کویں رانجھے دیناں ملائیے نی
نال خوشی دے جوبناں مان لئے ایس دکھ نوں کویں مٹائیے نی
شیطاناں دیاں آپیں اُستاد رناں کوئی آکھاں مکر پھیلائیے نی
گھر لیا کے اوسدی کراں خدمت جیو اوسدا خوشی کرائیے نی
مشکل حل تیری میری رب کرسی دعا فقیر نوں چل کرائیے نی

ایہہ جوبنا ٹھگ بازار دا اے مر کسیدے کویں چڑھائیے نی
چوری چودی تاں جتن ہزار کریئے حقدار نوں حق پہنچائیے نی
کوئی روز دا حسن پراہونا ئیں مزے خوبیاں نال ہنڈائیے نی
باغ وچہ نہ جاندیاں سوہندیاں ہاں کویں یار نوں گھریں لیائیے نی
گل گھت پلہ منہ گھاہ کے پیریں لگ کے پیر منائیے نی
وارثشاہ گناہ دے آپیں لدے چلو گل تقصیر بخشائیے نی

دیدن ہمنشیناں ہیر را بوقت واپس آمدن از کالا باغ

ہیر آوندی سیّاں دے نظر پئی مست ہست جوں چشم خوشحال آئی
اج سکھ دیناں سہاوندی اے دلوں دکھ دی لاہ دوال آئی
سکھ یار والا جانن اکھیاں نال اکھیں وچہ جانن خوشی نال آئی
اگے وسہدیاں گئی سی نموں جھانی مست یار دے شوق دینال آئی
اج سدّھراں دل دیاں لاہیاں تو کھاویں چاندنی کدھا بال آئی

جویں بت وچوں اٹھ جان دوڑی تویں گھراں نوں ہیر سیال آئی
نویں پا دیدار محبوب والا غم سٹ کے ہو نہال آئی
رب وچھڑے یار رلا دتے دلوں غماں دا لاہ زوال آئی
بیاں دیکھ کے لگیاں کرن طعنے ہیر جوگی دا پا وصال آئی
وارثشاہ سوہاگے تے اگ وانگوں سونا کھیڑیاں دا سیھو گال آئی

کلام رائباں وصیرفان با ہیر

اگوں رائباں صیرفاں بولیاں نی کہیا تنفاتوں بھابیئے کھیڑیا نی
موئی گئی سیں چوندی آن وڑیئیں سچ آکھ کی سچ سہیڑیا نی
نین شوخ ہوئے رنگ چمک آیا۔ کسے جوبنے دا کھوہا کھیڑیا نی
قدم چست تے صاف کنونیانی سچہ چابک اسوار نے پھیریا نی

بھابی آکھ کی لبھوئی ٹھگ آئیں سوٹ چیڑی وانگوں رنگ پھیریا نی
اج رنگ تیرا بھلا نظر آیا سبھو دکھ تے سکھ نبیڑیا نی
ہاتھی مست عاشق بھاویں باغ والا تیری سنگلی نال کھہیڑیا نی
وارثشاہ اج حسن میدان چڑھکے گھوڑا شاہ اسوار نے چھیڑیا نی

ایضاً

نویں سوہنے آدمی پھرن باہر گھر کے دولتاں رہن چھپائیاں نی
اج کیبانیے دلاندی آس پنی جم جم جان بائیں بھر جائیاں نی
خاک تودیاں دے جتھے ڈھیر ہوگئے تیر انداز نے کانیاں لائیاں نی
پانی باجھ سکی داہڑی کھیڑ باندی اج من گھنی انہاں نائیاں نی

اج بھاویں تاں باغ وچہ عید ہوئی کھاہدیاں بھکھیاں نے مٹھائیاں نی
وتّے باغ ٹھگاں تائیں سنے بھابی جتھے کھان فقیر ملائیاں نی
اج جو کوئی باغ وچہ جاوڑیا موہوں منگیاں دولتاں پائیاں نی
بیاہ بھور ہویاں جتھاں پائیاں دیاں بھر بھر یاد دندے سلائیاں نی

اج آب چڑھی انہاں موتیاں نوں جیو آئیں بھابیے آئیاں نی
وارثشاہ موہ بانیاں زر کیتا بہت خوشی لئی مرغائیاں نی

ایضاً

تیرے بیاہ تولڑے کجلے دے ٹھوڈی اتے کلہا توں گم گئے
تیرے خوانچے ٹنکر یار یا ندا منہ مارسکے تے پھکے لم گئے
بڑے وینج ہوئے اج دو ہٹیا ندے کوئی نویں وپکار ڈھم گئے

تیرے پھل بدلے لال ہوئے بلی گھیر کے راہ وچہ چم گئے
دھاڑ امار کے دھاڑ دی ہیو یا تدرلے جھاڑ بوٹے کے گم گئے
وارثشاہ جیہڑے ایتھے عمل کیتے وچہ روز حساب دے دھم گئے

ایضاً

کسے کمی نیپٹر بنیٹریئں توں تیرا رنگ ہے تو ریدے پھل دانی
مارگھیاندے جسّہ جھگ کیتا جادوں جھپٹ کیا پچھا چلہدانی
قمری ہو کے سروتے لے جھوٹے جیہڑا باغ دیوچہ سی جھلدانی
تیری اج امّید دی کلی کھلی ٹھوٹھکا ٹھیک لگا بلبل دانی
متھا اج تیرا کھڑیا پھل وانگوں حصّہ لیا سو باغ دی ہل دانی
بھاویں اج فوارڑا باغ چھٹا تیری نہر دا تیرا اچھل دانی
اتوں ٹپیّا اج جوان بھاویں بناڈ کائی تیرے پڑل دانی
تیری عطرداتی گاہندی خوب بھری وچہ عطر پیا بھائی ڈلہدانی
تیری سبّ تے برسیا ابر نیساں پیدا گوہر ہوئی وڈے مل دانی
بیلی ملے وچھنیاں بیلیاں نوں ہویا کم ہے رب رسل دانی

ڈھاکاں تیریاں کسے مروڑیاں نی ایہہ تاں کم ہویا ہل جل دانی
کسے ڈھاہ کے موڑڑا چو بھابی لے لاہ دتّا تیری چلہہ دانی
بھاویں تخت اتے بیٹھا اوہ ہوگی جیہڑا خاک دے وچہ سی رلدانی
اوہ بھی تدھ نوں نت اڈیکدا سی جیہڑا خاک دے وچہ سی رلدانی
بھابی دس کھاں اج کی سبھیائی تیرا حسن پیا الویں ڈلہدانی
تیری ماڑی دی چھت نوں اتاں کیتا دیکھے زور معمار نے تلدانی
ماری شوہ دریا نے آن ٹکّہ درا کھول دتا تیرے پل دانی
شیشی عطر والی کیہنے ڈوہلیوئی کوئی بھاتہ بھتیڑا مل دانی
سبّ کسے جواہری نے چیرلیا جیہڑا سیّد تیوں نہیں سی گھلدانی
وارثشاہ میاں ایہو دعا منگو یار آکھل جاوے اجکل دانی

جواب دادن ہیر رائباں وصیرفاں را بہ انکار

ہیر آکھدی رائباں صیرفاں نوں اڑیو ویر تو پیس دا سطے نی
پرنہیاندا مینوں سی اثر ہویا رنگ زرد ہویا ایس واسطے نی
کٹے جاندے نوں بھج کے ملی ساں میں تیناں ڈھلیاں چولیندیاں باتے نی
موہدی پئی نہیرے تے ویکھدی ساں بھیڑ و لال ہویا ایو اسطے نی
راہ پیکیاں ندے ولوں دیکھدی ساں کوئی نظر نہ آیا راستے نی
ہیرے پیڑ ونوں کٹے نے ڈھٹھ ماری لاسا ہی پے گئیاں ہیر اس تنی

چھیڑو نہ بھیناں خصم پٹھڑیئوں میتھے مکنا رب دے واسطے نی
چھاپاں گھب گئیاں ہیرے مکھ اتے داغ لال پیا اسواسطے نی
رنی انھرو ڈلہیاں مکھڑے تے کھل گئے تو کڑے پاستے نی
سرخی ہو ٹھاندی آپ میں چوپ لئی رنگ اڈ گیا ایس واسطے نی
کتا گھٹیا وچہ گلو کیہڑے سینہ لال ہویا ایس واسطے نی
ہیرا چھیڑ و خیال سہیلیو نی ہیر آکھدی رہدیرا سطے نی

مینوں قسم اڑیو کوئی گل ناہیں تسیں بھلیاں ہور وسواس تے نی
وارثشاہ میں ناج غریبنی ہاں کیوں آکھدے لوک نہاستے نی

کلام رائیاں باہیر

بھابی اکھیاں دا رنگ رت ونا تینوں حُسن چڑھیا اینا ونداتی
اج دھیان تیرا آسمان اُتے تینوں آدمی نظر نہ آوندانی
راجپوت میدا تو چہ لڑن تیناں اگے ڈھاڈیا ند اپُت گاوندانی
بھابی اج تیرے جوبن چمک مارے سورج چن پیا شرماوندانی

تیرا حُسن گلزار بہار بنیا اج ہار سنگار سب بھاوندا نی
تیرے سُر میدیاں دھاریاں ڈھونڈ پیا جویں کانگوئی ماتے آوندانی
رُخ ہوردا ہور ہے اج ہویا تیرا نوال چالا نظر آوندا نی
اج آکھدے نی وارثشاہ ہوری کھیڑا چوہدری ہے کس تھاوندانی

کلام ہیر بارائیاں وصیرفان

مٹھی مٹھی ہینوں کوئی اثر ہویا اج کم تے جیو نہ لگدائے
تیورلال بیٹوں اج کھیڑیاندا جویں لگے النبڑا اگ دائے
کھُل کھُل جاندے بند چولڑیدے اج گل ہیر کوئی لگدائے
اسکے جوبنے نے اج ٹھاٹھ ذتی پونیا آوندا پانی تے تھگدائے

ٹھلی وسری ٹوٹی اونگھ آئی اسے پیا بھلا وڑہ ٹھگ دائے
اج یاد آیا مینوں سوئی ہجّن جیندے مگراولا نبڑا جاگ دائے
گھربار وچوں ڈرن آوندائے جیو کسے نتار وچہ وگدائے
وارثشاہ بلانہ مُول مینوں سانوں بھلا ناہیں کوئی لگدائے

کلام رائیان وصیرفان باہیر

اج کسے بھابی تیریاں کیتی چوریا رپھیڑے گنہگاریاں نوں
تیرے نیتاں دے لوکاندے خطپتے داہڈ ملدیئے جویں کٹاریاں نوں
کھلے بھا سوداگراں وچ کیتے گھاٹا پیا دلال بازاریاں نوں

بھابی اج تیری گل اوہ بنی دودھ ہتھ لگا دودہادھاریاں نوں
حکم ہوردا ہور اج ہوگیا اج ملی پنجاب قندھاریاں نوں
وارثشاہ جنہاں ملے عشق تینے انہاں کی کرنا فوجداریاں نوں

کلام ہیر

کیہی جھنبجھ گھتی اج تساں بھیناں خوار کیتا جے ہین نگھر چاندڑیئوں
کیہوں لاہ کے گھنڈ بولایا جے چپ کیتبڑی تے شرماندڑیئوں
چھج چھانی گھت اُڈایا جے ماپے پٹنی تے لڑھ جاندڑیئوں

بھیا پٹڑی کدی ہین گئی کے کیوں اڈیا جے متس کھانیاں ئیوں
سید کھیڑے دے ڈھڈ وچہ سُول ہویا سدّن گئی ساہیں گیئے بانڈلوں
وارث حال دے مُڈھ قدیم جیہڑے کرن مہردی نظر در ماندڑیئوں

ایضاً

لڑدہ گئی بچے ہیں دھرت پاٹ چلی گڑیاں پنڈلیا اج دیوانیاںنی
عیب دھرن بے عیبیاں نوں پکڑے نے پھرن حُسن دیاں گانیانی
مست پھرن او مادے نال بھریا ٹیڑھی چال چلن مستانیاں نی

چوکے لاندیاں دھیاں پرائیانوں بیدر دتے انت بیگانیانی
ہین بیدوس اتے بہخبر تاثیں رنگ رنگدیاں لاندیاں کانیانی
خوشاں کچیاں پکیاں لگیانتی ایہہ سب کشمیر خرمانیانی

سبھے وڈیاں بجیاں اک رستے کھڑے پے گئیاں ٹھڑ زنانیاں نی
وارثشاہ بھی خوب پچھاندائے باجھ ہیر شیطان دیاں نانیاں نی

کلام رائیاں وصیرفان باہیر

بھابی جاننے ہاں اسیں سب چاے جہڑے منگ تے چنے دواونی ایں
جیچو چیچ گنڈ ہولیاں آپ کھیڈیں چڑے ٹاپیاں نال ولاونی ایں
مت کسیدی مول نہ لئیں بھابی نت جھگڑا یار ہنڈاونی ایں
آپ کھیڈنی ایں گتھے چالیانوں سانوں سنتیاں چابناونی ایں
آپ رہیں بیغرض بیدوس بیٹھی مال کھیڑیاں دا لٹواونی ایں
وارث مکر فریب دی چاکھاری ہوکا ہور دا ہور سناونی ایں

کلام ہیر

اڑیو قسم مینوں جے یقین کرو میں نرول بیغرض بیدوسیانی
گھے ہینے مار کے تاڑیا جے جند کڈھیا جے نال جھوسیانی
ہیں تے پیکیاں نوں نت یاد کراں پئی پاوندی رہاں میں وسیانی
جہڑی آپ وچ رمز سناندیاں ہو ہیں جاندی میں چاپلوسیانی
گل بے حیائی دی بول کے تے پچھوں رس ہو نال روسیانی
وارثشاہ کیوں تنہاں آرام آوے جہڑیاں عشق دا تاوچہ لوسیانی

کلام رائیاں وصیرفان

بھابی دس کھاں اسیں بجے جھوٹھ بولاں تیری گل ایہہ جئی ڈول سی نی
تیری گھوڑی نوں رج آرام آیا جیہڑی نت کردی پئی اول سی نی
بوٹا سکھنا اج کر آئی ایں توں کسے توڑیا جیہڑا پھل سی نی
تیرا یار پچھلے نال میل ہویا اساں لبھ لیا تیرا پول سی نی
باغوں دھڑکدی گھڑکدی آئی ہیں توں دس کھیڑیاں دا تینوں ہول سی نی
اساں اپنی گل معلوم کیتی تیرے مکر تاں عشق چپول سی نی
اینویں رانگاں جھنجھٹ پایو ٹی او تاں بھل گیا جیہڑا قول سی نی
وارثشاہ تاں کل کنگال آہا۔ اج ہو گیا عرض تے طول سی نی

کلام ہیر

ہیر روئیکے آکھدی سنوں بھیناں میں آکھ کے تساں کیوں ساڑیانی
سینہ بھن کے بھنیو سوپیا نوں دو ہاں سنگاں اتے چا چاہڑیانی
میرے کرم سن آن ملنگ ملیا جس جیوندی پنڈ وچہ واڑیانی
راہ جاندڑی جھوٹے نے ڈھاہ لیتی ساہن پکڑ کو کچل میں ماڑیانی
رٹے چاہڑ کے مارپا کے مینوں شینہہ ڈھاہ لیندے چویں پاہڑیانی
وارثشاہ میاں گل نویں سنی ہیرے ہرن میں نسترڑی ماریاں نی

کلام رائیاں وصیرفان

بھابی ساہن تیرے مکر دھروں لگا لیا ہویا قدیم دا ماردانی
ساہن باغ وچہ لیٹڑدا ہو کملا ہیرہیر ہی نت پکاردانی
پر اوہ عقبت بری ہلا یائی بانی ہویندا تیری تاردانی
توں بھی وڈیہڑی پت سرداردی ہیں اوس دودھ پیتا سرکاردانی
تیرے نال اوہ لاڈ پیار کردا ہور کسینوں مول نہ ماردانی
توں جھنگ سیالاندی موہنی ایں تینوں آن ملیا ہرن باردانی

اوہ تخت ہزاریوں ساہن آیا بیا ہیر دا نام چتاردا نی | وارثشاہ میاں سیج جھوٹھ وچوں پُن کڈھدا اتے نتاردا نی

کلام ہیر

انی بھیر ومُٹھی ہائے مُٹھی ایس برہوں ڈھڈ وچہ سُول ہویا
طلب ڈُب گئی سرکار میری مینوں اک نہ دام وصول ہویا
دُکھ ہور نہ کدی انجام ہوندا ایویں تتّی دا عرض تے طول ہویا
کھیڑیا نوچہ نہ پرچدا جیو میرا۔ شاہد حال دا رب رسول ہویا

لہر بیڑو ڈول اُلٹھ کے پوے سینے میرے ڈھڈ دیوچہ ڈنڈول ہویا
لوک نفع دیواسطے لین ترلے۔ میرا چوڑ بیاج تے مول ہویا
اتے رنج کے دو دھکیں پا لیا اے بھانتی دے انت رسول ہویا
وارثشاہ نے عمل دی خبر ناہیں دیکھا رد ہویا کہ قبول ہویا

کلام رانیان وہیر فان

بھابی زُلف گلہاں اُتے پیچ کھاہد میرلو ہڑتے سر مینڈیاں بادھاریاں نی
جہڑی وچھی شطرنج سی حُسن والی بازی جت لئی اج کھڈاریاں نی
تیرے نیناں نے شاہ فقیر کیتے سنے ہاتھیاں وچہ عماریاں نی

گلہاں اُتے بکھیریاں اُڈیاں تے نیناں سان کٹاریاں چاہڑیاں نی
باغ حُسن دیوچہ عراق بدھے اج ہور دیاں ہور تیاریاں نی
وارثشاہ زُلفاں خال تین خونی فوجاں قتل اُتے چا چاہڑیاں نی

مقولہ شاعر

باراں برس دی اوڑسی ہینہ ڈٹھا لگا رنگ پھر خشک باغیچیاں نوں
کھلّی بادصبا دی بوٹیاں تے لگے پھل پھرا وچپا بغیچیاں نوں
دلیں سکیاں پھیر ہر سبز ہویاں ایس حُسن زمین دے سینچیاں نوں

فوجدار تغیر بحال ہویا جھاڑ تینوں اتے غلیچیاں نوں
بدل نضل خے اِک وسدتی پانی ہاپہنچدا ایچیاں نیچیاں نوں
وارث وانگ کشتی پریشان ہاں میں پانی پہنچیا نوجدے بچیاں نوں

کلام ہیر با سہتی

حال دلیدا تدھ نوں آکھنی ہاں جیہڑا سہتیئے تدھ اقرار کیتا
جویں جانتی ایں تویں میل رانجھا دل کھیڑیا توں اوا زار کیتا
کھیڑے نال نہ پرچدا جیو میرا چوڑے توڑن نوں جیو ہزار کیتا

دماں باجھ غلام میں سہتیئے نی شاہد حال دا رب جبّار کیتا
کڈھ کھیڑیاں تھیں مینوں میل ماہی تینوں لکھ ہزار پکار کیتا
رانجھے نال ہُن میل ملادین دا وارثشاہ نے اج اقرار کیتا

کلام سہتی با ہیر

خاطر جمع کر ہیر نوں کہے سہتی تینوں رانجھے دے نال ملاوساں میں
ایہہ عمر بھر روگ نہ کدی سہنا جیہا افترا اج بناوساں میں
ٹکرا دوساں پرتباں بھاریاں نوں ساجھ بدلا مینہ وہاوساں میں

آسمان تے زمین دا میل کرساں بیڑی ریت دیوچہ ترا وساں میں
کوئی نویں سِرمکر پھیلاو کے تے ماں باپ دی شرم لہاوساں میں
وارثشاہ اجیہڑا نواں ہویا گلاں راجگ جہان سُناوساں میں

مشورہ کردن سہتی با ہیر

سہتی بھابی دے نال پکا مصلحت وڈا مکر پھیلائیکے بولدیئے
ابلیس ملفوف خناس دِچوں بے ہوائتاں جائزاں بولدیئے
ہیرے یار دا فکر دِن رات مینوں جان مایپاں یقین پئی ڈولدیئے
گروانڈی مکر مطولا نوں اتے کنز فریب دی پھولدیئے
وفا کل حدیث منسوخ کیتی کتاب لعنت اللہ والی پھولدیئے
وارثشاہ سہتی اگے ماں بیٹھی وڈے غضب دے کیرنے پھولدیئے

کلام سہتی با مادر خود!

اماں ہیر دا برا احوال دسے نت پلنگ تے رہے انو کھڑی نی
اساں ویاہ آندی کوئی پھاہ آندی ساڈے پھاوی بنی ہے اوکھڑی نی
جدوں آئی تدوں کنی رہے ڈھٹھی کدی ہو تیاہندیئے سو کھڑی نی
گھرانو جیہ ہوندی نوہاں نال دسوں ایہہ اجاڑ پیدا ہوئی ہے چھوکری نی
آئی جدوں تدوں کنی رہے ڈھٹھی چرخ ہتھ نہ لاوندی نوکری نی
دلوں دن ایہہ سکدی جاوندی اے کوئی دکھاندا موہے دو کھڑی نی
دیکھ حق حلال نوں اگ لگس رہے خصم دے نال ایہہ کھوکھڑی نی
لاہو ستھری جدوں دی ویاہ آندی اکھ گل دی ذرا ہے چوکھڑی نی
تن کپڑے وڈی مٹیار ساڈی ساڈوں نظر نہ آوندی لوکڑی نی
وارثشاہ ایہہ اٹن نہ دودھ کھاندی کھنڈ کھال سکا وندی کوکھڑی نی

ایضاً

ہاتھی فوج دا وڈا شنگار ہوندے اتے گھوڑے سنگار ہیں ولاندیں نی
کھوٹے کھان نہ کھٹن حیران کردے اکھیں دکھیدیاں جاں بن پراندیں نی
مجھیں گائیں شنگار دیاں سنھ تلے اتے نوہاں شنگار ہیں گھر اندیں نی
مشہور ہے رسم جہان اندر پیادو بیٹیاں دے نال درآندی نی
سید اودیکھ کے جائے یلا دا گوں ویر دہاں دے کیراں تے دھراندی نی
اچھا پہننا کھاونا شان شوکت ایہہ سب نیا ہیں زراندے نی
دھار ابار رسے جادو پھیر ویلے پانی آپ نیندے پھیر سراں دیئی
خیر خواہ دیہاں بدخواہ ہونا ایہہ کم ہیں کتیاں حراندے نی
دل عورتاں لین پیار کرکے ایہہ گھبرو مرگ ہیں سلاندے نی
وارثشاہ کوئی کار کمائیے ایہہ چھڈ کے پٹنے کھراں دے نی

ایضاً

ہیڑا اگھت کے کدی نہ پہے ہوہے آپ ایکید دکھ وچہ مرانگے نی
سوہنی رن بازار نہ وچنی لے ویاہ پن داہو رسے کراں سکے نی
ملاں ویدحکیم لیجان پیسے کیہاں چٹیاں غیبدیاں بھراں گے نی
ووہٹی گبھرو دوہاں نوں واڑ اندر اسیں باہر وچند ڑا بیڑاں گے نی
ایس رن کو تیتری لونی تو آپی پچرک اندریں وڑاں گے نی
کدی چیر کھڑا ڈاہ نہ چھوپ کتے اسیں میل کھنڈار کی کراں گے نی
اسدا جیؤنہ پرچیا پنڈ ساڈے آپیں ایہہ علاج کی کرانگے نی
خوشی کدی نہ ہیدی ایہہ ڈٹھی آپی پچرک دکھ ایہہ جراں گے نی
خصم مالے بھاویں چھڈ دے بھٹی پاسے کوئی اٹھ کے ہتھ نہ پھڑا گے نی
سیدا ڈھاہ کے ایستوں لے لیکھا آپیں چیک لے گول نہ ڈراں گے نی
تنر منگی سہاں گے ذرا جگدی منہ ہیر ہاتھوں ہورسے کراں گے نی
وارثشاہ تنر منگی الیدگا دل آپیں ڈبے کے ٹوہ وچہ مرانگے نی

رفتن سہتی وہیر نزد مادر و کلام کردن با ہمد گر

عزرائیل بھی عمر عیار آیا ہیر چل کے سس تے آوندیئے
انہاں کونیاں طوطیاں خراں وانگوں قصے جوڑ کے غیب سناوندیئے

سہتی نال ہن جا کے کھیت دیکھاں پئی اندرے عمر دہاوندیئے
پچھوں لر چھکدیئے نال بہانیاندے نڈھی گھوڑی پھیر پاوندیئے

سس ہیر دی گل سن چپ ہوئی کائی گل نہ موہنوں الاوندیئے
وانگ ٹھگاں دے مکرّاں رات ادھی ازغیب دی بانگ سناوندیئے

چل بھابیئے واؤ جہان دی لے باہوں ہیر نوں پکڑ اٹھاوندیئے
قاضی لعنت اللہ دا دے فتویٰ ابلیس نوں سبق پڑھاوندیئے

انہوں کھیت لیجاں کپاہ چنن میرے جیو تدبیر ایہہ آوندیئے
دیکھو ماں نوں دھی ولائیدے تے کیہاں پھوکیاں رمیاں لاوندیئے

تلی ہیٹھ ٹکا انگیار سہتی آنوں بہت پیار کماوندی اے
شیخ سعدی دے فلک نوں خبر نائیں جیہیں روڈیکے پھند چلاوندیئے

دیکھو دھی اگے ماں جھرن لگی حال نونہہ دا کھول سناوندیئے
اہدی پٹی دی عمر دہاوندیئے زاری رووندی تے پلّو پاوندیئے

پس منع کیتا کھیت نہ جلئے قدم منجیوں ہیٹھ نہ لاہوندیئے
دکھ جیو دا کھول سناوندیئے پنڈے شاہ جی دے ہتھ لاوندیئے

افلاطون لقمان حکیم اگے قصہ دبیدا پھول سناوندیئے
سہتی آکے ہیر دی کرے منت نال دلبری بات جتاوندیئے

قصے چھیڑدی نال محبتاں دے گلاں مٹھیاں نال ولاوندیئے
بہت پیار دینیاں اوہ چھڈی اے تیرے من کیہڑی گل بھاوندیئے

ہیر آکھدی لے بیتوں میل رانجھا میرے دل ایہو خوشی آوندیئے
انصاف دیواسطے گواہ کرکے وارث شاہ نوں پاس بٹھاوندیئے

کلام سہتی با مادر خود

سہتی آکھدی ماں نوں سنیں مائے کس واسطے جیو تاوتی ایں
نونہہ لال جیہی اندر گھتیائی پر کھ باہروں لال ونجاوتی ایں

تیری نونہہ تنج پھلڑی پدمنی ایں واؤ لین کھنوں پئی کوونی ایں
پئی اندرے ہو بیمار چلی جان بجھ کے دکھ ودھاوتی ایں

بھاویں پئی پہے دن رات اندر نال شوق دے ناہ بلاوتی ایں
ایہہ پھل گلاب دا کھیت اندر پئی دکھڑے نال موکاوتی ایں

اٹھے ہیر بھی تاڑ کے وچہ کوٹھے دہی ماہیاندی پئی سوکاوتی ایں
وارث دھی بیالاندی مارتی ایں دس آپنوں کون سداوتی ایں

ایضاً

نونہاں ہوندیاں خیال جو پکیتی دامان منیاں لوہیدیاں ہیریانی
پری حوراں چیتراں چند رانی اک موم جلیع اک قہریانی

اکس کرم دے باغدیاں موونیانی اک نرم ملوک اک زہریانی
اچھاکھاں پیون لاٹی نال جلن دین دیو چہ پہریاں نی

باہر پھرن جو باہر دیاں واہنل تے نرم وچہ بہایاں شہریانی
وارث شاہ اک حسن کمال اندر اکھیں نال گمان دے گہریانی

اجازت دادن مادر سہتی را

مائے منجیوں اٹھ کے کویں تکلے ہتھ ہیر ہلا کے چست ہووے
وانگ روگیاں رات دن رہے ڈٹھی کویں ہیر بی تندرست ہووے

اہتاں آندے اندرے کھا کھڑی دن رات مینوں ایہو چنت ہووے
ایہو وڈا عذاب ہے ماپیاں نوں تونہہ دھی بوہے آئے ست ہووے
کیکوں چین آوے انہاں ماپیاں نوں جاندا مال جہان دا مفت ہووے
وارث شاہ میاں کیوں نہ ہیر جیہے سہتی جیہاں دی جنہاں نوں پت ہووے

کلام ہیر و مادر سہتی

سہتی آکھدی ہیر نوں بول بی بی نت ہیں تینوں للکاردی ہاں
ہیر آکھیا بیٹھ کے عمر ساری میں تے اپنے آپ نوں ساڑدی ہاں
قلم لکھیدی وگی ہے بُری میری روز ازل دے پئی شمار دی ہاں
متاں باغ گیاں میرا جی لگے اتے ایہہ بھی پڑتنا پاڑدی ہاں
ہرے دُکھ نوں گلے لگائیکے میں ایس آپ سراپ نوں جھاڑدی ہاں
پئی سہکنی ہاں بوہے میرے جیو وچ خیال چتاردی ہاں
دن رات مینوں کوئی روگ ہویا ڈر ربدا پئی پکاردی ہاں
پئی رونی ہاں کرم میں اپنے نوں کجھ کہیدا نہیں وگاڑدی ہاں
باہر جا دیکھاں ہریا ولیتوں پئی دلوں وچار وچاردی ہاں
وارث شاہ میاں تقدیر آکھے دیکھ نواں پیار پیاردی ہاں

کلام مادر سہتی

ماں آکھدی سہتیئے سمجھ بی بی تینوں دیدی ہاں نیک صلاح کرئیے
دھیاں نال نہ کٹنا کدی ہوندا ٹوہیا نال نہ چلنا راہ کرئیے
کدی اُٹھ نہ بیٹھا وچہ وہڑے کدی بہے نہ چرکھڑا اُڈاہ کرئیے
گل کھل کے منہوں نہ کرے کوئی کہیا چندرا پیا ہے ساہ کرئیے
تیرے نال نہ جاندی نوں ہٹکنی ہاں جی ہیر تاں کہبت لیجاہ کرئیے
گھر اوچہ ہوندی نوہاں نال دسول سال آندیسی ویاہ کرئیے
نال حق حلال دے گل ناہیں ویکھ لوسنوں کڈھدی آہ کرئیے
اٹھے پہر رہی بیٹھی پلنگ اُتے مینوں ساڑیا ایہدسا کرئیے
کوئی گجھڑا روگ ہے ایس دھاناں آہیں نال ایہہ آوندا ساہ کرئیے
تیریاں گلاں دا کجھ وساہ ناہیں ضامن دیجائیں وارث شاہ کرئیے

مشورہ کردن سہتی با دختران

حکم ہیر دا ماں توں لیا سہتی آپ وچہ دوہاں نے میلیانی
رجوع آن ہویاں سبھے پاس سہتی جویں گورُو اگے سب چیلیانی
جنہاں ماں تے باپ نوں بھن کھاہدا ننگ پچنے کواریا کھیلیانی
سبو جم ہماکے آوناجے گلاں کریناں آج گہیلیاں نی!
انی آؤ کھاں آپو وچہ گل گنیئے سد گھلیاں سب سہیلیاں نی
کئی کواریاں تے کئی ویاہیانی جن جیہے سر پر متھیلیاں نی
وچہ ہیر سہتی دوئوں بیٹھیانی دوالے بیٹھیاں سٹھ سہیلیاں نی
وارث شاہ سنگار رہا دتاں نے جویں ہتھیاں قلعہ نے پیلیاں نی

ایضاً

وقت فجر دے اٹھ سہیلیو نی تُساں اپنے آہر ہی آونا جے
وہٹی ہیر نوں باغ لے چلنائیں ذرا ایسدا جی ولاونا جے
راہ جاندیاں نوں تے پچھوں لوک اٹھیو کوئی افترا جانا ونا جے
ماں باپ نوں خبر نہ کرو کائی بھلکے باغ نوں پیا سناونا جے
لاون پھیرنی اوہ کپاہ چھیناں گئے پر ستوں نہیں دکھاونا جے
کھیڈو ہسیاں تے گھتو پیانی بھلکے کھو نوں رنگ دکھاونا جے

ڈرو وٹ لنگوٹڑے وچہ پیلی بناوٹ سب ہٹ دکھاوناجے
وڈے رنگ ہوسن اکو جیڈ یاندے راہ جاندیاں نال سانگ لاوناجے
منجیوں اٹھدیاں سب نے آجانا اک دوئی نوں سد لیاوناجے
انہہ جھولیاں جتو گیاہ سبھے تے موڈا ہیاں رنگ سہاوناجے
پیرتے جا بھر وٹڑے کج اٹھو کسے پوتی نوں ہتھ نہ لاوناجے
وارثشاہ میاں ایہوا رتھ ہویا سبھو اجودی پیلی نوں آوناجے

آمدن سہتی نزد مادر خود

مصلحت کرآئی سہتی نال سیاں پھیر ماؤں دے کول جاآوندیئے
اگوں ماں بھی سہتی نوں سب درنقا دکھ اپنا پھول سناوندیئے
وڈا اجھوٹھ تے لوہڑا اپرادھ بولے دیکھو ماں دا جیو ٹھہراوندیئے
وارثشاہ نوں کول بہا کے تے دھی اپنی نوں سمجھاوندیئے

مصلحت نمودن سہتی با ہم نشیناں

مستاں کردیاں گذری رات ادھی تارے گنندیاں سب ادمادیاں نی
نخریلیاں اک نک توڑناں سن اک بھولیاں سدیاں سادیاں نی
شوخ اک تو اک ودھیک سبھے باجھ ہیر شیطاناں دیاں دادیاں نی
گرد ھیداپاندیاں گھبراں ماردیاں نی جہیاں ہوشیاریاں وادیاں نی
اک نیکبختاں اک بے زباناں اک لچیاں تے مال زادیاں نی
سبھے اپنے آپ نوں نیک بختاں وارثشاہ وانگوں صاحبزادیاں نی

کلام ہم نشیناں با ہمدیگر

گنڈھ پھیریاں تیں وچہ کھیڑیاں دے گھروگھری وچار دچار یونے
چلو چل ہی کرن چھناں بازاں سبھو کم تے کاج وساریونے
شیطان دیاں لشکراں فیلسوفاں بناں آتشی فند کھلاریونے
سب بھیں تھیندار اوجار چھپیاں سنے پونیاں پڑنیوں ساڑیونے
راتیں لا مہندی رنے پاسرمہ گنڈ چونڈیاں کم سواریدے تے
کجل پوچھلاں والڑا ویاہیاں داہوبھیں سرخ دنداسڑا چاہڑیوتے
کلہاں ٹھوڈیاں تے بنے خال دانے رڑے حسن نوں چاتاریوتے
بھلکے کھوہ تے جاکے کروگشتی اک دو ہٹرنیوں تھم ماریوتے
مجھ دتیانے پیواں بڈھیاں نوں لتاں ماواں دے سوہاتے ماریوتے
گلی مار لنگوٹڑے وٹ ٹریاں سبھو کپڑا لتڑا جھاڑیوتے
تنگ رکھیج تیار اسوار ہویاں کڑیاں لڑے گھوڑیاں چاہڑیوتے
تیلاں لگیاں ٹھوکراں دینچھوں تیں کنیاں لڑا ئیوں چاہڑیوتے
زلفاں پلم پیاں گورے مکھڑے تے بندیاں لا کے حسن اگھاڑیوتے
جلوہ حسن دکھاکے اوس دیلے وارثشاہ نوں چا اجاڑیوتے

مقولہ شاعر

دسے دعائیاں رات مکا بیٹھی دیکھو ہووَنی کرے شتابیاں نی
ایسی ہوونی شاہ فقیر کیتے پتوں جیہاں نوں کرے شرابیاں نی
معشوق نوں بے پرواہ کرکے دیہن عاشقاں رب عذابیاں نی
سہتی ہیر نوں گھیریا ویکھ ہونی باجھ اپنے یار بیتابیاں نی
جیہڑی ہوونی گل سو ہو رہی سبھے ہوونی دیاں ایہہ خرابیاں نی
مجنوں جیہاں نہ نام مجذوب ہوئے شہزادیاں کرے خرابیاں نی
ہونی حق حسین امام کٹھے ہونی کردیئے بہت خرابیاں نی
علی جیہے شہید غلام کیتے خبر ہوئی نہ مول ۹ وابیاں نی

گُڑیاں پِنڈ دیاں بیٹھ کے تنا کیتا اُٹھی اج تنمہار پنجابیاں نی | وارثشاہ میاں وہیڑے کیھڑیاں اند جمع آن ہویاں ہر بابیانی

مقولہ شاعر

ایس عشق نے افترے لکھ کرنے بہت اوکھیاں یاراں دیاں ہاریاں نی
اِہناں ناریاں راجے فقیر کیتے ایس کیندیاں پنگھٹ ہاریاں نی
ایس عشق نے فرہاد کٹھا دتا۔ کیتیاں یوسفے نال خواریاں نی
ایس میلے دے عشق ملنگ کیتا مجنوں چھڈ بیٹھا سرداریاں نی
زلیخا چھڈ بادشاہیاں پائی جھگی ایس عشقدیاں ایہہ خواریاں نی
عشق سوہنی جیہیاں سوہنیاں کبھی ڈوب وچہ دریا دے ماریاں نی
دیکھ پُنوں ہاروں تے قہر کیتا ہور کئی کرچکیاں باریاں نی
جتھے عشق دریا دی موج آوے اوتھے اوکھیاں تریناں تاریاں نی

کیندے پاڑنا پاڑیا عشق پچھے سدھ کھلیاں سب کواریاں نی
کوئی ہیر نے عشق نہ نواں کیتا عشق کیتا ہے خلقتاں ساریاں نی
روڈا اوڈھ کے ڈِکرے ندی پایا تے جلالی نے اکھاں گہاڑیاں نی
میعار تُوں عشق تے تنگ کیتا کھیاں پیاں مصیبتاں بھاریاں نی
مجنوں جیہے بھی سُک کے کاٹھ ہوئے سرکھا دیاں عشق کو ہاڑیاں نی
مرزے جیہیاں سُورتاں وچہ جنگل ایس عشق رُلا کے ساڑیاں نی
سسی جیہیاں سُورتاں وچہ تھلاں پائی بانجھ ترسا کے ماریاں نی
وارثشاہ جہان دے چلن نیارے اتے عشقدیاں دکھی نیاریاں نی

بوقت شام آواز دادن سہتی زناں را!

شام وقت سہتی چڑھ کے سد کیتا انی سنو بھیناں وارو واریئے نی
شالو چوہڑیئے تا جو بروائے نی خبردار کُڑیئے سُتیاریئے نی
اللہ رکھیئے دھیئے نال سُو جھے نیادیں نال سنتو گھمیاریئے نی
میراں بخشئے سگھر ماراسئے نی سنگ ساتھ کریں کاہے ہارئیے نی
گل سمجھ ولائتے کسب دائے رنگو مانگتے رنگ مٹھاریئے نی
گُڈیئے صاحبے راجیئے آسے آ بریوں سد کریں ٹھری داریئے نی
وقت صبح دے اساں دل آونا جے دیکھے اپنے گھریں ہاریئے نی
ایس گل دا فکر جے ساریاں نوں ایس کم نوں میٹھ وچاریئے نی

کموں ہو چتے سمئے ماچھنے نی نختاورے سمجھ لوہاریئے نی
ترکھانیئیں بخت سوائنیں نی تے سلامتے چھیل بلہاریئے نی
صاحبزادیئے نائنے ہوش رکھیں بھیناں پھاک بھریئے مہاریئے نی
سمبھرائیے تیلنے بیلنے نی نندو جھیوریئے سمجھ سواریئے نی
نہن خیریئے گل مہاشنے نی بیبڑی عقل دی پار اتاریئے نی
بھابی مست بھرائیئے دولتے نی ذرا آونا سانجھ گھر بارئیے نی
لادن بھیرنی وچہ کیاہ بھینیاں کاٹی نبھا صلاح چتاریئے نی
وڈے وڈے وارث ڈھیہ ڈھیر ہوئے ہُن نویں ہی کھل اساریئے نی

تیار شدن دختراں ہمراہ سہتی

صبح چلنا کھیت اقرار ہویا کُڑیاں ماواں دیاں کرن دلداریاں نی
روز بیدار نوں عید دا چا چڑھیا جویں حاجیاں حج تیاریاں نی
کئی ساولیاں سوہنیاں رنگ بھریاں ائی بھولڑے سُکھ وچاریاں نی
تھاؤں تھائیں چوا دیناں بھر کن سبھے چونڈیاں لاتے مٹیاریاں نی

آپو اپنے تھاں تیار ہویاں وچ کواریاں ویاہیاں ساریاں نی
جویں ویاہ دی خوشی دا چا چڑھدا اتے ملن مبارکاں کواریاں نی
اِک ہین اصیل نہ بولدیاں نی اِک بانکیاں خچریاں اڑیاں نی
ہور لاکناں سب ہمراہ ہویاں کائے سرن سبھے کالے ہارناں نی

گھوڑے چھٹے عیار جوں پھرن نچدے چلن ٹھمڈڑی چال ریانی نی
اُلتاں چن جیہے مکھ تے شوخ نیناں چمن جیہے سر پر سہاریاں نی
گرد پلی دے گھور نے آن ہویاں سب ہار سنگار کر پیاریاں نی
ایتوں بنھ قطار ہو صفاں گیاں جویں لدیا ساکھ بیوپاریاں نی
ہُن ویکھئے کی کجھ ہووناں ئیں تیریاں قدرتاں توں بلہاریاں نی
گھت جا ئیکے ہیر نوں سپ لڑتاں چھر پاوندیا چنجر ہاریاں نی

اکھر بیٹیاں نے ہمتیاں تی خوب جٹیاں نال منیاریاں نی!
چلو چل پکار دیاں جٹیاں تی نال نچدیاں سب منہاریاں نی
اہدروں سہتی نے کواریاں میل لیاں چلو چل ہی سب پکاریاں نی
سہتی ہیر نے آپو چہ اک ہو کے جٹ میل لئے جتاں دہاریاں نی
بحر عشق دا چھا کنا بہت او کھا نالے او کھیاں بینیاں تاریاں نی
وارث کرڈی نہ پنڈ وچہ رہی کائی قوجاں ہندتے ترک تے چاہڑیاں نی

مقولہ شاعر

پہلاں آئی قولاں پھول آئی رحموں تے امیر خاتون چلی آوندی ئے
کنجری رحمتے نالے دو تے بھی اک دوئی نوں گل سناوندی ئے
بھاگی ڈومنی تے موراں کنجری بھی خوب دس کے ہتھ بناوندی ئے
نالے آئی سُکھدیئی تے چند کوراں بھر تھو منگلو آن کے پاوندی ئے
نالے آئی بھگونتی لسنتی گندڑہ جھنڈو عاشقاں نوں ترساوندی ئے
آیاں درشنوں دروپدی پہاڑ تاں بھی جنتے کلو کشمیرن آوندی ئے
سمائی آکھدی کیہہ گلائنے توں نکی شرم بھی ذرا نہ آوندی ئے
ز لفو گفت آنچہ خوب ہست دلبر کنوں فارسی لفظ بناوندی ئے
پھول نور بی بی تے شکور بی بی نال رنگ سے گاوندی ئے
جمنا دیئی جھیوری سُکھاں کھترانی نالے دئی لوہاری بھی آوندی ئے
لکھو جی عمر بی بی آئی شور کردی چوہڑی سا ہنسیانی چلی آوندی ئے
ہور سب ذاتاں آن جمع ہویاں سیتھوں گنتی نہ اُنہاں دی آوندی ئے

نالے آئی سلامتی صاحبیانی بھولی امام خاتون سدیاوندی ئے
سہتی ہیر دوویں وچہ گوروینیاں اک دوئی تے حکم چلاوندی ئے
چند کور جٹی آن رجوع ہوئی میواں اوسد بنال سہاوندی ئے
سہرائی تے صاحباں نال طوطی اتے جیونی بھی رنگ لاوندی ئے
مالوں نائن مٹھی نائن دوویں بھیناں پھرو کھلا باوکھاؤندی ئے
ہتنا بورڑول وچن چھو کھندیاں نی کائی اچھنا گھچھنا گاوندی ئے
نور بیگم قند ہار نوں خان بیگم پیا پیا کر کے تے بلاؤندی ئے
قبل زینیا ان دخلتہا صیغہ عربی دیتا ئی بلاؤندی ئے
رامی باہمنی تے نندو پروہتانی گنگا دیئی اروڑی بھی آوندی ئے
روشن بی بی مراسن بھی آن پہنچی بی بی تیلن پھوں چلی آوندی ئے
اکو جیڈا ئی سنگ سہیلیاں دا اک دوئی نوں گل سمجھاوندی ئے
وارثشاہ چل کھیت دکھالیا ئیے سہتی ہور ہُن مکر پھیلاوندی ئے

ایضاً

حکم ہیر دا ماؤں توں لیا سہتی گل گئی سوناں سہیلیاں دے
چھج پاستاں ترک بازار چلے راہ مار دے نی اٹکھیلیاں دے
سوہن پٹڑیاں نال بلاک بندے گویا بھرے دوکان پھلیلیاں دے
جٹا دہاریاں دے جھنڈ تیار ہوئے سہتی گورو چیلا نال چیلیاں دے
راجے اندر دی سبھا وچہ ہوئی ہوری پئے عجب چھنکار ارپیلیاں دے

تیار ہویاں نے دوویں نناں بھابی نال چڑھے نی کٹک ارپیلیاں دے
کلے پٹ ہوگئی وچہ وہڑیاں دے رہی اک نہ وچہ حویلیاں دے
دھاگے پاوٹنے پنے نے نال لوہلاں ٹکے چھب رہے وچہ منیلیاں دے
اک کھیت دے وچہ جان نناں بھابی نال چڑھے نی کٹک سہیلیاں دے
آپ ہار سنگار کر دو جلیاں اردہ کنیٹرا نے نال بیلیاں دے

اِک دُوئی نُوں رمز مناندیاں نی کم کردیاں نی نخر ییلیاندے
وارث شاہ کستوری دے مرگ چھُٹے نفیہ نفیہ سرپر منھلیاندے

ایضاً

فوج حسن دی کھیت وِچہ کھنڈئی نُرت چالنگوڑے وٹیو تے
پردہ شرم حیا دا لاہ کے تے سٹ زمین تے چوڑ چپٹیو تے
سمی کھیڈ دیاں ماردیاں پھرن گھر ہیلاہی پاپیاں دٹ پٹیو نے
تُوڑ کرکروں سُول داوڈا کنڈا ہیر چوبے کے خون پلیٹیو تے
شُست انداز تے مُرداناگھ بیٹھا اوس حسن دے موزنوں کھیٹیو نے
وارث یار دے خرچ تکفیل وچوں حصہ حُور قصور دا کھٹیو تے

احوال ہیر

دنُد میٹ گھیسٹ کے ہڈ گوڈے رو رو کرے زاری بڑے چیلیاں نی
اک چاہڑ دندیر کا وٹ روے کڈھ اکھیاں نیلیاں پیلیاں تی
تھر تھر کنبدی آکھدی موئی لوکا کوئی گروجھاڑا کرے جیلیا نی
مار لنگ تے ہیر بے سُرت ہوئی کھائے جیو تے کاج کلیلیاں نی
زہر عشق دے سپ دی دھائی اکیس ہیر دِیاں نیلیاں پیلیاں نی
سہتی مکر دے منتر پھوک دِتے ساتھ کیتیاں چور وسیلیاں نی
شیطاں لعطو نگرڑے ہتھ جوڑن سہتی گروتے اسیں سب چیلیاں نی
وارث شاہ کُڑیاں پریشان ہویاں سُکے منہ تے ساریاں پیلیاں نی

واویلا کردن سہتی

ہیر میٹ کے دند بے سُرت پئی سہتی حال تے شور پُکاریا ئی
کالے ناگ نے پھن پھیلا وڈا ڈنگ دوہٹی دے پیر تے ماریا ئی
کُڑیاں کانگ کیتی آئی واہر لوکاں کم تے کاج سواریا ئی
منجی پائیکے ہیر نُوں گھریں آندا جِٹی پلو پل رنگوں دھاریا ئی
دیکھو فارسی تور کے نظم نثروں وانگ گھیوُ دے مکر نتاریا ئی
اگے کِسے کتاب وِچہ نہیں پڑھیا جیہا فجریاں فجر پساریا ئی
شیطان نے آن سلام کیتا تُساں جِتیا تے اساں ہاریا ئی
افلاطون کی ریش مقراض کپی دا آنتے قدرتاں ویکھ ہلہا ریا ئی

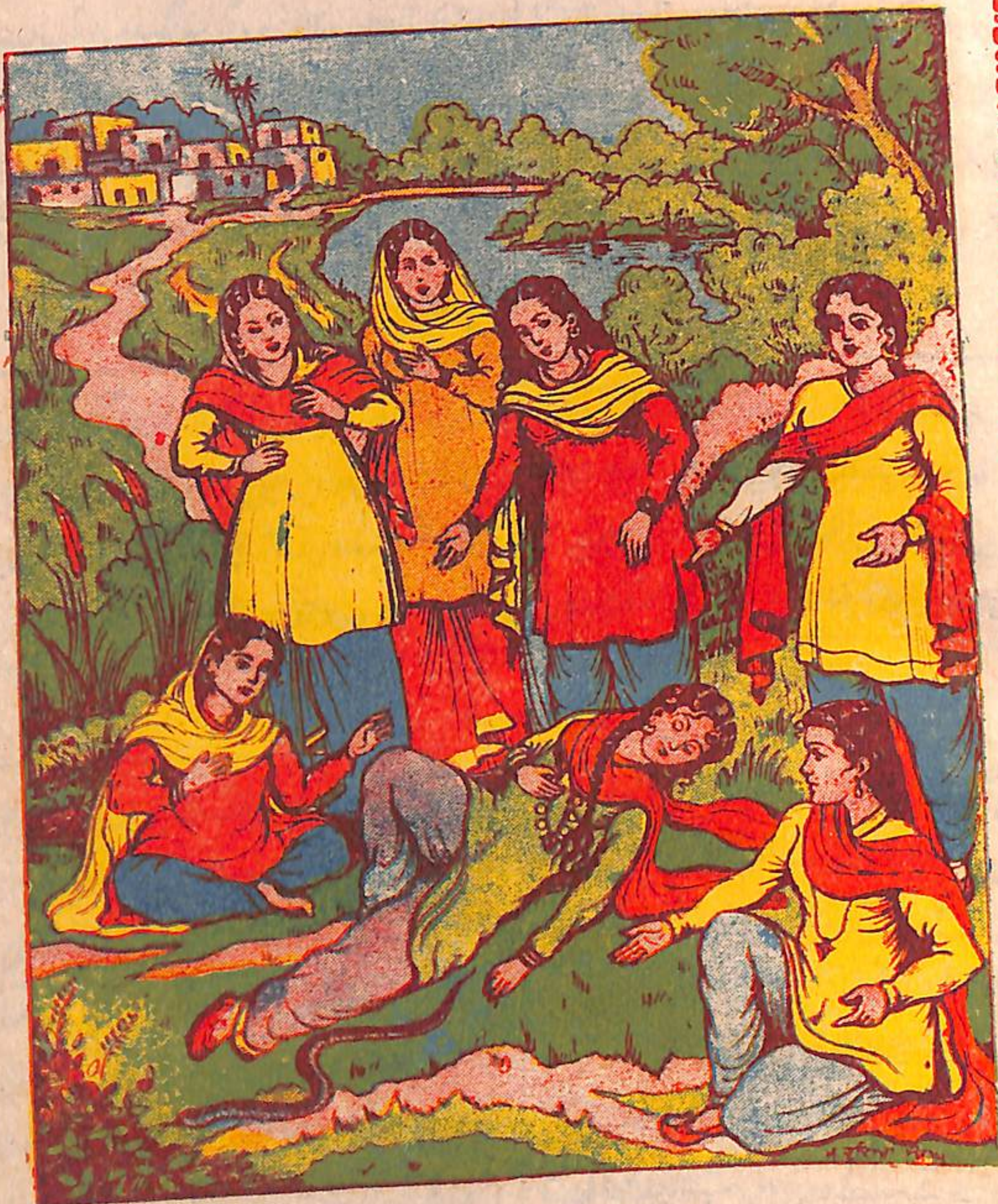
مقولہ شاعر

جدوں سامہنگراں دا اہراں لوک کہنی سارے دیش تے دھم بھونچال آہی
کھیڑیں خبر ہوئی چڑھیا دیس سارا اوہنہ کھیڑیاں دی جھڑی بنیال آہی
سردار سی خُوبیاں دے تر نجناں دی چلیندی ہنس تے مور دی چال آہی
کھیڑیاں نال سی اوس انجوڑ مڈ ہوں دلوں فاتحی ٹھیٹ دی خیال آہی
اس ناگنی نُوں کوئی سپ لڑیا سس اوسنوں ویکھ نہال آہی
اِنّ کیدکن عظیم باب عورتاں دے دھر لکو وچہ قرآن دے قال آہی
اج گھت سوہاگے تے اگ وانگوں سونا کھیڑیاں دا سبھو گال آہی
وارث شاہ نُوں رب وکھال دِتا کھیڑی چیز دتی جمعیا کھال آہی

کلام مرداں با ہمد گر

صادی پیلیڑی ہوگئی ہیر جٹی اینوں لڑ گیا ہے کوئی سپ کالا
کوئی ندی ہندی نہیں منہ بھیں جھگ نکلے ایہہ تاں عرن والا سب چالا

ہیر نے سانپ لڑے کا بہانہ لگا کر بے ہوش پڑ جانا

کوئی ماندری وئید حکیم آوے عزرائیل بید دنوں دے ٹالا
وارث شاہ نہیں جاندے لوک جاہل بیا وچہ کلیجے دے عشق چھالا

آمدن حکیماں برائے علاج ہیر

سد ماندری کھیڑیاں لکھ آندے فقر وید تے نال ملایاں دے
جنہاں ذات ہزار ہے سپ کیلے مکت آندینی وچہ پٹیاریاں دے
کوئی اک پچوا کھوا گندھے ناگ دا ونا تے دہانا ماریاں دے
تیل مرچ تے بوٹیاں دودھ پیسے گھیو دہندینی نال خواریاں دے

تریاق اکبر افلاطون والا دارو وڈے فرنگ پساریاں دے
گنڈے لکھ تعویز تے دھوپ ہرمل سوت آندینی کنج کواریاں دے
کسے بیا منکے لسی وچہ گھولے پڑے چاہائے تراں ناریاں دے
وارث شاہ بیا ہدیاں ٹینڈ بدھی کھیڑیاں زور لائے زراں ناریاں دے

مقولہ شاعر

درد ہور تے دارو کجھ ہور کردے فرق پوے نہ لوہڑا وچہ کڑے جی نی
ہیر آکھدی زہر ہے کھنڈ چلی جویں کالجے چیر دی چھری جی نی
جیویلے دی سونڑی ایہہ گلی بھاگ ہو گئی نہیں مرتی جے نی
ہائے مٹھڑی کیوں رضا تی اکثر مت رناں پچھے گھری جے نی

رناں دیکھ کے آکھیا زہر دھانی کوئی ساعت ہے جیوندی گھڑی جے نی
ہر چلی جے ہیر سیال بھاویں بھلی بری اوتھے آن جڑی جے نی
دیکھ ہیر دی کس سر ماردی اے آکھے نڈھڑی دی حالت بری جے نی
وارث شاہ سدائیے وید رانجھا جس تے درد اساڈڑی پڑی جے نی

ایضاً

سہتی آکھیا فرق نہ پوے ماں ایہہ سپ نہ کیل تے آوندینی
ادہی بین دلوچہ لکھ منتر اندے سپ آو نمل بیت بیاوندینی
بانسٹ ناگ کروندٹے بید کھپکت چھجیے تیز بسیس لواوندینی
تن وڑا بوڑا انے پھینیر سیھو آن کے سیس نواوندینی
جلیبیا تنلیا تے سنگ نادچلا وڈا ناوڑا آوندے نی
لونگ مندر دے کیہہ اینہاں جتن بیٹھا ردگی ہون چنگے بوٹی کھاوندینی
رادن راجے تے وید نے دبو پریاں سب آومل نتھ کے کھاوندینی

کالے باغ وچہ جوگی کڑا اسدا دھ کامل جیندے قدم پایاں دکھ جاوندینی
جیکر پڑھے منتر نالے کرے تنتر سب خلق نوں جاتوا وندے نی
کلغی دار تے اوڈ نابونڈ نالے اسرال کھرال ڈرکھاوندے نی
ستی دار دوسر تے کھربنا بھی منتر پڑھے تے کیل لے آوندینی
کھجوریا بیلیا بنت پینگا پھنیتھو کونجیا کوڑیا چاوندے نی
کھنگھوریا دھامیاں بس بیاطی رنواڑیا کوجیا چھاوندے نی
ہور وید گی دید لگا لگ تھکے وارث شاہ ہوری ہن آوندے نی

کلام کھیڑیاں

کھیڑیاں آکھیا اے سیتا اکھلے جی جیڑا دے نیقری جا بیریاں
سارا کھول کے حال احوال دسیں نال مہربانی برکتاں نوں وچہ دھریں
دم لا کے ہیر دیا نہ آندی جنج جوڑ کے سنے سا وچہ دائریں

ساڈی کریں نام ربدی جی کوئی فضل دا پلڑا آن پھیریں
چلو ربد بواسطے نال پیر قدم گھتیاں فقیر تیرے ہون خیریں
بیٹھ کوڑے گل پکا پچھڑی سیدا گھلئے رلیں جاں آپڑ پھیریں

جویں جانئیں توں بیاہ اُنہوں کریں منتاں لاونا متھ پیریں
وارث شاہ میاں تیرا علم ہویا مشہور ہے جن تے انس طیریں

روانہ شدن سیّد البطرف جوگی

اُچھو آکھیا سیّدا جا بھائی ایہہ دو ہٹیاں بہت پیاریاں نی
اگے نذر رکھیں سہتی حال دسیں اگے جوگی ٹریدے کریں زاریاں نی
نال عاجزی دے قدم چم آکھیں رب آپ بنایاں خواریاں نی
نالے ادب آداب بھی بہت کرنا گلاں کرنیاں خوب پیاریاں نی
یار وکنڈیوں سپ بناؤناں دیکھو عشق دیاں گلاں نیاریاں نی
جا جھک کے ہتھ سلام کرنا تساں تاریاں خلقتاں ساریاں نی
سانوں تی ہے ہیر نوں سپ لڑیا کھول کہیں حقیقتاں ساریاں نی
جوگی مار منتر کرے سپ حاضر جا پیا منا توں واریاں نی
آکھیں ریڈ واسطے چل جوگی سانوں پیاں مصیتاں بھاریاں نی
وارث شاہ او تھکے ناہیں پھر منتر جیہتے عشق نے دندیاں ماریاں نی

رفتن سیّدا در کالا باغ

سیّدے مار بگل بدھی پچار کی جتی جھاڑ کے ڈانگ لے کڑ کیا ئی
نکر ہیر دے توں ٹُک ترکھ ہویا پنجر سیّدا اڈ دیاں کھڑکیائی
جویں زکریاں خاں نے جنگ کیتا پیلے توپ پہاڑ تے کڑکیائی
کالے باغ وچہ جوگی نے جا دجیا جوگی ویکھ کے جٹ نوں تڑکیائی
سیّدا سنگ دے کھر کھر ہیا کنبے اوہدا اندروں کالجہ دھڑکیائی
چلیں واسطے ربّ دے جوگیا اوئے خار وچہ کلیجڑے رڑکیائی
یار وسنوں تقدیر گھر گھالدیے کھوتا ہو گھوڑا ہن ہڑ کیائی
ہتی وڑی کپاہ وچہ بجھ جھوپی کالی ناگ انہ غیب دا لڑ گیائی
واہو واہ چلیا کھڑی بانہہ کر کے وانگ کالا نگوی لٹ تے سر پائی
دُکھ دو ہٹی دا جٹ نوں کہا گیا وانگ کٹھے کبوتر دے پھڑکیائی
آویں سیّدے نے جوگی تے جا کے تے حال اپنا کھول پر کھیائی
کھڑا ہو ماہی منڈے کہاں آویں ایہہ پھاوڑی شور کر بھڑکیائی
اُتوں کھڑی کر بانہہ پکار یا ہلے ایہہ خطر یدا مار یا کھڑکیائی
سانوں کھیڑیاں نے اج لاہد کیتی دل دیکھدیا جوگی دا دھڑکیائی
جوگی پچھیا کی ہے بنی تینوں ایس حال آئیں جیا لڑکیائی
وارث شاہ جاں چونیاں جمع ہویا سب جھاڑ تو ٹے کہے وڑکیائی

کلام سیّدا با جوگی

ہتھ بنھ کے سیّدے نے پیر پکڑے ہینوں دُکھ لگا تینتھے آیا ئیں
کئی وئید تے ماندری بھال چکا سب کم تے کاج بھلایا ئیں
دن رات وو ہٹی میری تڑفدی ہے ایس درد نے بہت اکایا ئیں
وارث شاہ سہتی تیری دس پائی رل کوڑ مے سب ہنچایا ئیں

مقولہ شاعر

جدوں سیّدے نے کیتی سی عرض ایسی جوگی اپنا جیو کھیڑا یائے
جیہڑا کنیدا دھڑکدا پھڑکدا سی خوف خطرکول دل ہٹایا ئے
سہتی ہیر نے کوئی اشٹنڈ کیتا بھاویں مکر فریب بنایا ئے
وارث شاہ بھلانہ بول سہر توں سہتی کیڈ احسان چڑھایا ئے

کلام جوگی با سہتیا

جوگی بولیا سُنی کھاں چھیل جٹّا کم دیکھ لے اوسد رنگ دینی
تقدیر نوں موڑنا بُھلا ناہیں سب نال تقدیر دے ڈھنگ دینی
جنہوں رید عشق دی چاٹ لگّی دیدوان قضاء دے رنگ دینی
جیہڑے چھڈ جہان او جاڑ وسّن صُحبت عورتاں دی کو تو ننگ دینی
کدی کسے دی کیل وچ نہ آئے جیہڑے سب سیال جھنگ دینی
گھر کسے دے اساں نہیں جانا پی بیٹھے پیالڑے بھنگ دینی
جدوں غرض بنیا تدوں ہویوں حاضر دیندا مہنے رنگ برنگ دینی
کیتی اوسدی فقراں نے من لئی تقدیر نوں کون اولنگدے نی
مرن دیہہ جٹّی ذرا وین سُن کے ہو کے نکلن رنگ برنگ دینی
جواں ہیرے ہیری وڈے رنگ ہوسن خوشی دار ہوئے ملنگ دینی
صحبت خلق دی عیب ہے فقراں نوں جیہڑے ہر دمیناں تے جنگ دینی
وارث شاہ مُنک کے سیس داہڑی ہوئے انگ تے ننگ دینی

فریاد کردن سہتیا پیش جوگی

سہتی رو کے آہ پکار کیتی تینوں رب نے اج نوالیا اوئے
تیرے چیلیاں ہوندی ہے ہیر چنگی دھردی ریدی مُسد نالیا اوئے
اُٹھ ہیر ہوئے پکھکھے کوڑمے نوں لڑھ کے ہاں فاقرا جالیا اوئے
اوہ ناں ساڈی پیلیڑی ہو چلی تیری خیر دا ہیر سمہالیا اوئے
جوگی واسطے رید تار ساں نوں پیٹرا الینے مہروالیا اوئے
تیری جٹّی دا کی علاج کرنا اساں اپنا کوڑھ لگا لیا اوئے
سانوں ناں تقدیر لڑ او نائیں تینوں کن ایہہ ول سکھالیا اوئے
ہتھ نیہہ نیویں دھون گھاہ مُنہ وچ کڈھ دندیاں منتاں بھالیا اوئے
بے پرواہیاں کیہاں چا پایاں تیں میری عرض سُنیں اللہ والیا اوئے
جٹّی زہر والے کیسے ناگ ڈنگی اساں ملک تے ماندری بھالیا اوئے
چنگی ہوتی نائیں جٹّی ناگ ڈنگی تیرے چیلیاں خیر ہے را ولا اوئے
لکھی وچ رضا دے مرے جٹّی جس نے سب دا دُکھ ہے جالیا اوئے
جُھگا اپنا چوڑ چوپٹ کیتا تیرے وستے نال کی سالیا اوئے
وارث شاہ تقدیر رضا دیلا انہاں بولیاں بھی نہیں ٹالیا اوئے

کلام جوگی با سہتیا

چپ ہو جوگی سہج بولیا ئے جٹّا کاہنوں پکڑیوں گاہیا نوں
یاد رب دی چھڈ کے کراں جھیڑا ڈھونڈاں اُڈیا چھڈ کے پھالیاں نوں
رناں پاس فقیراں نوں عیب جانا جیہناں نسا رنوں بہیا بہیا نوں
رناں ہیجیاں نوں کردا چا جمدے بیٹھے رناں نیند کر اندر بالیا نوں
اسیں چھڈ جہان فقیر ہوئے انہاں نعمتاں مالی بادشاہیاں نوں
تیرے نال نہ چلنا نفع کوئی میرا علم تہ پچھرے ویاہیاں نوں
کی غرض ہے کسے دی گھروں جائیے اساں میاں بے پرواہیاں نوں
وارث لکھ قرآن تے نہیں منبر کہیا اڈ ہو کے دیاں پھاہیاں نوں

کلام سہتیا با جوگی

ــدا اکھ دار ... ڈی ... دا ... ےتا ... ہتھیارڑی اوئے
... ہے اں ال نہ ... دا ویر ال ہے ... سا رڑی او
بڑی خوبصورت کوئی جوان بالغ پھرے ودی مٹیارڑی اوئے
کدی کسے دے کول نہ ڈھکن ہندی سدا اوہدی اک کارڑی اوئے

جے میں ہتھ لاواں سردں لاہ دیندی چا گھندی جینج چہاڑی اوئے
مینوں مار کے آپ تِرت ہے روندی ایسے ڈول ہے کوارڑی اوئے
اساں اوسنوں مول نہ ہتھ لایا کائی لاغر لوکھ ہے بکارڑی اوئے

ہتھ لاونا پلنگ نوں ملے ناہیں توف خطرلوں رہے نیارڑی اوئے
نال سسّ تنال دے گل ناہیں پئی بجلی ترت خوارڑی اوئے
اینویں غفلتاں وچہ برباد کیتی وارثشاہ ایہہ عمر بیارڑی اوئے

مقولہ شاعر

جوگی لیک گھتی پھیر وچہ چوبکے چھری اوس دبو چہ کھبائیو سُو
اوہدے نال توں ناہیوں انگ لایا چھری پٹ کے دھون لکھایا سُو
نال فکر فریب دے یا اندر پھیر اوسنوں تہمت لائیا سُو

کھاہ قسم قرآن دی بیٹھ چٹا قسم چور نوں چا چوائیا سُو
پھڑیا حسن دے باغ دا چور ثابت تائیں اوسنوں قسم کرائیا سُو
وارث ربّ نوں چھڈ کے پیا جھنجھٹ اینویں رائیگاں عمر گوائیا سُو

قسم خوردن سیّد انزد جوگی

کھیڑے نشادتی اگے جوگیڑ یدے مینوں قسم ہے پیر فقیر دی جی
ساتوں ہیر جٹی دھولی دھار دِسے کوہ قاف تے دھار کشمیر دی جی
دوروں دیکھ کے فاتحہ آکھ چھڈاں گور پیر پنجال دے پیر دی جی
اوہدی جھال نہ اساں تھیں جائے جھلی جھال کون جھلے جٹی ہیر دی جی
نتے نکھ تے آکھ آکھا بھائی تے پچھے نہ کریئے غیبت ویر دی جی
خلق آکھدی ہے ویاہ آندی میلن ہوئی نہ انگ سریر دی جی
اسیں جھوٹ نہ بولیئے جوگیاں تے خیانت نہ کریئے چیز ہیر دی جی

مراں ہو بیکے ایس جہان کوہڑا اکدی صورت جے ڈٹھے میں ہیر دی جی
لنکا کوٹ پہاڑ دا دور دسے فرہاد نوں نہر جیوں شیر دی جی
ساتوں تہتھہ دیوار دیوانگ دسے ڈھکا تیرلے تے کالجہ چیر دی جی
لوک آکھدے حسن دریاہ وگے ساتوں خبر نہ اوس دے نیر دی جی
بھینس مار کے سنگ نہ دیئے ڈھوئی ہوئے ہوش کی دودھ تے کھیر دی جی
لوک آکھدے ہین اپراد ھ لُٹی اساں ڈٹھی نہ صورت ہیر دی جی
وارث شاہ ایہہ خواب خیال وانگوں جگ شیرنی جائیے شیر دی جی

زدن جوگی سیّد را

جوگی بھکھ کے آکدی نال غیرت کدھ اکھیاں روہ پلٹیا ئی
سنے جتیاں چونک دبوچہ آیوں ساڈا دھرم تے نیم سب پٹیا ئی
لٹ پتلکے نال نکھیائی کٹ پھاڑ کے کھوہ گھسٹیا ئی
پکڑ سیّد نوں نال بہو ڑیا کے چوریار وانگوں ڈھاہ کٹیا ئی
ہوراں پسلیاں بھن کے چور کیتا وانگوں ظالماں ظلم تے جٹیا ئی
دونویں تجہ باہاں مروں لاہ ٹیکا گنہگار وانگوں پکڑ جٹیا ئی!

ایہہ ہیر دا وارثی ہو بیٹھا چا ڈیریوں سواہ وچہ سٹیا ئی
دیکھو جوگی ہُن بیدینال کردا جویں مال دے چور نوں پٹیا ئی
برا بولدا نیر پلیٹ اکھیں جیہا بانیا شہر وچہ لٹیا ئی
گھڑ لتاں بہوڑیا نال جتیاں دھوں سیکیا نال غرمٹیا ئی
ہڈاں مُکیاں نال ہجا ا کیتا دھوبی وانگ نچوڑ کے سٹیا ئی
تتا نہ بھن کے کٹ پھچور کیتا لنگ بھن کے سنگھ نوں گھٹیا ئی

ایسی جوگی نے سیدے دینال کیتی روم روم تھیں خون نپلٹیا ئی
وارثشاہ خدا ئیدے خوف کولوں ساڈا رزدیاں ہیر نکھٹیا ئی

اظہار کردن سیدؒ احوال گذشتہ

کھیڑا مار کھلا کے ترت بھیج چلیا داہو واہ روندا گھر نیا آؤندا اے
ایہہ جوگڑا تھیں سے دھاڑ کائی حال اپنا کھول دکھاوندا اے
نالے پڑھے قرآن تے ڈے بانگاں چونکے پاؤندا نکھ وچاؤندا اے
نالے کرے زاری اگے گوڈ بیدے ہائے ہائے کر بیا کرلاوندا اے

ایہہ دیو اجاڑ وچہ آن لتھا نال گھر کیاں جند گواوندا اے
ایہہ قاروں دے وڈڑے سحر جانے وڈے لوہڑ تے قہر کماوندا اے
میتوں مار کے کُٹ تباہ کیتا پنڈا کھول کے جٹ دکھاوندا اے
جو کچھ حال حقیقت وی دیتا سی وارثشاہ نوں آکھ سناوندا اے

کلام اجوؒ

اجوؒ آکھیا لؤ اندھیر یارو ایہہ غضب فقیر نے پائیا ئی
ییں تاں خوف خدا دے ادب کیتا کراں اوہ جو اوس کرایا ئی
میرے چھوہر دا مار کے ناس کیتا اوہنوں رب دا خوف نہ آیا ئی
فقر مہر دے کر دے ساری خلق اُتے اوس قہر دا سبق پڑھایا ئی

میرا سونیدا کھیوڑہ مار جندوں کم کاج تکیں چا گنوایا ئی
ہتھوں ہتھ بدلہ لواں اوستوں جی جو کوئی کرے سو اپنا پایا ئی!
ایہہ جوگڑا نہیں بلا کوئی کھیڑیں آئیکے ظلم اٹھایا ئی
وارثشاہ بیاں نواں سانگ دیکھو دیو آدمی ہو کے آجائی

کلام سہتی با اجوؒ

سہتی آکھیا یا بلا جاہ آپے سیدؒ آپ نوں وڈا سدا وندا ئے
تال کبر ہنکار دے مست پھیر دا خاطر تلے نہ کسینوں لیاوندا ئے
آدم گری دی گل نہ اک کردا سگوں رکتاں پیا اٹھاوندا ئے
جا کے نال فقیر دے کرے آکڑ غصے غضب نوں کیوں ودھاوندا ئے
مار نونہہ دے دکھ حیران کیتا اجوؒ گھوڑے تے چڑھکے دھاوندا ئے
سپ ویکھ جو اوسنوں ڈنگیا ئے نیرا کھیاؒ تدا ڈلہہ آوندا اے
ایہہ قدرتاں رب دیاں کون موڑے میتوں جوگیا توں مرواوندا ئے
اوہ کسیدی کی پرواہ رکھو جنہاں آسرا رب دے ناؤں دائے
میاں خوف خدا ئیدا بہت کردا کراں اوہ جو اوسنوں بھاوندا ئے

کہیا جائیکے بہت تعظیم کرنی ادب اک بگانہ لیاوندا ئے
ساہمنے وانگراں سری بھاوندا ئے اگوں آکڑاں ٹیاں دکھاوندا اے
جوگی کسیدی کی دھراوندے تی شتپا غیب چھٹا باغ آوندا ئے
فقر کسینوں لشیم نہ جاندیں یکھا مول بیاج مکاوندا ئے
یار وعمر ساری ہیٹی نہ لدھی رہیا سوہنے ڈھونڈ ڈھونڈاوندا ئے
تیرے راج وچہ صاحبا حکم کردا شاہزادیاں نفر کراوندا اے
جنہاں ملک تے مال گھر بار چھڈے تنہاں جوت کہیا کسے راوندا ئے
تیں ہو وڈے وڈے قدم برکت میتوں جاوتا اُسانداکھاوندا ئے
وارثشاہ جواتی وچہ مست رہیا ویلہ بیتیا نے پچھوتاوندا ئے

آمدن اجوؒ نزد جوگی

میتاں جاونا ہاں اجو آکھدا اے سبھو چلی ہی چل پکار دیہو
نال عاجزی وچہ مراقبے دے تیس رب ہی رب پکار دے ہو

جا نِہُ کھرطا ہتھ پیرا گے تیس لاڈلے پرور دگار دے ہو
نظر فضل دیناں نہاں کرو ساری تُسیں دکھ ادھار دے ہو

تسیں فقیر اللہ دے پیر کپّے وچہ بیخ دے میخ نوں ماردے ہو
اٹھے پہر خدا دی یاد اندر تسیں نفس شیطان نوں ماردے ہو
تقصیر تمام معاف کرنی بخشنہار بندے گنہگار دے ہو
نظر مہر کرکے کل خلق اُتے اکھیں دیکھ کے عیب دسار دے ہو
لوہر جان بیڑے او کنہار یاند فضل کرو تے پار اُتار دے ہو
جیہڑا آن کے کرے پرابری جی اوہنوں وچہ زمین نگھار دے ہو

ہووے دعا قبول پیار یاندی دین دنی دے کم سوار دے ہو
حکم رنّدے بھیّں نہیں باہر پہنچ حضور دربار دے ہو
اوگن بخش لیؤ او کنہار یاندے ذاتی نام چت چار دے ہو
میری نونہہ نوں سپ دا اثر ہویا تسیں کیل منتر سپ مار دے ہو
تیرے چیلیاں نونہہ میری جیوندیئے جیہڑا لگے دامن تسیں تاردے ہو
وارث شاہ دے عذر معاف کرنے بخشنہار تسیں کرتار دے ہو

کلام جوگی با اجوّ

چھڈ دیس جہان اُجاڑ ملّی اجے چٹ ناہیں پچھا چھڈ دے نی
اساں ایس جہان توں ہتھ دھوتے کھیڑے پھیر آ لود گھنڈ دینی
اساں چھڈ سنسار کنار پھڑیا سانوں وچہ سنسار دے گڈ دینی

اساں چھڈیا ایہہ نہ مول چھٹن کھیڑے مڈھ قدیم دے کھڈ دینی
ایہہ پئی میرے اُتے جھاڑ یاندی پاس جان ناہیں پنج گڈ دینی
وارث شاہ جہان توں اک پئے اجکل فقیر ہن لڈ دے نی

کلام اجو با جوگی

من جوگیا واسطہ رب دا ای اسیں رونوں رو للکار نے ہاں
میری نونہہ نوں سپ دا روگ ہویا دن رات وچار وچار نے ہاں
ساڈا اکل دا کوڑما پیا روندا اسیں کانگ تے مور اڈاونے ہاں
چور سندیا مال دے سامنے نوں تیریاں قدرتاں توں بلہار نے ہاں
ایہہ باہوڑی دا ویلا جوگیا ائے او کھے ویلڑے تدھ وگار نے ہاں

جو کجھ سرے موندے پیر پکڑاں جان مال پروارتوں وار نے ہاں
سانوں روز قیامت آن ڈھکا بیٹھے رون ٹکراں مار نے ہاں
ہتھ بنھ کے بنتی جوگیا جی اسیں عاجزی نال پکار نے ہاں
سوال منتاں کم ہے سوہنیدا اسیں اپنے زور نوں ہار نے ہاں
وارث شاہ وساہ کی ایس دم دا اینویں رائیگاں عمر گذارے ہاں

آمدن جوگی ہمراہ اجوّ

جوگی چیلیاں روح دی کلا ہلّی۔ تنتر لوبیا شگن منا ونے نوں!
دیکھو عقل شعور جو ماریا نے طمع باز دے ہتھ پھڑانے نوں
انہاں زہر دیو اسطے سد آندا سگوں آیا سی زہر وہاونے نوں
آکھو و شنو دیوی دا ورت رکھئے پاس چیلیاں پاس بٹھاونے نوں
گدڑ کچیریاں تے جمعدار رہیا اُٹھ چیلیا پانی لگاونے نوں!
ایہڑا اگے بھیاڑ دے چھیڑ دتا۔ شہر چیلیا ہیں چراونے نوں
راکھا جو آند ڈیہہ دا گدھا ہویا۔ اُٹھا گئیا حرف لکھاونے نوں

ایتوار نہ پُچھیا کھیڑیاں نے جوگی آندا تے ریس مناونے نوں
بھکھا تے کھیڑ دا ہو یار اکھا رنڈا اگھلیا ساک کراونے نوں
ہتھیں اپنی ویر سہیڑ لوئے گھر وسدا چوڑ کراونے نوں
مہروں ڈھک مکوڑیاں کول رکھی داتے لکڑاں لیا بوں سکاونے نوں
بیڑی کاغذ دی پاندر ملاح بنیا انہاں گھڈیا پور لنگھاونے نوں
کرسی دودھ ملائی دی توبرا رکھی بلا آندانے جو ہے پھڑاونے نوں
وسدے جھگڑے چوڑ کراونے نوں منڈھوں پٹ بوٹا بہاونے نوں

انہاں سپ داماندری سد آندا جتھوں آیا ہے ناگ لڑاونے نوں
سپ مکر دا پری دے پیر لڑیا سلیمان آیا جھاڑا پاونے نوں
کیہڑے کم دے کارنے سد آندا۔ آیا کی کرتوت کماونے نوں

سپ مار کے دند ہوا ہویا جوگی آندا نے سپ پھڑاونے نوں
اون جاونوں لوک ہٹاوندے تے آیا ماندری کیل کراونے نوں
وارث بندگی واسطے گھلیا سیں آ بیٹھائیں پہننے کھاونے نوں

مقولہ شاعر

دکھ درد گئے سب ہیر والے کامل ولی تے پھیر آیا پائی
جیندیاں نام لیاں بکھیڑے چھیڑے کس سو ہرا ہیر دا آپ لیا پائی
شاخاں رنگ برنگیاں ہون پیدا ساون ماہ جو مینہ وسایا ئی
انہاں سکدیاں دی دعا رب سنی دو ہٹڑی دا یار آ پیا ئی
اوہدی پھیرے کلام اج کھیڑیاں تے اسم اعظم نے اثر کرایا ئی
ویرا راہد دیکھو ایتھے کوئی ہوندا جگد ہو ڑ بھلا وڑا پایا ئی
کھسکو شاہ ہوری اج آن بیٹھے تینوں آن اُدھالواں لایا ئی
لکھوں لکھ جا کرے خدا ایتھی دکھ ہیر دا رب گنوایا ئی!
سہتی اپنے ہتھ اختیار لے کے ڈیرہ ڈوماں دی کوٹھڑی لایا ئی
آپے دھاڑدی دے اگے مال دتا پچھو ساہنگر وڈھول وجایا ئی
جدوں جوگی تے ربدی مہر ہوئی کلر شور وچہ باغ لوائیا ئی

جیہڑا چھیڑ چودھریاں چاک ہویا وت اوس نے جوگ کمایا ئی
جیندی وچھلی دے وچ لکھ منتر ایہہ اللہ نے ویدملایا ئی
یا کے سہتی دے حال تے رب تُرٹھا جوگی دلاں دا مالک آ پیا ئی
رناں دھرآندی ہوئی مراد حاصل دہواں ایس چیر کنا پایا ئی
ہماں جو آوندا ایں وہٹی اگے سا ہوریاں پلنگ وچھایا ئی
منتر اک تے پٹیاں دو آون اللہ والیاں کھیل رچایا ئی
دھواں مار بیٹھا جوگی مدتاں دا اج کھیڑیاں نے خبر پایا ئی
بھلا ہویا جے کبیدی آس پُنی رب وچھڑیاں یار ملایا ئی
رناں موہ کے لین شہزادیاں نوں۔ دیکھو اندراکون بنایا ئی
پھکلے لیتھے نہ ہووسن دونویں کڑیاں سانوں شگن ایہا نظر آیا ئی
وارث شاہ شیطان بدنام کر سوئوں تھال دیو چہ پھسایا ئی

کلام دختران ہا ہیر

کڑیاں آکھیا جا کے ہیر تائیں انی وو ہٹیئے اج دو ہائیں نی
تینوں دوزخ دی آنچ حرام ہوئی رب وچہ بہشت دے پائیں نی
جس وید نوں نت پکاردی سیں اس وید نے آن اٹھائیں نی
ملیا وید کامل جس دُکھ کٹے مُڑ رب تے نویں جمائیں نی!
تیری رب تے آس نبھا ندی اج یار دے نال ملائیں نی
وو ہٹی جیوندی بچی اے بھلا ہویا جوگی جھاڑڑا پا بچائیں نی

ملیا آب حیات پیاسیا نوں حد جوگیاں دی وچہ آئیں نی
پوری رہنے میلکے تار ئیں نی موتی لال دیتاں پرائیں نی
منگوں گھنڈیاں نوں سال گذر گئے رب نال سبب ملائیں نی
رب آپ پہنچے آن کرم کیتا بیڑا ہیڑ دینوں بنے لائیں نی
رنگوں وچھڑی زرد نوں رنگ ملیا۔ جوڑی رنگ دیتاں لگائیں نی
ایہہ جوگی نا ہیں ولی قطب کوئی جس اپنا فضل کرائیں نی

یتری دلیدی ہوئی مراد حاصل رانجھے یار دے ہتھ پھڑائیں نی
وارث شاہ کہو ہیر دی سس تائیں اج رب نے چوڑ کرائیں نی

کلام جوگی

جوگی شگن منائیکے آن وڑیا کہندا پیر دا روٹ پکاونا جے
ہووے اک نویکلی جا چنگی جیتھے ہیر دا پلنگ وچھاونا جے
دھوآں آپ دھکھاکے رات اندر گورمنتراں جتن کراونا جے

پھرے مرد نہ عورت غیر کوئی کسے نا پر چھاونا پاونا جے
گورو منتر پڑھاں سوالکھ واری میرے پیر دا ایہہ فرماونا جے
وارثشاہ میاں کوہا بند کرنا ہار بار ناہیں ایتھے آونا جے

ایضاً

درد دور ہوسی رب سکھ کرسی میرا آکھنا نہ بھلاونا اوئے
کراں بیٹھ نویکلے جتن گوشے کوئی نہیں جے جھنجھ پاونا اوئے
اکو آدمی آونا پائے سائیں اوکھا سپ دا روگ گواونا اوئے
مست تکھدا توستی دیدار دی نوں دکھ اپنا چاہٹاونا اوئے
سپ نس جائے چھل مار جائے کھڑا اوکھڑا چلہ کماونا اوئے
لکھیا ست سی وار قرآن اندر نہیں چھڈنا نز پچھاونا اوئے

جوگی آکھیا پھرے نہ مرد عورت پوے کسے دا نہ پر چھاونا اوئے
کن سن وو مہرلی آن پچاتی ناہیں دھم تے شور پاونا اوئے
کواری کڑی دا کھ وچہ پیر بابیئے ہور کسے نہ ایتھے آونا اوئے
اوہدے ڈھنگ اتے اساں لا منکا اوسے سپ نوں ڈنگ چھاونا اوئے
ہر وقت خدا نوں یاد کرنا چاہیئے پاک نہ نوں بھلاونا اوئے
وارثشاہ نکوئی تے بندگی کر مروت نہ جگ تے آونا اوئے

مقولہ شاعر

سہتی کڑی نوں لے کے سونپیو نے منجہ وچہ ایوان ڈہائیکے جی
جوگی پلنگ دے پاس بہائیونے آ بیٹھائی شگن مناٹیکے جی
بھیڑے آپ جا گھریں بیفکر ستے طعمہ باز دے ہتھ پھڑائیکے جی
اونہاں کھیہہ سر کھت کے پٹنائیں جنہاں وہاہی گاں دھڑی لکائیکے جی
انہاں جگت او لا بٹرا ایہت دیسی ہن میٹھے ہو نوتہہ کھوائیکے جی

پنڈوں باہر اک ڈھاند اکو کھڑا اسی اوتھے تنہے کھاں نائیکے جی
ناڈہو شاہ بنیا مست ہو عاشق معشوق نوں کول بہائیکے جی
سرتے ہو دئی آکے کوکدی سی چٹکی مار کے ہتھ بنائیکے جی
بھلکے مالک نہ ہووس توں پھرڑے جنہاں آندی سی تکلس منائیکے جی
وارثشاہ پھر تنہاں نے ویر کرکے جنہاں وہاہی سی گھوڑیاں گائیکے جی

یاد کردن جوگی پنج پیر را

رانجھا کوٹھڑی دیو چہ تنگ بیٹھا دل اوسدا اندروں ڈولیائی
شکر گنج دا پکڑ رومال پچھے مندرا لال شہباز دا کھولیائی
شیخ گڈھ مخدوم جہانیئے دا وچوں روح رانجھیٹڑا ڈولیائی
مشکل کرن آسان ایہہ پیر میرے رانجھنے یار نے سخن ایہہ بولیائی
جا بیٹھا شوں کاستوں اٹھ جیتا سوہیں بیں نیر ا راہ کھولیائی

ادھی رات رانجھے پیر یاد کیتے طرہ خضر دا ہتھ تے تولیائی
کھنڈی سید جلال بخاریئے دی وچوں عطر دے مشک نوں جھولیائی
مدد پیر زکی ہووے جس شخص تائیں اوتھے ایتھے نہ کسے تھیں ڈولیائی
پیر بہاؤالدین ذکریئے دھماونی کنٹھ ڈھاہ کے راہ توں کھولیائی
وارثشاہ پچھوتا وہی بندگی نوں عزرائیل جاں دھون چڑھ بولیائی

کلام سہتی با جوگی

نکل کوٹھیوں ترت تیار ہویا سہتی آن حضور سلام کیتا
تیرا آکھیا دلوں منظور کرکے مت کھیڑیاں دا سبھو خام کیتا
میرا یار ملاونا واسطائی اساں کم تیرا سرانجام کیتا
شرم ماپیاں دی سبھو روہڑ دتی سہتی نال جویں آدم جام کیتا
جدوں کوٹھیوں دوڑ کے نکل چلیا ہتھ بنھ کے سہتی سلام کیتا
جو کجھ ہونی نے سیتا دے نال کیتا اتے دھنسریاں جورام کیتا
ایتھے ٹلیاں دلاں نوں خوشی ہووے اوتھے رب نے آن انعام کیتا
بادشاہ قبول مہربان ہووے اوتھے خلق نے آن مقام کیتا

بیڑا لائنے اساں عاجزاں دا رب فضل تیرے اُتے عام کیتا
ین تاں ہوئی خوار جہان سارے نام یار دے گل بدنام کیتا
بھابی ہتھ پھڑائیکے ٹور دتی کم کھیڑیاں دا سبھو خام کیتا
تیرا واسطے ماپیاں نال کیتی جیویں علی دیاں غلام کیتا
ہو ہوں ہے کہے مُراد جے ملے مینوں ایہو تدھ بھیں طلب انعام کیتا
ملے شاہ مُراد تے موئی جیواں میتاں جاناں گی اج آرام کیتا
دل جان بھیں ہوئیکے ٹیں کیتی تیرا کم سارا سرانجام کیتا
وارثشاہ ہتھ پھڑ بدی لاج رکھیں تیرا اساں نے کم تمام کیتا

دُعا کردن جوگی در حق سہتی

رانجھے ہتھ اٹھا ئیکے دُعا منگی ربا میلنا یار گوارنی دا
اہتاں جگ دے وچہ خوار ہوئی - پردہ ڈھکنا ایس خوارنی دا
ربا مہر دیتاں توں یار بخشیں ایس عشق دے کم سوارنی دا
پنجاں پیراں دی ترت آواز آئی - ربا یار میلیں ادا سازنی دا
ایہہ ملک مُراد سوار ہونے ایس اُوٹھنی لے مُہارنی دا

ایس حب دیناں کم کیتا بیڑا پار کرنا ڈوبے ہارنی دا
ایس آن بچاری نے یار میلے میلیں یار توں ایس بچارنی دا
ڈھل وچہ نہ گھتنا کم سایاں سہتی عشق تے مشک تارنیدا
بیا وچہ گھمن گھنڈھی دور جاپے بلّہ بھیج حرم بیڑے تارنیدا
فضل رب کیتا یار آن ملیا وارثشاہ مراد پکارنیدا

کلام مراد بلوچ با سہتی

پری خورد دُلدل سندی بھین ڈاچی آ دیکھ لے کرلا ڑیئے نی
جادو سحر اسی کرامات آکھاں گل ڈھونڈیندی وڈی بھا یئے نی
کیتو گرد تا مہ اکے پھند کوئی اکے منتر داگ مداریاں مائیے نی
راک سندھیوں پئی کن میرے ڈاچی سُندیاں سار دلگائیے نی
بیری گئی قطار کولہ گھتی کوئی سحر کیتو ٹونے ہاریئے نی
دائی سو ہیڈی پوتری ایہہ ڈاچی گھن جھوک پلانے نوں لائیے نی

ڈاچی شاہ مُراد دی آن رنگی م توں بولیا سائیں سوائیے نی
جا پلے اج جو کسے مُہار پھڑ کے تیرے بوہے تے آن کھلا ئیے نی
ڈاچی لاتے سوار قطار اندر جا کو بیٹھ ساں تاں انحمائیے نی
نظر سینہ گولہ اگے تیرا آکھاں ڈاچی وگے وانگ اندے بھاریئے نی
جلدی ہوشالا ہتھ ڈھک بیڑے آ چڑھیں کجاوے ڈاریئے نی
اہا پولڑا اگھر تے پٹھ پرت ایہہ فرشتیاں اٹھ چھاپیئے نی

دن دیویاں ہتھ نہ آوندی سیں ادھی راتری ماردی دھاڑیئے نی
وارث عمر وچا پیاری بکری نوں کھا ئیگی موت بگھیاڑیئے نی

روانہ شدن ہیر و رانجھا و مراد و سہتی

سہتی لئی مراد تے ہیر رانجھے رواں ہو چلے لاڑے لاڑیاں نی
آپو آپ گئے لیکے واہوواہی بگھیاڑاں نے ترنڈیاں پاڑیاں نی
کوٹھا دیکھ کے سکھڑا رو گیا نداکدوئے نوں سیتاں ماریاں نی
اُنہاں اندروں باہروں خبر لے کے گلاں آپو چہ ایہہ تساریاں نی
ماپے شہر وچہ دُھم تے شور پیا کرن کیرنے تے زار زاریاں نی
ایہہ مہریاں مثل شیطان دے نی کام والیاں دیاں نظاریاں نی
لیگیا اُدھالکے دوہاں جوگی ہویاں جگ دیو چہ خواریاں نی
ہائے ہائے ہوئی وچہ کھیڑیاں دے دیکھ انہاں نے واہراں چاڑھیاں نی
رہے کون تقدیر دا تیر چھٹا ڈھالاں لکھ تدبیر دیاں پاڑیاں نی

راتوں رات گئے لیکے باز کونجاں سریاں ناگاں دیاں تہیاں لتاڑیاں نی
وقت ہلال دا ہویا چالھ ہالیاں ندا ڈھگیاں گلیں پنجالیاں چاہڑیاں نی
اجو ہیڑے گھراں نوں سنہ لگی اُنہاں ویکھ کے گلاں تساریاں نی
جہڑا باہر دُوں ہیدپوچہ سُنتا اوہنوں چا نگراں ہور کرماریاں نی
جھگا ہیر تے سہتی نے چوڑ کیتا نک وڈھ دتا انہاں ڈاریاں نی
جڑ دین ایمان دے کٹنے نوں ایہہ مہریاں تیز کوہاڑیاں نی
مگر اوہناں دے واہراں دوڑ پیاں پکڑ برچھیاں تیز کٹاریاں نی
فجر ہوئی کرواناں نے کوچ کیتا تویں کھیڑیاں واہراں چاہڑیاں نی
وارث شاہ نیاں نال جنگ بدھا کھیڑیاں منائیکے داہڑیاں نی

مطلع کردن مردماں اجو را

اجو [illegible] لوکاں نے خبر دتی تیرا چوڑ جھگا اج ہو گیا
بجلی پئی آسمان پھٹ کڑک غیبوں سیہ باغ بوٹا صاف ہو گیا
چادر چٹی نوں داغ سیاہ لگا جوگی اپنا دھو تا دھو گیا
زمیں سخت آسمان بھی دُور دتے جیہڑا ہونا سی سوئی ہو گیا

کہی ہوئی تقصیر ہے اساں کولوں تیر غضب دا سینہ پرو گیا
جوگی لیگیا ہیر نوں سنے سہتی ساڈا شرم حیا سبہ کھو گیا
ایہہ گلاں توں داغ نہ دُور ہوسی ساںوں کالکیں گھت ڈبو گیا
ساڈا جیونا بہت محال ہویا وارث شاہ سُن اندر واہو گیا

مقولہ شاعر

اِک جان نِٹھے نال بہت خوشی بھلا ہویا فقیراں دی آس ہوئی
اِک چیر ٹُو جاوندے پھرن بھوندے جو مُراد فقیراں دی راس ہوئی
ایہو درد سی ہیر نوں سُنو یارو دن رات بسی ندھی ہراس ہوئی

اِک جان روندے جوہ کھیڑیاں دی اج دیکھو تو چوڑ نِخاس ہوئی
اِک کے ڈنڈے ننگے جان بھنے یار ویئی سی ہیر اداس ہوئی
وارث شاہ کی مندیاں ڈھل لگدی جدوں اُستر بنال پیاس ہوئی

ایضاً

پہلیاں واہراں آن مُرادلیاں اگے کٹک بلوچاں دے چاہڑ دتے
جیہڑی واہر دا کھٹ ہی ٹھاٹھ یارو واہ کردے سب پاڑ دتے
مارنا وکاں مورچے بھن دتے مار جھاڑ کے پنڈ وچہ واڑ دتے

پکڑ ترکشاں تیر کمان دوڑے کھیڑے نال ہتھیار آندے مار دتے
مار برچھیاں آن بلوچ کڑکے تیغاں مار کے واہری جھاڑ دتے
اِک دوئے دے نال نہ رہیا کوئی کھوہ موہ کے مار اجاڑ دتے

وانگ فوج سکندری دھاواہراں دارا ماریا کبھت وگاڑ دتے ॥ وارثشاں جاں رب نے مہر کیتی بدل مہر دے ٹھکنے پاڑ دتے

شنیدن ہیر آواز شیر را

جیہڑی جوہ اندر رانجھا ہیر وڑے اوتھے شیر ہیسی آدم خور میاں ॥ اچن چیت جا اوسنوں بو آئی اوتھوں دوڑ آیا کر کے زور میاں
چاروں طرف پھرے بھبکاں ماردا اوہ بیلے وچہ مچایا شور میاں ॥ کن ہیر دے وچہ آواز آئی کہندی پیا دھندا ہن ہور میاں
ہیر آکھدی رانجھیا شیر آیا۔ میرے کن پئی گھنگھور میاں ॥ پیر یاد کر رب دا واسطائی شیر ہیں ایہہ مہر قلور میاں
پنج پیر رانجھیٹے نے یاد کیتے اوہ آ گئے اکھٹے پھور میاں ॥ مدد کرو خدا دا واسطہ جے ساڈی تساں دے ہتھ ہے ڈور میاں
جیکر کرو مدد تاں گل چنگی نہیں دسدی لے سانوں گور میاں ॥ وارثشاہ پیر آئے عرض کردا خوشی کرو میتوں دیہو ٹور میاں

مژدہ دادن پیراں رانجھا را

پنجاں پیراں زبان تھیں حکم کیتا بچہ جاہ جلدی فتح پاوسیں توں ॥ جدوں شیر آسی تیرے مارنے نوں تدوں کیر ہنکار گواوسیں توں
کر عاجزی عجز توں شیر اگے انہوں منت دے نال مناوسیں توں ॥ جیکر منسی عرض اوہ نہ تیری وارث اوستوں مار مکاوسیں توں

مقولہ شاعر

رانجھا ہیر گئے ادھ کوہ جدوں تدوں دیکھ کے شیر اُٹھ دوڑ یائے ॥ بھبکاں ماردا تے لاندا چھنگیاں لے رانجھے سامنے چا اوڑیائے
رانجھا آکھدا ٹھہر جا شیر مردا منت نال چا اوسنوں ہوڑیائے ॥ وارثشاہ جاں پلکدی دیر ہوئی شیر مارنے نوں اُٹھ دوڑیا سے

کلام رانجھا با شیر

رانجھا آکھدا سُنیں توں شیر مردا تینوں قسم ہے پیر فقیر دی جی ॥ اساں عاجزاں نوں کیوں مارنائیں گل بری ہے ایس تدبیر دی جی
من اساں دا آکھیا جاہ مڑکے تینوں قسم حضرت دستگیر دی جی ॥ وارثشاہ رانجھا منت بہت کردا طبع ننگ پئی جیٹی ہیر دی جی

کلام شیر با رانجھا

شیر آکھدا رانجھیا سُنیں میتھوں ست روز دا طعام نہ کھایا اے ॥ بھکھا تشنہ تے بہت بیحال ہاں میں رب اج شکار رلایا اے
تساں دوہاں نوں رکھکے کھاوساں میں شیر گجکے آکھ سنایا اے ॥ وارثشاہ جیٹی ہیر آکھدی لے سانوں رب عذاب چا پایا ئے

مقولہ شاعر

رانجھا منتاں کر کے تھک رہیا شیر آکھیاں باز نہ آوندا اے ॥ رانجھے پیر اندا حکم پروان کیتا ہر چند سوال تا پاوندا اے

شیر اک نہ منی سی بات اوسدی پنجہ زہر دا چا چلاوندا اے

وارث شاہ رانجھا پنجہ جھل کے تے غصہ جیو تے بہت لیاوندا اے

کلام رانجھا با شیر

رانجھاں ہیر نوں آکھدا چل پیاری پیں تے شیر نوں مار کے آوناں ہاں

بچّیا چھڈ دیوے جیکر اساندا ایہہ نہیں تے جان تھیں مار گواوناں ہاں

منت کیتیاں باز نہ آوندا ائے مڈھوں ایسی الکھ چلا ہوناں ہاں

وارث شاہ جے کہیا نہ منسی ایہہ ایہنوں پلک وچہ مار مکاوناں ہاں

غصہ کردن شیر

شیر گل سن کے رانجھے یار والی دل وچہ کچیچیاں کھاوندا ائے

رانجھے ویکھیا نہیں خیال چھڈدا دوہاں ہاتھاں توں پکڑ لٹاوندا ئے

اہندا آدمی زاد کی آکھدا ئے پنجہ دوسری وار چلاوندا ئے

وارث شاہ غصے نال شیر تائیں رانجھا شیر کھیں ماریا چاوندا ئے

کشتہ شدن شیر

رانجھے کڈھ کھونڈا اپیر ذکر یئے دا دکھی شیر دیو چہ کھپایا سو

حکم پیر اندا جٹ نوں یاد آیا زور اپنا سب لگایا سو !

غیرت طعد ابہت بیحال ہویا اوہدی الکھ فساد مکایا سو

خنجر سید جلال بخاری ئے دا شکم اوس دیاں چلایا سو

پنجاں پیراں رانجھیٹے نوں فتح دتی۔ جدوں رب دا نام دھیایا سو

وارث شاہ میاں رانجھے بیٹھ کے تے کھل شیر دی بدن توں لاہیا سو

مقولہ شاعر

کھل شیر دی لاہ مرگاں کیتا مس نوں گلے اندر پایا اے

جتی آکھدی شکر خدا والے تینوں رب نے چا بچایا اے

ہیر بیٹھی سی بہت دلیل اندر رانجھے جا کے مکھ وکھایا اے

رانجھا خوشی دیاں اٹھ رواں ہویا ترت ہیر جٹی پاس آیا اے

خواب کردن رانجھا دا ہیر

جوہ علیدی لنگھی جاں دوہاں جنیاں رانجھے یار نوں نیند آگھیریائی

وقت سون دا نہیں ایہہ ہیر واری زور اوری دراز ہو فیر یائے

زور آوری آوہ آن دراز ہویا ہیر آکھدی برا توں پھیڑیائے

نیند غفلت دیو چہ دراز ہوئے ساعت بری نوں جان کے چھیڑیائے

میتں دے رہی ہیر رانجھنے نوں اوس آپ نے چپ سہیڑیائی

ندھ برائی پھیڑنا پھیڑیائے کوئی ہونی دیاں کھہیڑیائے

جدوں ہو یا پے سرت تاں گھوک ستا پھر ہیر نوں نیند آگھیریائے

وارث شاہ اوتھے سوں گئے دونویں دکھاں آنکے پوڑا پھیریائے

گرفتہ شدن ہیر و رانجھا

دوجیاں واہراں رانجھے نوں آن ملیاں سنتا پیا اجاڑ وچہ گھیر لوئے

ڈنڈا مار نے برچھیاں پھیر دینی گھوڑے وچہ میدان دے پھیر لوئے

سر ہیر دے پٹ تے رکھ سُتا سپ گنج خزانیوں چھیڑ لیو نے
ہیر پکڑ لئی رانجھا قید ہویا دیکھ جوگی نوں آن کے چھیڑ لیو نے
جٹ سیدیوں دُکھ بہوڑیاندا مُشکاں بنھ کے چا نبیڑ لیو نے
ہیر آکھیا رانجھیا صبر کریں اساں عاجزاں نے دُکھ گھیر لیو نے

سُتا پکڑیا کجھ نہ وس چلے شامت نفس دی آن لویڑ لیو نے
لاہ سہیلیاں بنھ کے ہتھ دونویں پنڈا جابکاں نال اچیڑ لیو نے
جیڈا اوس چلے بدلہ لا لیندا دیکھو عاشقاں دُکھ سہیڑ لیو نے
وارث شاہ فقیر اللہ دے نوں مار مار کے چا کھدیڑ لیو نے

کلام ہیر

ہیر آکھیا ستے سو رب مُٹھے ۔ نیند ماریا راجیاں رانیاں نوں
ایس نیند نے شاہ فقیر کیتے رو بیٹھے نے وقت وہانیاں نوں
نیند کھوہ سُٹیا سُلیمان تائیں دیندی نیند چھڈا ٹکانیاں نوں
نیند پُت یعقوب دا کھوہ پایا سُنیا ہو سیا یوسفی دانیاں نوں
ستے سوئی وکنڑے وہم وانگوں غالب نیند ہے دیو دیوانیاں نوں
نیند دیکھ جو ستی نوں وقت پیا پھیر ڈھونڈدی یار دے دا نیاں نوں
کیسے تر ٹے وقت سی تیوں لگا ۔ ایس بیجیا بُجھیاں دانیاں نوں

نیند ولی نے غوث تے قطب مارے نیند ماریا راہ بھید انیاں نوں
نیند ذبح کیتا اسمٰعیل تائیں یونس پیٹ مچھی وچ پانیاں نوں
نیند شیر تے دیو امام کُٹھے ۔ نیند ماریا وڈے سیانیاں نوں
رانجھے ہیر نوں بنھ کے چلے کھیڑے دونویں روندیں وقت وہانیاں نوں
نیند نبی دی قضا نماز کردی شیطان دے تینوں تانیاں نوں
نیند مرنے دا ایس کٹھا دِتا ۔ گھت گھتاندی پوچھ بھوکانیاں نوں
ساڈھے تِن ہتھ زمین ہے ملک تیرا وارث کاسنوں ولیں دلانیاں نوں

کلام ہیر با رانجھا

وقت سون دا نہیں سی ہیر وارِی زور اوری توں مُکھ لپیٹیا وے
وس پیوں توں ویریاں ڈاہڈیاں دے کی واہ ہے مُشک لپیٹیا وے
کھلی بانہہ کر کے ہیر آکھدی اے میرے وس نہ کجھ کمر پھیٹیا وے
روز حشر دے سب حساب ہوسی تیرے نال ہی میاں رانجھیٹیا وے
تیں آکھی ہاں اُٹھ جا جھیدے اینھے کا سنوں زمین تے لیٹیا وے
راجہ عدلی ہے تخت تے عدل کردا کھڑی بانہہ کر کوک سلیٹیا وے
نہیں حور بہشت دی ہو جاندی ۔ گدھا زری دے نال لپیٹیا وے

ہائے ہائے مُٹھی مت نہ لیا دِتی عقل ہزار جو گھیٹیا وے
پنڈا جابکاں نال اُدھیڑ دیسن میاں رانجھیا حُسن لپیٹیا وے
جھیڑا اکھیڑیا وچ جہان سارے نہیں جاوندا مُول سمیٹیا وے
بناں عمل دے نہیں جاوندا مُول سمیٹیا وے !
دیس ویریاں دی وچ گھوک مستوں کیتی شرت نہ ہوش جلیٹیا وے
اٹھ جھبتاندے کر جان غلیہ چاہ راجے دے پاس جھٹیا وے
وارث شاہ نا نہ لوہا ہووے ناہیں چھوہے کیمیا دے نال جیٹیا وے

مقولہ شاعر

اُو اُو کو کو کیتا رانجھے نے اُچا کو کدا چانگراں دہر اسدائے
راجے آکھیا لٹو کھاں خیر یارو کہیا شور تے غم ہر اسدائے
کسی ماریا کس رنجائیاں نیں لیا ڈ وچہ دربار ہر اسدائے

لیو لیو مار کے للکراں کردے دُھاں راجے پچھیا شور ایہہ کاسدائے
نفراں آکھیا اک درویش جوگی داد خواہ آیا کر آس ساڈائے
رانجھا آدربار وچہ ہویا حاضر پنڈا اپھٹیا جابکاں ماسدائے

رانجھے آکھیا راجیا جریں جیویں تیرا راج تے حکم ارسدائے
تیری دھاک پئی رُوم شام اندر بادشاہ ڈرے آس پاس دائے
عدل کرنا تے ھا جبل دھیاں فرض تیرے آتے عام خاص دائے
راجے آکھیا کراں لگا عدل ایسا چھڈاں فرق نہ اک خشخاس دائے

حکم مُلک دِتا تینوں ربّ سچے کرم رب دا فکر غم کا سدائے
تیرے راج وِچ بتاں تقصیر مارے نہ گناہ نے نہ کوئی واسطائے
میری سب تقصیر معاف کرنی مینوں فضل اُمیّد دی آس دائے
مکھی پھاسدی شہد وچ ہو نہ ٹرے وارث شاہ اس جگ وچ پھاسدائے

حُکم کردن راجہ برائے گرفتاری کھیڑیاں

راجے حکم کیتا چڑھی فوج بانکی آراہ وِچہ گھیریا کھیڑیاں نوں
تُسیں ہو سِدّھے چلو پاس راجے چھڈ دیو کھاں جھگڑیاں جھیڑیاں نوں
پکڑ وِچہ حضور دے لیائے حاضر راہزناں تے کھوہرا ایہڑیاں نوں

راجے آکھیا چور نہ جان پاوے چلو چھڈ کھاں کم دیاں بیڑیاں نوں
سبھ کھیڑا لگے اکے تے آپ چلو نہیں جاندے آسیں کھیڑیاں نوں
وارث شاہ جیوں سُورجاں گرہن لگے۔ اوہ پھڑ دیتے اپنے پھیڑیاں نوں

آمدن کھیڑیاں نزد راجہ

کھیڑے راجے دے آن حضور ہوئے منہ پئے نے آن فریاد یاندے
مینتھوں کھوہ فقیرنی اُٹھ نٹھے جویں پیپیاں نوں ڈوم شاد یاندے
جیتا واہراں پکڑیاں دیکھ بھلیں شیطان فی اندر وداد یاندے
ایڈا جھوٹھ ایراد لاہیہ بولدی ایہہ جھگڑے مراد یاندے

رانجھے آکھیا کھوہ لے چلے نڈھی ایہہ کھوہر دے بڑے بیداد یاندے
میرا نیاں تیرے اگے راجہ صاحب ایہہ وکی دربار نی عاد یاندے
میں غریب فقیر ناتھ جوگی تینوں کراں دُعا آباد یاں دے
وارث باہروں سفید نے سیاہ اندروں تنبو ہون جویں مالزاد یاندے

معروض شدن کھیڑیاں پیش راجہ صاحب

اجو جوڑ کے ہتھ فریاد کیتی نہیں وقت ہے ظلم کماونیدا
وہڑے وڑیاں نڈھیاں موہ لیندا اس تے عِلم جے رناں والاونیدا
سہتی دسیا جو گڑا باغ کالے ڈھیب جاندا جھاڑیاں پاونیدا
اک دھی تے اک سی نونہہ ساڈی منتر پھوکیا دوہاں لیجاونیدا
وچوں چور نے باہروں سادھ دسّے اینتے وّل ہے بھیس وٹاونیدا
اقتلوا الموذی قبل الایذاء کہیا فائدہ جھگڑیاں لاونیدا
اہدیاں سہیلیاں دے آتے کچھ ناہیں اینتے وّل ہے بھیس وٹاونیدا
کی جانیئے ہوگ کی یاب ساڈی ویلا آوے جاں پاس بُلاونیدا

ایہہ ٹھگ ہے ملیچھ دا وڈا کھوٹا سحر جاندا سرہوں جماونیدا
ساڈی نونہہ نوں اِکدن سپ لڑیا اوہ وقت سی ماندری لیاونیدا
منتر جھاڑنیوں اساں نے سد آندا سانوں کم سی جند بچاونیدا
لیندا دوہانوں راتوہی رات نٹھا فقر ولی اللہ پھرا پاونیدا
راجے چوراں تے یاراں نوں مارے نی سُولی رسم ہے چور چڑھاونیدا
بھلا کریں تے ایسنوں مار سٹیں حکم آیا ہے چور مکاونیدا
بادشاہ نوں عدل ای بخشنی گے وقت آیا جاں عمل تلاونیدا
وارث شاہ دا عدل نہ کریں ربا سکھاں آس دی منقل کراونیدا

کلام جوگی وراجہ باہمدگر

رانجھے آکھیا سوہنی رن ڈِٹھی مگر لگ پیے آ کھیڑیانے | نٹھا خوف توں ایہہ سن دیسو لئے پچھے کٹک از غیب دا کھیڑیانے

ہمیں ہیر دا ہیر قدیم میری جھگڑا پا ئیکے ایویں لوڑیا نے
دیکھو وچہ دربار دے جھوٹھ بولن ایہہ وڈائی پھیرتا پھیڑیا نے
مجروح ساں غماں دیناں بھریا۔ میرا الٹا اگھا اُچیڑیا نے
راجہ آکھدا کراں میں قتل سارے تیری چیز نوں ذرا جے چھیڑیا نے
چھڈ اریاں جوگ بھجا نٹھے پر کھوہ نوں اجے نہ گیڑیا نے
کھوٹی رن فقیر دی ظالماں نے پینڈا چابکاں نال اُدھیڑیا نے
پنجاں پیراں دی ایہہ کادمائی انہاں کدہیں ساک سہیڑیا نے
چور یار بدنام کر جوگیڑیتوں ایویں مار کے چا کھدیڑیا نے
کوئی روز جہان تے والیتی بھلا ہویا نہ چا نبیڑیا نے!
سچ آکھ توں مار کے کراں پُرزے کوٹی بُرا اندھ نال چھیڑیا نے
میں تے آپ شیطان نوں چاپُچھاں آدم وچہ آلود لوبیڑیا نے
وارثشاہ میں گردہی رہیا کھوندا سُرمے سُر مچو نہ لوبڑیا نے

کلام راجہ با کھیڑیاں

راجے آکھیا تُساں تقصیر کیتی ایہہ وڈا فقیر رنجانیاں جے
ریجے جٹ نہ جاندے کِسے تائیں تُسیں اپنا قدر پچھانیاں جے
راتیں چور تے دِنے ادہالیاں تے شیطان وانگوں جگ پرانیاں جے
قاضی شرع دا تُساں نوں کرے جھوٹھا مو جا سُولیاں تد اُٹے مانیاں جے
فقیر جان کے ایسنوں ماریا جے مُفلس بہت غریب نتانیا جے
ہک کن وڈھا دیاں چاہڑ سُولی ایویں گل ایہہ کتی نہ جانیا جے
رناں کھوہ فقیر اندے راہ مارن تہنو کبر دے تُسیں نہ تانیا جے
مار کھل تُساڈی میں کھچہ کڈھاں میرے راج دیو چہ چیرانیاں جے
ایہہ نت ہنکار نہ مان رہندا کدی موت تحقیق پچھانیا جے
وارثشاہ سرائدی رات وانگوں دیتا خواب خیال ہی جانیا جے

بیان دادن کھیڑیاں پاس قاضی

جدوں شرع دے آنکے رجوع ہوئے قاضی آکھیا کرو بیان میاں
کھیڑے آکھیا ہیر سی ساک چنگا گھر چوچک سیال دے جان میاں
جنج جوڑکے اساں نے ویاہ آندی ٹکے خرچ کیتے ڈھیر ان میاں
سب رسم کیتی مُلاں سدا آندا جنہوں حفظ سی فقہ قرآن میاں
اساں لا کے دم ویاہ آندی دیس مُلک رہیا سبھو جان میاں
اساں کھول کے حال بیان کیتا جھوٹھ بولنا بہت نقصان میاں
ایہہ عرض جو پاک درگاہ اندر باجملدار ہے ایمان میاں
ربا دُنی دا صِدق ایمان رکھیں حقدار نوں حق پچھان میاں
دیہو کھول سُنائیکے بات مینوں کراں عُمر خطاب دا نیاں میاں
اُجو کھیڑے دے پُت نوں دان کیتی ہورلا تھکے سب تران میاں
لکھ آندی ڈھکی لکھی سی ہندو جاندے تے مُسلمان میاں
شاہد پاس بہال نکاح بدھا جویں لکھیا وچہ قرآن میاں
ساری خلق خدا دی جاندی اے شاہد پنج تے ست نہ جانیاں
رون وانگ لے چلیا ایہہ سیتا بڑا بھوہر دینرز بان میاں
ساڈی نونہہ آوے جیکر ستہ ساڈے تدوں ہووسی مہر رحمان میاں
وارثشاہ ایہہ نونہہ جے رہے ساڈے تدوں حق دا حق نوں جان میاں

جرح کردن جوگی

رانجھا آکھدا پچھو کھاں ایہہ چھاپا کتھوں دامن نال جھوڑیا جے
اوہ تاں روندڑا رہیا ہے مگر تُساں مہدا ینیاندا نیز نکھوڑیا جے
راہ جاندڑے کِسے نہ پون چمڑ ایہہ کھُوتا کتھوں اجوڑیا جے
اک مچھ چکڑ نال لپیڑ لیسی۔ سارا سنگو چا اوس پوڑیا جے

سارے ملک اندر ایہہ جھگڑا پیا کھیڑا کسے ہٹکیا تے نہیں ہوڑیا جے
وارث شاہ کنیری دے پھوک وانگوں اعلام گرد ارسا پچوڑیا جے

بیان کھیڑیاں

جدوں ٹیکے سر ساہی سی ان وکدا قحط پیا سی بہت غضب ولیاندا
لوک کرن وچار جوان بیٹی اونہوں فکر شریکاں دیاں بولیاں دا
ہیں چار کے پچیا دعویا تے ہویا وانگی ساڈیاں ڈولیاندا
عدل کریں جو عمر خطاب کیتا ہتھ وڈہنا چھوٹیاں رویاندا
کنگھی لوہے دی تا کے پٹے واہے سردار ہے بڑے کسبولیاندا
ہرے لونگ لیائوندائے کرے جعفل چا مموٹیاں دا
انب بیج تنور وچہ کرے ہریا تے مکیوں بالکا اولیاں دا
اندوں آیا ایہہ کال وچہ کھکھ مردا لگا چاک سی مہر دیاں کھولیاندا
چھیل نڈہری ویکھ کے گرد ہویا ہلیا ہویا بیا لاندیاں گولیاندا
ہو جو چوہدری دا پیز آکھدیں پچھاگ ہزار دیاں بولیاں دا
منتر مار کے کھنبدا کرے ککڑ ہیر تم دا کرے مموٹیاندا
بھیس مکر دا پہن کے ٹھگ پھردا بلی ہے مدار پھلولیاندا !
تارے تورڑدا نال ایہہ جادواں دے لائے وٹی اُتا دھنگولیاندا
وارث شاہ سب غیب دا رب محرم سانگ کردا لگیاں بولیاندا

کلام قاضی با جوگی

قاضی آکھیا دس فقیر سائیں اینجھے شاہد حال جو تیر ڈے اوئے
باجھ شاہداں نہیں ہے روا تینوں شاہداں باجھ نہ ہون نبیڑے اوئے
جس شرع شریعت نوں من لیا ہو دن عاقبت اوس نبیڑے اوئے
از غیب دی خبر نہ جانئے ہاں شرع ظاہر پرست سویرڑے اوئے
اساں شرع شریعت دا حکم کرنا چھڈ جھوٹھڑے سب بکھیڑے اوئے
فیصل کراں حر قصے نوں میاں وارث جھب آکھ جو سچ نبیڑے اوئے

کلام جوگی با قاضی

رانجھے آکھیا ایہہ سن عرض میری تینوں حکم ہے فقہ اصول میاں
راہ عشق دا عاشقاں مل لیا جیہڑا منیاں نبی رسول میاں
اوس قول پچھے روح ملن آپے والضّاد دیوچہ اصول میاں
انہاں عاشقاں آسرا رب دا لے جنہاں منیا رب رسول میاں
سانوں عشق مجازی دی لوڑ نائیں کیتا عشق حقیقی قبول میاں
داس عشق دیتوں نس اوہ جانے جیہڑے حرم دے جہل جہول میاں
کر عمل توں اوس تے میاں قاضی جیہڑا نص دیوچہ نزول میاں
قالو بلیٰ دے روز دا قول بدھا میرا ہیر دے نال قبول میاں
اندر لوح تے قلم دے لکھ چھڈیا روح روحاں دا میل ملول میاں
ایسے پاک دیدار دے ویکھنے نوں منگے نت دعا رسول میاں
عاشق سوئی جو عشق وچہ رہے قائم کدی ہونہ ہیے ملول میاں
وارث شاہ نوں نال شفاعتاں دے رب کرے دیدار حصول میاں

کلام قاضی با جوگی

قاضی آکھدا بول فقیر سائیں چھڈ دے دب دربیڑیاں نوں
ایس جٹی دی شرم توں لاہ سٹی خوار کیتا ئی سیالاں تے کھیڑیاں نوں
اصل گل جو آکھ درگاہ اندر لاید کر دو جھگڑیاں جھیڑیاں نوں
سارے دیس وچہ دھم تے شور ہویا دو ہیں پھڑ بیٹھا اتے پھیڑیاں نوں

پچھے بیلکے چوئیاں نے رڑ کیائی اوہ روا سی وقت سہیڑیاں نوں
بھلا پچھوں آنکھے دعویاں تے ہے سلام ولاں چھلاں تیریاں نوں
دنیا دار اتنوں عورتاں زہد فقراں میاں چھڈ دے جھگڑیا جھیڑیاں نوں
سنجھ ہتھ کے رانجھے نے اُٹھ کہیا کراں عرض نہ کریں بکھیڑیاں نوں
غضب نال قاضی کہیا سن میاں آسیں شرع کراں نبیڑیاں نوں

انہاں جتاندی شرم جے ڈوبی کیتے لیپھ وانگ توں چھڑیوں کھیڑیاں نوں
ایتھوں پنڈ اجاڑ کے چپ چکوں ہن وہ ہڑی دیہہ دکھاں کھیڑیاں نوں
چھڈ دے جیا دینال چٹی نہیں جائیں ڈریاں میریاں نوں
دیکھ لوسا کے سن کتنوں طلے ایہہ قاضی جے ڈوبدے بیڑیاں نوں
عیبی گل جہاندی بگڑتی کے - وارث شاہ فقر دے بھیڑیاں نوں

فیصلہ کردن قاضی

قاضی کھوہ دتی ہیر کھیڑیاں نوں پایا ایہہ فقیر دغولیا جے
دغیداں تے جھاگڑ وکلا کالا زی بن پھرے مشائخ تے مولیا جے
وڈے وڈے پکھنڈ ایہہ جاندا جے کلی ہے جوگی کرے جولیا جے
ایہہ فقیر ناہیں سانگ کردا جے ایتھوں کجکڑا انگ چھولیا جے

وچوں چور تے یار ہروں ساہد ہتے بکیوں ولی تے اولیا جے
جدوں ویکھے تے آوے تاں صفاں گال دکھیں پیٹ بینے جاپلے اولیا جے
کدی جٹا دھاری کدی فقر بیدا کوئی ذات کمین بتولیا جے
وارث شاہ دے بھیت دار ہے محرم ایتھیں ادیروں سانگ تحولیا جے

مقولہ شاعر

ہیر کھوہ دتی چلے واہو واہی رانجھا رہیا متھہ کجھ حیران یارو
کھیت مائیے کھتری سڑے ٹھیل حق عملیاں اندر رڑھے جان یارو
انہاں عقل تے ہوش نہ ٹکھاں ساہمدی سر پیا جنہاں اندیوں دواں یارو
وچہ اوہڑتی سہم دینال جٹی چویں وچہ کریاں لماں یارو
ویکھے دید کے وانگ کہاستی دے مل کھڑ طی لے عشق میدان یارو
حسرت مت نہ رہی دیکھا اسدی سر تے نوح دا طوفان یارو

اُڈ جائیے نگری اکے غرق ہوے دیں دیس نہ زمیں آسمان یارو
ڈوراں دیکھدے ہیر سکار روون تھوں جنہاں اند یاں آئی جان یارو
چپ تل ہو بولتوں رہی جٹی بتاں روح دے جویں انسان یارو
کھونٹی اٹے چوگاندے دلبس چڑھیا دیکھاں کھیڑے پھیلیجا یارو
اودھ یاب دے حشر دار وزہ نیاں گویا آخری دور مکان یارو
وارث شاہ دوویں پریشان ہو سے جویں پریاں حال شیطان یارو

کلام رانجھا با ہیر

رانجھا آکھدا جاہ کی ویکھتی ایں برا سرت نقل ایہہ روگ ہے نی
پتے دم ناہیں دیاں حاکماں نوں نہ کوئی معاملہ لاتے نہ جوگ ہے نی
رلی اودھوں ہیر تے میل منوں تیرے تام دا سانوں سوگ ہے نی
شوقین رن گوا ہنڈ کو نیناں دا بکھلے مرد دے کھاء دا روگ ہے نی
جدوں کدوں محبوب نہ چھڈ نائیں جانوں چہ محبوب دا روگ ہے نی
جیہڑا ایتاں خور سالک نے کرے کشتی اوس مرد لوں جائیو کھوگ ہے نی

پچھے رہا اودی لٹ لے چلے مینوں ایہہ ڈکھ کی جاندا لوک ہے نی
اوڑک آ گوتائی اکو نت ہیرے اکرو توں بھچ کھلوگ ہے نی
خوشی کت ہو ون ما دیکھاں وانگوں گھر جنہاں ندت دا سوگ ہے نی
تنہاں وچہ جہان کی نفع پایا گل جنہاں اند ریشہ جوگ ہے نی
جیہڑا ایتھو خالی پھرے ملک اندر یار او سدا کوئی نہ ہو نگ ہے نی
کاہنوں طرف ہیرے ہیرے دیکھتی ایں رانجھا آکھدا ایہہ کیکر وگ ہے نی

مقولہ شاعر

ہر وقت جے فضل دا مینہ وسے بُرا کوئی نہ ماوند دا اُٹھیاں نوں ❊ لب بادہ دی آبحیات پایجوں کون زندگی بخشدا کٹھیاں نوں

تیری میری پریت سی لڑی اینویں کون ٹیکدا وہراں چھٹیاں نوں ❊ اللہ پاک بے عیبدی دی مہر باہجوں کون چھیڈا اٹیاں کھٹیاں نوں

باہجھ سجناں ہیر ونڈا دیاں بدنیت کون مناوندا اُرٹھیاں نوں ❊ آہ صبر دی مار کے شہر ساڑو بادشاہ جانے اساں مٹھیاں نوں

دونویں راہ فراق دے مار سٹے کرامات مناوندی رٹھیاں نوں ❊ جناں طالع نیک دے کون موڑے وارث شاہ دے وتاں اپٹھیاں نوں

بد دعا دادن ہیر

ہیر نال فراق دے آہ ماری ربا دیکھ اساڈیاں بھکھن بھاہیں ❊ لگے اگ جھے سب شہر سارا ہویں ساڈی داہ تے چلدی چوہیں پاہیں

اکے میل سایاں رانجھا یار مینوں لگے دوہاندی عمر دی الکہ لاہیں ❊ ایڈا قہر کیتا دلیلیاں نے ایس شہر نوں قادرا اگ لائیں

ہووے میرا تے رانجھے دا پھر میلا رب تول لج ایہہ کراں دعائیں ❊ وارث شاہ دی عجز قبول کریں تیرا نام ستار غفار سائیں

ایضاً

ربا ہیر رنی ہتھ رکھ سر تے آہیں مار کے ملک رڑایا ئی ❊ ربا اوہ پائیں قہر شہر اتے جیہڑا الگھت فرعون ڈوبایا ئی !

جیہڑا پایا ئی قہر دیناں غصے وچہ اگ خلیل پوایا ئی ! ❊ جیہڑا قہر ہویا نال زکریے دے اوہنوں گھت ترنیخ چرایا ئی

جیہڑے قہر دے نال پھر شاہ مردان اک نفر تھیں قتل کرایا ئی ❊ جیہڑا پایا ئی قہر دے نال تختوں سلیمان نوں بھٹھ جھلکایا ئی

جیہڑا قہر دا یونس تے پایا ای انہوں مچھلی تھیں نکلوایا ئی ! ❊ جیہڑے قہر تے غضب دی پکڑ کاتی اسماعیل نوں ذبح کرایا ئی

جیہڑا الگھت کے غضب تے بڑا غصہ یوسف کھوہ دے وچہ پوایا ئی ❊ جیہڑے قہر دے نال یزید پاتوں امام حسین نوں چا کوہایا ئی

ہتھ جوڑ کے ہیر بدعا دتی سارا ردو کے حال سُنایا ئی ! ❊ اوہو قہر پائیں ایس دیس اتے قوم عادیاں نے جیہڑا پایا ئی

ربا جیب متیں ایہہ دعا میری مینوں کھیڑیاں بہت اکایا ئی ❊ جیہا کرے کوئی تیہا پاوندا ئے وارث شاہ نے کوس سنایا ئی !

بد دعا دادن جوگی

رانجھے ہتھ اٹھا دعا منگی تیرا نام جبار قہار سائیں ❊ ہتھو ہتھ سزا دیہہ ظالماں نوں کوئی ڈاہڈا ڈاہڈا انہاں تے قہر پائیں

توں تاں اپنے نام قہار پچھے ایس شہر نوں قادرا اگ لائیں ❊ سارا شہر اجاڑ کے ساڑ دیا رکھ تئیں حیوان تے مال گائیں !

ساڈی شرم رہے کرامات جاگے ترت ہیر دیاں ساڈیاں بار لائیں ❊ تونیں نال ایمان دے داد دیکے وارث شاہ غریب دی سنیں دعائیں

فریاد نمودن ہیر و رانجھا بدرگاہ باری تعالیٰ

رانجھا ہیر دونویں درگاہ اندر لگاں ناں رو کے کوک سنایا ئی ! ❊ ارتا قہر گھتیں ایس قوم اتے جنہاں اساں نوں بہت ستایا ئی

جویں تھہر اندر تے تھہر دی نظر کر کے مگھا سروں پوری لٹایائی
تھہر کرین جاں بھدر کا مالیوئی جھنڈ سنڈ سب بھسم کرایائی
گنت نیچ مگھا سروں لاہ سٹے پہرچنڈ کر لنک وچ آئیائی
اوہا روپ کرین جیہڑا بانڈوا تھوں بکھا پور دیو چہ کرایائی
گھٹ کرودھ جیوں پاکل توں بھیس گٹی کھونیاں چاکلوایائی
گھٹ کرودھ جو رام ذکی سے ببھیشر گھٹ سون سروپ لگایائی
گھٹ روپ جو رام نے کرودھ کر کے بلی منڈوں کھیت لگایائی
گھٹ روپ جو سیتا مرنج بابو ۔ بہادیو دا روپ پہنایائی
ایہہ عرض اساڈڑی من دیتا رانجھے یار نے آکھ سنایائی
جدوں اگ نے شہر نوں چوڑ کیتا لک راجے دے پاس کھڑایائی
وگی ہوئی تقدیر دی کون موڑے تھہر رب دا نزول ہو آیائی

اُسر گا پوری اسر پوری دیوری اندر پوری مگھواسن تے لایائی
روپ گھٹ کے جو ہرناکشپ تے نال ناغنا اندے ڈھٹ پڑوایائی
گھٹ روپ جو باٹیلے کشن دا جی منڈلا کاہنہ توں جا ہٹایائی
دروپدی دا چیر ہرن کر کے جیہڑا کیروا ندے گل پایائی !
گھٹ کرودھ جو دروپدی نال ہوئی پت نال عبرانت بچایائی
جدھ وچہ جو رام تے لچھمن تے ککنبھ کرن دے باب کرائیائی
گھٹ کرودھ جو بالی نے رام کیتا انتے مار کے چا چھپوایائی !
اوہا روپ گھٹنس جیہڑا ابنیاں تے جگا جگ دی وہم کرایائی
اصرا آکھا رب منظور کیتا نزت شہر نوں اگ لگایائی
بابل کھتیاں ۔ جھجھہ نہیں ہرگز اک بھڑک کے شہر تپایائی
وارث شاہ میاں وانگر شہر لنکا چاروں طرف ہی اگ مچایائی

مقولہ شاعر

آہ عاشقاں دی ہن اگ مچی دیکھو ریڈیا بے پرواہیاں نوں
سارے شہر وچہ دھمہ تے شور رہیا خبراں پہنچیاں پاہندیاں راہیاں نوں
پئی آن ازغیبدی ایہہ آتش لگی محلاں تے قلعیاں کھائیاں نوں
راجے حکم کیتا پھیرڑے کرو حاضر نہیں جاند قیط یا دتا ہیا تنوں
کہن کھیڑیاں نوں چلو ہوو حاضر کھیڑے پھیر دیتی رنجھے کاہیانوں
حق رانجھے دا ایہہ ہے ہیر جٹی اکٹھے پیتے ہو مگر کیوں راہیانوں
کھیڑے ہو مایوس سب اٹھ چلے بیٹھ جھورڑے داغ سیاہیاں نوں

لگی اگ جو طرف جہان سارے کیتا صاف بسیرہ جھگیاں چھائیاں نوں
راجے پچھیا ایہہ کی ظلم ہویا کوئی دسو سے انہاں گواہیاں نوں !
جیہڑوں سدکے دعاں نوں کریں راضی رب بخشیگا سب گناہیاں نوں
لوکاں آکھیا فقیر بددعا دتی ۔ راجے بھیجیا حرت سپاہیاں نوں
ہیر کھوہ لئی کھیڑے دہکا سے تساں چاہڑ ساں سولیاں پھاہیاں نوں
ساڈوں پرے انہاں دکھال دتا ۔ کی خبر ہے پایاں ماہیاں نوں
وارث صوم صلوۃ دے ہے کچے جیہڑا انہاں دین ایمان دیا پھاہیاں نوں

حاضر شدن ہیر و جوگی بحضور راجہ

دونویں راجے دے آن حضور ہوئے راجے آکھیا حق نوں ٹکٹ ہیرے
کوئی کرے زیادتی مار سٹاں وڈھاں کر ٹریاندے تن ٹک ہیرے
بھلے برے ایتھے آن رجوع ہوئے جنہوں تکناں تن تک ہیرے

مسلمان ہیں توں مسلمان زادی دل وچہ نہ رکھ توں شک ہیرے
دو دھ دودھیاں ہیں پانی نوں چھاں کڈھناں دھراں سچ تے جھوٹھ دا تک ہیرے
ایہو ویلا ای سچ دے بولنے دا سر تے ویکھدا شاہ فلک ہیرے

پہلڑا اوسدا پکڑ لیجاہ بی بی جیہڑا جانئیں ایں حق بک ہیرے
بیڑے پچھاندے انت یار ہوسی وارث نوں خبر ہے پک ہیرے

دُعا کردن جوگی درحق راجہ صاحب

رب فضل کیتا راجے عدل کیتا دتا یار نوں یار مِلا میاں
اوہناں مُڈھ قدیم دی دوستی سی جانے رب رسول خدا میاں

ہیر کھوہ کے رانجھے دے ہتھ دتی آکھو جوگیا خیر دعا میاں
رانجھے ہتھ اٹھا دعا کیتی اللہ پاک دی صفت ثنا میاں

تیرے حکم تے ملک وچ خیر ہووے تیری ہو گئی بلا میاں
گھوڑے اُٹھ ہاتھی دم تو بجانے ہند سندھ تے حکم چلا میاں

اک دھن تے لچھمی ملک دولت رنت ہو وےگا دون سوا میاں
وارثشاہ رب آبرو نال رکھے مٹھی مٹھی دے لنگھا میاں

روانہ شُدن رانجھا و ہیر بطرف جھنگ

لیکے ہیر رانجھا چلیا دیس وّلے چل اُٹھیئے رب ملائیں نی
چوہدرا بیئے تخت ہزاردیئے پنجاں پیراں دیئے وت گھنائیں نی

کل شی یرجع الی اصلہ انت اصل نوں اصل بلائیں نی
کدھ کھیڑیاں توں ارب دتیں نی اتے ملک پہاڑ پہنچائیں نی

چل تخت ہزارے نوں وو ہٹیئے نی رب سنگ دے سنگ رلائیں نی
ہیر آکھیا اوہ ہیں جے جاوڑاں رناں آکھن اودھلا آئیں نی!

پیکے ساہورے ڈوب کے کا لیونی کھوہ کون نوالیاں آئیں نی
لاواں پھیریاں عقد نکاح بابجوں اوہ یاں بودلی ہو کے آئیں نی

گھت جادڑا ڈبونے پری ٹھگی حور آدمی دے سنگ آئیں نی
وارثشاہ پریم دی جڑی گھتی مستانڑی چا کرائیں نی

آمدن عورت کوہستان

رناں دیس پہاڑ دے نگر دیاں آئیاں ہو کے دھنیلا بڑا اسارا
راجے ماہنواں جبو کیبو سیو کناں کدی پریمدی جھوک کھتن چوبارا

تہاڈا واتھڑو تہاری تہار جاندی آہو کیوں پڑا ہیو پر اہد بھارا
ایدوں دین اوہاں کا ٹیکے تے مار و دیس کرے جاں کارہارا

دھرمی راجے کو ماہنواں آکھ لیتی کیلے کاڈنڈا ہیر جٹڑے یارا
پریم کلی کو ہیر پنجال پتھر پہلو کھاٹ کو لوڑا ہی چلن ہارا!

کدی کدی وینے ماہنواندے جے کن چائیتی سو کو تت بھارا
کتنے لاڑیاں کتنے کلاں منڈے وارث کون کوڑا چکر کھیڈ دہارا

ایضاً

نہارو دہیر بات بین وگن اگہن ہوہ بدری دل رو رے
کدی دیشتر چندمکھ کال بدری ایہہ دلا کر بہت سن کلرو رے

اُٹھ گھیلڑو گہاں کیہہ لے رہا بلو تھاک کلانگی دیس نے چلرو رے
دہون مار کے کبل بے دہو تس لیکے کون سروپ خرچے اور رو رے

کرن بدی سو بیتر لو چیرو ور لاسے پوچرے تھاک جہل چلرو رے
اتے نھر نھری کالجہ ادر کا پنو نہار وارثو نا تھ لے چلو رے

کلام ہیر و رانجھا

جتی ہیر رانجھا دو نویں اٹھ ٹرگے ہوئی ملک تے دلیدی سواہ میاں
واہو راہ بیا لاندی مجوہ آئے ہیر آکھیا ویکھ کے چوہ میاں

اصل وطن دی جان سنجان سکے تے کٹھی عاشقاں آہ تے اوہ میاں
جھٹ پٹ کھیڑڑی گئی ساں نال خوشی تقدیر کٹھی اوہ کھوہ میاں
ہیر آکھدی رانجھے نوں ہس کے تے اینتھے ہو یا سی میل ملوہ میاں

ڈٹھی تھاں جتھے کیدو پھاٹیا سی نال سہیلیاں بنھ دھڑوہ میاں
جدوں جنج آئی کھیڑیاں دی چڑھ آیا طوفان سر نوح میاں
وارث شاہ اوہ تھاں توں دیکھ میاں جھگی کیدو دی سٹی سی کوہ میاں

کلام شاباں یار رانجھا

جوہ وچ ماہی مجھیں چار دے سن رانجھے ہیر دل کرن دیہاں میاں
ماہیاں پچھیا رانجھیا دس بھائی تیرے کن پاٹے ہین کاں میاں

جدوں آن ڈھکے نیڑے ماہیاں دے تدوں دوہاں نوں لیا پچھان میاں
وارث شاہ تدوں کنے کن پاٹے جدوں لگا سی عشق دا بان میاں

کلام والدین ہیر با مرداں

کیہا ماہیاں جائیکے وچ سیالیں نڈھی ہیر نوں چاک لیایا جے
سیالاں آکھیا پرہاں نہ جان سکتے گھر نڈھ ہٹ رینوں لے آیا جے
آکھو رانجھے نوں جنج بنالیاوے نڈھی ہیر لین ڈولڑی پایا جے
اودھر ہیر تے مانجھے نوں لین چلے ایدھر کھیڑیاں دا نائی آیا جے
ہیر ویاہ دتی موئی گئی سانتھوں متھے دھی دا نہ وکھایا جے
اوڑک الٹ پئے اوہ امید آہی ڈنڈے ستھریانوں انگ وجایا جے
مال لٹ کے لشکراں ونڈ لئے اینویں ڈگا کیوں ڈھول تے لایا جے
بھائی رانجھے تے ہیر نوں گھر بلائے نال غور دے پلنگ وچھایا جے

داہڑی کھیڑیاں دی جھوٹ مٹی پائی اک چلی نہیں لایا جے
گھر اپنے نڈھڑی ہیر دا اڈو تایاں چاچیاں کول بہایا جے
جو کچھ ہین تصیب سو داج داؤں سانتھوں تسیں بھی جا لبھیا جے
سیالاں آکھیا کھیڑیاں نال ساڈی کوئی خیر دا نہج بنایا جے
مرے تسیں تے اوہ کسے کھوہ ڈبی کہنا دیس تے پچھیا لایا جے
ساڈی دھی نوں تساں ٹھکانے کیتا بدلے اوہدے ساک دیوایا جے
طعنے مار کے نائی نوں موڑ گھلیا مڑ کے پھیر نہ اساں تے آیا جے
وارث شاہ دیاں خدمتاں کرن لگے سارا کوڑماں خوشی کرایا جے

آوردہ شدن ہیر و رانجھا در خانہ

بھایاں جائیکے ہیر نوں گھریں آندا نالے رانجھا گھریں منگایو نے
جامہ ریشمی گل وچ پائیکے تے اوہدی آدمی شکل بنایو نے
مکھن گھٹ آتے دودھ کھنڈ چاول اگے رکھ کے پلنگ وچھایو نے
بھائی چار نوں سیل بہایو نے سبھو حال احوال سنایو نے
جاہ بھایاں دی جنج جوڑ لیا دین اندر وار کے بہت سمجھایو نے
وچہ نالی جو ایدھ موڑ چھڈیا نائی ہتھ اک خط پھڑایو نے
دیکھو دغے دا پھندا جو لایا نے دھی مارن دا ستا پکایو نے
جھوٹے سچ او لانبڑے دیکھ تے نائی کھیڑیاں طرف بھجایو نے

لاہ مندراں وٹیاں مٹائیاں سر سوہنی پگ بنھایو نے
یعقوب دے پیارڑے پت وانگوں کڈھ کھوہ تھیں تخت بہا دے کے
کھانا رکھ اگے بہت نال خوشی اتے فرش دے بیٹھ کھوایو نے
دیکھے واعدہ مکر تے کوڑ والے رانجھے یار دا من منایو نے
نال دے لاگی خوشی ہو سبھناں طرف گھر اندر جا بھیجیو نے
سانجھے آونا جاونا چھڈ دینا وچ خط دے ایہہ لکھایو نے
کید وراں دن وچ صلاح رہندا دیکھو کیڈ مخول بنایو نے
وارث شاہ ایہہ مندراں ریڈیاں تے دیکھو اوہاں پکھنڈ جگایو نے

آمدن رانجھا در تخت ہزارہ تیار کردن برات

رانجھے جائیکے گھر ہیں آرام کیتا گنڈھ پھیریا سو وچہ بھایاں دے
چلو بھائیو ویاہ کے ہیر لیایئے سیالیں آئی ہے نال دعائیاں دے
باجے دکھنی دہرگاں دیاں وچ لکھ رنگ چھٹن سر نائیاں دے
بھابیاں رانجھے دیاں گاؤندیاں نال خوشی گاون بھریا نال آیا پاند
سارا کوڑمہ آئیکے گرد ہویا بیٹھا پنچ ہو وچہ بھرجایاں دے
جنج جوڑکے رانجھے تے تیار کیتی ٹونگ چاڑھے مگر نایاں دے
رانہاں ویاہ دا چا سامان کیتا نال شتریاں نے کرنائیاں دے
وارث شاہ وساہ کی زندگی دا بندہ بکرا ہتھ قصائیاں دے

کلام کیدو با ہیر

کسے ہیر نوں کن وچہ جا کہیا ماپے بنھ دیسن پھیر کھیڑیاں نوں
کیدو آکھیا لگی بددعا میری سہو ستو بیگے تیت کھیڑیاں نوں
ہیرے ویکھ وکیلنے آو نائیں چھڈ دیہم ہن کوڑیاں کھیڑیاں نوں
لگی آدمی کھلیا کھیڑیاں نے مڑ کا پھڑیں گی اپنے پھیڑیاں نوں
ایتھے آون کھیڑے وٹے پون جھیڑے کاجے ویکھوگے انہاں کھیڑیاں
وارث شاہ بے نقل دا چھلے پتے لادی زہر جیہے بیڑیاں نوں

ایضاً

کیدو آکھیا ایہہ نہ کدی سنیا اگے کسے نہ وچہ سنسار دیکھی
اکدھر کرن نکاح ویاہ دیون پھیر دوئی تھاں ساک چار دیکھی
سبھو کیدو نوں آکھدے توں سچا اوڑک ٹلکی پوچ نکی نول ہار دیکھی
ساڈی بیتری آہی پت اک بھائی ساکھوں ہوسے نے کم وگاڑ دیکھی
کدی آدھ کجا دنہ ہول ہوئی سچے سیال ایہہ قول اقرار دیکھی
آکھن رانجھا جا توں جنج لیاویں ہن ایہہ فساد کھلار دیکھی
کوئی جائے تدبیر نہ پیش ساڈی اگے کیدو دے سب پکار دیکھی
وارث شاہ کیدو بہت خوش ہویا کرکے مکر فریب آنجار دیکھی

ایضاً

کیدو جائیکے ہیر دے کول بیٹھا نچہ صبر کر بات اقرار دیئے
کیدو آکھدا رانجھے نوں مار سٹیا موت چمکدی دھار تلوار دیئے
جا چا صبر کہیا میتوں آکھنائیں ہیر جیو وچہ خوف وچار دیئے
وارث شاہ کیدو جاں ساگ کیتی ہیر تہر دی آہ نوں مار دیئے

ایضاً

ساتھے کھیڑیاں دا نانی آیا جے اوہ تاں قہر کے خون گذار دیتی
آپچھن ہکلا دیدی بات سانوں لاگی آن ایہو کنا تاڑ دیتی
سانوں آکھدینی اسیں کدوں آیئے بات پچھدے قول قرار دے تی
وارث شاہ ہکلا وڑ الیں آون ایہنے نواں پیار پیار دیتی

مشورہ کردن سیالاں وزہر دادن ہیر را

سیالاں بیٹھکے ستھ وچار کیتی بھلے آدمی غیرتاں پالدے جی
یار رگل مشہور جہان اتے سانوں پہنے ہیر سیالدے جی

ہیر دے باپ نے ہیرنوں زہر والا شربت پلانا

پٹ چھڈ بیٔے کالکاں ہٹیاندی عیب جو انیدی جہنے گالدیچی
جدہا کھاوندا وبید ابرا منگن دعا کرن ہو کے محرم حالدیچی
برکت جگدی اتے امان بھنن پیسا غلتی جو ڈھانوں لگا لدیچی
عورت اپی کول جے غیر دیکھن غیرت کرن آدے سدحال دیچی
سید شیخ نوں پیر جاتے اوسے عمل کرے جے اوہ جیڈا لدیچی
دولتمند دی ذات دی ترک صحبت مگر لگے نیک کنگالدیچی
زہر دیکھے مارئیے ہیر تائیں - گنہگار ہو جل جلال دے جی
کیدو آکھیا رانجھے نوں مار سٹیا گذر گئی وچہ ایسے خیال دے جی
مار سٹیا ہیر نوں گا پیلنے ایہہ پکھتے ذو الجلال دے جی
پڑھ کے علم تے عمل نہ کرن جہڑے اوہ شیطان مردود دونیا لدیچی
ترک صوم صلواۃ درپیش رکھیو دنیا واسطے محنتاں جالدیچی
دیکھو عقل شعور جو ماریانے پٹے ہور تاں نوں کو لاں گالدیچی
بھاویں ٹبر مرید دا مرے بھکھا پیر اپنے نفس نوں پالدیچی
ایہہ شیطان شعطونگرے وڈے ظالم پیڑے لاہوندے تنگ کنگالدیچی
رناں گتیاں گنڈیاں گرد بیٹھن فقر اوڈے لکھ سوال دیچی
رناں دیکھ مشٹنڈیاں ہون راضی جدوں سائیں ہوسی ڈیہہ دالدیچی
اشرا تاندے پت بن گئے کنجر ایہہ پکھتے ذوالجلال دے جی
کال باغ دلوچہ کلول کرسے نسز مور چکور گھکھ حالدے جی
نیکی واسطے بخش توفیق ربا - بدی نفس شیطان سکھا لدیچی

پت ہے گی نہ جے تو ڈھ دیئے نڈہی نال متمارے ہینوال دیچی
حشر وچہ حشر پیر دیوانگ ہوسن جہڑے لاڈ کرنا دھن مالدیچی
نال مجناں لڑن تے ویر گھنن کھوٹے نیت تے ٹھگ کمالدیچی
متہ تہاندا دیکھنا خوک وانگوں قتل کرد ریق نہ مالدیچی
ہوئے چوہڑا ترک حرام مسلم مسلمان میہ اوسد بیال دیچی
کدی کچکڑا لعل نہ ہو جاندا جے پرودیئے نال لعل دیچی
رہندی ہیر بیما للا چار اسگے عورت اوسدی وانگ کنگال دیچی
مگر اسہر دتی وچہ گہل شریعت مت اپنی آپ اوہ گالدیچی
بدعملیاں جہڑیاں کرن چوری محرم سب تیرے وال وال دیچی
شرع وچہ بدمارئے آوتیری ایس گل نوں مرد سنبھالدیچی
ایہہ نماز نہ چھٹی پیغمبراں توں - تارک مارئے دم کمال دے جی
پھیر قند فریب دا ایہن جامہ دلوں خوشی مرید ملال دے جی
فرض سنت الدواچیاں ترک کر کے ہتھ دوڑ دے پیر دی فالدیچی
سگو پیر جے نام نوں لاج لائی اوہ رو درگاہ جلال دے جی
خاندان اشراف سبھہ گم گئے مالک ذات کمذات دھن مالدیچی
مکر ہیلیاں ٹھوبیاں ہن با تا پکڑ امترا من مقوال دے جی
گھٹ گئی زکواۃ زناہ ودھیا ایہہ نشان سب قحط و بالدیچی
ساؤلد حنفی ساقط لاڈ نا جے اساں آسرے فضل کمال دیچی
جہڑے دوزخانیاں ہتھ ٹورنی گے وارثشاہ فقیر دینا لدیچی

مقولہ شاعر

ٹڈہی ہیر نوں جکمدا تاپ چڑھیا پئی رانجھا یار پکاردی اے
کیدو آکھیا رانجھے نوں مار سٹیا پئی جلدی دھار تلواردی اے
جان گئی ہوا ہو گل سنکے رانجھا مرن جے دفعہ چناردی اے

اجب سدلیا اور انجھا ملے تینوں آہ عشق دا سوزی ماردی اے
جیناں چپ کریں گل ہوگ چنگی ہتھیں نال اکھلا لیا تیری خواردی اے
وارثشاہ نوں سک دیدار دی تھی جھا ہیر نوں ابھر کٹا یاردی اے

فوت شدن ہیر

ہیر جان بحق تسلیم ہوئی انہاں دفن کر خط لکھا یائی

وقت موت دا منیا انہیاں نے اوتھے کسے نہ سخن سرایائی

ولی غوث تے قطب سب ختم ہوئے موت سچ ہے رب فرمایائی
اساں صبر کیتا تساں صبر کرنا حکم اٹک مینڈے آیائی
رضا قطعی ٹلے نہ کدی ہرگز لکھ آدمی ترت بھجایائی!
ڈیرہ اچھو کے دھیدو دا جا وڑیا خط رنگ کے ہتھ پھڑایائی۔
ہیرے مالی نوں خبر ہے قاصدا اوئے آکھ کا سنوں سکھالایائی
لکھیا مالکاں دا تیرے ہتھ دتا بندہ امر بجا لیایائی
دنیا کھیڈ ہے کھیڈ کیا ریاں دی اوڑک خاک دی خاک سمایائی

کل شی ہالک الا وجہہ حکم وچ قرآن دے آیائی
اساں ہور امید سی ہور ہوئی خالی جا امید فرمایائی
قاصد دوڑیا جھنگ سیال توں جی ترت تخت ہزارے وچ آیائی
رانجھے پچھیا خبر کی لیایائیں منہ کا سنوں پیرا بنایائی!
ہیر موئی نوں اٹھواں پہر ہویا معقول سیالاں نے اج بھجایائی
ہن تیرے دل ہے یوں تخت زندگی نوں فرمان تغیر دا آیائی
وارث شاہ میاں گل ٹھیک جانی ایتھے آدمی توں چدا آیائی

مقولہ شاعر

کئی بول گئے ستارے عمر دی تے ایتھے آہلنا کسے نہ پایائی!
وڈے واعظ تے عمر اولاد والا جس نوح طوفان ڈوبایائی
ایہہ روح قلبوت دا ذکر سارا نال عقل دے میل ملایائی

کئی حکم تے ظلم کما چلے نال کسے نہ ساتھ لدائیائی
جہڑا دین تے دنی دا بادشاہ سی اوہ بھی خاک دے وچ سمایائی
وارث شاہ میاں لوکاں کملیاں نوں قصہ جوڑ ہشیار سنایائی

فوت شدن رانجھا

رانجھے وانگ فرہاد دے آہ ماری جان گئی سو ہو ہوائیاں
دونویں راہ مجاز وچ رہے قائم نال صدق دے گئے ونجا میاں

دونویں وارث شاہ تھیں گئے ثابت جا پہنچے وچہ دار بقا میاں
وارث شاہ اس خواب سرائے دے تے کئی واجڑے گئے وجا میاں

مقولہ شاعر

جاہل فاسق جگ نوں مت دیسی دانشمندی مت خوار ہوئی
مجلس لا بیٹھے کرن حرام پلا ستمے ظالماں تیز کٹار ہوئی
پیا ملک دے وچ ہے پٹرا ہلا ہر کسے دے ہتھ تلوار ہوئی
چوہڑے چودھری یار تے پاک دامن بھوت منڈلی اکٹھی چار ہوئی
ساڈے دیس تے جٹ سردار آہے گھر و گھری جا آن وچار ہوئی
سن یاراں ۱۱۸۰ سو اسی ہجرت لبے دیس دے وچ تیار ہوئی

خنی سچ دے گل نہ کرے کوئی جھوٹھ بولنا رسم سنسار ہوئی
صوبیدار نہ حاکم نہ شاہ کوئی رعیت ملک تے سب اجاڑ ہوئی
پردہ ستر حیا دا اٹھ گیا ننگی ہو کے خلق بازار ہوئی
اشرف خراب کمین تازہ زمینداراں نوں وڈی بہار ہوئی!
رندوں شوق ہو یا فقیر جوڑیا گل عشق دی جدوں اظہار ہوئی
اٹھاراں ۱۸۲۰ سو وہیہ تے سمت دا راجے بکرما جیت دی سار ہوئی

پئی نظر حضور جد عالمانہ گل عام سرکار دربار ہوئی
کھرل ہانسدا ملک مشہور ملکاں۔ ایتھے شعر کیتا نال راس دے ئیں
ہور شاعراں چکیاں جھوتیاں غلط پٹھیائی وچہ خرا سدے ئیں
پڑھن گھبرو دیس وچہ خوشی ہو کے پھل ہیا واسطے باندے ئیں
تیرے فضل دے باجھ نہ آس کائی علل ہویا تے ملکہ لنگو روا ئے
افسوس مینوں اپنی ناقصی دا گنہگاراں نوں حشر دے صور دا ئے
ضو بیداراں نوں طلب سپاہ دی دا اتے چاکراں کوٹ قصور دا ئے
مانوں دھرم تے شرم دا خوف رہندا جویں ہوسٹی نوں خوف موہ طور دا ئے
اینویں باہروں شان خراب وچوں جویں ڈھول سہاوندا دور دا ئے
وارث شاہ ہووے روشن نام تیرا کرم ہووے جے رب شکور دا ئے
تیرے نام دے آسرے نال جیواں ربا ایہو ہے عرض سوال میرا
اپنے ذوق تے شوق دا چار کیتی گلوں غم تدلالہ جنجال میرا

وارث جنہاں نے آکھیا پاک کلمہ بیڑی تنہاندی عاقبت پار ہوئی
پرکھ شعر دی آپ کریں شاعر گھوڑا پھیریا وچہ نخاسدے ئیں
سمجھ لیں عاقل ہوش غور کر کے بھیت دکھیا وچہ ہباس دے ئیں
وارث شاہ نہ عملدی راس میتھے کراں مان نمانڑا کاسدے ہکو!
تیرے خاص حبیب دی مہر باجھوں کجھ حال تا ہیں چکنا چور دا ئے
جویں مومناں خوف ایمان دائی اجے حاجیاں بیت معمور دا ئے
سارے ملک پنجاب خراب وچوں مینوں بڑا افسوس قصور دا ئے
انہاں غازیاں کرم بہشت ہوئے تے شہیدا نوں دعوی حور دا ئے
وارث شاہ سینک جنڈیالڑیدا شاگرد مخدوم قصور دا ئے
وارث شاہ تے جمیکیاں مومنانوں حصہ بخشیا اپنے نور دا ئے
تو ڈیں نال ایمان سلامتی دے ہووے خوار نہ حال احوال میرا
پڑھے سنے لکھے سوئی خوشی تھیوے ہووے سخن قبولی بیتاں میرا

تیرا نبی شفیع مہربان ہووے۔ ماضی حال اتے استقبال میرا
وارث شاہ فقیر دے عیب ڈھکیں۔ توہی قادر اہل جلال میرا

خاتمہ الکتاب

ختم رب دے کرم دے نال ہوئی فرمائش پیارڑے یار دی سی
جو کوئی شعر پریت دے نال پڑھ کے وچوں کڈھدیں پیچ تار دی سی
طول کھول کے ذکر بیان کیتا۔ رنگا رنگ دی خوب بہار دی سی
جو کوئی پڑھے سو بہت خورسند ہووے واہ واہ سبہ خلق پکار دی سی

گل سوہنی عاشقاں سچیاں دی خوشبو گلاب گلزار دی سی
ایسا شعر کیتا پر مغز موزوں جیہی موتیاں لڑی شہوار دی سی
تمثیل دے نال بیان کیتا جیہی زینت لعل دے ہار دی سی
وارث شاہ نوں سک دیدار دی سی جیہی ہیر نوں بھکڑ کنیار دی سی

دعائے مصنف بدرگاہ قاضی الحاجات

وچہ پاک جناب دے عرض میری توں ہیں رب رحیم خدا سائیں
تیرے عدل کیتے نہیں جا کوئی نال فضل دے ہوگ بچا سائیں
بخشن لکھن چھاپن والے جمیکیاں نوں پڑھن والیاں کریں عطا سائیں

بندہ حرف دے پھل کے بول بیٹھا میرا بولیا بخش خطا سائیں
غم دین تے دنی دا ہے نا ہیں میرا ایہو سوال دعا سائیں
سنن والیاں نوں بہت خوشی ہووے رکھیں ذوق تے شوق دا چا سائیں

رکھیں شرم حیا توں مجھلیا ندا میٹھی منھڑی دیمیں لنگھا سائیں
وارث شاہ تمامیاں مومناں نوں دیمیں دین ایمان بقا سائیں

خلاصہ قصہ ہیر ورانجھا منجانب سید وارث شاہ مصنف ہیر

ہیر روح قلبوت جانوں بالناتھ ایہہ پیر بنایائی
قاضی حق چھیل نے عمل تیرے عیال منکر نکیر کھیڑا ئیائی
کیدو لنگا شیطان ملعون جانوں جس نے وچہ دیوان پھڑائیائی
ملکی چوچک ہے نقر اصول دوئیں جنہاں حقدا راہ بتایائی
جوگ ہے عورت کن پاڑ جس نے سب انگ بھبوت رمایائی
دُکھاں رات مسافری سخت جیہڑی اوہ حساب کتاب لکھایائی
بھائی بھابیاں ساک پیوند تیرے جنہاں نال اُلہا جھنجھٹ پایائی
سنول شرح تفسیر بنا کے تے رخنہ دین دے وچہ جا پایائی
بیڑی پلنگ والی پل صراط ہندے جس وچہ دکھو دھوڑ اکھایائی
وانگ ہیر دے بنھ کے جان تینوں کسے نال نہ ساتھ لدایائی
سہتی تے جسم ہے یار رانجھا اہناں دو ہاں تے بھیڑ مچایائی
اوہ شیر ہے نفس ہنکاریا جس راجیدی جوہ ڈرایائی
آئیوں نکل ہزاریوں سانجھ ٹٹی ساک انگ دا سنگ گوائیائی
کجھ کھٹ لے تو رکھ ہیسی ویلا وقت گھنٹڑا ہتھ نہ آئیائی
مالدار ہو کے وچہ غفلتاں دے رکیوں جان دی کے رخت لٹایائی
اندر چھپ شیطان دے عمل کر کے باہر نیکیاں ویس وٹایائی
غناس وانگوں خچر دا وانعدا کاہنوں جان کے کسب بنایائی
جنہاں نفس نوں ماریا رب جانانی وچہ حدیث فرمایائی
نیہے میٹھڑے غافلا گھوک سُتوں کیوں چڑیاں توں کھیت چگایائی

پنج پیر نے پنج حواس تیرے جنہاں تھا بنا تدھ نوں لا ئیائی
کوٹھا گور تے عزرائیل کھیڑا جیہڑا لیندا ئی روح تینوں دیایائی
تیاں ہیر دیاں رن گھر بار تیرا جنہاں نال پیوند بنایائی
جیہڑا بولدا ناطقہ و تخیلی دا جس ہوش دا مالک سُنایائی
شہوت بھابی نے کھیڑا ابیل باندی جنہاں جنتوں مار کڈھایائی
اور سیت ہے ماؤں دا گم بندے جس وچہ شب روز لنگھایائی
ترنجن ایہہ بد عملیاں تیریاں نے کڈھ قبر بقیں روز تے پایائی
فرجی کرتا ویلاں قرآن دیاں گمراہ جہان بنایائی
ایہہ مزدوری بھالاندیاں مجھیاں نے جنہاں حیلہ تے کسب اٹھایائی
دنیا جان ایتھو جویں جھنگ پیکے گو نکالڑا باغ بنایائی
جس اینہاں پھلواناں دے بھیڑ ڈٹھے کدوں اپنا آپ پکایائی
اوہیاں ماہیاں مشکلاں دور ہوئیاں رانجھا ہیر نوں ہیر ملایائی
اوڑک رس مڑیوں پیوطن ہو کے دل کسے نہ تینوں بھلایائی
ایہو وقت ہے تخت سنبھالنے دا کس شان تے ہوش بھلایائی
ایس نفس شیطان دے آکھے وچہ غفلتاں وقت ونجایائی
ٹھگا کچھڑ کھلیاں نال ٹھگیس لقمہ جان حرام دا کھایائی
تینوں نال تکبری آکڑ ندا شیطان نے سبق پڑھایائی
رکھڑاں پوندیاں آپ توہا بیٹھوں رجھوں کملیا ڈھول جایائی
نال یار تے چوک بکا گئے کی جانی یار کیوں منوں بھلایائی.

حالی راجہ تے نیک عمل تیرے جس ہیر ایمان ودائیائی
وارث شاہ میاں بیڑا پار تیرا کلمہ پاک زبان تے آئیائی

فرہنگ ہیر

سیّد وارث شاہ صاحب

لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے
زبنہ	پوٹلی	تریمتاں	عورتیں	پیزاراں	جوتیاں	پیرا	ٹکڑا
چیرا	سُرخ پگڑی	پیچ	منصف	ٹنگدے ہو	سُولی دیتے ہو	روس	رُس
مرگ	ہرن	مول	اصل	لمبڑا	لمبا	زیان	نقصان
گچھے	مخفی	پراہنا	مہمان	بھیڑ	مصیبت	ساؤ	خاندانی
پنڈا	بدن، جسم	کاتیاں	رنتر	آکھیا	کہنا، فرمان	بیلے	جنگل
مہناں	طعنہ	نویں	اسی طرح	جوہ	جنگل	سفنہ	خواب
وس	زور	دیہہ	دن	موہرا	زہر	چاک	نوکر
عاصی	گنہگار	داہ	زور	کوک کے	پکار کے	نرگ	دوزخ
کوہجڑے	بدصورت	دہشت	ہیبت	لشر	بدنام	بھاہ	ساتھ
قول	اقرار	دھیدو	اصلی نام رانجھا	گھت کے	ڈال کر	مُکھ	مُنہ
نڈھی	لڑکی	کھیڑے	چھڑ چھاڑ	ٹکرے	ٹکڑے	پنکھی، پنچھی	پرندے
پندھ	منزل	نڈھا	لڑکا	ترت	جلدی	جھل	بیلا
سگھڑ	دانا، سیانا	چتر	چالاک	ریت	رسم و رواج	نیارڑا	علیحدہ
کچھ	ناپنا، پیمائش کرنا	تاہنگ	بھروسہ	ملوک	نازک	ونجدی	جاتی
سیجاں	نرم بستر	ہنجوں	آنسو	جیو	دل	پریہہ	مجلس
وَیر	دشمنی	تروٹے	ٹوٹا	سوہرے	نرم نازک	وٹنا	غازہ
پچھاں	لجلجا	اشرٹی	مال	وچھنیاں	علیحدہ ہوئی	بھپیا	خیرات

لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے
سواٹرے	تکیئے	کرم	نصیب	لوٹھیاں	جلایاں	پرناہ	بیاہ کرنا
پتاں	عزتاں	جھمتی	قسم چھری	دبندے	جاتے	آتما	دل من
گھن سٹھیوڑا	لے پیغام	بابل	باپ	تکاوڑے	تخضیئے	چک دتا	نکال دتا
نگر	قصبہ	منگو	سونپی	تانگ	امید	ینانا	قسم رسا
سنجوگ	تقدیر	ڈھاڈھی	گویئے	بہول	بہت	ہیٹڈا	بند کرنا
سریر	بدن	منکے	موتی	ننہول	یارانہ	کھائیاں	گڑھے
چنگ	چنگاڑی	پھلاں چھٹی	پھولاں کی چھڑی	نویکلا	علیحدہ	ہوشناک	شوقین
کھرک	عادت حرص	پرکھ	دیکھ	درس	دیدار	شہنی	سینیرتی
جندڑے	بال چھتے	سانگ	بھروپ	اودھیلی پاکے	پریشان ہوکر	چارکوٹ	چاروں طرف
وسار	بھلا دینا	کھچی	کھینچی	جھب	جلدی	انت	آخر
ستڑے	سوئے ہوئے	ماہنوال	آدمیاں	آس	امید	ڈھل	طرح
سوگند	قسم	منجھڑی	چارپائی	تتیت	ختم	لبال	مونچھیں
روک	نقد	جوگ	فقیر	دھونسہ	نقارہ	جٹاں	بالن
قدوم	ہراتی	دنجھلی ساں	جانی تھی	انت	اخیر	لوڑناں	دریا برد کرنا
رضا	تقدیر	سائیں	جادو	ترا ہے	ڈرا دے	گھن لیجانی	لیکر چلے جانا
کنڈڑے	گوندے ہوئے	راسی	سیج	چنچل	چالاک	جھگڑا	گھر
شتر	اونٹ	کنگھن	تنگل	پکھلیاتے	ٹپک دیا	لہنا	لینا
بگلے	ترک	اماں	مائی	چوترہ	چبوترہ	لیک	کلنک
دوار	دربار	بندی	لونڈی	نین	آنکھیں	تھوتھے	کمزور
نفی اثبات	ذکر جہر	منڈڑے	لڑکے	چت	دل	سنجھے	خالی
جتھ بڑا	بھولا	کالجے	کلیجے	بگلی	زنبیل	ٹرکدا	چلنا
گھولیاں	بھینیں	جٹ	نیوڑی	پالی	عیالی	ہٹ	دوکان
گھول گھتی	قربان ہوئی	گنتڑا	گتا	پنڈ	گٹھڑی	آہڈا	دشمنی مقابلہ
تیاگ	چھوڑ کر	گور	پاد پید	دھاڑا	ڈاکہ	نیچ	نسلی اعتبار

لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے
کائی	کوئی	لت	ٹانگ	سرمُن	سرمُنڈ	دھرول	دوپہر
روہ	غصّہ	رَن	بیوی	نظاریاندا	دیدار کا	کمذات	کمینہ
پھینٹ	زخم	سرمُنّی	سرمُنڈ	گیان	معرفت	دُھم	شہرت
رت	خُون	لت	ٹانگ	اینتی	اتنی	شالہ	خدا کرے
سبھناں	اِن سارے	ویر	دُشمنی	نقش	تعویز	نجات	رہائی
تھری	عورت	اُتنے	اُوپر	پت	عزّت	گرُو	مُرشد
ونج	بیوپار	تاڑدا	دیکھتا	جے تاں	اگرچہ	آکھدی	کہتی
ورج	منع	ساہن	سانڈ	دتا	دیا	آکھیا	بولیا
گُنّہ	قُرعہ	ماس	گوشت	ویر	بھائی	بُھکیاں	بھوک والا
کھوہ	چھین	پھاٹ	مار پیٹ	رُٹھڑے	رُسے ہوئے	ڈاہ دیو	لگا دو
لک	کمر	ورجنا	منع کرتی	بھابی	بھاوج	چُوہنڈی	ریشم نوچیا
چوبر	جوان	دبلا	وقت	ناڑ	نس	بھن	توڑ
سہیلیاں	سیاہ رسّی	اتت	اخیر	ٹمک	ٹپاری	ایہہ تاں	یہ تو
چاکے	اُٹھاکے	مار گھتیا	مار دیا	خیر	بہتری	پانی پت	عزّت
ڈھوک	چیتر	جُھگڑا	گھر	کھنگ	کھانسی	بجھارتاں	رمزاں
رنّاں	شرارتیں	سنگلی	زنجیری	کھولیاں	بھینسیں	سدا	ہمیشہ
جھول	جاہل	زحمت	بیماری	کوہجڑا	مخفی	کوڑ	جھوٹ
ہونج	صاف	کتھول	کہاں	کویں	کس طرح	ساہ	دمہ
پنڈا	کانٹوں والا	لاڈلا	پیارا	باہنہ	بازو	نین	ندیاں
فریبیا	فریب والا	کھرک	خارش	مچھ	مُچھّہ	ہَولی	آہستہ
باہوڑی	آپہنچی	دھرول	دوہترا	گل کیجے	بات کرو	رولا	جو گیا
جیہا	جیسا	چم	چمڑا	لوڑدا	چاہتا	روگ	بیماری
نشا	تسلّی	جھٹڑا	جو	آکڑے	خودی کرے	روندڑی	روتی ہوئی
کھیچ	ستر شدہ	طور	طریقہ	گواہنڈیاں	ہمسایاں	اوڑ	خواہش

لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے
بیر	پاؤں	جاپ	ورد	دان	خیرات	چانتا	روشنی
پیڑ	دھڑ	سامنے	روبرو	لاڈ	ناز	کچرک	کب تک
بھن کے	توڑ کر	چن	چاند	تھئیے	ہووے	لک	کمر
بھوناں	پھرنا	نکھٹ	ختم	چتر	چالاک	کھکھے	بھوکے
جیو	دل	سار	خبر	وراگ	فراق	ڈھنڈورا	منادی
بچ	عقل	سدھ	خبر	گھن	لے لو	یمن والا	برکت والا
ترڈاگ	لنگوٹی	ٹرجاہ	چلا جاہ	نیویں نظر	نیچی نظر	سوٹا	لکڑی
پکھنڈ	فریب	کاسہ	برتن گدائی	اپھل	درخت بے پھل	ایتھے	اس جگہ
کل	جد-خاندان	عمل باہجھ	بغیر عمل کے	میں اکلڑا	میں اکیلا	دگاڑدا	بگاڑتا
وینڈے	چلتے	نتان	نند	بھج	ٹوٹ	باجھوں	بغیر
آساں	امیدیں	مٹ	مٹے گا	سوہنا	خوبصورت	باندی	لونڈی
کسٹ دی	گراتی	آن	غیرت	بیاج	سود	کھوہ	کنوآں
ودھ	زیادہ	آگ	اگ	بھٹ	کھاٹ	اٹھ گیا	چلا گیا
بانگ	اذاں	ریجھ	شوق	کوہ گیا	ذبح کر گیا	خیر	خیرات
کسر	فرق	کالجہ	کلیجہ	کاوڑاں	غصہ	پھٹ	زخم
کجھ	کچھ	کنک	گیہوں	پنچھی	جانور	جدو کنا	جس وقت کا
سولاں	کانٹے	کلا	گل	میتھوں	مجھ سے	اج	آج
چٹے	سفید	گھنڈ	گھونگھٹ	وڈیائیاں	شیخی	پاڑنا	پھاڑنا
رڑے	میدان	ٹھوٹھا	پیالہ	چاوڑاں	شیخیاں	اوڑک	آخر
انب	آم	بوہے	دروازے	بیلیاں	جنگلاں	سنیہوڑے	پیغام
جیو	دل	کھلن لگا	کشتی کرنے لگا	تکدا	دیکھتا	پنڈ	گاؤں
نت	ہمیشہ	دمّاں	دولت	سوہنی	خوبصورت	گھٹ	کم
مڈھ	قدیم	ناریاں	عورتاں	کیوں	کس طرح	وت	پھیر
نواں	نیا	ڈھاہ	رگڑا	متے	شاید	منگ	فقیر

لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے
ایڈر	لستا	کھنڈھ	ٹھاٹھ	کہیا	بولا	تھاؤں	جگہ
تان سین	مشہور گویا	کالجہ	کلیجہ	نرکھڑ	بھاگج	دیس	وطن
لک بدھا	کمر باندھی	وچہ	بیچ	گدوں	گدھا	پربھات	علی الصبح
چاوڑ	شیخی	ڈھل سٹھ	سستی کرنا بیماری	تکّے	دیکھے	کیکوں	کس طرح
پٹھڑ	چوزہ بکری	نویکلے	علیحدہ الگ	کوڑدی	چھوٹی	جمیاں	پیدا ہوا
رکنگ	رالت تارہ	ٹھیک	درست	جھگی	جھونپڑی	گل	بات
آکھ	بول	ترت	فوراً	پریم	محبت	اگالیاں	جگالیاں
پچھان	پہچان	فرنچ	مکر	جے تیں	اگر میں	وڈا	بڑا
چیلدا	پہچانتا	بھیکھ	گدائی	رسا	میل ملاپ	بھاری	مشکل
ہمرا	میرا	چوڑ چوپٹ	ویران سر برباد	گھاؤ	زخم	چھالاں	کودنا
لدّیا	لادا	مہر	بخشش	واہ	زور	رج کے	پیٹ بھر کے
چوبہ	ہٹا کٹا	پان پت	عزّت	تیاگن	چھوڑنا	متھا	ماتھا
پینچ	چوہدری	کھسکا	سرکا	شُدّھ	خالص	پیّت	بیتا
کمائیکے	کماکر	ترکھا	تیز	کچھے	بغل میں	بجھیں	بھیتیں
اوہ	وہ	چھڈ	چھوڑ	رچند	جان	اکھّر	حرف
جھیڑے	جھگڑے	برچھ	درخت	تاہنگ	بھروسہ	جسویلڑے	جس وقت
نگھار	ڈوب دینا	بڑکدی	ڈالتی	ہنجو	آنسو	سُولوں	اصولوں
مطہر	سوٹی لکڑی	سجرے	تازے	اکو جیڈیاں	ہم عمر	بھتّا	دوپہر کا کھانا
بہوں	زیادہ	مشکاں	رسّی سے باندھا	تروٹ	کوٹنا	لاڑا	دولہا
چھٹکدا	ماردا	کیہی	کیسی	لمیڑا	لمبا	وکھنیاں	علیحدہ ہوئیں
مٹھڑی	شیریں کلامی	پچھو	دریافت کرو	انبڑی	ماں	بیدوس	بے گناہ
سوکناں	سوت	نالے	اور	چوٹ	ضرب	باہجھ	بغیر
چھل	پھول	کنگ	تنور	تھاؤں	جگہ	اودہا	اس کا
منگداسے	مانگتا ہے	لانگڑ	لنگوٹ	لوکاں	لوگوں	لکھ واری	لاکھ بار
آکھنا	کہنا	پیڑ	درد	کاٹھ	لکڑی	گھت	ڈال
پیرچیا	پاؤں	تھلاں	ریگستان	بھلے	اچھے	جویں	جس طرح

لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے	لغت	معنے
جتھے	جس جگہ	ساٹھیا	چلاکر	اکھاڑڑا	اکھاڑا	چا	خوشی
لوک	لوگ	ملائی	پالائی	پچھ	چاند	کنگال	غریب
بنھ کے	باندھ کر	سپ	سانپ	سہج	آہستہ	چھوکرے	لڑکے
اک دوجی	ایک دوسری	گڑا	اولا	جگ	جہان	جنج	برات
رکبیڈے	رکتنا	اودھل	بھاگ جانا	ریس	سیر	مہنا	طعنہ
شیطان	ابلیس	دوہٹیاں	پہیویاں	کٹک	لشکر	وا	ہوا
بکل	کپڑا لے کر	جھگا	گھر	کونھاں	بیگانی جگہ	کالا ناگ	سیاہ سانپ
منڈھ ہوں	جڑ سے	چونیا	حسن شباب	گور	قبر	کوفت	خاوند
وچھڑے	جدا ہوئے	آکھدی	کہتی	ڈھل	تاخیر	شاہد	گواہ
اجاڑ	جنگل	چاٹ	چسکا	کیرنے	قصے	بھر جانے	جادو جانے
ترلے	منتیں	قمری	ٹھگی	برا بولدا	برا کہنا	زاری	عاجزی
کوٹھڑا	مکان	بھسم	ڈھیر خاک	کوڑمے	قبیلے خاندان	ہوتی	تقدیر
چایا	اٹھایا	کھیہ	راکھ	آہ	فریاد	سنہہ	نقب
اڈ غیب	غیب دی	سانگ	بھروپ	اڈھال	نکال کر	عدل	انصاف
بابلا	باپ	کٹھیاں	ذبح کیا ہوا	دوجگ	جدائی	ڈنگیا	ڈس گیا
ناؤں	نام	بھرے کلام	اثر کلام	تڑپھاگ	منتر دیا لڑکا	سدکے	بلاکر
کھیڈدی	کھیلتی	ویکھے	آبدیدہ ہوکر	اوڑک	اخیر	منجی	چارپائی

